

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

EUROSISTĒMA

MĒNEŠA BIĻETENS
JŪNIJS

01 2008

02 2008

03 2008

04 2008

05 2008

06 2008

07 2008

08 2008

09 2008

10 2008

11 2008

12 2008

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA
PIRMIE DESMIT GADI

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

EUROSISTĒMA

Visās ECB 2008. gada
publikācijās attēlots
10 euro banknotes
motīvs.

**MĒNEŠA BIĻETENS
2008. GADA JŪNIJS**

© Eiropas Centrālā banka, 2008

Adrese

Kaiserstrasse 29
60311 Frankfurt am Main
Germany

Pasta adrese

Postfach 16 03 19
60066 Frankfurt am Main
Germany

Tālrunis

+49 69 1344 0

Interneta lapa

<http://www.ecb.int>

Fakss

+49 69 1344 6000

Telekss

411 144 ecb d

*ECB Valde ir atbildīga par šā biļetena
sagatavošanu. Tulkojumus sagatavo un
publicē nacionālās centrālās bankas.*

*Visas tiesības rezervētas. Atļauta
pārpublicēšana izglītības un nekomerciālos
nolūkos, norādot avotu.*

*Šajā numurā iekļautie statistiskie dati atbilst
stāvoklim 2008. gada 4. jūnijā.*

ISSN 1830-0057 (interneta versija)

SATURS

IEVADRAKSTS	5	EURO ZONAS STATISTIKA	SI
EKONOMISKĀS UN MONETĀRĀS NORISES	9	PIELIKUMI	
Euro zonas ārējā vide	9	Eurosistēmas monetārās politikas pasākumu hronoloģija	I
Monetārās un finanšu norises	19	Eiropas Centrālās bankas publicētie dokumenti (sākot ar 2007. gada janvāri)	V
Cenas un izmaksas	55	Terminu skaidrojums	XI
Produkcijas izlaide, pieprasījums un darba tirgus	65		
Fiskālās norises	74		
Eurosistēmas speciālistu makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai	81		
Valūtu kursu un maksājumu bilances pārmaiņas	85		
Ielikumi			
1. Kas nosaka pasaules pārtikas cenu ievērojamo kāpumu?	10		
2. Mājsaimniecību turējumā esošo finanšu aktīvu dažādu kategoriju jaunākās pārmaiņas	21		
3. Likviditāte un monetārās politikas operācijas (2008. gada 13. februāris–2008. gada 13. maijs)	32		
4. Euro zonas uzņēmumu peļņas nesenās norises	40		
5. Uzņēmumu parāda finansējuma procentu likmju starpību salīdzinājums euro zonā un ASV	45		
6. Jaunākās darba samaksas un darbaspēka izmaksu tendences euro zonā sektoru dalījumā	60		
7. Jaunākās darba ražīguma kāpuma tendences euro zonā un ASV	70		
8. Izvēles fiskālā politika, automātiskā stabilizācija un ekonomiskā nenoteiktība	78		
9. Tehniskie pieņēmumi	81		
10. Citu institūciju prognozes	84		
11. Slovākijas kronas revalvācija VKM	88		

SAĪSINĀJUMI

VALSTIS

BE	Beļģija	LU	Luksemburga
BG	Bulgārija	HU	Ungārija
CZ	Čehijas Republika	MT	Malta
DK	Dānija	NL	Nīderlande
DE	Vācija	AT	Austrija
EE	Igaunija	PL	Polija
IE	Īrija	PT	Portugāle
GR	Grieķija	RO	Rumānija
ES	Spānija	SI	Slovēnija
FR	Francija	SK	Slovākija
IT	Itālija	FI	Somija
CY	Kipra	SE	Zviedrija
LV	Latvija	UK	Lielbritānija
LT	Lietuva	JP	Japāna
		US	Amerikas Savienotās Valstis

CITI

ASV	Amerikas Savienotās Valstis
CIF	preces cena, apdrošināšana, vedmaksa uz importētājvalsts robežas
ECB	Eiropas Centrālā banka
ECBS	Eiropas Centrālo banku sistēma
EKS 95	Eiropas Kontu sistēma
EMI	Eiropas Monetārais institūts
EMS	Ekonomikas un monetārā savienība
ES	Eiropas Savienība
EUR	euro
EVK	efektīvais valūtas kurss
FOB	franko uz kuģa klāja uz eksportētājvalsts robežas
HSEI	Hamburgas Starptautiskās ekonomikas institūts
IKP	iekšzemes kopprodukts
MBR5	SVF Maksājumu bilances rokasgrāmata (5. izdevums)
MFI	monetārā finanšu iestāde
NACE 1. red.	Eiropas Kopienas Ekonomiskās darbības statistiskā klasifikācija
NCB	nacionālā centrālā banka (valsts centrālā banka)
OECD	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (<i>Organisation for Economic Co-operation and Development</i>)
PCI	patēriņa cenu indekss
RCI	ražotāju cenu indekss
SDO	Starptautiskā Darba organizācija
SITC 4. red.	Starptautiskā Standartizētā tirdzniecības klasifikācija (4. redakcija)
SNB	Starptautisko norēķinu banka
SPCI	saskaņotais patēriņa cenu indekss
SVF	Starptautiskais Valūtas fonds
VDIAR	vienības darbaspēka izmaksas apstrādes rūpniecībā
VDIT	vienības darbaspēka izmaksas tautsaimniecībā

Saskaņā ar Kopienas praksi šajā biļetenā ES valstis uzskaitītas alfabētiskā secībā atbilstoši attiecīgo valstu nosaukumiem to nacionālajās valodās.

IEVADRAKSTS

Pamatojoties uz regulāro tautsaimniecības un monetāro analīzi, 2008. gada 5. jūnija sanāsmē ECB Padome nolēma nemainīt galvenās ECB procentu likmes. Vienlaikus Padome norādīja, ka riski, kas vidējā termiņā apdraud cenu stabilitāti, turpina pieaugt. Kopš iepriekšējā gada rudens galvenokārt spēcīgā enerģijas un pārtikas cenu kāpuma dēļ būtiski paaugstinājusies inflācija. Tagad tiek prognozēts, ka augstas SPCI inflācijas periods būs ilgāks, nekā tika uzskatīts iepriekš. Augšupvērstu cenu stabilitātes risku esamību vidējā termiņā apstiprina arī tas, ka turpinās ļoti straujš monetāro rādītāju un kredītu atlikuma kāpums un līdz šim nav būtisku banku aizdevumu piedāvājuma ierobežojumu. Vienlaikus euro zonas tautsaimniecības pamatrādītāji ir stabili. Šādos apstākļos Padome uzsver, ka ECB galvenais mērķis atbilstoši tās uzdevumiem ir cenu stabilitātes saglabāšana vidējā termiņā. Padome ļoti uzmanīgi seko visām norisēm un saglabā pastiprinātu modrību. Rīkojoties noteikti un laikus, Padome nodrošinās, lai vidējā termiņā neļautu īstenoties netiešajai ietekmei un cenu stabilitāti apdraudošajiem riskiem. Padome ir stingri apņēmusies nodrošināt, lai vidēja termiņa un ilgtermiņa inflācijas gaidas tiktu stingri noturētas cenu stabilitātei atbilstošā līmenī.

Vispirms – par tautsaimniecības analīzi. Reālā IKP pieauguma temps 2008. gada 1. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni bija 0.8% – daudz augstāks, nekā gaidīts. Šāds spēcīgs pieauguma temps daļēji atspoguļoja īslaicīgus faktoros, īpaši neparasti silto ziemu daudzos Eiropas reģionos, kas, šķiet, veicināja būvniecības aktivitāti. Taču 1. ceturkšņa spēcīgais pieauguma temps varētu daļēji izlīdzināties 2. ceturksnī. Tāpēc būtu lietderīgāk 2008. gada 1. un 2. ceturksni novērtēt kopā, lai ļoti svārstīgie ceturkšņa rezultāti neradītu nepareizu priekšstatu.

Atbilstoši pieejamām prognozēm gaidāms, ka 2008. gadā gan iekšzemes, gan ārējais pieprasījums veicinās turpmāku reālā IKP pieaugumu euro zonā, tomēr mazāk nekā 2007. gadā. Lai gan pasaules tautsaimniecības

izaugsmes temps būs lēnāks, gaidāms, ka tas joprojām būs noturīgs. To īpaši pozitīvi ietekmēs ilgstoši spēcīgā izaugsme attīstības valstīs. Tam būtu jāveicina euro zonas ārējais pieprasījums. Euro zonas tautsaimniecības pamatrādītāji saglabājas stabili, un euro zonai nav raksturīga būtiska nesabalansētība. Šādos apstākļos gaidāms, ka ieguldījumu pieaugums euro zonā joprojām labvēlīgi ietekmēs ekonomisko aktivitāti, jo saglabājas augsts jaudu izmantošanas līmenis un ienesīgums nefinanšu sabiedrību sektorā bijis noturīgs. Turklāt būtiski pieaugusi nodarbinātība un darbaspēka līdzdalība, bet bezdarbs sasniedzis zemāko līmeni 25 gadu laikā. Tas veicina reāli rīcībā esošo ienākumu kāpumu, lai gan pirkstspēju pazemina augstāku enerģijas un pārtikas cenu ietekme.

Šī perspektīva atspoguļota arī Eurosistēmas speciālistu 2008. gada jūnija makroekonomiskajās iespēju aplēsēs. Iespēju aplēses paredz, ka vidējais reālā IKP gada pieaugums 2008. gadā būs 1.5–2.1% un 2009. gadā – 1.0–2.0%. Salīdzinājumā ar ECB speciālistu 2008. gada marta iespēju aplēsēm pašreizējais paredzamais reālā IKP pieauguma tempa diapazons 2008. gadam atbilst 2008. gada martā publicētā diapazona augšējai robežai galvenokārt 1. ceturkšņa rezultātu dēļ, kas bija labāki, nekā gaidīts. Pēc preču cenu kāpuma pēdējos mēnešos diapazons 2009. gadam pārskatīts un tagad ir zemāks. Šajā gadījumā īpaši piesardzīgi jāinterpretē pieauguma temps salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu. Lai gan gada pieauguma temps liecina, ka pieaugums 2009. gadā varētu būt mazāks nekā 2008. gadā, tas neatspoguļo to, ka reālā IKP ceturkšņa pieauguma zemākais punkts tiek paredzēts 2008. gadā, pirms tas atkal sāks pakāpeniski uzlaboties. Ir būtiski ņemt vērā šo atšķirību, lai neizdarītu nepareizus secinājumus par ECB speciālistu iespēju aplēsēs minēto izaugsmes dinamiku.

Padome uzskata, ka saistībā ar šo tautsaimniecības izaugsmes perspektīvu saglabājas liela nenoteiktība un dominē lejupvērsti riski. Riski joprojām īpaši attiecas uz

iespēju, ka finanšu tirgu svārstību negatīvā ietekme uz reālo tautsaimniecību pārsniegs iepriekš paredzēto. Turklāt lejupvērstus riskus rada turpmāka negaidīta enerģijas un pārtikas cenu kāpuma mazinošā ietekme uz patēriņu un ieguldījumiem. Riskus izraisa arī bažas par protekcionisma spiediena rašanos un neprognozējamu norišu iespēja globālās nesabalansētības dēļ.

Runājot par cenu attīstību, SPCI gada inflācija pēdējos septiņus mēnešus saglabājās virs 3%. Saskaņā ar *Eurostat* ātro aplēsi 2008. gada maijā SPCI gada inflācija bija 3.6%. Šis rādītājs apstiprina pašlaik spēcīgāku augšupvērstu spiedienu uz euro zonas inflāciju. Tas lielā mērā skaidrojams ar enerģijas un pārtikas cenu kraso kāpumu pasaulē pēdējos mēnešos.

Pamatojoties uz pašreizējām šo preču biržā tirgoto nākotnes līgumu cenām, turpmāk SPCI gada inflācija, domājams, vēl kādu laiku būs augstāka par 3% un pakāpeniski pazemināsies tikai 2009. gadā. Tādējādi euro zonā samērā ilgu laiku vērojams augstas gada inflācijas periods, kas varētu būt ilgāks, nekā iepriekš tika gaidīts.

Atbilstoši šim viedoklim Eurosistēmas speciālistu iespēju aplēsēs paredzēts, ka SPCI gada vidējā inflācija 2008. gadā būs 3.2–3.6% un 2009. gadā – 1.8–3.0%. Salīdzinājumā ar ECB speciālistu 2008. gada marta iespēju aplēsēm paredzams, ka 2008. un 2009. gadā inflācijas diapazoni būs būtiski augstāki, galvenokārt atspoguļojot augstākas naftas un pārtikas cenas un augošo inflācijas spiedienu pakalpojumu sektorā.

Tāpēc svarīgi atcerēties Eurosistēmas speciālistu iespēju aplēšu nosacītību. To pamatā ir vairāki tīri tehniski pieņēmumi, kas nav saistīti ar politikas nolūkiem. Tehniskie pieņēmumi par īstermiņa procentu likmēm balstīti uz tirgus gaidām maija vidū. Turklāt jāņem vērā, ka iespēju aplēšu pamatā ir pieņēmums, ka nesenā naftas un nenaftas preču cenu dinamika iespēju aplēšu periodā samazināsies atbilstoši biržā tirgoto nākotnes līgumu cenām. Pastāv arī būtisks pieņēmums, ka

nebūs vērojama plaša netiešā ietekme uz darba samaksu.

Padome uzskata, ka monetārajai politikai svarīgajā vidējā termiņā cenu prognoze joprojām nepārprotami pakļauta augšupvērstiem riskiem, kas vēl pastiprinājušies. Šie riski ietver turpmāka enerģijas un pārtikas cenu pieauguma iespēju, kā arī administratīvi regulējamo cenu un netiešo nodokļu kāpumu, kas būs lielāks, nekā līdz šim paredzēts. Lielas bažas izraisa arī tas, ka cenu un darba samaksas noteikšanas norises varētu palielināt inflācijas spiedienu. Uzņēmumu cenu noteikšanas spēja – īpaši tirgus segmentos ar zemu konkurenci, piemēram, pakalpojumu sektorā, – var izrādīties lielāka, nekā pašlaik gaidīts. Turklāt darba samaksa varētu augt straujāk, nekā gaidīts, ņemot vērā nozīmīgo jaudu izmantošanas apjomu, saspringtos darba tirgus apstākļus un netiešās ietekmes risku. Padome ar īpašu uzmanību seko pārrunām par darba samaksu un cenu noteikšanas tendencēm euro zonā.

Tāpēc obligāti jānodrošina, lai vidējā termiņa un ilgtermiņa inflācijas gaidas arī turpmāk tiktu stingri noturētas cenu stabilitātei atbilstošā līmenī. Visām iesaistītajām pusēm gan privātajā, gan valsts sektorā jāpilda savas saistības. Darba samaksas noteikšanā jāņem vērā darba ražīguma attīstība, joprojām augstais bezdarba līmenis daudzās tautsaimniecībās un cenu konkurētspējas situācija. Mērens darbaspēka izmaksu kāpums īpaši nepieciešams valstīs, kurās cenu konkurētspēja pēdējos gados samazinājusies. Nedrīkst pieļaut plašas netiešās sekas, ko varētu radīt augstāku enerģijas un pārtikas cenu ietekme uz algu un cenu noteikšanas norisēm. Tāpēc Padome ir nobažījusies, ka pastāv shēmas nominālās darba samaksas indeksācijai atbilstoši patēriņa cenām. Šādas shēmas saistītas ar augšupvērstu inflācijas šoku risku, kas var izraisīt cenu un darba samaksas spirāles veidošanos, kas kaitētu attiecīgo valstu nodarbinātībai un konkurētspējai. Tāpēc Padome aicina neizmantot šādas shēmas.

Monetārā analīze apstiprina dominējošos augšupvērstos cenu stabilitātes riskus vidējā un

ilgākā termiņā. M3 gada pieauguma temps aprīlī joprojām bija ļoti straujš, un to veicināja nepārtraukts spēcīgs privātajam sektoram izsniegto MFI aizdevumu pieaugums. Lai gan lēzenas ienesīguma līknes ietekme un citi īslaicīgi faktori liek domāt, ka pamatā esošās monetārās ekspansijas temps nav tik straujš, kā liecina M3 gada pieaugums, tomēr, pat ņemot vērā šos faktorus, plašs jaunāko datu novērtējums apstiprina, ka monetāro rādītāju un kredītu atlikuma kāpuma pamattemps joprojām ir spēcīgs.

M1 gada pieauguma temps pēdējos mēnešos turpināja samazināties, atspoguļojot augstākas īstermiņa procentu likmes, kas veicināja tālāku līdzekļu pārvirzīšanu no noguldījumiem uz nakti uz termiņnoguldījumiem. Mājsaimniecību aizņēmumu pieauguma tempa samazināšanās arī atspoguļo augstāku īstermiņa procentu likmju mazinošo ietekmi, kā arī mājokļu tirgus aktivitātes kritumu vairākās euro zonas daļās. Tomēr nefinanšu sabiedrībām izsniegto aizdevumu atlikuma kāpums joprojām ir ļoti spēcīgs. Lai gan, ņemot vērā stingrākus finansēšanas nosacījumus un lēnāku tautsaimniecības izaugsmi, var gaidīt vēl nelielu tempa samazināšanos, 2008. gada aprīlī euro zonas nefinanšu sabiedrību no bankām saņemto aizņēmumu atlikuma gada pieauguma temps bija 14.9% un aizdevumu plūsma pēdējos mēnešos bijusi spēcīga.

Monetārā analīze apstiprinājusi nepieciešamo monetārās politikas vidējā termiņa ievirzi, turpinoties finanšu satricinājumam. Šādā perspektīvā monetārā analīze norāda uz augšupvērstiem cenu stabilitātes riskiem ilgākā termiņā. Turklāt rūpīgs M3 neietilpstošo bilances posteņu novērtējums liecina, ka satricinājums līdz šim nav būtiski ietekmējis banku kredītu piedāvājumu mājsaimniecībām un nefinanšu sabiedrībām.

Apkopojot var teikt, ka tautsaimniecības analīzes un monetārās analīzes rezultātu salīdzinājums nepārprotami apstiprina novērtējumu, ka vidējā termiņā dominē augšupvērsti cenu stabilitātes riski apstākļos,

kad vērojams ļoti straujš monetāro rādītāju un kredītu atlikuma kāpums un nekādas būtiskas pazīmes līdz šim neliecina par ierobežotu banku aizdevumu piedāvājumu. Padome norādīja, ka riski, kas vidējā termiņā apdraud cenu stabilitāti, faktiski turpina pieaugt. Euro zonas tautsaimniecības pamatrādītāji ir stabili, un saņemtie makroekonomiskie dati joprojām liecina, ka turpinās, lai arī mērens, reālā IKP pieaugums. Šādos apstākļos Padome ļoti uzmanīgi seko visām norisēm un saglabā pastiprinātu modrību. Rīkojoties noteikti un laikus, Padome novērsīs netiešo ietekmi un nodrošinās, ka vidējā termiņā neīstenosies cenu stabilitāti apdraudošie riski. Ir būtiski nodrošināt, lai vidēja termiņa un ilgtermiņa inflācijas gaidas tiktu stingri noturētas cenu stabilitātei atbilstošā līmenī.

Runājot par fiskālo politiku, Padome atzinīgi vērtē Eurogrupas ministru 2008. gada 13. maijā panākto 2008. gada pavasara vienošanos par euro zonas fiskālās politikas virzību. Daudzu euro zonas valstu valdībām vēl jāīsteno daudz vērienīgāka politika, lai nodrošinātu, ka šīm valstīm noteiktie vidējā termiņa budžeta mērķi tiek sasniegti vēlākais līdz 2010. gadam, par ko tika panākta vienošanās Berlīnē 2007. gada aprīlī. Obligāti jāsasniedz un jāpaglabā stabils strukturālais fiskālais stāvoklis, lai automātiskie stabilizatori varētu brīvi darboties visās euro zonas valstīs. Tas palīdzēs sagatavoties budžeta izmaksām, kas saistītas ar iedzīvotāju novecošanu. Piesardzīgas un efektīvas fiskālās politikas stingra īstenošana palīdzētu mazināt arī pašreizējo inflācijas spiedienu un uzlabotu izaugsmes potenciālu un nodarbinātību.

Attiecībā uz strukturālajām reformām Padome pilnībā atbalsta visus centienus vairojot konkurenci, palielināt produktivitāti un veicināt tirgus elastību. ņemot vērā būtisko starptautisko pārtikas preču cenu pieaugumu, Eiropas valstu patērētāji gūtu labumu no šķēršļu likvidēšanas dažādos pārtikas piegādes ķēdes posmos mazumtirdzniecības un sadales sektorā, jo samazinātos cenas. Apsveicama ir notiekošā ES kopējās lauksaimniecības politikas pārskatīšana un centieni ierobežot augšupvērsto spiedienu uz

lauksaimniecības produktu cenām, izmantojot biodegvielas politiku. Arī Dohas tirdzniecības sarunu raunda veiksmīgs noslēgums palīdzētu uzlabot globālās tirdzniecības funkcionēšanu kopumā un īpaši lauksaimniecības produktu tirgu funkcionēšanu Eiropā un visā pasaulē. Nodokļu politika nav piemērots līdzeklis preču (gan naftas, gan nenaftas preču) cenu kāpuma mazināšanai, jo tādējādi gan ražotājiem, gan patērētājiem tiktu sūtīti nepareizi signāli un tiktu deformēts tirgus.

EKONOMISKĀS UN MONETĀRĀS NORISES

I. EURO ZONAS ĀRĒJĀ VIDE

Vairākus pēdējos mēnešus finanšu tirgu spriedze turpināja nomākt pasaules tautsaimniecības aktivitāti. Arvien lielāks ASV tautsaimniecības vājums un finanšu satricinājuma atskaņas pasaulē izraisījušas ekonomiskās izaugsmes palēninājumu lielākajās attīstītajās valstīs, bet samērā stabila iekšzemes pieprasījums attīstības valstīs noteica kopējo globālo izaugsmi. Vienlaikus saglabājās spēcīgs globālās inflācijas spiediens, un to veicināja strauja naftas un neenerģijas preču cenu paaugstināšanās. Kopumā globālās izaugsmes perspektīvas riskiem joprojām ir lejupvērstas nosliece.

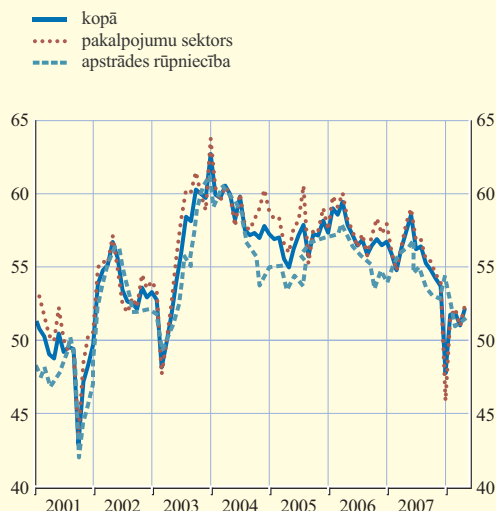
I.1. PASAULES EKONOMISKĀS NORISES

Vairākus pēdējos mēnešus finanšu tirgu spriedze turpināja nomākt pasaules tautsaimniecības aktivitāti, lai gan šķiet, ka daļā finanšu tirgus segmentu nesen sācies pierimums. No ASV saņemtie dati norāda uz tautsaimniecības attīstības vājināšanās izplatību ārpus mājokļu tirgus robežām, kas kopā ar finanšu satricinājuma atskaņām pasaulē izraisījuši ekonomiskās izaugsmes palēnināšanos lielākajās attīstītajās valstīs. Vienlaikus globālo izaugsmi samērā spēcīgi veicina iekšzemes pieprasījuma stabilitāte attīstības valstīs. Lai gan arī šo valstu ekonomiskās aktivitātes temps palēninās, tās ieguldījums pasaules IKP izaugsmē ir nozīmīgs. Tomēr euro zonas ārējā vide pēdējā ceturksnī turpināja pasliktināties atbilstoši pasaules ekonomiskās attīstības sarukuma kopējām tendencēm. Tas saskan ar globālās uzņēmējdarbības apstākļu apsekojumu datiem. Globālais visas rūpniecības produkcijas izlaides IVI (maiņā – 52.2) joprojām bija ievērojami zemāks par ilgu laiku novēroto vidējo vērtību. Šāds indekss tikai mazliet pārsniedz ekonomiskās izaugsmes un krituma 50 punktu robežvērtību un liecina par nelielu globālās aktivitātes paplašināšanos gan apstrādes rūpniecībā, gan pakalpojumu sektorā (sk. 1. att.).

2. ceturksnī globālās inflācijas spiediens vēl vairāk pieauga, un to veicināja liels naftas un neenerģijas preču cenu kāpums. Ņemot vērā minētās norises, 1. ielikumā sīkāk analizēti faktori, kas izraisīja neseno pārtikas cenu pieaugumu. Kopumā patēriņa cenu inflācija OECD valstīs gada laikā

1. attēls. Globālās produkcijas izlaides IVI

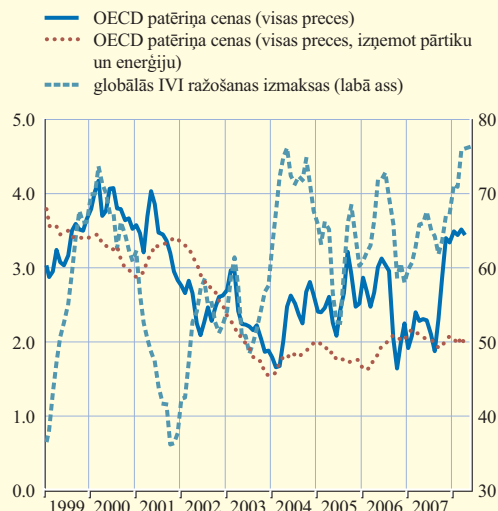
(difūzijas indekss; sezonāli izlīdzināti dati)

Avots: NTC Economics.

2. attēls. Starptautiskā cenu dinamika

(mēneša dati; gada pārmaiņas; %, difūzijas indekss)

Avots: OECD un NTC Economics.

līdz 2008. gada aprīlim joprojām bija augsta (3.4%), aptuveni tādā pašā līmenī kā vidēji iepriekšējos trijos mēnešos. Attīstības valstīs inflācijas spiediens bija pat spēcīgāks. Dažās Āzijas un Latīņamerikas valstīs patēriņa cenu inflācija pēdējos mēnešos paaugstinājās virs 8%. Patēriņa cenas, izņemot pārtiku un enerģiju, OECD valstīs gada laikā līdz aprīlim pieauga par 2.0% (sk. 2. att.). Apsekojumu dati liecina, ka tuvākajā laikā augšupvērstais spiediens uz cenām turpināsies, jo izmaksu spiediena kāpums, par ko liecina pasaules IVI ražošanas izmaksu indekss aprīlī pastiprinājās un sasniedza jaunu aptauju rekordlīmeni.

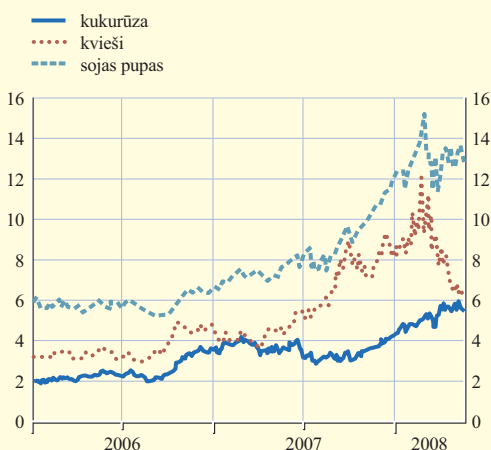
I. ielikums

KAS NOSAKA PASAULES PĀRTIKAS CENU IEVĒROJAMO KĀPUMU?

Starptautisko preču un īpaši pārtikas cenu krasais kāpums izraisījis diskusijas par pamatā esošajiem faktoriem, kā arī par nākotnes norišu perspektīvām. Kopš 2006. gada sākuma kukurūzas cenas gandrīz trīskāršājušās, sojas pupu cenas vairāk nekā divkāršājušās, bet kviešu cenas augušas vairāk nekā par 80%. Lai gan pārtikas cenu kāpums sākotnēji bija plaši vērojams it visur, jaunākā cenu dinamika bijusi mazāk sinhrona – kopš 2008. gada marta kukurūzas cenas turpinājušas palielināties un sojas pupu cenas bijušas samērā svārstīgas (lai gan bijušas mazākas par augstāko sasniegto līmeni), bet kviešu cenas krasi samazinājušās (sk. A att.). Ilgtermiņa perspektīvas skatījumā atklājas divi svarīgi punkti. Pirmkārt, pasaules pārtikas cenu kāpums (īpaši reālajā izteiksmē) nozīmē pēdējos gadu desmitos reģistrētā ilgstošā krituma tendences daļēju apvēršanos un, otrkārt, reālās pārtikas cenas joprojām ir krietni zemākas par lielākajā daļā 20. gs. 80. gadu perioda reģistrēto līmeni (sk. B att.). Neraugoties uz to, radies ievērojams augšupvērstais spiediens uz iekšzemes pārtikas mazumtirdzniecības cenām visās valstīs, pasaules pārtikas cenu kāpumam pakāpeniski atspoguļojoties dažādos piegādes ķēdes posmos. Attīstītajās valstīs inflācijas tendences ietekmētas būtiski, un attīstības valstīs, kur pārtikas cenām patēriņa grozā ir lielāks svars un kur pārtikas cenu kāpums izraisījis īpaši nopietnas un jūtamas problēmas mājāsaimniecībām ar zemiem ienākumiem, ietekme bijusi vēl spēcīgāka.

A attēls. Kukurūzas, kviešu un sojas pupu cenas

(ASV dolāros par bušeli)

B attēls. Pārtikas un tropisko augļu dzērienu cenas

(indekss: 2000. gads = 100)

Papildus pasaules demogrāfiskajām norisēm, kas nozīmē pakāpenisku pārtikas pieprasījuma pieaugumu, nesenais pārtikas preču cenu krasais kāpums, šķiet, lielā mērā saistīts ar citiem strukturālajiem pieprasījumu noteicošajiem faktoriem, piemēram, ar pārtikas patēriņa tendenču pārmaiņām ātri augošos attīstības valstu tirgos strauja ienākumu līmeņa kāpuma dēļ un palielinātu biodegvielas pieprasījumu industriāli attīstītajās valstīs. Šo pieprasījuma puses faktoru ietekmi uz cenām pastiprinājušas grūtības ātri paplašināt piedāvājumu tajos tirgus segmentos, kuros vērojams straujš pieprasījuma kāpums un darbības traucējumi nelabvēlīgu laika apstākļu dēļ.

Viens no svarīgākajiem pieprasījuma puses strukturālajiem faktoriem izriet no uztura pārmaiņām dinamiskajos attīstības valstu tirgos. Ienākumiem strauji augot, pārtikas patēriņa tradīcijas lielākajās attīstības valstīs pakāpeniski mainījušās. Notikusi pāreja no pārtikas pamatproduktiem uz pārtiku ar augstu proteīna saturu. Piemēram, no 1995. gada līdz 2006. gadam gaļas patēriņš ārpus OECD esošajās valstīs palielinājās aptuveni par 40%. Spēcīgo ietekmi uz pārtikas preču pieprasījumu galvenokārt izraisa tas, ka gaļas ražošanā nepieciešams ievērojams tādas lopbarības apjoms, kuras pamatā ir labība. Tā kā gaidāms, ka attīstības valstu tirgos turpināsies straujais izlīdzināšanās process, nav ticams, ka šī tendence varētu drīzumā mazināties.

Ievērojams ar pieprasījumu saistīts spriedzes avots lauksaimniecības produktu tirgos bijusi arī biodegvielas ražošana. Biodegvielas ražošana pasaulē pēdējos gados ir ārkārtīgi pieaugusi, un to veicinājuši atbalstoša valdības politika. Šo paplašināšanos ļoti lielā mērā ietekmēja spēcīgs etanola ražošanas kāpums ASV un ar to saistītais kukurūzas izmantošanas pieaugums. Procesā iesaistīto zemju un kultūraugu apmēri nav maznozīmīgi. Svarīgākajai pasaules kukurūzas eksportētājai ASV biodegvielas ražošanai 2006. gadā bija nepieciešama viena piektdaļa saražotās kukurūzas (aptuveni 55 milj. tonnu), kas ir aptuveni gandrīz tikpat daudz kā ASV kukurūzas eksporta apjoms (2006./2007. gadā). Augstāks kukurūzas pieprasījums ietekmējis arī piedāvājuma un pieprasījuma apstākļus vairākām aizstājēj kultūrām (piemēram, kviešiem un sojas pupām). Augstākas cenas stimulēja kukurūzas plantāciju paplašināšanu uz aizstājēj kultūru rēķina, kas arī veicināja to cenu kāpumu. Lai gan tirgus spekulācijas augstas globālās likviditātes apstākļos bieži minētas kā papildu pieprasījuma puses faktors, kas izraisa augšupvērstu spiedienu uz cenām, grūti noteikt to potenciālo ieguldījumu nesenajā cenu kāpumā kvantitatīvā izteiksmē.

Piedāvājuma pusē enerģijas cenu kāpums noteicis transporta un (energoietilpīgo) mēslojumu izmaksu pieaugumu, tādējādi palielinot visu kultūraugu ražotāju robežizmaksas un veicinot pārtikas cenu celšanos. Būtiska loma bijusi arī ar laikapstākļiem saistītam produkcijas deficītam. Īpaši Austrālijā pēdējos gados liela sausuma apstākļos krasi samazinājusies kviešu raža. Tā kā prognozēts, ka topošā kviešu raža būs ievērojami labāka, cenas jau tagad būtiski samazinājušās. Tomēr ilgākā termiņā ārkārtas laikapstākļu gadījumu skaits klimata pārmaiņu ietekmē var pieaugt, un tas nozīmē strukturālu lejupvērstu risku, kas apdraud lauksaimniecisko ražošanu, un atbilstoši augšupvērstu cenu kāpuma risku. Visbeidzot, pēdējos mēnešos pasaules pārtikas cenas arvien vairāk ietekmējuši arī protekcionisma pasākumi, kas bieži vien vērsti uz preču eksporta samazināšanu.

Pretēji citām precēm (piemēram, naftai un metāliem) pārtikas preču piedāvājuma reakcija uz cenu pārmaiņām vēsturiski bijusi samērā elastīga. Principā ir pietiekami daudz neizmantotas potenciālās aramzemes, ko varētu izmantot, lai apmierinātu pasaulē augošo pieprasījumu pēc graudaugiem. Tomēr īstermiņā šādu piedāvājuma reakciju ierobežo institucionālie faktori. Aramzemēm paplašinoties, zemes kvalitāte un piemērotība, visticamāk, samazināsies. Turklāt vairākums valstu ar neizmantotiem zemes resursiem cieš no infrastruktūras trūkuma, bet dažās valstīs, kurās ir plašas

potenciālo aramzemju platības, politiskā nestabilitāte apgrūtina efektīvu lauksaimniecisko ražošanu. Turklāt bieži vien lauksaimnieciskās ražošanas paplašināšanas, dabas resursu saglabāšanas (lietusmeži, ūdens), urbanizācijas un cita veida lietojuma (piemēram, lopkopības) mērķi savstarpēji konfliktē. Ilgākā termiņā augošo pārtikas preču pieprasījumu, iespējams, varētu apmierināt, arī palielinot lauksaimniecības ražīgumu. Lai gan pēdējos 10 gados lauksaimniecības produkcijas pieaugums ievērojami samazinājies, attīstības valstu tirgiem joprojām piemīt lielas iespējas izmantot progresīvākas tehnoloģijas un kāpināt izlaidi, tuvinoties attīstīto valstu līmenim.

Pasaules pārtikas cenu kopējā perspektīva joprojām ir ļoti neskaidra. Cik lielā mērā acīmredzamais pieprasījuma spiediena pieaugums atspoguļosies faktiskā turpmākā cenu kāpumā, būs būtiski atkarīgs no piedāvājuma reakcijas, kā arī lauksaimniecības pētniecības virzības sasniegumiem un globālās sasīšanas ietekmes. Ņemot vērā pašlaik pieejamo informāciju, iespējamo rezultātu diapazons ir ļoti plašs.

Eiropas līmenī kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) ietvaros veikti vairāki pasākumi, lai mazinātu pārtikas cenu kāpuma ietekmi. Šeit ietilpst graudaugu importa nodevas atcelšana un atteikšanās no atmatā atstājamās zemes nosacījuma lauksaimniecības zemju izmantošanā, piena kvotu paaugstināšana un intervences krājumu izpārdošana. Vidējā termiņā un ilgtermiņā pārtikas piedāvājumu varētu veicināt, turpinot uzlabot tirgus orientāciju lauksaimniecībā, nodrošinot biodegvielas politikas ilgtspēju un palielinot produktivitātes kāpumu. Turklāt, ņemot vērā KLP pārskatīšanu, ko uzsākusi Eiropas Komisija, izteikti priekšlikumi nekavējoties uz visiem laikiem atcelt nosacījumu par atmatā atstājamo lauksaimniecības zemi, līdz 2015. gadam pakāpeniski atcelt piena kvotas un likvidēt tirgus intervences vairākumam graudaugu kultūru. Visbeidzot, valstu līmenī vajadzētu pastiprināt konkurences struktūras pārtikas mazumtirdzniecības un sadales sektorā.

ASV

2008. gada 1. ceturksnī ASV ekonomiskās aktivitātes temps saskaņā ar provizoriskām aplēsēm joprojām bija palēnināts. Reālā IKP uz gadu attiecināmais ceturkšņa pieauguma temps bija 0.9% (2007. gada pēdējā ceturksnī – 0.6%). Lielāko ieguldījumu IKP izaugsmē deva neto eksports, paaugstinot uz gadu attiecināmo izaugsmes kāpumu par 0.8 procentu punktiem un ar uzviju kompensējot iekšzemes gala pieprasījuma nelielo samazinājumu. Iekšzemes pieprasījuma komponenti norāda uz tālāku personiskā patēriņa izdevumu kāpuma tempa sarukumu (līdz uz gadu attiecināmam 1.0% tempam; iepriekšējā ceturksnī – 2.3%) un privāto ieguldījumu pamatlīdzekļos kritumu par 7.8%. Mājokļu ieguldījumu uz gadu attiecināmais temps 2008. gada 1. ceturksnī saruka līdz 25.5% (lielākais ceturkšņa sarukums kopš pašlaik notiekošās mājokļu tirgus sakārtošanas sākuma).

Runājot par cenu norisēm, PCI gada inflācija saglabājās augsta, atspoguļojot neseno enerģijas un pārtikas cenu dinamiku. Gada inflācija aprīlī nedaudz pazeminājās (līdz 3.9%; sešu mēnešu vidējais rādītājs – 4.1%). Kopš 2008. gada sākuma vērojamā inflācijas līmeņa lejupslīde atspoguļo nelielu enerģijas cenu gada kāpuma tempa sarukumu daļēji bāzes efektu rezultātā. Aprīlī patēriņa cenu inflācijas, izņemot enerģiju un pārtiku, gada kāpuma temps bija 2.3% – par 0.1 procentu punktu zemāks nekā martā.

Turpmāk gaidāms, ka visu 2008. gadu saglabāsies vāja ekonomiskā aktivitāte. Ekonomiskās izaugsmes perspektīvu ietekmē pašreizējās negatīvās tendences mājokļu sektorā un augošā finansēšanas nosacījumu stingrība. Patēriņa izdevumu prognozes vēl arvien ir sliktas, jo augošās

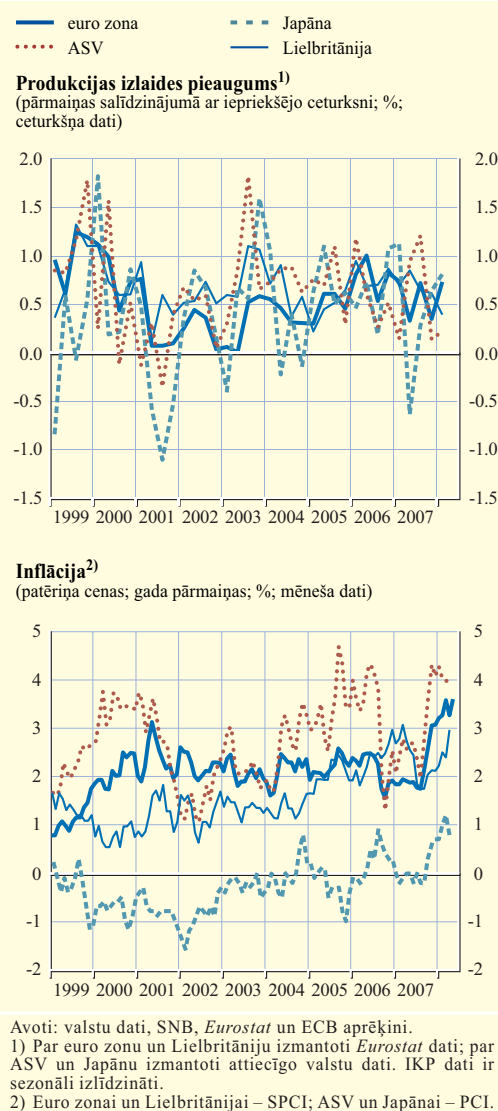
naftas cenas ierobežo mājāsaimniecību reālos ienākumus, savukārt sarūkošās mājokļu cenas veicina tālākas negatīvas labklājības izpausmes. Tomēr gada laikā gaidāma labvēlīgākas monetārās politikas nostājas pozitīvā ietekme un fiskālo stimulu paketes īslaicīgs atbalsts. ASV Federālā atklātā tirgus operāciju komiteja (FOMC), Federālo rezervju sistēmas prezidenti un rezervju banku prezidenti 29. un 30. aprīļa sanāsmē veica korekciju, samazinot 2008. gada reālā IKP izaugsmes prognozi līdz galvenajai tendencei – 0.3–1.2% (nosaka kā 4. ceturkšņa izaugsmes tempu salīdzinājumā ar atbilstošo iepriekšējā gada periodu). FOMC dalībnieki prognozēja, ka tuvākajā nākotnē sakarā ar naftas un citu preču cenu kāpumu saglabāsies augsta kopējā inflācija, uzskatot iespējamo inflācijas gaidu paaugstināšanos par vienu no galvenajiem augšupvērstajiem inflācijas prognozes riskiem.

Pēc federālo fondu mērķa likmes samazināšanas 18. martā par 75 bāzes punktiem FOMC 30. aprīlī atkal pazemināja mērķa likmi par 25 bāzes punktiem (līdz 2.0%). Ar šo monetārās politikas darbību kopējais mērķa likmes samazinājums kopš 2007. gada septembra sasniedza 3.25 procentu punktus. Turklāt Federālo rezervju sistēma paziņoja par turpmākiem tirgus likviditātes uzlabošanas pasākumiem, t.sk. termiņizsoļu iespēju apjoma palielināšanu, termiņa vērtspapīru aizdevumu iespējas ietvaros akceptētā nodrošinājuma paplašināšanu un abpusēju īslaicīgu valūtas darījumu skaita palielināšanu ar Eiropas Centrālo banku un Šveices Nacionālo banku.

JAPĀNA

Savā jaunākajā aplēsē Japānas Ministru kabineta birojs veica korekciju, samazinot 2007. gada 4. ceturkšņa IKP rādītāju no 0.9% līdz 0.6% un tādējādi apstiprinot pagājušā gada beigās novēroto palēninājumu. Tomēr saskaņā ar pirmo provizorisko datu publiskojumu reālais IKP 2008. gada 1. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni pieauga par 0.8%. Ekonomisko aktivitāti noteica spēcīga eksporta paplašināšanās (par 4.5% salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni) un stabils privātais patēriņš, kas pieauga par 0.8%. Mājokļu ieguldījumu apjoms atjaunojās pēc iepriekšējā gadā reģistrētā sarūkuma sakarā ar Būvniecības standartu likuma pārskatīšanu. Tomēr privātie nemājokļu ieguldījumi 2008. gada 1. ceturksnī samazinājās par 0.9%, bet nozīmīgi (par 2.0%) pieauga imports, tādējādi ierobežojot citu IKP komponentu pozitīvo devumu.

3. attēls. Svarīgākās norises galvenajās industriāli attīstītajās valstīs

Patēriņa cenu inflācija, kas importēto izejvielu cenu kāpuma dēļ gada sākumā bija paaugstinājusies, pēdējā laikā samazinājās no 1.2% martā līdz 0.8% aprīlī (sk. 3. att.), kad tika atcelta uz laiku ieviestā augstāka benzīna nodokļa likme. PCI, izņemot neapstrādātu pārtiku, gada pārmaiņu temps aprīlī arī saruka (līdz 0.9%; martā – 1.2%). Savukārt PCI, izņemot pārtiku un enerģiju, aprīlī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu samazinājās par 0.1%.

Līdzīgi šā gada iepriekšējām sanāksmēm pēdējā sanāksmē 2008. gada 20. maijā Japānas Banka nolēma nemainīt uz nakti izsniegtu nenodrošinātu kredītu mērķa procentu likmi (0.50%).

Rūpniecības sektora vājuma pazīmes un konfidences pasliktināšanās kopā ar uzņēmumu ieguldījumu kāpuma lejupslīdi un pasaules tirdzniecības mērenāku attīstību liecina par to, ka turpmākajos ceturkšņos tautsaimniecības attīstība varētu kļūt lēnāka.

LIELBRITĀNIJA

Lielbritānijā IKP izaugsme kļuvusi mērenāka un paaugstinājusies SPCI inflācija. Produkcijas izlaides ceturkšņa kāpuma temps iepriekšējā gada laikā pakāpeniski krities. 2008. gada 1. ceturksnī tas bija 0.4% – ievērojami zemāks par ilgtermiņa vidējo līmeni (0.7%; sk. 3. att.), bet privātais patēriņš ievērojami palielinājās (par 1.3%). Šķiet, ka šādu rezultātu noteica liels pārdošanas apjoms janvārī un februārī, lai gan turpmākajos divos mēnešos mazumtirdzniecība sašaurinājās. Šī norise un patērētāju konfidences pasliktināšanās liecina, ka 2008. gada 2. ceturksnī mājāsaimniecību patēriņa kāpums varētu samazināties. Pēdējos mēnešos mājokļu tirgus darbības rādītāji (apstiprināto hipotēku, jaunbūvju apmeklējumu un rezervēto dzīvokļu skaits) sarukuši un ir būtiski zemāki par ilgtermiņa vidējiem rādītājiem.

Kopš 2008. gada sākuma SPCI inflācija pieaugusi, aprīlī sasniedzot 3.0%. Šo kāpumu vispirms noteica augstākas enerģijas un pārtikas preču cenas. Arī ražotāju un importa cenas šajā periodā paaugstinājās. Pēdējos mēnešos saruka mājokļu cenas, un aprīlī mājokļu cenu gada pieauguma temps kļuva negatīvs.

Kopš februāra Anglijas Bankas Monetārās politikas komiteja divas reizes samazinājusi galveno procentu likmi (kopumā par 50 bāzes punktiem; līdz 5.00%).

Turpmāk gaidāms, ka pieauguma temps vēl vairāk palēnināsies sakarā ar stingrākiem kreditēšanas nosacījumiem, mazāku reālo ienākumu kāpumu, negatīvu labklājības ietekmi mājokļu un kapitāla vērtspapīru cenu samazinājuma rezultātā un vājāku ārējo pieprasījumu. Savukārt tuvākajā nākotnē paredzama inflācijas paaugstināšanās enerģijas un importa cenu kāpuma dēļ.

CITAS EIROPAS VALSTIS

Citās ārpus euro zonas esošajās ES valstīs produkcijas izlaides kāpums pēdējos ceturkšņos bijis dažāds. Visās valstīs inflācijas pieaugums pēdējos mēnešos bijis būtisks lielā mērā augošo pārtikas un enerģijas cenu dēļ.

Zviedrijā 2007. gadā IKP ceturkšņa pieaugums bijis gluži stabils – nedaudz zemāks par ilgtermiņa vidējo līmeni (0.8%), tomēr 2008. gada 1. ceturksnī tas kļuva mērenāks (0.4%). Dānijā ceturkšņa pieauguma temps bijis svārstīgs ar tendenci pārsniegt ilgtermiņa vidējo līmeni (0.5%), bet 2007. gada pēdējā ceturksnī tas bija tikai 0.3%. Paredzams, ka izaugsmes temps abās šajās valstīs tuvākajā laikā kopumā būs noturīgs. Lai gan to mazumtirdzniecība 2008. gada 1. ceturksnī uzlabojās, patērētāju un mazumtirdzniecības konfidences rādītāji pēdējos mēnešos pasliktinājušies. SPCI inflācija abās valstīs kopš 2007. gada beigām būtiski pieaugusi, aprīlī sasniedzot 3.4% Dānijā

un 3.2% Zviedrijā. Gaidāms, ka tuvākajā nākotnē inflācija saglabāsies šādā augstā līmenī. 2008. gada 13. februārī *Sveriges Riksbank* paaugstināja *repo* darījumu procentu likmi par 25 bāzes punktiem (līdz 4.25%). Kopumā kopš 2007. gada jūnija šī procentu likme paaugstināta par 100 bāzes punktiem. *Danmarks Nationalbank* 16. maijā pirmo reizi gada laikā paaugstināja galveno monetārās politikas likmi par 10 bāzes punktiem (līdz 4.35%).

Trijās no četrām lielākajām Centrālās Eiropas un Austrumeiropas valstīm – Čehijas Republikā, Polijā un Rumānijā – IKP izaugsme 2007. gadā bija spēcīga un pēdējā ceturksnī tās temps paaugstinājās. Čehijas Republikas un Polijas 1. ceturkšņa provizoriskās aplēses tomēr norāda uz nelielu izaugsmes pierimumu. Turpretī IKP pieaugums Ungārijā 2007. gadā bija tuvu 0%, tomēr 2008. gada 1. ceturksnī tas nedaudz palielinājās. Patērētāju un rūpniecības konfidences rādītāji neliecina par lielām izaugsmes pārmaiņām tuvākajā laikā. Pēc būtiska kāpuma kopš 2007. gada rudens SPCI inflācija pēdējos mēnešos nedaudz samazinājusies Čehijas Republikā un Polijā (aprīlī attiecīgi līdz 6.7% un 4.3%), bet joprojām bija augsta Rumānijā (aprīlī – 8.7%). Arī Ungārijā saglabājās augsta inflācija (aprīlī – 6.8%). Inflācijas tendences galvenokārt noteica pārtikas un enerģijas cenas. Tuvākajā nākotnē gaidāms, ka inflācija joprojām saglabāsies augsta. Kopš 2008. gada sākuma šo četru valstu centrālās bankas paaugstinājušas oficiālās procentu likmes – Čehijas Republikā kopumā par 25 bāzes punktiem, Ungārijā par 100 bāzes punktiem, Polijā par 75 bāzes punktiem un Rumānijā par 225 bāzes punktiem.

Mazākajās ārpus euro zonas esošajās ES valstīs pēdējos ceturkšņos novērotas dažādas izaugsmes tendences. Ekonomiskā aktivitāte Slovākijā un Bulgārijā joprojām ir ļoti spēcīga, bet Baltijas valstīs, lēnāk augot kredītu atlikumam un reālajiem ienākumiem un nozīmīgi sarūkot mājokļu cenām, iekšzemes pieprasījums strauji pazeminājies. Konfidences rādītāji liecina, ka minētās tendences tuvākajā laikā turpināsies. Kopš 2007. gada vasaras Baltijas valstīs un Bulgārijā ievērojami palielinājies gada SPCI (aprīlī – 11.9–17.4%). Šis pieaugums vispirms atspoguļo augstākas pārtikas un enerģijas cenas, atsevišķās valstīs – arī administratīvi regulējamo cenu kāpumu. Slovākijā palielinājums nebija tik spēcīgs, lai gan SPCI inflācija aprīlī paaugstinājās līdz 3.7%.

Krievijā 2007. gada 4. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu IKP pieauguma temps kļuva straujāks (9.4%; 3. ceturksnī – 7.6%). Pieejamā informācija liecina par spēcīgu ekonomisko aktivitāti arī 2008. gada 1. ceturksnī. Vienlaikus patēriņa cenu inflācija turpinājusi augt, aprīlī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu sasniedzot 14.3% (martā – 13.3%).

ĀZIJAS ATTĪSTĪBAS VALSTIS

Āzijas attīstības valstīs 2008. gada 1. ceturksnī ekonomiskā aktivitāte joprojām bija spēcīga. Lai gan lielākajās attīstītajās valstīs tautsaimniecības izaugsme bija pavājinājusies, citu attīstības valstu spēcīgais pieprasījums veicināja šā reģiona eksporta līmeņa saglabāšanos. Vairākumā valstu patēriņa cenas vēl vairāk palielinājušās augošo pārtikas un citu preču cenu dēļ. Lai gan inflācijas, izņemot pārtiku un enerģiju, rādītāji joprojām ir mēreni, pašreizējais vispārējais preču cenu kāpums liecina, ka turpmākajos mēnešos ražošanas procesa tālākos posmos cenu spiediens varētu palielināties.

IKP pieaugums Ķīnā 2008. gada 1. ceturksnī joprojām bija spēcīgs (10.6%), neraugoties uz nelabvēlīgo laika apstākļu ietekmi janvārī un februārī. Kāpumu galvenokārt veicināja iekšzemes pieprasījums, jo joprojām bija lieli ieguldījumi pamatlīdzekļos un reālā izteiksmē paplašinājās plaša patēriņa preču mazumtirdzniecība. Gada pirmajos četros mēnešos Ķīnas eksports, īpaši uz ASV, kā arī uz euro zonu un Japānu, turpināja sarukt. Būtiski augot Ķīnas importam, gada laikā (līdz aprīļa

beigām) kumulētais pozitīvais tirdzniecības saldo bija 58 mljrd. ASV dolāru (par 8% mazāk nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā). PCI inflācija saglabājās augstā līmenī (aprīlī – 8.5%), un to galvenokārt noteica gaļas cenas, bet nepārtikas preču PCI inflācija bija 1.8%. Tomēr vienlaikus plašais ražotāju cenu kāpums liecina, ka Ķīnā turpina augt cenu spiediens. Maijā Ķīnas Tautas banka atkārtoti par 50 bāzes punktiem paaugstināja banku rezervju normu (līdz 16.5%).

Dienvidkorejas reālā IKP pieauguma temps 2008. gada 1. ceturksnī bija tāds pats kā iepriekšējā ceturksnī (5.7%). PCI gada inflācija paaugstinājās (aprīlī – 4.1%) pārtikas un citu preču augsto starptautisko cenu dēļ. Aktivitāte Indijas tautsaimniecībā nedaudz palēninājās, rūpnieciskajai ražošanai 2008. gada pirmajos trijos mēnešos vidēji pieaugot par 5.8%. Vairumtirdzniecības cenu inflācija, kas ir Indijas Rezervju bankas galvenais inflācijas rādītājs, marta beigās paaugstinājās līdz 7.4%.

Kopumā iespējams, ka vājāks ārējais pieprasījums turpmākajos mēnešos mazinās Āzijas attīstības valstu izaugsmi. Tomēr izaugsmes perspektīva joprojām ir samērā labvēlīga galvenokārt spēcīga iekšzemes pieprasījuma dēļ, īpaši reģiona lielākajās valstīs.

LATĪŅAMERIKA

Latīņamerikā 2008. gada 1. ceturksnī saglabājās dinamiska ekonomiskā aktivitāte, lai gan dažās valstīs parādījās palēninājuma pazīmes. Savukārt inflācijas spiediens joprojām bija spēcīgs. Piemēram, reālā IKP pieaugums Meksikā salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu bija 2.6% (2007. gada 4. ceturksnī – 4.2%). Izaugsmi Meksikā salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu 1. ceturksnī noteica pakalpojumi un arī rūpniecības produkcijas izlaide. Vienlaikus samazinājās primārā sektora produkcijas izlaide. Argentīnā 2008. gada 1. ceturksnī ekonomiskā aktivitāte nedaudz samazinājās, rūpnieciskās ražošanas gada kāpuma tempam salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu vidēji sasniedzot 6.7% (2007. gada 4. ceturksnī – 9.8%). Tāpat kā 2007. gada pēdējā ceturksnī PCI gada vidēja inflācija 2008. gada 1. ceturksnī bija 8.5%. Par Brazīliju pieejamā informācija (piemēram, par mazumtirdzniecības apjomu) liecina, ka 1. ceturksnī iekšzemes pieprasījums vēl arvien bija spēcīgs, rūpnieciskās ražošanas pieaugumam vienlaikus samazinoties vidēji līdz 6.5% (2007. gada 4. ceturksnī – 7.8%).

Kopumā gaidāms, ka produkcijas izlaides kāpums reģionā stingrāku monetārās politikas nosacījumu un vājāka ārējā pieprasījuma dēļ kļūs nedaudz mērenāks. Tomēr Latīņamerikas attīstības perspektīva joprojām ir labvēlīga, jo tirdzniecības nosacījumu ietekme vairākumā valstu ir pozitīva augsto preču cenu un spēcīgā iekšzemes pieprasījuma dēļ.

1.2. PREČU TIRGI

2008. gada aprīlī un maijā turpinājās naftas cenu kāpums līdz nepieredzētam līmenim (23. maijā – 132.73 ASV dolāri). Dažās pēdējās nedēļās spiediens nedaudz samazinājies, tomēr cenas joprojām ir augstas (4. jūnijā – 126.51 ASV dolāri; sk. 4. att.). Pašlaik naftas cenas ir aptuveni par 34% augstākas nekā gada sākumā (pieaugums euro izteiksmē – aptuveni 28%).

Runājot par pieprasījuma pusi, Starptautiskā Enerģētikas aģentūra būtiski korigēja globālā pieprasījuma prognozi, to pazeminot, lai gan strauji palielinās attīstības valstu pieprasījums, ko daļēji veicina naftas pārstrādes produktu importa ievērojamais pieaugums Ķīnā. Runājot par piedāvājuma pusi, OPEC uzskata, ka kopējais globālais naftas piedāvājums ir pietiekams; pirms kārtējās sanāksmes septembrī nav paredzēta neviena ārkārtas sanāksme. Turklāt valstīs ārpus OPEC nav vērojams produkcijas izlaides pieaugums, un šķiet, ka īstermiņā piedāvājuma pieaugums nav

gaidāms. Streiki un nebeidzama ģeopolitiskā spriedze rada papildu augšupvērstu spiedienu uz naftas cenām. Raugoties nākotnē, naftas cenas pēc vēsturiskiem standartiem tuvākā un vidējā termiņā, iespējams, saglabāsies augstā līmenī un būs ļoti jutīgas pret nelielām piedāvājuma un pieprasījuma līdzsvara un ģeopolitiskās vides pārmaiņām. Tirgus dalībnieki paredz, ka 2009. gada decembrī cena būs aptuveni 124 ASV dolāri, tomēr nenoteiktības līmenis joprojām ir ļoti augsts.

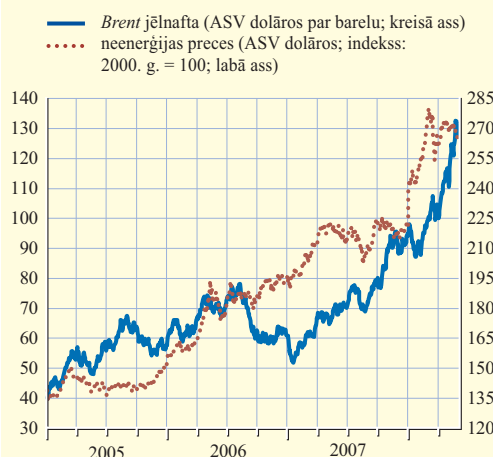
Neenerģijas preču cenas sasniedza maksimumu martā, pēc tam aprīlī un maijā stabilizējoties nedaudz zemākā līmenī. Pēc krituma dažos pēdējos mēnešos krāsaino metālu cenas nesen kļuva svārstīgas sakarā ar Ķīnā pēc zemestrīces veicamo rekonstrukcijas darbu potenciālo ietekmi. Tomēr augstāku naftas cenu rezultātā pieaug arī kravu pārvadājumu cenas, kas kopš februāra beigām kāpušas gandrīz par 50%, radot papildu augšupvērstu spiedienu uz preču cenām, īpaši metālu cenām, kuru pārvadājumu izmaksas ir sevišķi svarīgas.

Pārtikas cenu kāpuma tempa palēnināšanos, kas sākās marta vidū, galvenokārt noteica kviešu cenas sarukums lielākas globālās produkcijas izlaidis gaidu dēļ. Savukārt kukurūzas cenas joprojām stabili paaugstinājās – arī sakarā ar etanola ražošanas paplašināšanos ASV. Vairāku valstu eksporta ierobežojumu dēļ kāpušas arī rīsu cenas. Turklāt strauji paaugstinājušās mēslojuma cenas, un tas ietekmējis pārtikas cenas, īpaši kukurūzai, kam nepieciešams ļoti daudz mēslojuma. Kopumā maija beigās neenerģijas preču cenu indekss (ASV dolāru izteiksmē) bija aptuveni par 22% augstāks salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu. 1. ielikumā sniegts pārskats par dažiem strukturāliem faktoriem, kas nosaka pašreizējo globālo pārtikas cenu augsto līmeni.

1.3. ĀRĒJĀS VIDES PROGNOZE

Lai gan ārējās tirdzniecības aktivitāte bijusi samērā spēcīga, globālās izaugsmes pierimums liecina, ka euro zonas preču un pakalpojumu ārējā pieprasījuma perspektīvas salīdzinājumā ar 2007. gadu nedaudz pasliktinājušās. OECD apvienotais galvenais rādītājs (AGR) martam liecina, ka OECD valstīs, iespējams, turpināsies ekonomiskās aktivitātes palēninājums (sk. 5. att.). Galveno ārpus OECD esošo valstu AGR liecina par zināmu ekonomiskās aktivitātes mērenību Ķīnā, Indijā un Brazīlijā, bet Krievijas

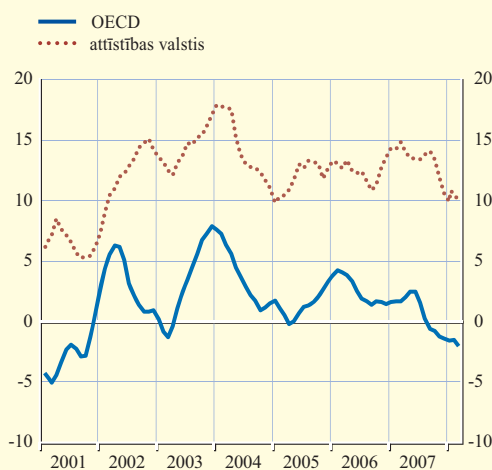
4. attēls. Svarīgākās norises preču tirgos

Avoti: Bloomberg un HSEI.

5. attēls. OECD apvienotais galvenais rādītājs

(sešu mēnešu pārmaiņu temps)

Avots: OECD.

Piezīme. Attīstības valstu rādītājs ir Brazīlijas, Ķīnas un Krievijas AGR vidējais svērtais lielums.

tautsaimniecības perspektīva joprojām ir samērā labvēlīga. Šāda perspektīva kopumā atbilst datiem, kas sniegti *Ifo* Pasaules ekonomiskā klimata apsekojumā, saskaņā ar kuriem pašreizējā ekonomiskā situācija nav tik labvēlīga kā pirms trim mēnešiem un turpmāko sešu mēnešu perspektīvā gaidāma tālāka pasliktināšanās. Lai gan lēnāks, tomēr saglabāsies stabils pasaules tautsaimniecības pieaugums, ko sevišķi veicinās arvien stabilā attīstības valstu izaugsme.

Kopumā pasaules tautsaimniecības izaugsmes perspektīvas neskaidrība vēl arvien ir liela, un tajā dominē lejupvērsti riski. Šādi riski galvenokārt attiecas uz finanšu tirgus satricinājuma iespējām vēl spēcīgāk, nekā iepriekš paredzēts, negatīvi ietekmēt reālo tautsaimniecību. Turklāt lejupvērstos riskus rada turpmāks neparedzēts enerģijas un pārtikas cenu pieaugums. Riskus veicina arī bažas par protekcionisma spiedienu un nekontrolējamām norisēm globālās nesabalansētības dēļ.

2. MONETĀRĀS UN FINANŠU NORISES

2.1. NAUDA UN MFI KREDĪTI

Straujais pēdējos trijos gados vērotais monetāro rādītāju pieauguma pamattempis 2008. gada 1. ceturksnī joprojām bija spēcīgs. Pēdējos ceturkšņos parādījušās atsevišķas stabilizācijas pazīmes, kas liecina, ka pagātnē veiktā galveno ECB procentu likmju paaugstināšana ietekmējusi pamatā esošo monetāro rādītāju kāpumu. Aprīlī M3 gada pieauguma temps bija 10.6%, kas joprojām ir augstāks nekā monetāro rādītāju ekspansijas pamattempis. Pašreizējā procentu likmju termiņstruktūra nosaka to, ka monetāro aktīvu, īpaši īstermiņa termiņnoguldījumu, atlīdzība salīdzinājumā ar riskantākiem M3 neietilpstošiem nemonetārajiem aktīviem ir pievilcīgāka. Pagaidām šķiet, ka plašās naudas un kredītu atlikuma rādītāju pieauguma temps atspoguļo ekonomiskās aktivitātes un procentu likmju dinamiku un finanšu tirgus satricinājums varētu būt ietekmējis tikai konkrētas M3 sastāvdaļas un M3 neietilpstošos bilances posteņus. Kopumā, ņemot vērā jau tā augsto monetāro likviditāti, joprojām spēcīgs monetāro rādītāju un kredītu atlikuma kāpums liecina par augšupvērstiem cenu stabilitātes riskiem vidējā un ilgākā termiņā.

PLAŠĀS NAUDAS RĀDĪTĀJS M3

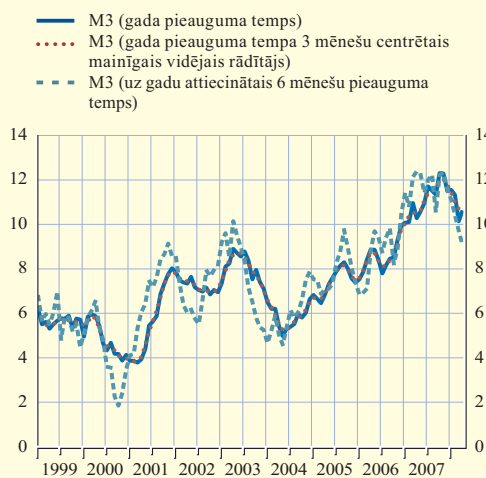
2008. gada 1. ceturksnī M3 gada pieauguma temps joprojām bija spēcīgs, lai gan nedaudz samazinājās (līdz 11.2%; 2007. gada 4. ceturksnī rekordlīmenis – 12.0%; sk. 6. att.). 2008. gada aprīlī M3 gada pieauguma temps bija 10.6% – nedaudz zemāks par 2008. gada 1. ceturksnī reģistrēto kāpuma tempu, tomēr mazliet augstāks par iepriekšējā mēnesī sasniegto tempu (10.1%). Martā un aprīlī M3 gada pieauguma tendences ievērojami ietekmēja bāzes efekti.

Spēcīgais M3 pieauguma temps joprojām pārsniedz monetārās ekspansijas pamattempu, jo pašreizējā procentu likmju termiņstruktūra liecina, ka monetāro aktīvu atlīdzība ir pievilcīgāka nekā M3 neietilpstošo nemonetāro aktīvu atlīdzība, ņemot vērā šo instrumentu atšķirīgo risku un likviditāti. Vienlaikus dažāda veida noguldījumu procentu likmju starpības arī veicinājušas līdzekļu pārvirzīšanu M3 ietvaros, nosakot turpmāku M1 gada kāpuma tempa samazināšanos un tālāku īstermiņa termiņnoguldījumu atlikuma pieauguma tempa palielināšanos. Ilgāka termiņa perspektīvā kopš 2006. gada sākuma vērotā M1 gada kāpuma tempa lejupslīdes tendence liecina, ka pakāpeniskā galveno ECB procentu likmju paaugstināšana kopš 2005. gada beigām ietekmējusi monetāro dinamiku (sk. 7. att.). Tomēr joprojām spēcīgais nefinanšu privātajam sektoram izsniegto aizdevumu atlikuma kāpums apstiprina viedokli, ka monetārās dinamikas pamattempis vēl arvien ir augsts.

Lai gan finanšu satricinājums turpinās, nefinanšu sabiedrībām un māsasaimniecībām izsniegto MFI aizdevumu plūsma joprojām atbilst pagātnes tendencēm, liecinot, ka vismaz pagaidām finanšu satricinājums nav būtiski mazinājis privātajam sektoram pieejamo banku aizdevumu piedāvājumu. Vispārīgākā skatījumā, lai gan finanšu satricinājums ir tieši ietekmējis dažas konkrētas M3 sastāvdaļas un M3 neietilpstošos bilances posteņus, kas cieši saistīti ar satricinājuma raksturu (īpaši citiem finanšu starpniekiem (CFS) izsniegtos kredītus), šķiet, ka plašās naudas un kredītu atlikuma

6. attēls. M3 pieaugums

(sezonāli izlīdzinātas un atbilstoši darbadienu skaitam koriģētas pārmaiņas; %)

Avots: ECB.

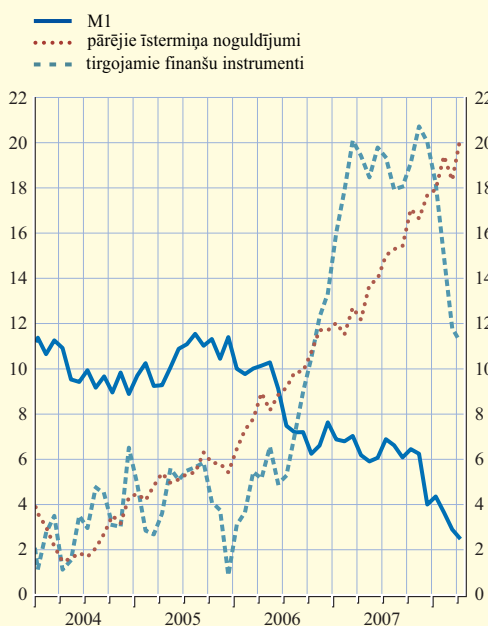
rādītāji atspoguļo norises, kas skārušas to tradicionālos noteicošos faktoros.

GALVENĀS M3 SASTĀVDAĻAS

2008. gada 1. ceturksnī M1 gada pieauguma temps turpināja samazināties, sasniedzot 3.8% (2007. gada 4. ceturksnī – attiecīgi 5.9%). Aprīlī M1 gada kāpuma temps joprojām kritās un sasniedza 2.5% (sk. 1. tabulu) – līmeni, kāds nav pieredzēts kopš 2001. gada sākuma. M1 pieauguma tempa lejupslīdes tendenci galvenokārt nosaka augošās izvēles izmaksas, kas saistītas ar naudas un zemas atlīdzības noguldījumu uz nakti turējumiem apstākļos, kad īstermiņa procentu likmes kopš 2005. gada decembra palielinājušās. Šādu augstāku izvēles izmaksu ietekmi daļēji kompensē ar darījumiem saistītais pieprasījums joprojām spēcīgas tautsaimniecības izaugsmes apstākļos, bet šis kompensējošais efekts nesen mazinājies, jo sarukusi aktivitāte mājokļu tirgū un būvniecības sektorā – jomās, kurās parasti patērē daudz skaidrās naudas līdzekļu.

7. attēls. M3 galvenās sastāvdaļas

(sezonāli izlīdzinātas un atbilstoši darbadienu skaitam koriģētas pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

Avots: ECB.

1. tabula. Monetāro rādītāju kopsavilkuma tabula

(ceturkšņa dati ir vidējie; sezonāli izlīdzināti un koriģēti atbilstoši darbadienu skaitam)

	Atlikums no M3; % ¹⁾	Gada pieauguma temps					
		2007 II	2007 III	2007 IV	2008 I	2008 Marts	2008 Apr.
M1	42.9	6.2	6.5	5.9	3.8	2.9	2.5
Skaidrā nauda apgrozībā	7.2	10.0	8.9	8.0	7.8	7.7	8.0
Noguldījumi uz nakti	35.7	5.5	6.1	5.5	3.1	2.0	1.4
M2 – M1 (= pārējie īstermiņa noguldījumi)	42.2	13.1	15.0	16.8	18.5	18.3	20.2
Noguldījumi ar noteikto termiņu							
līdz 2 gadiem	25.0	33.1	37.6	40.6	41.7	39.6	42.4
Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu							
līdz 3 mēnešiem	17.2	-2.2	-3.2	-3.9	-3.3	-2.5	-2.2
M2	85.1	9.2	10.3	10.7	10.4	9.9	10.5
M3 – M2 (= tirgojamie finanšu instrumenti)	14.9	19.3	18.7	19.6	16.3	11.8	11.2
M3	100.0	10.6	11.5	12.0	11.2	10.1	10.6
Euro zonas rezidentiem izsniegtie kredīti		8.1	8.7	9.3	9.9	9.7	9.7
Valdībai izsniegtie kredīti		-4.2	-4.0	-4.1	-2.6	-1.9	-0.4
Valdībai izsniegtie aizdevumi		-1.2	-0.8	-1.8	-0.9	-0.3	0.8
Privātajam sektoram izsniegtie kredīti		11.0	11.7	12.2	12.6	12.2	11.8
Privātajam sektoram izsniegtie aizdevumi		10.5	11.0	11.2	11.0	10.8	10.6
Ilgāka termiņa finanšu saistības							
(izņemot kapitālu un rezerves)		10.3	10.3	8.5	6.9	5.1	4.7

Avots: ECB.

1) Pēdējā mēneša beigās pieejamie dati. Skaitļu noapaļošanas rezultātā summa var atšķirties no kopsummas.

Pēdējos mēnešos vērotā M1 pieauguma tempa samazināšanās galvenokārt atspoguļo noguldījumu uz nakti atlikuma dinamiku. Šo noguldījumu atlikuma gada kāpuma temps 2008. gada aprīlī samazinājās līdz 1.4% (2008. gada 1. ceturksnī – 3.1%, bet 2007. gada 4. ceturksnī – 5.5%).

Pilnīgā pretstatā noguldījumiem uz nakti pārējo īstermiņa noguldījumu atlikuma gada pieauguma temps turpināja palielināties, 2008. gada aprīlī sasniedzot 20.2% (šā gada 1. ceturksnī – 18.5% un 2007. gada 4. ceturksnī – 16.8%). Joprojām spēcīgais pārējo īstermiņa noguldījumu atlikuma kāpums atspoguļo īstermiņa termiņnoguldījumu (t.i., noguldījumu ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem) ieguldījumu. Šo noguldījumu atlikuma gada pieauguma temps 2008. gada 1. ceturksnī sasniedza 41.7%, kas ir augstākais ceturkšņa kāpums kopš Ekonomikas un monetārās savienības trešā posma sākuma. Īstermiņa krājnoguldījumu (t.i., noguldījumu ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem) atlikums turpināja samazināties, tomēr temps bija lēnāks, tādējādi arī veicinot pārējo īstermiņa noguldījumu atlikuma pieauguma pastiprināšanos.

Īpaši spēcīgā īstermiņa termiņnoguldījumu atlikuma dinamika lielā mērā atspoguļo pašreizējo procentu likmju termiņstruktūru. Kopš 2007. gada augusta finanšu tirgus satricinājuma naudas tirgū radusies spriedze euro zonas ienesīguma līknei izveidojusi "kupri" 3 mēnešu darījumu zonā. Īstermiņa termiņnoguldījumu atlīdzība diezgan precīzi atspoguļojusi attiecīgo termiņu procentu likmju kāpumu naudas tirgū, jo, iespējams, bankas uzskatījušas šādus noguldījumus par īpaši pievilcīgu finansējuma avotu pašreizējos tirgus apstākļos. Ņemot vērā to, ka noguldījumu uz nakti un krājnoguldījumu procentu likmju kāpums bijis ievērojami mērenāks, īstermiņa termiņnoguldījumu un pārējo noguldījumu kategoriju atlīdzību starpība palielinājusies. Tas veicinājis līdzekļu pārvirzīšanu no krājnoguldījumiem un noguldījumiem uz nakti uz īstermiņa termiņnoguldījumiem (sk. arī 2. ielikumu). Vienlaikus tas, ka ienesīguma līkne joprojām ir samērā lēzena, liecina, ka īstermiņa termiņnoguldījumi šķiet pievilcīgi arī salīdzinājumā ar M3 neietilpstošiem ilgāka termiņa aktīviem, jo tie par mazākām atdeves izmaksām piedāvā lielāku likviditāti un mazāk riska, tādējādi veicinot arī līdzekļu pārvirzīšanu no ilgāka termiņa aktīviem uz minēto instrumentu.

2. ielikums

MĀJSAIMNIECĪBU TURĒJUMĀ ESOŠO FINANŠU AKTĪVU DAŽĀDU KATEGORIJU JAUNĀKĀS PĀRMAIŅAS

Galveno ECB procentu likmju paaugstināšana kopš 2005. gada beigām noteikusi gan to, ka euro zonas ienesīguma līkne kļuvusi lēzenāka, jo tirgus īstermiņa procentu likmes kāpušas straujāk nekā ilgtermiņa procentu likmes, gan arī starpību palielināšanos procentu likmēm, ko maksā par dažādiem īstermiņa noguldījumu veidiem (sk. A att.). Šādas procentu likmju pārmaiņas vairākos veidos ietekmējušas monetārās norises. No vienas puses, tās vismaz pagaidām izraisījušas līdzekļu portfeļu sastāva pārmaiņas – līdzekļi pārvirzīti no ilgāka termiņa un riskantākiem aktīviem, kas neietilpst M3, uz M3 ietilpstošiem instrumentiem, tādējādi vismaz īstermiņā palielinot M3 pieaugumu. No otras puses, tās izraisījušas arī aktīvu pārmaiņas M3 ietvaros. Līdzekļi pārvirzīti no samērā zemas atlīdzības noguldījumiem uz nakti uz "pārējiem īstermiņa noguldījumiem" (t.i., M2–M1), tādējādi nosakot M1 pieauguma tempa samazināšanās tendenci.

Šajā ielikumā aplūkotas dažādu finanšu aktīvu kategoriju pārmaiņas, sasaistot tās ar procentu likmju pārmaiņām. Tas pievēršas mājsaimniecībām, jo šis sektors nosaka lielāko M3 noguldījumu daļu (t.i., īstermiņa noguldījumi un *repo* darījumi) un iepriekš aprakstītās portfeļu sastāva pārmaiņas īpaši būtiskas mājsaimniecībām.

Pārmaiņas līdzekļu plūsmās no M3 neietilpstošiem ilgāka termiņa aktīviem uz M3

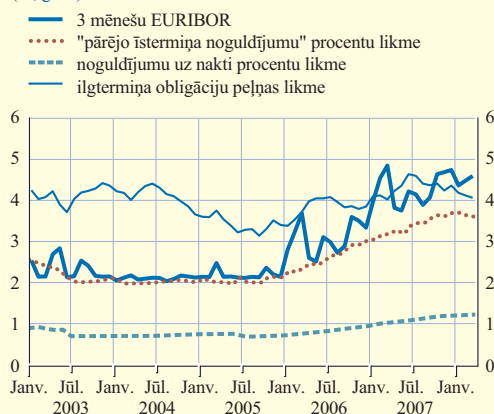
Tirgus procentu likmju norises kopš 2005. gada beigām izraisījušas ilgtermiņa obligāciju peļņas likmes un "pārējo īstermiņa noguldījumu" procentu likmes starpības samazināšanos,¹ nosakot to, ka ienesīguma līkne kļuvusi samērā lēzena. Kā redzams B attēlā, šī starpība sarukusi vairāk nekā uz pusi, 2008. gada sākumā sasniedzot aptuveni 0.5 procentu punktus.

Samērā lēzena ienesīguma līkne nozīmē to, ka par īstermiņa noguldījumiem (piemēram, noguldījumiem ar noteikto termiņu līdz 1 gadam) tiek piedāvāta procentu likme, kas līdzīga procentu likmei, ko piedāvā par ilgāka termiņa aktīviem. Tā kā pēdējā kategorija ir mazāk likvīda un šādu aktīvu turēšana parasti saistīta ar neredzētu lielāku risku, kopumā lēzenai ienesīguma līknei piemīt tendence palielināt salīdzinošo pievilcību, kas piemīt līdzekļu pārvirzīšanai uz monetārajiem aktīviem (nevis nemonetārajiem aktīviem).

1 Ilgtermiņa obligāciju peļņas likme ir 10 gadu obligāciju vai obligāciju ar tuvāko pieejamo termiņu peļņas likme. "Pārējo īstermiņa noguldījumu" procentu likmes aprēķinātas kā vidējās procentu likmes: a) noguldījumiem ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem; b) noguldījumiem ar noteikto termiņu līdz 1 gadam; un c) noguldījumiem ar noteikto termiņu 1–2 gadi.

A attēls. Euro zonas tirgus procentu likmes un mājāsaimniecību īstermiņa noguldījumu procentu likmes

(%; gadā)

Avots: ECB.

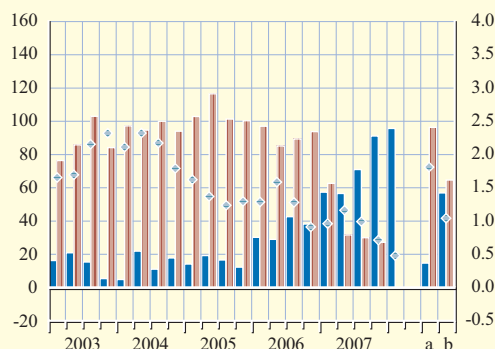
Piezīme. "Pārējo īstermiņa noguldījumu" procentu likmju un ilgtermiņa obligāciju peļņas likmes definīciju sk. 1. zemsivētras piezīmē.

B attēls. Euro zonas mājāsaimniecību finanšu aktīvu plūsmas

(plūsmas – mljrd. euro; procentu likmju starpības – procentu punktos; sezonāli izlīdzināti ceturkšņa dati)

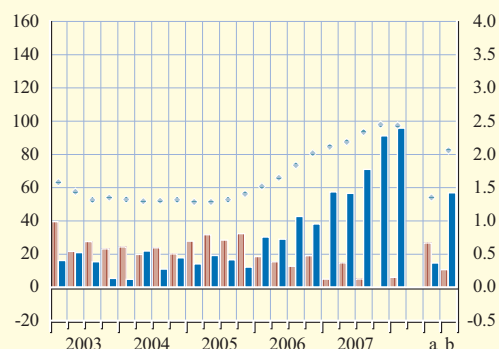
ilgāka termiņa aktīvi

- "pārējie īstermiņa noguldījumi" un *repo* darījumi (kreisā ass)
- ilgāka termiņa finanšu saistības (kreisā ass)
- ilgtermiņa obligāciju peļņas likmes un "pārējo īstermiņa noguldījumu" procentu likmes starpība (labā ass)

īstermiņa noguldījumi

- "pārējie īstermiņa noguldījumi" un *repo* darījumi (kreisā ass)
- noguldījumi uz nakti (kreisā ass)
- "pārējo īstermiņa noguldījumu" procentu likmes un noguldījumu uz nakti procentu likmes starpība (labā ass)

Avots: ECB.

Piezīmes. Dati par ilgāka termiņa finanšu aktīviem, ko iegūst no integrētajiem euro zonas kontiem, pieejami tikai līdz 2007. gada 4. ceturksnim. Dati ar apzīmējumu "a" un "b" ir attiecīgi 2003.–2005. gada un 2006.–2008. gada vidējie rādītāji.

Šādas procentu likmju pārmaiņas noteikušas gan stabilu ieplūžu samazināšanos ilgāka termiņa finanšu aktīvos (īpaši 2007. gadā), gan vienlaikus noturīgas un augošas līdzekļu ieplūdes īstermiņa noguldījumos, izņemot noguldījumus uz nakti.² Ceturkšņa ieplūdes "pārējos īstermiņa noguldījumos" un *repo* darījumos palielinājušās no vidēji aptuveni 15 mljrd. euro 2003.–2005. gadā līdz vidēji aptuveni 50 mljrd. euro, sākot no 2006. gada, bet ceturkšņa ieplūdes ilgāka termiņa finanšu aktīvos samazinājušās no vidēji aptuveni 100 mljrd. euro 2003.–2005. gadā līdz vidēji mazāk nekā 70 mljrd. euro, sākot no 2006. gada.

Pārmaiņas līdzekļu plūsmās no noguldījumiem uz nakti uz citiem M3 noguldījumiem

Tirgus procentu likmju norises kopš 2005. gada izraisījušas arī ievērojamu "pārējo īstermiņa noguldījumu" procentu likmju un noguldījumu uz nakti procentu likmju starpības palielināšanos. Tā pieaugusi no vidēji aptuveni 1.5 procentu punktiem 2003.–2005. gadā līdz aptuveni 2.5 procentu punktiem 2008. gada 1. ceturksnī.

Tas palielinājis samērā zemas atlīdzības noguldījumu uz nakti turēšanas izvēles izmaksas un palielinājis stimulu pārvirzīt līdzekļus uz "pārējiem īstermiņa noguldījumiem" un *repo* darījumiem, kuru atlīdzība ir augstāka, bet kuri vēl arvien ir likvīdi. Līdzekļu ieplūdes noguldījumos uz nakti kopš 2006. gada patiešām ievērojami samazinājušās, ceturkšņa plūsmām sarūkot no vidēji vairāk nekā 25 mljrd. euro 2003.–2005. gadā līdz līmenim, kas ievērojami zemāks par vidēji 10 mljrd. euro 2007. gadā un 2008. gada sākumā (sk. B att.). Tas nozīmē portfeļu sastāva līdzsvara maiņu, pārvirzot līdzekļus no M1 uz citiem M3 ietilpstošiem instrumentiem.

Kopumā šķiet, ka M3 un tā sastāvdaļu jaunākās norises ievērojami ietekmējušas procentu likmju pārmaiņas, ko izraisīja galveno ECB procentu likmju pieaugums un svārstības naudas tirgos. Īpaši šīs procentu likmju pārmaiņas noteikušas mājtsaimniecību portfeļu sastāva pārmaiņas, pārvirzot līdzekļus no M3 neietilpstošiem aktīviem uz M3 ietilpstošiem instrumentiem, kā arī portfeļu līdzekļu plūsmas M3 ietvaros. Abi pārmaiņu veidi labvēlīgi ietekmējuši "pārējos īstermiņa noguldījumus" un *repo* darījumus, kuru atlikums nemitīgi palielinājies, gada kāpuma tempam 2008. gada aprīlī sasniedzot nedaudz vairāk par 20%.

² Ilgāka termiņa finanšu aktīvus aprēķina, atņemot no kopējiem finanšu aktīviem (ko iegūst no integrētajiem euro zonas kontiem) monetāros aktīvus. Šeit ietilpst akcijas un citi kapitāla vērtspapīri, un tas nozīmē, ka attiecīgajā procentu likmju rādītājā papildus ilgtermiņa procentu likmēm jāiekļauj paredzamie akciju ienākumi. Tomēr, veicot to pašu aprēķinu, bet neiekļaujot akcijas un citus kapitāla vērtspapīrus, rezultāts ir līdzīgs, t.i., ievērojama ieplūžu samazināšanās ilgāka termiņa finanšu aktīvos 2007. gadā, šīm plūsmām minētajā gadā sasniedzot zemāko līmeni šajā ielikumā aplūkotajā periodā.

Lai gan vēsturiskā skatījumā joprojām augsts, tirgojamo finanšu instrumentu gada pieauguma temps 2008. gada 1. ceturksnī kritās līdz 16.3% (2007. gada 4. ceturksnī – 19.6%), bet 2008. gada aprīlī samazinājās vēl vairāk (līdz 11.2%). Šādas norises neparāda turpmāku kāpumu, ko novēroja *repo* darījumiem, kuru atlikuma pieauguma temps palielinājās no 14.6% 2007. gada 4. ceturksnī līdz 16.5% 2008. gada 1. ceturksnī.

No citām apakšsastāvdaļām lielas līdzekļu ieplūdes 2008. gada 1. ceturksnī (to vērtība sasniedza aptuveni 31 mljrd. euro) tika reģistrētas naudas tirgus fondu akciju un daļu turējumiem. Tomēr bāzes efekta dēļ to neatspoguļo pieauguma tempa dinamika. Šis temps samazinājās līdz 10.2% (2007. gada 4. ceturksnī – 10.6%). Tas, ka 2007. gada 4. ceturksnī un 2008. gada 1. ceturksnī atkal vērojamas lielas līdzekļu ieplūdes naudas tirgus fondu akcijās un daļās, liecina par uzticības atjaunošanos šim instrumentam. Tomēr 2008. gada martā un aprīlī vērotā līdzekļu aizplūde, kas gan bija neliela, aprīlī samazināja šā instrumenta gada kāpuma tempu līdz 6.6%.

Parāda vērtspapīru ar termiņu līdz 2 gadiem atlikuma gada pieauguma temps būtiski saruka un 2008. gada aprīlī sasniedza 15.7% (2008. gada 1. ceturksnī un 2007. gada 4. ceturksnī – attiecīgi 33.4% un 55.2%). Zināmā mērā naudas līdzekļu turētāju sektora veikto īstermiņa MFI parāda vērtspapīru pirkumu samazinājums atspoguļo kredītiestāžu spēju iegūt finansējumu, izmantojot īstermiņa termiņnoguldījumus apstākļos, kad ieguldījumu instrumentu prēmijas atkarīgas no to vienkāršības un caurredzamības.

Monetāro rādītāju pieauguma sektoru dalījums balstīts uz datiem par īstermiņa noguldījumiem un *repo* darījumiem ("M3 noguldījumi"), kuru atlikuma gada kāpuma temps 2008. gada aprīlī (11.4%) kopumā nav mainījies salīdzinājumā ar 2008. gada 1. ceturksni un 2007. gada 4. ceturksni. M3 noguldījumu atlikuma spēcīgo pieauguma tempu galvenokārt veicināja mājāsaimniecību ieguldījums. To veikto M3 noguldījumu atlikuma gada kāpuma temps 2008. gada aprīlī sasniedza 9.3% (2008. gada 1. ceturksnī un 2007. gada 4. ceturksnī – attiecīgi 8.9% un 7.9%; sk. 8. att.). Vienlaikus finanšu starpnieku veikto M3 noguldījumu atlikuma dinamika joprojām bija spēcīga. Tā gada atlikuma pieauguma temps 2008. gada aprīlī bija 22.8% (2008. gada 1. ceturksnī – 21.7%, bet 2007. gada 4. ceturksnī – 24.2%). Turpretī nefinanšu sabiedrību veikto M3 noguldījumu atlikuma gada kāpuma temps pakāpeniski samazinājies kopš 2007. gada vidus, 2008. gada 1. ceturksnī sasniedzot 10.9% (2007. gada 4. ceturksnī – 12.6%).

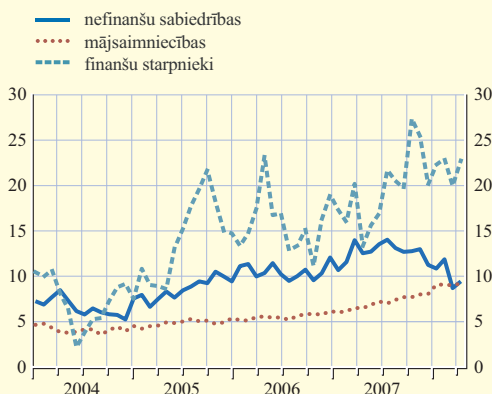
GALVENIE M3 NEIETILPSTOŠIE BILANCES POSTEŅI

No M3 neietilpstošajiem bilances posteņiem 2008. gada 1. ceturksnī palielinājās euro zonas rezidentiem izsniegto MFI kredītu kopapjoma gada pieauguma temps (9.9%; 2007. gada 4. un 3. ceturksnī – attiecīgi 9.3% un 8.7%; sk. 1. tabulu). MFI kredītu kopapjomā gada izteiksmē turpināja samazināties gan MFI aizdevumu valdībai, gan MFI rīcībā esošo valdības vērtspapīru turējumu atlikums, lai gan sarukuma temps bija lēnāks nekā iepriekšējā ceturksnī atbilstoši kopējām kopš 2006. gada marta vērotajām tendencēm.

Privātajam sektoram izsniegto MFI kredītu atlikums 2008. gada 1. ceturksnī turpināja strauji augt, gada kāpuma tempam sasniedzot 12.6% (2007. gada 4. un 3. ceturksnī – attiecīgi 12.2% un 11.7%). Kopumā spēcīgo privātajam sektoram izsniegto MFI kredītu atlikuma pieaugumu noteica divi galvenie faktori. Pirmkārt, turpināja palielināties nefinanšu sabiedrībām izsniegto MFI aizdevumu atlikuma kāpums, kas kompensēja mājāsaimniecībām izsniegto aizdevumu atlikuma pieauguma samazināšanos (sīkāku informāciju sk. 2.6. un 2.7. sadaļā). Otrkārt, citiem finanšu starpniekiem izsniegto kredītu atlikuma gada kāpuma temps bija straujš, marta beigās sasniedzot 33.7%. Tas lielā mērā ir tiešs finanšu satricinājuma rezultāts, jo šāds pieauguma temps daļēji atspoguļo finansējumu, ko MFI nodrošināja saistītajām finanšu instrumentsabiedrībām, kam radās grūtības ar īstermiņa obligāciju termiņa pagarināšanu. Tas atspoguļo arī apjomīgus MFI veiktos CFS emitēto vērtspapīru pirkumus, ko noteica notiekošās vērtspapīrošanas programmas, vērtspapīrus pārdodot, kā rezultātā aizdevumi tika izslēgti no MFI bilancēm. 2008. gada sākumā šādu no bilances izslēgto aizdevumu apjomi pietuvojās 2007. gada sākumā sasniegtajam rekordlīmenim. Tomēr šīm aktivitātēm raksturīgās iezīmes mainījušās, jo pirms finanšu satricinājuma

8. attēls. Īstermiņa noguldījumi un atpirkšanas līgumi

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu; %; sezonāli neizlīdzināti un atbilstoši darbadienu skaitam nekoriģēti dati)

Avots: ECB.
Piezīme: MFI sektors, izņemot Eurosistēmu.

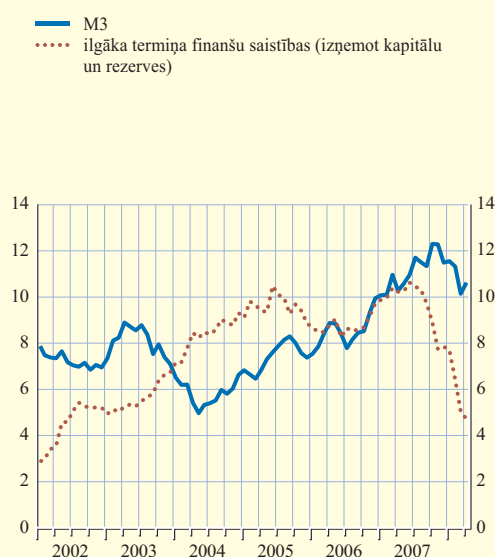
sākuma šos vērtspapīrotos aizdevumus pārdeva tirgū, bet pēdējos mēnešos attiecīgos CFS vērtspapīrus pirkušas pašas MFI. Visbeidzot, CFS izsniegto MFI aizdevumu atlikuma spēcīgais gada pieauguma temps atspoguļo arī aizdevumus, kas saistīti ar kādas lielas MFI pārņemšanu, ieguldījumu fondu pieprasījumu pēc apjomīgākām likviditātes rezervēm un – kopš finanšu tirgus satricinājuma sākuma – lielāku MFI interesi par starpbanku aizdevumiem ar nodrošinājumu, izmantojot elektroniskās tirdzniecības platformas.

Notiekošās vērtspapīrošanas aktivitātes īpaši neliecina par nefinanšu privātajam sektoram, kurā ietilpst māsaimniecības un nefinanšu sabiedrības, bet neietilpst citas finanšu iestādes, pensiju fondi un apdrošināšanas sabiedrības, izsniegto aizdevumu atlikuma pieauguma tempa ievērojamu palielināšanos, iepriekš vērtspapīrotajiem aizdevumiem atgriežoties bilancēs. Katrā gadījumā šādas norises drīzāk varētu notikt citās valūtu zonās, nevis euro zonā, jo vairākās euro zonas valstīs MFI lieto Starptautiskos finanšu pārskatu standartus arī statistikas pārskatu sniegšanai. Šie standarti stingri ierobežo aizdevumu apjomus, ko drīkst izslēgt no MFI bilances vērtspapīrošanas rezultātā (sk. arī 2008. gada marta ECB "Mēneša Biļetena" ielikumu "Grāmatvedības standartu nozīme MFI aizdevumu statistikas skaidrošanā"). Tādējādi šādu aizdevumu atgriešanās bilancēs ietekme uz datiem par nefinanšu privātajam sektoram izsniegtajiem aizdevumiem ir ierobežota.

No citiem M3 neietilpstošajiem bilances posteņiem pēdējos ceturkšņos būtiski samazinājies MFI ilgāka termiņa finanšu saistību (izņemot kapitālu un rezerves) gada pieauguma temps (sk. 9. att.). Tas atspoguļo tempa kritumu visos apakškomponentos. Īpaši ilgāka termiņa noguldījumu atlikuma kāpuma tempa samazināšanās atspoguļo samērā lēzeno ienesīguma līkni, kas stimulējusi privātos nefinanšu investorus samazināt ilgtermiņa noguldījumus, aizstājot tos ar īsāka termiņa noguldījumiem.

9. attēls. M3 un MFI ilgāka termiņa finanšu saistības

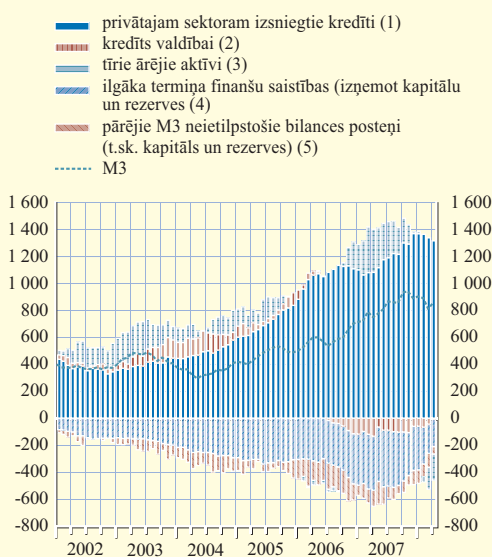
(sezonāli izlīdzinātas un atbilstoši darbadienu skaitam koriģētas pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

Avots: ECB.

10. attēls. M3 neietilpstošie bilances posteņi

(gada plūsmas; mljrd. euro; sezonāli izlīdzināti un atbilstoši darbadienu skaitam koriģēti dati)

Avots: ECB.
Piezīmes. M3 parādīts tikai kā atsauce ($M3 = 1 + 2 + 3 - 4 + 5$). Ilgāka termiņa finanšu saistības (izņemot kapitālu un rezerves) parādītas ar minusa zīmi, jo tās ir MFI sektora saistības.

No M3 neietilpstošajiem ārējiem bilances posteņiem spēcīgas negatīvas gada plūsmas pēdējos mēnešos vērotas MFI tīrajā ārējo aktīvu pozīcijā, 2008. gada aprīlī tām sasniedzot 192 mljrd. euro (sk. 10. att.), – šāds līmenis pēdējo reizi vērots 2000. gada maijā. Šādu ievērojamu līdzekļu aizplūdi, iespējams, lielā mērā noteica ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu veiktā euro zonas aktīvu pārdošana.

Kopumā monetāro rādītāju un kredītu atlikumu dati līdz 2008. gada aprīlim apstiprina, ka euro zonas monetārā dinamika joprojām bija spēcīga. Pat ņemot vērā samērā lēzeno ienesīguma līkni un finanšu tirgus satricinājuma iespējamo ietekmi, monetāro rādītāju un kredītu atlikuma pieauguma pamattempis joprojām bija straujš, lai gan pēdējos ceturkšņos vērojama zināma stabilizācija. Monetārā analīze pagaidām liecina, ka nefinanšu privātajam sektoram izsniegto MFI aizdevumu atlikuma pieaugums lielā mērā atspoguļo ekonomiskās aktivitātes un procentu likmju dinamiku un nekas nenorāda uz papildu tiešu finanšu satricinājuma ietekmi. Raugoties nākotnē, vēsturiskās tendences, kopš 2005. gada beigām vērotais MFI aizdevumu procentu likmju kāpums un banku kreditēšanas apsekojumā norādītā stingrāku kredītu izsniegšanas nosacījumu ieviešana arī varētu liecināt par zināmu aizdevuma atlikuma pieauguma mazināšanos nākotnē, īpaši attiecībā uz nefinanšu sabiedrībām izsniegtajiem aizdevumiem.

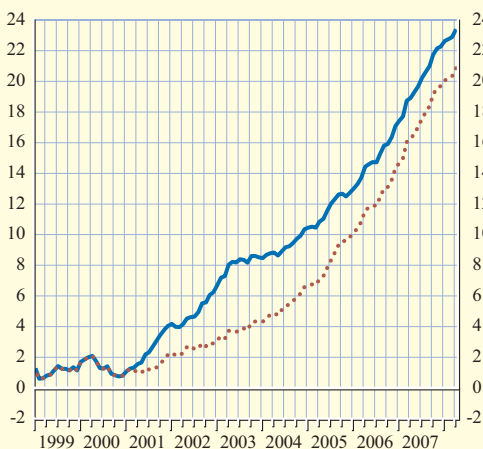
VISPĀRĒJS EURO ZONAS MONETĀRĀS LIKVIDITĀTES NOVĒRTĒJUMS

Nominālās un reālās naudas apjoma starpības rādītāju dinamika liecina par to, ka euro zonā 2008. gada 1. ceturksnī turpinājās strauja monetārās likviditātes uzkrāšanās (sk. 11. un 12. att.). Kas attiecas uz nominālās naudas apjoma starpības rādītāju, joprojām straujā nominālā M3 kāpuma

11. attēls. Nominālās naudas apjoma starpības aplēses¹⁾

(no M3; sezonāli izlīdzināti un atbilstoši darbadienu skaitam koriģēti dati; %, 1998. gada decembris = 0)

- nominālā naudas apjoma starpība, pamatojoties uz oficiālajiem M3 datiem
- nominālā naudas apjoma starpība, pamatojoties uz M3 datiem, kas koriģēti ar portfeļu sastāva pārmaiņu aplēsto ietekmi²⁾

Avots: ECB.

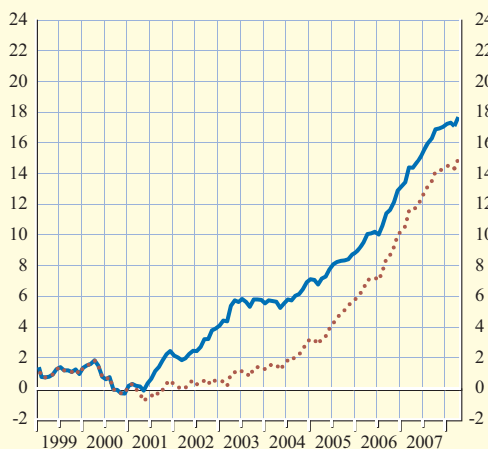
1) Nominālās naudas apjoma starpības rādītājs ir starpība starp faktisko M3 apjomu un M3 apjomu, kāds veidotos, ja M3 pastāvīgi pieaugtu saskaņā ar tā atsaucies vērtību 4.5% kopš 1998. gada decembra (kas ņemts par bāzes periodu).

2) Aplēses par to, cik liela ir portfeļu sastāva pārmaiņu ietekme uz M3, veiktas, izmantojot 2004. gada oktobra "Mēneša Biļetena" raksta *Monetary analysis in real time* 4. sadaļā aprakstīto vispārējo pieeju.

12. attēls. Reālās naudas apjoma starpības aplēses¹⁾

(no reālā M3; sezonāli izlīdzināti un atbilstoši darbadienu skaitam koriģēti dati; %, 1998. gada decembris = 0)

- reālā naudas apjoma starpība, pamatojoties uz oficiālajiem M3 datiem
- reālā naudas apjoma starpība, pamatojoties uz M3 datiem, kas koriģēti ar portfeļu sastāva pārmaiņu aplēsto ietekmi²⁾

Avots: ECB.

1) Reālās naudas apjoma starpības rādītājs ir starpība starp faktisko M3 apjomu, kas deflēts ar SPCI, un M3 deflēto apjomu, kāds veidotos, ja nominālais M3 pastāvīgi pieaugtu saskaņā ar tā atsaucies vērtību 4.5% un SPCI inflāciju atbilstoši ECB cenu stabilitātes definīcijai, nosakot 1998. decembri par bāzes periodu.

2) Aplēses par to, cik liela ir portfeļu sastāva pārmaiņu ietekme uz M3, veiktas, izmantojot 2004. gada oktobra "Mēneša Biļetena" raksta *Monetary analysis in real time* 4. sadaļā aprakstīto vispārējo pieeju.

ietekmē pieaudzis gan naudas apjoma starpības rādītājs, kura pamatā ir oficiālie M3 dati, gan rādītājs, kura pamatā ir ar portfeļu sastāva pārmaiņu aplēsto ietekmi koriģētās M3 datu laikrindas. Reālās naudas apjoma starpības rādītājos ņemts vērā tas, ka pozitīvas inflācijas rādītāju novirzes no ECB noteiktās cenu stabilitātes definīcijas rada augstākas cenas, kas absorbē daļu no uzkrātās likviditātes.

Interpretējot šos naudas apjoma starpības rādītājus, nepieciešama zināma piesardzība, jo rādītāji iegūti mehāniski un sniedz tikai nepilnīgu priekšstatu par patieso likviditāti. To labi parāda dažādās aplēses, kuru pamatā ir četri minētie rādītāji. Tomēr, pat ņemot vērā samērā lēzeno ienesīguma līkni, šo rādītāju aplūkošanas rezultātā gūtie kopējie secinājumi un īpaši norādes, ko sniedz plašā monetārā analīze ar mērķi noteikt M3 kāpuma pamattempu, liecina par joprojām augstu likviditāti euro zonā. Ņemot vērā jau tā augsto likviditāti euro zonā, spēcīgs monetāro rādītāju un kredītu atlikuma kāpums rada augšupvērstus cenu stabilitātes riskus vidējā un ilgākā termiņā.

2.2. NEFINANŠU SEKTORA UN INSTITUCIONĀLO IEGULDĪTĀJU FINANŠU IEGULDĪJUMI

2007. gada 4. ceturksnī nefinanšu sektora veikto finanšu ieguldījumu kopapjoma gada kāpuma temps nedaudz samazinājās. Šis sarukums bija plaši vērojams mājsaimniecību, nefinanšu sabiedrību un valdības sektoros. 4. ceturksnī būtiski samazinājās līdzekļu gada ieplūdes ieguldījumu fondos un apdrošināšanas sabiedrību un pensiju fondu veikto finanšu ieguldījumu kāpuma temps nedaudz palēninājās.

NEFINANŠU SEKTORI

2007. gada 4. ceturksnī (pēdējā ceturksnī, par kuru pieejami dati) nefinanšu sektora finanšu ieguldījumu kopapjoma gada kāpuma temps saruka līdz 4.3% (3. ceturksnī – 4.8%; sk. 2. tabulu). Tas īpaši atspoguļo lēnāku nauda un noguldījumus, kopiegunājumu fondu akcijās un apdrošināšanas tehniskajās rezervēs veikto ieguldījumu pieaugumu. Turpretī akcijās un citos kapitāla vērtspapīros

2. tabula. Euro zonas valstu nefinanšu sektoru finanšu ieguldījumi

	Atlikums % no finanšu aktīviem ¹⁾	Gada pieauguma temps									
		2005 III	2005 IV	2006 I	2006 II	2006 III	2006 IV	2007 I	2007 II	2007 III	2007 IV
Finanšu ieguldījumi	100	4.6	5.1	4.9	4.8	4.6	4.7	4.8	5.0	4.8	4.3
Nauda un noguldījumi	22	5.6	6.5	6.5	6.4	7.0	7.0	7.3	7.9	7.2	6.3
Parāda vērtspapīri, izņemot atvasinātos finanšu instrumentus	5	0.2	-0.7	1.1	2.1	3.7	5.8	4.4	3.4	3.2	3.1
t.sk. īstermiņa	1	-3.7	-11.2	6.0	4.2	7.7	17.9	14.9	16.9	29.5	36.5
t.sk. ilgtermiņa	5	0.7	0.3	0.7	1.9	3.3	4.8	3.4	2.1	0.6	0.2
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri, izņemot kopiegunājumu fondu akcijas	34	3.5	3.4	2.4	2.8	2.0	1.9	2.2	2.4	2.9	3.2
t.sk. kotētās akcijas	10	-1.4	0.8	-0.9	0.4	1.0	0.0	0.9	1.3	1.3	2.4
t.sk. nekotētās akcijas un un citi kapitāla vērtspapīri	24	5.4	4.4	3.7	3.7	2.4	2.7	2.8	2.9	3.6	3.6
Kopiegunājumu fondu akcijas	6	3.7	4.4	3.2	2.0	0.1	-0.7	-0.5	-0.4	-2.7	-4.6
Apdrošināšanas tehniskās rezerves	15	7.4	7.7	7.7	7.4	7.2	6.6	6.2	6.1	5.7	5.3
Citi ²⁾	17	4.7	6.4	6.6	6.1	6.2	7.0	7.7	7.8	8.0	6.6
M3 ³⁾		8.3	7.4	8.4	8.4	8.5	10.0	11.0	11.0	11.4	11.5

Avots: ECB.

1) Pēdējā ceturkšņa beigās pieejamie dati. Skaitļu noapaļošanas rezultātā summa var atšķirties no kopsummas.

2) Citi finanšu aktīvi ietver aizdevumus, atvasinātos finanšu instrumentus un citus debitoru parādus, kas savukārt ietver arī nefinanšu sabiedrību izsniegtos tirdzniecības kredītus.

3) Ceturkšņa beigu dati. Monetārais rādītājs M3 ietver euro zonas ne-MFI (t.i., nefinanšu sektoru un ne-MFI) turētos euro zonas MFI un centrālās valdības monetāros instrumentus.

(izņemot kopiegulējumu fondu akcijas) veikto ieguldījumu kāpums turpināja palielināties.

Finanšu ieguldījumu kopapjoma gada pieauguma tempa samazinājums bija plaši vērojams visos institucionālajos sektoros (sk. 13. att.). Mājsaimniecību devuma sarukums atbilst iepriekšējos ceturkšņos vērotajām norisēm. 2007. gada 4. ceturksnī mājsaimniecību veikto finanšu ieguldījumu gada kāpuma temps (3.2%) bija zemākais kopš EMS trešā posma sākuma. Samazinājās arī nefinanšu sabiedrību ieguldījums. Vienlaikus šā sektora veikto finanšu ieguldījumu pieauguma tempam pēdējos ceturkšņos nav bijusi vērojama krasa lejupslīdes tendence (sīkāku informāciju par privātā sektora veikto finanšu ieguldījumu dinamiku sk. 2.6. un 2.7. sadaļā).

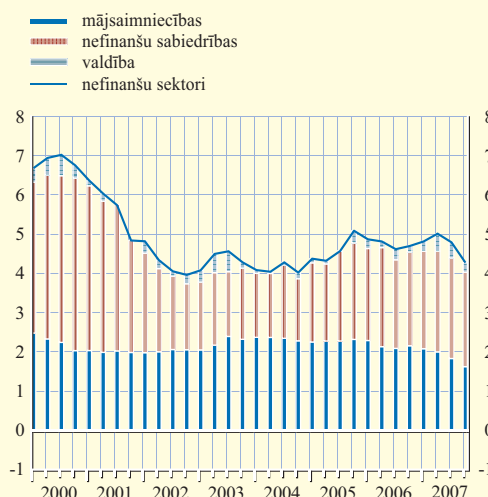
INSTITUCIONĀLIE IEGULDĪTĀJI

Euro zonas ieguldījumu fondu (izņemot naudas tirgus fondus) kopējo aktīvu gada pieauguma temps 2007. gada 4. ceturksnī samazinājās līdz 4.1% (3. ceturksnī – 10.0%). Sarukumu galvenokārt noteica akciju un parāda vērtspapīru turējumu pieauguma kritums. Finanšu tirgus satricinājuma apstākļos ieguldījumu fondu turējumā esošo neakciju vērtspapīru atlikuma samazinājums, visticamāk, atspoguļo pārvērtēšanas ietekmi, bet varētu arī liecināt par zināmām aktīvu sadalījuma pārmaiņām.

EFAMA¹ sniegtie dati par dažāda veida ieguldījumu fondu neto pārdošanas darījumiem 2007. gada 4. ceturksnī, šķiet, apliecina šādas pārmaiņas: ieguldījumu fondu (izņemot naudas tirgus fondus) gada plūsmu saldo samazinājies un kļuvis negatīvs. Dati rāda, ka turpinājušās iepriekšējās tendences (sk. 14. att.) un īpaši to, ka naudas tirgus fondu un jaukto (līdzsvaroto kopiegulējumu) fondu gada plūsmu saldo joprojām ir pozitīvs, lai gan nedaudz mazāks nekā iepriekšējos ceturkšņos. Turpretī kapitāla vērtspapīru un obligāciju fondos joprojām vērojama liela neto līdzekļu aizplūde, kuru

13. attēls. Nefinanšu sektoru finanšu ieguldījumi

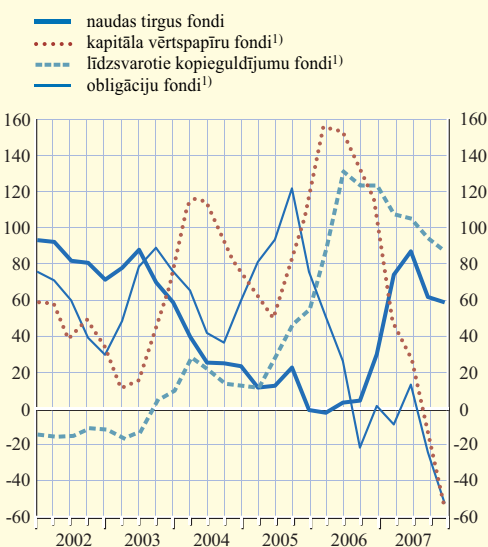
(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, īpatsvars procentu punktos)

Avots: ECB.

14. attēls. Neto gada ieplūdes ieguldījumu fondos kategoriju dalījumā

(mljrd. euro)

Avoti: ECB un EFAMA.

1) ECB aprēķinu pamatā ir EFAMA sniegtie valstu dati.

1 Eiropas Fondu un aktīvu vadības asociācija (*The European Fund and Asset Management Association*; EFAMA) sniedz informāciju par tirajiem pārdošanas ienākumiem (jeb tirajām ieplūdēm) publiskā piedāvājuma beztermiņa kapitāla vērtspapīru, obligāciju un līdzsvarotajos kopiegulējumu fondos. Informācija tiek sniegta par Vāciju, Grieķiju, Spāniju, Franciju, Itāliju, Luksemburgu, Nīderlandi, Austriju, Portugāli un Somiju. Sīkāku informāciju sk. 2004. gada jūnija "Mēneša Biļetena" ielikumā "Jaunākās norises saistībā ar tirajām ieplūdēm euro zonas kapitāla vērtspapīru un obligāciju fondos".

apjoms ir līdzīgs (vairāk nekā 50 mljrd. euro gadā katra veida fondiem).

Apdrošināšanas sabiedrību un pensiju fondu veikto finanšu ieguldījumu kopapjoma gada kāpuma temps euro zonā 2007. gada 4. ceturksnī nedaudz samazinājās (līdz 5.6%; 3. un 2. ceturksnī – attiecīgi 6.0% un 7.0%; sk. 15. att.). Šāds turpmāks sarukums galvenokārt atspoguļo mazākus ieguldījumus parāda vērtspapīros, kā arī aizdevumos un noguldījumos (kas ietilpst "pārējo" finanšu ieguldījumu kategorijā).

2.3. NAUDAS TIRGUS PROCENTU LIKMES

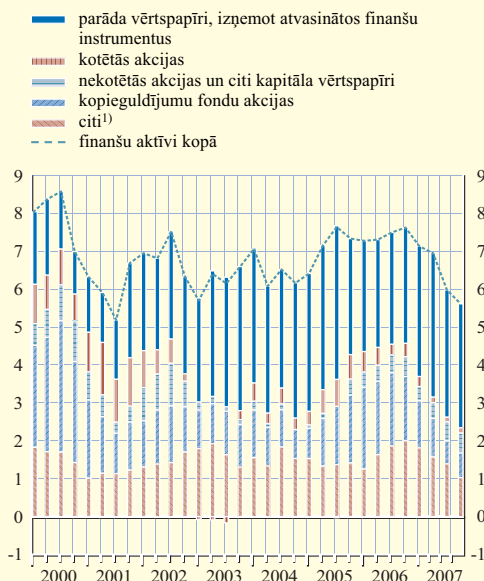
Kopš 2008. gada marta sākuma naudas tirgus beznodrošinājuma darījumu procentu likmes ievērojami palielinājušās. Šajā periodā augušas arī beznodrošinājuma darījumu un darījumu ar nodrošinājumu tirgus procentu likmju starpības. Šo divu norišu rezultātā naudas tirgus ienesīguma līkne, ko iegūst, izmantojot beznodrošinājuma darījumu procentu likmes, maijā kļuva ievērojami stāvāka, beznodrošinājuma darījumu 12 mēnešu procentu likmes un 1 mēneša naudas tirgus procentu likmes starpībai pieaugot vēl vairāk un 4. jūnijā sasniedzot 65 bāzes punktus, kas ir ievērojami vairāk par iepriekšējo 2008. gada janvārī sasniegto rekordlīmeni.

Kopš 2008. gada marta sākuma naudas tirgus beznodrošinājuma darījumu procentu likmes (īpaši ilgākos termiņos) ievērojami palielinājušās. 4. jūnijā 1, 3, 6 un 12 mēnešu EURIBOR likmes bija attiecīgi par 26, 46, 52 un 71 bāzes punktu augstākas nekā 2008. gada 5. martā (attiecīgi 4.46%, 4.86%, 4.93% un 5.11%; sk. 16. att.).

4. jūnijā 12 un 1 mēneša EURIBOR starpība sasniedza 65 bāzes punktus (marta sākumā – 20 bāzes punktu; sk. 16. att.). Minētajā periodā šī starpība stabili auga, jūnija sākumā sasniedzot līmeni, kas ievērojami augstāks par iepriekšējo 2008. gada janvāra rekordlīmeni, kad tā bija 49 bāzes punkti. Šāda naudas tirgus ienesīguma

15. attēls. Apdrošināšanas sabiedrību un pensiju fondu finanšu ieguldījumi

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, devums; procentu punktos)

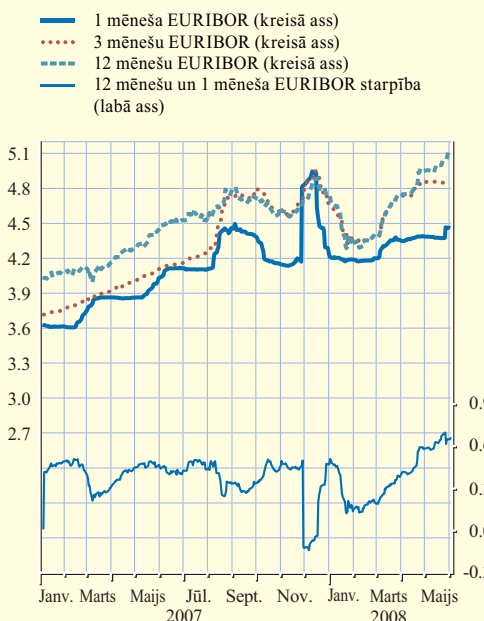

Avots: ECB.

1) Ietver aizdevumus, noguldījumus, apdrošināšanas tehniskās rezerves, pārējos debitoru parādus un atvasinātos finanšu instrumentus.

16. attēls. Naudas tirgus procentu likmes

(gadā; %, procentu punktu starpība; dienas dati)

Avoti: ECB un Reuters.

līknes slīpuma palielināšanās galvenokārt atspoguļoja tirgus gaidu pieaugumu attiecībā uz to, ka galvenās ECB procentu likmes nākotnē tiks paaugstinātas. Gaidu pieaugums bija jūtams 2008. gada 2. pusgadā, tādējādi tas vairāk ietekmēja ilgāka termiņa procentu likmes, nevis īsāka termiņa procentu likmes. Naudas tirgus ienesīguma līknes slīpumu ietekmēja arī beznodrošinājuma darījumu EURIBOR un darījumu ar nodrošinājumu procentu likmju (piemēram, EUREPO vai procentu likmju, ko iegūst, izmantojot EONIA mijmaiņas darījumu indeksu) starpību pārmaiņas. Ilgstošas naudas tirgus spriedzes apstākļos šīs starpības pieauga, lai gan maija beigās parādījās iespējamās pazīmes, kas liecināja par situācijas uzlabošanos. 3 mēnešu darījumiem beznodrošinājuma darījumu EURIBOR un darījumu ar nodrošinājumu procentu likmju starpība palielinājās no 43 bāzes punktiem 2008. gada 5. martā līdz līmenim, kas pārsniedz 80 bāzes punktu, maija vidū, bet pēc tam pavisam nedaudz samazinājās, 2008. gada 4. jūnijā sasniedzot 79 bāzes punktus (sk. 17. att.).

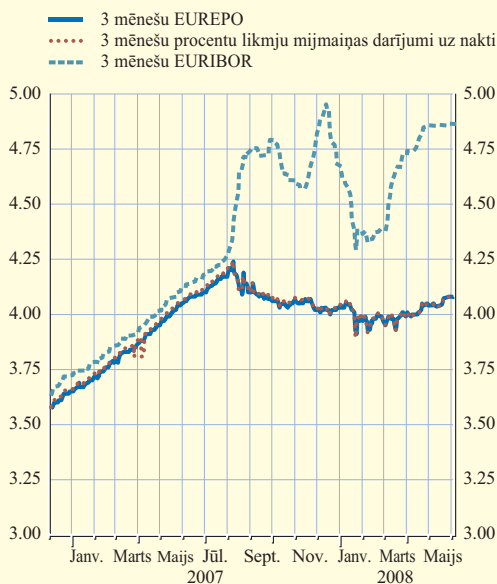
Implicētās procentu likmes, ko nosaka pēc 3 mēnešu EURIBOR biržā tirgoto nākotnes līgumu cenām, kuru izpildes termiņš ir 2008. gada jūnijs, septembris un decembris un 2009. gada marts, 4. jūnijā bija attiecīgi 4.89%, 4.93%, 5.01% un 4.92%, t.i., par 69, 107, 138 un 147 bāzes punktiem augstākas salīdzinājumā ar 2008. gada 5. martā vēroto līmeni (sk. 18. att.).

No 2008. gada marta sākuma līdz maija sākumam tirgus dalībnieki veica korekcijas, nedaudz palielinot gaidas attiecībā uz ļoti īsa termiņa procentu likmju virzību 2008. gadā, kā to atspoguļo EONIA mijmaiņas darījumu procentu likmes (sk. 17. att.).

Šāds gaidu kāpums ietekmēja arī 3 mēnešu EURIBOR biržā tirgotos nākotnes līgumus, lai gan tos ietekmē arī gaidas attiecībā uz nākotnē paredzamās naudas tirgus spriedzes apmēriem un tās ietekmi uz termiņu starpībām naudas tirgū. Implicētais svārstīgums, ko nosaka pēc 3 mēnešu EURIBOR biržā tirgoto nākotnes

17. attēls. 3 mēnešu EUREPO, EURIBOR un procentu likmju mijmaiņas darījumi uz nakti

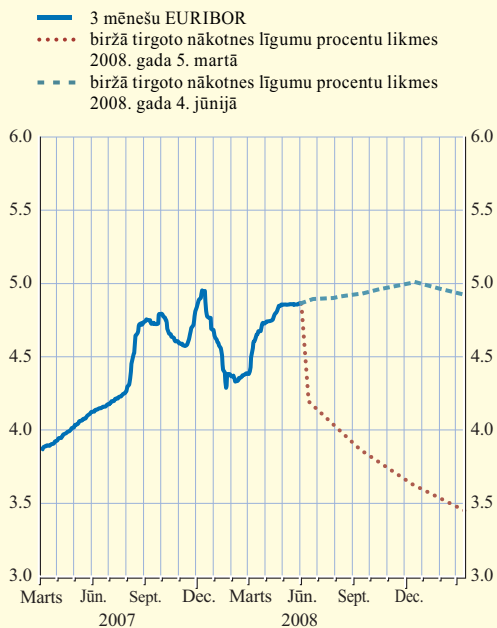
(gadā; %, dienas dati)

Avoti: ECB un Reuters.

18. attēls. Euro zonas 3 mēnešu procentu likmes un biržā tirgto nākotnes līgumu procentu likmes

(gadā; %, dienas dati)

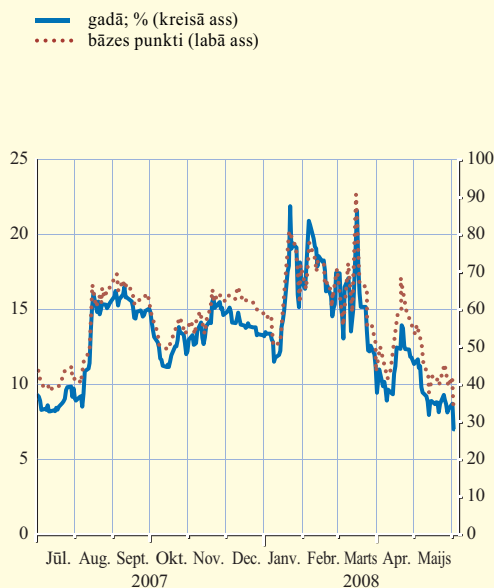

Avots: Reuters.

Piezīme. Biržā tirgotajiem 3 mēnešu nākotnes līgumiem ar termiņu kārtējā ceturksņa un nākamo triju ceturksņu beigās saskaņā ar Liffe kotāciju.

19. attēls. Implicētais svārstīgums, kas iegūts no 3 mēnešu EURIBOR biržā tirgto nākotnes līgumu iespējas līgumiem ar termiņu 2008. gada septembris

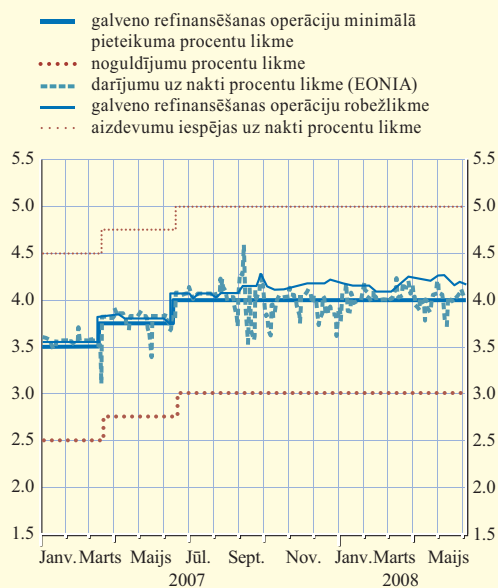
(gadā; %; bāzes punktos; dienas dati)

Avoti: Bloomberg, Reuters un ECB aprēķini.
Piezīme. Bāzes punktu rādītājs tiek iegūts kā implicēta svārstīguma (procentos) reizinājums ar attiecīgo procentu likmi (sk. arī 2002. gada maija "Mēneša Biļetena" ielikumu *Measures of implied volatility derived from options on short-term interest rate futures*).

20. attēls. ECB procentu likmes un darījumu uz nakti procentu likme

(gadā; %; dienas dati)

Avoti: ECB un Reuters.

līgumu iespējas līgumiem, no 2008. gada marta līdz aprīļa sākumam nedaudz samazinājās. Vēlāk tas būtiski pieauga, maija sākumā sasniedzot rekordlīmeni, bet tad atkal saruka (sk. 19. att.).

Kas attiecas uz ļoti īsa termiņa darījumu procentu likmēm, savos paziņojumos ECB joprojām uzsvēra, cik būtiski saglabāt stabilas darījumu uz nakti starpbanku procentu likmes, lai tās būtu tuvu minimālajai pieteikuma procentu likmei. Lai gan EONIA svārstīgums joprojām bija nedaudz augstāks nekā pirms spriedzes parādīšanās naudas tirgū 2007. gada augustā, ECB pārsvarā veiksmīgi izdevās sasniegt minēto mērķi. Lai palīdzētu darījuma partneriem nodrošināt nepieciešamās obligātās rezerves rezervju prasību izpildes perioda sākumā, ECB turpināja iesākto politiku, galvenajās refinansēšanas operācijās piešķirot likviditāti, kas pārsniedz etalonsummu, vienlaikus joprojām cenšoties rezervju prasību izpildes perioda beigās panākt līdzsvarotu likviditāti. Maija beigās EONIA stabilizējās aptuveni 4% līmenī (sk. 20. att.). Šīs norises un ECB veiktās monetārās politikas operācijas sīkāk aprakstītas 3. ielikumā.

3. ielikums

LIKVIDITĀTE UN MONETĀRĀS POLITIKAS OPERĀCIJAS (2008. GADA 13. FEBRUĀRIS–2008. GADA 13. MAIJS)

Šajā ielikumā aplūkoti ECB likviditātes regulēšanas pasākumi trijos rezervju prasību izpildes periodos, kas beidzās 2008. gada 11. martā, 15. aprīlī un 13. maijā. Šajos periodos ECB ar likviditātes regulēšanas pasākumu palīdzību turpināja dažādi reaģēt uz euro zonas naudas tirgū kopš 2007. gada augusta vērojamo spriedzi. Pirmkārt, ECB turpināja likviditātes priekšpiegādes politiku ar mērķi darījuma partneriem atvieglot obligāto rezervju nodrošināšanu rezervju prasību izpildes perioda sākumā. To panāk, galvenajās refinansēšanas operācijās (GRO) piedāvājuma summai pārsniedzot etalonsummu rezervju prasību izpildes perioda sākumā (etalonsumma ir piedāvājuma summa, kas ļauj darījuma partneriem izpildīt rezervju prasības vienmērīgi rezervju prasību izpildes perioda laikā), bet tā rezultātā radušos likviditātes pārpalikumu absorbējot rezervju prasību izpildes perioda beigās tā, lai jebkurā rezervju prasību izpildes periodā vidējais likviditātes piedāvājums nemainītos. Otrkārt, 2008. gada 1. ceturkšņa beigās ECB veica divas likviditāti palielinošas precizējošas operācijas, lai samazinātu spriedzi euro zonas naudas tirgū. Treškārt, abas papildu 3 mēnešu ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas (ITRO), kas veiktas 2007. gada augustā un septembrī, pienākot to termiņam 2008. gada februārī un martā, tika otrreiz atjaunotas. Turklāt 2008. gada martā Eurosistēma paziņoja, ka tā šīs operācijas atkal atjaunos 2008. gada maijā un jūnijā un veiks divas papildu ITRO ar 6 mēnešu termiņu (vienu aprīlī un vienu jūlijā) ar mērķi veicināt euro naudas tirgus funkcionēšanas normalizēšanos. Visbeidzot, pārskata periodā ECB atsāka termiņizsoļu iespēju izmantošanu, nodrošinot likviditāti ASV dolāros euro zonas bankām sadarbībā ar Federālo rezervju sistēmu un šai likviditātei kā nodrošinājumu izmantojot Eurosistēmas atbilstošo nodrošinājumu. Šīs operācijas neietekmēja euro likviditātes piedāvājumu.¹

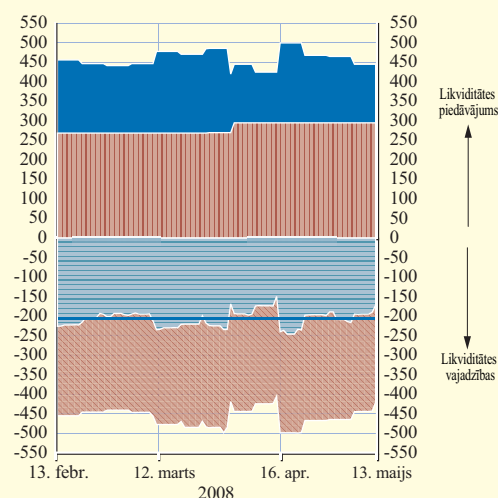
Banku sistēmas likviditātes vajadzības

Aplūkojamā perioda trijos rezervju prasību izpildes periodos banku vidējās likviditātes vajadzības palielinājās par 10.4 mljrd. euro salīdzinājumā ar iepriekšējiem trim periodiem. To var izskaidrot ar obligāto rezervju un autonomo faktoru pieaugumu attiecīgi par 7.4 mljrd. euro un 3.3 mljrd. euro, bet virsrezerves samazinājās par 0.3 mljrd. euro. Kopējās likviditātes vajadzības, ko nosaka rezervju prasības, bija 206.5 mljrd. euro, un likviditātes vajadzības, ko nosaka autonomie faktori, vidēji bija 252.4 mljrd. euro (sk. A att.).

A attēls. Banku sistēmas likviditātes vajadzības un likviditātes piedāvājums

(mljrd. euro; visa perioda dienas vidējie dati norādīti aiz katra faktora)

- galvenās refinansēšanas operācijas: 178.62 mljrd. euro
- ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas: 280.55 mljrd. euro
- pieprasījuma noguldījumu kontu turējumi: 207.17 mljrd. euro
- rezervju prasību līmenis (rezervju prasības: 206.47 mljrd. euro; virsrezerves: 0.71 mljrd. euro)
- autonomi faktori: 252.35 mljrd. euro

Avots: ECB.

¹ ECB paziņojumus sk. <http://www.ecb.europa.eu/mopo/implement/omo/html/communication.en.html>.

Virszervu apjoms (t.i., banku pieprasījuma noguldījumu kontu atlikumu dienas vidējais pārsniegums pār rezervju prasībām) visos trijos aplūkojamajos periodos nedaudz samazinājās (vidēji līdz 0.71 mljrd. euro; sk. B att.) un bija tuvs vidējam līmenim (0.75 mljrd. euro) kopš monetārās politikas īstenošanas pamatprincipu pārmaiņām 2004. gada martā.

Likviditātes piedāvājums un procentu likmes

Atklātā tirgus euro denominēto operāciju kopējums pieauga, palielinoties rezervju prasībām. Abas papildu 3 mēnešu ITRO, kas sākotnēji veiktas 2007. gada augustā un septembrī, pienākot to termiņam 2008. gada februārī un martā, tika otrreiz atjaunotas katra 50 mljrd. euro apjomā. Turklāt 2008. gada 2. aprīlī tika veikta papildu ITRO ar 6 mēnešu termiņu un 25 mljrd. euro apjomu. Tādējādi atklātā tirgus operāciju vidējie termiņi nedaudz palielinājās. ITRO un GRO īpatsvars atklātā tirgus operāciju kopājumā kopumā nemainījās (attiecīgi aptuveni 60% un 40%).

2008. gada 11. martā ECB paziņoja, ka saistībā ar Federālo rezervju sistēmas piedāvāto ASV dolāru termiņizsoli iespēju ECB atkal piedāvās Eurosistēmas darījuma partneriem finansējumu ASV dolāros, kā tas jau tika darīts 2007. gada decembrī un 2008. gada janvārī, šim finansējumam kā nodrošinājumu izmantojot Eurosistēmas atbilstošo nodrošinājumu. Tā arī paziņoja, ka nolēmusi turpināt nodrošināt likviditāti ASV dolāros tik ilgi, kamēr Padome to uzskatīs par nepieciešamu, ņemot vērā attiecīgo tirgus situāciju. 2008. gada 2. maijā ar ECB starpniecību piedāvātais apjoms tika palielināts no 15 mljrd. ASV dolāru līdz 25 mljrd. ASV dolāru. Šīs operācijas neietekmēja euro likviditātes piedāvājumu.

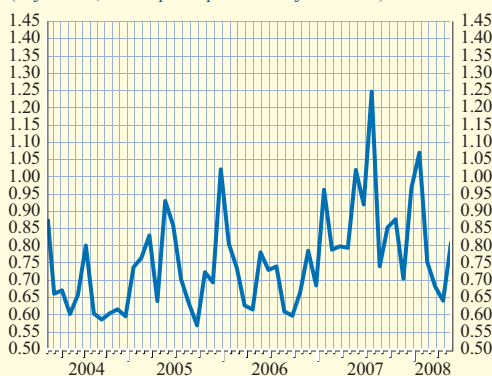
Rezervju prasību izpildes periodā, kas beidzās martā, EONIA bija ļoti stabils, izņemot mērenu palielinājumu mēneša pēdējā dienā. Taču divos nākamajos rezervju prasību izpildes periodos, kas beidzās aprīlī un maijā, bija vērojamas lielākas EONIA svārstības, īpaši pirms ceturkšņa beigām (sk. C att.). Atspoguļojot darījuma partneru agresīvo solīšanu GRO, minimālās pieteikuma procentu likmes un robežlikmes (t.i., zemākā likme, par kādu izsoles dalībnieki saņem likviditāti) starptība dažkārt bija ievērojama.

Rezervju prasību izpildes periods, kas beidzās 2008. gada 11. martā

Šajā rezervju prasību izpildes periodā ECB turpināja likviditātes piedāvājuma priekšpiegādes politiku un pakāpeniski samazināja piešķiruma apjomu, kas pārsniedza etalonsummu, rezervju prasību izpildes perioda laikā. Konkrēti, pirmajās trijās GRO tā piešķir attiecīgi 20 mljrd. euro, 15 mljrd. euro un 10 mljrd. euro vairāk par etalonsummu. Šo triju nedēļu laikā EONIA bija tikai nedaudz augstāks par minimālo pieteikuma procentu likmi. Pēdējā (ceturtajā) rezervju prasību izpildes perioda GRO tika piešķirti 4 mljrd. euro virs etalonsummas. Šajā nedēļā bija vērojama negaidīta un neparasti spēcīga likviditātes samazināšanās, kas radīja nelielu augšupvērstu spiedienu uz EONIA. Rezervju prasību izpildes perioda pēdējā dienā ECB veica likviditāti palielinošu

B attēls. Virszerves¹⁾

(mljrd. euro; katra izpildes perioda vidējais līmenis)

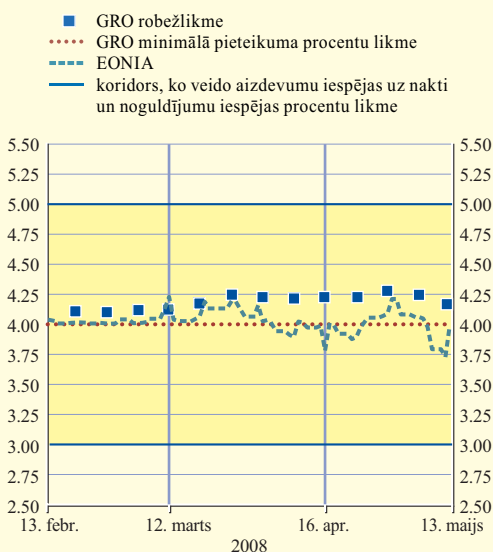

Avots: ECB.

1) Banku pieprasījuma noguldījumu kontu atlikumi, kas pārsniedz rezervju prasības.

C attēls. EONIA un ECB procentu likmes

(dienas procentu likmes; %)

Avots: ECB.

25. martā, rezervju prasību izpildes perioda trešajā GRO (operācijā, kas aptvēra ceturkšņa beigas), ECB piešķīra 50 mljrd. euro virs etalonsummas, ņemot vērā tālāku spriedzes palielināšanos euro naudas tirgū. Šajā operācijā robežlikme un vidējā svērtā procentu likme palielinājās attiecīgi līdz 4.23% un 4.28%. Lai gan GRO piešķiruma apjoms bija liels, 31. marta (ceturkšņa pēdējās dienas) rītā saglabājās paaugstināta procentu likme uz nakti, un ECB veica likviditāti palielinošu precizējošo operāciju, piešķirot 15 mljrd. euro. Šajā dienā EONIA bija 4.159%.

Rezervju prasību izpildes perioda ceturtajā GRO ECB piešķīra 35 mljrd. euro virs etalonsummas, un pēc tam EONIA samazinājās nedaudz zem minimālās pieteikuma procentu likmes līmeņa.

Perioda pēdējā GRO ECB piešķiruma summa par 5 mljrd. euro pārsniedza etalonsummu, un EONIA rezervju prasību izpildes perioda pēdējā nedēļā bija tuvu minimālajai pieteikuma procentu likmei. Rezervju prasību izpildes perioda pēdējā dienā ECB veica likviditāti samazinošu precizējošo operāciju 21 mljrd. euro apjomā. Taču darījuma partneri iesniedza izsoles pieteikumus tikai 14.9 mljrd. apjomā. Tāpēc rezervju prasību izpildes perioda beigās neto izmantotā noguldījumu iespēja sasniedza 4.6 mljrd. euro. Atbilstoši šādam likviditātes pārpalikumam EONIA tajā dienā bija 3.783%.

Rezervju prasību izpildes periods, kas beidzās 2008. gada 13. maijā

15. aprīlī, ņemot vērā tālāku spriedzes palielināšanos euro naudas tirgū un atbilstoši likviditātes priekšpiegādes politikai ECB rezervju prasību izpildes perioda pirmajā GRO piešķīra par 35 mljrd. euro lielāku summu nekā etalonsumma. Šajā nedēļā EONIA bija tikai nedaudz zemāks par minimālo pieteikuma procentu likmi ar tendenci samazināties.

precizējošo operāciju 9 mljrd. euro apjomā. Perioda beigās neto izmantotās aizdevumu uz nakti iespējas apjoms sasniedza 321 mlj. euro un EONIA bija 4.229%.

Rezervju prasību izpildes periods, kas beidzās 2008. gada 15. aprīlī

Šā rezervju prasību izpildes perioda pirmajā GRO 11. martā ECB piešķiruma summa par 25 mljrd. euro pārsniedza etalonsummu. Šajā nedēļā EONIA bija nedaudz augstāks par minimālo pieteikuma procentu likmi ar tendenci mazliet palielināties.

Otrajā GRO, kas notika 18. martā, ņemot vērā dažas palielinātas spriedzes pazīmes euro naudas tirgū, ECB nesamazināja piešķiruma summu, kas pārsniedz etalonsummu, un tā vietā turpināja nodrošināt 25 mljrd. euro virs etalonsummas. Nākamajā dienā pēc GRO piešķiruma EONIA turpināja palielināties līdz 4.188%, un 20. martā ECB veica likviditāti palielinošu precizējošo operāciju ar piešķiruma summu 15 mljrd. euro. Šajā dienā EONIA bija 4.133%.

Otrajā GRO 22. aprīlī ECB samazināja piešķiruma summas apjomu, kas pārsniedz etalonsummu, līdz 20 mljrd. euro, tādējādi sākot likviditātes pārpalikuma samazināšanu mazliet agrāk nekā parasti. Šajā nedēļā EONIA nedaudz paaugstinājās virs minimālās pieteikuma procentu likmes.

Trešajā GRO, kas notika 29. aprīlī un aptvēra mēneša beigas, ECB piešķir par 20 mljrd. euro lielāku summu nekā etalonsumma. Izsoles dienā EONIA bija 4.090%, bet nākamajā – mēneša pēdējā – dienā palielinājās līdz 4.210%.

Pēc 4 mljrd. euro piešķiršanas virs etalonsummas rezervju prasību izpildes perioda ceturtajā (pēdējā) GRO EONIA sāka pakāpeniski samazināties. 8. maijā tas bija zemāks par minimālo pieteikuma procentu likmi (3.979%). Rezervju prasību izpildes perioda pēdējā dienā ECB veica likviditāti samazinošu precizējošo operāciju 23.5 mljrd. euro apjomā. Neto izmantotā noguldījumu iespēja rezervju prasību izpildes perioda beigās sasniedza tikai 284 milj. euro, un EONIA šajā dienā bija 4.004%.

2.4. OBLIGĀCIJU TIRGI

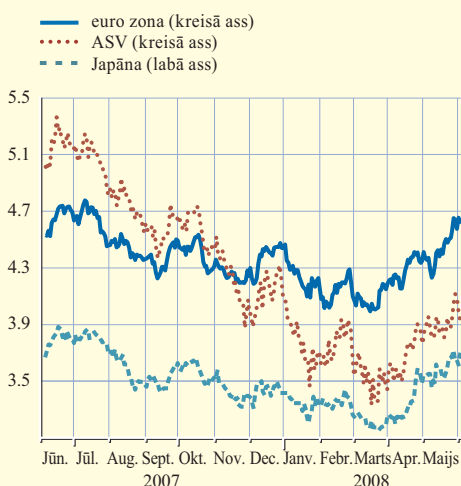
Pēdējos trijos mēnešos valdības ilgtermiņa obligāciju peļņas likmes lielākajos tirgos būtiski paaugstinājušās. Šādas norises galvenokārt noteica ilgtermiņa obligāciju reālo peļņas likmju kāpums, kas, iespējams, atspoguļoja tirgus dalībniekus uzskatus par to, ka pasaules tautsaimniecības perspektīva nedaudz uzlabojusies, agrāko prognožu par to, ka oficiālās procentu likmes būs zemākas, maiņu un obligāciju tirgus riska prēmiju pieauguma atsākšanos. Vienlaikus implicētā uz biržā netirgoto nākotnes līgumu pamata noteiktā ilgtermiņa līdzsvara inflācija aplūkojamā periodā euro zonā gandrīz nemainījās, bet vidējā termiņa un ilgtermiņa tagadnes līdzsvara inflācija turpināja augt, sasniedzot augstāko līmeni kopš 2004. gada.

Kopš februāra beigām būtiski palielinājušās euro zonas un ASV valdības ilgtermiņa obligāciju peļņas likmes. Šādu peļņas likmju pieaugumu veicinājusī ilgtermiņa peļņas likmēs ietvertο joprojām samērā zemo riska prēmiju kāpuma atsākšanās pēc tam, kad februāra beigās un marta sākumā pasaules tirgos notika plaša akciju izpārdošana. Turklāt pēdējos mēnešos nedaudz uzlabojusies investoru uzskati par gaidāmo pasaules tautsaimniecības perspektīvu, īpaši atspoguļojot tirgus bažu par ASV tautsaimniecības izredzēm mazināšanos. Vienlaikus bažas par pasaules inflācijas riskiem kļuvušas spēcīgākas, ņemot vērā augstās un joprojām kāpjošās naftas un pārtikas cenas. Šādos apstākļos valdības ilgtermiņa obligāciju peļņas likmju palielināšanos veicinājušas arī pārmaiņas tirgus dalībnieku uzskatos par monetārās politikas procentu likmju nākotnes virzību galvenajos reģionos. Kopumā euro zonas valstu valdības 10 gadu obligāciju peļņas likmes no 2008. gada februāra beigām līdz 4. jūnijam pieauga aptuveni par 50 bāzes punktiem un 4. jūnijā bija aptuveni 4.6% (sk. 21. att.). Vienlaikus ASV valdības 10 gadu obligāciju peļņas likmes palielinājās aptuveni par 40 bāzes punktiem, aplūkojamā perioda beigās sasniedzot aptuveni 4.0%. Lai gan ilgtermiņa procentu likmju dienas pārmaiņas abās tautsaimniecībās, kā parasts, diezgan precīzi atspoguļoja viena otru, ASV valdības un euro zonas valstu valdības 10 gadu obligāciju peļņas likmju starpība no februāra beigām līdz 4. jūnijam pieauga aptuveni par 10 bāzes punktiem un 4. jūnijā sasniedza aptuveni –65 bāzes punktus. Japānas valdības 10 gadu obligāciju peļņas likmes pieauga aptuveni par 40 bāzes punktiem, 4. jūnijā sasniedzot 1.8%.

Tirgus dalībnieku nenoteiktība par ilgtermiņa obligāciju peļņas likmju īstermiņa perspektīvām euro zonā kopumā nemainījās, jo euro zonas obligāciju tirgus implicētais svārstīgums no februāra beigām līdz jūnija sākumam pamatā nemainījās. ASV obligāciju tirgus implicētais svārstīgums aplūkojamā

21. attēls. Valdības ilgtermiņa obligāciju peļņas likmes

(gadā; %; dienas dati)

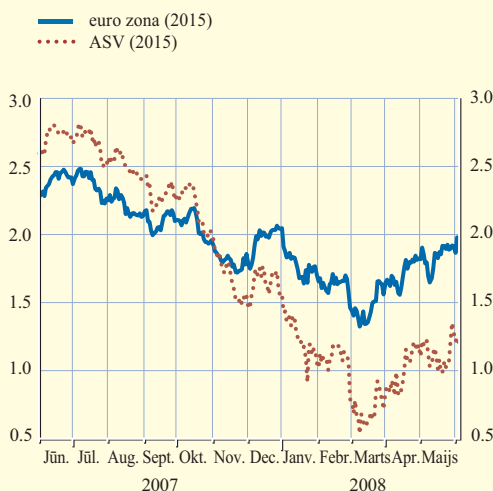

Avoti: Bloomberg un Reuters.

Piezīme. Valdības ilgtermiņa obligāciju peļņas likmes attiecas uz 10 gadu obligācijām vai uz obligācijām ar tuvāko pieejamo termiņu.

22. attēls. Obligāciju reālās peļņas likmes

(gadā; %; dienas dati)

Avoti: Reuters un ECB aprēķini.

perioda beigās bija nedaudz zemāks nekā februāra beigās. Turpretī Japānas obligāciju tirgus implicētais svārstīgums aplūkojamā periodā būtiski pieauga.

ASV valdības ilgtermiņa obligāciju peļņas likmes no 2008. gada februāra beigām līdz jūnija sākumam būtiski palielinājās galvenokārt augstāku reālo procentu likmju dēļ – par to liecina indeksam piesaistīto obligāciju peļņas likmju dinamika. Sākotnēji obligāciju tirgus ietekmēja plašā izpārdošana pasaules kapitāla vērtspapīru tirgos februāra beigās un marta sākumā. Tā izraisīja līdzekļu pārvirzīšanu uz valdības obligācijām, meklējot drošākas ieguldījumu iespējas, kas samazināja obligāciju peļņas likmes. Tā kā pieņēmumi par riska esamību kopš marta vidus pakāpeniski kritās, obligāciju peļņas likmes sāka palielināties. Turklāt investoru gaidu uzlabošanās attiecībā uz ASV tautsaimniecības stāvokli pēc vairākiem datu publiskojumiem par ekonomisko aktivitāti (īpaši IKP) 2008. gada 1. ceturksnī izraisīja palielinošu spiedienu uz obligāciju peļņas likmēm. Līdztekus obligāciju nominālo peļņas likmju ievērojamam kāpumam līdzīgi augušas reālās peļņas likmes (sk. 22. att.). Obligāciju reālo peļņas likmju pieaugums atspoguļoja ne tikai, pēc tirgus dalībnieku uzskatiem, labvēlīgāku tautsaimniecības perspektīvu, bet, iespējams, arī to, ka riska prēmijas atkal nedaudz paaugstinājās, kad valdības obligācijas februāra beigās un marta sākumā pieredzētās pasaules akciju tirgus lejupslīdes apstākļos izmantoja kā drošu ieguldījumu veidu, lai gan tās joprojām bija samērā zemas. Ilgāku termiņu obligāciju peļņas likmju kāpumu veicināja arī tirgus gaidas par stingrākas, nekā iepriekš gaidīts, monetārās politikas īstenošanu spēcīgākas ekonomiskās aktivitātes un inflācijas risku pieņēmumu kontekstā.

Arī euro zonā valdības ilgtermiņa obligāciju peļņas likmes līdzīgā veidā kopš marta vidus nemitīgi auga. Šo obligāciju peļņas likmju kāpumu veicināja ne vien atkal samazinājusies ieguldītāju vēlme izvairīties no riska, bet arī negaidīti stabils reālā IKP pieaugums euro zonā 2008. gada 1. ceturksnī, kā arī labvēlīgie apsekojumu datu publiskojumi (piemēram, Vācijas IFO rādītājs). Indeksam piesaistīto ilgāka termiņa obligāciju peļņas likmju kāpums (aptuveni par 50 bāzes punktiem) pēdējos trijos mēnešos atbilst pārskatītajām un paaugstinātajām tirgus gaidām par euro zonas tautsaimniecības izaugsmi (sk.

23. attēls. Bezcupona darījumu tagadnes un nākotnes līdzsvara inflācija euro zonā

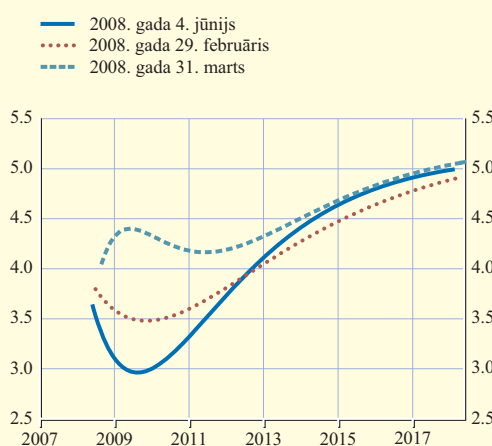
(gadā; %; dienas datu 5 dienu mainīgie, sezonāli izlīdzinātie vidējie rādītāji)

Avoti: Reuters un ECB aprēķini.

24. attēls. Euro zonas implicētās biržā netirgoto nākotnes līgumu uz nakti procentu likmes

(gadā; %; dienas dati)

Avoti: ECB aprēķini, *EuroMT* (pamattati) un *Fitch Ratings* (reitingi).
Piezīmes. Implicētā biržā netirgoto nākotnes līgumu ienesīguma likne, kas veidojas no tirgū esošo procentu likmju termiņstrukturās, atspoguļo tirgus gaidas par īstermiņa procentu likmēm nākotnē. Metode, kas izmantota šīs implicētās ārpusbiržas nākotnes līgumu ienesīguma liknes aprēķināšanai, atspoguļoja ECB interneta lapas sadaļā *Euro area yield curve* (Euro zonas peļņas likne). Aplēsē izmantotie dati ir euro zonas valdības obligāciju ar AAA reitingu peļņas likmes.

22. att.). Atbilstoši euro zonas izaugsmes dinamikas prognožu paaugstināšanai uzņēmumu obligāciju ienesīguma likmju starpības zemāka reitinga emitentiem kopš februāra beigām būtiski samazinājušās.

Biržā netirgoto 5 gadu nākotnes līgumu līdzsvara inflācija, kas aprēķināta pēc pieciem gadiem nākotnē un raksturo tirgus dalībnieku ilgtermiņa inflācijas gaidas un ar tām saistītās riska prēmijas, aplūkojamā periodā gandrīz nemainījās un jūnija sākumā bija 2.5% (sk. 23. att.). Tomēr vienlaikus 5 un 10 gadu tagadnes līdzsvara inflācija turpināja palielināties (kāpums – aptuveni 35 bāzes punkti un 15 bāzes punktu), sasniedzot augstāko līmeni kopš 2004. gada. Šāds augsts līmenis atspoguļo investoru augošās bažas par pašlaik paaugstinātā inflācijas spiediena noturīgumu kāpjošo naftas un pārtikas cenu apstākļos.

No februāra beigām līdz jūnija sākumam euro zonas implicēto biržā netirgoto nākotnes līgumu uz nakti procentu likmju likne pavisam augšup īstermiņā un vidējā termiņā (sk. 24. att.). Tas, šķiet, galvenokārt atspoguļo investoru gaidu pārmaiņas attiecībā uz īstermiņa procentu likmju virzību īstermiņā un vidējā termiņā. Biržā netirgoto nākotnes līgumu ienesīguma liknes ilgākā termiņa gala pavisam augšup no marta beigām līdz jūnija sākumam, iespējams, atspoguļo arī atbilstošo riska prēmiju pieaugumu.

Aplūkojamā periodā sāka iezīmēties kopš 2007. gada vasaras vērotajai uzņēmumu obligāciju ienesīguma likmju starpību palielināšanās tendencei pretēja tendence. Jūnija sākumā BBB reitinga uzņēmumu obligāciju ienesīguma likmju starpības salīdzinājumā ar 2008. gada februāra beigām bija sarukušas par 35 bāzes punktiem. Uzņēmumu obligāciju ienesīguma likmju starpības citās reitinga klasēs aplūkojamā periodā samazinājās līdzīgi. Uzņēmumu obligāciju ienesīguma likmju starpību sarukums aplūkojamā periodā liecina, ka investoru vēlme uzņemties kredītrisku nedaudz atjaunojusies atbilstoši plašākam vēlmes riskēt pieaugumam pasaulē.

2.5. KAPITĀLA VĒRTSPAPĪRU TIRGI

Pēc krasā cenu krituma februāra beigās–marta vidū akciju cenas pasaules tirgos atkal sāka strauji kāpt – galvenokārt tāpēc, ka atjaunojās ieguldītāju vēlme riskēt un pieņēmumi par risku uzlabojās, tādējādi kompensējot lejupvērsto spiedienu, ko izraisīja augstākas ilgtermiņa procentu likmes. Implicētais akciju tirgus svārstīgums, atspoguļojot tirgus dalībnieku pieņēmumus, ka risks samazinājies, lielākajos akciju tirgos nokritās līdz līmeņiem, kas bija tikai nedaudz augstāki par zemajiem līmeņiem, kas dominēja pirms finanšu tirgus satricinājuma.

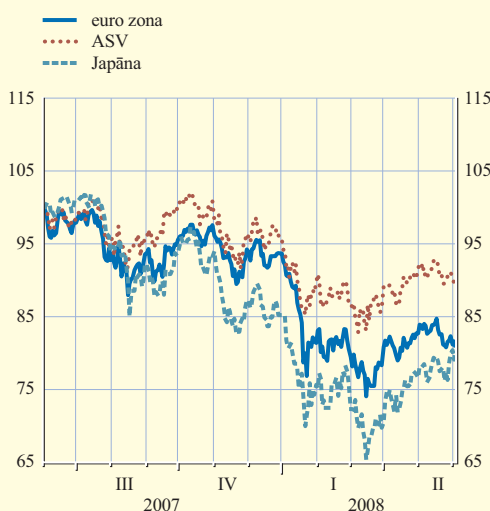
Februāra beigās un marta pirmajā pusē akciju cenas euro zonā un ASV strauji samazinājās un pēc tam atkal strauji pieauga (sk. 25. att.). Kopumā no 2008. gada februāra beigām līdz 4. jūnijam akciju cenas, ko euro zonā raksturo *Dow Jones EURO STOXX* indekss, pamatā palika nemainīgas. ASV akciju cenas, ko raksturo *Standard & Poor's 500* indekss, šajā periodā palielinājās par 4%. Japānā pārskata periodā akciju cenas, ko raksturo *Nikkei 225* indekss, pieauga par 6%.

Akciju tirgus īstermiņa nenoteiktība, ko mēra ar implicēto svārstīgumu, kas noteikts pēc akciju iespēju līgumiem, februāra beigās un marta pirmajā pusē palielinājās, taču vēlāk atkal samazinājās un aplūkojamā perioda beigās bija tikai nedaudz lielāka par ļoti zemo līmeni, kāds dominēja pirms finanšu satricinājuma uzliesmojuma (sk. 26. att.). Vienlaikus arī augsta ienesīguma un BBB reitinga uzņēmumu obligāciju procentu likmju starpība jūnija sākumā bija būtiski mazāka nekā februāra beigās. Tas varētu arī liecināt, ka ieguldītāji atguvuši vēlmi riskēt pēc īslaicīgajām tirgus svārstībām februāra beigās. Šo atjaunojušos vēlmi riskēt atspoguļo arī vairāki rādītāji, par kuriem regulāri ziņo privātais sektors. Ņemot vērā minēto, iespējams, ka kapitāla vērtspapīru riska prēmijas ASV un euro zonā pēdējos mēnešos varētu būt kritušas, tādējādi veicinot akciju cenu kāpumu.

Pēc februāra beigās un marta pirmajā pusē visā pasaulē novērotās akciju masveida pārdošanas akciju cenas ASV pēdējos trijos mēnešos palielinājušās. Akciju cenu līmeni uzturēja

25. attēls. Akciju cenu indeksi

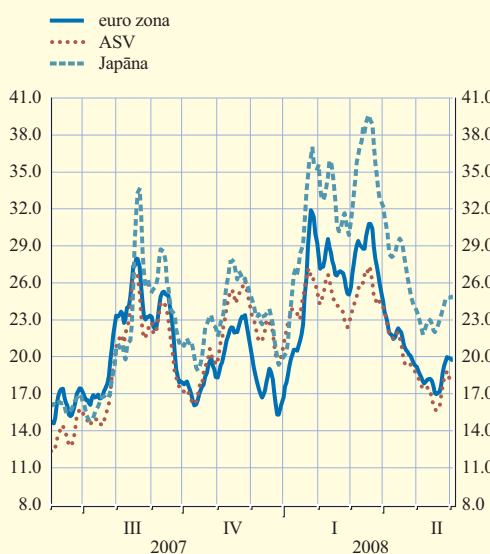
(indekss: 01.06.2007. = 100; dienas dati)

Avoti: Reuters un Thomson Financial Datastream.
Piezīme. *Dow Jones EURO STOXX* strukturētais indekss euro zonai, *Standard & Poor's 500* ASV un *Nikkei 225* Japānai.

26. attēls. Implicētais akciju tirgus svārstīgums

(gadā; %, dienas datu 5 dienu mainīgais vidējais rādītājs)

Avots: Bloomberg.
Piezīmes. Implicētā svārstīguma datu laikrinda atspoguļo akciju cenu procentuālo pārmaiņu prognozējamo standartnovirzi līdz 3 mēnešu periodam, kā tas implicētais akciju cenu indeksu iespēju līgumu cenās. Akciju indeksi, uz kuriem attiecas implicētās svārstības, ir *Dow Jones EURO STOXX 50* euro zonai, *Standard & Poor's 500* ASV un *Nikkei 225* Japānai.

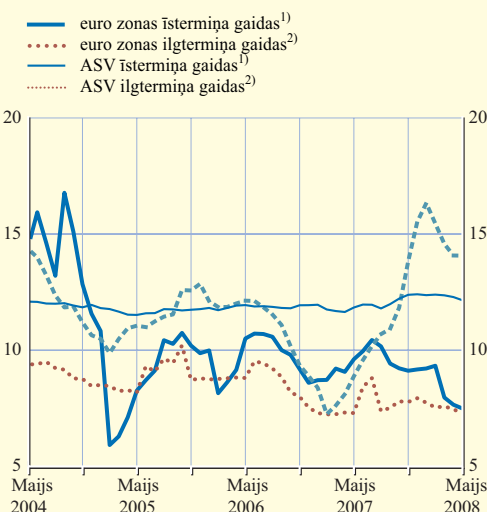
ieguldītāju labvēlīgāki pieņēmumi un attieksme pret risku sakarā ar *Bear Stearns* glābšanas pasākumu kopumu marta vidū. Turklāt zināmi fakti, kas apliecina, ka tirgus dalībnieki kļuvuši optimistiskāki attiecībā pret uzņēmumu peļņas perspektīvām ASV tirgū. Piemēram, 2008. gada maijā ASV to profesionālo akciju tirgus analītiķu un sabiedrību, kas paaugstināja savas aplēses par vienas akcijas peļņu nākamajos 12 mēnešos, bija gandrīz tikpat daudz, cik tās pazemināja, turpretī iepriekšējos mēnešos tādu speciālistu, kas peļņas prognozes pazemināja, bija pārliecinošs vairākums. Pie tam maijā bija spēcīgas arī analītiķu gaidas attiecībā uz *Standard & Poor's 500* indeksā iekļauto sabiedrību vienas akcijas īstermiņa un ilgtermiņa peļņas pieaugumu (attiecīgi 14% un 12%; sk. 27. att.). Turpretī faktiskais akcijas peļņas gada pieaugums maijā bija –3%.

Arī euro zonā akciju cenas sākumā – februāra beigās un marta pirmajā pusē – strauji nokritās, bet pēc tam atkal ievērojami palielinājās, neraugoties uz ilgtermiņa obligāciju peļņas likmju, kas darbojas kā akciju novērtējuma samazinošs faktors, nozīmīgu pieaugumu. Akciju novērtēšanu euro zonā izraisīja jau minētā atjaunojusies globālā vēlme riskēt. Tomēr gan faktiskais, gan gaidāmais uzņēmumu peļņas kāpums pēdējo triju mēnešu laikā samazinājās (sk. 27. att.). *Dow Jones EURO STOXX* indeksā iekļauto sabiedrību vienas akcijas faktiskā peļņa turpināja kristies, gada pieaugumam maijā sasniedzot 8%. Vienlaikus analītiķi nedaudz samazināja vienas akcijas peļņas pieauguma gaidas nākamajiem 12 mēnešiem (no 10% februārī līdz 7% maijā). Pēdējos trijos mēnešos analītiķu peļņas pieauguma prognozes ilgākam periodam (turpmākajiem trijiem–pieciem gadiem) tikai nedaudz samazinājās. Tomēr pēdējā laikā bija pārsteidzošas nefinanšu un finanšu sabiedrību peļņas rādītāju dinamikas atšķirības. Tās aprakstītas 4. ielikumā.

Euro zonā sektoru akciju cenu indeksu dinamika aplūkojamajā periodā bija nevienmērīga (sk. 3 tabulu). To sektoru vidū, kuru sniegums pēdējos trijos mēnešos bija sliktāks nekā vispārējais *Dow Jones EURO STOXX* indekss, bija tehnoloģiju un telekomunikāciju sabiedrības. Finanšu sektora sniegums, kas kopš finanšu satricinājuma uzliesmojuma bija izteikti sliktāks nekā citiem sektoriem, aplūkojamajā periodā kopumā bija līdzīgs akciju tirgus kopējai tendencei, kaut arī gan faktiskais, gan gaidāmais vienas akcijas peļņas pieaugums bija mazāks (sk. 4. ielikumu). Pamatizejvielu un naftas un gāzes sektora sniegums, kas pārsniedz vidējos rādītājus, varētu daļēji atspoguļot aplūkojamā periodā vērojamo naftas un citu patēriņa preču augsto un joprojām augošo cenu līmeni.

27. attēls. Gaidāmais uzņēmumu akcijas peļņas kāpums ASV un euro zonā

(gadā, %; mēneša dati)

Avoti: Thomson Financial Datastream un ECB aprēķini.
Piezīmes. Gaidāmās peļņas kāpums saskaņā ar *Dow Jones EURO STOXX* indeksu euro zonai un *Standard & Poor's 500* indeksu ASV.

- 1) Īstermiņa gaidas ir analītiķu peļņas gaidas nākamajam 12 mēnešu periodam (gada pieauguma temps).
- 2) Ilgtermiņa gaidas ir analītiķu peļņas gaidas nākamajam 3–5 gadu periodam (gada pieauguma temps).

3. tabula. Dow Jones EURO STOXX tautsaimniecības sektoru indeksu cenu pārmaiņas

(cenu pārmaiņas perioda beigu cenās, %)

	Pamat- izejvielas	Patēriņa pakalpo- jumi	Patēriņa preces	Nafta un gāze	Finanšu sektors	Veselības aprūpe	Rūpniecība	Tehno- loģijas	Tele- komuni- kācija	Komu- nālie pakal- pojumi	EURO STOXX
Sektora īpatsvars tirgus kapitalizācijā (perioda beigu dati)	8.8	5.9	11.5	7.5	29.0	3.0	11.9	4.8	6.6	11.1	100.0
Cenu pārmaiņas (perioda beigu dati)											
2007 I	10.1	7.5	9.5	-2.5	1.9	-3.1	7.7	-0.3	-2.4	2.1	3.4
2007 II	12.6	0.9	8.8	13.4	1.6	-1.5	12.1	13.7	2.4	9.4	6.3
2007 III	0.1	-5.0	-0.8	-4.1	-7.5	-2.7	-10.4	7.7	9.1	2.1	-3.4
2007 IV	-1.2	-3.3	-1.6	-1.8	-4.9	2.1	0.1	-7.8	7.1	8.5	-1.2
2008 I	-9.1	-16.2	-13.7	-15.2	-16.6	-17.9	-18.1	-22.2	-20.8	-16.5	-16.4
Aprīlis	8.2	1.9	-0.3	14.4	6.7	7.0	5.7	3.1	3.0	5.7	5.5
Maijs	5.5	-2.0	0.3	4.4	-5.2	-2.7	1.8	0.9	-1.9	4.3	-0.4
29. februāris–4. jūnijs	15.8	-1.2	-1.4	8.8	-1.3	-2.2	0.3	-9.6	-9.8	3.4	0.3

Avoti: Thomson Financial Datastream un ECB aprēķini.

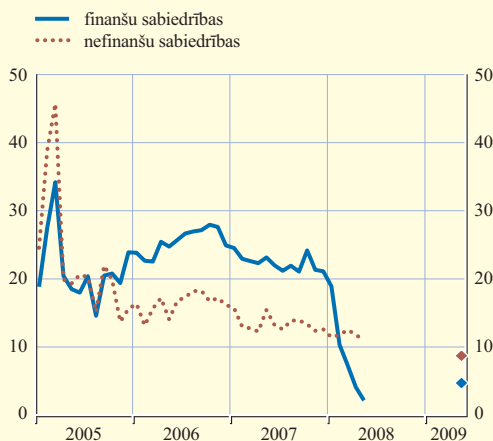
4. ielikums

EURO ZONAS UZŅĒMUMU PEĻŅAS NESENĀS NORISES

Finanšu tirgus satricinājums, kas aizsākās 2007. gada vasaras mēnešos, pārbaudīja, cik noturīgi ir euro zonas uzņēmumu bilanču rādītāji. Satricinājums izraisīja stingrākus finanšu un nefinanšu sabiedrību ārējā finansējuma nosacījumus un kopumā lēnākas euro zonas tautsaimniecības izaugsmes perspektīvas. Droši vien abi faktori ietekmēs uzņēmumu pelnītspēju. Ņemot to vērā, šajā ielikumā sniegts euro zonas biržā kotēto uzņēmumu faktiskās un gaidāmās vienas akcijas peļņas pieauguma norises kopš finanšu satricinājuma sākuma.

A attēls. Euro zonas uzņēmumu – finanšu un nefinanšu sabiedrību – peļņas kāpums

(gada pārmaiņas, %)

Avots: Thomson Financial Datastream I/B/E/S.

Piezīme. Peļņas kāpums ir Dow Jones EURO STOXX indeksā iekļauto uzņēmumu kopējā vienas akcijas peļņa. Rombveida atzīme norāda 2008. gada maija vidējās vienas akcijas peļņas kāpuma prognozes turpmākajiem 12 mēnešiem.

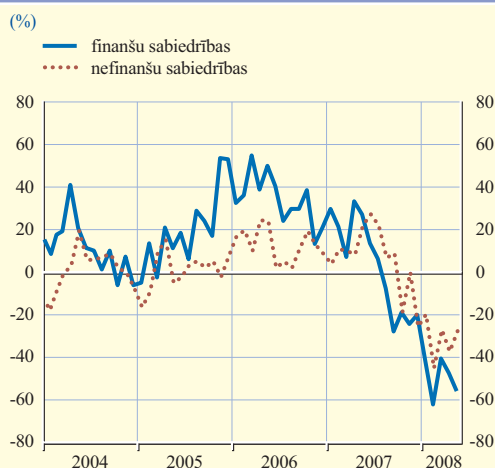
A attēlā redzams euro zonas biržās kotēto finanšu un nefinanšu sabiedrību faktiskās un gaidāmās vienas akcijas peļņas pieaugums. Tas liecina, ka finanšu sabiedrību faktiskais vienas akcijas peļņas kāpums kopš 2008. gada sākuma no agrāk vērotā augstā līmeņa krasi samazinājies, taču nefinanšu sabiedrībām var konstatēt tikai pakāpenisku un samērā nelielu faktiskās vienas akcijas peļņas pieauguma kritumu. Svārstību periods finanšu tirgos tiešām daudz spēcīgāk ietekmējis euro zonas finanšu sektora pelnītspēju. Krasā finanšu aktīvu cenu samazināšanās kopā ar aizdevumu daļēju norakstīšanu izraisījusi finanšu sabiedrību peļņas samazināšanos 2007. gada beigās un 2008. gada pirmajos mēnešos. Tomēr profesionāli akciju tirgus analītiķi prognozē, ka peļņas pieaugums turpmākajos 12 mēnešos abos sektoros vidēji saglabāsies samērā spēcīgs.

Lai novērtētu gaidāmās vienas akcijas peļņas dinamiku, B attēlā atspoguļots finanšu un nefinanšu sabiedrību t.s. peļņas korekcijas rādītājs. Šis rādītājs nosaka starpību starp uzņēmumu veikto augšupvērsto gaidāmās vienas akcijas peļņas turpmākajiem 12 mēnešiem korekciju skaitu un atbilstošo lejupvērsto korekciju skaitu kā īpatsvaru peļņas prognožu kopskaitā. Kā redzams attēlā, finanšu sektora peļņas korekciju rādītājs, sākot ar 2007. gada vasaru, pasliktinājās uzreiz un ievērojami, pretēji iepriekš vērotajai ilgstošajai augšupvērsto korekciju tendencei. Turklāt tas pats attiecas arī uz nefinanšu sektoru, tikai ar dažu mēnešu aizkavēšanos. Tādējādi pēdējā laika noskaņojums attiecībā uz peļņu pašlaik šķiet samērā negatīvs, neraugoties uz samērā stabilām peļņas prognozēm.

Vairāk informācijas par tautsaimniecības dalībnieku noskaņojumu attiecībā uz peļņu var iegūt, analizējot uzņēmumu obligāciju procentu likmju starpības. Saistību starp uzņēmumu obligāciju procentu likmju starpībām un uzņēmumu peļņas prognozēm var aplūkot no diviem atšķirīgiem aspektiem. Pirmkārt, uzņēmumu obligāciju cenas atspoguļo arī varbūtību, ka uzņēmums no investoru viedokļa var nespēt pildīt savas saistības. Precīzāk sakot, ja visi pārējie nosacījumi ir vienādi, lielākas uzņēmumu obligāciju procentu likmju starpības tautsaimniecībai kopumā norāda uz lielāku iespēju, ka uzņēmumi varētu nepildīt saistības. Šāda varbūtība savukārt parasti palielinās apstākļos, kad uzņēmumu peļņas prognozes pasliktinās. Otrkārt, uzņēmumu obligāciju procentu likmju starpības arī "aktīvi" iespaido uzņēmumu peļņas prognozes, jo ietekmē finansējuma izmaksas. Piemēram, lielākas uzņēmumu obligāciju procentu likmju starpības nozīmē to, ka mazāk ieguldījumu iespēju būs ienesīgas, un tas savukārt, ja visi pārējie nosacījumi ir vienādi, pazemina uzņēmumu peļņas prognozes.

C attēlā atspoguļots euro zonas biržā kotēto uzņēmumu peļņas pieaugums kopā ar euro zonas BBB reitinga uzņēmumu obligāciju ienesīguma likmju starpībām. Kā redzams, uzņēmumu peļņas kāpums un kredītrisks tirgus dalībnieku vērtējumā pēdējo desmit gadu laikā kopumā mainījies vienlaikus. Piemēram, obligāciju ienesīguma likmju starpību palielināšanās laikā 2000. gadā vairāk vai mazāk samazinājās euro zonas peļņas kāpums. 2002.–2004. gadā BBB reitinga obligāciju ienesīguma likmju starpības pakāpeniski samazinājās līdz vēsturiski zemiem līmeņiem, ko veicināja akciju tirgus dalībnieku

B attēls. Peļņas korekcijas rādītājs euro zonā: finanšu un nefinanšu sabiedrību īpatsvars

Avoti: Thomson Financial Datastream I/B/E/S un ECB aprēķini.
Piezīme. Dow Jones EURO STOXX iekļauto uzņēmumu veikto augšupvērsto vienas akcijas turpmāko 12 mēnešu peļņas korekciju skaits minuss attiecīgo lejupvērsto korekciju skaits procentos no prognožu kopskaita.

C attēls. Peļņas kāpums un uzņēmumu obligāciju procentu likmju starpības

(dienas datu mēneša vidējie rādītāji)

Avoti: Thomson Financial Datastream I/B/E/S un ECB aprēķini.
Piezīme. Peļņa aprēķināta kā attiecība starp Datastream EMS kopējo tirgus akciju cenu indeksu un atbilstošo cenas/peļņas rādītāju. Uzņēmumu obligāciju ienesīguma likmju starpība ir Merrill Lynch BBB reitinga uzņēmumu obligāciju (ar termiņu 7–10 gadu) indekss.

labāks noskaņojums, zemāki saistību neizpildes rādītāji un, iespējams, nelielā mērā arī tas, ka investori nenovērtēja risku. Vienlaikus uzņēmumu peļņas pieaugums sāka uzlaboties. Kopš 2005. gada BBB reitinga obligāciju ienesīguma likmju starpības saglabājās zemā līmenī, līdz 2007. gada vasaras mēnešos sākās nesenais satricinājums. Kā norādīts attēlā, euro zonas BBB reitinga obligāciju ienesīguma likmju starpības no 2007. gada jūnija līdz 2008. gada maijam palielinājās gandrīz trīsreiz (no 90 līdz aptuveni 250 bāzes punktiem). Šajā periodā biržā kotēto nefinanšu un finanšu sabiedrību peļņas kāpums tikai nedaudz pamazinājās. Šķiet, tas liecina, ka obligāciju ienesīguma likmju starpību palielināšanos sākotnēji galvenokārt veicināja notiekošā riska pārcenošana, un – pretēji agrāk vērotajam – tā mazāk atspoguļoja ekonomisko prognožu pasliktināšanos un augstāku saistību neizpildes varbūtību. Ņemot vērā iepriekšējos notikumus, var paredzēt, ka turpmāka peļņas kāpuma pavājināšanās varētu atjaunot šo vēsturisko attiecību.

Apkopojot var secināt, ka euro zonas biržā kotēto finanšu sabiedrību peļņas pieauguma dinamika 2008. gada pirmajos mēnešos ievērojami samazinājās, bet nefinanšu sabiedrībām līdz šim tā tikai nedaudz sarukusi. Turpmākajos 12 mēnešos analītiķi paredz samērā stabilu vidējo peļņas kāpumu abos sektoros. Taču kopumā nesenās uzņēmumu peļņas prognožu korekcijas ir negatīvas, kas liecina par peļņas kāpuma lejupvērstiem riskiem turpmākajos ceturkšņos. Tādējādi nevar izslēgt, ka kopš finanšu satricinājuma sākuma novērotais finansējuma izmaksu palielinājums kopā ar citiem faktoriem, piemēram, ražošanas izmaksu un darba samaksas kāpumu, 2008. gada nogalē un 2009. gada sākumā pasliktinās euro zonas uzņēmumu peļņas perspektīvas.

2.6. NEFINANŠU SABIEDRĪBU FINANSĒJUMA PLŪSMAS UN FINANSIĀLAIS STĀVOKLIS

2008. gada 1. ceturksnī euro zonas nefinanšu sabiedrību sektora ārējā finansējuma reālās izmaksas sakarā ar spriedzi finanšu tirgū un tirgus riska un kredītriska pārvērtēšanu turpināja pieaugt. Būtiski palielinājās uz tirgus instrumentiem balstītā finansējuma izmaksas. Turpretī banku aizdevumu procentu likmes pēc iepriekšējos ceturkšņos vērotajiem straujajiem kāpumiem nedaudz saruka, daļēji atspoguļojot īslaicīgu valdības obligāciju peļņas likmju krišanos un naudas tirgus procentu likmju nelielu pazemināšanos pēc to pieauguma ap 2007. gada beigām. Vienlaikus MFI veiktā nefinanšu sabiedrību kredīvērtēšana 2008. gada pirmajos mēnešos joprojām bija spēcīga, tādējādi neuzrādot būtisku finanšu tirgus satricinājuma ietekmi. Turpinājās iepriekšējos ceturkšņos novērotā nefinanšu sabiedrību parāda rādītāju pieauguma tendence.

FINANSĒŠANAS NOSACĪJUMI

Euro zonas nefinanšu sabiedrību ārējā finansējuma reālās izmaksas², ko aprēķina kā svērtās izmaksas, par pamatu ņemot dažādo finansējuma avotu attiecīgos atlikumus (koriģējot tos atbilstoši pārvērtēšanas ietekmei),³ 2008. gada 1. ceturksnī pieauga vēl par 18 bāzes punktiem (sk. 28. att.). Sarūkot banku aizdevumu reālajām procentu likmēm, nefinanšu sabiedrību reālās ārējā finansējuma izmaksas 2008. gada 1. ceturksnī noteica galvenokārt uz tirgus instrumentiem balstītā finansējuma reālo izmaksu tālāks kāpums, jo atkal bija pieaugušas aizdevumu un kapitāla vērtspapīru riska prēmijas. Pretēji iepriekšējos ceturkšņos vērotajai kāpuma tendencei gan īstermiņa, gan ilgtermiņa banku aizdevumu procentu likmes šajā pašā periodā samazinājās. Ilgākā perspektīvā euro zonas nefinanšu sabiedrību reālās finansējuma izmaksas kopš finanšu satricinājuma sākuma 2007. gada jūnija beigās kopumā pieaugušas par 37 bāzes punktiem. Kapitāla finansējuma reālās izmaksas pieauga par 76 bāzes punktiem, bet parāda finansējuma reālās izmaksas – tikai par 11 bāzes punktiem, daļēji atspoguļojot īstermiņa inflācijas gaidu pieaugumu.

2 Kapitāla vērtspapīru izmaksas tiek aprēķinātas pēc jaunām laikrindām, kurās ir dati tikai par nefinanšu sabiedrībām, nevis par tautsaimniecību kopumā vai visām sabiedrībām, kā tika aprēķināts iepriekš.

3 Stikāku euro zonas nefinanšu sabiedrību ārējā finansējuma reālo izmaksu novērtējuma aprakstu sk. 2005. gada marta "Mēneša Biļetena" 4. ielikumā.

Kopumā vērienīgā spriedze finanšu tirgos un vispārējā risku pārvērtēšana, nemainoties monetārās politikas procentu likmēm un vispārējā ilgtermiņa valdības obligāciju peļņas likmju krituma apstākļos tādējādi tikai nedaudz ietekmēja finansējuma izmaksas.

Pievēršoties nefinanšu sabiedrību ārējā finansējuma reālo izmaksu komponentiem (sk. arī 5. ielikumu), redzams, ka banku aizdevumu reālo izmaksu kāpums tika pārtraukts un 2008. gada 1. ceturksnī samazinājās aptuveni par 25 bāzes punktiem, vienlaikus krītoties arī tirgus procentu likmēm. Šo kritumu veicināja gan īstermiņa, gan ilgtermiņa procentu likmes. Nominālā izteiksmē nefinanšu sabiedrībām izsniegto MFI īstermiņa aizdevumu ar mainīgo procentu likmi un procentu likmes darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam procentu likmes no 2007. gada decembra līdz 2008. gada martam saruka aptuveni par 16 bāzes punktiem (sk. 4. tabulu), bet reālajā izteiksmē kritums bija lielāks, jo bija pieaugušas īstermiņa inflācijas gaidas. Šajā periodā 3 mēnešu EURIBOR samazinājās par 25 bāzes punktiem, jo salīdzinājumā ar 2007. gada beigu vēsturiski rekordaugstajiem rādītājiem īslaicīgi stabilizējās situācija naudas tirgū. Tāpēc 2008. gada 1. ceturksnī banku īstermiņa aizdevumu procentu likmju un 3 mēnešu naudas tirgus procentu likmju starpība nedaudz palielinājās, tomēr nesasniedza 2003. gada janvāra, kad tika ieviesta Eurosistēmas jaunā saskaņotā MFI procentu likmju statistika, vēsturiski augstāko vidējo rādītāju. Taču nesen, aprīlī un maijā, beznodrošinājuma starpbanku tirgū atkal bija vērojama spriedze. Arī nefinanšu sabiedrībām izsniegto MFI ilgtermiņa aizdevumu ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu ilgāku par 5 gadiem procentu likmes no 2007. gada decembra līdz 2008. gada martam nedaudz samazinājās (par 7–12 bāzes punktiem atkarībā no aizdevumu apjoma). Šī dinamika noteica banku ilgtermiņa aizdevumu procentu likmju un valdības 2 un 5 gadu obligāciju peļņas likmju starpības palielināšanos 2008. gada 1. ceturksnī, ņemot vērā, ka valdības salīdzināmu termiņu obligāciju peļņas likmes, kaut arī īslaicīgi, samazinājās daudz krasāk (aptuveni par 50 bāzes punktiem). Turpretī MFI liela apjoma finansējuma izmaksas no 2007. gada decembra beigām līdz 2008. gada martam strauji pieauga, atspoguļojoties obligāciju peļņas likmēs.

4. tabula. MFI nefinanšu sabiedrībām no jauna izsniegto aizdevumu procentu likmes

(gadā; %; bāzes punktos; pēc svariem koriģētas¹⁾)

							Pārmaiņas bāzes punktos; līdz 2008. g. martam ²⁾		
	2007 I	2007 II	2007 III	2007 IV	2008 Febr.	2008 Marts	2007 Sept.	2007 Dec.	2008 Febr.
MFI aizdevumu procentu likmes									
Nefinanšu sabiedrību banku norēķinu konta debeta atlikumi	5.80	6.06	6.18	6.50	6.51	6.60	42	10	9
Aizdevumi nefinanšu sabiedrībām līdz 1 milj. euro ar mainīgo procentu likmi un ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam	5.08	5.29	5.53	5.92	5.95	6.08	54	16	12
ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu ilgāku par 5 gadiem	4.67	4.83	5.00	5.24	5.29	5.32	32	8	2
Aizdevumi nefinanšu sabiedrībām, kuri pārsniedz 1 milj. euro ar mainīgo procentu likmi un ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam	4.50	4.68	4.90	5.21	5.08	5.36	46	15	28
ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu ilgāku par 5 gadiem	4.63	4.86	5.17	5.43	5.38	5.47	30	4	8
Papildposteņi									
Naudas tirgus 3 mēnešu procentu likme	3.68	3.89	4.15	4.74	4.64	4.85	70	11	21
Valdības 2 gadu obligāciju peļņas likme	3.79	3.94	4.45	4.10	3.94	4.05	-40	-4	12
Valdības 5 gadu obligāciju peļņas likme	3.83	3.95	4.57	4.19	4.00	4.14	-43	-5	14

Avots: ECB.

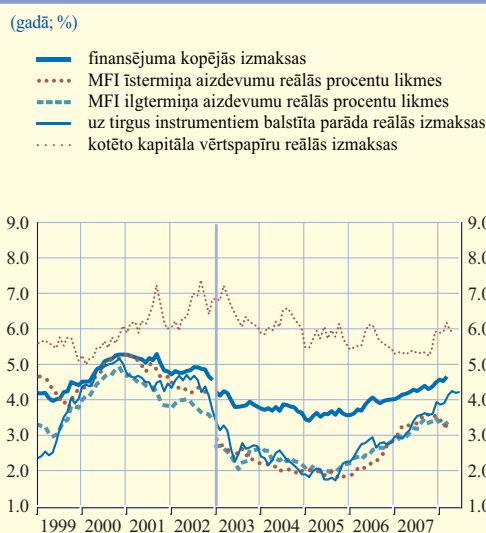
1) Sākot ar 2003. gada decembri, pēc svariem koriģētās MFI procentu likmes tiek aprēķinātas, izmantojot valstu svarus, ko veido jauno darījumu apjomu 12 mēnešu mainīgais vidējais rādītājs. Iepriekšējā periodā, no 2003. gada janvāra līdz novembrim, pēc svariem koriģētās MFI procentu likmes aprēķinātas, izmantojot valstu svarus, ko veido 2003. gada jauno darījumu apjomu vidējais rādītājs. Sīkāku informāciju sk. 2004. gada augusta "Mēneša Biļetena" ielikumā *Analysing MFI interest rates at the euro area level* ("MFI procentu likmju analīze euro zonas līmenī").

2) Skaitļu noapaļošanas rezultātā summa var atšķirties no kopsummas.

Banku procentu likmju un dominējošo tirgus likmju starpības pieaugums pamatā atbilst euro zonas banku veiktās kreditēšanas 2008. gada aprīļa apsekojuma rezultātiem, kas liecina par arvien stingrāku kreditēšanas nosacījumu izvirzīšanu. Likmju starpības tendence tomēr atbilst arī parastajai procentu likmju novēlotajai ietekmei un banku procentu likmju lielākam inertumam salīdzinājumā ar tirgus likmēm. Saskaņā ar jaunākajiem banku veiktās kreditēšanas apsekojuma rezultātiem bankas ziņo par stingrākiem kreditēšanas nosacījumiem, tāpēc ka pasliktinājušās ekonomiskās aktivitātes gaidas, t.sk. attiecībā uz nozaru vai atsevišķu uzņēmumu perspektīvām, bankām paaugstinās finansējuma izmaksas, kā arī radušies ierobežojumi bilances rādītāju dēļ. 2008. gada 1. ceturksnī bankas kopumā izvirzīja stingrākus kreditēšanas nosacījumus, galvenokārt turpinot palielināt gan vidēja riska, gan riskantāku aizdevumu pievienoto likmi. Veicinošs faktors bija arī ar cenām nesaistītie nosacījumi. Euro zonas banku grūtības piesaistīt liela apjoma finansējumu, kā tika ziņots apsekojumā, sevišķi izpaudās gan kā ilgstoši augstas beznodrošinājuma starpbanku procentu likmes, gan kā finanšu sabiedrību obligāciju peļņas likmju ievērojams kāpums 2008. gada 1. ceturksnī.

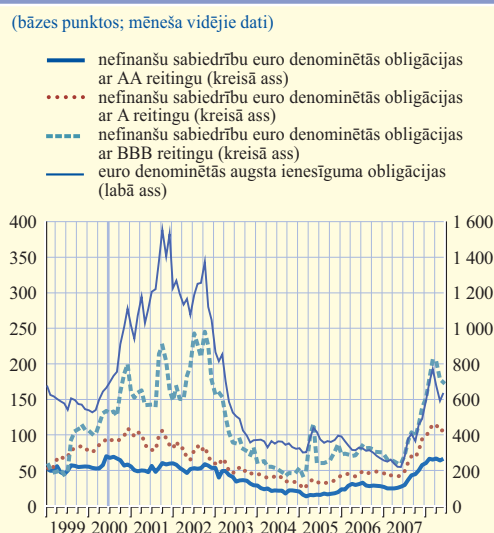
Piesaistot finansējumu ar parāda vērtspapīru emisiju palīdzību, to reālās izmaksas 2008. gada 1. ceturksnī turpināja augt, no 2008. gada janvāra līdz martam palielinoties aptuveni par 18 bāzes punktiem. Apstākļos, kad notika plaša kredītrisku prēmiju pārvērtēšana, būtiskais nefinanšu sabiedrību obligāciju peļņas likmju kāpums 2008. gada 1. ceturksnī vienlaikus ar valdības obligāciju peļņas likmju kritumu izraisīja aizdevumu procentu likmju starpības jūtamu pieaugumu (sk. 29. att.). Vienlaikus nefinanšu sektora obligāciju peļņas likmju starpību palielināšanās salīdzinājumā ar finanšu sektora obligāciju peļņas likmju starpībām bija samērā neliela, jo pēdējās tieši atspoguļoja kredītu tirgos vērojamās likviditātes un maksātpējas problēmas, kas sasniedza kulmināciju *Bear Stearns* sabrukuma laikā marta vidū. 2008. gada maijā uz tirgus instrumentiem balstītā parāda finansējuma reālās izmaksas, šķiet, stabilizējušās

28. attēls. Euro zonas nefinanšu sabiedrību ārējā finansējuma reālās izmaksas

Avoti: ECB, Thomson Financial Datastream, Merrill Lynch un Consensus Economics prognozes.
 Piezīmes. Nefinanšu sabiedrību ārējā finansējuma reālās izmaksas tiek aprēķinātas kā vidējās svērtās banku aizdevumu, parāda vērtspapīru un kapitāla vērtspapīru finansējuma izmaksas, kas balstītas uz to attiecīgajiem atlikumiem un deflētas ar inflācijas gaidām (sk. 2005. gada marta "Mēneša Biļetena" 4. ielikumu). Pēc saskaņoto MFI aizdevumu procentu likmju ieviešanas 2003. gada sākumā datu laikrindā radās statistiskais lūzums.

29. attēls. Nefinanšu sabiedrību obligāciju ienesīguma likmju starpības

Avoti: Thomson Financial Datastream un ECB aprēķini.
 Piezīme. Nefinanšu sabiedrību obligāciju ienesīguma likmju starpības tiek aprēķinātas salīdzinājumā ar valdības AAA reitinga obligāciju peļņas likmēm.

2008. gada marta beigās sasniegtajā 4.1% līmenī. Pieaugot valdības obligāciju peļņas likmēm, aprīlī un maijā uzņēmumu obligāciju peļņas likmju starpības nedaudz saruka, īpaši spekulatīvās kategorijas aizņēmējiem. 5. ielikumā salīdzinātas uzņēmumu parāda finansējuma izmaksas euro zonā un ASV.

5. ielikums

UZŅĒMUMU PARĀDA FINANSĒJUMA PROCENTU LIKMJU STARPĪBU SALĪDZINĀJUMS EURO ZONĀ UN ASV

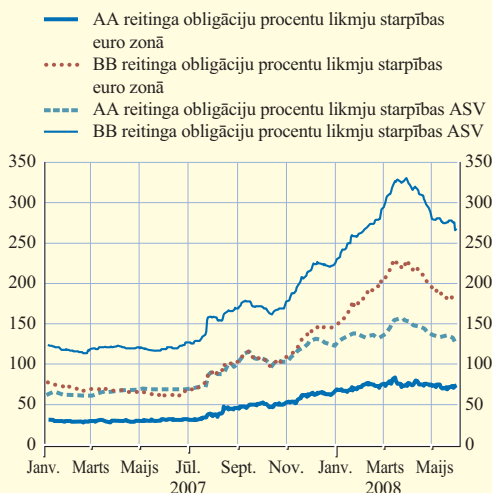
Šajā ielikumā salīdzināta nefinanšu sabiedrību parāda finansējuma izmaksu dinamika euro zonā un ASV kopš finanšu satricinājuma sākšanās, galvenokārt pievēršoties uzņēmumu obligāciju un banku procentu likmju starpībām. Interpretējot atšķirības starp euro zonu un ASV, svarīgi paturēt prātā, ka šādu datu salīdzināšanu ierobežo ne vien atšķirīgā statistikas metodika (piemēram, izlases veidošana, definīcijas un datu aptvērums), bet arī krasī atšķirīgā nefinanšu sabiedrību rīcība finansējuma piesaistē Atlantijas okeāna pretējos krastos. Euro zonā nefinanšu sabiedrības galvenokārt paļaujas uz banku aizdevumiem – 2006. gada beigās tie veidoja aptuveni 85% no to kopējās parāda summas. ASV šajā periodā komerc kredīts, industriālais kredīts un hipotēku kredīts veidoja 57% no kopējās parādu summas, t.sk. komerc kredīts un industriālais kredīts – tikai 20% no kopējā parāda, jo ASV nefinanšu sabiedrības daudz vairāk izmanto uz tirgus instrumentiem balstītu parāda finansējumu, bet hipotēku kredīti tiek uzskaitīti atsevišķi.

Nefinanšu sabiedrību obligāciju procentu likmju starpības gan euro zonā, gan ASV kopš finanšu satricinājuma sākuma būtiski pieaugušas visās reitingu grupās. Taču krasāks kāpums vērojams emitentiem, kuru obligācijām piešķirts BBB reitings: kopš 2007. gada jūnija beigām procentu likmju starpības (pēc korekcijas ar iespēju līgumiem)¹ euro zonā palielinājušās par 115 bāzes punktiem, bet ASV – vairāk nekā par 140 bāzes punktiem (sk. A attēlu). Tomēr jāatceras, ka šīs starpības tiek aprēķinātas uz valdības obligāciju peļņas likmju pamata. Kopš finanšu satricinājuma sākuma investoru centieni veikt drošus ieguldījumus, šim nolūkam izvēloties valdības obligācijas, veicinājuši to peļņas likmju kritumu zem normāli gaidāmā līmeņa.² Turklāt šādi centieni atrast drošus ieguldījumus vairāk ietekmēja ASV valdības obligāciju peļņas likmju svārstības, atspoguļojot arī daudz pielaidīgāku Federālo rezervju sistēmas politiku. Tas daļēji izskaidro, kāpēc ASV procentu likmju starpības bija lielākas nekā euro zonā.

Runājot par banku finansējuma izmaksu dinamiku, īstermiņa procentu likmju starpības (ar salīdzināmām tirgus likmēm) uzņēmumiem izsniegtajiem aizdevumiem ASV kopš

A attēls. Nefinanšu sabiedrību obligāciju procentu likmju starpība (pēc korekcijas ar iespēju līgumiem) euro zonā un ASV

(bāzes punktos)

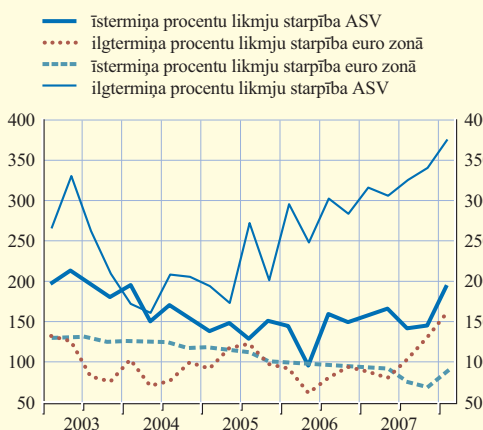
Avoti: Bloomberg un Merrill Lynch.

¹ Šīs starpības attīrītas no jebkādas iekļautās opcionalitātes, kas būtu ietverta atsaukamo vai uzsaukamo obligāciju cenā, no kupona efektiem vai indeksa sastāva pārskatīšanas sekām.

² Sk. arī 2008. gada maija "Mēneša Biļetena" 3. ielikumu.

B attēls. Banku aizdevumu procentu likmju starpības euro zonā un ASV

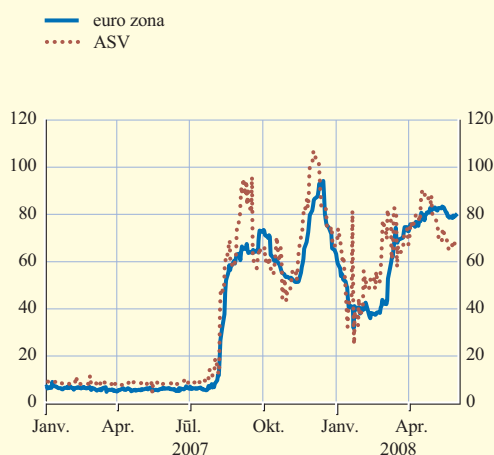
(bāzes punktos)

Avoti: ECB un Federālo rezervju sistēma.
Piezīme. Īstermiņa procentu likmju starpības euro zonā tiek aprēķinātas, izmantojot 3 mēnešu *Euribor*, un ASV – 3 mēnešu *Libor*. Ilgtermiņa procentu likmju starpību aprēķināšanai euro zonā un ASV izmanto attiecīgi valdības 5 gadu obligāciju peļņas likmes un valdības 3 gadu obligāciju peļņas likmes. Īstermiņa banku aizdevumu procentu likme ASV ir šādu kategoriju vidējais lielums: "nulles intervāls", "dienas", "2–30 dienu", "31–365 dienas". ASV ilgtermiņa banku aizdevumu procentu likmes pieskaitāmas kategorijai "ilgāk par 365 dienām".

C attēls. 3 mēnešu naudas tirgus procentu likmju un uz nakti izsniegto kredītu indeksu mijmaiņas darījumu procentu likmju starpības euro zonā un ASV

(bāzes punktos)

Avots: ECB.
Piezīme. Euro zonā starpība tiek aprēķināta kā 3 mēnešu *Euribor* un *Eonia* mijmaiņas darījumu likmju starpība. ASV starpība tiek aprēķināta kā 3 mēnešu *Libor* un uz nakti izsniegto kredītu indeksa mijmaiņas darījumu likmju starpība.

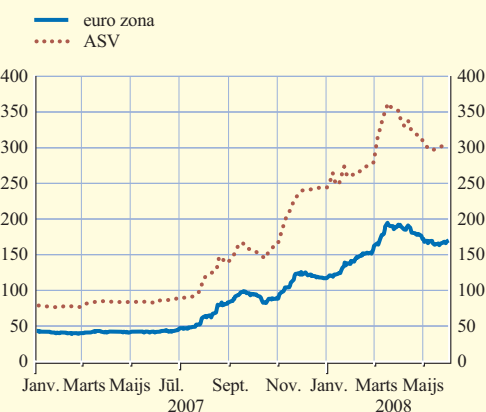
2007. gada jūnija beigām pieaugušas aptuveni par 30 bāzes punktiem, bet euro zonā tās pamatā bijušas noturīgas. Ilgtermiņa procentu likmju starpības palielinājušās abos reģionos (sk. B attēlu).

Īstermiņa procentu likmju starpību noturību euro zonā un nelielo pieaugumu ASV var skaidrot ar to, ka sakarā ar ieilgušo spriedzi naudas tirgos euro zonā naudas tirgu 3 mēnešu procentu likmju un uz nakti izsniegto kredītu indeksu mijmaiņas darījumu procentu likmju starpība palielinājusies līdz aptuveni 80 bāzes punktiem, bet ASV – līdz 70 bāzes punktiem (sk. C attēlu). Tādējādi īstermiņa aizdevumu procentu likmju un banku īstermiņa finansējuma izmaksu starpība joprojām bija neliela, jo vairāk bija pieaugušas liela apjoma finansējuma izmaksas.

Augošās banku ilgtermiņa procentu likmju starpības beidzot varētu atspoguļot banku veiktās nefinanšu sabiedrību kreditēšanas izmaksu pieaugumu abos Atlantijas okeāna krastos. D attēlā redzams, ka banku emitēto obligāciju procentu likmju starpības kopš 2007. gada jūnija beigām pieaugušas. ASV pieaugums bijis ievērojamāks – 210 bāzes punktu, bet euro zonā tas bijis tikai 120 bāzes

D attēls. Banku emitēto obligāciju procentu likmju starpības (pēc korekcijas ar iespēju līgumiem) euro zonā un ASV

(bāzes punktos)

Avoti: Bloomberg un Merrill Lynch.
Piezīme. Nav ietvertas investīciju bankas.

punktu. Jāpiebilst, ka zināma nozīme varētu būt arī atšķirīgajām produktu īpašībām, piemēram, ASV banku aizdevumu procentu likmes ietver tikai komerc kredītu un industriālo kredītu, turpretī euro zonā – arī hipotēku kredītu.

Biržā kotēto nefinanšu sabiedrību emitēto kapitāla vērtspapīru reālās izmaksas 2008. gada 1. ceturksnī palielinājās par 61 bāzes punktu, atspoguļojot krasi lejupvērstu akciju tirgus korekciju, atkal pasliktinoties pieņēmumiem par risku, ko apliecina implicētais svārstīgums. Pēdējā laikā, akciju cenām aprīlī un maijā kopumā atkal pieaugot, kotēto kapitāla vērtspapīru emisijas reālās izmaksas salīdzinājumā ar 2008. gada marta beigu līmeni samazinājās par 24 bāzes punktiem.

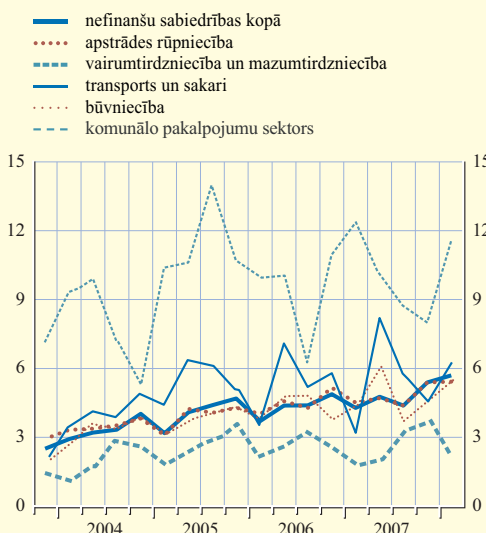
FINANSĒJUMA PLŪSMAS

Saskaņā ar kopsavilkuma datiem, kas iegūti no uzņēmumu finanšu pārskatiem, 2008. gada 1. ceturksnī euro zonas biržā kotēto nefinanšu sabiedrību pelnītspējas līmenis, ko mēra ar tīro ienākumu attiecību pret apgrozījumu, pēc nelielā krituma iepriekšējā ceturksnī nedaudz pieauga (sk. 30. att.). Tāpat kā iepriekšējos ceturkšņos, pastāvēt labvēlīgam makroekonomiskajam sniegunam, peļņu ietekmēja apgrozījuma pieauguma noturīgais temps, kā arī pamatdarbības izdevumu mazāks kāpums, tāpēc saglabājās spēcīga naudas plūsma. Tādējādi finanšu satricinājums, kas sācies 2007. gada vasarā, šķiet, līdz šim nav ietekmējis uzņēmumu ekonomisko un finanšu sniegumu. Taču sakarā ar parādsaistību uzkrāšanos un augstākām procentu likmēm arvien pieaugošie nefinanšu sabiedrību procentu izdevumi palielinājuši pamatdarbības ienākumu un tīro ienākumu starpību (izsakot kā īpatsvaru ieņēmumos). Analizējot pelnītspēju sektoru dalījumā, vairākumā tautsaimniecības sektoru biržā kotēto nefinanšu sabiedrību tīro ienākumu pret apgrozījumu attiecība pieaugusi, izņemot pakalpojumu sektoru un vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības sektoru. Neraugoties uz šīm pozitīvajām norisēm, nevar izslēgt, ka pēdējā laikā augošās bažas, ko izraisījis naftas un preču cenu strauja kāpums, nākamajos ceturkšņos var nelabvēlīgi ietekmēt peļņas rādītājus. 4. ielikumā aplūkotas biržā kotēto euro zonas uzņēmumu peļņas jaunākās tendences.

Neraugoties uz uzņēmumu pelnītspējas labvēlīgo dinamiku, nefinanšu sabiedrības 2008. gada 1. ceturksnī turpināja arvien vairāk piesaistīt ārējo finansējumu. Nefinanšu sabiedrību ārējā finansējuma (t.sk. MFI aizdevumu, parāda vērtspapīru un kotēto akciju) reālais gada pieauguma temps palielinājās līdz 5.4% (iepriekšējā ceturksnī – 5.1%; sk. 31. att.). Sevišķi turpināja pieaugt aizdevumu finansējuma ieguldījums, 2008. gada 1. ceturksnī sasniedzot 4.5%, bet finansējuma, izmantojot parāda vērtspapīrus, devums nedaudz saruka (līdz līmenim, kas bija mazāks par 0.4%). Beidzot, kotēto akciju emisijas devums palika nemainīgs

30. attēls. Biržā kotēto nefinanšu sabiedrību peļņas rādītāji

(tīro ieņēmumu attiecība pret tīro apgrozījumu; ceturkšņa dati)

Avoti: Thomson Datastream un ECB aprēķini.

5. tabula. Nefinanšu sabiedrību finansēšana

(pārmaiņas; %; ceturkšņa beigu dati)

	Gada pieauguma temps					
	2007 I	2007 II	2007 III	2007 IV	2008 I	2008 Apr.
MFI aizdevumi	12.6	13.2	14.0	14.5	15.0	14.9
Līdz 1 gadam	9.9	11.0	12.6	12.8	14.0	13.2
1–5 gadi	18.5	19.9	20.3	22.0	21.9	21.1
Ilgāk par 5 gadiem	12.1	12.2	12.5	12.8	13.1	13.7
Emitētie parāda vērtspapīri	5.7	8.3	8.6	8.7	7.7	-
Īstermiņa	7.9	18.6	21.3	29.1	25.6	-
Ilgtermiņa <i>t.sk.:¹⁾</i>	5.3	6.3	6.3	5.2	4.2	-
ar fiksēto procentu likmi	3.1	3.9	4.2	4.4	2.8	-
ar mainīgo procentu likmi	20.9	19.9	19.2	10.7	12.0	-
Emitētās kotētās akcijas	0.8	1.2	1.2	1.3	1.2	-
Papildpostei²⁾						
Kopējais finansējums	5.9	6.0	6.4	6.5	-	-
Aizdevumi nefinanšu sabiedrībām	10.4	10.2	10.2	11.2	-	-
Apdrošināšanas tehniskās rezerves ³⁾	4.7	4.4	4.0	3.3	-	-

Avoti: ECB, Eurostat un ECB aprēķini.

Piezīmes. Šajā tabulā (izņemot papildposteus) sniegti monetārās un banku statistikas un vērtspapīru emisiju statistikas dati. Neliela atšķirība no sniegtajiem finanšu kontu statistikas datiem var rasties galvenokārt atšķirīgo vērtēšanas metožu rezultātā.

1) Fiksētās un mainīgās procentu likmes vērtspapīru summa var atšķirties no ilgtermiņa parāda vērtspapīru kopsomas, jo bezkuponā ilgtermiņa parāda vērtspapīri, kuros ietverts pārvērtēšanas efekts, šajā tabulā nav norādīti atsevišķi.

2) Dati sniegti saskaņā ar Eiropas sektora kontu ceturkšņa statistiku. Kopējais nefinanšu sabiedrību finansējums ietver aizdevumus, emitētos parāda vērtspapīrus, akcijas un citus emitētos kapitāla vērtspapīrus, apdrošināšanas tehniskās rezerves, citus kreditoru parādu un atvasinātos finanšu instrumentus. Aizdevumi nefinanšu sabiedrībām ietver MFI un citu finanšu sabiedrību izsniegtos aizdevumus.

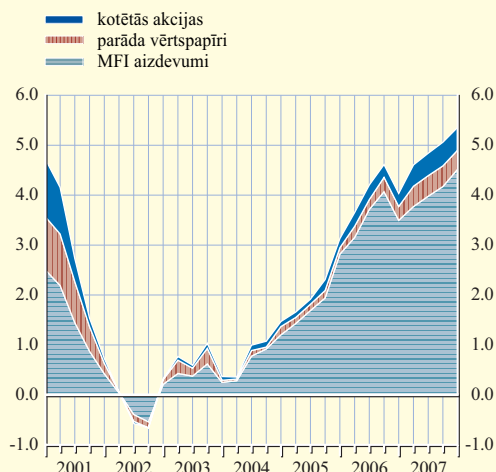
3) Ietver pensiju fondu rezerves.

(0.5%). Aplūkojot euro zonas kontu statistikā ietvertos plašākos rādītājus, kuri pieejami par laika posmu līdz 2007. gada 4. ceturksnim (ieskaitot), redzams, ka nefinanšu sabiedrību finansējuma reālais gada pieauguma temps 2007. gada 4. ceturksnī nedaudz kritās (līdz 6.5%; sk. 5. tabulu). Šis plašākais rādītājs kā finansējuma avotus ietver arī biržā nekotētus kapitāla vērtspapīrus, pensiju fondu rezerves un citus tiros kreditoru parādus.

Pieejamā informācija liecina, ka uzņēmumi turpinājuši izmantot iekšējos resursus, jo nesadalītās peļņas rādītāju dinamika, tāpat kā peļņas norises, joprojām bija labvēlīga. Ja ņem vērā arī nefinanšu sabiedrību 2007. gada 4. ceturkšņa ietaupījumu, finansējumu un ieguldījumu dinamiku, euro zonas nefinanšu sabiedrību līdzekļu piesaistīšana no iekšējiem avotiem un parāda resursiem galvenokārt tika izmantota kopējā pamatkapitāla veidošanas finansējumam un, kaut arī mazāk nekā iepriekšējos ceturkšņos, finanšu ieguldījumiem (sk. 32. att.). Finanšu ieguldījumus galvenokārt veidoja ieguldījumi akcijās un citos kapitāla vērtspapīros (izņemot kopieguldījumu fondu daļas), atspoguļojot līdz pat 2007. gada 4. ceturksnim aktīvi notiekošo uzņēmumu apvienošanās un pārņemšanu. Turklāt,

31. attēls. Nefinanšu sabiedrību finansējuma reālā gada pieauguma tempa struktūra

(gada pārmaiņas; %)

Avots: ECB.

Piezīme. Reālā gada kāpuma temps definēts kā faktiskā gada pieauguma tempa un IKP deflatora pieauguma tempa starpība.

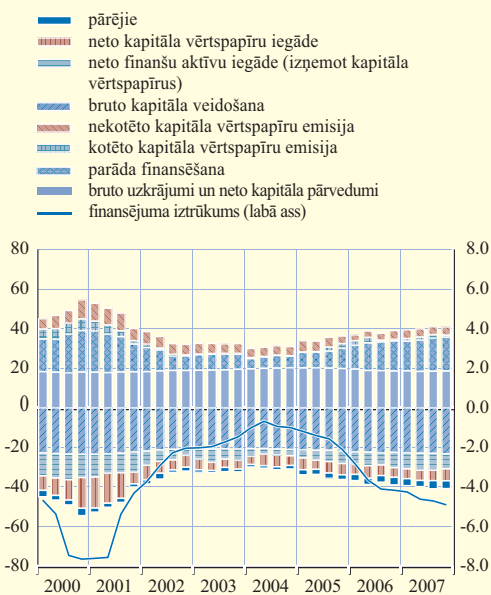
turpinoties fizisko aktīvu iegādei, palielinājusies euro zonas nefinanšu sabiedrību finansējuma starpība (t.i., uzkrājumu un ieguldījumu starpība).

Aplūkojot dažādus finansējuma avotus, 2008. gada aprīlī saglabājies ļoti spēcīgs MFI nefinanšu sabiedrībām izsniegto aizdevumu gada pieauguma temps (14.9%), tikai nedaudz atpaliekot no 2008. gada martā reģistrētā rekordaugstā līmeņa (15.0%; sk. 5. tabulu un 2.1. sadaļu). Pēdējos mēnešos nefinanšu sabiedrību sektora uz kredītiem balstītā finansējuma gada pieauguma temps saglabājās straujāks nekā iepriekšējos ciklos novērotais augstākais temps, piemēram, 12% 2000. gada 3. ceturksnī. Tāpēc nešķiet, ka traucējumi kredītu tirgos, kuri sākās 2007. gada vasarā, ir būtiski ietekmējuši euro zonas nefinanšu sabiedrību pieprasījumu pēc banku aizdevumiem vai banku vēlmi aizdot līdzekļus. Vienlaikus euro zonas banku veiktās kreditēšanas 2008. gada aprīļa apsekojums norāda, ka aizdevumu nosacījumi uzņēmumiem kopumā kļuvuši vēl stingrāki gan cenas, gan ar cenu nesaistīto nosacījumu ziņā (stiprāk par 2008. gada aprīļa banku veiktās kreditēšanas apsekojuma rezultātiem sk. 2008. gada maija "Mēneša Biļetenā"). Empīriskie dati liecina, ka kreditēšanas pieauguma dinamika parasti reaģē uz kreditēšanas nosacījumu pārmaiņām pat ar triju līdz četru ceturkšņu novēlošanos.

Kopumā nevar izslēgt, ka kreditēšanas pieaugumu vismaz daļēji varētu būt izraisījuši arī citi, ne tik būtiski, faktori, t.sk. aizstāšanas efekts, kas saistīts ar neaktīvāku uz tirgus instrumentiem balstīta finansējuma piesaistīšanu, intensīvāku jau agrāk noformētu kredītiespēju izmantošanu un kopumā – ar savlaicīgu nodrošināšanos finansējuma vajadzību apmierināšanai nākotnē, paredzot tālāku aizdevumu procentu likmju paaugstināšanos. Nozīme varētu būt arī sindicēto kredītu izsniegšanas un vērtspapīrošanas kritumam apvienojumā ar cenu pārmaiņām otrreizējā kredītu tirgū, liekot dažām bankām paturēt savās bilancēs vairāk kredītu nekā normālos tirgus apstākļos. Tomēr, pat ja no kredītu pieauguma atskaitītu to daļu, kas nav "ists" uzņēmumu pieprasījums, kreditēšanas pieaugums euro zonā tik un tā būtu iespaidīgs. Taču saskaņā ar banku veiktās kreditēšanas apsekojumu un pirmoreiz kopš šādu apsekojumu uzsākšanas uzņēmumu neto pieprasījums pēc jauniem aizdevumiem 2008. gada 1. ceturksnī kļuva negatīvs. Šādu dinamiku veicināja divi faktoru kompleksi. Pirmkārt, tā atspoguļo samazinājušos līdzekļu neto pieprasījumu pamatlīdzekļu finansēšanai un, kaut arī mazākā mērā, krājumu un apgrozāmo līdzekļu finansēšanai. Turklāt neto pieprasījuma samazināšanās bija saistīta arī ar 2008. gada 1. ceturksnī novēroto uzņēmumu apvienošanās un pārņemšanas, kā arī korporatīvās reorganizācijas aktivitāšu apstākumu, kas, iespējams, atspoguļo finanšu tirgu satricinājuma ietekmi. Patiešām, komerciālie datu avoti liecina, ka kopš 2008. gada janvāra vērojams būtisks uzņēmumu apvienošanās un pārņemšanas pabeigto darījumu skaita kritums (sk. 33. att.). Turpmāk sakarā ar mērenāku izaugsmi un stingrākiem kreditēšanas nosacījumiem varētu būt gaidāms lēnāks nefinanšu sabiedrību kreditēšanas pieaugums.

32. attēls. Nefinanšu sabiedrību uzkrājumi, finansējums un ieguldījumi

(četrus ceturkšņu mainīgais apjoms; % no bruto pievienotās vērtības)

Avots: euro zonas konti.

Piezīmes. Parāds ietver aizdevumus, parāda vērtspapīrus un pensiju fondu rezerves. "Pārējie" ietver atvasinātos finanšu instrumentus, kreditoru/debitoru parākus un korekcijas. Finansējuma iztrūkums ir neto aizdevumi pret neto aizņēmumiem, kas aptuveni atbilst starpībai starp bruto ietaupījumiem un kopējo kapitāla veidošanu.

Attiecībā uz parādu, kas balstīts uz tirgus instrumentiem, nefinanšu sabiedrību parāda vērtspapīru emisiju gada pieauguma temps no 2007. gada decembra līdz 2008. gada martam kritās līdz 7.7%. 2008. gada 1. ceturksnī īstermiņa parāda vērtspapīru, kuri tomēr veido mazāk par 20% no kopējā apgrozībā esošo parāda vērtspapīru apjoma, emisiju gada pieauguma temps samazinājās par 3.5 procentu punktiem (līdz 25.6%), bet ilgtermiņa parāda vērtspapīru emisiju pieauguma temps kritās līdz 4.2% (iepriekšējā ceturksnī – 5.2%). Gada pieauguma tempu raksturojošie skaitļi lielākoties atspoguļo bāzes efektus: no 2007. gada 2. ceturkšņa līdz jūlijam emisija notika ārkārtīgi aktīvi. Tiešām, nesenā dinamika, spriežot pēc sezonāli izlīdzinātajiem uz gadu attiecinātajiem sešu un triju mēnešu pieauguma tempa rādītājiem, liecina par emisijas aktivitātes ievērojamu apsīkumu, īpaši attiecībā uz ilgāka termiņa vērtspapīriem, jo augušas uzņēmumu obligāciju peļņas likmes un samazinājusies uzņēmumu apvienošanās un pārņemšanas darījumu aktivitāte.

Nemonetāro finanšu sabiedrību emitēto parāda vērtspapīru gada pieauguma temps, kas lielākoties atspoguļo finanšu iestāžu vērtspapīrošanas darbības, joprojām bija augsts, neraugoties uz straujo kritumu no 28.9% 2007. gada decembrī līdz 21.1% 2008. gada martā. Nemonetāro finanšu sabiedrību emitēto parāda vērtspapīru kopējais sezonāli izlīdzinātais uz gadu attiecinātais triju mēnešu pieauguma tempa rādītājs bija samazinājies vēl vairāk – 2008. gada martā tas bija 12.8%. Šis kritums, šķiet, atspoguļo ierobežoto vērtspapīrošanas tirgus aktivitāti, ieguldītāju pierimušo interesi par strukturētajiem finanšu produktiem un kredītriska tirgus cenas krasu kāpumu.

Nefinanšu sabiedrību emitēto kapitāla vērtspapīru gada pieauguma temps 2008. gada 1. ceturksnī samazinājās līdz 1.2%, kas salīdzinājumā ar vēsturiskajiem standartiem uzskatāms par zemu. 2008. gada 1. ceturksnī ieguldītāju uzticības zaudēšana un akciju tirgus lejupslīde negatīvi ietekmēja nefinanšu sabiedrību biržā kotēto vērtspapīru emisiju.

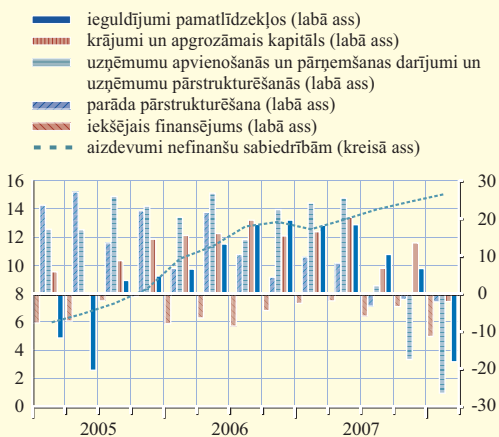
FINANSIĀLAIS STĀVOKLIS

Nefinanšu sabiedrību nerimstošais parāda finansējuma pieprasījums 2008. gada 1. ceturksnī izraisīja to parāda attiecības pret IKP un parāda attiecības pret bruto darbības rezultātiem tālāku kāpumu (attiecīgi līdz 76% un 379%; sk. 34. att.). Kopā ar procentu likmju un parāda līmeņa kāpuma sekām nefinanšu sabiedrību procentu maksājumu slogs 2008. gada 1. ceturksnī turpināja pieaugt (sk. 35. att.). Vienlaikus nefinanšu sabiedrību parāda attiecība pret finanšu aktīviem 2007. gada 4. ceturksnī, līdzīgi kā 2. un 3. ceturksnī, palika nemainīga, tādējādi pārtraucot kopš 2003. gada 1. ceturkšņa vērojamo lejupvērsto tendenci.

Kopumā nefinanšu sabiedrību joprojām aktīvā kredītu plūsmu dinamika līdz šim nav veicinājusi būtisku finansēšanas ierobežojumu rašanos. Vienlaikus parāda apjoma pieaugums un procentu

33. attēls. Aizdevumu kāpums un nefinanšu sabiedrību aizdevumu pieprasījumu veicinošie faktori

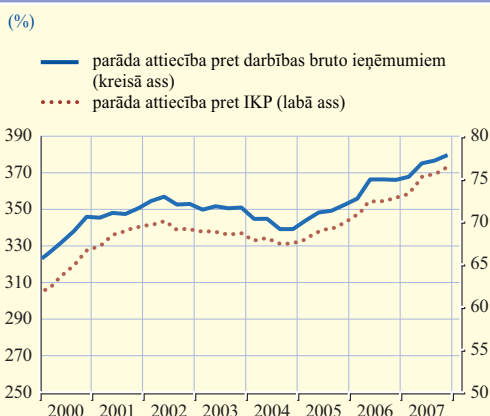
(gada pārmaiņas, %; neto īpatsvars)

Avots: ECB.

Piezīmes. Neto īpatsvars attiecas uz starpību starp tām bankām, kas atzinušas, ka konkrētais faktors veicinājis stingrāku kredītesības nosacījumu izvirzīšanu un tām bankām, kuras atzinušas, ka šis faktors veicinājis to atvieglošanu. Sk. arī banku veiktās kredītesības 2007. gada oktobra apsekojumu.

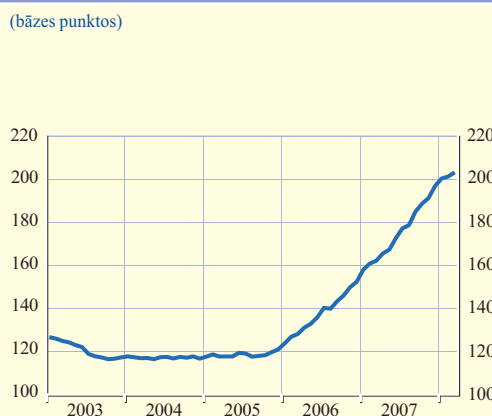
34. attēls. Nefinanšu sabiedrību parāda rādītāji

Avoti: ECB, Eurostat un ECB aprēķini.

Piezīmes. Parāda dati sniegti saskaņā ar euro zonas kontu ceturkšņu statistiku. Tajos ietilpst aizdevumi, emitētie parāda vērtspapīri un pensiju fondu rezerves. Pēdējā ceturkšņa dati ir aplēses.

35. attēls. Nefinanšu sabiedrību banku procentu likmju neto slogs

Avots: ECB.

Piezīme. Banku procentu likmju neto slogs definēts kā vidējo svērto aizdevuma procentu likmju un vidējo svērto noguldījuma procentu likmju starpība nefinanšu sabiedrību sektorā, un tā pamatā ir atlikumu summas.

maksājumu sloga palielināšanās kopā ar uzņēmumiem noteiktajiem kopumā stingrākiem kredītēšanas nosacījumiem norāda uz euro zonas uzņēmumu sektora finanšu stāvokļa zināmu pasliktināšanos, kaut arī to līdzsvaro joprojām labvēlīgie pelnītspējas rādītāji.

2.7. MĀJSAIMNIECĪBU SEKTORA FINANSĒJUMA PLŪSMAS UN FINANSIĀLAIS STĀVOKLIS

2008. gada 1. ceturksnī mājsaimniecībām nācās saskarties ar neviendabīgiem finansējuma nosacījumiem. No vienas puses, mājokļa iegādei izsniegto aizdevumu procentu likmes kritās, bet, no otras puses, visu kategoriju mājsaimniecībām izsniegtajiem aizdevumiem tika izvirzīti vēl stingrāki kredītēšanas nosacījumi. 2008. gada 1. ceturksnī mājsaimniecību aizņēmumu dinamika turpināja palēnināties un parāda līmeņa pieaugums izlīdzinājās. Mājsaimniecībām izsniegto aizdevumu pieauguma tempa samazināšanās atbilst kopš 2006. gada 1. ceturkšņa novērotajai tendencei un, šķiet, nav finanšu tirgus satricinājuma sekas.

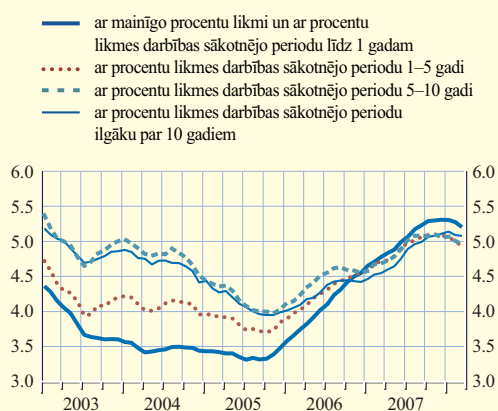
FINANSĒŠANAS NOSACĪJUMI

2008. gada 1. ceturksnī MFI mājsaimniecībām mājokļa iegādei izsniegto aizdevumu procentu likmes kļuva nedaudz mērenākas (sk. 36. att.). Šī mērenība pamatā bija vērojama visu termiņu kredītiem. Mājokļa iegādei izsniegto aizdevumu termiņstruktūra joprojām bija invertēta, vidēji ar aptuveni 16 bāzes punktu starpību procentu likmēm aizdevumiem ar īsu (līdz 1 gadam) un ilgu (ilgāku par 10 gadiem) procentu likmes darbības sākotnējo periodu: šī starpība kopš pagājušā ceturkšņa pamatā nebija mainījusies.

MFI izsniegto patēriņa kredītu procentu likmes (visiem procentu likmes darbības sākotnējiem periodiem) 2008. gada 1. ceturksnī salīdzinājumā ar 2007. gada 4. ceturkšņa vidējiem rādītājiem nedaudz palielinājās. Patēriņa kredītu ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam procentu likmes pieauga aptuveni par 20 bāzes punktiem – vairāk nekā aizdevumiem ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu ilgāku par 5 gadiem (tās pieauga par 12 bāzes punktiem).

36. attēls. MFI mājsaimniecībām mājokļa iegādei izsniegto aizdevumu procentu likmes

(gadā, %; izņemot maksas; pēc svariem koriģētas jauno darījumu procentu likmes¹⁾)

Avots: ECB.

1) Sākot ar 2003. gada decembri, pēc svariem koriģētās MFI procentu likmes tiek aprēķinātas, izmantojot valstu svarus, ko veido jauno darījumu apjomu 12 mēnešu mainīgais vidējais rādītājs. Iepriekšējā periodā, no 2003. gada janvāra līdz novembrim, pēc svariem koriģētās MFI procentu likmes aprēķinātas, izmantojot valstu svarus, ko veido 2003. gada jauno darījumu apjomu vidējais rādītājs. Sīkāku informāciju sk. 2004. gada augusta "Mēneša Biļetena" ielikumā *Analysing MFI interest rates at the euro area level*.

finansējuma nosacījumu piemēru: no vienas puses, kreditēšanas nosacījumi kļuva stingrāki; no otras puses, procentu likmes tika samazinātas. Tomēr banku veiktās kreditēšanas apsekojums arī norāda, ka stingrāko nosacījumu izvirzīšana pirmkārt attiecināma uz banku ekonomisko prognožu vērtējumu un aizdevumuņēmēju kredīspēju, jo tiek uzskatīts, ka cikliskie nosacījumi pasliktinās. Tā kā šie faktori samazinājuši mājokļa iegādei izsniegto jauno aizdevumu riskantumu, tas daļēji var palīdzēt izskaidrot aizdevumu procentu likmju kritumu.

FINANSĒJUMA PLŪSMAS

Mājsaimniecību kreditēšanas kopējais gada pieauguma temps 2007. gada 4. ceturksnī saruka līdz 6.8% (3. ceturksnī – 7.3%; sk. 37. att.). Šis tālākais samazinājums galvenokārt izskaidrojams ar MFI izsniegto aizdevumu atlikuma gada pieauguma tempa kritumu. Ne-MFI mājsaimniecībām izsniegto aizdevumu atlikuma gada pieauguma temps joprojām pārsniedza MFI mājsaimniecībām izsniegto aizdevumu atlikuma gada pieauguma tempu. Pieejamie dati par MFI aizdevumiem liecina, ka 2008. gada 1. ceturksnī kopumā turpinājusies mājsaimniecībām izsniegto aizdevumu atlikuma gada pieauguma tempa lejupvērsta tendence.

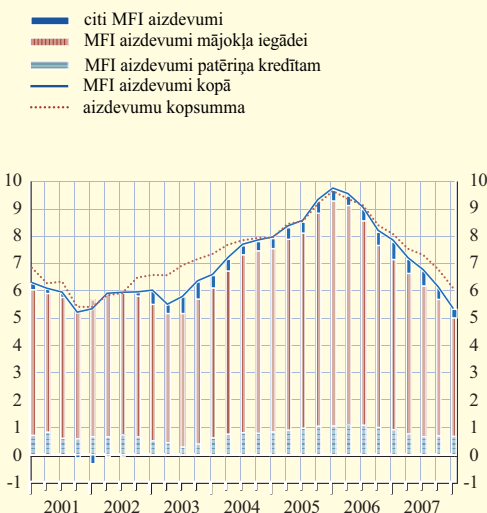
2008. gada aprīlī MFI mājsaimniecībām izsniegto aizdevumu atlikuma gada pieauguma temps samazinājās līdz 5.2% (2008. gada 1. ceturksnī – 5.9% un 2007. gada 4. ceturksnī – 6.6%). Šā tempa kritums pēdējos mēnešos atbilst kopš 2006. gada sākuma vērojamai lejupvērstajai tendencei, lielā mērā atspoguļojot augstākas īstermiņa aizdevumu procentu likmes un aktivitātes apsūkumu mājokļu tirgū un mājokļu cenu dinamiku daļā euro zonas. Pagaidām nešķiet, ka mājsaimniecību aizņēmumu mērenāks pieaugums būtu finanšu tirgus satricinājuma sekas, vismaz tas nepārsniedz potenciālās netiešās satricinājuma sekas, kas ietekmē kredītu pieprasījumu noteicošos faktorus.

Gan patēriņa kredītu, gan aizdevumu mājokļa iegādei procentu likmju un salīdzināma termiņa tirgus etalonlikmju starpība 2008. gada 1. ceturksnī salīdzinājumā ar 2007. gada 4. ceturksni palielinājās. Tas lielā mērā atspoguļo attiecīgo tirgus procentu likmju kritumu pēc spriedzes gada beigās. Mājokļa iegādei izsniegto aizdevumu etalonlikmju kritums bija lielāks nekā aizdevumu procentu likmju samazinājums. Patēriņa kredītu procentu likmes 2008. gada 1. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni pieauga; aplūkojot arī tirgus likmju dinamiku, rodams izskaidrojums, kāpēc palielinājusies aizdevumu procentu likmes un tirgus etalonlikmju starpība.

Banku veiktās kreditēšanas 2008. gada aprīlī apsekojumā bankas ziņoja, ka kopumā mājsaimniecībām gan mājokļa iegādei izsniegto aizdevumu, gan patēriņa kredīta nosacījumi kļuvi stingrāki. Tas daļēji panākts, izmantojot ar cenu nesaistītus nosacījumus, piemēram, mazāku aizdevuma summas attiecību pret nodrošinājuma vērtību, vai nosakot stingrākas nodrošinājuma prasības. Mājokļa iegādei izsniegtie aizdevumi uzskatāmi par nevienādīgu mājsaimniecību

37. attēls. Mājsaimniecībām izsniegto aizdevumu kopējums

(gada pārmaiņu temps, %; īpatsvars, procentu punktos; ceturkšņa beigās)

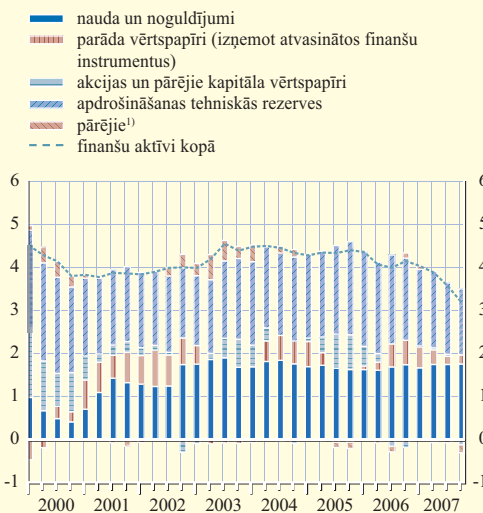

Avots: ECB.

Piezīme. Aizdevumu kopsumma ietver visu institucionālo sektoru, ieskaitot pārējā pasaulē, mājsaimniecībām izsniegtos aizdevumus. 2008. gada 1. ceturksnī mājsaimniecībām izsniegto aizdevumu kopsumma tiek lēsta, izmantojot monetārās un banku statistikas informāciju par darījumiem. Informāciju par MFI izsniegto aizdevumu un aizdevumu kopsummas pieauguma tempu aprēķinu atšķirībām sk. attiecīgajās tehniskajās piezīmēs.

38. attēls. Mājsaimniecību finanšu ieguldījumi

(gada pārmaiņu temps, %; īpatsvars, procentu punktos)

Avots: ECB un Eurostat.

1) Ietver aizdevumus, pārējos debitoru parādes un atvasinātos finanšu instrumentus.

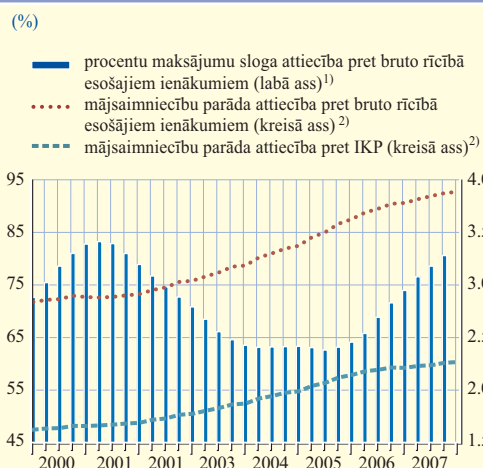
MFI mājsaimniecībām izsniegto aizdevumu gada pieauguma tempa samazinājums pirmkārt saistīts ar mājokļa iegādei ņemto kredītu mazāku pieauguma tempu (2008. gada aprīlī tas samazinājās līdz 5.9% (2008. gada 1. ceturksnī – 6.7%, 2007. gada 4. ceturksnī – 7.7%). Vienlaikus patēriņa kredītu gada kāpuma temps pamatā nemainījās un 2008. gada aprīlī bija 5.2% (gan 2008. gada 1. ceturksnī, gan 2007. gada 4. ceturksnī – 5.3%).

Attiecībā uz euro zonas mājsaimniecību sektora bilances aktīviem kopējo finanšu ieguldījumu gada pieauguma temps 2007. gada 4. ceturksnī turpināja palēnināties līdz 3.2% (3. ceturksnī – 3.6%; sk. 38. att.). Tas atspoguļo akciju un pārējo kapitāla vērtspapīru, apdrošināšanas tehnisko rezervju un citu finanšu aktīvu devuma samazināšanos, bet naudas un noguldījumu un parāda vērtspapīru devums kopumā nemainījās. 2007. gada pēdējā ceturksnī vairāk nekā puse no mājsaimniecību finanšu ieguldījumu pieauguma bija nauda un noguldījumi – daudz vairāk nekā iepriekšējos gados.

FINANSIĀLAIS STĀVOKLIS

Mājsaimniecību parāda līmeņa attiecības pret bruto ienākumiem rādītāja pieaugums izlīdzinājies, jo samazinājies mājsaimniecību neto aizņēmumu kāpums (sk. 39. att.). 2008. gada 1. ceturksnī parāda attiecība pret ienākumiem un parāda attiecība pret IKP tikai nedaudz palielinājās, sasniedzot attiecīgi aptuveni 93% un 60% līmeni. Procentu maksājumu slogs (izteikts procentos no mājsaimniecību rīcībā esošajiem ienākumiem) turpināja palielināties, 2007. gada 4. ceturksnī sasniedzot 3.3%. Vienlaikus euro zonas mājsaimniecību parāda līmenis, vērtējot pēc starptautiskajiem standartiem, vēl joprojām ir samērā peticīgs, īpaši salīdzinājumā ar ASV un Lielbritāniju.

39. attēls. Mājsaimniecību parāds un procentu maksājumi

Avoti: ECB un Eurostat.

Piezīmes. Mājsaimniecību parāds ietver visu institucionālo sektoru mājsaimniecībām izsniegtos aizdevumus, t.sk. pārējā pasaulē. Procentu maksājumi neietver mājsaimniecību finansējuma izmaksas pilnībā, jo nav iekļautas komisijas maksas par finanšu pakalpojumiem.

1) Dati par 2008. gada 1. ceturksni nav pieejami.

2) Dati par pēdējo ceturksni daļēji ir aplēses.

3. CENAS UN IZMAKSAS

Euro zonas SPCI gada inflācija pēdējos septiņos mēnešos joprojām pārsniedza 3%. Tika lēsts, ka, ņemot vērā ilgstošo enerģijas cenu kāpumu un vēl arvien spēcīgo pārtikas cenu dinamiku, 2008. gada maijā tā būs 3.6% (iepriekšējā mēnesī – 3.3%). Šīs norises arī veicināja inflācijas spiediena pieaugumu ražošanas procesa sākumposmos, un tās vēl nav pilnībā skārušas patērētājus. Pēc 2007. gada ierobežotās darbaspēka izmaksu dinamikas 2008. gada 1. ceturksnī vērojams neliels darba samaksas pieaugums. Vērtējot turpmākās norises, balstoties uz pašreizējām biržā tirgto naftas un pārtikas preču nākotnes līgumu cenām, SPCI inflācija, iespējams, joprojām kādu laiku pārsniegs 3% un tikai 2009. gadā pakāpeniski kļūs mērenāka. Saskaņā ar jaunākajām Eurosistēmas speciālistu makroekonomiskajām iespēju aplēsēm SPCI gada vidējā inflācija 2008. gadā būs 3.2–3.6% un 2009. gadā – 1.8–3.0%. Šo iespēju aplēšu pamatā ir pieņēmums, ka nesenā naftas un nenaftas preču cenu dinamika aplēšu periodā samazināsies atbilstoši biržā tirgto nākotnes līgumu cenām un neizraisīs plašu netiešo ietekmi uz darba samaksu.

Riski, kas apdraud vidēja termiņa cenu prognozes, joprojām ir augšupvērsti un vēl vairāk palielinājušies. Tie īpaši norāda, ka iespējams enerģijas un pārtikas cenu turpmāks pieaugums un administratīvi regulējamo cenu un netiešo nodokļu palielinājums, pārsniedzot līdz šim prognozēto līmeni. Lielas bažas izraisa arī tas, ka cenu un darba samaksas noteikšanas tendences varētu pastiprināt inflācijas spiedienu. Varētu izrādīties, ka uzņēmumiem būs lielākas iespējas brīvāk, nekā pašlaik gaidāms, noteikt cenas, īpaši tirgus segmentos ar mazāku konkurenci, piemēram, atsevišķos pakalpojumu sektora segmentos. Turklāt darba samaksas pieaugums varētu būt straujāks, nekā gaidīts, ņemot vērā nozīmīgo jaudu izmantošanas apjomu, saspringtos darba tirgus apstākļus un netiešās ietekmes risku.

3.1. PATĒRĪŅA CENAS

Saskaņā ar Eurostat ātro aplēsi euro zonas SPCI inflācija 2008. gada maijā krasi palielinājās līdz martā sasniegtajam rekordlīmenim (3.6%; aprīlī – 3.3%; sk. 6. tabulu). Euro zonas inflācija kopš pagājušā gada rudens pakāpeniski pieaug, izņemot īslaicīgu samazinājumu aprīlī, ko galvenokārt noteica pakalpojumu cenas ietekmējoši vienreizēji faktori. Lai gan SPCI komponentu pilnīgs dalījums maijam vēl nav pieejams, šo inflācijas kāpuma atsākšanos, iespējams, galvenokārt veicināja turpmākais SPCI enerģijas cenu pieaugums, liecinot par naftas cenu straujāku palielinājumu dažu pēdējo nedēļu laikā un joprojām spēcīgu pārtikas preču cenu dinamiku.

6. tabula. Cenu dinamika

(gada pārmaiņas, ja nav norādīts citādi; %)

	2006	2007	2007 Dec.	2008 Janv.	2008 Febr.	2008 Marts	2008 Apr.	2008 Maijs
SPCI un tā komponenti								
Kopējais indekss ¹⁾	2.2	2.1	3.1	3.2	3.3	3.6	3.3	3.6
Enerģija	7.7	2.6	9.2	10.6	10.4	11.2	10.8	.
Neapstrādātā pārtika	2.8	3.0	3.1	3.3	3.3	3.8	3.1	.
Apstrādātā pārtika	2.1	2.8	5.1	5.9	6.5	6.8	7.0	.
Neenerģijas rūpniecības preces	0.6	1.0	1.0	0.7	0.8	0.9	0.8	.
Pakalpojumi	2.0	2.5	2.5	2.5	2.4	2.8	2.3	.
Citi cenu rādītāji								
Ražotāju cenas rūpniecībā	5.1	2.8	4.4	5.0	5.4	5.8	6.1	.
Naftas cenas (euro par barelu)	52.9	52.8	62.8	62.4	64.1	66.1	69.8	80.1
Neenerģijas preču cenas	24.8	9.2	1.4	10.4	15.0	10.3	5.8	6.0

Avoti: Eurostat, HSEI un ECB aprēķini, kuru pamatā ir Thomson Financial Datastream dati.

1) SPCI inflācija 2008. gada maijā ir Eurostat ātrā aplēse.

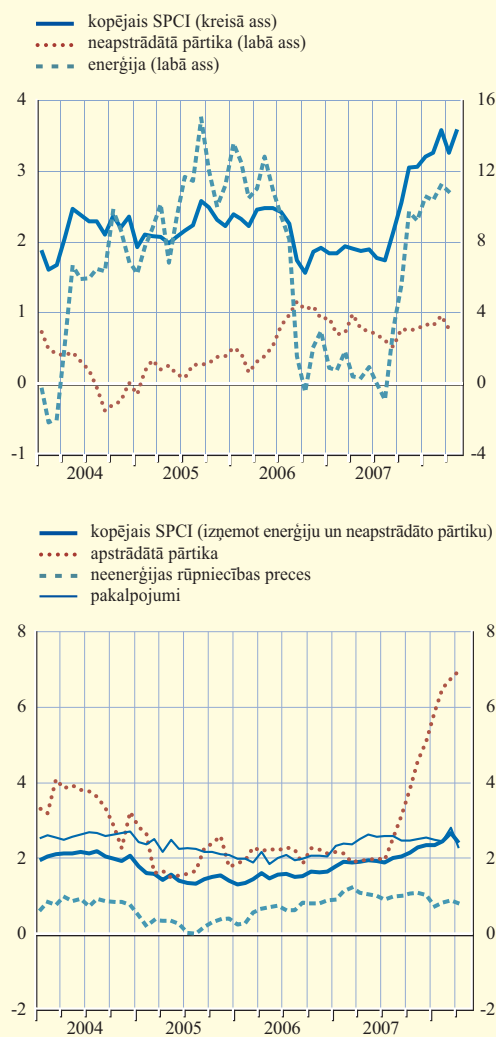
SPCI gada kāpuma temps 2008. gada aprīlī salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi samazinājās (līdz 3.3%). Tomēr tas joprojām bija tuvu 2008. gada sākumā sasniegtajam straujajam tempam (1. ceturksnī – vidēji 3.4%). Šo kritumu galvenokārt noteica būtisks pakalpojumu cenu gada pieauguma sarukums, turpretī enerģijas un pārtikas cenas joprojām spēcīgi ietekmēja kopējo SPCI gada inflāciju (sk. 40. att.).

Gada izteiksmē SPCI enerģijas cenu pieaugums aprīlī bija 10.8%, kas salīdzināms ar 2008. gada 1. ceturkšņa vidējo kāpumu, bet ir daudz augstāks par 2007. gadā novēroto vidējo palielinājumu (2.6%). Tāpat kā iepriekšējos mēnešos, euro kursa pieaugums daļēji kompensēja kraso jēlnaftas cenu kāpumu. Naftas dīzeļdegvielas pārstrādes rūpniecības peļņas maržas turpmāka palielināšanās, iespējams, arī veicinājusi neseno euro zonas enerģijas cenu kāpumu mazumtirdzniecībā, savukārt benzīna attīrīšanas izmaksu starpība joprojām ir samērā ierobežota.

Aprīlī SPCI inflāciju atkal galvenokārt noteica pārtikas cenas, kas kopš 2007. gada vidus ilgstoši pieaug. Šo norisi izraisīja starptautiskajos tirgos vērojamais krasais dažu lauksaimniecības produktu cenu kāpums, ko ietekmēja gan piedāvājuma, gan pieprasījuma faktori (sk. šā "Mēneša Biļetena" ielikumu "Kas nosaka pasaules pārtikas cenu ievērojamo kāpumu?"). Euro zonas valstu patērētāju līmenī jaunākās pārtikas cenu tendences pasaulē galvenokārt ietekmēja apstrādātās pārtikas cenu inflāciju, kas gada izteiksmē aprīlī vēl vairāk palielinājās, pieaugot no 2008. gada 1. ceturksnī novērotā straujā vidējā pieauguma tempa (6.4%), un sasniedza jaunu rekordlīmeni (7.0%). To arī noteica visu apakškomponentu straujš kāpums salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu. Tomēr kopš gada sākuma vērojams neliels vairāku apstrādātās pārtikas preču, īpaši labības un piena produktu, cenu pārmaiņu tempa samazinājums salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi. Lai gan šīs norises varētu liecināt par to, ka pārtikas preču cenu spiediens nedaudz mazinājies, apstrādātās pārtikas cenu gada kāpuma temps, iespējams, kādu laiku vēl būtiski pārsniegs vēsturisko vidējo rādītāju. Turpretī pēdējos mēnešos mērenāk audzis neapstrādātās pārtikas cenu gada kāpuma temps, ko pasaulē vērojamais pārtikas cenu šoks nav būtiski ietekmējis. Aprīlī tas pazeminājās līdz 3.1%, t.i., līmenim, kas salīdzināms ar 2007. gada vidējo tempu. Neapstrādātās pārtikas komponenta svārstīgumu galvenokārt nosaka augļu un dārzeņu cenu sezonālās svārstības, kas aprīlī kopumā atbilda parastajai tendencei. Lai gan kopš 2007. gada vidus vērojams gaļas apakškomponenta patēriņa cenu neliels pieaugums (tas veido pusi no neapstrādātās pārtikas komponenta īpatsvara),

40. attēls. SPCI inflācijas dalījums: galvenie komponenti

(gada pārmaiņas; mēneša dati; %)

Avots: Eurostat.

līdz šim nekas skaidri neliecina par spēcīgā izmaksu spiediena, ko izraisīja nesena dzīvnieku barības ražotāju cenu pieaugums, ietekmi uz patērētājiem.

SPCI (izņemot pārtiku – gan apstrādāto, gan neapstrādāto – un enerģiju) gada kāpuma temps aprīlī samazinājās līdz 1.6% (martā – 2.0%). Šī norise galvenokārt atspoguļoja būtisku pakalpojumu cenu gada pieauguma samazinājumu (līdz 2.3%; iepriekšējā mēnesī – 2.8%), ko izraisīja īslaicīgi noteiktus apakškomponentus ietekmējoši faktori. Pirmkārt, tā bija pretēja tendence šā gada agro Lieldienu brīvdienu ietekmei, kas martā strauji palielināja ar brīvdienām saistīto pakalpojumu cenas. Otrkārt, tas bija 2007. gada aprīlī Vācijas universitātēs ieviestās mācību maksas labvēlīgais bāzes efekts. Ņemot vērā īstermiņa svārstības, ko noteica kalendārā ietekme un bāzes efekti, pakalpojumu cenu gada kāpuma temps kopš 2007. gada sākuma svārstījies samērā augstā līmenī (2.5%) sakarā ar 2007. gada janvārī Vācijā īstenotā PVN likmes palielinājuma augšupvērsto ietekmi. Tomēr tas neatklāja cenu spiediena dažādo avotu izraisītās pakalpojumu apakšsektoru atšķirīgās norises. Īpaši, šķiet, pēdējā laikā augstāka ir transporta pakalpojumu un dažu atpūtas un individuālo pakalpojumu (t.sk. kafejnīcu un restorānu) inflācijas dinamika, atspoguļojot ilgstošo izmaksu spiedienu, ko izraisa augošās enerģijas un pārtikas ražošanas izmaksas.

Neenerģijas rūpniecības preču cenu gada pieaugums aprīlī bija 0.8%, gandrīz nemainīgs kopš marta. Kopš 2008. gada sākuma tas ir nedaudz zemāks nekā 2007. gadā novērotais vidējais kāpuma temps (aptuveni 1.0%). Neraugoties uz augšo iekšzemes ražošanas izmaksu spiedienu un nozīmīgo jaudu izmantošanas apjomu apstrādes rūpniecībā, šīs pastāvīgās un mērenās norises kopumā, šķiet, nosaka kompensējošie faktori. No vienas puses, naftas cenu un rūpniecības izejvielu cenu kāpums veicinājis izmaksu spiediena palielinājumu dažām rūpniecības precēm (piemēram, automobiļu rezerves daļām, mēbelēm un juvelierizstrādājumiem, kas veido 13% no neenerģijas rūpniecības preču īpatsvara), kas, šķiet, iekļauts patērētājiem noteiktajās cenās. No otras puses, ārējo inflācijas spiedienu mazināja euro kursa pieaugums, kas veicināja patēriņa preču importa cenu dinamikas mazināšanos, un spēcīga iekšzemes un starptautiskā konkurence, kas ierobežoja ražošanas izmaksu pieauguma ietekmi. Turklāt ilgstošs tehniskais progress izraisīja ļoti mērenu elektropreču un elektronikas preču cenu pieaugumu (vai pat cenu samazinājumu, to koriģējot atbilstoši kvalitātes uzlabojumam). Visbeidzot, straujš darba ražīguma kāpums rūpniecībā mazinājis vienības darbaspēka izmaksu pieaugumu un rūpniecības preču cenu dinamiku.

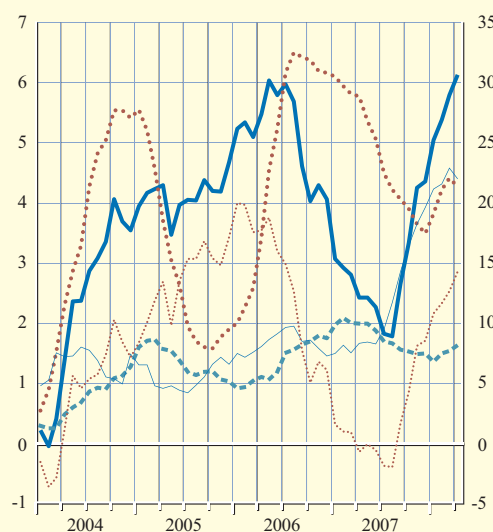
3.2. RAŽOTĀJU CENAS RŪPNIETĪBĀ

Naftas, pārtikas un rūpniecības izejvielu cenu ilgstošs kāpums joprojām liecina par inflācijas spiediena pieaugumu ražošanas procesa sākumposmos. Kopējo ražotāju cenu rūpniecībā (izņemot būvniecību) gada pārmaiņu temps aprīlī turpināja palielināties (līdz 6.1%; martā – 5.8%; sk. 41. att.). Tomēr pretstatā iepriekšējo mēnešu norisēm šo palielinājumu gandrīz pilnībā noteica turpmāks straujš enerģijas ražotāju cenu kāpums, palielinot gada pārmaiņu tempu līdz 14.3%. Ražotāju cenas rūpniecībā (izņemot enerģiju un būvniecību) pieauga par 3.7%, sasniedzot augstu līmeni, kas tikai mazliet zemāks par iepriekšējā mēnesī novēroto. Starppatēriņa preču cenu gada pārmaiņu temps aprīlī nedaudz samazinājās, bet šā komponenta īstermiņa dinamika liecina par augšupvērsta spiediena palielināšanos ražošanas procesa sākumposmā. Šo spiedienu rada augošās rūpniecības izejvielu cenas, un tas atspoguļo arī lielākas transportēšanas izmaksas, ko daļēji nosaka augstākas naftas cenas. Tālākajos ražošanas procesa posmos pārtikas patēriņa preču ražotāju cenu gada pārmaiņu temps aprīlī nedaudz samazinājās (līdz 9.8%; martā tas bija sasniedzis vēsturiski augstāko līmeni – 10.1%). Gada izteiksmē šis pirmais samazinājums kopš 2007. gada vidū novērotā pārtikas cenu izraisītā šoka ietekmes sākuma liecināja par nozīmīgu pārtikas ražotāju cenu kāpuma tempa

41. attēls. Ražotāju cenu rūpniecībā dalījums

(gada pārmaiņas; mēneša dati; %)

- visa rūpniecība, izņemot būvniecību (kreisā ass)
- ... starppatēriņa preces (kreisā ass)
- kapitālpreces (kreisā ass)
- patēriņa preces (kreisā ass)
- ... enerģija (labā ass)

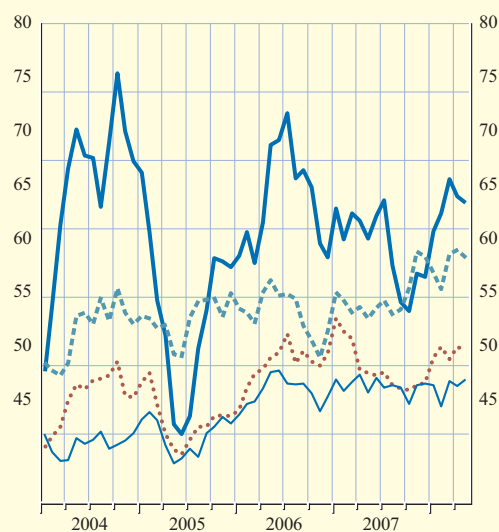

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

42. attēls. Ražošanas izmaksu un produkcijas izlaides cenu apsekojums

(difūzijas indeksi; mēneša dati)

- apstrādes rūpniecība; ražošanas izmaksas
- ... apstrādes rūpniecība; noteiktās cenas
- pakalpojumu sektors; ražošanas izmaksas
- pakalpojumu sektors; noteiktās cenas

Avots: NTC Economics.

Piezīme. Indeksa vērtība virs 50 norāda cenu kāpumu, bet par 50 zemāka indeksa vērtība – cenu samazinājumu.

sarukumu aprīlī salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi, kas kopš 2007. gada novembra atspoguļo lejupvērstu tendenci. Palēninājums, iespējams, liecina par nelielu pārtikas cenu spiediena mazināšanos mazumtirdzniecībā, lai gan SPCI pārtikas cenu inflācijas gada kāpuma temps kādu laiku varētu būt straujš, jo ar naftas piegādi saistītais augošais spiediens vēl nav pilnībā ietekmējis pārtikas patēriņa preču cenas. Patēriņa preču ražotāju cenu (izņemot tabakas un pārtikas cenu) gada pārmaiņu temps bija stabils – aptuveni kopš 2007. gada sākuma novērotajā vidējā līmenī, liecinot, ka augsto enerģijas un starppatēriņa preču cenu ietekme joprojām ir neliela. Tas savukārt norāda uz SPCI neenerģijas rūpniecības preču cenu ilgstošām mērenām norisēm. Visbeidzot, kapitālpreču cenu gada pārmaiņu temps aprīlī nedaudz pieauga, tomēr bija zemāks nekā 2007. gada vidējais temps.

NTC Economics Iepirkumu vadītāju indeksa (IVI; sk. 42. att.) sniegtā informācija par uzņēmumu cenu noteikšanas tendenci apstiprina, ka joprojām spēcīgo īstermiņa inflācijas spiedienu, visticamāk, izraisījušas augstākas enerģijas, pārtikas un izejvielu cenas. Ražošanas izmaksu rādītāji dažos pēdējos mēnešos ir ļoti augsti gan apstrādes rūpniecībā, gan pakalpojumu sektorā, neraugoties uz nelielu samazinājumu maijā. Noteikto cenu indekss abos sektoros kopumā nemainījās, liecinot par spēcīgu kāpuma tempu vēsturiskā skatījumā, jo uzņēmumi, šķiet, turpina iekļaut atsevišķas augošās ražošanas izmaksas patērētājiem noteiktajās cenās. Tomēr abu rādītāju relatīvā attīstība, norādot uz straujāku ražošanas izmaksu kāpumu nekā abos sektoros noteikto cenu pieaugumu, liecina, ka visi ražošanas izmaksu palielinājumi vēl nav iekļauti patērētājiem noteiktajās cenās.

7. tabula. Darbaspēka izmaksu rādītāji

(gada pārmaiņas, ja nav norādīts citādi; %)

	2006	2007	2007 I	2007 II	2007 III	2007 IV	2008 I
Vienošanās ceļā noteiktā darba samaksa	2.3	2.2	2.0	2.3	2.2	2.1	2.7
Darbaspēka stundas izmaksas kopā	2.5	2.5	2.2	2.6	2.5	2.7	.
Atlīdzība vienam nodarbinātajam	2.2	2.3	2.4	2.2	2.2	2.5	.
Papildposteņi:							
Darba ražīgums	1.2	0.9	1.4	0.9	0.8	0.4	.
Vienības darbaspēka izmaksas	1.0	1.4	1.0	1.3	1.4	2.0	.

Avoti: Eurostat, valstu dati un ECB aprēķini.

3.3. DARBASPĒKA IZMAKSU RĀDĪTĀJI

Pēc 2007. gadā euro zonā novērotajām visu darbaspēka izmaksu rādītāju mērenajām pārmaiņām, gada beigās dažām pazīmēm norādot uz pieaugumu, jaunākie pieejamie dati liecina par darbaspēka izmaksu palielinājuma strauju kāpumu 2008. gada sākumā (sk. 7. tabulu).

2008. gada 1. ceturksnī vienošanās ceļā noteiktās darba samaksas gada kāpuma temps pieauga līdz 2.7% (2007. gadā – vidēji 2.2%), sasniedzot kopš 20. gs. 90. gadiem reģistrēto straujāko šā rādītāja palielinājumu (sk. 43. att.). Šo norisi noteica vienošanās par būtiski augstāku darba samaksu dažās valstīs (īpaši Vācijā, Itālijā un Nīderlandē), un tā varētu liecināt par darba tirgus uzlabošanas pēdējos gados.

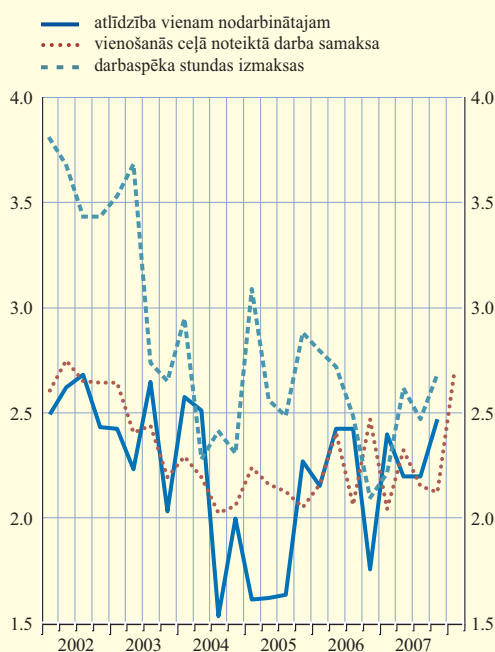
Vienības darbaspēka izmaksas euro zonas valstīs pēdējos gados augušas mērenāk, galvenokārt norādot uz nelielām darba samaksas pārmaiņām Vācijā. Tomēr 2007. gada 4. ceturksnī vienības darbaspēka izmaksas euro zonas valstīs palielinājās līdz 2.0% (1. ceturksnī – 1.0%) gan gada laikā vērojamā darba ražīguma pieauguma samazinājuma, gan atlīdzības vienam nodarbinātajam kāpuma dēļ.

Pievēršoties norisēm sektoru dalījumā, nozīmīgs darbaspēka izmaksu kāpuma pieaugums 2007. gadā vērojams pakalpojumu sektorā, kur darba ražīguma kāpums bija ļoti neliels (sk. 44. att. un 6. ielikumu).

Turpmākā perspektīvā gaidāms, ka 2008. gadā joprojām pieaugs darbaspēka izmaksu kāpums, atsakoties no politikas, kas vērsta uz sociālās apdrošināšanas iemaksu samazināšanu, un palielinoties faktiskajam darba samaksas kāpumam. Darba samaksas pieaugumu ietekmējošie faktori ietver saspringtos darba tirgus apstākļus, kas pastiprina arodbiedrību pozīcijas darba samaksas noteikšanas procesā,

43. attēls. Atsevišķi darbaspēka izmaksu rādītāji

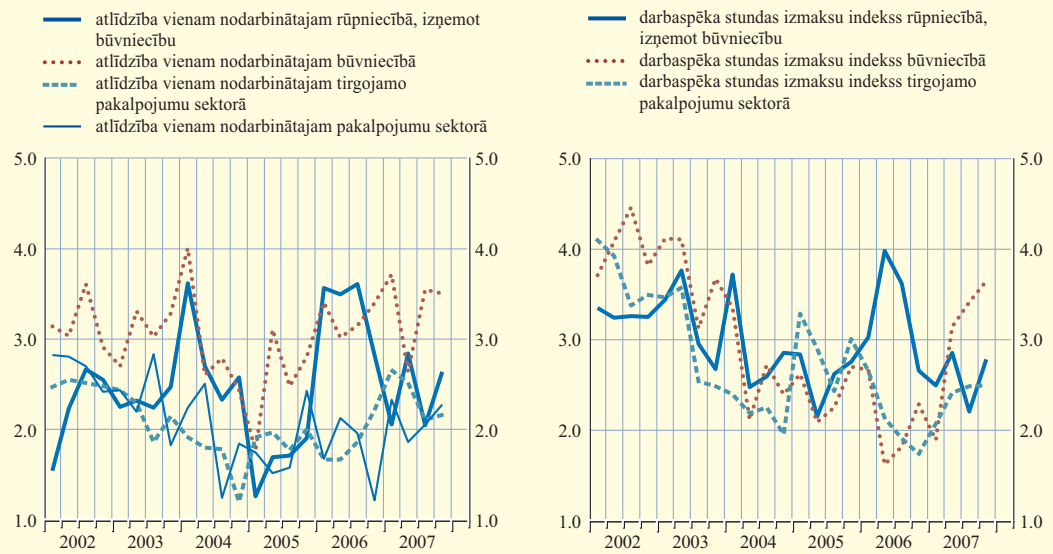
(gada pārmaiņas; ceturkšņa dati; %)

Avoti: Eurostat, valstu dati un ECB aprēķini.

44. attēls. Darbaspēka izmaksu tendences sektoru dalījumā

(gada pārmaiņas; ceturkšņa dati; %)

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

joprojām lielo jaudu izmantošanas apjomu un iepriekš mērenās darba samaksas pieaugumu (īpaši Vācijā). Turklāt ir risks, ka nesena pārtikas un enerģijas cenu kāpums varētu dažās valstīs ietekmēt patērētāju domāto inflāciju un inflācijas gaidas. Visbeidzot, dažās euro zonas valstīs ieviesta privātā sektora darba samaksas automātiskā cenu indeksācija (sīkāku informāciju par darba samaksas indeksācijas mehānismu euro zonas valstīs sk. 2008. gada maija "Mēneša Biļetena" 5. ielikumā).

6. ielikums

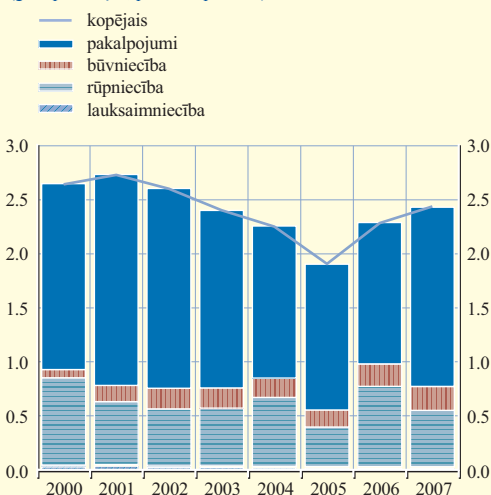
JAUNĀKĀS DARBA SAMAKSAS UN DARBASPĒKA IZMAKSU TENDENCES EURO ZONĀ SEKTORU DALĪJUMĀ

Šajā ielikumā aplūkotas jaunākās darba samaksas un darbaspēka izmaksu tendences tautsaimniecības sektoru dalījumā. Euro zonas darba samaksas un darbaspēka izmaksu uzraudzība sektoru dalījumā sniedz padziļinātu kopējās darbaspēka izmaksu dinamikas perspektīvu. Turklāt, tā kā sektoru dalījumā vērojama darba samaksas savstarpējā ietekmējamība, šāda uzraudzība varētu palīdzēt novērtēt iespējamā darba samaksas spiediena veidošanos euro zonas darba tirgū.

A attēlā redzams, ka kopējais darba samaksas kāpums, ko nosaka atlīdzības vienam nodarbinātajam gada pieauguma temps, ap 2005. gadu sasniedza zemāko līmeni (mazāks par 2%) un kopš tā laika, šķiet, pakāpeniski palielinājās, 2007. gadā sasniedzot vidēji 2.3%. Kopējā līmenī 2006. un 2007. gadā darba samaksas kāpums pieaudzis mazāk nekā par 0.1 procentu punktu. Tomēr šis nelielais kāpums neatklāj atšķirīgās norises sektoru dalījumā. Īpaši nozīmīgu atlīdzības vienam nodarbinātajam gada kāpuma tempa pieaugumu pakalpojumu sektorā un (mazāk) būvniecībā galvenokārt kompensēja 2007. gadā novērotais būtiskais palēninājums rūpniecībā līdz 2.4% (2006. gadā – 3.2%).

A attēls. Galveno tautsaimniecības sektoru ieguldījums atlīdzības vienam nodarbinātajam vidējā gada kāpumā

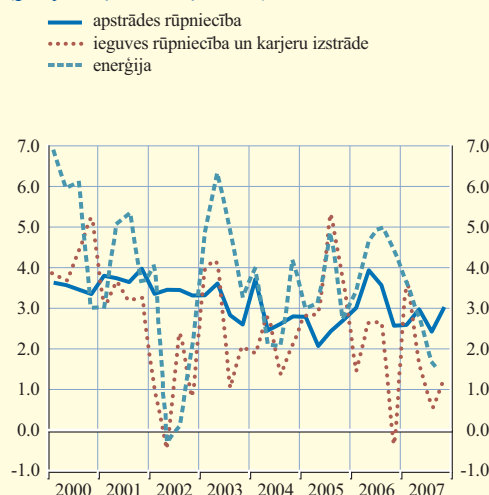
(gada pārmaiņas; procentu punktos)

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

B attēls. Darbspēka stundas izmaksas rūpniecībā

(gada pārmaiņas; ceturkšņa dati; %)

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

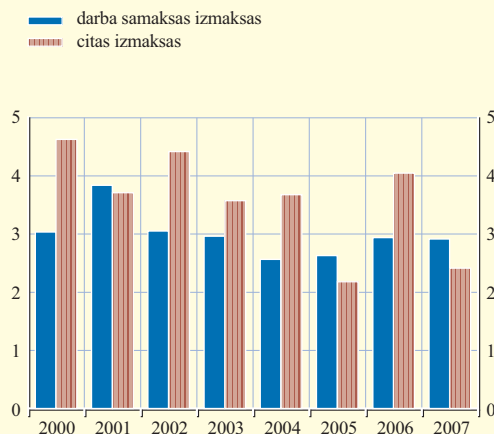
Sīkāks dalījums, kas pieejams, izmantojot darbspēka izmaksu indeksus¹, ļauj zināmā mērā raksturot 2007. gadā rūpniecībā novēroto darba samaksas kāpuma samazinājumu (sk. B att.). Palēninājumu, šķiet, pastiprinājis ļoti spēcīgs darba samaksas kāpuma sarukums dažās rūpniecības nozarēs (piemēram, enerģijas un ieguves rūpniecībā un karjeru izstrādē, kas kopumā veido 7% no kopējās atlīdzības rūpniecībā). Darba samaksas pieauguma palēninājums rūpniecības sektorā 2007. gadā būtu mazāk nozīmīgs, ja to neietekmētu šīs divas nozares. Turklāt darbspēka stundas izmaksu kāpuma sarukums apstrādes rūpniecībā liecināja par mazāku sociālās apdrošināšanas iemaksu ietekmi; savukārt darba samaksas izmaksu, kurās netiek ietvertas darba devēja veiktās sociālās apdrošināšanas iemaksas, kāpums joprojām bija stabils (sk. C att.). Kopumā šķiet, ka politikas pasākumi, kuru mērķis bija vairākās euro zonas valstīs samazināt sociālās apdrošināšanas iemaksas, 2007. gadā īpaši rūpniecībā veicinājuši darbspēka izmaksu dinamikas ierobežošanu.

Pakalpojumu sektorā 2007. gadā pretēji rūpniecības sektoram būtiski pieauga atlīdzības vienam nodarbinātajam gada kāpuma temps (2.3%; iepriekšējā gadā – 1.8%). Lai gan šis pieaugums raksturīgs visām pakalpojumu sektora nozarēm, tas galvenokārt attiecināms uz finanšu pakalpojumiem un komercpakalpojumiem, to ietekmei 2007. gadā salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem būtiski palielinoties. To pastiprināja 2007. gada 1. ceturksnī novērotais vienreizējais krasais kāpums (sk. D att.), kas saistīts ar ārkārtas prēmiju izmaksu Francijas banku sektorā. Tirdzniecības, viesnīcu un restorānu, transporta un sakaru nozares attīstība liecina par vidējās darba samaksas kāpuma stabila pieaugumu 2007. gadā, neraugoties uz sociālās apdrošināšanas iemaksu sarukuma nepārprotami mazinošo ietekmi, kas īpaši vērojama viesnīcu un restorānu nozarē. Visbeidzot, ir

¹ Euro zonā darba samaksas norises sektoru dalījumā novērtējamas ar diviem rādītājiem – atlīdzību vienam nodarbinātajam un darbspēka stundas izmaksu indeksu. Darbspēka stundas izmaksu indekss ļauj iegūt mazāk apkopotus datus sektoru dalījumā. Tomēr jāņem vērā divi trūkumi. Pirmkārt, tā kā darbspēka stundas izmaksu indeksa pamatā ir stundas dati un atlīdzību vienam nodarbinātajam aprēķina nodarbināto izteiksmē, galvenā atšķirība starp abām datu laikrindām skaidrojama ar nostrādāto stundu un nodarbinātības atšķirīgajām pārmaiņām. Piemēram, viena nodarbinātā nostrādāto stundu skaita samazinājums automātiski liecina, ka atlīdzības vienam nodarbinātajam kāpuma temps ir mazāks nekā darbspēka stundas izmaksu pieauguma temps. Otrkārt, mazāk apkopotu datu kopumā ir pakļauti lielākām svārstībām. Tomēr abu rādītāju attīstības tendences kopumā atbilst viena otrai, ļaujot veikt lietderīgas datu papildu pārbaudes. Sīkāku informāciju sk. 2006. gada aprīļa "Mēneša Biļetena" ielikumā *Latest developments in sectoral wages and labour costs in the euro area* ("Jaunākās darba samaksas un darbspēka izmaksu tendences euro zonā").

C attēls. Darbaspēka stundas izmaksu kāpuma dalījums apstrādes rūpniecībā

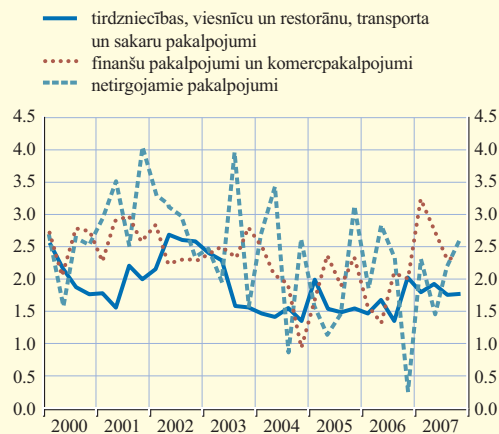
(gada pārmaiņas; %)

Avots: Eurostat.

D attēls. Atlīdzības vienam nodarbinātajam kāpums pakalpojumu sektorā

(gada pārmaiņas; ceturkšņa dati; %)

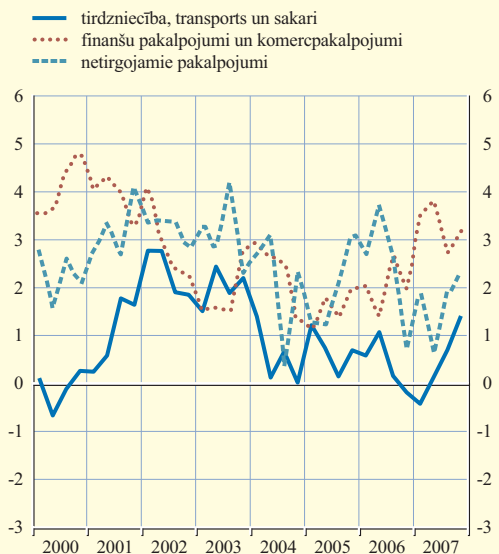
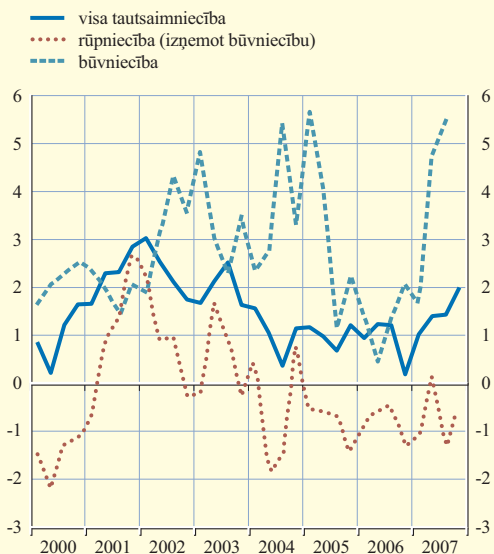

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

diezgan grūti noteikt darba samaksas kāpuma tendenci netirgojamo pakalpojumu sektorā, jo pēdējos gados šī datu laika ir samērā svārstīga. Šīs svārstības 2007. gadā īpaši saistītas ar norisēm Itālijas valsts sektorā. Gada vidējie rādītāji liecina, ka 2007. gadā darba samaksas kāpums netirgojamo pakalpojumu sektorā nedaudz pieauga, tomēr bija mazliet mazāks nekā tirgojamo pakalpojumu sektorā.

E attēls. Vienības darbaspēka izmaksu dinamika nozaru dalījumā

(gada pārmaiņas; ceturkšņa dati; %)

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

Piezīme. Atspoguļotās kategorijas atbilst NACE 1. red. lielajām grupām: visa tautsaimniecība (A–P), rūpniecība, izņemot būvniecību, (C–E), būvniecība (F), tirdzniecība, viesnīcas un restorāni, transports un sakari (G–I), finanšu starpniecība, operācijas ar nekustamo īpašumu un komercpakalpojumi (J–K) un netirgojamie pakalpojumi (L–P).

Visbeidzot, darba samaksas kāpums būvniecībā arī veicināja kopējo darba samaksas palielinājumu 2007. gadā. Būvniecībā atlīdzības vienam nodarbinātajam gada kāpuma temps 2007. gadā bija 3.3%, t.i., par 0.1 procentu punktu augstāks nekā iepriekšējā gadā. Kopumā darba samaksas pieaugums būvniecībā kopš pēdējo 10 gadu perioda sākuma bijis dinamisks un pastāvīgi augstāks nekā pārējā tautsaimniecībā novērotais.

Jaunākās norises sektoru dalījumā kopumā liecina par mērenu, bet stabilu kopējā darba samaksas kāpuma palielinājumu pēdējos divos gados. Tomēr, lai novērtētu inflācijas spiedienu, darba samaksas kāpuma tendences jāaplūko saistībā ar darba ražīguma norisēm, t.i., vērtējot vienības darbaspēka izmaksu dinamiku. E attēls liecina, ka vispārējā vienības darbaspēka izmaksu kāpuma samazinājuma tendence no 2002. gada līdz 2006. gadam bija kopēja visiem tautsaimniecības sektoriem. Visas tautsaimniecības līmenī 2006. gadā reģistrētais darba ražīguma pieaugums kompensē nelielo atlīdzības vienam nodarbinātajam gada kāpuma tempa palielinājumu, tādējādi ļaujot ierobežot vienības darbaspēka izmaksu kāpumu. Tomēr 2007. gadā vienības darbaspēka izmaksu kāpuma nozīmīgo pieaugumu (vidēji 1.5%) galvenokārt noteica norises pakalpojumu sektorā, kur vērojama mērenāka darba ražīguma dinamika. Turklāt dinamisks darba samaksas pieaugums un tikai nelielas darba ražīguma pārmaiņas būvniecībā noteica strauju vienības darbaspēka izmaksu kāpuma palielinājumu šajā sektorā. Turpretī rūpniecības sektorā vienības darbaspēka izmaksu pieaugums joprojām kopumā nemainījās un bija negatīvs.

Apkopojot šo informāciju un citus pieejamos darbaspēka izmaksu rādītājus, šķiet, ka pēdējos divos gados darbaspēka izmaksu kāpums pieaudzis, bet visvairāk (īpaši pēdējos ceturkšņos) – pakalpojumu sektorā. Vērtējot turpmākās norises, euro zonas vienošanās ceļā noteiktās darba samaksas rādītājs liecina par nozīmīgu pieaugumu 2008. gadā. Vienošānās ceļā noteiktās darba samaksas gada kāpuma temps 2008. gada 1. ceturksnī bija 2.7% (2007. gadā – vidēji 2.2%). Šis palielinājums, iespējams, atspoguļo ilgstoši saspringtus darba tirgus apstākļus, iepriekš novēroto mēreno darba samaksas pieaugumu dažās valstīs vai sektoros (nozīmīgu tās kāpumu valsts sektorā) un/vai atteikšanos no politikas pasākumiem, kas vērsti uz sociālās apdrošināšanas iemaksu samazināšanu. Lai novērtētu iespējamos riskus, kas apdraud inflāciju, turpmāk joprojām cieši jānovēro darba samaksas norises.

3.4. INFLĀCIJAS PROGNOZE

Euro zonas inflācijas prognoze turpina īstermiņā pasliktināties. SPCI inflācija pēdējos septiņos mēnešos joprojām pārsniedza 3%, un gaidāms, ka augstas inflācijas periods būs ilgāks, nekā iepriekš tika domāts. Jēlnaftas cenu pašreizējais krasais kāpums liecina par turpmāku augšupvērstu spiedienu uz inflāciju, lai gan prognoze saistīta ar nozīmīgu svārstīgumu. Turklāt, neraugoties uz nelielu īstermiņa dinamikas samazinājumu, nav izslēgts apstrādātās pārtikas cenu turpmāks pieaugums. Iekšzemē ir arī augsts ar naftas piegādi saistītais spiediens, darba samaksa aug un pakalpojumu sektorā palielinās inflācijas spiediens.

Vērtējot turpmākās norises, pamatojoties uz pašreizējām biržā tirgoto naftas un pārtikas preču nākotnes līgumu cenām, SPCI gada inflācija kādu laiku joprojām pārsniegs 3% un tikai 2009. gadā pakāpeniski mazināsies. Saskaņā ar jaunākajām Eurosistēmas speciālistu makroekonomiskajām iespēju aplēsēm paredzams, ka SPCI gada inflācija 2008. gadā būs 3.2–3.6% un 2009. gadā – 1.8–3.0%. Šo iespēju aplēšu pamatā ir pieņēmums, ka nesen novērotā naftas un nenaftas preču cenu dinamika minēto aplēšu periodā samazināsies atbilstoši biržā tirgoto nākotnes līgumu cenām un nebūs vērojama plaša netiešā ietekme uz darba samaksu.

Riski, kas apdraud inflācijas vidēja termiņa prognozes, joprojām ir augšupvērsti un vēl vairāk pieauguši. Šie riski īpaši ietver iespēju, ka enerģijas un pārtikas cenas turpinās pieaugt un administratīvi regulējamās cenas un netiešo nodokļu likmes palielināsies, pārsniedzot līdz šim paredzēto līmeni. Lielas bažas izraisa arī tas, ka cenu un darba samaksas noteikšanas tendences varētu pastiprināt inflācijas spiedienu. Varētu izrādīties, ka uzņēmumiem ir lielākas iespējas brīvāk noteikt cenas, nekā pašlaik gaidāms, īpaši tirgus segmentos, kur zema konkurence, piemēram, dažos pakalpojumu sektora segmentos. Turklāt darba samaksas pieaugums varētu būt straujāks, nekā gaidīts, ņemot vērā lielo jaudu izmantošanas apjomu, saspringtos darba tirgus apstākļus un netiešās ietekmes riskus.

4. PRODUKCIJAS IZLAIDE, PIEPRASĪJUMS UN DARBA TIRGUS

Reālā IKP pieauguma temps 2008. gada 1. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni bija 0.8% – krietni augstāks, nekā gaidīts. Daļēji tas atspoguļoja īslaicīgu faktoru ietekmi, īpaši neparasti maigo ziemu daudzos Eiropas reģionos – tā, šķiet, veicinājusi strauju kāpumu būvniecībā. Taču 1. ceturkšņa spēcīgais pieauguma temps varētu daļēji izlīdzināties 2. ceturksnī. Uzņēmumu un patērētāju konfidences apsekojumi, kas kopš 2007. gada vasaras norāda uz konfidences samazināšanos, liecina, ka 2008. gadā šī tendence turpinās. Taču euro zonas tautsaimniecības pamatrādītāji joprojām ir stabili. Euro zonas tautsaimniecībai nav raksturīga būtiska nesabalansētība. Nefinanšu sabiedrību pelnītspēja bijusi noturīga, nodarbinātības līmenis ir augsts, un bezdarba līmenis ir tik zems, kāds nav reģistrēts 25 gadu laikā. Eurosistēmas speciālistu 2008. gada jūnija makroekonomiskās iespēju aplēses paredz, ka vidējais reālā IKP gada pieaugums 2008. gadā būs 1.5–2.1% un 2009. gadā – 1.0–2.0%. Lai gan gada rādītāji liecina, ka 2009. gadā izaugsme varētu būt lēnāka nekā 2008. gadā, tie neatspoguļo faktu, ka saskaņā ar prognozēm 2008. gadā tiks sasniegts reālā IKP ceturkšņa pieauguma zemākais punkts, bet pēc tam tas pakāpeniski uzlabosies. Taču neskaidrība par tautsaimniecības izaugsmes perspektīvām joprojām ir liela un ekonomiskās aktivitātes perspektīvu apdraud lejupvērsti riski.

4.1. NORISES PRODUKCIJAS IZLAIDĒ UN PIEPRASĪJUMĀ

REĀLĀ IKP UN PIEPRASĪJUMA KOMPONENTI

Gan 2006., gan 2007. gadā ekonomiskās aktivitātes kāpums bija augstāks par potenciālo izaugsmi un, neraugoties uz nelielo samazināšanos pagājušajā gadā, 2008. gada sākumā tas bijis noturīgs. Lai gan saglabājas augsts nenoteiktības līmenis, pamatscenārijs paredz turpmāku izaugsmi, taču tās temps 2008. gadā būs zemāks nekā 2007. gadā.

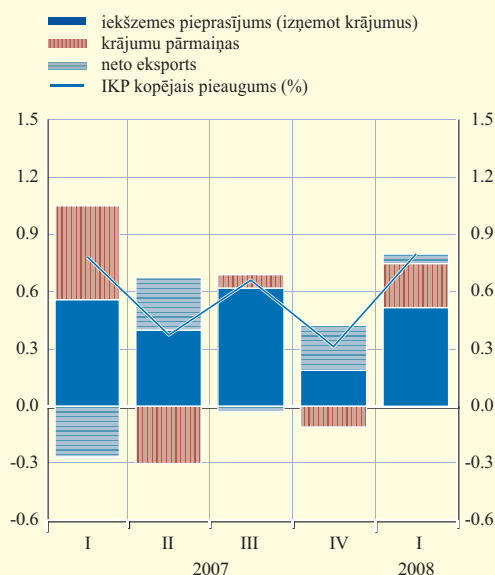
Saskaņā ar Eurostat pirmo aplēsi euro zonas reālā IKP pieaugums 2008. gada 1. ceturksnī palielinājās par 0.8% (augšupvērstā korekcija par 0.1 procentu punktu salīdzinājumā ar ātro aplēsi), bet iepriekšējā ceturkšņa aplēsē tas pieauga par 0.3% (sk. 44. att.). 2008. gada 1. ceturksnī iekšzemes pieprasījums (neietverot krājumus) deva spēcīgu ieguldījumu euro zonas reālā IKP izaugsmē (0.5 procentu punkti), un arī krājumi nodrošināja pozitīvu ieguldījumu (0.2 procentu punkti). Neto tirdzniecības ieguldījums kopumā bija neitrāls.

2008. gada 1. ceturksnī euro zonas IKP kāpums, kas pārsniedza tirgus gaidas, galvenokārt izskaidrojams ar īpašo reālā IKP pieaugumu Vācijā (1.5% salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni), ko daļēji noteica ļoti spēcīgs ieguldījumu palielinājums šajā valstī (4.0%).

Tas atspoguļojas arī euro zonas reālā IKP pieprasījuma komponentu dalījumā. 2008. gada 1. ceturksnī ieguldījumu ceturkšņa pieaugums palielinājās līdz 1.6% (iepriekšējā ceturksnī – 1.0%). Vēl nav

45. attēls. Ieguldījums reālā IKP pieaugumā

(pieauguma temps salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni un ceturkšņa ieguldījums; sezonāli izlīdzināts; procentu punktos)

Avoti: Eurostat und ECB aprēķini.

publiskoti euro zonas dati par ieguldījumu kāpuma dalījumu, bet pieejamie dati liecina, ka 2008. gada 1. ceturksnī ieguldījumi spēcīgi palielinājās gan būvniecībā, gan ar būvniecību nesaistītās nozarēs. Norises būvniecības sektorā acīmredzot atspoguļo šīs ziemas neparasti maigos laikapstākļus, tāpēc gaidāms, ka tās būs īslaicīgas (sk. sadaļu par produkcijas izlaidi sektoru dalījumā). Taču ieguldījumu kāpumu 1. ceturksnī veicināja arī ilglaicīgāki faktori. Jaudu izmantošanas augstais līmenis un atbilstošā nepieciešamība palielināt jaudas uzņēmumu sektorā, šķiet, veicināja ieguldījumu pieaugumu ar būvniecību nesaistītās nozarēs.

Jaudas ierobežojumus daļēji radīja ārējā pieprasījuma noturīgais kāpums, kas atspoguļojas euro zonas eksporta straujajā pieaugumā 2008. gada 1. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni (1.9%; iepriekšējā ceturksnī – 0.3%). Taču atbilstoši dinamiskajam iekšzemes pieprasījumam 1. ceturksnī palielinājās arī importa kāpums (1.8%; iepriekšējā ceturksnī – –0.3%).

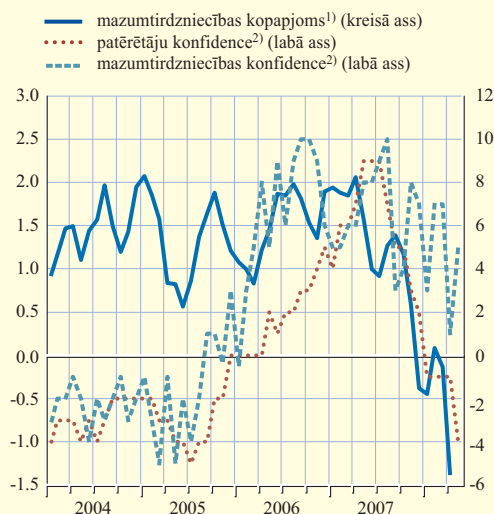
Daļēji importa kāpuma palielinājums bija saistīts ar mēreno privātā patēriņa pieauguma salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni atjaunošanos 2008. gada 1. ceturksnī (0.2%; iepriekšējā ceturksnī – –0.1%). Neraugoties uz spēcīgā netiešo nodokļu kāpuma mazinošo ietekmi vienā valstī, euro zonas privātā patēriņa pieaugums gandrīz visu 2007. gadu veicināja IKP izaugsmi atbilstoši reālo rīcībā esošo ienākumu dinamikai un labvēlīgiem darba tirgus nosacījumiem. Taču gada beigās bija vērojamas privātā patēriņa samazināšanās pazīmes. Tas varētu būt saistīts ar kraso pārtikas un enerģijas cenu kāpumu mazumtirdzniecībā, turklāt jāņem vērā patērētāju konfidences kritums.

2008. gada 1. ceturksnī vērojamo privātā patēriņa uzlabošanos daļēji noteica mazumtirdzniecības apjoma stabilizēšanās, kas 2007. gada pēdējā ceturksnī samazinājās par 0.9% (sk. 46. att.). Šī stabilizēšanās atspoguļoja nepārtikas preču, īpaši tekstilizstrādājumu, pārdošanas apjoma palielināšanos (0.2%), kas kompensēja pārtikas preču, dzērienu un tabakas izstrādājumu apgrozījuma samazināšanos (–0.4%). 2008. gada 1. ceturksnī reģistrēto jauno vieglo automobiļu skaits euro zonā samazinājās par 3.2% salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni. Tāpēc ļoti iespējams, ka privātā patēriņa palielinājuma lielākā daļa radusies tā ar mazumtirdzniecību nesaistītā komponenta devuma rezultātā, lai gan par šo komponentu nav pieejama informācija ne esošajās mēneša, ne ceturkšņa statistisko datu laikrindās.

2008. gada 2. ceturkšņa sākumā bija pieejams ļoti maz informācijas par privāto patēriņu. Aprīlī euro zonas mazumtirdzniecības mēneša apgrozījums samazinājās par 0.6% (martā – par 0.9%), bet reģistrēto jauno vieglo automobiļu skaits salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi palielinājās par 4.9%. Eiropas Komisijas mazumtirdzniecības konfidences rādītājs, kas sniedz priekšstatu par mazumtirgotāju pieņēmumiem, maijā pieauga. Šis rādītājs, ko nesen ietekmēja ievērojamas svārstības, joprojām ir augstā līmenī, bet 2007. gadā un 2008. gada pirmajos mēnešos tas būtiski sarucis. Saskaņā ar Eiropas Komisijas apsekojuma

46. attēls. Mazumtirdzniecība un mazumtirdzniecības un mājāsaimniecību sektora konfidence

(mēneša dati)

Avoti: Eiropas Komisijas uzņēmumu un patērētāju apsekojumi un Eurostat.

1) Gada pārmaiņas (%); triju mēnešu vidējie mainīgie lielumi; koriģēti atbilstoši darbadienu skaitam.

2) Procentu starpības; sezonāli un vidēji izlīdzinātas.

vērtējumu euro zonas patērētāju konfidence 2008. gada maijā samazinājās, tādējādi atkal atjaunojās lejupvērstā tendence, kas sākās 2007. gada vidū. Tas daļēji atspoguļo patērētāju gaidu pasliktināšanos attiecībā uz bezdarbu. Tomēr kopumā pozitīvie darba tirgus nosacījumi joprojām ir labvēlīgi privātajam patēriņam.

PRODUKCIJAS IZLAIDE SEKTORU DALĪJUMĀ

Lai gan 2006. gadā IKP pieauguma tempa pātrināšanos galvenokārt noteica straujāks rūpniecības sektora izaugsmes temps, 2007. gada sākumā galveno lomu šā tempa saglabāšanā pamazām pārņēma pakalpojumu sektors. Taču pagājušā gada laikā abos sektoros bija vērojama neliela kāpuma tempa samazināšanās – pakalpojumu sektorā pēc vasaras bija vērojams straujāks kritums, bet rūpniecības sektors bija noturīgāks. Šķiet, šāda tendence turpinājusies 2008. gada pirmajos piecos mēnešos.

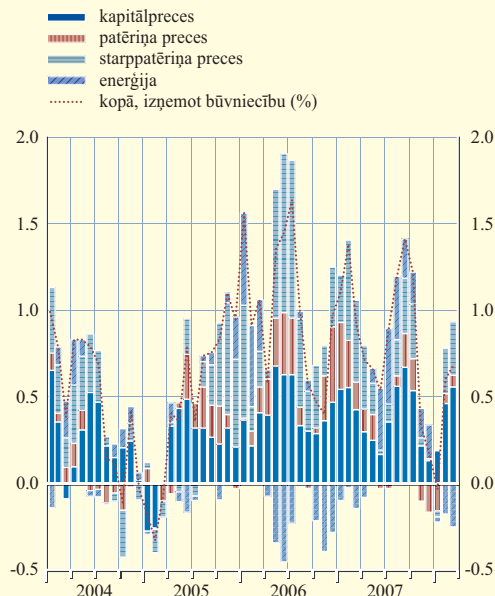
Pakalpojumu sektora ieguldījums euro zonas kopējā pievienotajā vērtībā 2008. gada 1. ceturksnī bija 0.5 procentu punkti (iepriekšējā ceturksnī – 0.2 procentu punkti). Gan rūpniecības, gan būvniecības sektora devums pievienotās vērtības kāpumā 1. ceturksnī bija 0.2 procentu punkti (2007. gada 4. ceturksnī – 0.1 procentu punkts).

Euro zonas rūpniecības (izņemot būvniecību) produkcijas izlaides kāpums 2008. gada sākumā strauji pātrinājās. 2008. gada 1. ceturkšņa palielinājums salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni bija 0.7% (iepriekšējā ceturksnī – 0.2%; sk. 47. att.). Kapitālpreču ražošanā bija vērojams ļoti spēcīgs kāpums (2.0% salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni), bet ievērojamu ražošanas pieaugumu nodrošināja arī kāpums starppatēriņa preču sektorā (1.0%), savukārt patēriņa preču sektorā tas bija mazāks (0.2%). Turpretī enerģijas ražošana 2008. gada 1. ceturksnī bremzēja izaugsmi, iespējams, atspoguļojot maigos laikapstākļus ziemā. Tomēr rūpniecības izaugsmes kopējo dinamiku nedaudz mazināja jauno pasūtījumu skaita rūpniecībā (izņemot smagās transporta iekārtas) sarukums. Jauno pasūtījumu skaits rūpniecībā (viens no rūpniecības produkcijas apstiežošajiem rādītājiem) 2008. gada 1. ceturksnī palielinājās par 0.2% (iepriekšējā ceturksnī – par 0.4%). Tāpēc iespējams, ka daļa no krasā rūpniecības produkcijas kāpuma palielinājuma atspoguļo rūpniecības sektora pasūtījumu kavēšanās samazinājumu, lai gan ieguldījumi 1. ceturksnī palielinājās, lai risinātu stingros jaudu ierobežojumus.

Taču 2008. gada 1. ceturkšņa pozitīvās norises nebūtu uzskatāmas par norādi uz izaugsmes samazināšanās tendences pārmaiņām, kas pēdējos ceturkšņos vērojamas rūpniecības sektorā. Šī tendence joprojām redzama apstrādes rūpniecības Iepirkumu vadītāju indeksā (IVI), kas 2008. gada pirmajos mēnešos samazinājās (sk. 48. att.). Maijā apstrādes rūpniecības IVI turpināja nedaudz kristies (līdz 50.6; tikai mazliet augstāk par līmeni, kas norāda uz pozitīvu izaugsmi). Par līdzīgu ainu liecina Eiropas Komisijas rūpniecības sektora konfidences rādītājs, kas 2008. gada pirmajos piecos mēnešos turpināja samazināties.

47. attēls. Rūpnieciskās ražošanas
pieaugums un ieguldījums

(pieauguma temps un ieguldījums; procentu punktos; mēneša
dati; sezonāli izlīdzināti)

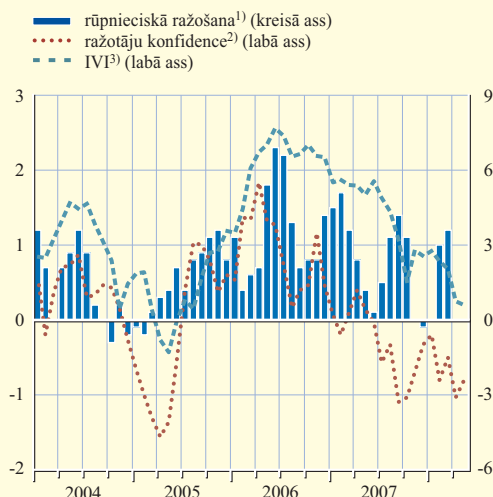

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

Piezīme. Atspoguļotie dati aprēķināti kā triju mēnešu
mainīgais vidējais lielums salīdzinājumā ar atbilstošo vidējo
lielumu pirms trim mēnešiem.

48. attēls. Rūpnieciskā ražošana, ražotāju konfidence un IVI

(mēneša dati; sezonāli izlīdzināti)

Avoti: Eurostat, Eiropas Komisijas uzņēmumu un patērētāju apsekojumi, NTC Economics un ECB aprēķini.

Piezīme. Rūpnieciskās ražošanas dati.

1) Triju mēnešu pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējiem trim mēnešiem (%).

2) Procentu starpības; pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējiem trim mēnešiem.

3) Iepirkumu vadītāju indekss; novirzes no indeksa vērtības 50.

2008. gada maijā pakalpojumu IVI turpināja samazināties (līdz 50.6) un bija ievērojami zemāks par tā vēsturiski vidējo rādītāju (54.4). Par līdzīgu ainu liecina Komisijas pakalpojumu sektora konfidences rādītājs, neraugoties uz maijā vēroto nelielo kāpumu. Pakalpojumu sektora vājākie rezultāti, iespējams, atspoguļo dažādu šoku ietekmi, kuri nesena pagātnē skāra euro zonas tautsaimniecību un kurus radīja finanšu satricinājums un pārtikas un naftas cenu kāpums. Pieejamā informācija apakšsektoru dalījumā liecina, ka šo šoku ietekme bija plaši vērojama pakalpojumu sektorā, skarot tādus apakšsektorus kā nekustamā īpašuma pakalpojumu un finanšu starpniecības apakšsektors, transporta apakšsektors, viesnīcu un restorānu apakšsektors un mazumtirdzniecības apakšsektors.

Kopumā var secināt, ka pašlaik pieejamie dati gan par rūpniecības, gan pakalpojumu sektoru liecina, ka 2008. gada 1. pusgadā ceturkšņa IKP kāpuma temps varbūt kopumā vidēji atbilst pagājušā gada 2. pusgadā vērotajam, lai gan atbilstošais ekonomiskās aktivitātes tempa samazinājums turpinājies arī 2008. gadā. Tā kā daļa no 1. ceturksnī vērotā reālā IKP kāpuma palielināšanās droši vien atspoguļo īslaicīgus faktorus, piemēram, neparasti maigo ziemu vai ceturkšņa svārstības, paredzams, ka reālā IKP kāpums 2. ceturksnī būs lēnāks nekā 1. ceturksnī.

4.2. DARBA TIRGUS

Pēdējos gados bijusi vērojama nepārprotama euro zonas darba tirgus situācijas uzlabošanās, un, lai gan tā kļuvusi nedaudz lēnāka, saskaņā ar jaunākajiem pieejamajiem datiem pozitīvā tendence turpinājusies arī 2008. gada sākumā. Nodarbinātības gaidas, lai gan pavājinās, saglabājas pozitīvas un nostiprina vērtējumu, ka darba tirgus attīstības perspektīvas ir kopumā labvēlīgas.

Arī būvniecības sektorā 2008. gada 1. ceturksnī ražošanas kāpums atkal uzlabojās pēc stabilizēšanās iepriekšējā ceturksnī. Pieaugums, kas bija īpaši liels janvārī (2.4% salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi), bija vērojams gandrīz visās euro zonas valstīs, iespējams, galvenokārt sakarā ar ļoti maigajiem laikapstākļiem. Taču šā kāpuma atjaunošanās jāaplūko, ņemot vērā kopš 2006. gada beigām vērojamo aktivitātes samazināšanās tendenci būvniecībā. Kāpums, iespējams, būs īslaicīgs, kā to atspoguļo krasais būvniecības produkcijas kritums 2008. gada martā (2.7%). Būvniecības konfidence saskaņā ar Eiropas Komisijas rādītāju nedaudz uzlabojās 2008. gada maijā, taču tas nemaina vispārējo šā rādītāja lejupvērsto tendenci kopš 2006. gada beigām.

Attiecībā uz pakalpojumiem apsekojumu dati, kas pieejami līdz 2008. gada maijam, norāda uz kāpuma samazināšanos arī šajā sektorā. 2008. gada pirmajos piecos mēnešos IVI uzņēmējdarbības aktivitātes indekss pakalpojumu sektoram vidēji bija krietni zemāks par iepriekšējā gada 4. ceturksnī vēroto līmeni.

8. tabula. Nodarbinātības pieaugums

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu; sezonāli izlīdzināti dati; %)

	Gada pieauguma temps		Ceturkšņa pieauguma temps				
	2006	2007	2006 IV	2007 I	2007 II	2007 III	2007 IV
Visa tautsaimniecība	1.6	1.8	0.4	0.6	0.5	0.4	0.2
<i>t.sk.:</i>							
Lauksaimniecība un zvejniecība	-1.5	-0.8	-0.5	1.2	-0.6	-1.1	-0.4
Rūpniecība	0.6	1.5	0.5	0.7	0.2	0.0	0.1
Izņemot būvniecību	-0.4	0.5	0.1	0.2	0.1	0.1	0.0
Būvniecība	2.8	3.8	1.5	1.9	0.4	-0.2	0.2
Pakalpojumi	2.1	2.0	0.4	0.5	0.6	0.7	0.3
Tirdzniecība un transports	1.5	1.7	0.1	0.5	0.8	0.8	0.0
Finanses un komercdarbība	3.7	3.8	0.7	1.2	1.0	0.7	0.8
Valsts pārvalde ¹⁾	1.8	1.3	0.4	0.2	0.4	0.5	0.2

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

1) Ietver arī izglītību, veselības aprūpi un citus pakalpojumus.

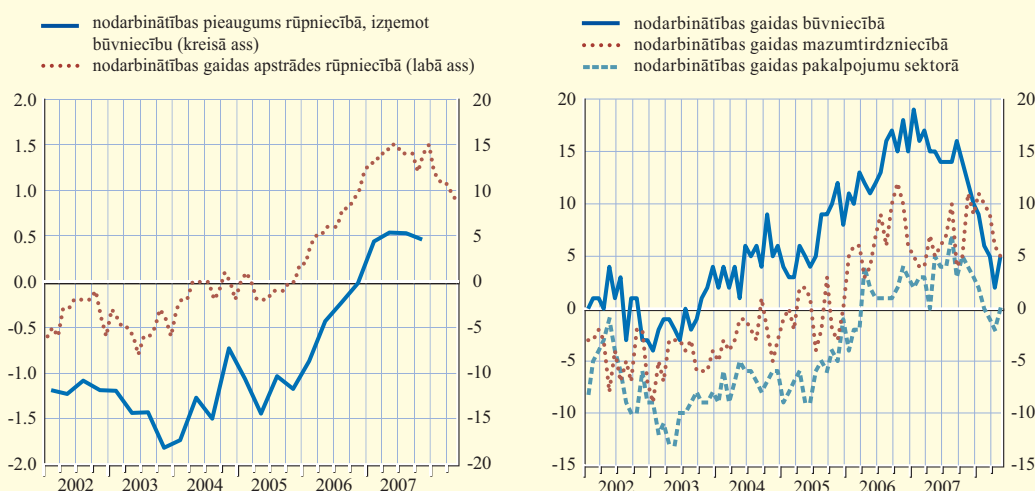
NODARBINĀTĪBA

Līdz ar spēcīgo ekonomisko aktivitāti euro zonā nodarbinātības kāpums 2006. un 2007. gadā ievērojami palielinājās salīdzinājumā ar 2005. gadu (sk. 8. tabulu). Pieejamā informācija norāda uz kāpuma saglabāšanos 2008. gadā, taču mazākā apjomā.

Euro zonas nodarbinātības līmenis 2007. gada 4. ceturksnī palielinājās par 0.2% salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni (3. ceturksnī – par 0.4%). Sektoru dalījumā redzams, ka nodarbinātības pieauguma samazināšanās 2007. gada 2. pusgadā bija plaši vērojama visos sektoros, bet spīgtāk – būvniecības sektorā. Pakalpojumu sektorā 2007. gada 2. pusgadā zemāks nodarbinātības kāpums bija vērojams gan tirdzniecības un transporta pakalpojumu apakšsektorā, gan finanšu un komercpakalpojumu sektorā.

49. attēls. Nodarbinātības pieaugums un nodarbinātības gaidas

(gada pārmaiņas; %; procentu starpības; sezonāli izlīdzināti dati)

Avoti: Eurostat un Eiropas Komisijas uzņēmumu un patērētāju apsekojumi.

Piezīme. Procentu starpības ir vidēji izlīdzinātas.

Šķiet, ka pēdējo gadu labvēlīgās norises euro zonas darba tirgū 2008. gada sākumā turpinājušās – par to liecina līdz maijam pieejamie apsekojumu dati (sk. 49. att.). Saskaņā ar *NTC Economics* IVI apsekojumu gan rūpniecības, gan pakalpojumu sektorā maijā turpinājās darba vietu veidošanās. Nodarbinātības gaidas, kas iekļautas Eiropas Komisijas uzņēmēju un patērētāju apsekojumā, atspoguļo līdzīgu stāvokli. Neraugoties uz abos apsekojumos pēdējos mēnešos vērojamo nodarbinātības rādītāju kritumu, darba tirgus apstākļi pagaidām joprojām ir kopumā noturīgi, lai gan ir palielināta neskaidrība par tautsaimniecības izaugsmes perspektīvām. Tādējādi dažādos euro zonas reģionos un sektoros sasniegtais augstais nodarbinātības līmenis zināmā mērā radījis saspringtākus apstākļus darba tirgū. Neoficiāla informācija no lielajiem uzņēmumiem, kas darbojas dažādos sektoros vairākās euro zonas valstīs, liecina par grūtībām atrast darbiniekus ar nepieciešamajām prasmēm, īpaši segmentos, kur nepieciešami augsti kvalificēti speciālisti.

2007. gada beigās bija vērojams ļoti zems darba ražīguma kāpums (uz vienu nodarbināto) salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (2007. gada 4. ceturksnī – 0.6%; 3. ceturksnī – 0.8%). 2007. gada 2. pusgadā darba ražīguma kāpums samazinājās galvenokārt sakarā ar tā pavājināšanos pakalpojumu sektorā. IVI apsekojuma dati liecina, ka 2008. gada pirmajos mēnešos šī tendence turpinājās gan rūpniecības, gan pakalpojumu sektorā, lai gan maijā vērojama neliela uzlabošanās. Vairāk informācijas par jaunākajām euro zonas darba ražīguma kāpuma tendencēm un to salīdzinājums ar ASV sniegts 7. ielikumā.

7. ielikums

JAUNĀKĀS DARBA RAŽĪGUMA KĀPUMA TENDENCES EURO ZONĀ UN ASV

Ielikums apkopo jaunākās darba ražīguma kāpuma tendences euro zonā un tās salīdzina ar norisēm ASV. Redzams, ka pēdējo triju gadu laikā darba ražīguma kāpuma tempa atšķirības starp abiem reģioniem ir visai nelielas un ka reālā IKP pieauguma atšķirības galvenokārt atspoguļo demogrāfiskās tendences.

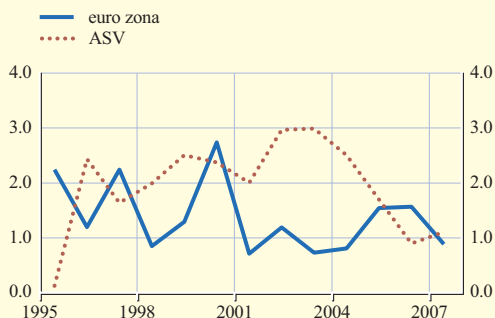
Norises euro zonā pēdējo gadu laikā liecina, ka apstājies darba ražīguma pieauguma tempa kritums. Euro zonā vērojama darba ražīguma pieauguma stabilizēšanās neatkarīgi no tā, vai ieguldītais darbs tiek attiecināts uz nostrādāto stundu vai uz nodarbināto. Laikā no 2005. gada līdz 2007. gadam vidējais darba ražīgums stundā palielinājās par 1.3% (no 1995. gada līdz 2004. gadam – par 1.4%). Šajos pašos periodos ASV darba ražīguma kāpums stundā samazinājās attiecīgi no 2.1% uz 1.2% (sk. A un B att.). Uz vienu nodarbināto euro zonā darba ražīguma kāpums abos periodos saglabājās aptuveni 1.0% gadā, bet atbilstošais ASV rādītājs saruka no 1.8% 1995.–2004. gadā uz 1.1% 2005.–2007. gadā. ASV vērojamo darba ražīguma pieauguma samazināšanos galvenokārt izraisījusi reālā IKP pieauguma palēnināšanās. Vienlaikus nodarbinātības pieaugums bijis samērā dinamisks. Euro zonā darba ražīguma kāpuma stabilizēšanās notika apstākļos, kad būtiski palielinājās nodarbinātība.

Gan euro zonā, gan ASV pēdējo triju gadu laikā darba ražīguma kāpuma temps kopumā bija līdzīgs, bet nesenie notikumi varētu arī neliecināt par kāpuma tendences turpināšanos turpmākajos gados divu iemeslu dēļ. Pirmkārt, euro zonā valda vienprātība, ka lielāko daļu no nesēnā darba ražīguma kāpuma devuši cikliskie faktori.¹ Otrkārt, ASV, kur kopš 20. gs. 90. gadu vidus vērojamais spēcīgais darba ražīguma pieauguma temps kopumā tiek uzskatīts par izņēmumu, turpmākajos

1 Sk. Eiropas Komisijas 2007. gada publikāciju *The EU economy: 2007 review – Moving Europe's productivity frontier*.

A attēls. Darba ražīguma stundā pieaugums

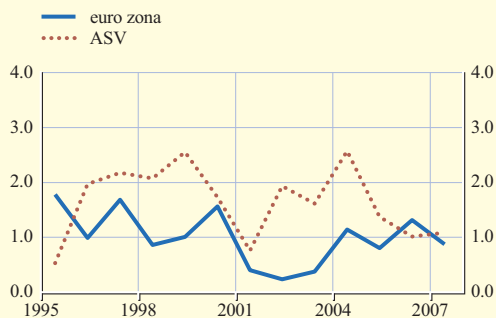
(gada pārmaiņas; %)

Avoti: AMECO un OECD datubāzes.
Piezīme. 2007. gada dati ir aplēses.

B attēls. Darba ražīguma pieaugums uz vienu nodarbināto

(gada pārmaiņas; %)

gados, ņemot vērā ekonomiskās attīstības cikla ietekmi, kāpuma tempam tik un tā vajadzētu būt straujākam par 20. gs. 80. gadu un 90. gadu sākuma neapmierinoši zemo gada vidējo rādītāju (1.2%).²

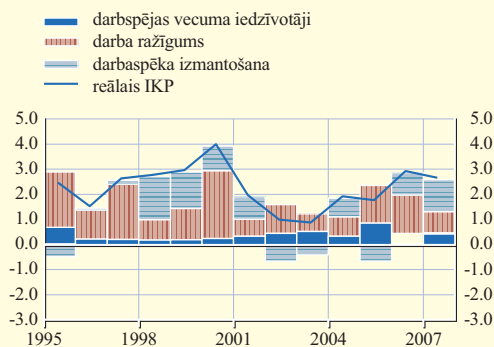
Darba ražīguma kāpums 2005.–2007. gadā daļēji noteica starpības samazināšanos starp euro zonas un ASV reālā IKP pieauguma tempu. Šajā periodā euro zonā reālā IKP pieaugums bija vidēji 2.4% gadā, bet ASV – 2.7%. Tomēr ASV saglabājas labvēlīgākas demogrāfiskās norises – tur darbaspējas vecuma iedzīvotāju skaita pieaugums bijis ievērojami lielāks (sk. C un D att.).³ Vienā un tajā pašā periodā reālais IKP uz vienu iedzīvotāju vidēji gadā pieauga par 1.9% euro zonā un par 1.7% ASV.

2 Līdz 1995. gadam ASV tautsaimniecības izaugsmi galvenokārt noteica nevis darba ražīguma kāpums, bet gan kapitāla un darbaspēka ieguldījuma pieaugums. IT uzplaukuma laikos būtiski pieauga kopējā faktoru produktivitāte, taču tā galvenokārt bija saistīta ar informācijas un sakaru tehniku ražojošo sektoru. Šāds ievērojams kopējais faktoru produktivitātes pieaugums bija vērojams no 2000. gada līdz 2005. gadam, visvairāk nozarēs, kuras izmanto informācijas un sakaru tehniku. Sk., piemēram, Jorgenson, D. W., M. S. Ho, J. D. Samuels and K. J. Stiroh (2007), *Industry Origins of the American Productivity Resurgence*, *Economic Systems Research*, Vol. 19, No 3, 229.–252. lpp.

3 Šī analīze balstās uz parasti izmantoto pieauguma uzskaites sistēmu, kas saista reālo IKP (Y) ar darba ražīguma produktu (L), darbaspēka izmantošanu (LU) un darbaspējas vecuma iedzīvotāju skaitu (WA), t.i., $Y \cong LP \times LU \times WA$.

C attēls. Devums IKP pieaugumā euro zonā

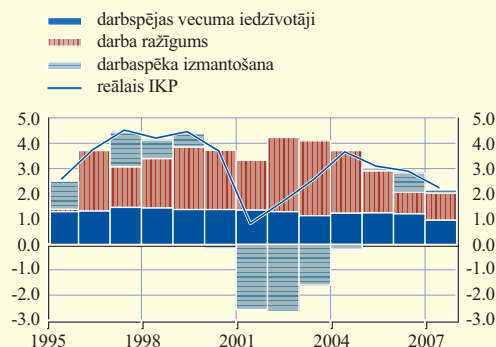
(procentu punktos; gada pārmaiņas; %)

Avoti: AMECO un OECD datubāzes.

D attēls. Devums IKP pieaugumā ASV

(procentu punktos; gada pārmaiņas; %)

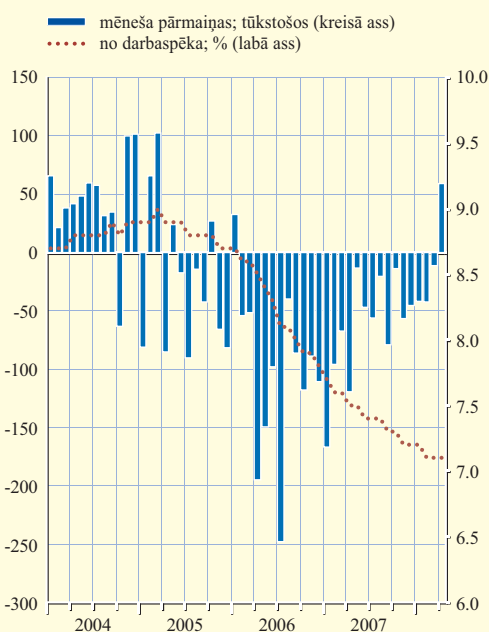
Jāsecina, ka, lai gan pēdējo triju gadu laikā euro zonā darba ražīguma kāpums kopumā stabilizējies, nedrīkst ļauties pašapmierinātībai. Līdz šim strukturālās reformas euro zonā nav bijušas pietiekami tālejošas un to īstenošana bijusi pārāk gausa, lai veicinātu uz zināšanām balstītas tautsaimniecības rašanos – Lisabonas stratēģijā izvirzītā mērķa sasniegšanu –, lai kāpinātu darba ražīguma pieaugumu un veicinātu jaunu darba vietu izveidošanu. Atbilstoši atjaunotajai Lisabonas stratēģijai tagad svarīgākais uzdevums ir paātrināt reformas kopējo gaitu.

BEZDARBS

Euro zonas bezdarba līmenis 2008. gada aprīlī salīdzinājumā ar trim iepriekšējiem mēnešiem nemainījās (7.1%; sk. 50. att.). Šis rādītājs ir zemākais kopš 20. gs. 80. gadu sākuma un ievērojami mazāks par iepriekšējā gada līmeni (7.5%). Nemainīgais rādītājs neatspoguļo bezdarbnieku skaita pieaugumu – 2008. gada aprīlī bezdarbnieku skaits palielinājās par 60 000 salīdzinājumā ar martu; tas bija pirmais kāpums kopš 2006. gada februāra. Palielinājumu var saistīt ar ievērojamo bezdarbnieku skaita pieaugumu Spānijā (par 68 000) un nelielu kāpumu Portugālē, Īrijā un Austrijā. Izņemot Austriju, norises būvniecības sektorā bija galvenais bezdarbnieku skaita palielinājuma virzītājspēks šajās valstīs. Kopumā euro zonā bezdarbnieku skaits joprojām ir ievērojami (par 0.4 milj.) mazāks nekā iepriekšējā gadā.

50. attēls. Bezdarbs

(mēneša dati; sezonāli izlīdzināti)

Avots: Eurostat.

4.3. EKONOMISKĀS AKTIVITĀTES PERSPEKTĪVA

Reālā IKP pieauguma temps 2008. gada 1. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni bija 0.8% – krietni augstāks, nekā iepriekš gaidīts. Daļēji tas atspoguļoja īslaicīgu faktoru ietekmi, īpaši neparasti maigo ziemu daudzos Eiropas reģionos – tā, šķiet, veicinājusi strauju aktivitātes kāpumu būvniecībā. Taču 1. ceturkšņa spēcīgais pieauguma temps varētu daļēji izlīdzināties 2. ceturksnī

Atbilstoši pieejamām prognozēm gaidāms, ka 2008. gadā gan ārējais, gan iekšzemes pieprasījums veicinās turpmāku reālā IKP pieaugumu euro zonā, lai gan tā temps būs zemāks nekā 2007. gadā. Lai gan ekonomiskā izaugsme pasaulē samazinās, gaidāms, ka tā būs noturīga, daļēji tāpēc, ka attīstības valstīs joprojām vērojams spēcīgs kāpums. Tam vajadzētu veicināt euro zonas ārējo pieprasījumu. Euro zonas tautsaimniecības pamatrādītāji joprojām ir stabili, un tajā nav vērojama būtiska nelīdzsvarotība. Šādos apstākļos paredzams, ka euro zonas ieguldījumu kāpums turpinās veicināt ekonomisko aktivitāti, jo saglabājas stabila jaudu izmantošana un nefinanšu sabiedrību sektora pelnītspēja ir ilgtspējīga. Turklāt būtiski pieaudzis nodarbināto iedzīvotāju skaits un darbaspēka līdzdalība, un bezdarbs sasniedzis zemāko līmeni 25 gadu laikā. Šādas norises veicina rīcībā esošos ienākumus, lai gan pirkjspēju samazina augsto enerģijas un pārtikas cenu ietekme.

Šī perspektīva atspoguļota arī Eurosistēmas speciālistu 2008. gada jūnija makroekonomiskajās iespēju aplēsēs. Iespēju aplēses paredz, ka vidējais reālā IKP gada pieaugums 2008. gadā būs 1.5–2.1% un 2009. gadā – 1.0–2.0%. Salīdzinājumā ar ECB speciālistu marta iespēju aplēsēm tiek lēsts, ka pašreizējais reālā IKP pieauguma tempa diapazons 2008. gadam tuvinās 2008. gada marta "Mēneša Biļetenā" publicēto ECB speciālistu makroekonomisko iespēju aplēšu diapazona augšējai robežai. Pēc preču cenu kāpuma pēdējos mēnešos diapazons 2009. gadam pārskatīts un tagad ir nedaudz zemāks. Īpaši piesardzīgi interpretējams gada kāpuma temps. Lai gan gada rādītāji liecina, ka 2009. gadā izaugsme varētu būt vājāka nekā 2008. gadā, tie neatspoguļo to, ka saskaņā ar prognozēm 2008. gadā tiks sasniegts reālā IKP ceturkšņa pieauguma zemākais punkts, bet pēc tam tas pakāpeniski uzlabosies.

Taču neskaidrība par tautsaimniecības izaugsmes perspektīvām joprojām ir liela un tās apdraud lejupvērsti riski. Riski joprojām saistīti ar iespēju, ka finanšu tirgus svārstībām būs negatīvāka ietekme uz reālo tautsaimniecību, nekā paredzēts. Turklāt lejupvērstus riskus izraisa turpmākas neparedzētas enerģijas un pārtikas cenu palielināšanās negatīvā ietekme uz patēriņu un ieguldījumiem. Riskus rada arī bažas par protekcionisma spiediena rašanos un iespējamās nekontrolējamas norises globālās nesabalansētības dēļ.

5. FISKĀLĀS NORISES

Pēc samērā labvēlīgiem fiskālajiem rezultātiem 2007. gadā valsts finanses euro zonā, šķiet, varētu pasliktināties. Ņemot vērā reālā IKP pieauguma palēnināšanos, daļēju neplānotu papildu ieņēmumu kritumu un fiskālās konsolidācijas trūkumu, paredzams, ka vidējais euro zonas valdības budžeta deficīts 2008. un 2009. gadā atkal palielināsies. Prognozēts, ka dažās euro zonas valstīs budžeta deficīts tuvosies atsaucēs vērtībai 3% no IKP vai sasniegs to, jo tās nav izmantojušas pēdējā laikā novērotos labvēlīgos cikliskos nosacījumus, lai pietiekami konsolidētu valsts finanses. Valstīm, kuras nav sasniegušas vidēja termiņa mērķus (VTM), būtu jāizstrādā un jāīsteno daudz vērīenīgāka fiskālā politika, lai nodrošinātu valsts finanšu atbilstību Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām un Eurogrupas saistībām. Arī piesardzīgas fiskālās politikas īstenošana palīdzētu novērst makroekonomisko nesabalansētību euro zonā.

FISKĀLĀS NORISES 2007. GADĀ UN PROGNOZES 2008. UN 2009. GADAM

Fiskālās norises euro zonā 2007. gadā bija samērā labvēlīgas. Vidējais valdības budžeta deficīts samazinājās no 1.3% no IKP 2006. gadā līdz 0.6% no IKP 2007. gadā (sk. 9. tabulu), tādējādi budžeta deficīta rādītājs sasniedza zemāko līmeni kopš 1973. gada (neietverot UMTS pārdošanas ieņēmumus). Nevienas euro zonas valsts valdības budžeta deficīts nepārsniedza atsaucēs vērtību 3% no IKP. Tomēr Eurostat joprojām cenšas precizēt dažus ar Grieķijas budžeta deficītu saistītos jautājumus. Euro zonas budžeta deficīta rādītāja samazināšanos 2007. gadā vairāk noteica labvēlīgi cikliskie nosacījumi un neplānoti papildu ieņēmumi nekā progress strukturālās konsolidācijas jomā. Tādējādi valdības budžeta bilances uzlabošanās varēja būt nozīmīgāka, ņemot vērā arī ievērojamos izdevumu pārsniegumus dažās valstīs, kurus daļēji kompensēja būtiski neplānoti papildu ieņēmumi.

Šķiet, ka situācija valsts finanšu jomā euro zonā 2008. un 2009. gadā varētu pasliktināties. Saskaņā ar Eiropas Komisijas 2008. gada pavasara ekonomisko prognozi valdības budžeta deficīts pēc četrpadsmit gadu krituma 2008. gadā palielināsies līdz 1.0% no IKP un, pamatojoties uz pieņēmumu, ka politika netiek mainīta, 2009. gadā līdz 1.1% no IKP (sk. 9. tabulu). Prognozēto euro zonas budžeta deficīta rādītāja kāpumu nosaka reālā IKP pieauguma palēnināšanās, daļējs neplānotu papildu ieņēmumu kritums un fiskālās konsolidācijas trūkums. Prognozēts, ka euro zonas valdības strukturālā budžeta deficīta rādītājs (t.i., ar ekonomiskās attīstības cikla ietekmi un vienreizējiem u.c. pagaidu pasākumiem koriģētais budžeta deficīta rādītājs) 2008. gadā palielināsies par 0.3 procentu punktiem (līdz 1.0% no IKP), savukārt 2009. gadā situācija nedaudz uzlabosies.

9. tabula. Fiskālās norises euro zonā

(% no IKP)	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Eiropas Komisijas ekonomiskā prognoze, 2008. gada pavasarī						
a. Kopējie ieņēmumi	44.6	44.9	45.4	45.6	45.2	45.2
b. Kopējie izdevumi	47.5	47.4	46.8	46.3	46.2	46.2
Budžeta balance (a – b)	-2.9	-2.5	-1.3	-0.6	-1.0	-1.1
Sākotnējā budžeta balance	0.2	0.4	1.6	2.3	1.9	1.8
Cikliski koriģētā budžeta balance	-2.6	-2.0	-1.2	-0.7	-1.0	-0.8
Strukturālā budžeta balance	-2.9	-2.2	-1.2	-0.7	-1.0	-0.9
Bruto parāds	69.6	70.2	68.5	66.4	65.2	64.3
Papildpostenis: reālais IKP (pārmaiņas; %)	2.1	1.6	2.8	2.6	1.7	1.5
Euro zonas vidējie rādītāji, pamatojoties uz 2007. un 2008. gada aktualizētajām stabilitātes programmām¹⁾						
Budžeta balance			-1.5	-0.8	-0.9	-0.4
Sākotnējā budžeta balance			1.6	2.2	2.1	2.4
Cikliski koriģētā budžeta balance			-1.4	-1.0	-0.9	-0.5
Bruto parāds			68.6	66.7	65.1	63.4
Papildpostenis: reālais IKP (pārmaiņas; %)			3.0	2.7	2.3	2.2

Avoti: Eiropas Komisijas 2008. gada pavasara ekonomiskā prognoze, 2007. un 2008. gada aktualizētās stabilitātes programmas un ECB aprēķini.

1) 2008. gada maijā pieejamie dati.

Eiropas Komisija prognozē, ka nevienas euro zonas dalībvalsts budžeta deficīts iespēju aplēšu periodā nepārsniegs atsaucē vērtību 3% no IKP. Tāpēc ECOFIN nesen atcēla pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru Itālijā un Portugālē, lai gan abu valstu valdības parāda attiecība pret IKP joprojām bija augsta un pārsniedza atsaucē vērtību 60% no IKP. Eiropas Komisija prognozē tikai mērenu Itālijas parāda attiecības pret IKP sarukumu šajā un nākamajā gadā, savukārt Portugāles parāda attiecība pret IKP iespēju aplēšu periodā varētu pat palielināties. Francijas gadījumā Eiropas Komisijas prognoze norāda uz valdības budžeta deficītu 2008. gadā (2.9% no IKP) un 2009. gadā (3.0% no IKP). Turklāt paredzams, ka valdības parāda attiecība pret IKP 2008. gadā palielināsies nedaudz, bet 2009. gadā – vēl ievērojamāk. Reaģējot uz šīm fiskālajām perspektīvām, Eiropas Komisija pagājušā gada maijā sniedza Francijai konsultāciju politikas īstenošanā, iesakot veikt nepieciešamo valsts finanšu konsolidāciju. Prognozēts, ka arī Grieķijā, Itālijā un Portugālē budžeta deficīts sasniegs vai pārsniegs 2% no IKP.

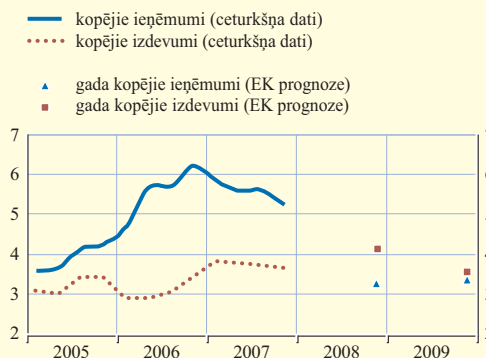
Euro zonas valdības ceturkšņa finanšu statistika, kas pieejama līdz 2007. gada 4. ceturksnim, liecina par spēcīgu, bet sarūkošu nominālo ieņēmumu kāpumu nesenā pagātnē, atspoguļojot līdzīgu produkcijas izlaides pieauguma tendenci (sk. 51. att.). Paredzams, ka kopējo ieņēmumu pieaugums 2008. un 2009. gadā atkal tuvosies zemākajam līmenim, jo reālā IKP kāpums nedaudz samazinājies un zudīs neplānoti papildu ieņēmumi. Turklāt nodokļu likmju samazināšana pastiprinās ieņēmumu pieauguma kritumu 2008. un 2009. gadā. Prognozēts, ka valdības nominālo izdevumu pieauguma temps palielināsies, pārsniedzot 4% no IKP 2008. gadā, un, ņemot vērā fiskālās politikas turpmākos pasākumus, 2009. gadā būs 3.5% no IKP.

Eiropas Komisijas 2008. gada pavasara ekonomiskā prognoze liecina par ierobežotu progresu VTM sasniegšanā euro zonas valstīs. Gluži otrādi – paredzēts, ka to euro zonas valstu skaits, kuras vēl nav sasniegušas VTM, palielināsies no astoņām 2007. gadā (Beļģija, Vācija, Grieķija, Francija, Itālija, Malta, Austrija un Portugāle) līdz 10 2008. gadā, jo prognozēts, ka Īrija un Slovēnija šogad novirzīsies no VTM (attiecīgi par 0.8 procentu punktiem un 0.1 procentu punktu). Prognozēts, ka no valstīm, kuras vēl nav sasniegušas VTM, tikai Grieķijas un Maltas strukturālā budžeta bilance 2008. gadā uzlabosies (par 0.5% no IKP) atbilstoši Stabilitātes un izaugsmes paktā noteiktajai etalonrādītāja korekcijai. Turpretī ievērojamu strukturālās budžeta bilances pasliktināšanos Eiropas Komisija prognozē Vācijā (par 0.5% no IKP) un Itālijā (par 0.4% no IKP). Runājot par piecām valstīm, kuras, kā prognozēts, 2008. gadā sasniegs VTM (Spānija, Kipra, Luksemburga, Nīderlande un Somija), Spānijā un Kīprā šogad tomēr gaidāma ievērojama strukturālās budžeta bilances pasliktināšanās, savukārt Nīderlandē prognozēta ievērojama tās uzlabošanās (lai gan tas galvenokārt saistīts ar neplānotiem papildu ieņēmumiem no degvielām).

Salīdzinājumā ar aktualizētajām stabilitātes programmām Eiropas Komisijas prognoze norāda uz kopumā mazāk labvēlīgām fiskālajām perspektīvām šajā un nākamajā gadā, lai gan budžeta izpildes

51. attēls. Valdības ceturkšņa finanšu statistika un prognozes; euro zona

(četrus ceturkšņus rādītāju pieauguma temps salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

Avoti: ECB aprēķini, kas balstīti uz Eurostat un valstu datiem; Eiropas Komisijas 2008. gada pavasara ekonomiskā prognoze. Piezīme. Attēlā parādīta kopējo ieņēmumu un kopējo izdevumu dinamika četrus ceturkšņus rādītāju izteiksmē no 2005. gada 1. ceturkšņa līdz 2007. gada 4. ceturksnim un 2008. un 2009. gada prognozes saskaņā ar Eiropas Komisijas 2008. gada pavasara ekonomisko prognozi.

rezultāti 2007. gadā bija nedaudz labāki, nekā prognozēti. Paredzams, ka kopējais euro zonas valdības budžeta deficīts 2008. un 2009. gadā būs attiecīgi par 0.1 procentu punktu un 0.7 procentu punktiem augstāks nekā aktualizētajās stabilitātes programmās noteikto valstu budžeta mērķrādītāju vidējais lielums (sk. 9. tabulu). Budžeta perspektīvu pasliktināšanos salīdzinājumā ar aktualizētajām stabilitātes programmām galvenokārt nosaka mazāk labvēlīga makroekonomiskā vide, savukārt 2009. gadā plānotie konsolidācijas centieni joprojām konkrētāk jādefinē. Ievērojama lejupvērsta novirze valdības budžeta bilancē 2009. gadā salīdzinājumā ar aktualizētajām stabilitātes programmām (1.0% no IKP vai vairāk) plānota Grieķijā, Spānijā, Francijā un Portugālē, savukārt augšupvērsta novirze (1.0% no IKP vai vairāk) – Kiprā, Luksemburgā, Nīderlandē un Somijā.

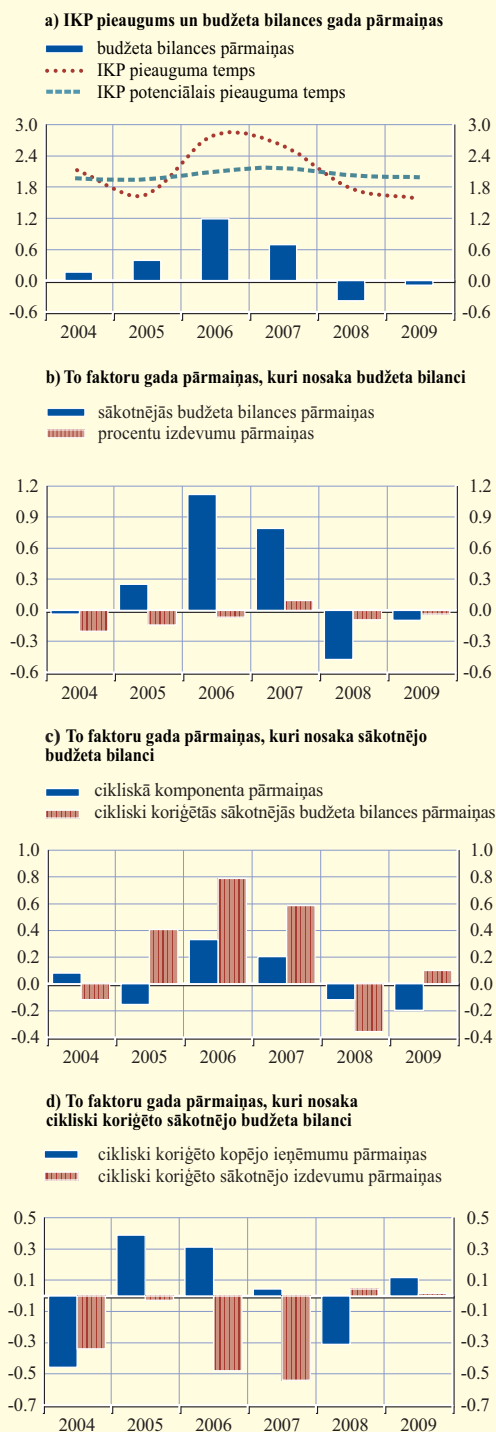
Pēc euro zonas valdības parāda vidējās attiecības pret IKP sarakuma pēdējos divos gados paredzēts, ka 2008. un 2009. gadā tā turpinās samazināties (lai gan lēnākā tempā). Eiropas Komisija prognozē, ka euro zonas valdības parāda attiecība pret IKP sarakums no 66.4% no IKP 2007. gadā līdz 64.3% no IKP 2009. gadā, lai gan euro zonas budžeta deficīta rādītājs palielinājās. Tas atspoguļo valdības parāda attiecības pret IKP sarakumu iespēju aplēšu periodā vairākumā euro zonas valstu (izņemot Īriju un Luksemburgu, kurās ir samērā zema valdības parāda attiecība pret IKP, kā arī Franciju un Portugāli). Paredzams, ka sešu euro zonas valstu valdības parāda līmenis 2009. gadā pārsniegs 60% no IKP (vienā no tām parāda attiecība pret IKP pārsniegs 100% no IKP).

BUDŽETA NORIŠU PAMATĀ ESOŠIE FAKTORI

2008. un 2009. gadā prognozēto budžeta bilances pasliktināšanos euro zonā nosaka sākotnējās budžeta bilances negatīvās pārmaiņas (sk. 52.a un 52.b att.). Sākotnējās budžeta bilances pasliktināšanos nosaka negatīva cikliska ietekme iespēju aplēšu periodā, kā arī fiskālās nostājas stingrības mazināšanās (ko raksturo pārmaiņas cikliski koriģētajā sākotnējā

52. attēls. Faktori, kas nosaka budžeta norises euro zonā

(no IKP; procentu punktos; pārmaiņas; %)

Avoti: Eiropas Komisijas 2008. gada pavasara ekonomiskā prognoze un ECB aprēķini.

bilancē) 2008. gadā (sk. 52.c att.). Šogad prognozētā cikliski koriģētās sākotnējās budžeta bilances pasliktināšanās euro zonā atspoguļo fiskālās nostājas stingrības mazināšanos, īpaši Vācijā, Īrijā, Spānijā, Kiprā un Slovēnijā, bet stingrākas fiskālās nostājas ieviešana gaidāma Grieķijā.

Cikliski koriģēto kopējo ieņēmumu rādītāja samazināšanās (atspoguļojot nodokļu likmju samazināšanu un neplānotu papildu ieņēmumu izzušanu) 2008. gadā noteiktu gaidāmo fiskālās nostājas stingrības mazināšanos euro zonas līmenī, savukārt paredzēts, ka cikliski koriģēto sākotnējo izdevumu rādītājs atkal nedaudz palielināsies (sk. 52.d att.). Pamatojoties uz scenāriju, ka politika netiek mainīta, cikliski koriģēto ieņēmumu rādītājs 2009. gadā atkal nedaudz palielināsies, savukārt uz izdevumiem balstīta konsolidācija kopējā līmenī netiek prognozēta.

NOVĒRTĒJUMS

Fiskālās norises un perspektīvas jānovērtē saskaņā ar ES fiskālās uzraudzības struktūru un nesen noteiktajām saistībām, kuras uzņēmušies euro zonas finanšu ministri (Eurogrupa). Stabilitātes un izaugsmes pakts sniedz nepieciešamo nacionālās fiskālās politikas vadības struktūru, lai vidējā termiņā nodrošinātu stabilas valsts finanses un vairotu ticību to ilgtspējai. Euro zonas valstīm, kuras nav sasniegušas VTM, jāpanāk strukturālā konsolidācija (0.5% no IKP gadā kā etalonrādītājs). Tas ļautu šīm valstīm ātri sasniegt VTM, lai nodrošinātu stabilu fiskālo pozīciju. Tas ir īpaši svarīgi, jo pašreizējos VTM parasti netiek pievērsta pietiekama uzmanība jautājumam par iedzīvotāju novecošanas izraisīto papildu fiskālo slogu. Turklāt tas radīs iespēju brīvi darboties automātiskajiem stabilizatoriem.

2008. gada maijā Eurogrupas ministri atkārtoti uzsvēra apņemšanos īstenot Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumus, lai nosargātu pēdējo gadu sasniegumus konsolidācijas jomā un panāktu turpmāku progresu stabilas budžeta situācijas nodrošināšanā. Ministri atsaucās uz strukturālās konsolidācijas saistībām, par kurām vienojās 2007. gada aprīlī Berlīnē, un šī vienošanās īpaši nosaka, ka euro zonas dalībvalstīm būtu jāizmanto labvēlīgie cikliskie nosacījumi, lai 2008. vai 2009. gadā sasniegtu VTM (visām valstīm tie jāsasniedz vēlākais līdz 2010. gadam). Atzīstot, ka daudzas euro zonas valstis pilnībā nav ievērojušas pagājušajā gadā noteiktās strukturālās konsolidācijas saistības, Eurogrupas 2008. gada maija vienošanās apstiprina, ka vairākumam valstu, kuras vēl nav sasniegušas VTM, tas būtu jāizdara līdz 2010. gadam. Īpaši euro zonas finanšu ministri apņemas "konsekventi izpildīt budžetu 2008. gadam" un "piesardzīgi noteikt fiskālās politikas plānus 2009. gadam, lai dalībvalstis, kuras vēl nav nodrošinājušas strukturālās budžeta bilances uzlabojumu atbilstoši etalonrādītājam (0.5% no IKP), panāktu progresu VTM mērķu sasniegšanā, un lai dalībvalstis, kuras šo atbilstību etalonrādītājam nodrošinājušas, saglabātu stabilu strukturālo fiskālo pozīciju".

Pagaidām valstu fiskālajās norisēs un plānos šīs prasības bieži netiek ievērotas. Vērtējot pēdējos gadus, vairākas euro zonas valstis nav nodrošinājušas stabilu fiskālo pozīciju samērā spēcīga produkcijas izlaides pieauguma vidē. Tāpēc dažas valstis izmantojušas daļu no neplānotiem papildu ieņēmumiem, lai palielinātu izdevumus vai samazinātu nodokļu likmes, nevis budžeta deficīta un parāda samazināšanas tempa palielināšanai, lai paātrinātu VTM sasniegšanu. Tas bija pretrunā ar pārskatīto ES fiskālās uzraudzības struktūru un 2007. gada aprīlī panākto Eurogrupas vienošanos, kurā skaidri izteikts aicinājums ekonomiski labvēlīgajos periodos noteikt grūtāk sasniedzamus budžeta mērķus. Turklāt, kā jau minēts, valstu, kurām ir fiskālās neatbilstības, prognozētais pamatā esošās budžeta pozīcijas gada uzlabojums 2008. un 2009. gadā bieži būs mazāks par strukturālās konsolidācijas etalonrādītāju (0.5% no IKP).

Euro zonas valstīm, kuras vēl nav sasniegušas VTM, obligāti jānodrošina atbilstība gada strukturālās konsolidācijas etalonrādītājam (0.5% no IKP), tādējādi veicot pietiekamas korekcijas, lai vēlākais

līdz 2010. gadam sasniegtu VTM. Attiecīgi valstīm, kuras, kā prognozēts, neizpildīs prasības, jāpalielina konsolidācijas centieni. Tas ir īpaši svarīgi, jo dažām valstīm nav pietiekamas elastības vai tās nav vispār, jo to budžeta deficīta rādītājs joprojām ir tuvu atsaucēs vērtībai 3% no IKP (īpaši Francijā, bet arī Grieķijā, Itālijā un Portugālē). Nopietnas bažas rada arī tas, ka, šķiet, dažas valstis, veidojot gada budžetu un vidēja termiņa fiskālos plānus, neņem vērā Eiropas saistības. Tas ne tikai rada neskaidrību par fiskālajām perspektīvām, bet arī mazina ES fiskālās uzraudzības struktūras uzticamību. Lai nodrošinātu stabilas valsts finanses un nostiprinātu Stabilitātes un izaugsmes pakta uzticamību, nepieciešamības gadījumā jāizmanto visi pakta korektīvās un preventīvās daļas ietvaros pieejamie instrumenti. Tāpēc konsultācija politikas īstenošanā, ko Eiropas Komisija nesniedusi Francijai, ir labs pieejamo instrumentu izmantošanas piemērs.

Euro zonas valstīm, kuras nodrošinājušas stabilu fiskālo pozīciju atbilstoši VTM, būtiski to saglabāt. Parasti šīs valstis var ļaut automātiskajiem stabilizatoriem pilnībā brīvi darboties, tādējādi veicinot ciklisko svārstību izlīdzināšanu. Diemžēl gaidāms, ka pēc atbilstības nodrošināšanas 2007. gadā Īrija un Slovēnija 2008. un 2009. gadā nerasnēs to attiecīgos VTM.

Plašākā skatījumā pašreizējā ekonomiskajā vidē nepieciešams īstenot arī piesardzīgu fiskālo politiku. Risks, ka neplānoti papildu ieņēmumi, iespējams, varētu samazināties straujāk, nekā paredzēts, nosaka lielākas drošības rezerves nepieciešamību nekā parasti. Turklāt finanšu tirgu satricinājuma sekas ir ļoti neskaidras. Īpaši joprojām ir risks, ka valdībām, iespējams, nāksies tieši iejaukties, lai atbalstītu finanšu iestādes, kurām radušās problēmas, un tas radītu papildu spiedienu uz valsts finansēm. Tas varētu palielināt valdības obligāciju peļņas likmju starpību, tādējādi kāpinot procentu maksājumu slogu (sk. arī 2008. gada maija "Mēneša Biļetena" ielikumu *Recent developments in government bond yield spreads* ("Valdības obligāciju peļņas likmju starpību jaunākās norises")). Turklāt vispārējais ekonomiskais scenārijs pakļauts lielai nenoteiktībai, kas nekavējoties ietekmē valsts finanses. Šādā vidē ir būtiski, lai fiskālās politikas veidotāji varētu tirgu un sabiedrības ticību stabilai ekonomiskajai videi. To vislabāk īstenot, sasniedzot un saglabājot stabilu fiskālo pozīciju, kas politikas veidotājiem ļaus nodrošināt automātisko stabilizatoru brīvu darbību. Jāizvairās no fiskālās aktivitātes, kuras mērķis ir veikt precizējumus ekonomiskajā attīstības ciklā (sk. arī ielikumu "Izvēles fiskālā politika, automātiskā stabilizācija un ekonomiskā nenoteiktība").

8. ielikums

IZVĒLES FISKĀLĀ POLITIKA, AUTOMĀTISKĀ STABILIZĀCIJA UN EKONOMISKĀ NENOTEIKTĪBA

Šajā ielikumā aplūkota fiskālās aktivitātes un automātiskās stabilizācijas loma ekonomiskās nenoteiktības periodā. Ņemot vērā neseno nepieciešamību pēc fiskālajiem stimuliem, šis ielikums norāda uz fiskālās nostājas stingrības mazināšanās bīstamību, īpaši uz iespēju palielināt ekonomisko svārstību cikliskumu, vidēja termiņa izaugsmes lejupvērstos riskus un inflācijas augšupvērstos riskus. Turklāt pārlietu aktīvi fiskālie stimuli varētu radīt nopietnus riskus, kas apdraud fiskālos rezultātus, īpaši tāpēc, ka dažās euro zonas valstīs nevar izslēgt valdības budžeta deficīta atsaucēs vērtības 3% no IKP pārsniegšanu. Šos riskus, kuri apdraud fiskālo stabilitāti, var pastiprināt tas, ka reālā IKP pieauguma rādītājs neatbilst gaidām un pēdējos gados gūtie neplānoti lielie ieņēmumi samazinās.

Izvēles fiskālo stimulu izvērtēšanas nepieciešamība

Izvēles fiskālajai politikai, kuras mērķis ir veikt precizējumus tautsaimniecībā, ir stabilizējoša ietekme, kuras lielums var mainīties atkarībā no vairākiem faktoriem. Kopumā to novērtē kā nelielu.¹ Tomēr ar šādām aktīvām fiskālajām politikām saistītais risks ir liels. Pieredze rāda, ka, ja izvēles fiskālais stimuls nav savlaicīgs, mērķtiecīgs un tam nav pagaidu raksturs, tas var izrādīties bīstams.

Iemesli, kāpēc, īstenojot fiskālo politiku, bieži neizdodas izpildīt jau minētos kritērijus un rodas risks situāciju vēl pasliktināt, ir labi dokumentēti.² Runājot par pirmo – savlaicīguma – kritēriju, fiskālo politiku raksturo liela kavēšanās pasākumu izstrādē, noteikšanā un īstenošanā.³ Pašreizējā ekonomiskās nenoteiktības vidē pastāv risks, ka līdz laikam, kad prognozētais fiskālais impulss beidzot sasniegtu tautsaimniecību, veiktie pasākumi vairs nebūtu savlaicīgi, bet tiešām varētu izrādīties procikliski. Par šādu procikliskumu liecina vēsturiski pierādījumi, īpaši euro zonas valstīs.⁴

Līdzīgu argumentu varētu minēt attiecībā uz otro – fiskālo pasākumu mērķtiecīguma – kritēriju. Politisks aicinājums nodrošināt aktivitāti bieži norāda uz nepieciešamību atbalstīt noteiktas sabiedrības grupas. Taču politiskā procesā, kur tiek meklēts vairākuma atbalsts, patiesā labuma guvēju grupa riskē ietvert ne tikai patērētājus, kuriem ir kredīti, bet arī tos, kuri vairāk cenšas naudu taupīt nekā tērēt. Tas mazina fiskālo pasākumu efektivitāti.

Visbeidzot, ir nepārprotams risks, ka nodokļu likmju pazemināšana vai izdevumu palielināšana (šiem pasākumiem būtu jābūt ar pagaidu raksturu) praksē kļūs pastāvīga, jo valdības, piemēram, tās, kuras tuvākajā nākotnē sagaida vēlēšanas, cenšas atturēties no jaunu priekšrocību programmu sagatavošanas. Tādējādi palielinās valdības parāda uzkrāšanas risks un kļūst aktuāli ilgtermiņa fiskālā ilgtspējīguma jautājumi. Parāda palielināšanās, ar ko saskārušās daudzas valstis, atspoguļo ar pārmērīgu fiskālo aktivitāti saistītās grūtības. Pastāvīgāka fiskālā ekspansija, kas palielina budžeta deficītu, var norādīt arī uz augstākām iekšzemes procentu likmēm, radot nevēlamu ietekmi uz privātajiem ieguldījumiem, kas attiecīgi var apdraudēt izaugsmi.⁵ Turklāt augošās ar iedzīvotāju novecošanu saistītās budžeta izmaksas norāda, ka nepieciešams nopietni vērtēt budžeta deficīta un parāda neplānotas, pastāvīgas palielināšanās riskus.

Papildus riskiem, ka izvēles fiskālās politikas pasākumi neatbildīs jau minētajiem trijiem kritērijiem, ir arī citi trūkumi. Pirmkārt, augsti un svārstīgi valdības izdevumi un ieņēmumi var negatīvi ietekmēt izaugsmi, jo tautsaimniecības dalībnieki var atlikt lēmumu par ieguldījumiem vai patērētāju pieņemšanu vai pat atturēties no tiem.⁶ Otrkārt, ir risks, ka īstermiņa aktivitātes ietekmē euro zonas valstis varētu mazāk īstenot izaugsmi veicinošas strukturālās reformas. Empīriskie dati liecina, ka valstis, kuras jau sākotnēji īstenoja fiskālo konsolidāciju, vēlāk produkcijas izlaides pieauguma ziņā bija lielākas ieguvējas nekā valstis, kuras to darīja lēnāk vai kuras vispār neīstenoja

1 Sk., piemēram, *When does fiscal stimulus work?* IMF World Economic Outlook, 2008. gada aprīļa 2.1. ielikumu, 70.–75. lpp. un R. Hemming, M. Kell and S. Mahfouz, *The effectiveness of fiscal policy in stimulating economic activity – a review of the literature*, IMF WP/02/208, 2002.

2 Sk., piemēram, A. Fatás and I. Mihov, *The case for restricting fiscal policy discretion*, *Quarterly Journal of Economics*, 118 (4), 1419.–1447. lpp., 2003.

3 Laika nobīdes aspekts attiecībā uz fiskālo politiku aplūkots A. Blinder, *The case against the case against discretionary fiscal policy*, CEPS Working Paper 100, 2004. gada jūnijs.

4 Sk. OECD Economic Outlook, *Fiscal policy and institutions*, 74, 125.–137. lpp., 2003. gada decembris un A. Turrini, *Fiscal policy and the cycle in the euro area: The role of government revenue and expenditure*, European Commission Economic Papers, No. 323, 2008.

5 Sk., piemēram, A. Afonso and M. St. Aubyn, *Macroeconomic Rates of Return of Public and Private Investment: Crowding-in and Crowding-out Effects*, ECB Working Paper Series, No. 864, 2008.

6 Sk. A. Afonso and D. Furceri, *Government Size, Composition, Volatility and Economic Growth*, ECB Working Paper Series, No. 849, 2008 and Fatás and Mihov, 2003.

reformas.⁷ Lai gan likumsakarību bieži grūti noteikt, tas varētu būt gadījums, kad valdības, kuras izvēlas īstermiņa aktivitātes fiskālās politikas, var zaudēt modrību, lai īstenotu strukturālās reformas, kas vidējā termiņā veicinātu potenciālo izaugsmi.

Automātiskā stabilizācija un ietekme uz politiku

Stabilitātes un izaugsmes paktā sniegti nepieciešamie norādījumi fiskālās politikas īstenošanai euro zonā. Īpaši tajā norādīta strukturālās budžeta bilances koriģēšanas kārtība saskaņā ar valstij noteikto vidēja termiņa mērķi (VTM) nodrošināt bezdeficīta budžetu vai budžetu ar pārpalikumu. Šie VTM noteikti līmenī, kas nodrošina fiskālo ilgtspējīgumu un pietiekamas izvēles iespējas attiecībā uz valdības budžeta deficīta atsaucē vērtības 3% no IKP pārsniegšanu normālu ekonomisko svārstību apstākļos. Turklāt tās valstis, kuras sasniegušas VTM, var ļaut darboties automātiskajiem stabilizatoriem un tādējādi veicināt ekonomisko svārstību izlīdzināšanos.⁸ Jo vairāk šī situācija skar euro zonas valstis, jo brīvāk automātiskie stabilizatori varēs darboties euro zonā kopumā, tādējādi veicinot raitu EMS darbību.

Priekšrocības, ko sniedz automātisko stabilizatoru darbošanās, ir labi zināmas. Atšķirībā no izvēles pasākumiem uz tiem neattiecas kavēšanās ar lēmumu pieņemšanu. Turklāt automātiskos stabilizatorus neskar politisko lēmumu pieņemšanas process, un to ekonomiskā ietekme automātiski pielāgojas cikla pārmaiņām.⁹ Vienlaikus pēdējos gadu desmitos smagi gūtā pieredze rosina ievērot piesardzību. Jaunākā informācija apstiprina automātisko stabilizatoru priekšrocību, bet norāda, ka valdības izdevumu līmenis virs 40% no IKP vairs nedod nekādu papildu labumu stabilizācijas nolūkā.¹⁰ Turklāt automātisko stabilizatoru darbību izdevumu pusē var ļaunprātīgi izmantot kā ieganstu, lai attaisnotu valsts izdevumu robežu pārsniegšanu – šādu situāciju varētu būt grūti mainīt. Un visbeidzot, kas ir ne mazāk svarīgi, ir būtiska nenoteiktība attiecībā uz faktiskā un potenciālā ražošanas apjoma starpības novērtēšanu un tādējādi uz automātisko stabilizatoru identificēšanu un to ietekmes uz tautsaimniecību novērtēšanu.¹¹

Apkopojot var secināt, ka euro zonas valstīm ar lielu valdības budžeta deficītu un joprojām lielu valdības parāda attiecību pret IKP, lai sasniegtu VTM, jānosaka prioritāte Stabilitātes un izaugsmes pakta konsolidācijas prasību ievērošanai. VTM sasniegšana dos valstīm iespēju ļaut automātiskajiem stabilizatoriem brīvi un pilnībā darboties, tādējādi veicinot ekonomiskās attīstības cikla izlīdzināšanos. Tāpēc tām būtu jāizvairās no fiskālās darbības, lai īsā laikā veiktu precizējumus tautsaimniecībā, jo tādējādi var negatīvi ietekmēt ilgtermiņa izaugsmi un fiskālo ilgtspējīgumu. Tāpēc euro zonas valdībām būtu jāņem vērā 20. gs. 70. gados gūtās mācības un konsekventi jānodrošina stabila un piesardzīga fiskālā politika. Visbeidzot, izvēles fiskālais stimulē rada arī inflācijas risku. Pašreizējā vidē, kad inflācija euro zonā sasniegusi augstu līmeni, fiskālās politikas papildu impulsi turpmāk palielinātu cenu stabilitātes riskus. Pat nelieliem fiskālajiem impulsiem, iespējams, varētu būt ilgstoša negatīva ietekme, ja tie palielina inflācijas gaidas.

7 Sk. S. Hauptmeier, M. Heipertz, and L. Schuknecht, *Expenditure reform in industrialised countries – A case study approach*, *Fiscal Studies*, 28 (3), 293.–342. lpp., 2007.

8 Paredzams, ka sociālie maksājumi, piemēram, bezdarbnieku pabalsti, palielināsies, savukārt nodokļu ienākumi un sociālās iemaksas automātiski samazināsies krituma periodā un palielināsies uzplaukuma periodā.

9 Par automātisko stabilizatoru apjomu sk., piemēram, A. Fatás and I. Mihov, *Government size and automatic stabilisers: international and intranational evidence*, *Journal of International Economics*, 55 (1), 3.–28. lpp., 2001.

10 Sk. X. Debrun, J. Pisani-Ferry and A. Sapir, *Government size and output volatility: should we forsake automatic stabilisation?*, *IMF WP/08/122*, 2008.

11 Atšķirības starp reālā laika ražošanas apjoma starpību un to, kas rodas pēc IKP galapārskatīšanas, dokumentāri apstiprinātas A. Orphanides and S. van Norden, *The Reliability of Inflation Forecasts Based on Output Gap Estimates in Real Time*, *Journal of Money, Credit and Banking*, 37 (3), 583.–601. lpp., 2005 un 2005. gada februāra "Mēneša Biļetena" ielikumā *The (un)reliability of output gap estimates in real time*, bet automātiskie stabilizatori aplūkoti 2002. gada aprīļa "Mēneša Biļetena" rakstā *The operation of automatic fiscal stabilisers in the euro area*.

6. EUROSISTĒMAS SPECIĀLISTU MAKROEKONOMISKĀS IESPĒJU APLĒSES EURO ZONAI

Pamatojoties uz informāciju, kas pieejama līdz 2008. gada 20. maijam, Eurosistēmas speciālisti sagatavojuši euro zonas makroekonomisko norišu iespēju aplēses.¹ Paredzams, ka reālā IKP gada vidējais pieaugums 2008. gadā būs 1.5–2.1% un 2009. gadā – 1.0–2.0%. Tiek lēsts, ka vispārējā SPCI vidējais pieauguma temps 2008. gadā būs 3.2–3.6% un 2009. gadā – 1.8–3.0%.

9. ielikums

TEHNISKIE PIEŅĒMUMI

Eurosistēmas speciālistu iespēju aplēšu pamatā ir vairāki pieņēmumi par procentu likmēm, valūtas kursiem, naftas cenām, preču cenām un fiskālo politiku.

Tehniskie pieņēmumi par procentu likmēm un preču cenām balstīti uz tirgus gaidām atbilstoši stāvoklim 2008. gada 14. maijā.¹ Tirgus gaidas attiecībā uz īstermiņa procentu likmēm, ko nosaka pēc 3 mēnešu EURIBOR, novērtētas, balstoties uz biržā netirgoto nākotnes līgumu procentu likmēm, kas atspoguļo ienesīguma līknes stāvokli pēdējā datu aktualizēšanas termiņā. Tās rāda, ka 2008. gadā vidējais līmenis būs 4.9%, bet 2009. gadā tas kritīsies līdz 4.3%.² Tirgus gaidas attiecībā uz euro zonas valstu valdību 10 gadu obligāciju nominālajām peļņas likmēm rāda, ka gaidāms pakāpenisks kāpums no vidēji 4.4% 2008. gadā līdz 4.6% 2009. gadā. Pamataplēsē ietverts arī pieņēmums, ka banku aizdevumu procentu likmju starpības saglabāsies esošajā līmenī, atspoguļojot pašreizējo saasināto riska apzināšanos finanšu tirgos. Pamatojoties uz tendenci biržā tirgto nākotnes līgumu tirgū divu nedēļu periodā, kas beidzās pēdējā datu aktualizēšanas termiņā, pieņemts, ka gada vidējās naftas cenas 2008. gadā būs 113.3 ASV dolāri par barelu un 2009. gadā – 117.7 ASV dolāri par barelu. Gaidāms, ka neenerģijas ilglietojuma (t.i., nepārtikas) preču cenu gada vidējais pieaugums ASV dolāros 2008. gadā būs 13.8% un 2009. gadā – 6.2%. Pieņemts, ka pārtikas preču cenu pieaugums pasaulē 2008. gadā būs 44.0% un 2009. gadā – 6.1%.

Izdarīts tehniskais pieņēmums, ka iespēju aplēšu periodā divpusējie valūtas kursi nemainās salīdzinājumā ar vidējiem rādītājiem, kas dominēja divu nedēļu laikā līdz pēdējam datu aktualizēšanas termiņam. Tas nozīmē, ka euro kurss attiecībā pret ASV dolāru ir 1.54, bet euro efektīvais kurss 2008. gadā ir vidēji par 6.4% augstāks nekā 2007. gada vidējais rādītājs un 2009. gadā – vidēji par 0.4% augstāks nekā 2008. gada vidējais rādītājs.

Pieņēmumi par fiskālo politiku pamatoti uz atsevišķu euro zonas valstu budžeta plāniem. Tie ietver visus politikas pasākumus, kurus jau apstiprinājuši valstu parlamenti vai kurus valdības jau detalizēti izstrādājušas un kurus varētu apstiprināt likumdošanas procesā.

1 Pieņēmumi par naftas un pārtikas cenām balstīti uz biržā netirgoto nākotnes līgumu cenām līdz 2009. gada beigām. Pieņemts, ka pārējo preču cenas atbilstīs biržā netirgoto nākotnes līgumu cenām līdz 2009. gada vidum un pēc tam attīstīsies atbilstoši pasaules ekonomiskajai aktivitātei.

2 Tirgus gaidas, ko nosaka pēc biržā netirgoto nākotnes līgumu procentu likmēm, var nedaudz atšķirties no EURIBOR biržā tirgto nākotnes līgumu procentu likmēm. Sk. metodoloģisko skaidrojumu 2007. gada marta "Mēneša Biļetena" ielikumā "ECB speciālistu makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai".

1 Eurosistēmas speciālistu makroekonomiskās iespēju aplēses kopīgi izstrādā ECB un euro zonas valstu NCB speciālisti. Šīs iespēju aplēses divas reizes gadā izmanto par pamatu Padomes vērtējumam par tautsaimniecības attīstību un cenu stabilitātes riskiem. Sīkāka informācija par izmantotajām procedūrām un metodēm sniegta dokumentā *A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises* (ECB, 2001. gada jūnijs). Lai atspoguļotu ar iespēju aplēsēm saistīto nenoteiktību, katra mainīgā lieluma atainošanai izmanto diapazonus. Tos veido, izmantojot atšķirības starp faktisko iznākumu un vairāku iepriekšējo gadu laikā sagatavotajām iespēju aplēsēm. Diapazons ir divreiz lielāks par šo atšķirību vidējo absolūto vērtību. Taču, ņemot vērā norises finanšu tirgos un preču cenu attīstību, iespējams, ka pašlaik nenoteiktība saistībā ar šīm iespēju aplēsēm ir lielāka nekā parasti.

STARPTAUTISKĀ VIDE

Gaidāms, ka pasaules tautsaimniecības izaugsme (ārpus euro zonas) 2008. gadā palēnināsies, bet pēc tam 2009. gada laikā pakāpeniski kļūs straujāka. 2008. gadā paredzamais mērenais pieaugums galvenokārt atspoguļo tempa kritumu ASV, kā arī vairākās citās attīstītajās valstīs, kuras ietekmējis pašlaik vērojamais finanšu satricinājums. Paredzams, ka pēc apsūkuma perioda 2008. gada 1. pusgadā aktivitāte ASV pakāpeniski atkal sāks pieaugt. To veicinās labvēlīgāka monetārā politika un īslaicīgi arī nesen veikto fiskālo pasākumu kopuma radītais stimuls, kā arī joprojām spēcīgais neto eksports. Lai gan gaidāms, ka izaugsmes tempa palēnināšanās ASV ietekmēs arī citu valstu tautsaimniecības, īpaši to tuvākos tirdzniecības partnerus, tiek pieņemts, ka attīstības valstīs un preču ražotājvalstīs šī ietekme būs relatīvi ierobežota.

Paredzams, ka kopumā pasaules reālā IKP gada kāpums ārpus euro zonas gan 2008., gan 2009. gadā būs vidēji aptuveni 4.0%. Paredzams, ka pieaugums euro zonas ārējos eksporta tirgos 2008. gadā būs aptuveni 5.6% un 2009. gadā – 5.8%.

REĀLĀ IKP PIEAUGUMA IESPĒJU APLĒSES

Euro zonas valstu tautsaimniecības izaugsmes pamattempam kopš 2006. gada bijusi tendence pavājināties. Jaunākie rādītāji apstiprinājuši, ka vērojama lejupslīde, kas skaidrojama ar preču cenu kāpumu, valūtas kursa kāpumu un pasaules tautsaimniecības izaugsmes tempa palēnināšanos. Saskaņā ar *Eurostat* pirmo aplēsi euro zonas reālā IKP pieauguma temps 2008. gada 1. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni ir 0.8% (2007. gada 4. ceturksnī – 0.3%). Tā kā šī ļoti labvēlīgā rezultāta pamatā daļēji ir pārejoši faktori, gaidāmas nelielas ceturkšņa izaugsmes tempa svārstības un paredzams, ka ekonomiskā aktivitāte euro zonā turpmākajos ceturkšņos samazināsies. Gaidāms, ka ekonomiskā aktivitāte sāks kļūt straujāka 2009. gadā. To labvēlīgi ietekmēs globālā atveseļošanās, un ceturkšņa pieauguma temps iespēju aplēšu periodā sasniegs aptuveni 0.5%. Tāpēc paredzams, ka reālā IKP gada vidējais pieaugums 2008. gadā būs 1.5–2.1%. Par 0.7 procentu punktiem to ietekmēs 2007. gada tautsaimniecības izaugsme. Gaidāms, ka 2009. gadā reālā IKP gada pieaugums būs 1.0–2.0%.

Gaidāms, ka no IKP iekšzemes sastāvdaļām privātā patēriņa pieaugums 2008. gadā saruks galvenokārt sakarā ar vāju reālo ienākumu pieaugumu, kas skaidrojams ar augstākām preču cenām. Tā kā paredzams, ka 2009. gadā inflācija samazināsies un reālo ienākumu pieaugums pakāpeniski kļūs spēcīgāks, gaidāms, ka privātais patēriņš atkal palielināsies. Iespēju aplēšu periodā paredzams mērens valdības patēriņa pieaugums.

10. tabula. Makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai

(gada vidējās pārmaiņas; %)^{1),2)}

	2007	2008	2009
SPCI	2.1	3.2–3.6	1.8–3.0
Reālais IKP	2.7	1.5–2.1	1.0–2.0
Privātais patēriņš	1.6	1.1–1.5	0.9–2.1
Valdības patēriņš	2.1	1.3–2.3	1.2–2.2
Kopējā pamatkapitāla veidošana	4.7	1.3–3.5	–0.4–2.8
Eksports (preces un pakalpojumi)	5.7	3.5–6.3	2.4–5.6
Imports (preces un pakalpojumi)	5.2	2.9–6.3	2.2–5.6

1) Reālā IKP un tā sastāvdaļu iespēju aplēsēs izmantoti atbilstoši darbadienu skaitam koriģēti dati. Eksporta un importa iespēju aplēsēs ietverta euro zonas iekšējā tirdzniecība.

2) Šajos rādītājos dati par Kipru un Maltu ietverti jau 2007. gadā, izņemot SPCI, kur šie dati ietverti tikai ar 2008. gadu. Kipras un Maltas īpatsvars euro zonas IKP ir attiecīgi aptuveni 0.2% un 0.1%.

Gaidāms, ka uzņēmumu ieguldījumu kāpums iespēju aplēšu periodā palēnināsies, atspoguļojot ciklisko kritumu un stingrākus finansēšanas nosacījumus. Tomēr paredzams, ka šis kāpums turpināsies stabilā tempā, ko veicinās augstais jaudu izmantošanas rādītājs un iekārtu trūkums, par ko tiek ziņots. Gaidāms, ka iespēju aplēšu periodā saruks privātie mājokļu ieguldījumi, atspoguļojot ne vien ciklisko tendenci, bet arī notiekošo mājokļu tirgus sakārtošanos un stingrākus kredītēšanas nosacījumus. Visbeidzot, paredzams, ka pēc krituma, kas saskaņā ar pieņēmumiem notiks 2008. gadā, 2009. gadā atkal būs vērojams būtisks valdības ieguldījumu kāpums. Gaidāms, ka kopējo ieguldījumu pamatlīdzekļos gada vidējais pieauguma temps 2008. gadā kopumā būs 1.3–3.5% un 2009. gadā – –0.4–2.8%.

Eksporta kāpumu ietekmēs pasaules tautsaimniecības izaugsmes tempa palēnināšanās iespēju aplēšu periodā. Turklāt paredzams, ka euro zonas eksporta tirgus daļas saruks sakarā ar attīstības valstu konkurences pieaugumu un cenu konkurētspējas samazināšanos. Gaidāms, ka gada vidējais importa kopapjoma kāpuma temps būs nedaudz zemāks nekā eksporta kopapjomam, tāpēc attiecīgi neto tirdzniecības devumam iespēju aplēšu periodā kopumā būs neliela pozitīva ietekme uz IKP pieaugumu.

Iespēju aplēšu periodā gaidāms turpmāks nodarbinātības līmeņa kāpums, lai gan nedaudz mērenākā tempā, atspoguļojot ekonomiskās aktivitātes tendences, bet arī paredzamā augstākā reālo algu pieauguma mazinājošo ietekmi uz darbaspēka pieprasījumu. Pieņemts, ka arī darbaspēka pieaugums būs lēnāks nekā iepriekšējos gados. Tas skaidrojams ar pieņēmumu, ka darbaspējīgo iedzīvotāju skaita pieaugums mazināsies, un ar gaidāmo mēreno līdzdalības līmeņa kāpumu, kam pamatā daļēji būs mazāk labvēlīgi darbaspēka pieprasījuma apstākļi un pieņēmums par darba tirgus reformu ietekmes mazināšanos. Ņemot vērā minētās norises, paredzams, ka bezdarba līmenis iespēju aplēšu periodā saglabāsies gandrīz nemainīgs.

CENU UN IZMAKSU IESPĒJU APLĒSES

SPCI inflācijas kāpums kopš 2007. gada beigām lielā mērā skaidrojams ar enerģijas un pārtikas cenu dinamiku. Pamatojoties uz pašreizējām biržā tirgto nākotnes līgumu cenām enerģijas un pārtikas precēm, tiek pieņemts, ka nākotnē ar to saistītais ārējais cenu spiediens 2009. gadā mazināsies daļēji sakarā ar euro kursa kāpumu pagātnē.

Attiecībā uz iekšzemes cenu spiedienu paredzams, ka visas tautsaimniecības darba samaksa nodarbinātajam kāpums iespēju aplēšu periodā pieaugs straujāk nekā iepriekšējos gados, atspoguļojot pieejamo informāciju saistībā ar vienošanos par algām un norādēm par spriedzi darba tirgū. Tā kā gaidāms, ka 2008. gadā darba ražīguma pieaugums cikliskās attīstības rezultātā mazināsies, paredzams, ka vienības darbaspēka izmaksu kāpums kļūs ievērojami spēcīgāks. Taču gaidāms, ka šā apstākļa ietekmi uz inflāciju samazinās peļņas maržu pieauguma kritums, ņemot vērā tautsaimniecības izaugsmes palēnināšanos. Paredzams, ka 2009. gadā straujāks darba ražīguma kāpums un lēnāks algu pieaugums mazinās iekšzemes izmaksu spiedienu, bet atkal gaidāma peļņas maržu palielināšanās. Turklāt paredzams, ka administratīvi regulējamām cenām un netiešajiem nodokļiem iespēju aplēšu periodā būs augšupvērsta ietekme uz SPCI inflāciju.

Šo dažādo faktoru dēļ gaidāms, ka vispārējā SPCI vidējais pieauguma temps 2008. gadā būs 3.2–3.6%, bet pēc tam 2009. gadā tas samazināsies līdz 1.8–3.0%.

SALĪDZINĀJUMS AR 2008. GADA MARTA IESPĒJU APLĒSĒM

Runājot par reālā IKP pieaugumu, pašreizējais paredzamais pieauguma tempa diapazons 2008. gadam atbilst 2008. gada marta "Mēneša Biļetenā" publicēto ECB speciālistu makroekonomisko iespēju aplēšu diapazona augšējai robežai lielā mērā sakarā ar labvēlīgajiem

11. tabula. Salīdzinājums ar 2008. gada marta iespēju aplēsēm

(gada vidējās pārmaiņas; %)

	2008	2009
Reālais IKP – 2008. gada marts	1.3–2.1	1.3–2.3
Reālais IKP – 2008. gada jūnijs	1.5–2.1	1.0–2.0
SPCI – 2008. gada marts	2.6–3.2	1.5–2.7
SPCI – 2008. gada jūnijs	3.2–3.6	1.8–3.0

jaunākajiem datiem par gada 1. ceturksni. 2009. gadam diapazons koriģēts uz leju, atspoguļojot augstāku enerģijas cenu gaidāmo ietekmi un augstāku euro kursu, nekā iepriekš tika pieņemts. Gan 2008., gan 2009. gadam paredzamais SPCI inflācijas diapazons paaugstināts galvenokārt sakarā ar pieņemumu par augstākām enerģijas un pārtikas cenām, nekā paredzēts marta iespēju aplēsēs.

10. ielikums

CITU INSTITŪCIJU PROGNOZES

Pieejamas arī vairākas starptautisko organizāciju un privātā sektora iestāžu sagatavotās prognozes euro zonai. Taču šīs prognozes nav precīzi salīdzināmas cita ar citu vai ar Eurosistēmas speciālistu makroekonomiskajām iespēju aplēsēm, jo tās sagatavotas citā laikā un tāpēc daļēji novecojušas. Turklāt to pieņēmumi par fiskālajiem, finanšu un ārējiem mainīgajiem lielumiem, t.sk. naftas un citu preču cenām, iegūti, izmantojot atšķirīgas (daļēji nenorādītas) metodes. Visbeidzot, dažādās prognozēs izmantotas atšķirīgas metodes datu koriģēšanai atbilstoši darbadienu skaitam (sk. tabulu).

Pašlaik pieejamās citu institūciju prognozes rāda, ka euro zonas reālā IKP pieaugums 2008. gadā būs 1.4–1.7% un 2009. gadā – 1.2–1.6%. Tātad visas pieejamās pieauguma prognozes iekļaujas Eurosistēmas iespēju aplēšu diapazonos. Prognozes paredz, ka vidējā SPCI gada inflācija 2008. gadā būs 2.8–3.4%, un tas nozīmē, ka saskaņā ar vairākām prognozēm tā ir zemāka nekā Eurosistēmas iespēju aplēšu diapazoni, iespējams, tāpēc, ka izmantoti vecāki pieņēmumi par preču cenām. Prognozes 2009. gadam iekļaujas Eurosistēmas iespēju aplēšu diapazonos.

Euro zonas reālā IKP pieauguma un SPCI inflācijas prognožu salīdzinājums

(gada vidējās pārmaiņas; %)

	Publiskošanas datums	IKP pieaugums		SPCI inflācija	
		2008	2009	2008	2009
SVF	2008. gada aprīlis	1.4	1.2	2.8	1.9
Eiropas Komisija	2008. gada aprīlis	1.7	1.5	3.2	2.2
<i>Survey of Professional Forecasters</i>	2008. gada aprīlis	1.6	1.6	3.0	2.2
<i>Consensus Economics</i> prognozes	2008. gada maijs	1.5	1.6	3.1	2.1
OECD	2008. gada jūnijs	1.7	1.4	3.4	2.4
Eurosistēmas speciālistu iespēju aplēses	2008. gada jūnijs	1.5–2.1	1.0–2.0	3.2–3.6	1.8–3.0

Avoti: Eiropas Komisijas ekonomiskās prognozes, 2008. gada pavasaris; SVF Pasaules tautsaimniecības perspektīvas, 2008. gada aprīlis; OECD Tautsaimniecības perspektīvas Nr. 83, 2008. gada jūnijs, priekšizdevums; *Consensus Economics* prognozes un ECB aptauja *Survey of Professional Forecasters*.

Piezīme. Gan Eurosistēmas speciālistu makroekonomiskajās iespēju aplēsēs, gan OECD prognozēs uzrādīts atbilstoši darbadienu skaitam koriģēts gada pieauguma temps, bet Eiropas Komisija un SVF gada pieauguma tempu uzrāda, neveicot korekcijas atbilstoši darbadienu skaitam gadā. Citās prognozēs nav norādīts, vai tajās uzrādītie dati ir vai nav koriģēti atbilstoši darbadienu skaitam.

7. VALŪTU KURSU UN MAKSĀJUMU BILANCES PĀRMAIŅAS

7.1. VALŪTU KURSI

Pēc kāpuma 2007. gada 2. pusgadā euro kurss aptuveni līdz 2008. gada aprīļa vidum turpināja palielināties un pēc tam maijā kopumā stabilizējās. 4. jūnijā euro efektīvais kurss par 6.5% pārsniedza tā 2007. gada vidējo līmeni.

EURO EFEKTĪVAIS KURSS

Euro efektīvā kursa kāpums kopš 2007. gada 2. pusgada lielākoties atspoguļoja tirgus gaidas par galveno ekonomisko zonu relatīvo elastību pasaules ekonomiskās izaugsmes pasliktināšanās apstākļos. 2008. gadā šī tendence turpinājās, un par to liecināja martā un gandrīz visu aprīli novērotais euro kursa kāpums, 2008. gada 23. aprīlī tam sasniedzot vēsturiski augstāko līmeni. Šīs norises kopā ar citiem faktoriem atspoguļoja tirgus gaidu pārmaiņas attiecībā uz galveno ekonomisko zonu relatīvo elastību ASV novērotās lejupslīdes un pasaules finanšu satricinājumu apstākļos, kā arī attiecīgo monetārās politikas nostāju. Pēc tam euro efektīvais kurss samazinājās un maijā kopumā stabilizējās, daļēji atspoguļojot tirgus bažu saasināšanos par ASV inflācijas prognozēm.

2008. gada 4. jūnijā euro nominālais efektīvais kurss attiecībā pret 22 euro zonas galveno tirdzniecības partnervalstu valūtām bija par 1.3% augstāks nekā februāra beigās un par 6.5% augstāks nekā 2007. gada vidējais līmenis (sk. 53. att.).

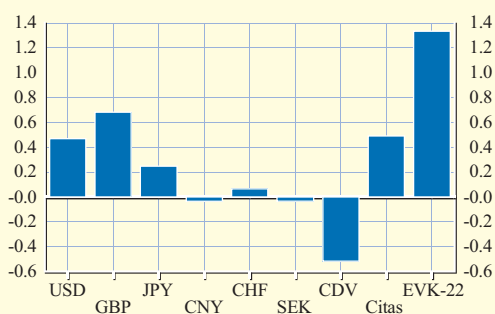
53. attēls. Euro efektīvais kurss un tā dalījums komponentos¹⁾

(dienas dati)

EVK pārmaiņas veicinošie faktori²⁾

2008. gada 29. februāris–4. jūnijs (procentu punktos)

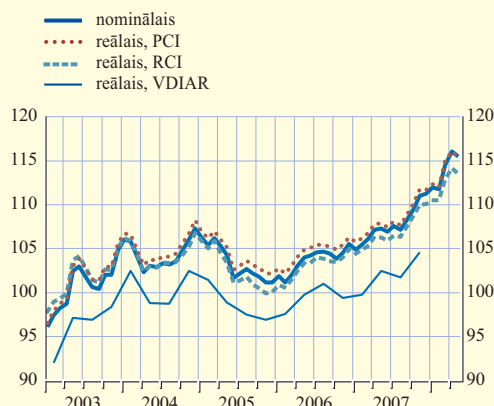
Avots: ECB.

1) Indeksa palielinājums atspoguļo euro kursa kāpumu attiecībā pret euro zonas galveno tirdzniecības partnervalstu un visu ārpus euro zonas esošo ES dalībvalstu valūtām.

2) EVK-22 pārmaiņas veicinošie faktori parādīti atsevišķi attiecībā pret euro zonas sešu galveno tirdzniecības partnervalstu valūtām. Kategorija "Citas dalībvalstis" (CDV) attiecas uz ārpus euro zonas esošo dalībvalstu valūtu (izņemot GBP un SEK) kopējo ietekmi. Kategorija "Citas" attiecas uz pārējo sešu euro zonas tirdzniecības partnervalstu kopējo ietekmi EVK-22 indeksā. Pārmaiņas aprēķinātas, izmantojot attiecīgos vispārējos tirdzniecības svarus EVK-22 indeksā.

54. attēls. Euro nominālie un reālie efektīvie kursi¹⁾

(mēneša/ceturkšņa dati; indekss: 1999. gada 1. cet. = 100)

Avots: ECB.

1) EVK-22 indeksu palielinājums atspoguļo euro kursa kāpumu. Jaunākie mēneša datu novērojumi veikti par 2008. gada maiju. Uz VDIAR balstīta reālā EVK-22 jaunākie novērojumi ir 2007. gada 4. ceturkšņa dati, un tie daļēji pamatojas uz aplēsēm.

Euro efektīvā kursa kāpums pēdējos trijos mēnešos bija samērā plašs. Euro kurss būtiski paaugstinājās attiecībā pret Korejas vonu un Japānas jenu, savukārt mērenāk – attiecībā pret Lielbritānijas sterliņu mārciņu un Šveices franku, kā arī ASV dolāru, Kanādas dolāru un Honkongas dolāru. Taču tas samazinājās attiecībā pret dažu jauno ES dalībvalstu valūtām. Aplūkojot euro zonas starptautisko cenu un izmaksu konkurētspējas rādītājus, euro reālais efektīvais kurss, pamatojoties uz patēriņa un ražotāju cenu dinamiku, 2008. gada maijā bija vidēji aptuveni par 6.4% augstāks nekā tā 2007. gada līmenis (sk. 54. att.).

EURO KURSS ATTIECĪBĀ PRET ASV DOLĀRU

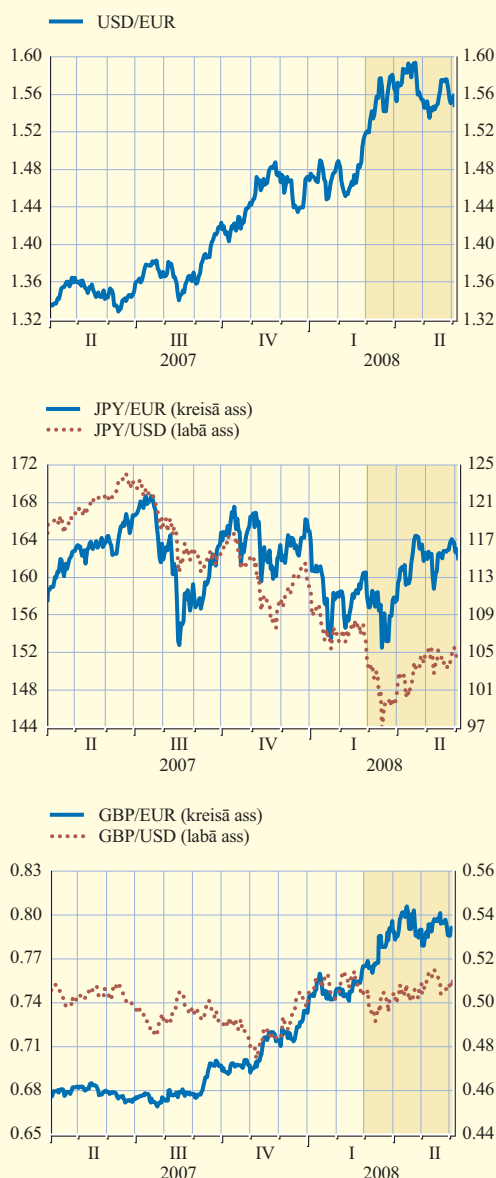
Pēc finanšu tirgus satricinājuma sākuma 2007. gada augustā euro kurss stabili palielinājās attiecībā pret ASV dolāru un no 2008. gada novembra beigām līdz februāra sākumam stabilizējās. Aptuveni februāra vidū tas sāka paaugstināties straujākā tempā, galvenokārt reaģējot uz tirgus gaidām par procentu likmju starpības palielināšanos un euro zonas tautsaimniecības elastības pazīmēm attiecībā uz lejupslīdi ASV. Šis stabilais kāpums noteica euro kursa augstāko līmeni attiecībā pret ASV dolāru kopš monetārās savienības izveidošanas (2008. gada 23. aprīlī euro atbilda 1.594 ASV dolāriem). Pēc tam euro kurss samazinājās, un maijā bija vērojama tā novirze. Nesenais euro kursa kritums attiecībā pret ASV dolāru, šķiet, lielākoties saistīts ar tirgus izpratnes mainīšanos par relatīvo monetārās politikas nostāju ASV un euro zonā galvenokārt pēc tam, kad tika publiskoti dati, kas liecina par inflācijas kāpumu ASV. 4. jūnijā euro atbilda 1.55 ASV dolāriem (t.i., euro kurss bija par 2% augstāks par tā februāra beigu līmeni un gandrīz par 13% augstāks nekā tā 2007. gada vidējais līmenis; sk. 55. att.).

EURO KURSS ATTIECĪBĀ PRET JAPĀNAS JENU

Kopš 2007. gada vasaras euro kursa svārstības attiecībā pret Japānas jenu kopumā bija diezgan nozīmīgas (euro atbilda 152–167 Japānas jenām). Pēdējos trijos mēnešos euro kurss palielinājās attiecībā pret Japānas jenu, turpinoties īstermiņa svārstībām. Tā svārstības attiecībā pret Japānas jenu kopumā atspoguļoja pārmaiņas tirgus gaidās par aktīvu cenu svārstīgumu, jo tās būtiski ietekmēja gaidīto tādu tirdzniecības darījumu ienesīgumu, kuru pamatā ir dažādu valūtu procentu likmju

55. attēls. Valūtu kursu pārmaiņu tendences

(dienas dati)

Avots: ECB.
Piezīme. Iekrāsotā daļa attiecas uz laiku no 2008. gada 29. februāra līdz 2008. gada 4. jūnijam.

starpība, t.i., tirdzniecības darījumu, kas ietver aizņemšanos zema ienesīguma valūtā (piemēram, Japānas jenās) un ienākumu ieguldīšanu augsta ienesīguma valūtā. Japānas jenas kā šādos tirdzniecības darījumos izmantojamās finansējuma valūtas nozīme bija viens no galvenajiem tās divpusējā kursa dinamikas faktoriem, tāpēc, reaģējot uz tirgus dalībnieku riska pārvērtēšanu pēc starptautisko makroekonomisko datu publicēšanas, bija vērojamas tā svārstības. Faktiski Japānas jenas kursa svārstības attiecībā pret euro kopš 2007. gada vasaras bijušas neparasti lielas un krasas. Kopumā ar Japānas jenas kursu saistītā riska palielināšanās mazina tās kā finansējuma valūtas pievilcību, tādējādi radot augšupvērstu spiedienu uz kursu un otrādi. Kopumā Japānas jenas kurss nominālajā efektīvajā izteiksmē kopš 2007. gada palielinājās, neraugoties uz diezgan lielām svārstībām. Pēdējos trijos mēnešos euro kurss palielinājās arī attiecībā pret Japānas jenu (4. jūnijā tas atbilda 161.82 Japānas jenām, t.i., tā līmenis bija par 2.4% augstāks nekā februāra beigās, mazāk nekā par 0.5% pārsniedzot 2007. gada vidējo rādītāju; sk. 55. att.).

ES DALĪBVALSTU VALŪTAS

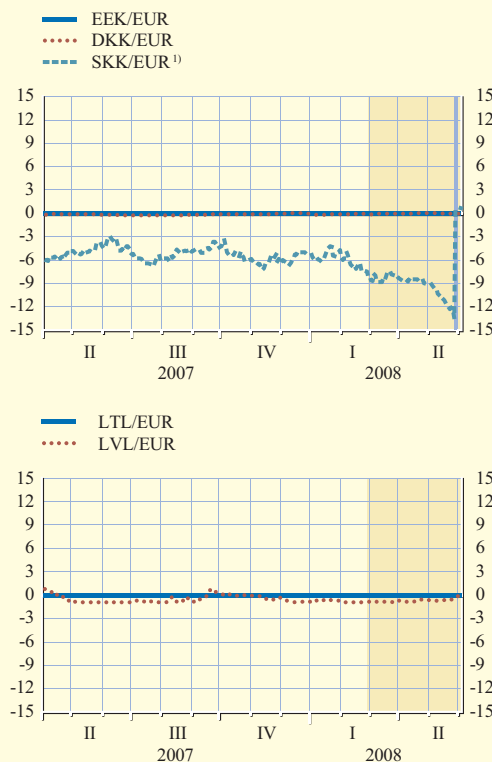
2008. gada pirmajos piecos mēnešos (tāpat kā 2007. gadā) vairākuma VKM II iekļauto valūtu kursi attiecībā pret euro saglabājās stabili un joprojām atbilda vai bija tuvu to attiecīgajam centrālajam kursam (sk. 56. att.). Izņēmums bija Slovērijas kronas kurss, attiecībā pret kuru euro pēc vispārējās stabilitātes perioda 2007. gadā samazinājās gandrīz visu 2008. gadu. Kopš februāra beigām euro kurss saruka attiecībā pret Slovērijas kronu par 6.8%. Slovērijas kronas VKM II centrālais kurss ar 29. maiju tika revalvēts par 17.64% (sk. 11. ielikumu "Slovērijas kronas revalvācija VKM II"). 4. jūnijā euro atbilda 30.325 Slovērijas kronām, t.i., tās kurss bija par 0.7% augstāks par centrālo kursu un aptuveni par 10% augstāks nekā tā 2007. gada līmenis.

Runājot par pārējām VKM II valūtām (Dānijas kronu, Igaunijas kronu, Lietuvas litu un Latvijas latu), tikai Latvijas lats nedaudz mainījās. Lai gan Latvijas lata kurss saglabājās pie svārstību koridora apakšējās robežas, tas pakāpeniski tuvojās centrālajam kursam. 4. jūnijā Latvijas lata kurss bija mazāk nekā par 0.5% augstāks nekā VKM II centrālais kurss, un tas samazinājās attiecībā pret euro aptuveni par 0.5% mazāk nekā februāra beigās.

Attiecībā uz pārējo ES dalībvalstu valūtām, kas nepiedalās VKM II, euro kurss pēc diezgan krasa kāpuma 2007. gada 2. pusgadā kopumā stabilizējās attiecībā pret Lielbritānijas sterliņu mārciņu. Pēdējā laikā no februāra beigām līdz 2008. gada 4. jūnijam tas palielinājās attiecībā pret Lielbritānijas sterliņu mārciņu par 3.3%, atspoguļojot tirgus bažas par Lielbritānijas

56. attēls. Valūtu kursu pārmaiņu tendences VKM II

(dienas dati; novirze no centrālā kursa; procentu punktos)

Avots: ECB.

Piezīme. Pozitīva vai negatīva novirze no centrālā kursa attiecībā pret euro norāda, ka valūta ir vājāka vai stiprāka koridora pusē. Dānijas kronai svārstību koridors ir $\pm 2.25\%$; visām pārējām valūtām tiek piemērots standarta svārstību koridors $\pm 1.5\%$.

1) Vertikālā līnija norāda 2008. gada 29. maiju, kad Slovērijas kronas centrālo kursu attiecībā pret euro revalvēja no 35.4424 uz 30.1260.

tautsaimniecības turpmāko attīstību un tās finanšu sistēmas pakļautību pasaules finanšu satricinājumam. Turpretī euro kurss samazinājās attiecībā pret Rumānijas leju, Polijas zlotu un Ungārijas forintu (attiecīgi par 2.8%, 4.4% un 8.1%), ņemot vērā pieaugošās politikas procentu likmes visās trijās valstīs.

11. ielikums

SLOVĀKIJAS KRONAS REVALVĀCIJA VKM II

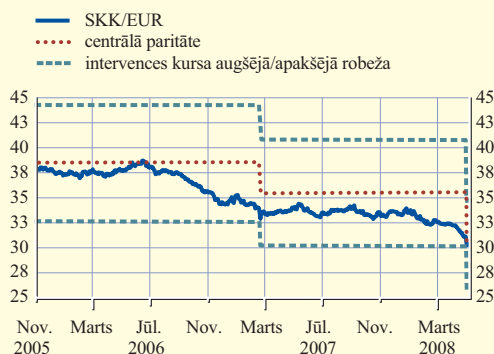
Ar 2008. gada 29. maiju Slovākijas krona tika revalvēta par 17.6472% VKM II. Šajā ielikumā sniegts īss šā lēmuma pamatojums.

2005. gada 28. novembrī Slovākijas valūta iesaistījās Valūtas kursa mehānismā II (VKM II) ar sākotnējo centrālo kursu attiecībā pret euro 38.4550. Kopš pievienošanās VKM II Slovākijas krona tirgota galvenokārt tuvāk centrālā kursa koridora augšējai robežai (sk. att.), ko veicināja spēcīgās makroekonomiskās norises un labvēlīgās ekonomiskās prognozes. Tāpēc Slovākijas kronas VKM II centrālais kurss ar 2007. gada 19. martu tika revalvēts par 8.5% un attiecībā pret euro bija 35.4424, izmantojot VKM II standarta valūtas kursa procedūru¹. Pēc revalvēcijas Slovākijas kronu pastāvīgi turpināja tirgot tuvāk VKM II centrālā kursa koridora augšējai robežai, un to tikai īslaicīgi ietekmēja spriedze pasaules finanšu tirgos. 2008. gada janvāra vidū Slovākijas kronas kurss attiecībā pret euro sāka būtiski palielināties sakarā ar spēcīgo ekonomisko izaugsmi, un kāpums vēl vairāk pieauga pēc tam, kad Eiropas Komisija un ECB publicēja Konverģences ziņojumu un Eiropas Komisija iesniedza Padomei priekšlikumu par euro ieviešanu Slovākijā ar 2009. gada 1. janvāri. 2008. gada 28. maijā Slovākijas valūtas kurss attiecībā pret euro bija 30.662 (par 13.5% augstāks nekā centrālais kurss).

Pēc Slovākijas valdības institūciju lūguma Eiropas Kopienas euro zonas dalībvalstu ministri, Eiropas Centrālā banka un Dānijas, Igaunijas, Latvijas, Lietuvas un Slovākijas ministri un centrālo banku prezidenti, savstarpēji vienojoties un ievērojot kopēju procedūru, kurā iesaistās Eiropas Komisija, pēc apspriedēm ar Ekonomikas un finanšu komiteju nolēma koriģēt Slovākijas kronas centrālo kursu VKM II. Jau minēts, ka Slovākijas kronas centrālais kurss ar 2008. gada 29. maiju tika revalvēts par 17.6472%. Jaunais Slovākijas kronas centrālais kurss attiecībā pret euro ir 30.1260 (tuvu iepriekšējā svārstību koridora apakšējai robežai). Standarta svārstību koridors joprojām būs $\pm 15\%$ no noteiktā centrālā kronas kursa. Slovākijas kronai attiecīgi noteikts jauns obligātās intervences kurss (spēkā ar 2008. gada 29. maiju; norādīts A tabulā).

Slovākijas kronas kursa norises kopš pievienošanās VKM II

(dienas dati)

Avots: ECB.

¹ Sīkāku informāciju sk. 2007. gada aprīļa "Mēneša Biļetena" 7. ielikumā *Revaluation of the Slovak koruna within ERM II* ("Slovākijas kronas revalvēcija VKM II").

A tabula. Euro centrālais kurss un obligātais intervences kurss ES dalībvalstu valūtām, kas pievienojušās VKM II; spēkā ar 2008. gada 29. maiju

	Intervences kursa augšējā robeža	Centrālais kurss	Intervences kursa apakšējā robeža
Dānijas krona (DKK)	7.62824	7.46038	7.29252
Igaunijas krona (EEK)	17.9936	15.6466	13.2996
Latvijas lats (LVL)	0.808225	0.702804	0.597383
Lietuvas lits (LTL)	3.97072	3.45280	2.93488
Slovākijas krona (SKK)	34.6449	30.120	25.6071

Citāts no 2008. gada 28. maija Eiropas Savienības Paziņojuma:

"Slovākijas kronas centrālā kursa revalvācijas pamatojums ir attiecīgo tautsaimniecības pamatrādītāju uzlabošanās. Tā palīdzēs valdības institūcijām saglabāt makroekonomisko stabilitāti. Revalvācija balstās uz valdības institūciju stingru apņemšanos īstenot pienācīgu atbalsta politiku, kuras mērķis īpaši ir saglabāt ilgtspējīgu cenu stabilitāti, stiprinot ārējo konkurētspēju un tautsaimniecības noturību.

Šī politika ietver minēto: palielināt strukturālo fiskālo korekciju tempu 2008. gadā un nodrošināt gada vidējās strukturālās korekcijas vismaz 0.5% no IKP apjomā ar 2009. gadu atbilstoši Padomes 2008. gada 12. februāra atzinumam par Slovākijas aktualizēto konverģences programmu; ja nepieciešams, īstenot vēl stingrāku fiskālo nostāju, ja rastos papildu inflācijas spiediens; veicināt darba samaksas attīstību, kas atspoguļotu darba ražīguma kāpumu, īpaši valsts sektorā; turpināt strukturālās reformas, lai uzlabotu institucionālo struktūru izglītības un pētījumu un attīstības jomā, veicināt labāku darba tirgu funkcionēšanu (īpaši risinot komplekso situāciju – augsts strukturālais bezdarbs, reģionu attīstības līmeņa atšķirības un prasmju neatbilstība) un uzlabot uzņēmējdarbības vidi, lai palielinātu darba ražīguma kāpumu. Slovākijas valdības institūcijas nodrošinās efektīvu cenu noteikšanu regulētajās nozarēs, īpaši enerģijas nozarē. Tās turpinās rūpīgi sekot finanšu stabilitātei, lai nepieļautu kredītēšanas nosacījumu atvieglošanu un nodrošinātu pienācīgu kredītrisku uzskaiti. Gan valdības, gan ES atbildīgās institūcijas stingri kontrolēs makroekonomiskās un valūtas kursa norises. Valdības institūcijas ir apņēmušās pēc nepieciešamības pastiprināt politikas nostāju.

Šis lēmums nav pretrunā iespējamam Padomes lēmumam par euro ieviešanu Slovākijā (kā noteikts Līguma 122. panta 2. punktā)."

B tabula. Slovākijas tautsaimniecības pamatrādītāji

(gada pārmaiņas; % gadā)

	2001–2006	2007
Reālā ekonomikas izaugsme	5.5	10.4
SPCI inflācija	5.6	1.9
Tekošā konta bilance ¹⁾	-7.5	-5.1
Fiskālais deficīts ¹⁾	-4.4	-2.2
Valdības parāds ¹⁾	40.1	29.4
Ilgtermiņa procentu likme	5.5	4.5
Īstermiņa procentu likme	5.6	4.3
Valūtas kurss attiecībā pret euro (SKK)	41.3	33.8

Avoti: ECB un Eurostat (Ameco datubāze).
Piezīme: Dati ir gada vidējie rādītāji.
1) % no IKP.

PĀRĒJĀS VALŪTAS

Euro kursa svārstības attiecībā pret Šveices franku 2007. gadā bija diezgan lielas, un pēc samērā spēcīga krituma 2008. gada pirmajos mēnešos tas kopš marta vidus atkal pieauga. 2008. gada 4. jūnijā euro atbilda 1.60 Šveices frankiem (pieaugums salīdzinājumā ar februāra beigām – 1%). Euro kursa dinamika attiecībā pret Šveices franku lielā mērā bija saistīta ar tā nozīmi tirdzniecības

darījumos, kuru pamatā ir dažādu valūtu procentu likmju starpība. Tāpat kā Japānas jena, arī Šveices franks tika izmantots par finansējuma valūtu šāda veida finanšu darījumos.

No februāra beigām līdz 2008. gada 4. jūnijam euro kurss attiecībā pret Norvēģijas kronu nedaudz palielinājās. Tas paaugstinājās arī attiecībā pret dažu galveno Āzijas tirdzniecības partnervalstu valūtām – Korejas vonu (10.6%) un Honkongas dolāru (2.3%). Nozīmīgs izņēmums bija Ķīnas juāņas kurss, attiecībā pret kuru euro šajā periodā kopumā saglabājās stabils.

7.2. MAKSĀJUMU BILANCE

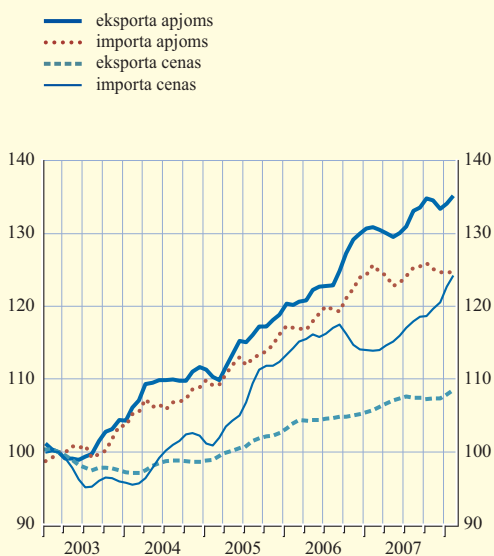
2008. gada 1. ceturksnī maksājumu bilances dati liecināja par eksporta pieauguma kāpumu un nelielu importa palielinājuma pieaugumu salīdzinājumā ar 2007. gada 4. ceturksni. Neraugoties uz šīm norisēm, euro zonas tekošā konta pozitīvais saldo turpināja samazināties, 12 mēnešos līdz 2008. gada martam sasniedzot līmeni, kas tuvu sabalansētai balancei (sezonāli izlīdzinātā izteiksmē). 12 mēnešos līdz 2008. gada martam finanšu kontā apvienoto tiešo investīciju un portfeļieguldījumu kumulētais pozitīvais saldo bija 32.0 mljrd. euro salīdzinājumā ar pozitīvo saldo (246.2 mljrd. euro) pirms gada. Šis sarukums galvenokārt atspoguļoja mazāku portfeļieguldījumu pozitīvo saldo.

TIRDZNIECĪBA UN TEKOŠAIS KONTS

Pretstatā norisēm 2007. gada 4. ceturksnī ārpus euro zonas esošo valstu preču un pakalpojumu eksporta un importa pieaugums 2008. gada 1. ceturksnī palielinājās. Pēc krituma 2007. gada

57. attēls. Preču tirdzniecības apjoma un cenu dalījums

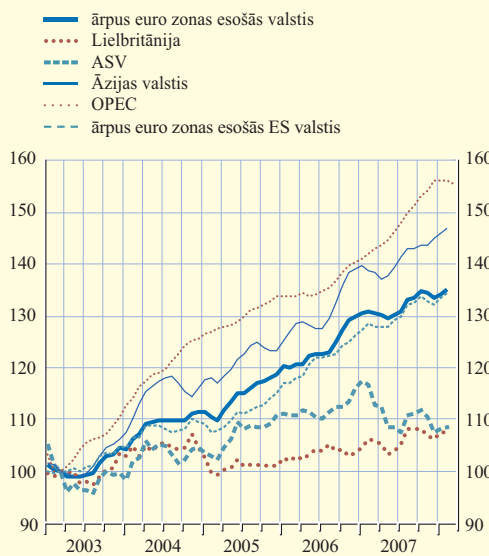
(indekss: 2003. gada 1. cet. = 100; sezonāli izlīdzināti dati; 3 mēnešu mainīgais vidējais rādītājs)

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.
Piezīme. Jaunākie ārpus euro zonas valstu novērojumi attiecas uz 2008. gada februāri.

58. attēls. Euro zonas eksporta apjoms uz atsevišķām tirdzniecības partnervalstīm

(indeksi: 2003. gada 1. cet. = 100; sezonāli izlīdzināti dati; 3 mēnešu mainīgais vidējais rādītājs)

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.
Piezīme. Jaunākie novērojumi attiecas uz 2008. gada martu, izņemot ārpus euro zonas esošās valstis un ārpus euro zonas esošās ES valstis, ASV, Lielbritāniju un Āzijas valstis (2008. gada februāris).

12. tabula. Euro zonas maksājumu bilances galvenie posteņi

(sezonāli izlīdzināti, ja nav norādīts citādi)

			3 mēnešu mainīgie vidējie rādītāji (ieskaitot)				12 mēnešu kumulētie dati (ieskaitot)	
	2008 Febr.	2008 Marts	2007 Jūn.	2007 Sept.	2007 Dec.	2008 Marts	2007 Marts	2008 Marts
<i>Mlrd. euro</i>								
Tekošais kants	7.5	-15.3	3.4	3.3	-1.3	-5.2	6.5	0.4
Preču balance	4.5	-3.9	6.1	5.2	2.0	0.8	32.3	42.3
Eksports	133.7	127.8	124.2	128.1	126.9	131.0	1 425.4	1 530.7
Imports	129.2	131.7	118.2	122.9	124.9	130.2	1 393.1	1 488.4
Pakalpojumu balance	6.0	3.6	3.6	4.7	4.2	4.8	45.1	52.1
Eksports	41.7	41.8	40.4	41.9	42.4	41.4	450.9	498.2
Imports	35.8	38.1	36.7	37.2	38.2	36.6	405.8	446.2
Ienākumu balance	1.1	-4.2	-0.2	0.8	0.6	-2.4	7.9	-3.8
Kārtējo pārvedumu balance	-4.0	-10.8	-6.1	-7.4	-8.1	-8.4	-78.9	-90.1
Finanšu kants¹⁾	-24.9	11.8	16.6	32.5	-24.7	4.7	70.2	87.5
Apvienotās tiešās investīcijas un portfelieguldījumi	-0.7	-17.5	10.8	8.1	-8.7	0.4	246.2	32.0
Neto tiešās investīcijas	-20.0	-18.8	-19.3	-13.6	6.1	-22.9	-130.2	-149.3
Neto portfelieguldījumi	19.4	1.3	30.1	21.7	-14.7	23.3	376.4	181.3
Kapitāla vērtspapīri	35.4	4.8	21.5	8.6	-6.1	32.0	213.1	167.9
Parāda instrumenti	-16.0	-3.5	8.7	13.1	-8.7	-8.6	163.3	13.4
Obligācijas un parādzīmes	-2.8	2.1	3.1	2.6	0.6	9.2	250.9	46.4
Naudas tirgus instrumenti	-13.2	-5.7	5.6	10.5	-9.2	-17.8	-87.6	-33.0
<i>Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu (%)</i>								
Preces un pakalpojumi								
Eksports	1.9	-3.3	1.4	3.3	-0.4	1.8	11.8	8.1
Imports	-0.4	3.0	1.4	3.4	1.9	2.3	11.9	7.5
Preces								
Eksports	1.7	-4.4	1.7	3.1	-0.9	3.2	12.9	7.4
Imports	-0.3	2.0	0.8	4.0	1.6	4.2	13.1	6.8
Pakalpojumi								
Eksports	2.3	0.1	0.3	3.8	1.2	-2.2	8.5	10.5
Imports	-0.5	6.7	3.2	1.3	2.7	-4.2	7.9	10.0

Avots: ECB.

Piezīme. Skaitļu noapaļošanas rezultātā summa var atšķirties no kopsummas.

1) Rādītāji attiecas uz bilancēm (neto plūsmām). Pozitīvs (negatīvs) skaitlis norāda uz pozitīvu (negatīvu) saldo. Sezonāli neizlīdzināti dati.

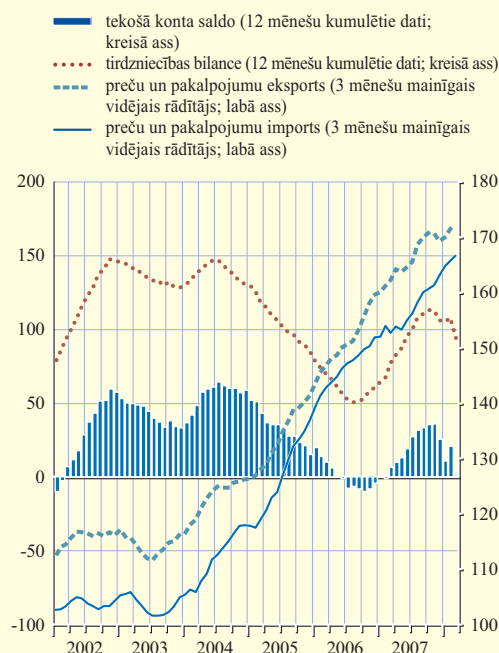
4. ceturksnī preču un pakalpojumu eksporta vērtība sezonāli izlīdzinātā izteiksmē pieauga par 1.8% (sk. 12. tabulu). Vienlaikus preču un pakalpojumu imports palielinājās par 2.3% salīdzinājumā ar kāpumu (1.9%) 2007. gada 4. ceturksnī.

Eksporta un importa pieauguma tempa palielināšanos 1. ceturksnī galvenokārt noteica preču tirdzniecības kāpums, ko daļēji kompensēja gan pakalpojumu eksporta, gan to importa sarukums. Kopumā šķiet, ka tas atbilst ārvalstu pieprasījuma un euro zonas IKP pieaugumam šajā periodā.

Lai gan eksporta apjoma galvenokārt var skaidrot ar eksporta vērtības sarukumu 2007. gada 4. ceturksnī, nesen novērotais kāpums, šķiet, atspoguļoja gan eksporta apjoma, gan cenu attīstību. Preču tirdzniecības apjoma un cenu dalījums (pieejams līdz 2008. gada februārim) liecina, ka eksporta apjoms trijos mēnešos līdz februārim palielinājās par 0.4% (sk. 57. att.). Turklāt eksporta cenas pieauga par 1.1% salīdzinājumā ar nelielu kritumu (0.1%) trijos mēnešos līdz 2007. gada novembrim.

59. attēls. Euro zonas tekošais kants un tirdzniecības balance

(mēneša dati; sezonāli izlīdzināti; mljrd. euro)

Avots: ECB.

Euro zonas preču tirdzniecības ģeogrāfiskais dalījums liecina, ka eksporta apjoma dinamika neatspoguļo konkrētas uz dažādiem galamērķiem veiktā euro zonas eksporta norises. Lai gan euro zonas eksporta apjomu veicināja stabils eksporta pieaugums uz Centrālās Eiropas un Austrumeiropas valstīm un Āziju, eksports uz ASV turpināja samazināties (sk. 58. att.). Turklāt nesen samazinājās arī eksports uz OPEC valstīm.

Runājot par importu, trijos mēnešos līdz 2008. gada februārim cenas nozīmīgi palielinājās (par 3.8%), lielā mērā izskaidrojot importa vērtības kāpuma pieaugumu 1. ceturksnī. Kopumā importa cenas būtiski palielinājušās kopš 2007. gada 2. pusgada, un to lielākoties var skaidrot ar naftas un nenaftas preču cenu kraso kāpumu, ko tikai daļēji kompensēja euro efektīvā kursa pieaugums. Turpretī importa apjoms trijos mēnešos līdz 2008. gada februārim turpināja samazināties (sk. 57. att.), un to, šķiet, galvenokārt var skaidrot ar nelielo euro zonas privāto patēriņu. Runājot par preču struktūru, importa apjoma sarukums bija plaši vērojams, patēriņa preču importa apjomam samazinoties viskrasāk.

Aplūkojot ilgāku laika posmu, 12 mēnešu kumulētā tekošā kanta saldo 2008. gada martā bija tuvu sabalansētam stāvoklim salīdzinājumā ar pozitīvo saldo (6.5 mljrd. euro) pirms gada; sk. 59. att.). Šo tendenci galvenokārt noteica ienākumu kanta saldo pārmaiņas, tam kļūstot negatīvam, un kārtējo pārvedumu negatīvā saldo kāpums, ko tikai daļēji kompensēja preču un pakalpojumu pozitīvā saldo pieaugums. Pēdējā laikā tekošā kanta pozitīvā saldo kritumu noteica arī preču pozitīvā saldo sarukums kopš 2007. gada oktobra.

FINANŠU KONTS

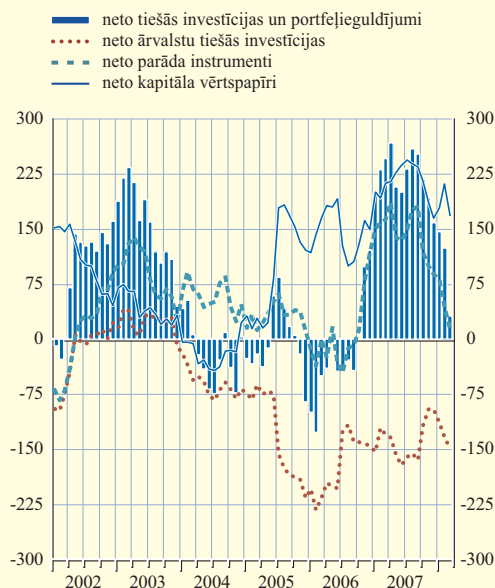
Euro zonas apvienoto tiešo investīciju un portfeļieguldījumu vidējais mēneša pozitīvais saldo 2008. gada 1. ceturksnī bija 0.4 mljrd. euro (negatīvais saldo 2007. gada 4. ceturksnī – 8.7 mljrd. euro; sk. 12. tabulu). Šī finanšu plūsmu virziena maiņa galvenokārt atspoguļoja līdzīgas kapitāla vērtspapīru portfeļieguldījumu norises un (mazāk) obligāciju un parādzīmju pozitīvā saldo pieaugumu. Šīs norises ar uzviju kompensēja tiešo investīciju pozitīvā saldo pārmaiņas, tam kļūstot negatīvam, un naudas tirgus instrumentu negatīvā saldo kāpumu.

Kopumā marta dati liecina, ka pārrobežu portfeļieguldījumus joprojām ietekmēja kredītu tirgus satricinājums, kas sākās 2007. gada augustā. Īpaši euro zonas investori kļuvuši piesardzīgi, izvēloties ārvalstu ieguldījumu stratēģijas. 2008. gada 1. ceturksnī euro zonas rezidenti samazināja kapitāla vērtspapīru ieguldījumus ārvalstīs, lai gan neto ieguldījumu plūsmu ārvalstu obligācijās sarukumu kompensēja neto ieguldījumu plūsmu naudas tirgus instrumentos palielināšanās. Turpretī ārvalstu investori atkārtoti izrādīja interesi par pārrobežu ieguldījumiem, īpaši ieguldījumiem euro zonas kapitāla vērtspapīros.

Aplūkojot ilgāku periodu, 12 mēnešos līdz 2008. gada martam apvienoto tiešo investīciju un portfeļieguldījumu kumulētais pozitīvais saldo sasniedza 32.0 mljrd. euro salīdzinājumā ar pozitīvo saldo (246.2 mljrd. euro) pirms gada (sk. 60. att.). Šo kritumu lielākoties noteica mazāks portfeļieguldījumu pozitīvais saldo, kas savukārt galvenokārt atspoguļoja nerezidentu veikto euro zonas obligāciju un parādzīmju neto pirkumu sarukumu. Vienlaikus tiešo investīciju negatīvais saldo saglabājās līdzīgā līmenī kā pirms gada, un 12 mēnešos līdz 2008. gada martam kumulētais negatīvais saldo bija 149.3 mljrd. euro.

60. attēls. Euro zonas apvienotās tiešās investīcijas un portfeļieguldījumi

(12 mēnešu kumulētie dati; mēneša dati; mljrd. euro)

Avots: ECB.

EURO ZONAS STATISTIKA

SATURS¹

EURO ZONAS APSKATS

Euro zonas tautsaimniecības rādītāju kopsavilkums

S5

1. MONETĀRĀS POLITIKAS STATISTIKA

1.1. Eurosistēmas konsolidētais finanšu pārskats

S6

1.2. Galvenās ECB procentu likmes

S7

1.3. Izsoļu veidā veiktās Eurosistēmas monetārās politikas operācijas

S8

1.4. Obligāto rezervju un likviditātes statistika

S9

2. NAUDA, BANKU DARBĪBA UN IEGULDĪJUMU FONDI

2.1. Euro zonas MFI kopsavilkuma balance

S10

2.2. Euro zonas MFI konsolidētā balance

S11

2.3. Monetārā statistika

S12

2.4. MFI aizdevumu dalījums

S14

2.5. MFI piesaistīto noguldījumu dalījums

S17

2.6. MFI vērtspapīru turējumu dalījums

S20

2.7. Atsevišķu MFI bilances posteņu pārvērtēšana

S21

2.8. Atsevišķu MFI bilances posteņu valūtu dalījums

S22

2.9. Euro zonas ieguldījumu fondu kopsavilkuma balance

S24

2.10. Euro zonas ieguldījumu fondu aktīvi ieguldījumu politiku un ieguldītāju veidu dalījumā

S25

3. EURO ZONAS KONTI

3.1. Integrētie tautsaimniecības un finanšu konti institucionālo sektoru dalījumā

S26

3.2. Euro zonas nefinanšu konti

S30

3.3. Mājsaimniecības

S32

3.4. Nefinanšu sabiedrības

S33

3.5. Apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi

S34

4. FINANŠU TIRGI

4.1. Neakciju vērtspapīri to sākotnējo termiņu, emitentu valstu un valūtu dalījumā

S35

4.2. Euro zonas rezidentu emitētie neakciju vērtspapīri emitentu sektoru un instrumentu veidu dalījumā

S36

4.3. Euro zonas rezidentu emitēto neakciju vērtspapīru pieauguma temps

S38

4.4. Euro zonas rezidentu emitētās kotētās akcijas

S40

4.5. MFI procentu likmes euro denominētajiem euro zonas rezidentu noguldījumiem un kredītiem

S42

4.6. Naudas tirgus procentu likmes

S44

4.7. Euro zonas peļņas likmju līknes

S45

4.8. Akciju tirgus indeksi

S46

5. CENAS, PRODUKCIJAS IZLAIDE, PIEPRASĪJUMS UN DARBA TIRGI

5.1. SPCI, pārējās cenas un izmaksas

S47

5.2. Produkcijas izlaide un pieprasījums

S50

5.3. Darba tirgus

S54

6. VALSTS FINANSES

6.1. Ieņēmumi, izdevumi un deficīts/pārpalikums

S55

6.2. Parāds

S56

6.3. Parāda pārmaiņas

S57

¹ Lai saņemtu papildinformāciju, lūdzam rakstīt uz adresi statistics@ecb.europa.eu. Detalizētākus datus par ilgākiem laika periodiem sk. ECB interneta lapas Statistikas sadaļas Statistisko datu noliktavā (*Statistical Data Warehouse*) (<http://sdw.ecb.europa.eu>).

6.4.	Ceturkšņa ieņēmumi, izdevumi un deficīts/pārpalikums	S58
6.5.	Ceturkšņa parāds un parāda pārmaiņas	S59
7.	ĀRĒJIE DARĪJUMI UN POSTEŅI	
7.1.	Maksājumu bilances kopsavilkums	S60
7.2.	Tekošais kants un kapitāla kants	S61
7.3.	Finanšu kants	S63
7.4.	Maksājumu bilances monetārais atspoguļojums	S69
7.5.	Preču tirdzniecība	S70
8.	VALŪTU KURSI	
8.1.	Efektīvie valūtu kursi	S72
8.2.	Divpusējie valūtu kursi	S73
9.	NORISES ĀRPUS EURO ZONAS ESOŠAJĀS VALSTĪS	
9.1.	Citas ES dalībvalstis	S74
9.2.	ASV un Japāna	S75
	ATTĒLU SARAKSTS	S76
	TEHNISKĀS PIEZĪMES	S77
	VISPĀRĒJĀS PIEZĪMES	S83

EURO ZONAS PAPLAŠINĀŠANĀS 2008. GADA 1. JANVĀRĪ, IETVERTOT TAJĀ KIPRU UN MALTU

Visas 2008. gada novērojumus ietverošās datu laikrindas pilnībā aptver Euro15 (euro zonas, ieskaitot Kipru un Maltu) visas datu laikrindas, ja nav norādīts citādi. Euro zonas procentu likmju, monetārās statistikas un SPCI (un konsekvences dēļ arī M3 sastāvdaļu un atbilstošo bilances posteņu, kā arī SPCI komponentu) statistisko datu laikrindās ietverti to ES dalībvalstu dati, kas laikā, par kuru sniegta statistiskā informācija, bija ieviesušas euro. Tas tiek norādīts ar zemsvītras piezīmi attiecīgajās vietās tabulās. Šādos gadījumos, ja pamatdati ir pieejami, 2001., 2007. un 2008. gada absolūtajām un procentuālajām pārmaiņām, kuras aprēķinātas, izmantojot 2000., 2006. un 2007. gada bāzi, lietota tāda laikrinda, kurā ņemta vērā ietekme, ko radīja attiecīgi Grieķijas, Slovēnijas un Kipras un Maltas pievienošanās euro zonai. Vēsturiskie dati par euro zonu, pirms tai pievienojās Kipra un Malta, sniegti ECB interneta lapā (<http://www.ecb.europa.eu/stats/services/downloads/html/index.en.html>).

Tabulās lietotie apzīmējumi

"-"	datu nav/dati nav izmantotami
": "	dati pagaidām nav pieejami
"..."	nulle vai vērā ņemams
(p)	provizorisks dati
s.i.	sezonāli izlīdzināts
s.n.	sezonāli neizlīdzināts

EURO ZONAS APSKATS

Euro zonas tautsaimniecības rādītāju kopsavilkums

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, ja nav norādīts citādi; %)

1. Monetārās norises un procentu likmes

	M1 ¹⁾	M2 ¹⁾	M3 ^{1), 2)}	M3 ^{1), 2)} 3 mēnešu mainīgais vidējais (centrēts)	MFI aizdevumi euro zonas valstu rezidentiem, izņemot MFI un valdību ¹⁾	Ne-MFI sabiedrību emitētie neakciju vērtspapīri, kas denominēti euro ¹⁾	3 mēnešu EURIBOR (gadā (%), perioda vidējais rādītājs)	10 gadu tagadnes darījumu peļņas likme (gadā (%), perioda beigu dati) ³⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8
2006	8.6	8.7	8.4	-	10.9	15.3	3.08	3.91
2007	6.4	9.9	11.1	-	10.8	18.7	4.28	4.38
2007 II	6.2	9.2	10.6	-	10.5	18.5	4.07	4.51
2007 III	6.5	10.3	11.5	-	11.0	20.1	4.49	4.38
2007 IV	5.9	10.7	12.0	-	11.2	19.8	4.72	4.38
2008 I	3.8	10.4	11.2	-	11.0	20.5	4.48	4.13
2007 Dec.	4.0	10.1	11.5	11.8	11.2	21.9	4.85	4.38
2008 Janv.	4.4	10.4	11.6	11.5	11.1	21.8	4.48	4.05
2008 Febr.	3.7	10.7	11.3	11.0	11.0	20.4	4.36	4.06
2008 Marts	2.9	9.9	10.1	10.7	10.8	17.1	4.60	4.13
2008 Apr.	2.5	10.5	10.6	.	10.6	.	4.78	4.32
2008 Maijs	.	.	.	.	.	.	4.86	4.52

2. Cenas, produkcijas izlaide, pieprasījums un darba tirgi

	SPCI	Ražotāju cenas rūpniecībā	Darbaspēka stundas izmaksas	Reālais IKP	Rūpnieciskā ražošana, izņemot būvniecību	Jaudu izmantošana apstrādes rūpniecībā (%)	Nodarbinātība	Bezdarbs (no darbaspēka; %)
	1	2	3	4	5	6	7	8
2006	2.2	5.1	2.5	2.8	4.0	83.2	1.6	8.2
2007	2.1	2.8	2.6	2.6	3.5	84.2	1.8	7.4
2007 III	1.9	2.1	2.5	2.7	4.0	84.0	1.9	7.3
2007 IV	2.9	4.0	2.7	2.1	3.1	84.0	1.7	7.2
2008 I	3.4	5.4	.	2.2	2.8	83.7	.	7.1
2007 Dec.	3.1	4.4	-	-	1.8	-	-	7.2
2008 Janv.	3.2	5.0	-	-	3.5	83.9	-	7.2
2008 Febr.	3.3	5.4	-	-	3.3	-	-	7.1
2008 Marts	3.6	5.8	-	-	1.7	-	-	7.1
2008 Apr.	3.3	6.1	-	-	.	83.5	-	7.1
2008 Maijs	3.6	.	-	-	.	-	-	.

3. Maksājumu bilance, rezerves aktīvi un valūtu kursi

(mljrd. euro, ja nav norādīts citādi)

	Maksājumu bilance (neto darījumi)				Rezerves aktīvi (perioda beigās)	Euro efektīvais kurss EEK22 ⁴⁾ (indekss, 1999 I = 100)		USD/EUR
	Tekošais konts un kapitāla konts		Tiešās investīcijas	Portfeļieguldījumi		Nominālais kurss	Reālais kurss (PCI)	
	1	2 Preces						
2006	7.9	19.2	-144.7	266.3	325.8	103.6	104.5	1.2556
2007	40.5	55.6	-94.8	253.9	347.4	107.7	108.3	1.3705
2007 II	0.1	20.1	-57.9	90.4	325.3	107.1	107.7	1.3481
III	15.2	17.1	-40.9	65.1	340.5	107.6	108.2	1.3738
IV	16.8	9.7	18.2	-44.2	347.4	110.5	111.2	1.4486
2008 I	-12.1	-2.7	-68.8	70.0	356.3	112.7	113.1	1.4976
2007 Dec.	6.1	-2.3	-20.8	-10.1	347.4	111.2	111.7	1.4570
2008 Janv.	-15.5	-7.3	-29.9	49.3	374.8	112.0	112.3	1.4718
Febr.	10.5	4.2	-20.0	19.4	375.4	111.8	112.0	1.4748
Marts	-7.0	0.3	-18.8	1.3	356.3	114.6	115.0	1.5527
Apr.	.	.	.	.	348.7	116.0	116.1	1.5751
Maijs	.	.	.	.	.	115.5	115.4	1.5557

Avoti: ECB, Eiropas Komisija (Eurostat un Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorāts) un Reuters.

Piezīme. Sīkāku informāciju par datiem sk. tālākās šīs sadaļas tabulās.

- 1) Mēneša datu gada procentuālās pārmaiņas attiecas uz mēneša beigām, bet ceturkšņa un gada datu gada procentuālās pārmaiņas attiecas uz laukrindas perioda vidējā rādītāja gada pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. tehniskajās piezīmēs.
- 2) M3 un tā sastāvdaļas neietilpst ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu turētās naudas tirgus fondu akcijas/daļas un parāda vērtspapīri ar termiņu līdz 2 gadiem.
- 3) Balstīta uz euro zonas centrālo valdību AAA reitinga obligāciju peļņas likmju liknēm. Sīkāku informāciju sk. 4.7. tabulā.
- 4) Tirdzniecības partneru grupu definīciju un citu informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

MONETĀRĀS POLITIKAS STATISTIKA

I.I. Eurosistēmas konsolidētais finanšu pārskats (milj. euro)

1. Aktīvi

	09.05.2008.	16.05.2008.	23.05.2008.	30.05.2008.
Zelts un zeltā izteiktie debitoru parādi	209 628	209 609	209 563	209 545
Prasības ārvalstu valūtā pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem	137 324	138 408	138 403	136 301
Prasības ārvalstu valūtā pret euro zonas valstu rezidentiem	48 204	47 793	53 266	54 943
Prasības euro pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem	15 403	15 321	15 677	15 613
Aizdevumi, kas izsniegti euro euro zonas valstu kredītiestādēm	445 042	486 640	461 949	455 821
Galvenās refinansēšanas operācijas	150 002	191 499	176 501	170 002
Ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas	295 024	295 026	285 028	285 027
Precizējošās reversās operācijas	0	0	0	0
Strukturālās reversās operācijas	0	0	0	0
Aizdevumu iespēja uz nakti	14	115	418	791
Papildu nodrošinājuma pieprasījumu kredīti	2	0	2	1
Pārējās prasības euro pret euro zonas valstu kredītiestādēm	34 575	33 932	32 462	32 095
Euro zonas valstu rezidentu vērtspapīri euro	110 608	112 212	112 357	114 000
Valdības parāds euro	38 009	38 010	38 013	38 007
Pārējie aktīvi	354 070	358 954	362 107	366 920
Kopā aktīvi	1 392 863	1 440 879	1 423 797	1 423 245

2. Pasīvi

	09.05.2008.	16.05.2008.	23.05.2008.	30.05.2008.
Banknotes apgrozībā	673 524	671 118	669 292	672 006
Saistības euro pret euro zonas valstu kredītiestādēm	195 480	233 356	195 456	207 582
Pieprasījuma noguldījumu konti (ietverot obligāto rezervju sistēmu)	194 841	233 151	195 380	207 516
Noguldījumu iespēja	478	46	67	55
Termiņnoguldījumi	0	0	0	0
Precizējošās reversās operācijas	0	0	0	0
Papildu nodrošinājuma pieprasījumu noguldījumi	161	159	9	11
Pārējās saistības euro pret euro zonas valstu kredītiestādēm	174	172	164	156
Emitētie parāda vērtspapīri	0	0	0	0
Saistības euro pret citiem euro zonas valstu rezidentiem	61 588	72 899	88 478	71 916
Saistības euro pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem	65 675	65 963	73 947	73 373
Saistības ārvalstu valūtā pret euro zonas valstu rezidentiem	1 451	1 852	2 876	2 280
Saistības ārvalstu valūtā pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem	19 099	18 396	16 282	16 514
Saistības pret SVF speciālo aizņēmuma tiesību ietvaros	5 148	5 148	5 148	5 148
Pārējās saistības	142 670	143 806	143 984	146 100
Pārvērtēšanas konti	156 231	156 231	156 231	156 231
Kapitāls un rezerves	71 823	71 938	71 939	71 939
Kopā pasīvi	1 392 863	1 440 879	1 423 797	1 423 245

Avots: ECB.

I.2. Galvenās ECB procentu likmes

(apjoms – procentos gadā; pārmaiņas – procentu punktos)

Spēkā ar ¹⁾	Noguldījumu iespēja		Galvenās refinansēšanas operācijas			Aizdevumu iespēja uz nakti	
			Fiksētas procentu likmes izsoles	Mainīgas procentu likmes izsoles			
			Fiksētā procentu likme	Minimālā pieteikuma procentu likme			
	Apjoms 1	Pārmaiņas 2	Apjoms 3	Apjoms 4	Pārmaiņas 5	Apjoms 6	Pārmaiņas 7
1999 1. janv. 4. ²⁾	2.00 2.75	- 0.75	3.00 3.00	- -	- ...	4.50 3.25	- -1.25
22. 9. apr.	2.00 1.50	-0.75 -0.50	3.00 2.50	- -	... -0.50	4.50 3.50	1.25 -1.00
5. nov.	2.00	0.50	3.00	-	0.50	4.00	0.50
2000 4. febr.	2.25	0.25	3.25	-	0.25	4.25	0.25
17. marts	2.50	0.25	3.50	-	0.25	4.50	0.25
28. apr.	2.75	0.25	3.75	-	0.25	4.75	0.25
9. jūn.	3.25	0.50	4.25	-	0.50	5.25	0.50
28. ³⁾	3.25	...	-	4.25	...	5.25	...
1. sept.	3.50	0.25	-	4.50	0.25	5.50	0.25
6. okt.	3.75	0.25	-	4.75	0.25	5.75	0.25
2001 11. maijs	3.50	-0.25	-	4.50	-0.25	5.50	-0.25
31. aug.	3.25	-0.25	-	4.25	-0.25	5.25	-0.25
18. sept.	2.75	-0.50	-	3.75	-0.50	4.75	-0.50
9. nov.	2.25	-0.50	-	3.25	-0.50	4.25	-0.50
2002 6. dec.	1.75	-0.50	-	2.75	-0.50	3.75	-0.50
2003 7. marts	1.50	-0.25	-	2.50	-0.25	3.50	-0.25
6. jūn.	1.00	-0.50	-	2.00	-0.50	3.00	-0.50
2005 6. dec.	1.25	0.25	-	2.25	0.25	3.25	0.25
2006 8. marts	1.50	0.25	-	2.50	0.25	3.50	0.25
15. jūn.	1.75	0.25	-	2.75	0.25	3.75	0.25
9. aug.	2.00	0.25	-	3.00	0.25	4.00	0.25
11. okt.	2.25	0.25	-	3.25	0.25	4.25	0.25
13. dec.	2.50	0.25	-	3.50	0.25	4.50	0.25
2007 14. marts	2.75	0.25	-	3.75	0.25	4.75	0.25
13. jūn.	3.00	0.25	-	4.00	0.25	5.00	0.25

Avots: ECB.

- 1) No 1999. gada 1. janvāra līdz 2004. gada 9. martam datums attiecas uz noguldījumu iespējām un aizdevumu iespējām uz nakti. Galvenajām refinansēšanas operācijām procentu likmju pārmaiņas ir spēkā ar pirmo operāciju, kas veikta pēc norādītā datuma. 2001. gada 18. septembrī veiktās pārmaiņas stājās spēkā ar to pašu datumu. Sākot ar 2004. gada 10. martu, datums attiecas uz noguldījumu iespējām un aizdevumu iespējām uz nakti un galvenajām refinansēšanas operācijām (pārmaiņas ir spēkā ar pirmo galveno refinansēšanas operāciju, kas veikta pēc Padomes diskusijas), ja vien nav norādīts citādi.
- 2) ECB 1998. gada 22. decembrī paziņoja, ka izņēmuma kārtā no 1999. gada 4. janvāra līdz 21. janvārim, lai tirgus dalībniekiem atvieglotu pāreju uz jauno monetāro režīmu, starp aizdevumu iespēju uz nakti un noguldījumu iespēju procentu likmēm piemērojams šaurais koridors (50 bāzes punktu).
- 3) ECB 2000. gada 8. jūnijā paziņoja, ka, sākot ar operāciju, par kuru norēķins veicams 2000. gada 28. jūnijā, Eurosistēmas galvenās refinansēšanas operācijas tiks veiktas ar mainīgas procentu likmes izsoļu palīdzību. Minimālā pieteikuma procentu likme ir minimālā procentu likme, kādu drīkst piedāvāt izsoles dalībnieki.

1.3. Izsoļu veidā veiktās Eurosistēmas monetārās politikas operācijas^{1),2)}

(milj. euro; gada procentu likmes; %)

1. Galvenās un ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas³⁾

Norēķina datums	Solījuma summa	Dalībnieku skaits	Izolītā summa	Mainīgas procentu likmes izsoles			Ilgums (dienās)
				Minimālā pieteikuma procentu likme	Robežlikme ⁴⁾	Vidējā svērtā procentu likme	
1	2	3	4	5	6	7	
Galvenās refinansēšanas operācijas							
2008 6. febr.	223 805	226	161 500	4.00	4.17	4.20	7
13.	223 706	229	187 500	4.00	4.10	4.18	7
20.	226 655	262	178 000	4.00	4.10	4.15	7
27.	233 242	260	183 000	4.00	4.10	4.15	7
5. marts	240 542	264	176 500	4.00	4.11	4.14	7
12.	260 402	298	209 500	4.00	4.12	4.16	7
19.	295 701	336	202 000	4.00	4.16	4.20	7
26.	302 534	301	216 000	4.00	4.23	4.28	7
2. apr.	283 699	306	150 000	4.00	4.21	4.25	7
9.	247 590	295	130 000	4.00	4.23	4.24	7
16.	249 682	310	204 500	4.00	4.21	4.26	7
23.	218 419	302	173 000	4.00	4.21	4.25	7
30.	247 451	316	170 000	4.00	4.26	4.29	7
7. maijs	229 288	304	150 000	4.00	4.26	4.29	7
14.	208 523	287	191 500	4.00	4.18	4.26	7
21.	203 091	326	176 500	4.00	4.15	4.22	7
28.	224 080	330	170 000	4.00	4.19	4.23	7
4. jūn.	210 100	336	153 000	4.00	4.17	4.22	7
Ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas							
2007 23. nov.	147 977	130	60 000	-	4.55	4.61	90
29.	132 386	175	50 000	-	4.65	4.70	91
12. dec.	105 126	122	60 000	-	4.81	4.88	92
20.	48 476	97	48 476	-	4.00	4.56	98
2008 31. janv.	98 183	151	50 000	-	4.21	4.33	92
21. febr.	110 490	105	60 000	-	4.15	4.26	91
28.	109 612	165	50 000	-	4.16	4.23	91
13. marts	132 591	139	60 000	-	4.25	4.40	91
27.	131 334	190	50 000	-	4.44	4.53	91
3. apr.	103 109	177	25 000	-	4.55	4.61	189
2. maijs	101 175	177	50 000	-	4.67	4.75	90
22.	86 628	138	50 000	-	4.50	4.68	84
29.	97 744	171	50 000	-	4.51	4.62	91

2. Pārējās izsoļu operācijas

Norēķina datums	Operācijas veids	Solījuma summa	Dalībnieku skaits	Izolītā summa	Fiksētās procentu likmes izsoles	Mainīgas procentu likmes izsoles			Ilgums (dienās)
					Fiksētā procentu likme	Minimālā pieteikuma procentu likme	Robežlikme ⁴⁾	Vidējā svērtā procentu likme	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
2007 17. dec.	Termiņnoguldījumu piesaiste	36 610	25	36 610	4.00	-	-	-	2
19.	Termiņnoguldījumu piesaiste	133 610	52	133 610	4.00	-	-	-	1
20.	Termiņnoguldījumu piesaiste	165 815	58	150 000	4.00	-	-	-	1
21.	Termiņnoguldījumu piesaiste	141 565	55	141 565	4.00	-	-	-	6
27.	Termiņnoguldījumu piesaiste	145 640	49	145 640	4.00	-	-	-	1
28.	Termiņnoguldījumu piesaiste	160 450	52	150 000	4.00	-	-	-	3
2008 2. janv.	Termiņnoguldījumu piesaiste	168 640	54	168 640	4.00	-	-	-	1
3.	Termiņnoguldījumu piesaiste	212 620	69	200 000	4.00	-	-	-	1
15.	Termiņnoguldījumu piesaiste	45 712	28	20 000	4.00	-	-	-	1
12. febr.	Termiņnoguldījumu piesaiste	29 155	22	16 000	4.00	-	-	-	1
11. marts	Reversais darījums	45 085	32	9 000	-	4.00	4.13	4.14	1
20.	Reversais darījums	65 810	44	15 000	-	4.00	4.13	4.20	5
31.	Reversais darījums	30 720	25	15 000	-	4.00	4.06	4.13	1
15. apr.	Termiņnoguldījumu piesaiste	14 880	7	14 880	4.00	-	-	-	1
13. maijs	Termiņnoguldījumu piesaiste	32 465	29	23 500	4.00	-	-	-	1

Avots: ECB.

1) Uzrādītās summas var nedaudz atšķirties no 1.1. sadaļā uzrādītajām summām to izolīto operāciju dēļ, par kurām vēl nav veikts norēķins.

2) Sākot ar 2002. gada aprīli, dalītās izsoļu operācijas, t.i., operācijas ar termiņu 1 nedēļa, kas paralēli galvenajai refinansēšanas operācijai tiek veiktas standartizsoļu veidā, tiek klasificētas par galvenajām refinansēšanas operācijām. Dalītās izsoļu operācijas, kas veiktas pirms šā mēneša, sk. 1.3. sadaļas 2. tabulā.

3) ECB 2000. gada 8. jūnijā paziņoja, ka, sākot ar operāciju, par kuru norēķins veicams 2000. gada 28. jūnijā, Eurosistēmas galvenās refinansēšanas operācijas tiks veiktas ar mainīgas procentu likmes izsoļu palīdzību. Minimālā pieteikuma procentu likme ir minimālā procentu likme, kādu drīkst piedāvāt izsoles dalībnieki.

4) Veicot likviditāti palielinošas (samazinošas) operācijas, robežlikme ir zemākā (augstākā) procentu likme, ar kuru tiek pieņemti piedāvājumi.

1.4. Obligāto rezervju un likviditātes statistika

(mljrd. euro; dienas pozīciju vidējie rādītāji periodā, ja nav norādīts citādi; gada procentu likmes: %)

1. Kredītiestāžu rezervju bāze, uz kuru attiecināmas rezervju prasības

Rezervju bāze (datums) ¹⁾	Kopā	Saistības, kurām lietojama 2% rezervju norma		Saistības, kurām lietojama 0% rezervju norma		
		Noguldījumi (uz nakti, ar termiņu līdz 2 gadiem un brīdinājuma termiņu par izņemšanu)	Parāda vērtspapīri (ar dzēšanas termiņu līdz 2 gadiem)	Noguldījumi (ar termiņu ilgāku par 2 gadiem un brīdinājuma termiņu par izņemšanu)	Repo darījumi	Parāda vērtspapīri (ar noteikto termiņu ilgāku par 2 gadiem)
	1	2	3	4	5	6
2005	14 040.7	7 409.5	499.2	1 753.5	1 174.9	3 203.6
2006	15 648.3	8 411.7	601.9	1 968.4	1 180.3	3 486.1
2007 I	16 253.0	8 634.2	657.4	2 009.8	1 358.8	3 592.8
II	16 753.3	8 940.5	677.6	2 066.6	1 383.5	3 685.1
III	16 968.2	9 073.2	745.5	2 075.7	1 424.9	3 649.0
IV ²⁾	17 394.7	9 438.8	815.0	2 143.1	1 364.0	3 633.9
2008 Janv.	17 678.3	9 525.3	845.1	2 140.6	1 512.9	3 654.4
Febr.	17 734.6	9 572.0	844.7	2 132.7	1 533.9	3 651.2
Marts	17 703.1	9 551.5	840.2	2 126.0	1 558.4	3 627.1

2. Rezervju prasību izpilde

Rezervju prasību izpildes perioda beigu datums	Nepieciešamās rezerves	Kredītiestāžu pieprasījuma noguldījumu konti	Virszerves	Izstrūkums	Obligāto rezervju procentu likmes
	1	2	3	4	5
2005	152.0	153.0	1.0	0.0	2.07
2006	172.5	173.2	0.7	0.0	3.30
2008 15. janv. ³⁾	199.8	200.9	1.1	0.0	4.20
12. febr.	201.6	202.4	0.8	0.0	4.17
11. marts	204.6	205.3	0.7	0.0	4.10
15. apr.	206.9	207.5	0.6	0.0	4.19
13. maijs	207.8	208.6	0.8	0.0	4.24
10. jūn.	207.3	.	.	.	.

3. Likviditāte

Izpildes perioda beigu datums	Likviditāti palielinošie faktori					Likviditāti samazinošie faktori					Kredit- iestāžu piepras- ījuma noguld- ījumu konti	Naudas bāze
	Eurosistēmas monetārās politikas operācijas					Noguldīju- mu iespēja	Citas likviditāti samazinošās operācijas ⁴⁾	Banknotes apgrozībā	Centrālās valdības noguldījumi Eurosistēmā	Citi faktori (neto)		
	Eurosistēmas neto aktīvi (zelts un ārvalstu valūtas)	Galvenās refinansē- šanas operācijas	Ilgāka termiņa refinansē- šanas operācijas	Aizdevumu iespēja uz nakti	Citas likviditāti palielinošās operācijas							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2005	313.2	301.3	90.0	0.0	0.0	0.1	0.3	539.8	51.0	-39.6	153.0	692.9
2006	327.0	313.1	120.0	0.1	0.1	0.1	0.0	598.6	54.9	-66.4	173.2	771.8
2008 15. janv.	343.8	255.7	268.8	0.3	0.0	1.1	68.4	668.2	46.4	-116.4	200.9	870.2
12. febr.	353.6	173.8	268.5	0.2	0.0	0.4	0.6	651.7	51.7	-110.7	202.4	854.5
11. marts	343.3	181.3	268.5	0.1	0.3	0.3	0.0	653.2	59.7	-125.0	205.3	858.7
15. apr.	349.1	181.5	278.6	0.1	2.6	0.6	0.4	661.7	70.2	-128.6	207.5	869.9
13. maijs	364.5	174.4	295.0	0.1	0.0	0.3	0.8	667.6	68.9	-112.3	208.6	876.5

Avots: ECB.

1) Perioda beigās.

2) Ietver Maltas un Kipras kredītiestāžu rezervju bāzes. Iespējams, ka pārejas periodā euro zonas valstu kredītiestādes nolēma atskaitīt no savas rezervju bāzes visas saistības pret Maltas un Kipras kredītiestādēm. Sākot ar 2008. gada janvāra beigu rezervju bāzi, tiks piemērota standarta procedūra (sk. Eiropas Centrālās bankas 2007. gada 9. novembra Regulu (EK) Nr. 1348/2007 par pārejas noteikumiem ECB veiktajai obligāto rezervju piemērošanai pēc euro ieviešanas Kiprā un Maltā (ECB/2007/11)).

3) Sakarā ar euro ieviešanu Kiprā un Maltā ar 2008. gada 1. janvāri rezervju prasības ir vidējais rādītājs (kas svērts atbilstoši kalendāro dienu skaitam) no toreizējo 13 euro zonas valstu rezervju prasībām 2007. gada 12.–31. decembrī un tagadējo 15 euro zonas valstu rezervju prasībām 2008. gada 1.–15. janvārī.

4) Sākot ar 2008. gada 1. janvāri, ietvertas monetārās politikas operācijas noguldījumu ar noteiktu termiņu piesaistes veidā, kuras Bank Centrali ta' Malta/Central Bank of Malta un Central Bank of Cyprus veikušas pirms 2008. gada 1. janvāra un par kurām pēc šā datuma vēl nav veikti norēķini.

NAUDA, BANKU DARBĪBA UN IEGULDĪJUMU FONDI

2.1. Euro zonas MFI kopsavilkuma balance¹⁾ (mljrd. euro; atlikumi perioda beigās)

1. Aktīvi

	Kopā				Euro zonas rezidentu emitēto neakciju vērtspapīru turējumi				Naudas tirgus fondu akcijas/dajas ²⁾	Euro zonas rezidentu emitēto akciju/citu kapitāla vērtspapīru turējumi	Ārējie aktīvi	Pamatlīdzekļi	Pārējie aktīvi	
	Kopā	Valdība	Citi euro zonas rezidenti	MFI	Kopā	Valdība	Citi euro zonas rezidenti	MFI						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	Eurosistēma													
2005	1 404.9	635.5	20.7	0.6	614.2	185.7	165.6	2.1	18.1	-	14.8	337.0	14.7	217.2
2006	1 558.2	695.7	19.7	0.6	675.3	217.0	187.5	2.5	27.0	-	17.2	351.4	14.7	262.4
2007	2 046.1	1 031.7	17.8	0.6	1 013.3	268.6	225.1	1.9	41.6	-	17.4	373.7	15.2	339.6
2007 IV	2 046.1	1 031.7	17.8	0.6	1 013.3	268.6	225.1	1.9	41.6	-	17.4	373.7	15.2	339.6
2008 I	2 017.8	965.9	19.4	0.7	945.9	278.5	235.9	2.3	40.3	-	16.2	383.3	15.2	358.6
2008 Janv.	1 934.3	886.8	19.4	0.7	866.7	273.5	230.2	2.0	41.3	-	16.3	401.3	15.4	341.1
2008 Febr.	1 957.8	902.9	19.4	0.7	882.8	279.1	236.2	2.2	40.7	-	16.5	400.6	15.3	343.3
2008 Marts	2 017.8	965.9	19.4	0.7	945.9	278.5	235.9	2.3	40.3	-	16.2	383.3	15.2	358.6
2008 Apr. ^(p)	2 012.4	951.4	18.8	0.7	931.9	278.9	235.1	2.5	41.3	-	16.6	375.3	16.0	374.3
	MFI, izņemot Eurosistēmu													
2005	23 631.5	13 681.7	826.9	8 285.1	4 569.7	3 498.6	1 429.4	551.5	1 517.7	83.1	1 008.7	3 652.8	165.7	1 540.9
2006	25 974.6	14 904.3	810.5	9 160.3	4 933.5	3 555.4	1 276.5	645.9	1 632.9	83.5	1 194.5	4 330.4	172.6	1 733.9
2007	29 467.6	16 902.9	956.1	10 158.1	5 788.7	3 880.7	1 194.1	949.7	1 736.9	93.5	1 318.5	4 873.1	206.0	2 193.0
2007 IV	29 467.6	16 902.9	956.1	10 158.1	5 788.7	3 880.7	1 194.1	949.7	1 736.9	93.5	1 318.5	4 873.1	206.0	2 193.0
2008 I	30 233.4	17 231.1	958.2	10 447.7	5 825.2	4 037.2	1 216.4	1 004.8	1 815.9	100.4	1 312.4	4 971.8	197.4	2 383.1
2008 Janv.	30 051.9	17 122.7	961.0	10 299.1	5 862.6	3 973.5	1 219.7	962.1	1 791.8	98.2	1 315.4	5 090.0	205.7	2 246.5
2008 Febr.	30 224.5	17 164.7	951.4	10 354.6	5 858.7	4 023.9	1 216.4	983.9	1 823.6	102.7	1 303.0	5 129.2	200.6	2 300.4
2008 Marts	30 233.4	17 231.1	958.2	10 447.7	5 825.2	4 037.2	1 216.4	1 004.8	1 815.9	100.4	1 312.4	4 971.8	197.4	2 383.1
2008 Apr. ^(p)	30 524.9	17 426.3	971.2	10 524.3	5 930.9	4 094.6	1 223.1	1 032.1	1 839.5	99.9	1 365.8	5 078.4	197.8	2 262.0

2. Pasīvi

	Kopā		Euro zonas rezidentu noguldījumi				Naudas tirgus fondu akcijas/dajas ³⁾	Emitētie parāda vērtspapīri ⁴⁾	Kapitāls un rezerves	Ārējās saistības	Pārējās saistības
	Kopā	Skaidrā nauda apgrozībā	Kopā	Centrālā valdība	Pārējā valdība/citi euro zonas rezidenti	MFI					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Eurosistēma											
2005	1 404.9	582.7	385.4	24.4	14.5	346.5	-	0.1	202.9	27.6	206.2
2006	1 558.2	647.0	431.6	33.7	15.9	382.0	-	0.1	208.6	35.3	235.6
2007	2 046.1	697.0	714.7	23.9	19.1	671.8	-	0.1	238.0	66.0	330.3
2007 IV	2 046.1	697.0	714.7	23.9	19.1	671.8	-	0.1	238.0	66.0	330.3
2008 I	2 017.8	681.9	703.2	60.4	20.8	622.0	-	0.1	246.5	70.3	315.9
2008 Janv.	1 934.3	671.3	626.6	54.6	21.0	551.1	-	0.1	254.5	72.9	308.9
2008 Febr.	1 957.8	674.4	653.9	53.7	23.1	577.0	-	0.1	259.3	58.2	311.9
2008 Marts	2 017.8	681.9	703.2	60.4	20.8	622.0	-	0.1	246.5	70.3	315.9
2008 Apr. ^(p)	2 012.4	690.5	682.9	66.9	23.1	592.9	-	0.1	237.9	81.4	319.7
MFI, izņemot Eurosistēmu											
2005	23 631.5	-	12 212.2	149.2	7 211.9	4 851.2	698.9	3 858.3	1 310.6	3 518.0	2 033.5
2006	25 974.6	-	13 257.2	124.2	7 890.6	5 242.4	698.3	4 247.6	1 449.7	3 991.1	2 330.6
2007	29 467.6	-	15 085.2	127.1	8 865.9	6 092.1	754.1	4 645.2	1 678.8	4 530.2	2 774.2
2007 IV	29 467.6	-	15 085.2	127.1	8 865.9	6 092.1	754.1	4 645.2	1 678.8	4 530.2	2 774.2
2008 I	30 233.4	-	15 293.1	139.8	9 017.3	6 136.0	843.0	4 678.6	1 719.0	4 761.2	2 938.5
2008 Janv.	30 051.9	-	15 192.5	114.3	8 931.1	6 147.1	835.5	4 686.7	1 699.4	4 795.9	2 841.9
2008 Febr.	30 224.5	-	15 224.3	135.4	8 947.6	6 141.3	852.8	4 686.7	1 702.8	4 869.1	2 889.0
2008 Marts	30 233.4	-	15 293.1	139.8	9 017.3	6 136.0	843.0	4 678.6	1 719.0	4 761.2	2 938.5
2008 Apr. ^(p)	30 524.9	-	15 489.1	130.9	9 114.8	6 243.3	850.7	4 705.8	1 726.5	4 927.6	2 825.3

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

2) Euro zonas rezidentu emitētā summa. Ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu emitētā summa iekļauta ārējos aktīvos.

3) Euro zonas rezidentu turētā summa.

4) Ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu īpašumā esošie parāda vērtspapīri ar termiņu līdz 2 gadiem iekļauti ārējās saistībās.

2.2. Euro zonas MFI konsolidētā bilance¹⁾
(mljrd. euro; atlikumi perioda beigās; darījumi periodā)**1. Aktīvi**

	Kopā	Aizdevumi euro zonas rezidentiem			Euro zonas valstu rezidentu emitēto neakciju vērtspapīru turējumi			Citu euro zonas rezidentu emitēto akciju/citu kapitāla vērtspapīru turējumi	Ārējie aktīvi	Pamatlīdzekļi	Pārējie aktīvi
		Kopā	Valdība	Citi euro zonas rezidenti	Kopā	Valdība	Citi euro zonas rezidenti				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Atlikumi											
2005	17 870.7	9 133.3	847.5	8 285.7	2 148.5	1 595.0	553.6	710.5	3 989.7	180.4	1 708.2
2006	19 743.9	9 991.1	830.2	9 161.0	2 112.4	1 464.0	648.4	829.9	4 681.8	187.3	1 941.4
2007	22 349.0	11 132.6	973.9	10 158.7	2 370.9	1 419.2	951.7	903.5	5 246.8	221.1	2 474.1
2007 IV	22 349.0	11 132.6	973.9	10 158.7	2 370.9	1 419.2	951.7	903.5	5 246.8	221.1	2 474.1
2008 I	23 017.4	11 425.9	977.6	10 448.3	2 459.4	1 452.3	1 007.1	871.5	5 355.2	212.6	2 692.7
2008 Janv.	22 839.4	11 280.2	980.5	10 299.7	2 413.9	1 449.9	964.0	893.5	5 491.2	221.1	2 539.5
2008 Febr.	22 980.8	11 326.1	970.8	10 355.2	2 438.7	1 452.6	986.1	872.3	5 529.8	216.0	2 598.0
2008 Marts	23 017.4	11 425.9	977.6	10 448.3	2 459.4	1 452.3	1 007.1	871.5	5 355.2	212.6	2 692.7
2008 Apr. ^(p)	23 183.6	11 514.9	990.0	10 525.0	2 492.7	1 458.2	1 034.5	921.2	5 453.7	213.8	2 587.3
Darījumi											
2005	1 608.0	708.9	12.8	696.0	156.2	76.2	80.0	53.2	448.0	1.4	240.4
2006	1 998.4	877.3	-14.4	891.6	10.7	-96.8	107.5	98.5	802.0	6.4	203.5
2007	2 590.9	1 014.7	-9.7	1 024.4	229.5	-46.8	276.3	59.9	791.3	-0.5	496.0
2007 IV	552.8	230.5	8.0	222.5	99.9	-12.1	112.0	45.6	91.2	-5.8	91.5
2008 I	782.8	258.3	0.9	257.4	81.8	24.8	57.1	-10.8	261.3	-9.7	201.8
2008 Janv.	413.0	95.0	3.6	91.5	22.4	13.5	8.9	6.5	237.9	-1.3	52.4
2008 Febr.	191.9	51.4	-9.6	61.0	26.1	2.9	23.2	-19.8	83.9	-5.1	55.5
2008 Marts	177.8	111.9	6.9	104.9	33.3	8.3	25.0	2.5	-60.5	-3.3	94.0
2008 Apr. ^(p)	154.0	89.7	12.1	77.6	36.9	9.3	27.6	47.7	85.1	1.2	-106.7

2. Pasīvi

	Kopā	Skaidrā nauda apgrozībā	Centrālās valdības noguldījumi	Pārējās valdības/citu euro zonas rezidentu noguldījumi	Naudas tirgus fondu akcijas/dajas ²⁾	Emitētie parāda vērtspapīri ³⁾	Kapitāls un rezerves	Ārējās saistības	Pārējās saistības	MFI savstarpējo saistību pārsniegums
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Atlikumi										
2005	17 870.7	532.8	173.6	7 226.4	615.8	2 322.6	1 200.6	3 545.6	2 239.7	13.7
2006	19 743.9	592.2	158.0	7 906.5	614.7	2 587.8	1 276.5	4 026.5	2 566.2	15.6
2007	22 349.0	638.5	151.0	8 885.0	660.6	2 866.9	1 484.4	4 596.2	3 104.5	-38.1
2007 IV	22 349.0	638.5	151.0	8 885.0	660.6	2 866.9	1 484.4	4 596.2	3 104.5	-38.1
2008 I	23 017.4	632.9	200.2	9 038.1	742.5	2 822.5	1 508.5	4 831.5	3 254.4	-13.1
2008 Janv.	22 839.4	623.1	168.9	8 952.0	737.3	2 853.8	1 515.8	4 868.8	3 150.8	-31.1
2008 Febr.	22 980.8	628.7	189.2	8 970.7	750.1	2 822.5	1 514.8	4 927.3	3 200.9	-23.3
2008 Marts	23 017.4	632.9	200.2	9 038.1	742.5	2 822.5	1 508.5	4 831.5	3 254.4	-13.1
2008 Apr. ^(p)	23 183.6	641.3	197.8	9 138.0	750.7	2 825.1	1 503.3	5 008.9	3 145.0	-26.6
Darījumi										
2005	1 608.0	64.4	10.9	495.7	-3.1	213.5	95.5	448.0	333.9	-50.8
2006	1 998.4	59.4	-15.2	683.7	27.6	285.5	57.2	601.6	253.3	45.3
2007	2 590.9	45.8	-13.3	835.0	54.7	270.2	163.3	775.8	464.4	-5.0
2007 IV	552.8	28.1	-49.8	311.2	-12.7	22.7	83.3	98.6	64.9	6.5
2008 I	782.8	-6.7	46.8	123.7	53.4	-6.0	32.6	337.4	147.5	54.0
2008 Janv.	413.0	-16.4	15.3	21.0	43.8	2.2	12.8	259.4	60.8	14.1
2008 Febr.	191.9	5.6	20.3	25.6	11.9	-22.7	2.3	97.6	36.4	14.9
2008 Marts	177.8	4.1	11.2	77.1	-2.3	14.5	17.5	-19.6	50.2	25.0
2008 Apr. ^(p)	154.0	8.5	-2.4	96.6	8.8	0.7	4.8	156.4	-104.1	-15.4

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

2) Euro zonas rezidentu turētā summa.

3) Ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu īpašumā esošie parāda vērtspapīri ar termiņu līdz 2 gadiem iekļauti ārējās saistībās.

2.3. Monetārā statistika¹⁾

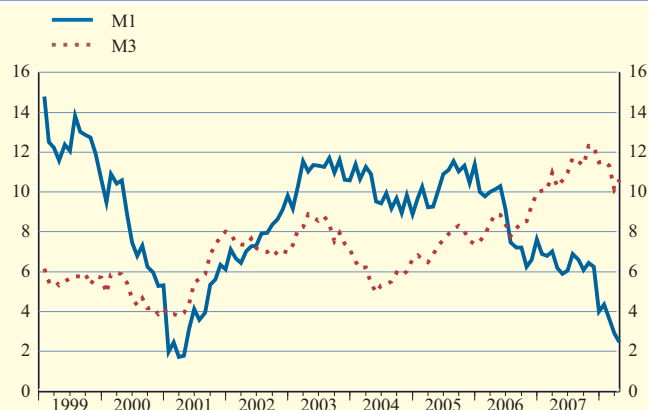
(mljrd. euro un gada pieauguma temps; sezonāli izlīdzināti dati; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās, darījumi periodā)

1. Monetārie rādītāji²⁾ un M3 neietilpstošie bilances posteņi

					M3	M3 3 mēnešu mainīgais vidējais (centrēts)	Ilgāka termiņa finanšu saistības	Kredīts valdībai	Kredīts pārējiem euro zonas rezidentiem	Tīrie ārējie aktīvi ³⁾	
	M2		M3-M2								
	M1	M2-M1							Aizdevumi		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Atlikumi										
2005	3 423.3	2 653.2	6 076.5	998.1	7 074.6	-	5 000.6	2 473.0	9 564.3	8 289.3	424.3
2006	3 686.1	2 953.0	6 639.1	1 101.7	7 740.8	-	5 429.7	2 321.3	10 664.1	9 171.5	635.7
2007	3 835.4	3 504.0	7 339.4	1 310.7	8 650.1	-	5 974.7	2 417.2	12 046.2	10 174.7	630.3
2007 IV	3 835.4	3 504.0	7 339.4	1 310.7	8 650.1	-	5 974.7	2 417.2	12 046.2	10 174.7	630.3
2008 I	3 855.1	3 672.1	7 527.3	1 337.2	8 864.5	-	5 972.4	2 421.5	12 328.5	10 451.8	541.7
2008 Janv.	3 857.1	3 580.7	7 437.8	1 349.2	8 787.0	-	6 037.4	2 430.8	12 172.5	10 303.6	620.0
Febr.	3 853.5	3 635.8	7 489.3	1 339.6	8 828.9	-	6 014.7	2 423.7	12 246.0	10 372.6	599.2
Marts	3 855.1	3 672.1	7 527.3	1 337.2	8 864.5	-	5 972.4	2 421.5	12 328.5	10 451.8	541.7
Apr. ^(p)	3 842.4	3 780.1	7 622.5	1 334.5	8 957.1	-	6 003.7	2 433.7	12 419.8	10 515.2	477.9
	Darījumi										
2005	339.8	139.3	479.1	8.4	487.5	-	401.5	94.1	837.0	701.8	-0.4
2006	261.2	309.8	571.0	131.0	702.0	-	427.5	-114.7	1 107.4	898.6	200.6
2007	147.3	523.4	670.8	220.3	891.1	-	489.8	-60.1	1 368.2	1 029.7	14.9
2007 IV	18.2	160.6	178.8	54.7	233.5	-	139.0	6.4	389.1	238.5	-22.2
2008 I	14.3	143.1	157.4	9.4	166.7	-	33.1	-6.9	273.1	244.9	-37.8
2008 Janv.	9.5	45.8	55.3	16.5	71.8	-	44.5	-6.6	89.9	79.4	-3.7
Febr.	0.0	57.0	57.0	-10.1	46.9	-	-9.6	-6.8	81.5	74.5	-14.6
Marts	4.7	40.4	45.1	3.0	48.1	-	-1.8	6.5	101.7	91.0	-19.6
Apr. ^(p)	-13.5	107.2	93.8	-2.2	91.5	-	37.9	15.3	90.5	64.4	-56.2
	Pieauguma temps										
2005 Dec.	11.4	5.4	8.5	0.9	7.4	7.5	8.9	4.1	9.6	9.3	-0.4
2006 Dec.	7.6	11.7	9.4	13.3	10.0	9.8	8.5	-4.7	11.6	10.8	200.6
2007 Dec.	4.0	17.7	10.1	20.0	11.5	11.8	9.0	-2.6	12.8	11.2	14.9
2007 Dec.	4.0	17.7	10.1	20.0	11.5	11.8	9.0	-2.6	12.8	11.2	14.9
2008 Marts	2.9	18.3	9.9	11.8	10.1	10.7	6.6	-1.9	12.2	10.8	-161.2
2008 Janv.	4.4	17.9	10.4	18.2	11.6	11.5	9.0	-2.6	12.7	11.1	17.5
Febr.	3.7	19.4	10.7	15.0	11.3	11.0	8.0	-2.8	12.6	11.0	-37.9
Marts	2.9	18.3	9.9	11.8	10.1	10.7	6.6	-1.9	12.2	10.8	-161.2
Apr. ^(p)	2.5	20.2	10.5	11.2	10.6	.	6.5	-0.4	11.8	10.6	-191.8

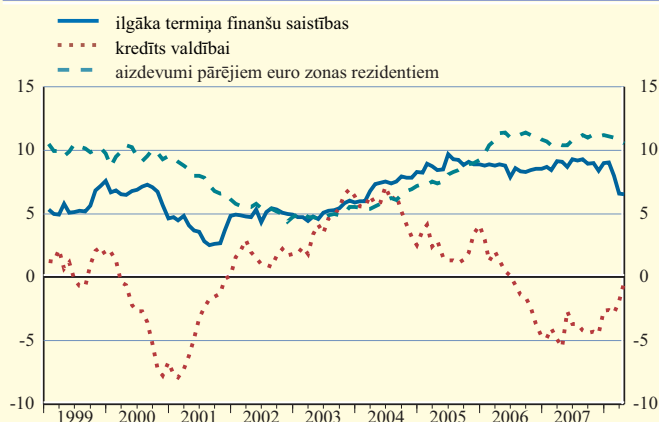
A1. Monetārie rādītāji¹⁾

(gada pieauguma temps; sezonāli izlīdzināti dati)

A2. M3 neietilpstošie bilances posteņi¹⁾

(gada pieauguma temps; sezonāli izlīdzināti dati)

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

2) MFI un centrālās valdības (pasts, Valsts kase) monetārās saistības pret euro zonas rezidentu ne-MFI, izņemot centrālo valdību (M1, M2, M3 sk. terminu skaidrojumā).

3) Sadaļā "Pieauguma temps" ietvertās vērtības ir 12 mēnešu laikā pirms norādītā perioda veikto darījumu summa.

2.3. Monetārā statistika¹⁾

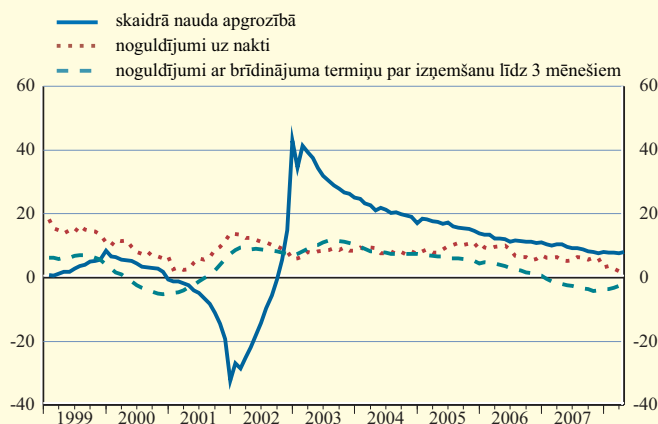
(mljrd. euro un gada pieauguma temps; sezonāli izlīdzināti dati; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās, darījumi periodā)

2. Monetāro rādītāju un ilgāka termiņa finanšu saistību sastāvdaļas

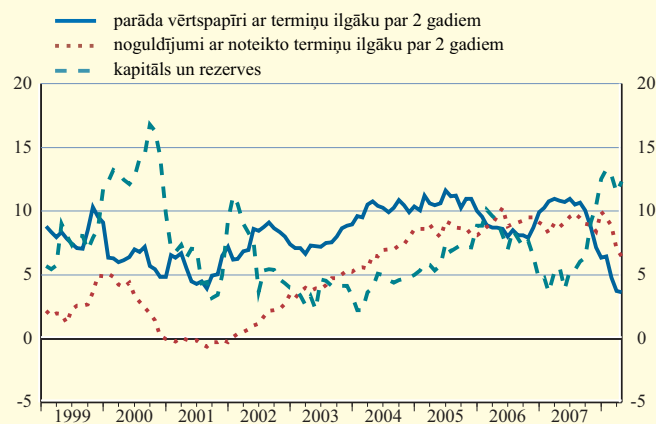
	Skaidrā nauda apgrozībā	Noguldījumi uz nakti	Noguldījumi ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem	Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem	Repo darījumi	Naudas tirgus fondu akcijas/daļas	Parāda vērtspapīri ar termiņu līdz 2 gadiem	Parāda vērtspapīri ar termiņu ilgāku par 2 gadiem	Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu ilgāku par 3 mēnešiem	Noguldījumi ar noteikto termiņu ilgāku par 2 gadiem	Kapitāls un rezerves
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Atlikumi											
2005	521.1	2 902.2	1 109.6	1 543.7	236.0	635.9	126.2	2 205.0	86.8	1 511.3	1 197.5
2006	578.4	3 107.7	1 401.0	1 552.0	266.1	637.0	198.6	2 399.6	102.2	1 655.0	1 273.0
2007	625.8	3 209.6	1 968.7	1 535.3	307.4	686.8	316.5	2 561.1	119.6	1 813.5	1 480.6
2007 IV	625.8	3 209.6	1 968.7	1 535.3	307.4	686.8	316.5	2 561.1	119.6	1 813.5	1 480.6
2008 I	638.0	3 217.1	2 130.6	1 541.6	307.7	746.9	282.5	2 540.6	119.4	1 813.2	1 499.1
2008 Janv.	629.5	3 227.6	2 043.7	1 537.0	306.4	745.2	297.7	2 579.0	122.9	1 819.0	1 516.6
2008 Febr.	634.2	3 219.3	2 099.1	1 536.6	313.4	754.8	271.5	2 561.4	121.3	1 816.0	1 516.1
2008 Marts	638.0	3 217.1	2 130.6	1 541.6	307.7	746.9	282.5	2 540.6	119.4	1 813.2	1 499.1
2008 Apr. ^(p)	644.8	3 197.6	2 237.3	1 542.9	323.5	742.5	268.5	2 557.1	118.8	1 818.0	1 509.8
Darījumi											
2005	63.0	276.8	70.3	69.0	-7.1	-0.9	16.4	199.5	-4.3	111.4	94.9
2006	57.3	203.9	300.5	9.3	30.9	30.0	70.1	217.2	15.4	138.1	56.8
2007	46.9	100.4	579.4	-55.9	43.3	58.8	118.2	152.4	9.9	164.5	163.1
2007 IV	14.2	4.0	171.6	-11.1	12.2	8.8	33.8	3.2	-0.1	51.1	84.8
2008 I	11.2	3.1	142.4	0.7	0.6	31.3	-22.5	6.5	-1.5	1.3	26.9
2008 Janv.	2.7	6.8	49.8	-4.1	-0.9	25.0	-7.6	22.0	1.9	3.2	17.5
2008 Febr.	4.7	-4.6	57.2	-0.3	7.0	8.8	-25.9	-9.2	-1.5	-1.6	2.7
2008 Marts	3.8	0.9	35.3	5.1	-5.5	-2.5	11.0	-6.4	-1.8	-0.3	6.7
2008 Apr. ^(p)	6.8	-20.2	106.0	1.3	15.8	-3.9	-14.2	14.7	-0.7	3.1	20.7
Pieauguma temps											
2005 Dec.	13.8	11.0	6.6	4.4	-3.0	-0.1	15.7	10.0	-4.7	8.1	8.8
2006 Dec.	11.0	7.0	27.2	0.6	13.2	4.9	54.5	9.9	17.8	9.1	4.7
2007 Dec.	8.1	3.2	41.3	-3.6	16.3	9.2	59.5	6.4	9.6	9.9	12.5
2007 Dec.	8.1	3.2	41.3	-3.6	16.3	9.2	59.5	6.4	9.6	9.9	12.5
2008 Marts	7.7	2.0	39.6	-2.5	11.2	8.2	22.2	3.8	3.5	7.1	11.3
2008 Janv.	7.8	3.7	41.3	-3.7	17.6	11.0	40.0	6.4	9.2	9.5	13.5
2008 Febr.	7.7	2.9	43.4	-3.1	18.4	10.9	21.9	4.8	6.3	8.9	12.8
2008 Marts	7.7	2.0	39.6	-2.5	11.2	8.2	22.2	3.8	3.5	7.1	11.5
2008 Apr. ^(p)	8.0	1.4	42.4	-2.2	17.8	6.6	15.7	3.6	1.9	6.5	12.3

A3. Monetāro rādītāju sastāvdaļas¹⁾

(gada pieauguma temps; sezonāli izlīdzināti dati)

A4. Ilgāka termiņa finanšu saistību sastāvdaļas¹⁾

(gada pieauguma temps; sezonāli izlīdzināti dati)

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

2.4. MFI aizdevumu dalījums^{1),2)}

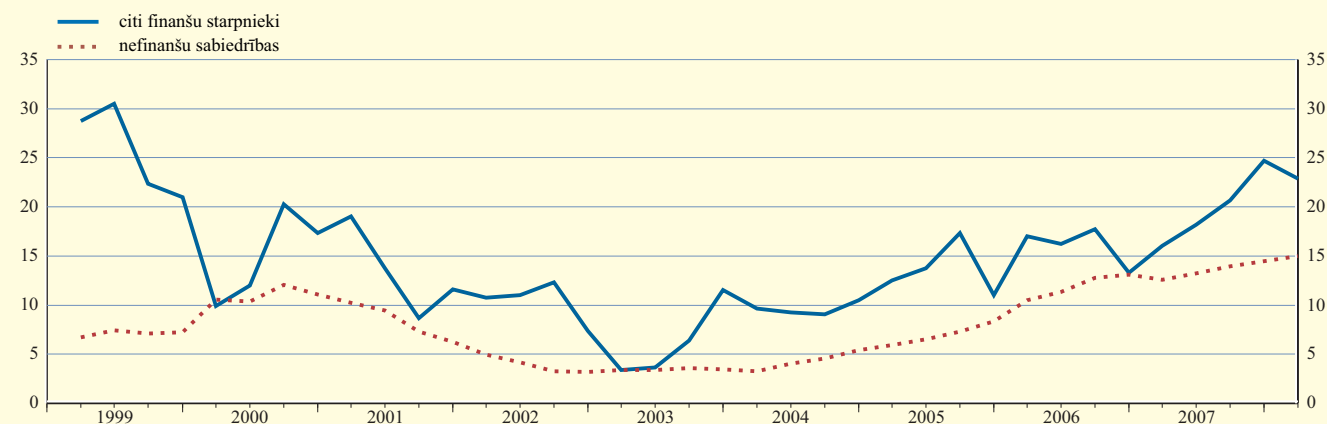
(mljrd. euro un gada pieauguma temps; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās, darījumi periodā)

1. Aizdevumi finanšu starpniekiem un nefinanšu sabiedrībām³⁾

	Apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi		Citi finanšu starpnieki ⁴⁾		Nefinanšu sabiedrības			
	Kopā		Kopā		Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem
	1	Līdz 1 gadam 2	3	Līdz 1 gadam 4	5	6	7	8
Atlikumi								
2005	64.6	41.6	620.4	370.2	3 409.1	1 037.7	594.0	1 777.3
2006	82.8	55.2	696.0	420.6	3 844.5	1 137.9	707.1	1 999.5
2007	96.4	70.6	864.6	524.4	4 389.0	1 276.7	858.9	2 253.3
2007 IV	96.4	70.6	864.6	524.4	4 389.0	1 276.7	858.9	2 253.3
2008 I	104.2	78.7	935.3	588.0	4 548.1	1 329.8	895.4	2 323.0
2008 Janv.	101.7	75.7	900.0	557.6	4 462.0	1 296.2	878.7	2 287.0
Febr.	102.7	76.7	900.4	557.9	4 499.8	1 309.0	887.9	2 302.9
Marts	104.2	78.7	935.3	588.0	4 548.1	1 329.8	895.4	2 323.0
Apr. ^(p)	102.1	76.0	958.1	608.6	4 593.7	1 339.7	902.0	2 352.0
Darījumi								
2005	15.0	9.8	60.8	29.2	262.7	56.8	54.3	151.6
2006	18.1	13.9	81.9	57.7	446.2	100.5	123.1	222.6
2007	14.0	15.8	173.4	111.6	557.4	145.2	155.7	256.5
2007 IV	-15.5	-17.1	15.0	-7.6	162.1	30.5	47.7	83.9
2008 I	8.0	8.3	73.5	65.2	139.6	48.9	33.2	57.5
2008 Janv.	5.3	5.2	32.4	30.6	45.2	12.4	14.0	18.8
Febr.	1.1	1.0	2.1	1.7	40.2	13.8	10.3	16.1
Marts	1.6	2.1	39.0	32.9	54.1	22.7	8.8	22.6
Apr. ^(p)	-2.1	-2.7	20.2	18.3	47.6	11.6	6.8	29.2
Pieauguma temps								
2005 Dec.	30.6	31.2	11.0	8.7	8.3	5.8	9.9	9.3
2006 Dec.	28.0	33.3	13.3	15.6	13.1	9.7	20.8	12.4
2007 Dec.	16.9	28.5	24.7	26.5	14.5	12.8	22.0	12.8
2007 Dec.	16.9	28.5	24.7	26.5	14.5	12.8	22.0	12.8
2008 Marts	6.3	10.3	22.8	22.4	15.0	13.9	21.9	13.1
2008 Janv.	2.2	5.4	26.4	28.1	14.5	12.4	22.7	12.8
Febr.	6.4	9.9	22.9	22.7	14.9	13.2	22.8	12.9
Marts	6.3	10.3	22.8	22.4	15.0	13.9	21.9	13.1
Apr. ^(p)	-2.9	-3.9	21.8	22.5	14.9	13.2	21.1	13.7

A5. Aizdevumi finanšu starpniekiem un nefinanšu sabiedrībām²⁾

(gada pieauguma temps)

Avots: ECB.

1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.

2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

3) Pirms 2003. gada janvāra dati tika vākti katru gadu martā, jūnijā, septembrī un decembrī. Mēneša dati pirms 2003. gada janvāra balstīti uz ceturkšņa datiem.

4) Šajā kategorijā ietilpst ieguldījumu fondi.

2.4. MFI aizdevumu dalījums^{1),2)}

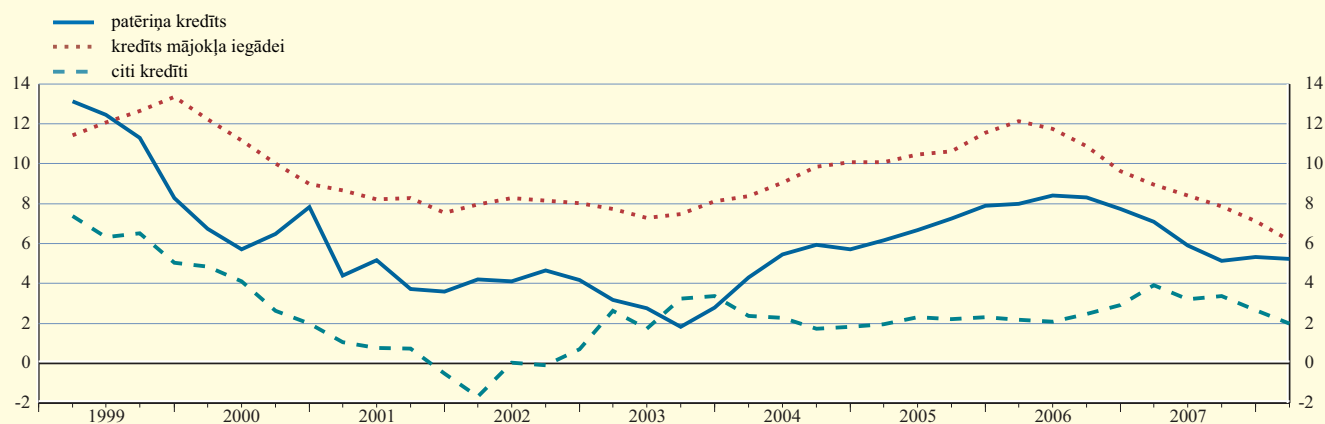
(mljrd. euro un gada pieauguma temps; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās, darījumi periodā)

2. Mājsaimniecībām³⁾ izsniegtie kredīti

	Kopā	Patēriņa kredīti				Kredīti mājokļa iegādei				Citi kredīti			
	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem		Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Atlikumi													
2005	4 191.0	554.1	129.1	200.7	224.3	2 915.3	15.2	67.5	2 832.6	721.6	147.3	99.9	474.4
2006	4 537.0	586.5	135.3	202.7	248.5	3 212.1	15.6	72.1	3 124.5	738.4	146.2	101.5	490.7
2007	4 808.1	617.9	137.8	203.5	276.6	3 436.9	15.9	73.8	3 347.2	753.4	147.5	104.0	501.8
2007 IV	4 808.1	617.9	137.8	203.5	276.6	3 436.9	15.9	73.8	3 347.2	753.4	147.5	104.0	501.8
2008 I	4 860.2	623.1	136.9	203.0	283.2	3 476.2	16.1	73.6	3 386.6	760.8	147.1	105.5	508.3
2008 Janv.	4 835.4	619.4	136.8	204.1	278.5	3 457.1	15.9	73.7	3 367.5	758.9	146.7	104.8	507.3
2008 Febr.	4 851.7	619.0	135.7	202.5	280.8	3 471.5	15.8	73.5	3 382.2	761.2	145.4	105.7	510.1
2008 Marts	4 860.2	623.1	136.9	203.0	283.2	3 476.2	16.1	73.6	3 386.6	760.8	147.1	105.5	508.3
2008 Apr. ^(p)	4 870.4	627.1	136.5	204.6	286.0	3 484.9	16.1	73.4	3 395.4	758.4	145.7	102.7	510.0
Darījumi													
2005	357.5	40.6	9.0	11.6	20.0	300.6	0.7	4.8	295.0	16.2	3.8	1.3	11.1
2006	345.3	42.6	8.2	4.8	29.5	281.8	1.5	4.6	275.8	20.9	1.4	3.8	15.7
2007	279.4	31.3	3.6	1.1	26.7	228.5	0.9	2.3	225.3	19.6	1.4	4.4	13.8
2007 IV	60.9	10.8	4.2	0.6	6.0	46.6	0.0	0.6	46.1	3.4	1.2	1.0	1.2
2008 I	36.4	1.6	-1.4	-1.7	4.7	31.3	0.0	-0.3	31.6	3.5	-1.3	0.9	3.9
2008 Janv.	8.6	-1.6	-1.7	-0.7	0.8	11.1	-0.1	-0.2	11.5	-0.9	-1.9	-0.1	1.1
2008 Febr.	17.5	-0.5	-1.0	-1.5	2.0	14.8	-0.1	-0.2	15.0	3.3	-1.2	1.0	3.5
2008 Marts	10.3	3.8	1.3	0.5	1.9	5.4	0.2	0.1	5.1	1.1	1.8	0.0	-0.7
2008 Apr. ^(p)	11.9	4.4	-0.3	1.7	3.0	9.3	0.0	-0.2	9.4	-1.8	-1.2	-2.7	2.1
Pieauguma temps													
2005 Dec.	9.4	7.9	7.5	6.1	9.8	11.5	5.1	7.5	11.7	2.3	2.6	1.3	2.4
2006 Dec.	8.2	7.7	6.5	2.4	13.2	9.6	9.7	6.8	9.7	2.9	1.0	3.9	3.3
2007 Dec.	6.2	5.3	2.7	0.5	10.7	7.1	6.1	3.2	7.2	2.7	1.0	4.3	2.8
2007 Dec.	6.2	5.3	2.7	0.5	10.7	7.1	6.1	3.2	7.2	2.7	1.0	4.3	2.8
2008 Marts	5.4	5.2	4.1	0.0	9.9	6.1	2.3	2.5	6.2	2.0	-0.4	4.5	2.1
2008 Janv.	6.0	5.3	1.9	0.7	10.8	6.9	7.2	2.4	7.0	2.6	0.5	5.1	2.7
2008 Febr.	5.8	5.4	2.8	0.3	10.9	6.6	4.5	1.9	6.7	2.7	-0.6	6.0	3.0
2008 Marts	5.4	5.2	4.1	0.0	9.9	6.1	2.3	2.5	6.2	2.0	-0.4	4.5	2.1
2008 Apr. ^(p)	5.2	5.2	2.9	0.9	9.8	5.9	4.9	2.2	6.0	1.8	-0.3	1.5	2.5

A6. Mājsaimniecībām izsniegtie kredīti²⁾

(gada pieauguma temps)

Avots: ECB.

1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.

2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

3) T.sk. mājsaimniecības apkalpojošās bezpeļņas organizācijas. Pirms 2003. gada janvāra dati tika vākti katru gadu martā, jūnijā, septembrī un decembrī. Mēneša dati pirms 2003. gada janvāra balstīti uz ceturkšņa datiem.

2.4. MFI aizdevumu dalījums^{1),2)}

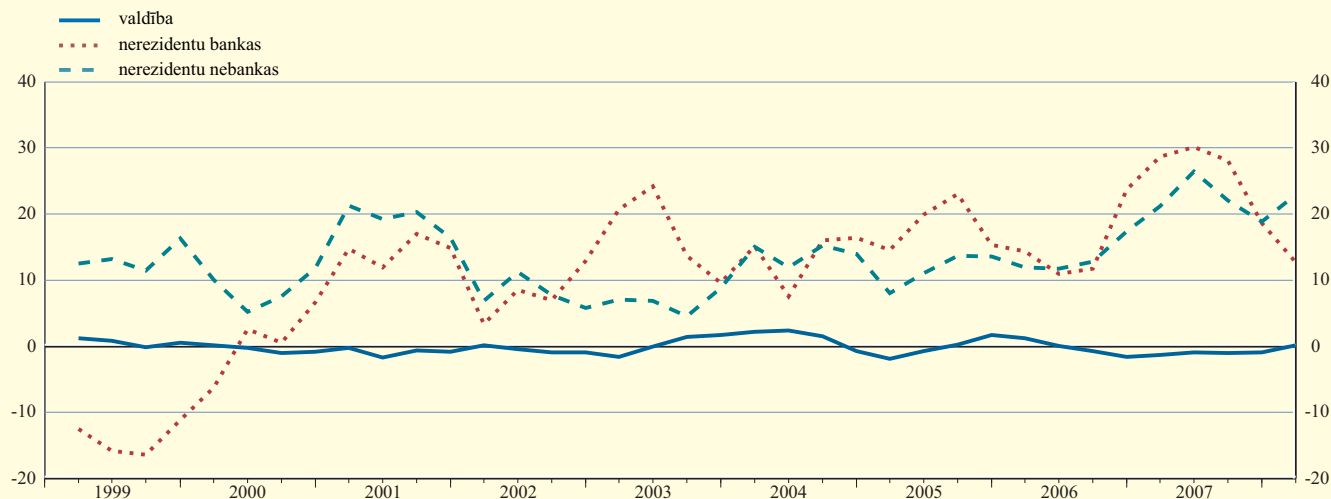
(mljrd. euro un gada pieauguma temps; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās, darījumi periodā)

3. Aizdevumi valdībai un ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem

	Valdība					Ārpus euro zonas esošo valstu rezidenti				
	Kopā	Centrālā valdība	Pārējā valdība			Kopā	Bankas ³⁾	Nebankas		
			Pavalsts valdība	Vietējā valdība	Sociālās nodrošināšanas fondi			Kopā	Valdība	Citas
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Atlikumi										
2005	826.9	125.1	246.8	425.8	29.2	2 485.2	1 722.1	763.1	66.0	697.1
2006	810.5	104.1	232.5	448.1	25.8	2 924.3	2 061.0	863.4	63.2	800.2
2007	956.1	213.4	217.6	495.7	29.4	3 295.2	2 337.9	957.3	59.8	897.4
2007 II	798.3	95.7	218.8	446.2	37.6	3 286.4	2 334.4	952.0	61.4	890.6
2007 III	794.0	92.7	213.9	446.0	41.4	3 303.2	2 354.5	948.7	61.3	887.4
2007 IV	956.1	213.4	217.6	495.7	29.4	3 295.2	2 337.9	957.3	59.8	897.4
2008 I ^(p)	958.2	211.2	212.8	504.2	30.1	3 412.4	2 395.6	1 016.7	61.3	955.4
Darījumi										
2005	13.7	-5.6	-8.1	21.9	5.5	296.8	207.9	89.0	1.3	87.7
2006	-13.4	-17.6	-14.3	21.9	-3.4	532.5	402.9	129.5	-0.1	129.6
2007	-7.7	-4.5	-13.0	6.2	3.5	542.0	382.3	159.8	0.3	159.5
2007 II	-3.5	-1.8	-5.5	-2.5	6.4	135.3	79.7	55.7	1.8	53.9
2007 III	-4.2	-2.8	-5.0	-0.2	3.8	77.6	57.8	19.8	1.2	18.6
2007 IV	8.0	7.0	3.8	9.2	-12.0	56.4	22.9	33.5	-0.1	33.6
2008 I ^(p)	0.9	-2.7	-4.9	7.9	0.7	214.4	122.7	91.4	2.5	88.9
Pieauguma temps										
2005 Dec.	1.7	-4.3	-3.2	5.4	22.9	14.8	15.3	13.6	2.0	14.9
2006 Dec.	-1.6	-14.0	-5.8	5.1	-11.6	21.8	23.7	17.4	-0.1	19.1
2007 Dec.	-1.0	-4.3	-5.6	1.4	13.7	18.7	18.6	18.8	0.5	20.2
2007 Jūn.	-0.9	-7.7	-5.9	2.0	17.3	29.0	30.1	26.5	-5.2	29.4
2007 Sept.	-1.0	-7.8	-6.3	1.9	16.0	26.3	28.1	22.1	-2.0	24.2
2007 Dec.	-1.0	-4.3	-5.6	1.4	13.7	18.7	18.6	18.8	0.5	20.2
2008 Marts ^(p)	0.1	1.2	-5.2	3.1	-3.5	15.6	12.7	22.9	9.3	23.9

A7. Aizdevumi valdībai un ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem²⁾

(gada pieauguma temps)

Avots: ECB.

1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.

2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

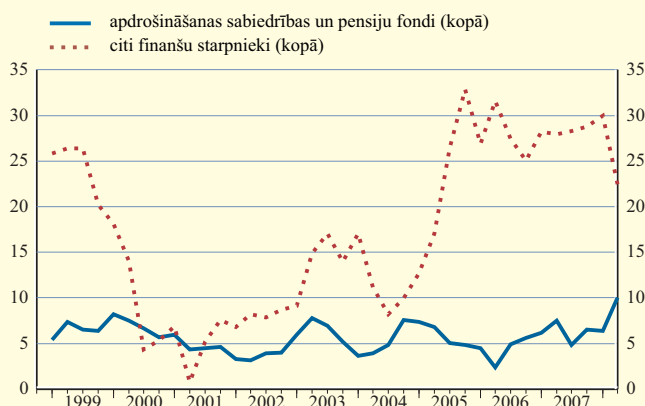
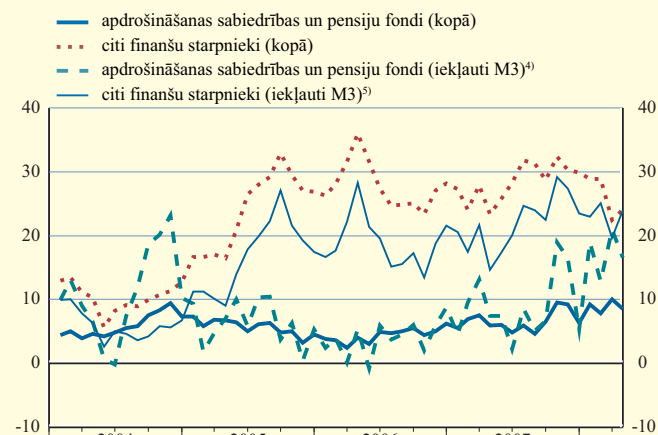
3) Termiņš "bankas" šajā tabulā lietots, lai apzīmētu MFI līdzīgas iestādes, kuras nav euro zonas rezidenti.

2.5. MFI piesaistīto noguldījumu dalījums^{1),2)}

(mljrd. euro un gada pieauguma temps; atlikumi un pieaugums perioda beigās, darījumi periodā)

1. Finanšu starpnieku noguldījumi

	Apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi						Citi finanšu starpnieki ³⁾							
	Kopā	Uz nakti	Ar noteikto termiņu		Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu		Repo darījumi	Kopā	Uz nakti	Ar noteikto termiņu		Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu		Repo darījumi
			Līdz 2 gadiem	Ilgāk par 2 gadiem	Līdz 3 mēnešiem	Ilgāk par 3 mēnešiem				Līdz 2 gadiem	Ilgāk par 2 gadiem	Līdz 3 mēnešiem	Ilgāk par 3 mēnešiem	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	Atlikumi													
2005	612.6	67.8	51.9	469.7	1.2	1.4	20.6	880.4	233.9	185.0	329.8	10.5	0.1	121.1
2006	650.0	70.2	57.1	495.4	1.0	1.4	24.9	1 140.3	283.1	251.8	469.4	10.6	0.2	125.1
2007	687.8	71.1	68.9	525.1	0.8	1.1	20.9	1 472.7	312.3	348.0	652.8	12.2	0.3	147.1
2007 IV	687.8	71.1	68.9	525.1	0.8	1.1	20.9	1 472.7	312.3	348.0	652.8	12.2	0.3	147.1
2008 I	723.3	81.8	83.9	532.6	1.6	1.6	21.9	1 532.8	335.6	366.9	648.2	13.2	0.2	168.5
2008 Janv.	714.7	83.6	76.3	526.6	1.5	1.4	25.2	1 507.2	332.3	344.9	652.4	12.9	0.3	164.5
Febr.	707.2	72.8	75.9	530.7	1.6	1.6	24.6	1 504.8	315.2	367.7	643.7	11.9	0.3	166.1
Marts	723.3	81.8	83.9	532.6	1.6	1.6	21.9	1 532.8	335.6	366.9	648.2	13.2	0.2	168.5
Apr. ^(p)	721.1	75.0	87.7	532.8	1.4	1.6	22.6	1 575.5	314.7	408.3	657.5	14.1	0.2	180.8
	Darījumi													
2005	26.3	7.4	-0.6	19.2	0.4	0.0	-0.2	176.1	40.1	37.3	96.8	1.5	0.0	0.4
2006	37.9	2.7	5.5	25.6	-0.2	0.0	4.4	249.2	45.5	67.8	130.5	0.3	0.1	4.9
2007	41.4	0.8	11.7	33.4	-0.2	-0.3	-4.1	341.1	32.7	98.9	183.7	1.7	0.1	24.1
2007 IV	12.7	3.4	5.9	3.6	0.0	0.0	-0.1	82.4	-17.6	41.9	73.1	-0.7	-0.5	-13.9
2008 I	33.2	10.5	13.9	7.4	0.2	0.2	1.0	66.9	25.5	20.5	-1.3	1.0	-0.1	21.4
2008 Janv.	24.0	12.2	6.0	1.4	0.1	0.0	4.4	31.8	18.1	-3.7	-0.2	0.5	-0.1	17.2
Febr.	-7.3	-10.8	-0.2	4.1	0.1	0.2	-0.6	2.1	-14.5	23.5	-7.7	-0.9	0.0	1.6
Marts	16.5	9.2	8.2	1.9	0.0	0.0	-2.8	33.0	21.8	0.6	6.6	1.4	0.0	2.6
Apr. ^(p)	-2.3	-6.8	3.7	0.2	-0.2	0.0	0.7	40.3	-21.3	41.0	7.6	0.8	0.0	12.2
	Pieauguma temps													
2005 Dec.	4.5	12.4	-1.2	4.3	36.0	-	-0.8	26.9	22.2	25.0	47.3	14.3	-	0.4
2006 Dec.	6.2	4.0	10.7	5.4	-16.3	-	21.2	28.2	19.5	36.8	38.9	2.9	-	4.0
2007 Dec.	6.4	1.1	20.5	6.8	-22.5	-	-16.3	30.0	11.5	39.5	39.1	16.0	-	19.0
2007 Dec.	6.4	1.1	20.5	6.8	-22.5	-	-16.3	30.0	11.5	39.5	39.1	16.0	-	19.0
2008 Marts	10.0	12.6	41.8	6.6	-17.7	-	-4.3	22.5	7.1	38.7	26.4	17.6	-	12.9
2008 Janv.	9.2	15.9	30.1	6.2	-21.5	-	4.0	28.9	8.9	41.1	37.6	24.1	-	21.8
Febr.	7.8	4.3	28.2	6.3	-21.4	-	1.9	28.9	6.5	50.4	34.5	16.7	-	21.2
Marts	10.0	12.6	41.8	6.6	-17.7	-	-4.3	22.5	7.1	38.7	26.4	17.6	-	12.9
Apr. ^(p)	8.6	6.7	37.5	6.0	-20.6	-	-7.3	24.1	3.4	49.1	24.2	24.0	-	20.4

A8. Noguldījumu kopējais atlikums sektoru dalījumā²⁾
(gada pieauguma temps)**A9. Noguldījumu kopējais atlikums un M3 iekļautie noguldījumi sektoru dalījumā²⁾** (gada pieauguma temps)

Avots: ECB.

1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.

2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

3) Šajā kategorijā ietilpst ieguldījumu fondi.

4) Ietilpst noguldījumi no 2., 3., 5. un 7. ailes.

5) Ietilpst noguldījumi no 9., 10., 12. un 14. ailes.

2.5. MFI piesaistīto noguldījumu dalījums^{1),2)}

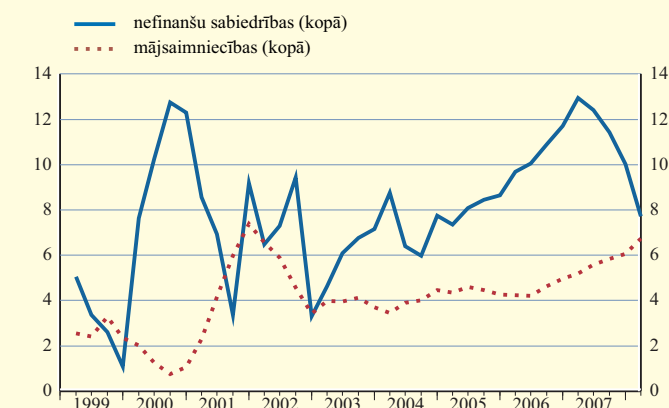
(mljrd. euro un gada pieauguma temps; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās, darījumi periodā)

2. Nefinanšu sabiedrību un māsasaimniecību noguldījumi

	Nefinanšu sabiedrības							Māsasaimniecības ³⁾						
	Kopā	Uz nakti	Ar noteikto termiņu		Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu		Repo darījumi	Kopā	Uz nakti	Ar noteikto termiņu		Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu		Repo darījumi
			Līdz 2 gadiem	Ilgāk par 2 gadiem	Līdz 3 mēnešiem	Ilgāk par 3 mēnešiem				Līdz 2 gadiem	Ilgāk par 2 gadiem	Līdz 3 mēnešiem	Ilgāk par 3 mēnešiem	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Atlikumi														
2005	1 211.9	769.2	305.1	67.2	44.5	1.2	24.6	4 343.1	1 685.9	534.0	631.7	1 354.2	84.5	52.8
2006	1 343.1	851.8	355.3	69.4	40.5	1.3	24.8	4 552.6	1 751.2	669.0	606.8	1 355.7	99.8	70.0
2007	1 470.6	882.1	474.6	59.6	29.2	1.4	23.7	4 989.0	1 777.6	994.5	561.1	1 457.6	111.1	87.1
2007 IV	1 470.6	882.1	474.6	59.6	29.2	1.4	23.7	4 989.0	1 777.6	994.5	561.1	1 457.6	111.1	87.1
2008 I	1 448.4	846.7	488.7	59.7	28.9	1.5	23.0	5 076.4	1 757.1	1 100.2	548.5	1 465.9	109.1	95.6
2008 Janv.	1 425.9	840.7	472.0	60.0	29.4	1.6	22.3	5 044.9	1 763.0	1 057.4	558.5	1 462.4	112.0	91.6
Febr.	1 441.0	833.3	494.0	60.3	28.6	1.5	23.3	5 053.9	1 747.7	1 084.3	553.3	1 461.6	111.1	95.9
Marts	1 448.4	846.7	488.7	59.7	28.9	1.5	23.0	5 076.4	1 757.1	1 100.2	548.5	1 465.9	109.1	95.6
Apr. ^(p)	1 458.3	837.7	509.1	60.4	27.8	1.5	21.9	5 120.5	1 771.6	1 134.8	544.1	1 464.8	107.8	97.5
Darījumi														
2005	96.6	88.9	11.4	-1.6	3.7	-0.4	-5.4	177.7	125.1	16.3	-2.8	45.9	-4.0	-2.9
2006	141.2	85.7	55.7	3.9	-4.2	0.1	0.2	215.2	65.7	137.5	-23.1	2.5	15.4	17.2
2007	134.5	31.8	123.3	-8.0	-11.0	-0.7	-1.1	280.9	21.7	321.9	-45.4	-45.6	11.2	17.1
2007 IV	69.6	38.0	38.3	-4.1	-1.8	-0.1	-0.7	136.7	23.4	107.7	-3.1	2.3	3.3	3.1
2008 I	-27.5	-35.7	10.9	0.0	-1.9	-0.1	-0.8	59.1	-26.6	89.1	-14.1	5.1	-2.9	8.5
2008 Janv.	-55.1	-43.8	-8.5	-0.1	-1.3	0.0	-1.5	26.2	-21.2	45.9	-4.4	1.4	0.0	4.6
Febr.	17.1	-6.7	23.1	0.4	-0.8	-0.1	1.1	9.1	-15.2	26.6	-5.1	-0.7	-0.9	4.3
Marts	10.5	14.7	-3.7	-0.4	0.2	0.0	-0.4	23.8	9.7	16.6	-4.6	4.4	-2.0	-0.4
Apr. ^(p)	9.5	-9.1	20.1	0.7	-1.1	0.0	-1.1	43.7	14.1	34.6	-4.4	-1.2	-1.3	1.9
Pieauguma temps														
2005 Dec.	8.6	13.1	3.8	-2.0	9.0	-29.0	-18.2	4.3	8.5	3.1	-0.4	3.3	-4.5	-5.1
2006 Dec.	11.7	11.2	18.4	5.7	-9.4	5.9	0.6	5.0	3.9	25.8	-3.7	0.2	18.2	32.6
2007 Dec.	10.0	3.7	34.8	-11.7	-26.9	-31.6	-4.3	6.1	1.2	47.8	-7.5	-3.5	11.2	24.4
2007 Dec.	10.0	3.7	34.8	-11.7	-26.9	-31.6	-4.3	6.1	1.2	47.8	-7.5	-3.5	11.2	24.4
2008 Marts	7.7	1.9	29.3	-10.9	-29.0	-1.3	-15.1	6.7	1.4	45.5	-7.5	-2.1	2.7	25.1
2008 Janv.	9.6	4.3	31.5	-11.9	-27.7	-34.7	-10.6	6.9	2.3	48.6	-7.4	-3.5	9.2	25.7
Febr.	10.7	3.2	37.2	-10.6	-26.9	-37.4	-11.3	6.9	1.4	48.0	-7.4	-2.8	6.2	27.9
Marts	7.7	1.9	29.3	-10.9	-29.0	-1.3	-15.1	6.7	1.4	45.5	-7.5	-2.1	2.7	25.1
Apr. ^(p)	8.5	0.5	34.4	-10.0	-28.6	-3.8	-10.6	7.0	1.1	46.0	-7.3	-1.8	1.2	28.3

A10. Noguldījumu kopējais atlikums sektoru dalījumā²⁾

(gada pieauguma temps)

Avots: ECB.

1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.

2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

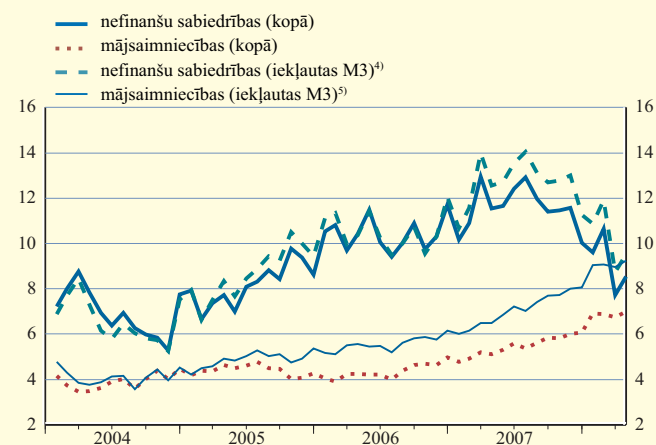
3) T.sk. mājsaimniecības apkalpojošās bezpeļņas organizācijas.

4) Ietilpst noguldījumi no 2., 3., 5. un 7. ailes.

5) Ietilpst noguldījumi no 9., 10., 12. un 14. ailes.

A11. Noguldījumu kopējais atlikums un M3 iekļautie noguldījumi sektoru dalījumā²⁾

(gada pieauguma temps)

2.5. MFI piesaistīto noguldījumu dalījums^{1),2)}

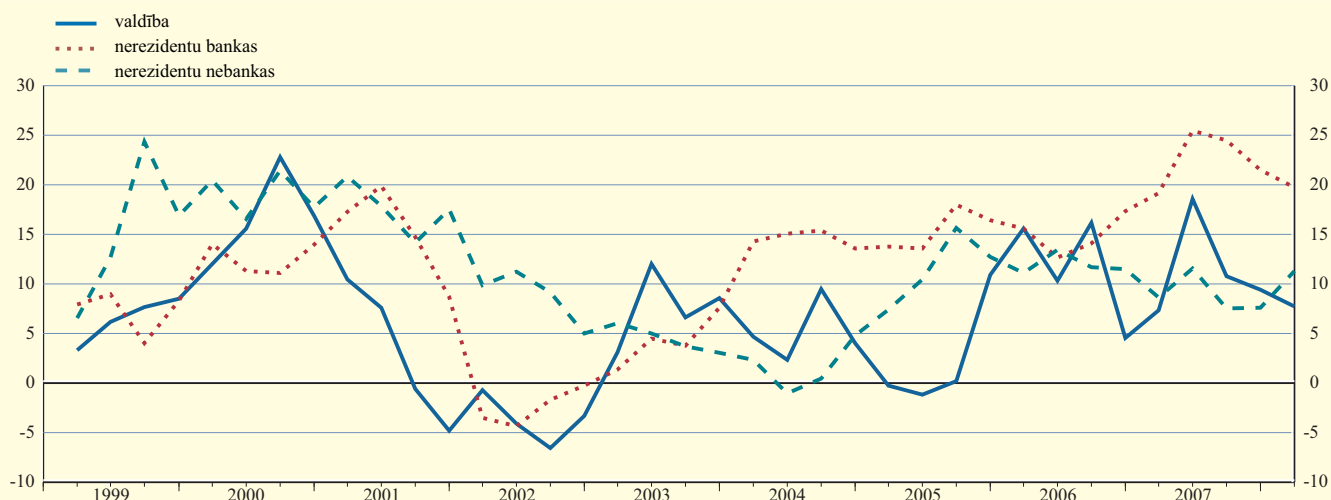
(mljrd. euro un gada pieauguma temps; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās, darījumi periodā)

3. Valdības un ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu noguldījumi

	Valdība					Ārpus euro zonas esošo valstu rezidenti				
	Kopā	Centrālā valdība	Pārējā valdība			Kopā	Bankas ³⁾	Nebankas		
			Pavalsts valdība	Vietējā valdība	Sociālās nodrošināšanas fondi			Kopā	Valdība	Citas
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Atlikumi										
2005	313.1	149.2	38.3	80.9	44.7	3 050.5	2 250.5	800.0	125.8	674.2
2006	329.0	124.2	45.4	90.8	68.6	3 429.0	2 557.1	871.9	128.6	743.3
2007	372.9	127.1	59.0	106.7	80.1	3 853.2	2 960.2	893.0	143.4	749.6
2007 II	380.2	169.8	43.8	95.2	71.4	3 821.5	2 898.7	922.8	137.5	785.3
III	373.5	144.3	60.0	97.2	72.0	3 877.1	2 963.5	913.6	145.9	767.7
IV	372.9	127.1	59.0	106.7	80.1	3 853.2	2 960.2	893.0	143.4	749.6
2008 I ^(p)	376.2	139.8	49.8	106.6	80.0	4 036.9	3 097.4	939.5	133.2	806.3
Darījumi										
2005	30.8	11.2	7.8	11.5	0.3	381.1	292.8	88.3	17.8	70.5
2006	14.2	-24.5	7.0	7.8	23.9	476.6	385.8	90.8	6.6	84.2
2007	30.9	-3.1	13.7	8.9	11.5	611.6	545.5	66.0	20.2	45.8
2007 II	42.4	30.8	1.7	6.4	3.5	177.7	136.1	41.6	5.7	35.9
III	-7.3	-26.1	16.1	2.0	0.6	130.1	120.7	9.4	10.8	-1.4
IV	-12.0	-21.9	-0.9	2.8	8.1	47.1	51.5	-4.4	-0.5	-3.8
2008 I ^(p)	3.1	12.7	-9.2	-0.2	-0.2	279.3	228.3	51.0	-7.0	58.0
Pieauguma temps										
2005 Dec.	10.9	8.1	25.4	16.6	0.6	15.4	16.4	12.7	16.8	12.0
2006 Dec.	4.5	-16.5	18.4	9.6	53.5	15.8	17.3	11.5	5.3	12.6
2007 Dec.	9.4	-2.3	30.1	9.7	16.7	18.0	21.5	7.6	15.8	6.2
2007 Jūn.	18.5	21.9	10.5	12.2	25.3	21.8	25.4	11.5	8.9	12.0
Sept.	10.7	-3.5	44.0	13.3	19.4	20.0	24.5	7.5	13.2	6.5
Dec.	9.4	-2.3	30.1	9.7	16.7	18.0	21.5	7.6	15.8	6.2
2008 Marts ^(p)	7.7	-3.6	18.4	12.3	17.8	17.7	19.7	11.3	6.6	12.1

A12. Valdības un ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu noguldījumi²⁾

(gada pieauguma temps)

Avots: ECB.

1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.

2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

3) Termins "bankas" šajā tabulā lietots, apzīmējot MFI līdzīgas iestādes, kuras nav euro zonas rezidenti.

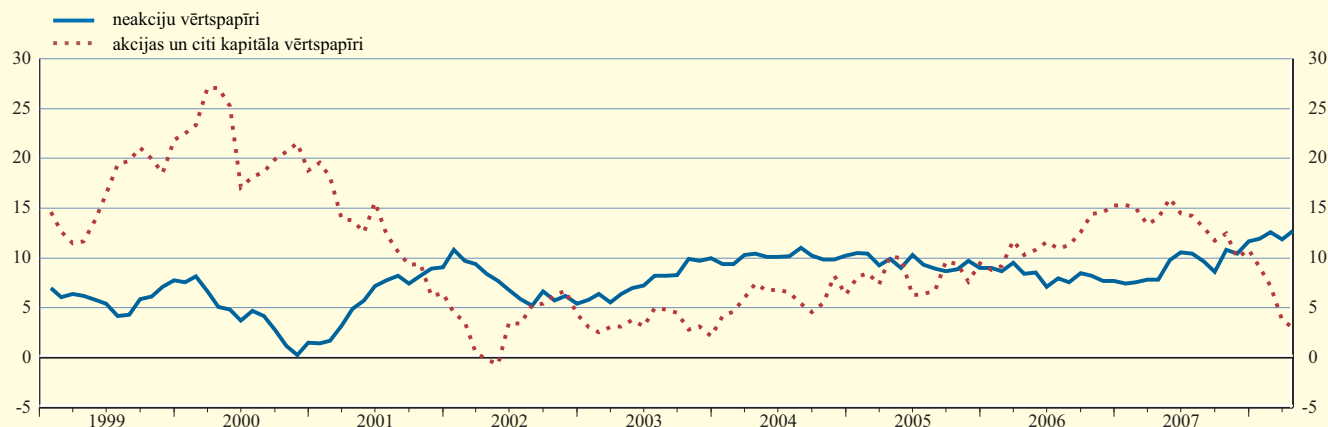
2.6. MFI vērtspapīru turējumu dalījums^{1),2)}

(mljrd. euro un gada pieauguma temps; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās, darījumi periodā)

	Neakciju vērtspapīri								Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri			
	Kopā	MFI		Valdība		Citi euro zonas rezidenti		Ārpus euro zonas esošo valstu rezidenti	Kopā	MFI	Ne-MFI	Ārpus euro zonas esošo valstu rezidenti
		Euro	Pārējās valūtās	Euro	Pārējās valūtās	Euro	Pārējās valūtās					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Atlikumi												
2005	4 418.9	1 450.4	67.3	1 412.5	17.0	525.7	25.8	920.3	1 254.7	308.5	700.1	246.1
2006	4 664.3	1 560.6	72.3	1 260.4	16.2	615.8	30.1	1 108.9	1 490.3	377.3	817.2	295.8
2007	5 113.6	1 652.9	84.0	1 177.5	16.6	916.3	33.4	1 232.8	1 662.3	427.9	890.6	343.8
2007 IV	5 113.6	1 652.9	84.0	1 177.5	16.6	916.3	33.4	1 232.8	1 662.3	427.9	890.6	343.8
2008 I	5 301.6	1 727.3	88.6	1 201.1	15.3	960.5	44.4	1 264.5	1 605.5	452.5	859.9	293.1
2008 Janv.	5 251.2	1 698.0	93.7	1 202.1	17.6	925.3	36.7	1 277.7	1 646.7	433.6	881.7	331.3
Febr.	5 313.4	1 728.8	94.9	1 200.7	15.7	949.9	34.0	1 289.5	1 629.1	442.7	860.3	326.1
Marts	5 301.6	1 727.3	88.6	1 201.1	15.3	960.5	44.4	1 264.5	1 605.5	452.5	859.9	293.1
Apr. ^(p)	5 380.1	1 747.7	91.8	1 207.0	16.0	984.0	48.1	1 285.5	1 669.5	456.6	909.2	303.7
Darījumi												
2005	356.3	85.7	2.0	52.3	-0.9	71.9	7.7	137.6	109.1	26.5	53.4	29.2
2006	337.4	122.8	10.6	-122.7	0.5	100.6	6.5	219.0	194.4	58.8	97.0	38.6
2007	541.2	136.6	18.2	-86.7	1.5	267.3	9.5	194.8	161.5	50.5	59.8	51.2
2007 IV	190.0	48.7	5.0	-20.3	2.5	113.5	-1.2	41.9	56.1	10.9	45.7	-0.4
2008 I	217.8	58.1	6.8	20.1	-0.6	43.4	13.4	76.6	-21.9	24.1	-11.0	-35.0
2008 Janv.	103.7	29.1	7.2	14.1	0.8	5.7	3.3	43.6	11.9	6.0	6.5	-0.6
Febr.	80.1	29.9	2.8	-1.5	-1.6	24.8	-1.9	27.6	-14.4	9.0	-20.0	-3.4
Marts	34.0	-0.9	-3.2	7.6	0.3	12.9	12.1	5.3	-19.4	9.1	2.5	-31.0
Apr. ^(p)	73.7	20.4	2.5	8.5	0.6	23.8	3.6	14.2	61.3	4.3	47.7	9.3
Pieauguma temps												
2005 Dec.	9.0	6.3	3.6	4.2	-4.5	16.0	43.8	18.2	9.4	9.4	8.0	13.6
2006 Dec.	7.7	8.5	16.5	-8.9	3.0	19.3	25.7	24.2	15.2	18.7	13.7	15.2
2007 Dec.	11.7	8.8	25.6	-6.9	10.5	42.9	33.4	17.7	10.8	13.4	7.3	17.3
2007 Dec.	11.7	8.8	25.6	-6.9	10.5	42.9	33.4	17.7	10.8	13.4	7.3	17.3
2008 Marts	11.8	8.7	26.5	-5.5	12.3	41.1	48.4	16.4	3.8	13.6	3.3	-6.8
2008 Janv.	11.9	8.9	32.5	-6.9	20.1	44.0	32.0	17.8	9.0	12.8	6.3	11.8
Febr.	12.6	10.2	28.4	-6.8	8.8	45.2	16.0	18.2	7.2	12.3	5.2	6.0
Marts	11.8	8.7	26.5	-5.5	12.3	41.1	48.4	16.4	3.8	13.6	3.3	-6.8
Apr. ^(p)	12.7	9.1	28.4	-2.9	16.3	40.2	56.7	15.8	3.0	12.1	2.1	-5.8

A13. MFI vērtspapīru turējumi²⁾

(gada pieauguma temps)

Avots: ECB.

1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.

2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

2.7. Atsevišķu MFI bilances posteņu pārvērtēšana^{1),2)}
(mljrd. euro)**1. Mājsaimniecībām³⁾ izsniegto aizdevumu pilnīga/daļēja norakstīšana**

	Patēriņa kredīts				Aizdevumi mājojuma iegādei				Citi aizdevumi			
	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2005	-4.1	-1.7	-0.9	-1.5	-4.4	-0.3	-1.1	-3.0	-9.8	-2.7	-3.2	-3.9
2006	-3.9	-1.5	-0.9	-1.6	-2.7	-0.1	-0.1	-2.4	-6.7	-1.1	-2.0	-3.6
2007	-4.2	-1.2	-1.4	-1.6	-2.7	-0.2	-0.2	-2.3	-6.8	-0.8	-2.3	-3.7
2007 IV	-1.6	-0.4	-0.6	-0.6	-1.2	-0.1	-0.1	-1.0	-2.2	-0.2	-1.1	-1.0
2008 I	-1.1	-0.4	-0.3	-0.4	-1.2	0.0	-0.1	-1.2	-1.4	-0.4	-0.2	-0.9
2008 Janv.	-0.5	-0.2	-0.1	-0.2	-0.7	0.0	0.0	-0.6	-0.6	-0.3	0.0	-0.3
Febr.	-0.3	-0.1	-0.1	-0.1	-0.2	0.0	0.0	-0.2	-0.3	-0.1	-0.1	-0.2
Marts	-0.3	-0.1	-0.1	-0.1	-0.4	0.0	0.0	-0.4	-0.6	-0.1	-0.1	-0.4
Apr. ^(p)	-0.3	0.0	-0.1	-0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.4	-0.1	-0.1	-0.2

2. Nefinanšu sabiedrībām un ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem izsniegto aizdevumu pilnīga/daļēja norakstīšana

	Nefinanšu sabiedrības				Ārpus euro zonas esošo valstu rezidenti		
	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem	Kopā	Līdz 1 gadam	Ilgāk par 1 gadu
	1	2	3	4	5	6	7
2005	-19.3	-7.4	-5.6	-6.2	-1.2	-0.3	-0.9
2006	-13.2	-3.5	-4.6	-5.1	-0.8	-0.1	-0.7
2007	-12.4	-2.1	-5.4	-4.9	-5.2	-3.4	-1.8
2007 IV	-4.9	-0.9	-2.6	-1.4	-3.7	-3.3	-0.4
2008 I	-3.0	-1.2	-0.8	-1.0	-2.4	-1.8	-0.6
2008 Janv.	-1.5	-0.8	-0.3	-0.5	-0.3	-0.1	-0.3
Febr.	-0.4	-0.1	-0.2	-0.1	-0.2	0.0	-0.2
Marts	-1.1	-0.3	-0.3	-0.4	-1.8	-1.7	-0.1
Apr. ^(p)	-0.9	-0.5	-0.3	-0.2	0.1	0.0	0.1

3. MFI turēto vērtspapīru pārvērtēšana

	Neakciju vērtspapīri							Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri				
	Kopā	MFI		Valdība		Citi euro zonas rezidenti		Ārpus euro zonas esošo valstu rezidenti	Kopā	MFI	Ne-MFI	Ārpus euro zonas esošo valstu rezidenti
		Euro	Pārējās valūtās	Euro	Pārējās valūtās	Euro	Pārējās valūtās					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2005	21.5	3.4	0.5	6.7	0.7	1.3	0.2	8.6	25.7	5.0	14.4	6.3
2006	-8.6	1.2	-0.4	-7.9	-0.2	-0.4	-0.3	-0.7	31.5	7.1	16.3	8.0
2007	-11.8	-2.7	0.0	0.6	-0.2	-2.5	-0.5	-6.5	13.6	3.2	9.6	0.8
2007 IV	-4.0	-1.0	0.0	0.9	-0.1	-0.4	-0.2	-3.2	0.3	2.7	0.0	-2.4
2008 I	-23.4	-4.7	-0.2	0.4	-0.2	-4.8	-0.7	-13.1	-23.2	-1.4	-13.6	-8.3
2008 Janv.	-7.7	-3.4	0.0	2.6	0.0	-3.1	-0.1	-3.7	-15.8	-2.1	-9.2	-4.4
Febr.	-3.6	0.1	0.0	0.0	-0.1	-0.2	-0.3	-3.1	-3.2	0.0	-1.4	-1.8
Marts	-12.1	-1.4	-0.1	-2.2	-0.2	-1.5	-0.4	-6.3	-4.2	0.7	-3.0	-2.0
Apr. ^(p)	-2.2	0.3	0.0	-2.3	0.0	-0.2	-0.4	0.4	3.6	1.1	1.2	1.2

Avots: ECB.

1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.

2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmes.

3) T.sk. mājsaimniecības apkalpojošām bezpeļņas organizācijām.

2.8. Atsevišķu MFI bilances posteņu valūtu dalījums^{1),2)}

(% no kopējā; atlikumi mljrd. euro; perioda beigās)

1. Noguldījumi

	MFI ³⁾							Ne-MFI						
	Visas valūtas (atlikums)	Euro ⁴⁾	Pārējās valūtas				Visas valūtas (atlikums)	Euro ⁴⁾	Pārējās valūtas					
			Kopā						Kopā					
			USD	JPY	CHF	GBP			USD	JPY	CHF	GBP		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	Euro zonas rezidentu noguldījumi													
2005	4 851.2	90.9	9.1	5.6	0.4	1.5	1.0	7 361.0	96.8	3.2	1.9	0.3	0.1	0.5
2006	5 242.4	90.7	9.3	5.6	0.4	1.5	1.2	8 014.8	96.4	3.6	2.2	0.3	0.1	0.6
2007	6 092.1	92.1	7.9	4.8	0.4	1.1	1.0	8 993.0	96.4	3.6	2.2	0.4	0.1	0.5
2007 II	5 572.9	90.5	9.5	5.8	0.4	1.3	1.1	8 448.2	96.3	3.7	2.3	0.3	0.1	0.6
2007 III	5 700.6	91.2	8.8	5.3	0.4	1.3	1.0	8 554.3	96.1	3.9	2.4	0.3	0.1	0.6
2007 IV	6 092.1	92.1	7.9	4.8	0.4	1.1	1.0	8 993.0	96.4	3.6	2.2	0.4	0.1	0.5
2008 I ^(p)	6 136.0	91.8	8.2	4.8	0.5	1.3	1.0	9 157.1	96.4	3.6	2.1	0.4	0.1	0.6
	Ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu noguldījumi													
2005	2 250.5	46.2	53.8	35.4	2.7	2.8	10.0	800.0	51.8	48.2	32.1	1.7	2.2	9.2
2006	2 557.1	45.3	54.7	35.1	2.3	2.7	11.5	871.9	50.7	49.3	32.0	1.3	2.0	10.4
2007	2 960.2	46.7	53.3	33.7	2.9	2.5	11.1	893.0	50.3	49.7	32.8	1.6	1.6	10.0
2007 II	2 898.7	45.0	55.0	34.8	2.6	2.4	11.8	922.8	51.2	48.8	32.3	1.3	1.8	9.7
2007 III	2 963.5	46.2	53.8	33.6	2.6	2.3	11.9	913.6	49.5	50.5	33.8	1.1	1.9	9.6
2007 IV	2 960.2	46.7	53.3	33.7	2.9	2.5	11.1	893.0	50.3	49.7	32.8	1.6	1.6	10.0
2008 I ^(p)	3 097.4	48.1	51.9	33.3	2.9	2.7	10.1	939.5	52.3	47.7	32.0	1.4	1.5	8.9

2. Euro zonas MFI emitētie parāda vērtspapīri

	Visas valūtas (atlikums)	Euro ⁴⁾	Pārējās valūtas				
			Kopā				
			USD	JPY	CHF	GBP	
	1	2	3	4	5	6	7
2005	4 051.7	81.2	18.8	9.6	1.8	1.9	3.2
2006	4 485.5	80.5	19.5	10.0	1.6	1.9	3.5
2007	4 948.0	81.4	18.6	9.3	1.7	1.9	3.4
2007 II	4 797.0	80.2	19.8	10.1	1.6	1.8	3.7
III	4 862.4	80.8	19.2	9.7	1.7	1.8	3.6
IV	4 948.0	81.4	18.6	9.3	1.7	1.9	3.4
2008 I ^(p)	4 988.8	82.1	17.9	8.8	1.7	1.9	3.3

Avots: ECB.

1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.

2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

3) Ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem termins "MFI" attiecas uz euro zonas MFI līdzīgām iestādēm.

4) T.sk. euro izteikto nacionālo valūtu posteņi.

2.8. Atsevišķu MFI bilances posteņu valūtu dalījums^{1),2)}

(īpatsvars; %; atlikumi mljrd. euro; perioda beigās)

3. Aizdevumi

	MFI ³⁾							Ne-MFI						
	Visas valūtas (atlikums)	Euro ⁴⁾	Pārējās valūtas				Visas valūtas (atlikums)	Euro ⁴⁾	Pārējās valūtas					
			Kopā						Kopā					
			USD	JPY	CHF	GBP			USD	JPY	CHF	GBP		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
	Euro zonas rezidentiem													
2005	4 569.7	-	-	-	-	-	-	9 112.0	96.3	3.7	1.6	0.2	1.3	0.5
2006	4 933.5	-	-	-	-	-	-	9 970.8	96.4	3.6	1.6	0.2	1.1	0.5
2007	5 788.7	-	-	-	-	-	-	11 114.2	96.2	3.8	1.8	0.2	0.9	0.6
2007 II	5 264.6	-	-	-	-	-	-	10 510.8	96.2	3.8	1.8	0.2	1.0	0.6
2007 III	5 432.9	-	-	-	-	-	-	10 743.4	96.1	3.9	1.9	0.2	1.0	0.5
2007 IV	5 788.7	-	-	-	-	-	-	11 114.2	96.2	3.8	1.8	0.2	0.9	0.6
2008 I ^(p)	5 825.2	-	-	-	-	-	-	11 405.9	96.1	3.9	1.8	0.2	1.0	0.6
	Ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem													
2005	1 722.1	48.5	51.5	30.5	4.3	2.0	10.1	763.1	38.2	61.8	43.7	1.8	4.1	8.6
2006	2 061.0	50.7	49.3	28.9	2.0	2.3	11.0	863.4	39.3	60.7	43.2	1.1	4.0	8.6
2007	2 337.9	48.0	52.0	28.9	2.3	2.4	12.7	957.3	40.9	59.1	41.3	1.2	3.7	8.2
2007 II	2 334.4	50.3	49.7	28.7	1.9	2.4	11.7	952.0	39.4	60.6	43.1	1.0	3.8	8.4
2007 III	2 354.5	48.8	51.2	28.3	2.1	2.5	12.9	948.7	39.2	60.8	43.3	1.1	3.9	8.2
2007 IV	2 337.9	48.0	52.0	28.9	2.3	2.4	12.7	957.3	40.9	59.1	41.3	1.2	3.7	8.2
2008 I ^(p)	2 395.6	48.1	51.9	28.7	2.6	2.6	12.1	1 016.7	43.1	56.9	39.3	1.3	4.2	7.6

4. Neakciju vērtspapīru turējumi

	MFI emitētie vērtspapīri ³⁾							Ne-MFI emitētie vērtspapīri						
	Visas valūtas (atlikums)	Euro ⁴⁾	Pārējās valūtas				Visas valūtas (atlikums)	Euro ⁴⁾	Pārējās valūtas					
			Kopā						Kopā					
			USD	JPY	CHF	GBP			USD	JPY	CHF	GBP		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	Euro zonas rezidentu emitētie													
2005	1 517.7	95.6	4.4	2.0	0.3	0.4	1.4	1 980.9	97.8	2.2	1.1	0.3	0.1	0.5
2006	1 632.9	95.6	4.4	2.3	0.2	0.3	1.3	1 922.5	97.6	2.4	1.3	0.3	0.1	0.7
2007	1 736.9	95.2	4.8	2.4	0.3	0.3	1.5	2 143.8	97.7	2.3	1.4	0.2	0.1	0.5
2007 II	1 716.6	95.4	4.6	2.2	0.3	0.3	1.6	2 043.0	97.6	2.4	1.3	0.3	0.1	0.7
2007 III	1 727.6	95.2	4.8	2.4	0.3	0.2	1.5	2 019.2	97.5	2.5	1.4	0.3	0.1	0.7
2007 IV	1 736.9	95.2	4.8	2.4	0.3	0.3	1.5	2 143.8	97.7	2.3	1.4	0.2	0.1	0.5
2008 I ^(p)	1 815.9	95.1	4.9	2.6	0.3	0.3	1.3	2 221.3	97.3	2.7	1.8	0.3	0.1	0.4
	Ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu emitētie													
2005	397.5	51.0	49.0	28.5	0.8	0.5	15.7	522.8	38.3	61.7	35.0	7.8	0.8	12.6
2006	514.5	52.2	47.8	28.8	0.7	0.4	14.5	594.4	38.9	61.1	36.5	4.9	0.8	14.2
2007	580.5	53.8	46.2	27.4	0.7	0.4	14.4	652.3	35.8	64.2	39.4	4.5	0.8	12.6
2007 II	584.0	51.9	48.1	28.5	0.7	0.5	14.6	666.9	37.4	62.6	36.9	4.3	0.7	15.7
2007 III	573.9	53.9	46.1	26.7	0.7	0.4	15.0	650.8	35.3	64.7	38.9	4.1	0.7	14.5
2007 IV	580.5	53.8	46.2	27.4	0.7	0.4	14.4	652.3	35.8	64.2	39.4	4.5	0.8	12.6
2008 I ^(p)	633.5	51.2	48.8	29.8	0.8	0.5	14.4	630.9	37.7	62.3	37.5	5.0	0.8	11.7

Avots: ECB.

1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.

2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

3) Ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem termins "MFI" attiecas uz euro zonas MFI līdzīgām iestādēm.

4) T.sk. euro izteikto nacionālo valūtu posteņi.

2.9. Euro zonas ieguldījumu fondu kopsavilkuma balance¹⁾

(mljrd. euro; atlikumi perioda beigās)

1. Aktīvi

	Kopā	Noguldījumi	Neakciju vērtspapīru turējumi			Akciju/citu kapitāla vērtspapīru turējumi	Ieguldījumu fondu akciju turējumi	Pamatīdzekļi	Citi aktīvi
			Kopā	Līdz 1 gadam	Ilgāk par 1 gadu				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2006 III	5 359.0	317.5	1 985.0	178.4	1 806.6	1 874.4	631.3	181.5	369.2
IV	5 551.3	320.6	2 005.8	170.6	1 835.2	2 022.0	670.6	187.9	344.3
2007 I	5 713.3	332.4	2 031.8	181.0	1 850.8	2 068.9	718.7	188.9	372.7
II	5 989.1	346.2	2 044.4	192.9	1 851.5	2 216.1	784.1	182.0	416.3
III	5 892.3	358.1	2 015.8	187.0	1 828.8	2 165.9	773.3	182.5	396.6
IV ^(p)	5 779.8	353.0	1 994.4	183.8	1 810.6	2 073.7	783.3	190.7	384.7

2. Pasīvi

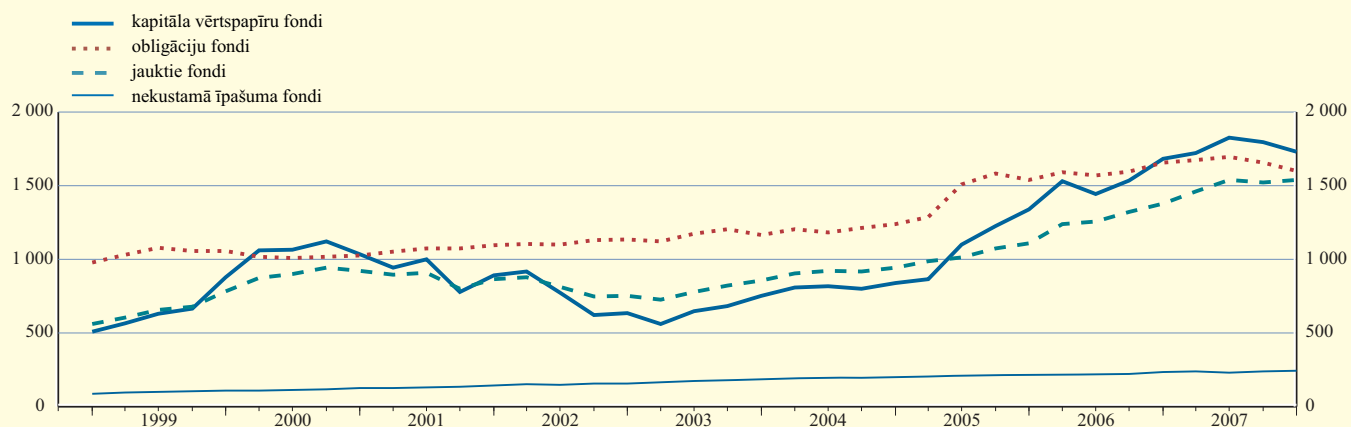
	Kopā	Saņemtie noguldījumi un aizdevumi	Ieguldījumu fondu akcijas	Citas saistības
	1	2	3	4
2006 III	5 359.0	75.9	4 999.5	283.7
IV	5 551.3	77.8	5 217.0	256.4
2007 I	5 713.3	82.2	5 349.3	281.8
II	5 989.1	85.9	5 586.6	316.6
III	5 892.3	80.1	5 495.5	316.7
IV ^(p)	5 779.8	78.2	5 409.4	292.2

3. Kopējie aktīvi/pasīvi ieguldījumu politiku un investoru veidu dalījumā

	Kopā	Fondi ieguldījumu politiku dalījumā					Fondi investoru veidu dalījumā	
		Kapitāla vērtspapīru fondi	Obligāciju fondi	Jauktie fondi	Nekustamā īpašuma fondi	Citi fondi	Vispārējie publiskie fondi	Īpašie investoru fondi
	1	2	3	4	5	6	7	8
2006 III	5 359.0	1 533.3	1 594.2	1 321.5	221.2	688.9	4 085.5	1 273.5
IV	5 551.3	1 680.5	1 657.0	1 376.0	231.8	606.0	4 252.1	1 299.2
2007 I	5 713.3	1 723.2	1 674.9	1 459.3	238.4	617.5	4 372.8	1 340.6
II	5 989.1	1 824.8	1 693.4	1 539.2	230.9	700.7	4 577.2	1 411.8
III	5 892.3	1 796.1	1 655.8	1 522.8	236.1	681.4	4 468.4	1 423.9
IV ^(p)	5 779.8	1 732.0	1 598.1	1 537.2	244.0	668.6	4 344.1	1 435.7

A14. Kopējie ieguldījumu fondu aktīvi

(mljrd. euro)

Avots: ECB.

1) Izņemot naudas tirgus fondus. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

2.10. Euro zonas ieguldījumu fondu aktīvi ieguldījumu politiku un ieguldītāju veidu dalījumā
(mljrd. euro; atlikumi perioda beigās)**1. Fondi ieguldījumu politiku dalījumā**

	Kopā	Noguldījumi	Neakciju vērtspapīru turējumi			Akciju/citu kapitāla vērtspapīru turējumi	Ieguldījumu fondu akciju turējumi	Pamatlīdzekļi	Citi aktīvi
			Kopā	Līdz 1 gadam	Ilgāk par 1 gadu				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Kapitāla vērtspapīru fondi									
2006 III	1 533.3	53.8	76.1	33.2	42.9	1 284.3	66.8	-	52.3
IV	1 680.5	56.1	66.0	22.7	43.3	1 429.3	74.3	-	54.8
2007 I	1 723.2	59.3	65.7	25.7	40.0	1 461.2	78.4	-	58.6
II	1 824.8	60.9	67.9	27.4	40.4	1 546.2	84.0	-	65.9
III	1 796.1	71.9	68.6	26.7	41.9	1 505.0	82.2	-	68.4
IV (p)	1 732.0	57.7	71.7	26.5	45.2	1 461.4	79.2	-	61.8
Obligāciju fondi									
2006 III	1 594.2	105.5	1 288.5	86.8	1 201.8	41.6	48.2	-	110.3
IV	1 657.0	108.3	1 343.6	91.1	1 252.5	45.4	49.8	-	110.0
2007 I	1 674.9	112.3	1 356.5	95.1	1 261.4	44.5	52.5	-	109.0
II	1 693.4	114.9	1 346.7	99.5	1 247.2	62.9	55.7	-	113.2
III	1 655.8	109.9	1 319.6	97.0	1 222.6	62.6	53.2	-	110.5
IV (p)	1 598.1	116.1	1 274.3	92.8	1 181.6	58.1	49.8	-	99.8
Jauktie fondi									
2006 III	1 321.5	68.5	510.6	45.2	465.4	332.3	272.3	0.3	137.4
IV	1 376.0	71.0	519.4	43.4	476.0	364.2	292.8	0.4	128.2
2007 I	1 459.3	73.8	530.5	45.5	485.0	380.8	322.3	0.3	151.5
II	1 539.2	84.0	529.2	50.2	479.0	398.9	346.4	0.9	179.8
III	1 522.8	86.2	522.4	46.3	476.1	405.3	345.0	0.5	163.3
IV (p)	1 537.2	89.9	546.9	47.0	499.9	394.8	343.3	0.8	161.5
Nekustamā īpašuma fondi									
2006 III	221.2	16.4	6.0	1.6	4.4	1.9	6.2	180.3	10.4
IV	231.8	17.6	6.1	1.7	4.4	2.2	7.0	187.0	11.9
2007 I	238.4	18.9	6.7	1.9	4.8	2.3	9.6	188.4	12.6
II	230.9	18.8	6.6	1.9	4.7	2.0	10.0	180.4	12.9
III	236.1	20.7	6.4	1.6	4.8	2.0	13.1	181.1	12.8
IV (p)	244.0	19.6	6.0	1.5	4.5	1.7	12.5	189.5	14.7

2. Fondi ieguldītāju veidu dalījumā

	Kopā	Noguldījumi	Neakciju vērtspapīru turējumi	Akciju/citu kapitāla vērtspapīru turējumi	Ieguldījumu fondu akciju turējumi	Pamatlīdzekļi	Citi aktīvi
	1	2	3	4	5	6	7
Vispārējie publiskie fondi							
2006 III	4 085.5	260.6	1 374.1	1 531.3	470.9	151.2	297.3
IV	4 252.1	265.4	1 402.9	1 650.2	498.2	155.2	280.6
2007 I	4 372.8	274.3	1 420.9	1 693.5	529.0	155.6	299.5
II	4 577.2	280.9	1 432.0	1 816.8	576.5	147.3	323.7
III	4 468.4	287.8	1 376.6	1 788.8	564.0	144.8	306.4
IV (p)	4 344.1	279.7	1 337.8	1 714.9	569.1	150.7	291.9
Īpašie investoru fondi							
2006 III	1 273.5	56.9	610.9	343.1	160.5	30.2	71.9
IV	1 299.2	55.2	603.4	371.8	172.4	32.7	63.7
2007 I	1 340.6	58.0	610.8	375.4	189.7	33.3	73.2
II	1 411.8	65.3	612.4	399.3	207.6	34.7	92.7
III	1 423.9	70.3	639.2	377.1	209.3	37.7	90.2
IV (p)	1 435.7	73.2	656.5	358.8	214.2	40.0	92.9

Avots: ECB.

EURO ZONAS KONTI

3.1. Integrētie tautsaimniecības un finanšu konti institucionālo sektoru dalījumā

(mljrd. euro)

Izlietojums	Euro zona	Mājsaim- niecības	Nefinanšu sabiedrības	Finanšu sabiedrības	Valdība	Pārējās valstis
2007. g. 4. cet.						
Ārējais kots						
Preču un pakalpojumu eksports						523.0
<i>Tirdzniecības bilance¹⁾</i>						-27.9
Ienākuma veidošanas kots						
Bruto pievienotā vērtība (pamatcēnās)						
Produktu nodokļi mīnus subsīdijas						
Iekšzemes kopprodukts (tirgus cenās)						
Atlīdzība nodarbinātajiem	1 144.1	119.1	718.4	57.9	248.7	
Citi ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas	39.7	9.2	20.7	4.7	5.1	
Pamatkapitāla patēriņš	321.8	87.9	180.4	10.9	42.6	
<i>Neto darbības rezultāts un dažādi ienākumi¹⁾</i>	557.1	280.7	255.7	26.6	-6.0	
Primārā ienākuma sadales kots						
Neto darbības rezultāts un dažādi ienākumi						4.5
Atlīdzība nodarbinātajiem						
Ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas						
Īpašuma ienākumi	835.6	53.9	313.8	403.7	64.2	137.2
Procenti	501.1	50.8	84.9	301.2	64.2	84.3
Citi īpašuma ienākumi	334.5	3.0	228.9	102.5	0.0	53.0
<i>Neto nacionālais ienākums¹⁾</i>	2 003.0	1 634.5	73.4	47.7	247.4	
Ienākuma sekundārās sadales kots						
Neto nacionālais ienākums						
Ienākuma, mantas u.c. kārtējie nodokļi	336.0	249.5	71.2	15.0	0.3	1.4
Sociālās iemaksas	428.1	428.1				1.0
Sociālie pabalsti, kas nav sociālie pārvedumi natūrā	420.4	1.5	16.0	25.3	377.7	0.8
Citi kārtējie pārvedumi	192.6	72.3	25.1	49.1	46.1	8.9
Neto nedzīvības apdrošināšanas prēmijas	46.3	33.4	11.1	1.0	0.7	1.1
Nedzīvības apdrošināšanas atlīdzības prasības	46.2			46.2		0.6
Citi	100.1	38.9	14.0	1.9	45.4	7.2
<i>Neto rīcībā esošie ienākumi¹⁾</i>	1 977.6	1 392.5	-8.2	46.3	547.0	
Ienākuma izlietojuma kots						
Neto rīcībā esošie ienākumi						
Galapatēriņa izdevumi	1 775.2	1 278.9			496.3	
Individuālā patēriņa izdevumi	1 575.6	1 278.9			296.7	
Kolektīvā patēriņa izdevumi	199.6				199.6	
Korekcija sakarā ar mājsaimniecību neto kapitāla pārmaiņām pensiju fondu rezervēs	16.2	0.1	1.8	14.3	0.0	0.1
<i>Neto uzkrājumi/tekošais ārējais kots¹⁾</i>	202.5	129.8	-10.0	32.0	50.7	-16.9
Kapitāla kots						
Neto uzkrājumi/tekošais ārējais kots						
Kopējā kapitāla veidošana	507.4	163.1	256.4	9.6	78.3	
Kopējā pamatkapitāla veidošana	513.1	163.8	261.6	9.5	78.2	
Krājumu pārmaiņas un vērtslieku iegāde mīnus pārdošana	-5.8	-0.7	-5.2	0.1	0.1	
Pamatkapitāla patēriņš						
Neražoto nefinanšu aktīvu iegāde mīnus pārdošana	0.1	0.0	0.7	0.0	-0.6	-0.1
Kapitāla pārvedumi	60.4	9.8	2.5	2.7	45.4	7.8
Kapitāla nodokļi	6.3	6.0	0.2	0.0		0.0
Citi kapitāla pārvedumi	54.1	3.8	2.2	2.7	45.4	7.8
<i>Neto aizdevumi (+)/neto aizņēmumi (-) (no kapitāla konta)¹⁾</i>	22.0	59.5	-52.7	31.6	-16.3	-22.0
Statistikā neatbilstība	0.0	17.6	-17.6	0.0	0.0	0.0

Avoti: ECB un Eurostat.

1) Balanspostu aprēķināšanas skaidrojumu sk. tehniskajās piezīmēs.

3.1. Integrētie tautsaimniecības un finanšu konti institucionālo sektoru dalījumā (turpinājums)

(mljrd. euro)

Resursi	Euro zona	Mājsaim- niecības	Nefinanšu sabiedrības	Finanšu sabiedrības	Valdība	Pārējās valstis
2007. g. 4. cet.						
Ārējais konts						
Preču un pakalpojumu imports						495.1
<i>Tirdzniecības bilance</i>						
Ienākuma veidošanas konts						
Bruto pievienotā vērtība (pamatcēnās)	2 062.7	497.0	1 175.2	100.1	290.3	
Produktu nodokļi mīnus subsīdijas	247.8					
Iekšzemes kopprodukts (tirgus cenās) ²⁾	2 310.5					
Atlīdzība nodarbinātajiem						
Citi ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas						
Pamatkapitāla patēriņš						
<i>Neto darbības rezultāts un dažādi ienākumi</i>						
Primārā ienākuma sadales konts						
Neto darbības rezultāts un dažādi ienākumi	557.1	280.7	255.7	26.6	-6.0	
Atlīdzība nodarbinātajiem	1 145.9	1 145.9				2.7
Ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas	295.6				295.6	-8.1
Īpašuma ienākumi	840.1	261.8	131.5	424.7	22.0	132.7
Procenti	489.1	77.8	48.1	354.0	9.2	96.3
Citi īpašuma ienākumi	351.0	184.0	83.5	70.7	12.8	36.4
<i>Neto nacionālais ienākums</i>						
Ienākuma sekundārās sadales konts						
Neto nacionālais ienākums	2 003.0	1 634.5	73.4	47.7	247.4	
Ienākuma, mantas u.c. kārtējie nodokļi	336.7				336.7	0.7
Sociālās iemaksas	428.1	1.2	18.3	40.7	368.0	1.0
Sociālie pabalsti, kas nav sociālie pārvedumi natūrā	418.5	418.5				2.7
Citi kārtējie pārvedumi	168.5	89.7	12.5	47.3	19.1	33.0
Neto nedzīvības apdrošināšanas prēmijas	46.2			46.2		1.2
Nedzīvības apdrošināšanas atlīdzības prasības	45.7	35.3	9.2	0.8	0.3	1.1
Citi	76.7	54.3	3.3	0.3	18.8	30.7
<i>Neto rīcībā esošie ienākumi</i>						
Ienākuma izlietojuma konts						
Neto rīcībā esošie ienākumi	1 977.6	1 392.5	-8.2	46.3	547.0	
Galapatēriņa izdevumi						
Individuālā patēriņa izdevumi						
Kolektīvā patēriņa izdevumi						
Korekcija sakarā ar mājsaimniecību neto kapitāla pārmaiņām pensiju fondu rezervēs	16.3	16.3				0.0
<i>Neto uzkrājumi/tekošais ārējais konts</i>						
Kapitāla konts						
Neto uzkrājumi/tekošais ārējais konts	202.5	129.8	-10.0	32.0	50.7	-16.9
Kopējā kapitāla veidošana						
Kopējā pamatkapitāla veidošana						
Krājumu pārmaiņas un vērtslietu iegāde mīnus pārdošana						
Pamatkapitāla patēriņš	321.8	87.9	180.4	10.9	42.6	
Neražoto nefinanšu aktīvu iegāde mīnus pārdošana						
Kapitāla pārvedumi	65.6	14.8	36.4	1.0	13.4	2.6
Kapitāla nodokļi	6.3				6.3	0.0
Citi kapitāla pārvedumi	59.3	14.8	36.4	1.0	7.1	2.6
<i>Neto aizdevumi (+)/neto aizņēmumi (-) (no kapitāla konta)</i>						
Statistikā neatbilstība						

Avoti: ECB un Eurostat.

2) Iekšzemes kopprodukts ir visu iekšzemes sektoru bruto pievienotā vērtība plus neto produktu nodokļi (nodokļi mīnus subsīdijas).

3.1. Integrētie tautsaimniecības un finanšu konti institucionālo sektoru dalījumā (turpinājums)

(mljrd. euro)

Aktīvi	Euro zona	Mājsaimniecības	Nefinanšu sabiedrības	MFI	Citi finanšu starpnieki	Apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi	Valdība	Pārējās valstis
2007. g. 4. cēt.								
Sākuma balance, finanšu aktīvi								
Kopā finanšu aktīvi		17 530.1	14 616.1	21 596.0	10 129.1	6 221.1	2 904.5	15 059.5
Monetārais zelts un Speciālās aizņēmuma tiesības (SDR)				191.7				
Nauda un noguldījumi		5 494.2	1 686.2	2 465.4	1 490.3	775.8	580.3	3 999.6
Īstermiņa parāda vērtspapīri		50.0	122.8	111.5	269.1	261.8	41.3	799.7
Ilgtermiņa parāda vērtspapīri		1 258.6	223.0	3 473.6	1 962.7	1 956.1	220.0	2 391.4
Aizdevumi		41.8	2 015.9	11 717.4	1 490.6	335.0	362.5	1 645.2
<i>t.sk. ilgtermiņa</i>		25.8	1 171.0	8 790.8	1 178.2	298.6	321.6	.
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri		5 188.2	7 752.1	1 877.2	4 701.7	2 414.7	1 137.7	5 436.2
Kotētās akcijas		1 215.4	1 920.0	740.2	2 514.3	860.3	427.1	.
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri		2 321.4	5 434.8	858.7	1 482.6	464.2	561.1	.
Kopieguldījumu fondu akcijas		1 651.4	397.4	278.3	704.7	1 090.3	149.6	.
Apdrošināšanas tehniskās rezerves		5 164.2	136.1	2.0	0.0	149.6	3.2	220.4
Citi debitoru parādi un atvasinātie finanšu instrumenti		333.2	2 680.0	1 757.2	214.8	328.1	559.3	567.1
<i>Tirā finanšu vērtība</i>								
Finanšu kants, darījumi ar finanšu aktīviem								
Kopā darījumi ar finanšu aktīviem		151.4	209.0	504.8	331.2	80.7	-50.0	258.4
Monetārais zelts un Speciālās aizņēmuma tiesības (SDR)				-1.4				1.4
Nauda un noguldījumi		147.5	50.2	40.3	115.2	10.4	-42.9	67.2
Īstermiņa parāda vērtspapīri		-1.5	2.5	3.0	18.3	-2.7	-6.8	-17.4
Ilgtermiņa parāda vērtspapīri		9.3	4.0	176.8	-20.6	40.9	6.0	85.1
Aizdevumi		-1.4	48.7	250.9	96.0	-5.7	8.1	68.9
<i>t.sk. ilgtermiņa</i>		-1.9	4.1	225.9	59.1	-5.0	-1.0	.
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri		-46.4	46.1	21.3	123.6	41.4	-3.1	40.9
Kotētās akcijas		-24.8	34.0	-3.4	41.5	4.6	0.6	.
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri		3.6	47.7	31.7	70.4	21.3	-5.1	.
Kopieguldījumu fondu akcijas		-25.2	-35.6	-7.0	11.8	15.5	1.4	.
Apdrošināšanas tehniskās rezerves		58.6	0.3	0.0	0.0	2.4	0.0	3.3
Citi debitoru parādi un atvasinātie finanšu instrumenti		-14.6	57.2	13.9	-1.3	-6.0	-11.3	9.0
<i>Tirās finanšu vērtības pārmaiņas darījumu rezultātā</i>								
Citu pārmaiņu kants, finanšu aktīvi								
Kopā citas finanšu aktīvu pārmaiņas		-108.4	52.3	79.6	-257.8	-55.4	29.4	-100.0
Monetārais zelts un Speciālās aizņēmuma tiesības (SDR)				15.3				
Nauda un noguldījumi		7.1	-1.4	-41.1	-82.7	-5.0	-0.1	-71.3
Īstermiņa parāda vērtspapīri		-2.3	12.5	3.1	-0.6	0.2	0.0	-8.1
Ilgtermiņa parāda vērtspapīri		0.6	-2.6	-14.5	-16.1	-4.3	-0.1	0.6
Aizdevumi		-0.1	6.8	115.5	-78.2	1.3	7.5	-11.7
<i>t.sk. ilgtermiņa</i>		0.0	2.5	139.1	-73.4	0.7	7.5	.
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri		-111.7	43.0	-16.3	-81.9	-46.5	20.8	-42.1
Kotētās akcijas		-61.8	7.2	-17.2	-41.0	-21.4	11.4	.
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri		-38.3	38.4	6.0	-39.3	-3.8	12.1	.
Kopieguldījumu fondu akcijas		-11.5	-2.5	-5.1	-1.6	-21.4	-2.7	.
Apdrošināšanas tehniskās rezerves		-0.7	-0.1	0.0	0.0	-4.2	0.0	22.9
Citi debitoru parādi un atvasinātie finanšu instrumenti		-1.4	-6.0	17.6	1.7	3.2	1.3	9.7
<i>Citas tirās finanšu vērtības pārmaiņas</i>								
Slēguma balance, finanšu aktīvi								
Kopā finanšu aktīvi		17 573.1	14 877.4	22 180.4	10 202.5	6 246.4	2 883.8	15 216.5
Monetārais zelts un Speciālās aizņēmuma tiesības (SDR)				205.6				
Nauda un noguldījumi		5 648.7	1 735.0	2 464.6	1 522.7	781.3	537.3	3 995.5
Īstermiņa parāda vērtspapīri		46.2	137.8	117.6	286.7	259.3	34.5	774.2
Ilgtermiņa parāda vērtspapīri		1 268.5	224.4	3 635.9	1 926.1	1 992.6	225.9	2 477.1
Aizdevumi		40.3	2 071.5	12 083.8	1 508.3	330.6	378.1	1 702.3
<i>t.sk. ilgtermiņa</i>		23.9	1 177.6	9 155.7	1 163.9	294.3	328.2	.
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri		5 030.1	7 841.2	1 882.2	4 743.4	2 409.5	1 155.4	5 435.0
Kotētās akcijas		1 128.7	1 961.1	719.6	2 514.8	843.5	439.0	.
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri		2 286.6	5 520.8	896.4	1 513.7	481.7	568.0	.
Kopieguldījumu fondu akcijas		1 614.7	359.3	266.2	714.9	1 084.3	148.3	.
Apdrošināšanas tehniskās rezerves		5 222.1	136.3	2.0	0.0	147.8	3.3	246.6
Citi debitoru parādi un atvasinātie finanšu instrumenti		317.2	2 731.2	1 788.7	215.2	325.3	549.4	585.8
<i>Tirā finanšu vērtība</i>								

Avots: ECB.

3.1. Integrētie tautsaimniecības un finanšu konti institucionālo sektoru dalījumā (turpinājums)
(mljrd. euro)

2007. g. 4. cet.	Pasīvi	Euro zona	Mājsaim- niecības	Nefinanšu sabiedrības	MF1	Citi finanšu starpnieki	Apdroši- nāšanas sa- biedrības un pensiju fondi	Valdība	Pārējās valstis
Sākuma bilance, pasīvi									
Kopā pasīvi			5 826.4	23 570.5	21 699.9	10 017.0	6 413.4	6 811.3	13 526.2
Monetārais zelts un Speciālās aizņēmuma tiesības (SDR)									
Nauda un noguldījumi				26.5	13 182.7	221.8	4.6	331.2	2 724.9
Īstermiņa parāda vērtspapīri				276.4	405.7	79.3	0.8	661.4	232.6
Ilgtermiņa parāda vērtspapīri				445.6	2 691.3	1 446.0	25.0	4 343.1	2 534.4
Aizdevumi			5 245.0	6 931.5		1 483.2	184.3	1 081.9	2 682.3
<i>t.sk. ilgtermiņa</i>			4 935.6	4 729.8		734.0	73.4	920.5	.
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri				13 149.7	3 185.4	6 571.7	677.5	10.2	4 913.4
Kotētās akcijas				4 978.1	1 032.2	264.0	295.1	0.0	.
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri				8 171.6	1 105.6	904.7	381.8	10.2	.
Kopieguldījumu fondu akcijas					1 047.6	5 402.9			.
Apdrošināšanas tehniskās rezerves			32.7	335.7	53.3	0.6	5 252.8	0.5	
Citi kreditoru parādi un atvasinātie finanšu instrumenti			548.7	2 405.0	2 181.6	214.5	268.4	383.0	438.7
<i>Tīrā finanšu vērtība⁽¹⁾</i>		-1 341.5	11 703.7	-8 954.3	-103.9	112.1	-192.3	-3 906.9	
Finanšu konts, darījumi ar pasīviem									
Kopā darījumi ar pasīviem			74.3	279.3	450.8	362.0	72.3	-33.7	280.4
Monetārais zelts un Speciālās aizņēmuma tiesības (SDR)									
Nauda un noguldījumi				-1.6	396.1	9.6	-0.2	12.3	-28.5
Īstermiņa parāda vērtspapīri				4.6	34.9	8.2	-0.1	-55.7	3.3
Ilgtermiņa parāda vērtspapīri				9.6	11.7	215.4	1.6	-7.2	70.4
Aizdevumi			83.5	201.9		78.1	-18.1	-2.8	122.8
<i>t.sk. ilgtermiņa</i>			77.7	162.7		50.9	-7.8	17.9	.
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri				40.1	39.2	63.1	2.3	0.2	78.9
Kotētās akcijas				-20.0	-1.1	13.8	-1.0	0.0	.
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri				60.1	43.8	80.6	3.3	0.2	.
Kopieguldījumu fondu akcijas					-3.5	-31.3			.
Apdrošināšanas tehniskās rezerves			0.0	2.1	-0.2	0.0	62.7	0.0	
Citi kreditoru parādi un atvasinātie finanšu instrumenti			-9.3	22.6	-31.1	-12.3	24.1	19.4	33.5
<i>Tīrās finanšu vērtības pārmaiņas darījumu rezultātā⁽¹⁾</i>		22.0	77.1	-70.4	54.0	-30.8	8.4	-16.3	-22.0
Citu pārmaiņu konts, pasīvi									
Kopā citas pasīvu pārmaiņas			1.8	35.9	74.1	-235.5	-33.8	0.6	-218.9
Monetārais zelts un Speciālās aizņēmuma tiesības (SDR)									
Nauda un noguldījumi				0.0	77.9	-142.5	0.0	-90.2	-39.6
Īstermiņa parāda vērtspapīri				0.2	5.4	-0.1	0.0	-0.2	-0.5
Ilgtermiņa parāda vērtspapīri				-2.3	20.7	-22.4	-0.4	-12.1	-19.7
Aizdevumi			0.3	-18.9		-1.6	-0.3	98.0	-36.4
<i>t.sk. ilgtermiņa</i>			0.7	-2.5		-4.1	-0.1	98.2	.
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri				25.3	-54.9	-71.9	-17.5	0.0	-115.8
Kotētās akcijas				10.7	-30.7	-14.4	-17.6	0.0	.
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri				14.6	-14.9	-10.4	0.0	0.0	.
Kopieguldījumu fondu akcijas					-9.2	-47.1			.
Apdrošināšanas tehniskās rezerves			0.0	0.0	0.0	0.0	17.8	0.0	
Citi kreditoru parādi un atvasinātie finanšu instrumenti			1.5	31.7	25.1	3.0	-33.4	5.1	-7.0
<i>Citas tīrās finanšu vērtības pārmaiņas⁽¹⁾</i>		-103.6	-110.2	16.4	5.5	-22.3	-21.7	28.7	118.9
Slēguma bilance, pasīvi									
Kopā pasīvi			5 902.5	23 885.7	22 224.9	10 143.5	6 451.9	6 778.3	13 587.7
Monetārais zelts un Speciālās aizņēmuma tiesības (SDR)									
Nauda un noguldījumi				25.0	13 656.8	88.9	4.5	253.3	2 656.8
Īstermiņa parāda vērtspapīri				281.2	446.0	87.4	0.6	605.6	235.4
Ilgtermiņa parāda vērtspapīri				452.8	2 723.7	1 638.9	26.2	4 323.8	2 585.1
Aizdevumi			5 328.9	7 114.5		1 559.7	165.9	1 177.1	2 768.8
<i>t.sk. ilgtermiņa</i>			5 014.0	4 890.0		780.8	65.5	1 036.6	.
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri				13 215.1	3 169.7	6 562.8	662.3	10.4	4 876.5
Kotētās akcijas				4 968.8	1 000.3	263.3	276.5	0.0	.
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri				8 246.3	1 134.5	974.9	385.1	10.4	.
Kopieguldījumu fondu akcijas					1 034.9	5 324.6			.
Apdrošināšanas tehniskās rezerves			32.7	337.7	53.2	0.6	5 333.4	0.5	
Citi kreditoru parādi un atvasinātie finanšu instrumenti			541.0	2 459.3	2 175.6	205.1	259.1	407.5	465.2
<i>Tīrā finanšu vērtība⁽¹⁾</i>		-1 423.1	11 670.6	-9 008.3	-44.4	59.0	-205.5	-3 894.5	

Avots: ECB.

3.2. Euro zonas nefinanšu konti

(mljrd. euro; četru ceturkšņu kumulētās plūsmas)

Izlietojums	2003	2004	2005	2006 I– 2006 IV	2006 II– 2007 I	2006 III– 2007 II	2006 IV– 2007 III	2007 I– 2007 IV
Ienākuma veidošanas konts								
Bruto pievienotā vērtība (pamatcenās)								
Produktu nodokļi mīnus subsīdijas								
Iekšzemes kopprodukts (tirgus cenās)								
Atlīdzība nodarbinātajiem	3 666.7	3 772.0	3 878.6	4 031.3	4 074.5	4 116.5	4 155.5	4 203.8
Citi ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas	110.2	121.5	130.2	131.3	132.8	133.4	132.6	128.7
Pamatkapitāla patēriņš	1 072.7	1 120.3	1 171.7	1 223.7	1 235.5	1 246.4	1 256.9	1 269.0
<i>Neto darbības rezultāts un dažādi ienākumi¹⁾</i>	1 889.1	1 990.9	2 055.5	2 163.3	2 199.3	2 236.3	2 279.2	2 312.5
Primārā ienākuma sadales konts								
Neto darbības rezultāts un dažādi ienākumi								
Atlīdzība nodarbinātajiem								
Ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas								
Īpašuma ienākumi	2 281.2	2 338.2	2 556.9	2 929.9	3 025.6	3 128.2	3 213.7	3 296.7
Procenti	1 268.1	1 243.6	1 331.7	1 602.1	1 676.0	1 751.2	1 821.4	1 896.1
Citi īpašuma ienākumi	1 013.1	1 094.7	1 225.1	1 327.9	1 349.6	1 377.0	1 392.3	1 400.6
<i>Neto nacionālais ienākums¹⁾</i>	6 408.3	6 679.7	6 913.0	7 241.0	7 336.8	7 423.5	7 516.1	7 607.9
Ienākuma sekundārās sadales konts								
Neto nacionālais ienākums								
Ienākuma, mantas u.c. kārtējie nodokļi	856.8	882.1	931.6	1 023.0	1 035.9	1 058.7	1 085.0	1 106.7
Sociālās iemaksas	1 388.8	1 428.2	1 470.7	1 532.5	1 545.7	1 560.8	1 573.1	1 588.3
Sociālie pabalsti, kas nav sociālie pārvedumi natūrā	1 408.7	1 453.7	1 498.2	1 543.0	1 551.1	1 559.8	1 569.7	1 586.0
Citi kārtējie pārvedumi	658.4	683.6	703.2	708.3	711.5	717.4	719.3	726.5
Neto nedzīvības apdrošināšanas prēmijas	173.8	175.7	175.6	175.3	176.2	177.4	177.9	178.8
Nedzīvības apdrošināšanas atlīdzības prasības	174.5	176.3	176.7	175.5	176.6	177.8	178.1	178.6
Citi	310.0	331.7	350.8	357.5	358.7	362.2	363.4	369.1
<i>Neto rīcībā esošie ienākumi¹⁾</i>	6 338.5	6 602.1	6 826.4	7 151.1	7 247.3	7 334.8	7 427.9	7 517.7
Ienākuma izlietojuma konts								
Neto rīcībā esošie ienākumi								
Galapatēriņa izdevumi	5 854.8	6 075.8	6 307.5	6 565.3	6 619.5	6 670.7	6 727.0	6 789.8
Individuālā patēriņa izdevumi	5 234.7	5 432.1	5 646.9	5 887.0	5 936.1	5 983.5	6 034.6	6 090.8
Kolektīvā patēriņa izdevumi	620.1	643.7	660.6	678.3	683.4	687.2	692.4	698.9
Korekcija sakarā ar mājāsaimniecību neto kapitāla pārmaiņām pensiju fondu rezervēs	54.6	57.3	59.5	63.0	63.1	61.2	61.2	60.9
<i>Neto uzkrājumi¹⁾</i>	483.9	526.5	519.2	586.2	628.1	664.4	701.2	728.1
Kapitāla konts								
Neto uzkrājumi								
Kopējā kapitāla veidošana	1 528.0	1 609.6	1 701.8	1 842.7	1 884.5	1 918.1	1 947.2	1 981.5
Kopējā pamatkapitāla veidošana	1 527.5	1 600.3	1 689.5	1 814.7	1 857.6	1 890.6	1 919.4	1 946.5
Krājumu pārmaiņas un vērtlietu iegāde mīnus pārdošana	0.5	9.3	12.3	28.0	26.9	27.5	27.7	35.0
Pamatkapitāla patēriņš								
Neražoto nefinanšu aktīvu iegāde mīnus pārdošana	0.6	-1.1	-0.1	0.6	0.2	0.0	0.0	0.3
Kapitāla pārvedumi	182.6	172.7	181.4	175.8	174.0	170.5	168.7	160.2
Kapitāla nodokļi	35.9	29.8	24.3	22.3	22.9	23.4	24.1	24.0
Citi kapitāla pārvedumi	146.8	142.9	157.2	153.5	151.1	147.1	144.6	136.2
<i>Neto aizdevumi (+)/neto aizņēmumi (-) (no kapitāla konta)¹⁾</i>	40.2	54.7	2.7	-17.9	-3.2	9.8	26.8	30.1

Avoti: ECB un Eurostat.

1) Balansposteņu aprēķināšanas skaidrojumu sk. tehniskajās piezīmēs.

3.2. Euro zonas nefinanšu konti (turpinājums)

(mljrd. euro; četrus ceturkšņus kumulētās plūsmas)

Resursi	2003	2004	2005	2006 I– 2006 IV	2006 II– 2007 I	2006 III– 2007 II	2006 IV– 2007 III	2007 I– 2007 IV
Ienākuma veidošanas konts								
Bruto pievienotā vērtība (pamatcēnās)	6 738.7	7 004.7	7 235.9	7 549.6	7 642.1	7 732.7	7 824.3	7 914.0
Produktu nodokļi mīnus subsīdijas	761.3	797.2	839.7	904.4	921.3	933.5	944.2	953.9
Iekšzemes kopprodukts (tirgus cenās) ²⁾	7 500.0	7 801.9	8 075.6	8 454.0	8 563.3	8 666.1	8 768.5	8 867.9
Atlīdzība nodarbinātajiem								
Citi ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas								
Pamatkapitāla patēriņš								
<i>Neto darbības rezultāts un dažādi ienākumi</i>								
Primārā ienākuma sadales konts								
Neto darbības rezultāts un dažādi ienākumi	1 889.1	1 990.9	2 055.5	2 163.3	2 199.3	2 236.3	2 279.2	2 312.5
Atlīdzība nodarbinātajiem	3 673.9	3 779.1	3 884.3	4 037.4	4 080.7	4 122.8	4 161.8	4 210.2
Ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas	880.7	932.4	981.5	1 046.9	1 063.7	1 076.4	1 085.6	1 091.8
Īpašuma ienākumi	2 246.0	2 315.5	2 548.7	2 923.3	3 018.7	3 116.2	3 203.2	3 290.1
Procenti	1 237.2	1 212.6	1 303.5	1 570.0	1 642.2	1 718.6	1 786.8	1 857.4
Citi īpašuma ienākumi	1 008.8	1 103.0	1 245.2	1 353.4	1 376.5	1 397.6	1 416.4	1 432.7
<i>Neto nacionālais ienākums</i>								
Ienākuma sekundārās sadales konts								
Neto nacionālais ienākums	6 408.3	6 679.7	6 913.0	7 241.0	7 336.8	7 423.5	7 516.1	7 607.9
Ienākuma, mantas u.c. kārtējie nodokļi	858.7	885.2	935.4	1 027.8	1 041.2	1 065.7	1 092.5	1 114.2
Sociālās iemaksas	1 387.9	1 427.4	1 470.3	1 532.0	1 545.3	1 560.3	1 572.5	1 587.8
Sociālie pabalsti, kas nav sociālie pārvedumi natūrā	1 402.2	1 446.2	1 490.6	1 535.4	1 543.2	1 551.8	1 561.4	1 577.8
Citi kārtējie pārvedumi	594.0	611.3	620.8	621.6	624.9	630.3	632.5	637.5
Neto nedzīvības apdrošināšanas prēmijas	174.5	176.3	176.7	175.5	176.6	177.8	178.1	178.6
Nedzīvības apdrošināšanas atlīdzības prasības	171.2	173.5	174.4	172.9	173.9	175.2	175.7	176.5
Citi	248.3	261.5	269.7	273.2	274.4	277.3	278.7	282.4
<i>Neto rīcībā esošie ienākumi</i>								
Ienākuma izlietošanas konts								
Neto rīcībā esošie ienākumi	6 338.5	6 602.1	6 826.4	7 151.1	7 247.3	7 334.8	7 427.9	7 517.7
Galapatēriņa izdevumi								
Individuālā patēriņa izdevumi								
Kolektīvā patēriņa izdevumi								
Korekcija sakarā ar mājtsaimniecību neto kapitāla pārmaiņām pensiju fondu rezervēs	54.8	57.5	59.8	63.4	63.5	61.5	61.4	61.1
<i>Neto uzkrājumi</i>								
Kapitāla konts								
Neto uzkrājumi	483.9	526.5	519.2	586.2	628.1	664.4	701.2	728.1
Kopējā kapitāla veidošana								
Kopējā pamatkapitāla veidošana								
Krājumu pārmaiņas un vērtspēka iegāde mīnus pārdošana								
Pamatkapitāla patēriņš	1 072.7	1 120.3	1 171.7	1 223.7	1 235.5	1 246.4	1 256.9	1 269.0
Neražoto nefinanšu aktīvu iegāde mīnus pārdošana								
Kapitāla pārvedumi	194.8	189.2	195.0	191.4	191.8	187.5	184.5	175.0
Kapitāla nodokļi	35.9	29.8	24.3	22.3	22.9	23.4	24.1	24.0
Citi kapitāla pārvedumi	158.9	159.4	170.7	169.1	168.9	164.1	160.4	151.0
<i>Neto aizdevumi (+)/neto aizņēmumi (-) (no kapitāla konta)</i>								

Avoti: ECB un Eurostat.

2) Iekšzemes kopprodukts ir visu iekšzemes sektoru bruto pievienotā vērtība plus neto produktu nodokļi (nodokļi mīnus subsīdijas).

3.3. Mājsaimniecības

(mljrd. euro; četru ceturkšņu kumulētās plūsmas; atlikumi perioda beigās)

	2003	2004	2005	2006 I– 2006 IV	2006 II– 2007 I	2006 III– 2007 II	2006 IV– 2007 III	2007 I– 2007 IV
Ienākumi, uzkrājumi un tīrās vērtības pārmaiņas								
Atlīdzība nodarbinātajiem (+)	3 673.9	3 779.1	3 884.3	4 037.4	4 080.7	4 122.8	4 161.8	4 210.2
Bruto darbības rezultāts un dažādi ienākumi (+)	1 229.9	1 281.7	1 330.5	1 404.7	1 425.3	1 447.0	1 467.5	1 484.5
Saņemamie procenti (+)	237.6	230.7	228.8	259.8	267.2	275.4	284.1	292.9
Maksājamie procenti (-)	124.0	125.2	128.8	157.0	165.3	174.3	181.4	189.0
Citi saņemamie īpašuma ienākumi (+)	614.9	650.9	696.4	736.5	743.1	755.6	759.7	765.2
Citi maksājamie īpašuma ienākumi (-)	8.9	9.3	9.4	9.5	9.5	9.6	9.6	9.7
Kārtējie ienākuma un mantas nodokļi (-)	702.2	705.6	738.4	788.8	796.7	810.2	828.4	845.9
Neto sociālās iemaksas (-)	1 385.1	1 424.5	1 466.7	1 528.2	1 541.4	1 556.5	1 568.8	1 584.0
Neto sociālie pabalsti (+)	1 397.5	1 441.3	1 485.4	1 529.9	1 537.7	1 546.2	1 555.9	1 572.2
Neto saņemamie kārtējie pārvedumi (+)	66.8	65.4	67.8	64.3	65.4	65.3	65.7	66.0
= Bruto rīcībā esošie ienākumi	5 000.3	5 184.6	5 349.8	5 549.0	5 606.5	5 661.8	5 706.5	5 762.6
Galapatēriņa izdevumi (-)	4 319.8	4 484.8	4 652.4	4 843.5	4 881.5	4 920.4	4 960.6	5 005.4
Tīrās vērtības pārmaiņas pensiju fondos (+)	54.4	57.1	59.4	62.9	63.0	61.1	61.0	60.7
= Bruto uzkrājumi	734.9	756.9	756.8	768.4	788.1	802.5	806.9	818.0
Pamatkapitāla patēriņš (-)	288.3	303.6	318.7	335.6	339.1	342.4	344.8	347.3
Neto saņemamie kapitāla pārvedumi (+)	12.6	18.8	24.9	28.4	27.6	25.7	23.6	17.5
Citas tīrās vērtības pārmaiņas ¹⁾ (+)	265.3	305.8	564.3	497.3	404.9	611.2	225.6	-100.0
= Tīrās vērtības pārmaiņas¹⁾	724.5	777.9	1 027.3	958.5	881.5	1 096.9	711.4	388.2
Ieguldījumi, finansējums un tīrās vērtības pārmaiņas								
Nefinanšu aktīvu neto iegāde (+)	495.9	526.8	560.2	612.6	627.3	638.1	644.6	649.9
Pamatkapitāla patēriņš (-)	288.3	303.6	318.7	335.6	339.1	342.4	344.8	347.3
Finanšu ieguldījumu galvenie posteņi (+)								
Īstermiņa aktīvi	211.4	214.7	207.6	304.6	347.5	379.7	395.6	418.9
Nauda un noguldījumi	226.5	213.0	247.9	283.8	293.2	316.8	328.2	348.0
Naudas tirgus fondu akcijas	25.1	-6.4	-20.2	0.7	25.7	44.7	44.4	43.3
Parāda vērtspapīri ²⁾	-40.1	8.2	-20.2	20.1	28.6	18.2	23.0	27.6
Ilgttermiņa aktīvi	309.4	342.2	443.1	322.2	284.6	246.3	196.2	144.8
Noguldījumi	-8.7	29.6	-8.8	-6.6	-20.6	-31.0	-37.4	-48.0
Parāda vērtspapīri	27.3	65.1	12.3	70.2	51.7	38.1	8.3	8.6
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	59.6	-4.6	139.2	-30.6	-22.9	-37.4	-36.2	-65.5
Kotētās akcijas, nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	7.5	-11.1	65.7	-0.1	36.2	32.1	40.6	21.1
Kopieiguldījumu fondu akcijas	52.1	6.5	73.6	-30.5	-59.0	-69.5	-76.9	-86.6
Dzīvības apdrošināšana un pensiju fondu rezerves	231.2	252.1	300.3	289.1	276.4	276.5	261.5	249.7
Galvenie finansējuma posteņi (-)								
Aizdevumi	262.8	311.6	390.6	390.0	382.0	365.1	360.4	341.1
<i>t.sk. no euro zonas MFI</i>	211.6	280.8	358.3	346.5	337.2	316.8	302.3	279.4
Citas finanšu aktīvu pārmaiņas (+)								
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	274.6	252.9	483.8	474.6	371.4	576.5	203.0	-112.4
Dzīvības apdrošināšana un pensiju fondu rezerves	28.8	56.3	129.5	51.3	35.6	65.2	32.1	16.8
Atlikušās neto plūsmas (+)	-44.5	0.2	-87.5	-81.2	-63.9	-101.3	-54.9	-41.5
= Tīrās vērtības pārmaiņas¹⁾	724.5	777.9	1 027.3	958.5	881.5	1 096.9	711.4	388.2
Finanšu bilance								
Finanšu aktīvi (+)								
Īstermiņa aktīvi	4 058.1	4 276.0	4 494.1	4 752.8	4 830.8	4 970.1	5 017.5	5 204.0
Nauda un noguldījumi	3 710.1	3 926.0	4 176.7	4 456.5	4 497.3	4 613.3	4 653.9	4 844.8
Naudas tirgus fondu akcijas	321.0	313.9	300.5	261.7	281.0	305.0	304.3	303.7
Parāda vērtspapīri ²⁾	27.1	36.0	16.9	34.6	52.4	51.8	59.4	55.5
Ilgttermiņa aktīvi	9 131.2	9 767.9	10 808.8	11 675.7	11 889.6	11 979.0	11 788.2	11 661.5
Noguldījumi	843.0	881.6	890.9	881.3	854.2	841.7	840.3	804.0
Parāda vērtspapīri	1 207.2	1 248.0	1 233.6	1 286.1	1 296.4	1 249.8	1 249.2	1 259.2
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	3 554.3	3 803.2	4 419.4	4 903.0	5 057.7	5 120.1	4 883.9	4 726.4
Kotētās akcijas, nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	2 406.4	2 638.3	3 102.5	3 524.3	3 682.4	3 734.8	3 536.7	3 415.3
Kopieiguldījumu fondu akcijas	1 147.9	1 164.9	1 316.8	1 378.6	1 375.3	1 385.4	1 347.2	1 311.0
Dzīvības apdrošināšana un pensiju fondu rezerves	3 526.7	3 835.2	4 265.0	4 605.4	4 681.2	4 767.4	4 814.7	4 871.9
Atlikušie neto aktīvi	213.8	252.9	187.1	146.0	155.1	143.3	143.0	134.0
Pasīvi (-)								
Aizdevumi	3 923.9	4 247.6	4 634.4	5 018.6	5 079.2	5 170.1	5 245.0	5 328.9
<i>t.sk. no euro zonas MFI</i>	3 521.2	3 812.5	4 195.9	4 543.0	4 611.3	4 692.7	4 752.9	4 808.7
= Neto finanšu vērtība	9 479.2	10 049.2	10 855.7	11 556.0	11 796.3	11 922.3	11 703.7	11 670.6

Avoti: ECB un Eurostat.

1) Izņemot tīrās vērtības pārmaiņas sakarā ar citām nefinanšu aktīvu pārmaiņām, piemēram, mājokļa īpašumu pārvērtēšanu.

2) MFI emitētie vērtspapīri ar dzēšanas termiņu mazāku par 2 gadiem un citu sektoru emitētie vērtspapīri ar dzēšanas termiņu mazāku par 1 gadu.

3.4. Nefinanšu sabiedrības

(mljrd. euro; četrus ceturkšņus kumulētās plūsmas; atlikumi perioda beigās)

	2003	2004	2005	2006 I– 2006 IV	2006 II– 2007 I	2006 III– 2007 II	2006 IV– 2007 III	2007 I– 2007 IV
Ienākumi un uzkrājumi								
Bruto pievienotā vērtība (pamatcēnās) (+)	3 834.8	3 989.3	4 113.8	4 294.8	4 354.3	4 412.3	4 467.6	4 518.7
Atlīdzība nodarbinātajiem (-)	2 313.1	2 382.4	2 445.7	2 544.6	2 573.2	2 605.6	2 633.5	2 664.4
Citi ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas (-)	58.6	64.6	71.4	75.1	77.1	78.0	77.6	73.4
= Bruto darbības rezultāts (+)	1 463.1	1 542.4	1 596.8	1 675.1	1 704.1	1 728.7	1 756.5	1 780.9
Pamatkapitāla patēriņš (-)	607.2	631.9	660.4	686.9	693.0	698.6	704.5	711.2
= Neto darbības rezultāts (+)	855.8	910.5	936.4	988.2	1 011.0	1 030.2	1 052.0	1 069.7
Saņemamie īpašuma ienākumi (+)	320.5	364.2	427.8	468.7	478.5	485.4	496.3	507.5
Saņemamie procenti	126.6	121.9	132.5	154.8	161.1	168.6	175.1	181.3
Citi saņemamie īpašuma ienākumi	193.9	242.3	295.4	313.9	317.4	316.8	321.2	326.2
Maksājamie procenti un nomas maksa (-)	228.9	226.8	235.4	279.2	293.4	307.5	318.6	331.2
= Neto uzņēmējdarbības ienākumi (+)	947.5	1 047.8	1 128.8	1 177.7	1 196.2	1 208.1	1 229.7	1 246.0
Sadalītie ienākumi (-)	693.4	751.5	837.2	906.8	915.1	923.4	931.3	933.1
Maksājamie kārtējie ienākumu un mantas nodokļi (-)	117.0	135.6	147.8	184.1	188.4	195.8	203.6	208.1
Saņemamās sociālās iemaksas (+)	73.4	73.5	74.2	76.8	77.2	76.0	74.7	73.0
Maksājamie sociālie pabalsti (-)	59.9	60.4	62.2	62.1	62.1	61.9	62.0	62.2
Neto maksājamie citi kārtējie pārvedumi (-)	57.0	63.2	61.8	61.6	61.3	58.5	56.1	55.3
= Neto uzkrājumi	93.6	110.7	94.0	39.8	46.5	44.6	51.4	60.4
Ieguldījumi, finansējums un uzkrājumi								
Nefinanšu aktīvu neto iegāde (+)	196.5	214.4	241.2	288.6	304.0	318.3	330.2	349.2
Kopējā pamatkapitāla veidošana (+)	803.8	841.0	889.4	950.2	973.6	993.4	1 010.8	1 029.8
Pamatkapitāla patēriņš (-)	607.2	631.9	660.4	686.9	693.0	698.6	704.5	711.2
Citu nefinanšu aktīvu neto iegāde (+)	-0.1	5.4	12.2	25.3	23.4	23.5	23.9	30.6
Finanšu ieguldījumu galvenie posteņi (+)								
Īstermiņa aktīvi	105.9	103.1	126.7	155.4	188.8	205.1	177.7	176.2
Nauda un noguldījumi	64.9	88.9	112.9	144.5	163.2	163.4	157.6	148.3
Naudas tirgus fondu akcijas	22.5	16.5	8.6	3.7	19.7	23.5	-9.2	-18.5
Parāda vērtspapīri ¹⁾	18.5	-2.4	5.2	7.2	5.8	18.2	29.3	46.4
Ilgtermiņa aktīvi	281.6	213.0	365.4	376.0	372.5	395.2	429.8	430.3
Noguldījumi	43.9	5.2	35.6	27.6	28.6	35.5	20.0	-1.8
Parāda vērtspapīri	-46.1	-52.5	-29.7	-21.7	-31.4	-42.5	-42.5	-56.1
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	149.4	179.3	228.9	207.3	197.7	207.0	243.5	295.5
Citi, galvenokārt starpuņēmumu aizdevumi	134.3	81.0	130.7	162.7	177.7	195.2	208.8	192.7
Atlikušie neto aktīvi (+)	56.1	76.0	100.7	171.0	159.5	149.5	194.2	182.4
Galvenie finansējuma posteņi (-)								
Parāds	289.7	235.0	422.0	657.7	660.8	695.4	750.1	781.0
<i>t.sk. aizdevumi no euro zonas MFI</i>	102.7	172.4	264.6	448.6	443.9	483.6	520.6	557.1
<i>t.sk. parāda vērtspapīri</i>	63.1	7.0	12.0	40.2	39.4	53.6	37.3	49.5
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	210.6	197.1	257.2	223.9	245.6	256.3	260.0	230.7
Kotētās akcijas	18.7	11.9	100.5	36.2	55.6	74.4	81.1	44.2
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	191.8	185.3	156.8	187.7	190.0	181.9	178.9	186.6
Neto saņemamie kapitāla pārvedumi (-)	46.3	63.8	60.8	69.6	71.9	69.5	68.1	66.7
= Neto uzkrājumi	93.6	110.7	94.0	39.8	46.5	44.6	51.4	60.4
Finanšu bilance								
Finanšu aktīvi								
Īstermiņa aktīvi	1 318.8	1 379.2	1 510.2	1 655.6	1 694.4	1 747.0	1 762.3	1 830.7
Nauda un noguldījumi	1 028.9	1 102.6	1 220.7	1 356.8	1 364.8	1 405.0	1 429.0	1 499.7
Naudas tirgus fondu akcijas	143.8	163.7	176.3	185.9	204.2	205.2	185.8	162.3
Parāda vērtspapīri ¹⁾	146.1	112.9	113.2	112.9	125.4	136.8	147.5	168.7
Ilgtermiņa aktīvi	6 696.2	7 194.0	8 160.6	9 371.6	9 733.8	10 115.2	10 037.8	10 179.2
Noguldījumi	136.5	137.4	180.3	210.2	261.7	269.0	257.2	235.3
Parāda vērtspapīri	380.9	328.5	284.8	260.3	236.5	228.6	198.3	193.5
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	4 709.8	5 191.4	6 020.7	7 050.3	7 309.1	7 637.8	7 566.4	7 678.9
Citi, galvenokārt starpuņēmumu aizdevumi	1 469.1	1 536.7	1 674.7	1 850.8	1 926.5	1 979.8	2 015.9	2 071.5
Atlikušie neto aktīvi (+)	195.2	240.6	285.2	356.8	430.5	428.1	437.7	433.2
Pasīvi								
Parāds	6 163.8	6 344.9	6 788.9	7 422.7	7 588.5	7 836.9	7 989.2	8 186.3
<i>t.sk. aizdevumi no euro zonas MFI</i>	3 034.4	3 160.8	3 419.5	3 857.4	3 956.3	4 106.8	4 230.6	4 388.6
<i>t.sk. parāda vērtspapīri</i>	628.2	650.8	668.9	690.5	698.2	730.3	722.0	734.0
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	8 289.2	9 216.8	10 539.2	12 229.6	12 685.1	13 315.8	13 149.7	13 215.1
Kotētās akcijas	2 731.5	2 986.7	3 680.5	4 451.1	4 685.5	5 060.7	4 978.1	4 968.8
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	5 557.7	6 230.1	6 858.7	7 778.4	7 999.6	8 255.1	8 171.6	8 246.3

Avoti: ECB un Eurostat.

1) MFI emitētie vērtspapīri ar dzēšanas termiņu mazāku par 2 gadiem un citu sektoru emitētie vērtspapīri ar dzēšanas termiņu mazāku par 1 gadu.

3.5. Apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi

(mljrd. euro; četrus ceturkšņus kumulētās plūsmas; atlikumi perioda beigās)

	2003	2004	2005	2006 I– 2006 IV	2006 II– 2007 I	2006 III– 2007 II	2006 IV– 2007 III	2007 I– 2007 IV
Finanšu kots, finanšu darījumi								
Finanšu ieguldījumu galvenie posteņi (+)								
Īstermiņa aktīvi	21.7	40.0	23.8	50.6	69.5	57.7	49.3	44.2
Nauda un noguldījumi	7.0	13.2	7.2	12.4	18.0	2.4	8.9	7.8
Naudas tirgus fondu akcijas	7.7	2.7	0.4	3.7	7.1	3.6	0.3	0.1
Parāda vērtspapīri ¹⁾	7.1	24.1	16.2	34.5	44.4	51.7	40.2	36.3
Ilgttermiņa aktīvi	231.0	218.5	286.4	318.1	289.7	295.5	266.3	273.2
Noguldījumi	22.7	37.6	17.1	51.9	61.6	65.4	62.2	53.5
Parāda vērtspapīri	144.9	131.2	132.9	131.3	148.3	162.1	155.8	158.3
Aizdevumi	11.6	6.6	-2.6	-0.9	-18.4	-17.2	-23.0	-17.0
Kotētās akcijas	9.5	13.0	31.7	19.2	14.9	8.1	7.1	8.5
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	5.1	-0.4	20.3	28.2	20.8	23.3	29.1	31.1
Kopiegunldījumu fondu akcijas	37.1	30.6	87.1	88.4	62.6	53.8	35.2	38.8
Atlikušie neto aktīvi (+)	-2.3	11.7	15.1	30.0	34.6	30.5	41.3	2.4
Galvenie finansējuma posteņi (-)								
Parāda vērtspapīri	4.9	-1.7	-0.4	5.2	5.0	3.9	3.3	1.4
Aizdevumi	12.5	4.6	18.4	32.7	19.8	25.5	21.9	9.2
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	11.6	13.6	9.9	8.6	11.1	12.5	10.7	12.0
Apdrošināšanas tehniskās rezerves	236.8	262.1	335.3	344.5	340.0	341.3	324.2	301.8
Mājsaimniecību neto kapitāls dzīvības apdrošināšanas un pensiju fondu rezervēs	210.5	230.5	292.0	288.6	280.3	281.7	274.5	263.9
Apdrošināšanas prēmiju avansa maksājumi un rezerves nenokārtotajām atlīdzības prasībām	26.4	31.6	43.3	55.9	59.7	59.7	49.8	37.9
= Tīrās finanšu vērtības pārmaiņas darījumu rezultātā	-15.3	-8.3	-37.8	7.7	18.0	0.6	-3.2	-4.7
Citu pārmaiņu kots								
Citas finanšu aktīvu pārmaiņas (+)								
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	106.8	110.3	175.7	176.4	136.5	253.0	141.9	17.8
Atlikušie neto aktīvi	-12.3	140.1	53.8	-49.6	-64.5	-86.0	-119.6	-55.3
Citas pasīvu pārmaiņas (-)								
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	98.3	21.0	124.1	44.2	31.0	95.1	12.7	-17.9
Apdrošināšanas tehniskās rezerves	33.5	83.7	139.8	56.3	43.3	72.5	34.5	34.8
Mājsaimniecību neto kapitāls dzīvības apdrošināšanas un pensiju fondu rezervēs	34.0	63.9	145.4	59.1	43.7	70.2	34.0	20.5
Apdrošināšanas prēmiju avansa maksājumi un rezerves nenokārtotajām atlīdzības prasībām	-0.5	19.8	-5.6	-2.8	-0.4	2.2	0.5	14.3
= Citas tīrās finanšu vērtības pārmaiņas	-37.3	145.6	-34.5	26.2	-2.3	-0.5	-24.9	-54.4
Finanšu bilance								
Finanšu aktīvi (+)								
Īstermiņa aktīvi	264.5	401.4	430.2	481.4	505.4	511.2	515.6	521.5
Nauda un noguldījumi	121.3	133.6	142.7	154.6	155.9	144.4	154.0	163.2
Naudas tirgus fondu akcijas	68.5	72.2	74.3	80.4	82.8	84.3	81.0	78.2
Parāda vērtspapīri ¹⁾	74.7	195.5	213.2	246.4	266.7	282.6	280.6	280.1
Ilgttermiņa aktīvi	3 754.0	4 110.3	4 588.6	5 014.9	5 102.1	5 205.3	5 227.8	5 251.8
Noguldījumi	457.6	497.1	515.6	570.8	595.1	609.4	621.8	618.1
Parāda vērtspapīri	1 470.6	1 639.7	1 789.9	1 857.7	1 890.8	1 901.2	1 937.3	1 971.8
Aizdevumi	368.3	363.5	360.1	353.6	337.5	338.9	335.0	330.6
Kotētās akcijas	524.9	574.9	703.7	827.0	847.2	873.9	860.3	843.5
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	304.7	334.5	377.5	444.0	447.3	468.1	464.2	481.7
Kopiegunldījumu fondu akcijas	627.8	700.6	841.8	961.8	984.2	1 013.8	1 009.3	1 006.1
Atlikušie neto aktīvi (+)	108.5	125.0	165.6	209.6	207.9	205.7	204.8	209.5
Pasīvi (-)								
Parāda vērtspapīri	24.4	22.9	22.0	26.8	26.6	25.7	25.8	26.8
Aizdevumi	126.3	119.8	131.7	160.6	167.3	178.4	184.3	165.9
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	446.7	481.3	615.4	668.2	684.0	711.4	677.5	662.3
Apdrošināšanas tehniskās rezerves	3 775.0	4 120.8	4 595.9	4 996.7	5 094.2	5 193.8	5 252.8	5 333.4
Mājsaimniecību neto kapitāls dzīvības apdrošināšanas un pensiju fondu rezervēs	3 194.2	3 488.6	3 926.0	4 273.7	4 352.8	4 443.5	4 495.8	4 558.1
Apdrošināšanas prēmiju avansa maksājumi un rezerves nenokārtotajām atlīdzības prasībām	580.8	632.2	669.9	723.0	741.4	750.3	757.0	775.3
= Tīrā finanšu vērtība	-245.4	-108.1	-180.4	-146.5	-156.7	-187.1	-192.3	-205.5

Avots: ECB.

1) MFI emitētie vērtspapīri ar dzēšanas termiņu mazāku par 2 gadiem un citu sektoru emitētie vērtspapīri ar dzēšanas termiņu mazāku par 1 gadu.

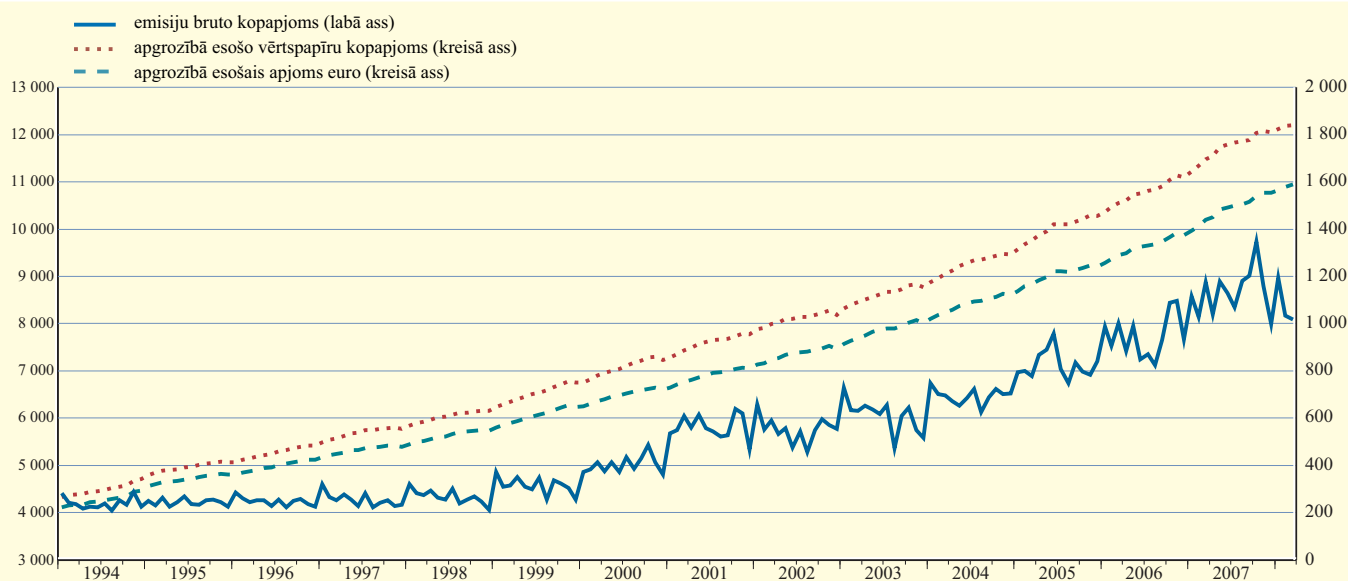
FINANŠU TIRGI

4.1. Neakciju vērtspapīri to sākotnējo termiņu, emitentu valstu un valūtu dalījumā

(mljrd. euro un perioda pieauguma temps; sezonāli izlīdzināti dati; mēneša laikā veiktie darījumi un apgrozībā esošais apjoms perioda beigās; nominālvērtībā)

	Kopējais apjoms euro ¹⁾			Euro zonas valstu rezidentu emitētie vērtspapīri								
	Apgrozībā esošais apjoms	Emisiju bruto apjoms	Emisiju neto apjoms	Euro			Visās valūtās					
				Apgrozībā esošo vērtspapīru apjoms	Emisiju bruto apjoms	Emisiju neto apjoms	Apgrozībā esošo vērtspapīru apjoms	Emisiju bruto apjoms	Emisiju neto apjoms	Gada pieauguma temps	Sezonāli izlīdzināti dati ²⁾ Emisiju neto apjoms	6 mēnešu pieauguma temps
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Kopā												
2007 Marts	12 173.0	1 258.1	229.3	10 202.1	1 120.2	135.4	11 476.8	1 174.2	141.6	8.5	107.2	10.1
Apr.	12 196.2	1 041.1	23.4	10 257.5	983.1	55.6	11 541.8	1 039.6	72.4	8.6	63.5	9.1
Maijs	12 407.3	1 216.5	211.4	10 416.8	1 115.2	159.6	11 729.1	1 178.8	181.3	9.0	135.5	9.7
Jūn.	12 537.2	1 219.8	129.8	10 461.7	1 069.0	44.9	11 790.9	1 128.9	59.2	9.2	53.3	9.7
Jūl.	12 541.6	1 076.0	3.3	10 491.1	1 004.1	28.5	11 835.0	1 068.0	46.3	9.2	62.0	9.4
Aug.	12 570.4	1 183.8	29.0	10 517.8	1 131.6	26.9	11 856.2	1 181.5	27.0	9.2	84.0	9.1
Sept.	12 662.3	1 243.3	90.3	10 574.7	1 153.8	55.3	11 885.3	1 201.6	45.6	9.0	57.0	8.1
Okt.	12 771.5	1 349.6	108.0	10 704.8	1 278.1	129.1	12 031.0	1 347.0	146.4	9.1	130.3	9.3
Nov.	12 859.7	1 175.3	86.3	10 775.1	1 107.0	68.3	12 074.9	1 158.9	63.0	8.6	46.9	7.6
Dec.	12 883.2	1 036.4	26.6	10 769.6	954.9	-2.4	12 053.5	997.8	-19.8	9.1	104.9	8.5
2008 Janv.	12 917.3	1 199.4	38.1	10 824.3	1 129.9	58.8	12 122.1	1 195.4	68.3	8.5	20.1	7.7
Febr.	12 999.4	1 024.1	82.2	10 896.5	965.7	72.4	12 182.7	1 033.5	75.4	8.0	42.3	6.9
Marts	13 103.0	1 067.7	104.3	10 941.5	963.7	45.5	12 198.2	1 018.7	42.8	7.0	4.9	6.0
Ilgtermiņa vērtspapīri												
2007 Marts	11 044.1	277.7	137.2	9 242.9	213.2	96.3	10 343.2	234.3	101.7	8.6	78.5	9.9
Apr.	11 085.8	182.6	41.8	9 274.4	156.1	31.7	10 379.7	177.9	45.2	8.6	53.3	9.0
Maijs	11 269.9	266.3	185.3	9 407.8	199.3	134.6	10 534.4	225.6	149.6	9.0	105.8	9.1
Jūn.	11 369.7	258.8	98.4	9 472.9	190.9	63.7	10 615.5	217.8	77.5	8.9	47.2	8.8
Jūl.	11 396.6	198.4	26.5	9 484.6	162.2	11.5	10 639.3	188.2	25.6	8.8	46.8	8.3
Aug.	11 391.4	102.8	-5.8	9 478.4	86.9	-6.8	10 638.0	104.2	-1.8	8.5	51.1	7.6
Sept.	11 416.2	157.5	23.5	9 495.4	132.2	15.7	10 628.4	146.6	14.5	8.0	9.9	6.2
Okt.	11 492.8	236.1	77.7	9 559.0	199.9	64.9	10 690.2	224.1	71.7	7.8	80.3	6.7
Nov.	11 572.7	174.1	78.2	9 618.5	140.5	57.7	10 731.4	155.2	54.5	7.1	34.9	5.2
Dec.	11 626.7	194.7	54.7	9 663.5	160.8	45.7	10 763.4	171.8	34.4	7.3	78.8	5.8
2008 Janv.	11 626.0	194.3	2.6	9 656.8	166.1	-3.4	10 760.8	189.7	1.6	6.7	11.9	5.1
Febr.	11 672.9	181.2	46.8	9 705.8	161.9	49.0	10 802.9	186.0	51.1	6.1	27.4	4.6
Marts	11 706.3	175.9	34.4	9 729.0	141.4	24.0	10 799.4	156.0	20.2	5.3	-3.9	4.4

A15. Euro zonas rezidentu emitēto apgrozībā esošo neakciju vērtspapīru kopējais apjoms un emisiju bruto kopējais apjoms (mljrd. euro)

Avoti: ECB un SNB (par ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu veiktajām emisijām).

- 1) Euro zonas un ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu emitēto euro denominēto neakciju vērtspapīru kopējais apjoms.
- 2) Pieauguma aprēķins sk. tehniskajās piezīmēs. 6 mēnešu pieauguma tempa rādītāji attiecināti uz gadu.

4.2. Euro zonas rezidentu emitētie neakciju vērtspapīri emitentu sektoru un instrumentu veidu dalījumā

(mljrd. euro; mēneša laikā veiktie darījumi un apgrozībā esošais apjoms perioda beigās; nominālvērtībā)

1. Apgrozībā esošo vērtspapīru un emisiju bruto apjoms

	Apgrozībā esošais apjoms						Emisiju bruto apjoms					
	Kopā	MFI (ieskaitot Eurosistēmu)	Ne-MFI sabiedrības		Valdība		Kopā	MFI (ieskaitot Eurosistēmu)	Ne-MFI sabiedrības		Valdība	
			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Kopā												
2006	11 090	4 573	1 161	635	4 417	305	11 360	8 396	422	1 114	1 342	85
2007	12 054	5 052	1 473	684	4 530	315	13 619	10 085	542	1 458	1 453	80
2007 II	11 791	4 878	1 311	683	4 610	308	3 347	2 369	118	453	389	18
III	11 885	4 960	1 342	678	4 595	310	3 451	2 604	89	394	346	19
IV	12 054	5 052	1 473	684	4 530	315	3 504	2 661	194	326	302	21
2008 I	12 198	5 093	1 489	688	4 615	313	3 248	2 358	67	317	478	27
2007 Dec.	12 054	5 052	1 473	684	4 530	315	998	761	88	91	52	5
2008 Janv.	12 122	5 102	1 464	695	4 546	315	1 195	887	7	108	181	12
Febr.	12 183	5 105	1 480	694	4 589	314	1 034	744	32	102	148	8
Marts	12 198	5 093	1 489	688	4 615	313	1 019	728	28	107	149	7
Īstermiņa vērtspapīri												
2006	1 015	575	12	94	330	4	9 195	7 392	61	1 023	688	31
2007	1 290	787	18	122	357	7	11 348	9 052	58	1 367	832	38
2007 II	1 175	632	11	120	407	5	2 726	2 081	12	413	210	9
III	1 257	715	9	117	409	7	3 012	2 406	10	378	207	11
IV	1 290	787	18	122	357	7	2 953	2 427	20	304	192	10
2008 I	1 399	817	31	133	411	7	2 716	2 100	21	306	278	12
2007 Dec.	1 290	787	18	122	357	7	826	694	5	86	39	3
2008 Janv.	1 361	825	18	131	380	7	1 006	793	3	104	101	5
Febr.	1 380	818	31	132	392	7	848	649	15	98	82	4
Marts	1 399	817	31	133	411	7	863	659	3	103	95	3
Ilgttermiņa vērtspapīri ¹⁾												
2006	10 075	3 998	1 148	540	4 087	301	2 165	1 004	362	90	654	54
2007	10 763	4 265	1 454	563	4 173	309	2 271	1 033	484	92	621	42
2007 II	10 615	4 247	1 300	563	4 203	304	621	288	106	40	179	8
III	10 628	4 245	1 333	561	4 186	304	439	198	79	16	138	8
IV	10 763	4 265	1 454	563	4 173	309	551	234	174	23	110	11
2008 I	10 799	4 276	1 458	555	4 204	306	532	258	47	11	200	15
2007 Dec.	10 763	4 265	1 454	563	4 173	309	172	67	83	6	14	2
2008 Janv.	10 761	4 277	1 446	564	4 166	308	190	95	5	3	80	7
Febr.	10 803	4 287	1 450	562	4 197	306	186	95	17	4	66	5
Marts	10 799	4 276	1 458	555	4 204	306	156	69	25	4	54	4
No tiem ilgtermiņa, ar fiksēto procentu likmi												
2006	7 058	2 136	543	413	3 729	237	1 292	475	143	56	579	39
2007	7 324	2 272	589	426	3 787	250	1 280	530	117	57	540	36
2007 II	7 319	2 256	584	426	3 809	244	339	132	29	24	147	7
III	7 319	2 254	591	423	3 805	246	263	100	25	8	123	7
IV	7 324	2 272	589	426	3 787	250	273	126	23	16	99	8
2008 I	7 304	2 271	583	417	3 788	246	330	131	13	8	168	10
2007 Dec.	7 324	2 272	589	426	3 787	250	56	31	8	3	13	1
2008 Janv.	7 302	2 277	586	426	3 766	247	122	48	2	2	66	4
Febr.	7 322	2 281	584	424	3 789	244	120	52	5	2	58	3
Marts	7 304	2 271	583	417	3 788	246	88	31	6	3	44	3
No tiem ilgtermiņa, ar mainīgo procentu likmi												
2006	2 596	1 512	594	114	312	64	718	408	215	31	49	15
2007	2 984	1 615	847	126	338	58	819	372	358	33	51	5
2007 II	2 835	1 608	702	124	341	60	228	112	76	16	23	1
III	2 855	1 610	725	126	336	57	138	71	51	7	8	1
IV	2 984	1 615	847	126	338	58	240	74	148	7	8	3
2008 I	3 023	1 625	854	127	357	60	154	95	30	3	20	5
2007 Dec.	2 984	1 615	847	126	338	58	104	26	74	3	0	1
2008 Janv.	2 993	1 618	841	127	346	60	46	32	2	1	8	3
Febr.	3 011	1 626	845	128	351	62	53	35	10	1	5	1
Marts	3 023	1 625	854	127	357	60	55	28	18	1	7	1

Avots: ECB.

1) Visu ilgtermiņa parāda vērtspapīru un fiksētās un mainīgās procentu likmes ilgtermiņa parāda vērtspapīru atlikumu starpību veido bezkupona obligāciju apjoms un pārvērtēšanas rezultāti.

4.2. Euro zonas rezidentu emitētie neakciju vērtspapīri emitentu sektoru un instrumentu veidu dalījumā

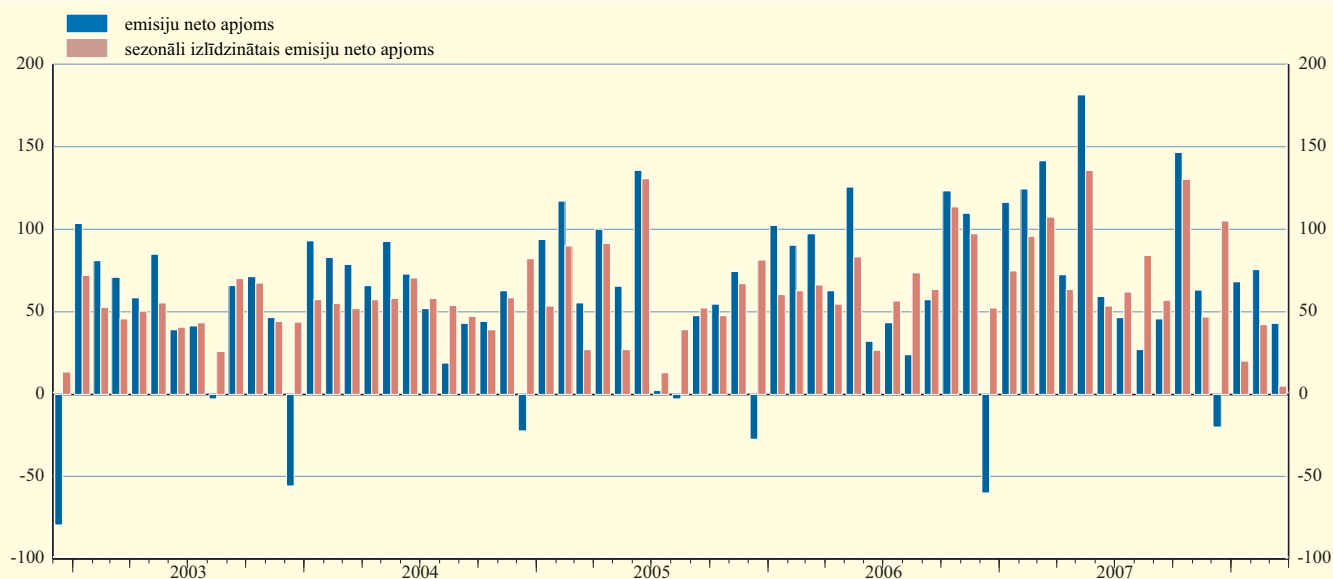
(mljrd. euro, ja nav norādīts citādi; periodā veiktie darījumi; nominālvērtībā)

2. Emisiju neto apjoms

	Sezonāli neizlīdzināti dati						Sezonāli izlīdzināti dati					
	Kopā	MFI (ieskaitot Eurosistēmu)	Ne-MFI sabiedrības		Valdība		Kopā	MFI (ieskaitot Eurosistēmu)	Ne-MFI sabiedrības		Valdība	
			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Kopā												
2006	807.1	422.3	240.7	31.4	90.3	22.3	808.9	427.8	237.1	31.7	89.9	22.3
2007	1 003.6	483.0	333.6	55.4	120.7	10.9	1 014.7	493.3	329.0	58.1	123.5	10.9
2007 II	312.9	105.9	58.9	36.3	111.9	-0.1	252.2	114.2	45.6	28.2	65.1	-0.9
III	118.8	95.3	35.8	-3.2	-11.3	2.3	203.0	120.9	63.8	3.8	8.3	6.3
IV	189.6	93.7	144.7	9.3	-63.0	4.9	282.1	135.0	108.1	15.5	20.6	2.9
2008 I	186.5	69.1	23.4	7.3	88.9	-2.1	67.3	-9.0	44.2	2.3	33.2	-3.4
2007 Dec.	-19.8	-10.3	66.8	-6.7	-67.8	-1.9	104.9	53.6	42.2	3.5	6.0	-0.4
2008 Janv.	68.3	48.8	-8.2	11.1	16.9	-0.4	20.1	16.3	15.6	9.6	-20.3	-1.1
Febr.	75.4	14.1	18.4	-0.1	44.0	-1.1	42.3	-12.4	18.2	-1.6	40.0	-1.9
Marts	42.8	6.1	13.2	-3.8	28.0	-0.6	4.9	-12.9	10.5	-5.8	13.6	-0.4
Ilgttermiņa												
2006	755.7	347.4	235.3	28.1	121.6	23.3	755.7	349.3	231.9	27.9	123.4	23.3
2007	739.3	283.4	327.6	28.1	92.3	8.1	736.9	285.2	323.1	28.0	92.7	8.0
2007 II	272.3	101.2	59.2	22.3	90.2	-0.6	206.4	97.0	45.8	15.8	49.1	-1.3
III	38.3	14.2	37.6	0.1	-14.0	0.4	107.8	27.9	65.9	2.7	7.1	4.2
IV	160.6	26.5	135.5	4.7	-11.0	4.9	194.0	52.8	99.2	2.0	37.1	2.9
2008 I	73.0	34.5	10.9	-4.5	34.2	-2.1	35.4	-1.5	31.4	2.1	6.8	-3.3
2007 Dec.	34.4	-10.5	64.2	-1.6	-16.9	-0.9	78.8	16.7	40.3	-2.1	23.4	0.5
2008 Janv.	1.6	15.3	-7.5	1.3	-6.6	-0.8	11.9	18.2	15.6	6.0	-26.6	-1.3
Febr.	51.1	15.1	5.5	-0.7	32.3	-1.2	27.4	-8.3	4.9	1.0	31.5	-1.8
Marts	20.2	4.1	12.8	-5.1	8.5	0.0	-3.9	-11.5	10.8	-5.0	1.9	-0.2

A16. Sezonāli izlīdzinātais un neizlīdzinātais neakciju vērtspapīru emisiju neto apjoms

(mljrd. euro; darījumi mēnesī; nominālvērtībā)

Avots: ECB.

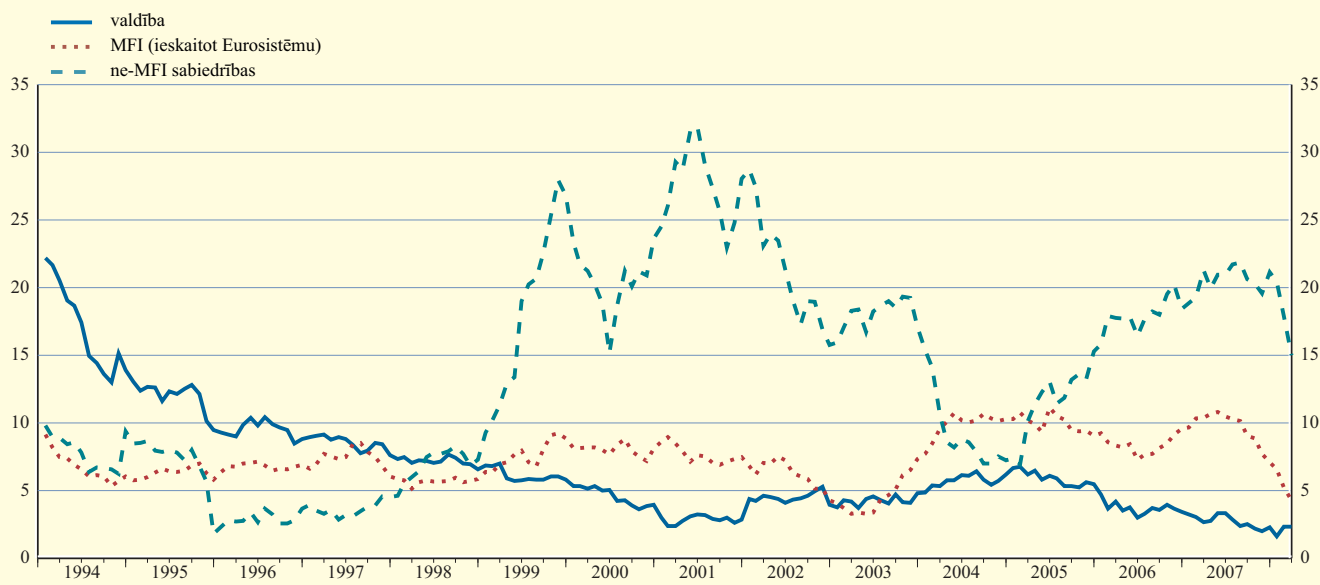
4.3. Euro zonas rezidentu emitēto neakciju vērtspapīru pieauguma temps¹⁾

(pārmaiņas; %)

	Gada pieauguma temps (sezonāli neizlīdzināti dati)						6 mēnešu sezonāli izlīdzinātais pieauguma temps					
	Kopā	MFI (ieskaitot Eurosistēmu)	Ne-MFI sabiedrības		Valdība		Kopā	MFI (ieskaitot Eurosistēmu)	Ne-MFI sabiedrības		Valdība	
			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Kopā												
2007 Marts	8.5	10.5	30.1	5.7	2.4	6.6	10.1	11.8	37.4	7.3	3.1	5.1
Apr.	8.6	10.7	28.1	6.0	2.6	7.2	9.1	10.9	28.7	7.8	3.0	6.1
Maijs	9.0	10.5	29.8	6.0	3.5	5.0	9.7	11.5	30.0	8.2	3.7	3.3
Jūn.	9.2	10.8	28.3	8.2	3.8	3.3	9.7	10.5	29.4	12.5	4.3	1.1
Jūl.	9.2	10.8	28.9	10.1	3.3	2.5	9.4	9.7	29.7	15.5	3.8	0.7
Aug.	9.2	11.0	28.9	9.8	3.1	2.6	9.1	9.8	26.9	12.1	3.8	3.1
Sept.	9.0	10.9	27.3	8.6	3.2	4.3	8.1	10.1	18.2	10.1	3.3	3.5
Okt.	9.1	11.0	27.4	9.1	3.0	5.6	9.3	11.1	26.0	10.5	3.0	5.5
Nov.	8.6	10.4	26.1	9.0	2.7	4.3	7.6	9.4	22.1	9.9	1.6	5.3
Dec.	9.1	10.6	28.9	8.7	2.7	3.6	8.5	10.8	28.4	5.8	1.3	6.1
2008 Janv.	8.5	9.9	27.5	10.5	2.2	3.0	7.7	10.2	25.4	6.1	0.6	5.3
Febr.	8.0	8.6	24.8	9.8	3.0	2.8	6.9	7.4	22.8	7.6	2.1	2.3
Marts	7.0	7.6	21.1	7.7	2.8	1.6	6.0	5.1	23.9	5.3	2.4	-0.3
Ilgttermiņa												
2007 Marts	8.6	10.4	29.9	5.3	2.4	6.9	9.9	12.1	37.9	5.7	2.1	5.2
Apr.	8.6	10.6	28.1	4.8	2.4	7.4	9.0	11.9	29.3	5.8	1.7	5.8
Maijs	9.0	10.8	29.9	4.2	3.2	5.1	9.1	11.1	30.5	6.0	2.5	2.8
Jūn.	8.9	10.5	28.6	6.3	3.3	3.4	8.8	10.4	29.9	8.9	2.4	0.6
Jūl.	8.8	10.3	29.2	7.2	2.9	2.7	8.3	9.3	30.4	8.4	2.1	0.6
Aug.	8.5	10.1	29.3	7.1	2.4	2.7	7.6	8.0	27.4	8.0	2.1	2.8
Sept.	8.0	9.0	27.9	6.3	2.4	3.5	6.2	6.1	18.8	6.9	2.7	2.0
Okt.	7.8	8.8	27.2	6.1	2.0	4.6	6.7	5.9	25.2	6.3	2.4	3.7
Nov.	7.1	7.7	25.9	6.3	1.9	3.1	5.2	4.3	21.4	6.5	1.3	3.4
Dec.	7.3	7.1	28.7	5.2	2.3	2.7	5.8	3.9	27.5	1.7	2.1	4.8
2008 Janv.	6.7	6.5	27.3	5.9	1.6	2.2	5.1	3.9	24.2	3.4	1.0	3.7
Febr.	6.1	5.2	23.4	5.7	2.4	1.9	4.6	2.5	19.5	3.4	2.6	0.9
Marts	5.3	4.3	19.7	4.2	2.4	0.9	4.4	2.4	20.5	1.5	2.1	-0.3

A17. Ilgttermiņa parāda vērtspapīru gada pieauguma temps emitentu sektoru dalījumā visās valūtās kopā

(gada pārmaiņas; %)

Avots: ECB.

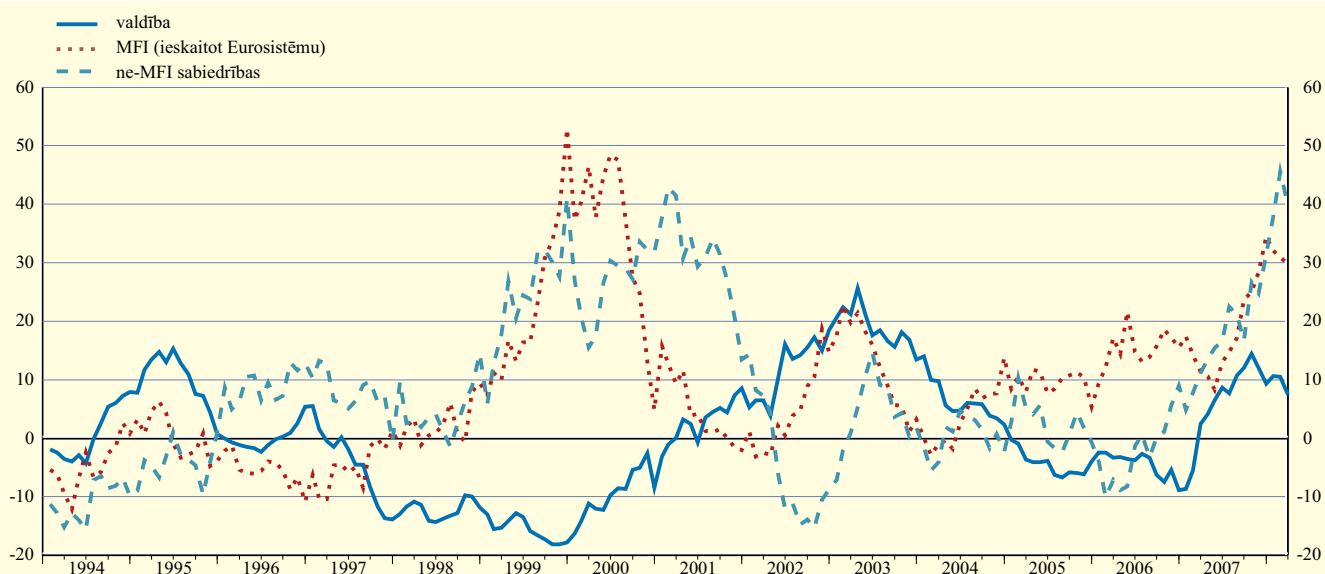
1) Pieauguma tempa aprēķinu sk. tehniskajās piezīmēs. 6 mēnešu pieauguma tempa rādītāji attiecināti uz gadu.

4.3. Euro zonas rezidentu emitēto neakciju vērtspapīru gada pieauguma temps¹⁾ (turpinājums)

(pārmaiņas; %)

	Ilgtērmiņa, ar fiksēto procentu likmi						Ilgtērmiņa, ar mainīgo procentu likmi					
	Kopā	MFI (ieskaitot Eurosistēmu)	Ne-MFI sabiedrības		Valdība		Kopā	MFI (ieskaitot Eurosistēmu)	Ne-MFI sabiedrības		Valdība	
			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Visās valūtās kopā												
2006	4.5	4.7	13.9	0.8	3.2	13.4	16.1	11.9	39.9	26.5	5.0	4.5
2007	5.2	7.1	17.8	3.8	2.4	6.6	15.7	11.1	37.5	18.7	3.8	-1.8
2007 II	5.5	7.5	19.9	2.7	2.7	7.5	16.4	12.1	37.7	19.2	5.1	-0.3
2007 III	5.4	8.0	17.6	4.7	2.3	5.0	16.1	11.1	39.3	19.9	4.4	-4.7
2007 IV	4.5	6.7	13.5	4.9	1.8	6.3	15.0	9.0	39.3	14.4	4.8	-6.5
2008 I	3.3	5.2	8.6	4.2	1.3	3.3	14.2	5.9	38.6	12.3	11.4	-3.3
2007 Okt.	4.6	6.9	13.8	5.1	1.7	6.8	15.6	9.9	39.5	14.3	4.9	-3.4
2007 Nov.	4.3	6.5	12.6	5.3	1.7	6.4	14.2	8.3	37.4	14.2	4.6	-9.3
2007 Dec.	4.3	6.7	11.4	4.4	1.7	5.8	15.4	7.1	43.5	10.7	8.3	-8.8
2008 Janv.	3.4	5.9	10.4	4.7	0.7	4.0	15.3	6.7	41.9	13.0	11.6	-4.6
2008 Febr.	3.1	4.8	6.9	4.5	1.5	2.4	13.7	5.3	37.3	12.6	12.2	-0.2
2008 Marts	2.6	3.5	5.8	2.8	1.6	1.4	12.0	4.6	30.6	12.0	12.3	-1.3
Euro												
2006	3.8	3.1	11.3	0.1	3.2	13.6	14.9	10.1	36.4	29.2	5.2	3.7
2007	4.6	6.4	14.5	2.2	2.7	6.7	15.0	10.2	35.2	18.7	3.9	-2.4
2007 II	4.9	6.8	16.4	0.8	2.9	7.4	15.7	11.2	35.2	20.0	5.2	-0.8
2007 III	4.7	7.1	14.6	3.3	2.5	5.2	15.6	10.3	37.5	19.0	4.5	-5.6
2007 IV	4.1	6.2	11.3	3.5	2.1	6.6	14.8	8.6	37.8	13.3	4.9	-7.2
2008 I	2.9	4.8	7.4	3.0	1.5	3.5	14.8	5.7	39.1	11.7	11.7	-4.1
2007 Okt.	4.1	6.3	11.9	3.5	1.9	7.1	15.3	9.5	37.6	13.1	5.1	-4.2
2007 Nov.	4.0	6.1	10.5	4.2	1.9	6.8	14.0	8.1	35.7	13.0	4.8	-10.0
2007 Dec.	3.9	6.2	9.7	3.3	1.9	6.2	15.8	6.9	43.5	9.9	8.6	-8.9
2008 Janv.	2.9	5.3	9.0	3.4	0.9	4.3	15.9	6.5	42.0	12.3	11.9	-5.0
2008 Febr.	2.9	4.4	6.1	3.3	1.7	2.5	14.4	5.1	38.1	11.9	12.5	-1.5
2008 Marts	2.3	3.2	4.8	1.1	1.8	1.4	12.6	4.2	31.7	11.7	12.9	-2.8

A18. Īstermiņa parāda vērtspapīru gada pieauguma temps emitentu sektoru dalījumā visās valūtās kopā (gada pārmaiņas; %)

Avots: ECB.

1) Pieauguma tempa aprēķinu sk. tehniskajās piezīmēs.

4.4. Euro zonas rezidentu emitētās kotētās akcijas¹⁾

(mljrd. euro, ja nav norādīts citādi; tirgus vērtībā)

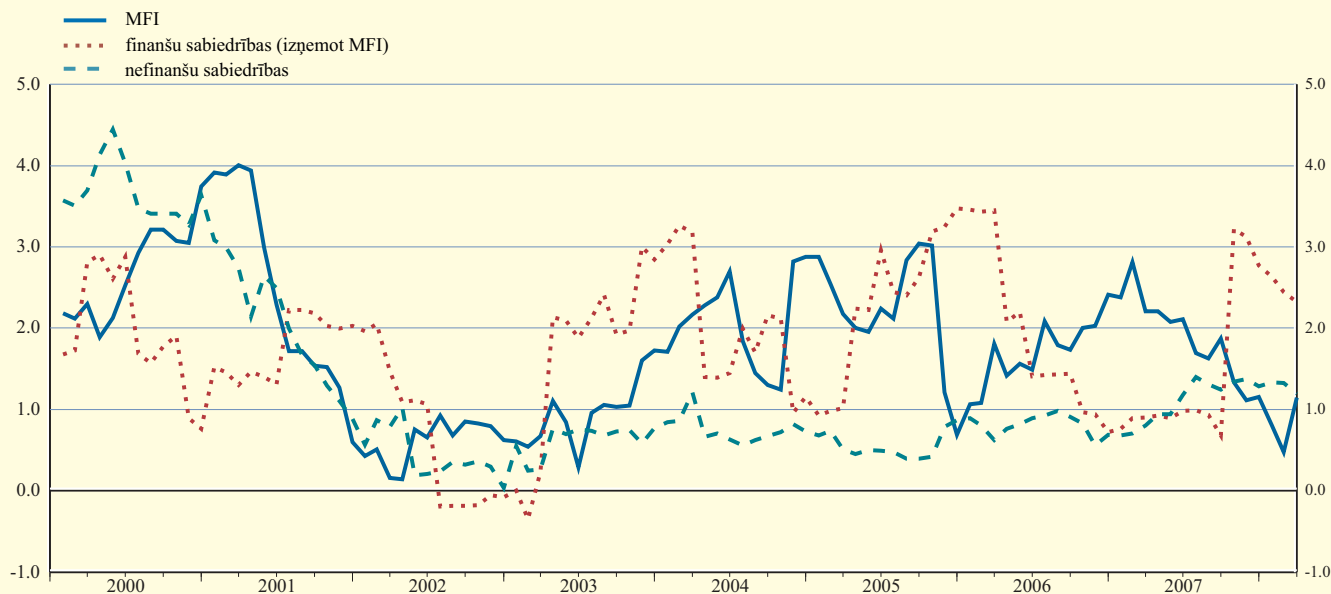
1. Apgrozībā esošais apjoms un gada pieauguma temps

(apjoms perioda beigās)

	Kopā			MFI		Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)		Nefinanšu sabiedrības	
	Kopā	Indekss 2001. g. dec. = 100	Gada pieauguma temps (%)	Kopā	Gada pieauguma temps (%)	Kopā	Gada pieauguma temps (%)	Kopā	Gada pieauguma temps (%)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2006 Marts	5 656.9	103.6	1.1	971.1	1.8	585.1	3.4	4 100.7	0.6
Apr.	5 681.7	103.7	1.0	957.5	1.4	579.1	2.1	4 145.1	0.8
Maijs	5 390.8	103.8	1.1	901.3	1.6	543.6	2.2	3 945.8	0.8
Jūn.	5 402.3	103.9	1.0	909.8	1.5	539.7	1.4	3 952.8	0.9
Jūl.	5 399.1	104.0	1.2	923.0	2.1	553.7	1.4	3 922.4	0.9
Aug.	5 580.7	104.0	1.2	963.8	1.8	604.6	1.4	4 012.4	1.0
Sept.	5 722.5	104.1	1.1	991.8	1.7	616.7	1.4	4 114.0	0.9
Okt.	5 911.5	104.2	1.0	1 022.4	2.0	623.8	1.0	4 265.2	0.8
Nov.	5 966.3	104.2	0.9	1 031.8	2.0	613.6	0.9	4 320.9	0.6
Dec.	6 184.5	104.5	1.0	1 063.9	2.4	633.2	0.7	4 487.4	0.7
2007 Janv.	6 364.1	104.5	1.0	1 123.5	2.4	646.2	0.8	4 594.4	0.7
Febr.	6 278.9	104.7	1.1	1 092.8	2.8	637.8	0.9	4 548.3	0.7
Marts	6 504.8	104.7	1.1	1 111.4	2.2	649.3	0.9	4 744.1	0.8
Apr.	6 754.5	104.9	1.2	1 168.6	2.2	675.5	0.9	4 910.4	0.9
Maijs	7 034.1	104.9	1.1	1 174.5	2.1	688.8	0.9	5 170.7	0.9
Jūn.	6 955.9	105.3	1.3	1 128.6	2.1	677.1	1.0	5 150.1	1.2
Jūl.	6 725.7	105.5	1.4	1 099.8	1.7	608.8	1.0	5 017.0	1.4
Aug.	6 612.3	105.4	1.3	1 060.2	1.6	583.8	0.9	4 968.4	1.3
Sept.	6 675.8	105.4	1.3	1 048.8	1.9	597.2	0.7	5 029.8	1.2
Okt.	6 929.5	105.7	1.5	1 072.8	1.3	629.2	3.2	5 227.5	1.3
Nov.	6 615.1	105.8	1.5	1 032.7	1.1	579.2	3.1	5 003.2	1.4
Dec.	6 571.3	105.9	1.4	1 017.2	1.2	579.0	2.8	4 975.2	1.3
2008 Janv.	5 749.8	106.0	1.4	887.9	0.8	497.3	2.6	4 364.6	1.3
Febr.	5 803.3	106.0	1.3	858.2	0.5	492.4	2.4	4 452.8	1.3
Marts	5 552.7	106.0	1.3	858.5	1.1	501.3	2.3	4 192.9	1.2

A19. Euro zonas rezidentu emitēto kotēto akciju gada pieauguma temps

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

Avots: ECB.

1) Indeksa un pieauguma tempa aprēķinu sk. tehniskajās piezīmēs.

4.4. Euro zonas rezidentu emitētās kotētās akcijas¹⁾

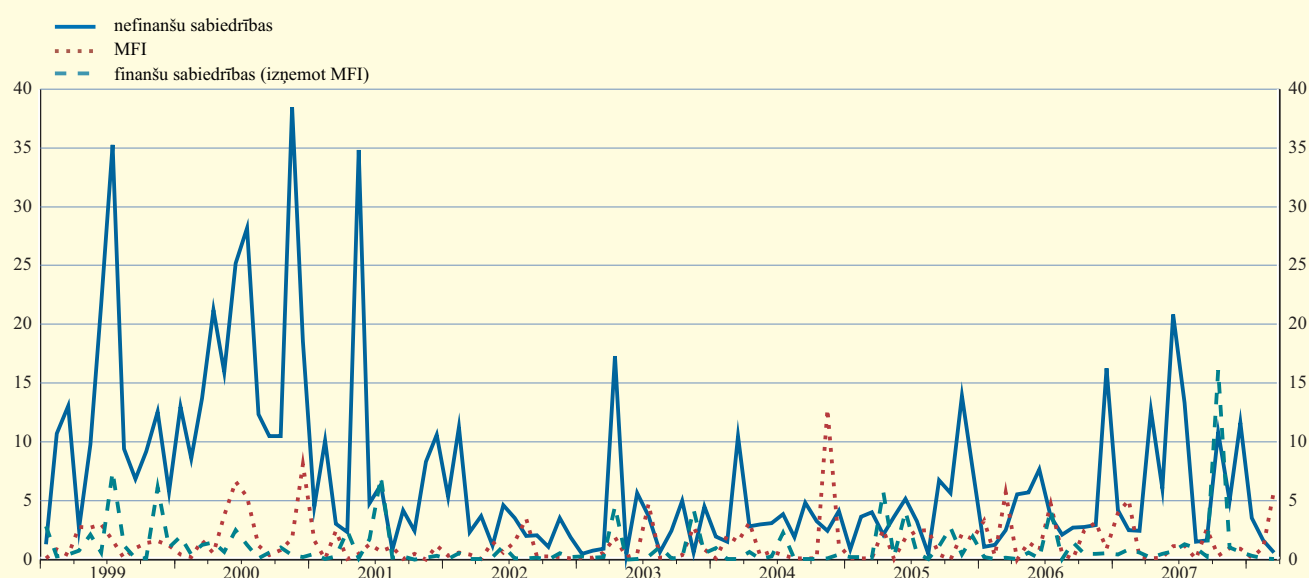
(mljrd. euro; tirgus vērtībā)

2. Darījumi mēnesī

		Kopā			MFI			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)			Nefinanšu sabiedrības		
		Emisiju bruto apjoms	Dzēšana	Emisiju neto apjoms	Emisiju bruto apjoms	Dzēšana	Emisiju neto apjoms	Emisiju bruto apjoms	Dzēšana	Emisiju neto apjoms	Emisiju bruto apjoms	Dzēšana	Emisiju neto apjoms
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2006	Marts	8.3	5.4	2.9	5.7	0.0	5.7	0.1	0.0	0.1	2.5	5.4	-2.9
	Apr.	5.6	0.5	5.1	0.0	0.2	-0.1	0.0	0.0	0.0	5.5	0.3	5.2
	Maijs	7.7	2.2	5.5	1.4	0.0	1.4	0.6	0.0	0.6	5.7	2.2	3.5
	Jūn.	8.5	2.7	5.8	0.8	0.3	0.5	0.1	0.1	0.0	7.7	2.4	5.3
	Jūl.	12.6	6.6	6.0	4.7	0.0	4.7	4.2	3.5	0.7	3.6	3.1	0.6
	Aug.	2.6	1.8	0.8	0.5	0.0	0.5	0.0	0.1	-0.1	2.1	1.6	0.5
	Sept.	4.2	0.5	3.7	0.0	0.0	0.0	1.5	0.0	1.4	2.7	0.5	2.2
	Okt.	5.7	1.2	4.5	2.5	0.0	2.5	0.5	0.0	0.5	2.7	1.2	1.5
	Nov.	6.5	2.0	4.5	3.1	0.0	3.1	0.5	0.2	0.3	2.9	1.8	1.1
	Dec.	17.7	5.1	12.6	0.9	0.3	0.6	0.5	0.0	0.5	16.3	4.7	11.6
2007	Janv.	8.5	3.9	4.6	4.0	0.1	3.8	0.4	0.0	0.4	4.1	3.8	0.3
	Febr.	8.4	2.0	6.3	5.0	0.0	5.0	0.9	0.0	0.9	2.5	2.0	0.5
	Marts	3.2	1.7	1.5	0.2	0.0	0.2	0.6	0.4	0.2	2.4	1.4	1.0
	Apr.	12.9	0.4	12.5	0.1	0.3	-0.2	0.2	0.0	0.1	12.7	0.2	12.5
	Maijs	6.6	1.9	4.7	0.1	0.0	0.1	0.5	0.0	0.5	6.0	1.9	4.2
	Jūn.	22.6	1.6	21.0	1.1	0.0	1.1	0.7	0.0	0.7	20.8	1.6	19.3
	Jūl.	15.8	1.8	13.9	1.2	0.0	1.2	1.3	0.3	1.0	13.3	1.5	11.8
	Aug.	2.5	6.6	-4.2	0.0	0.1	-0.1	1.0	1.4	-0.5	1.5	5.1	-3.6
	Sept.	4.5	2.5	2.0	2.6	0.0	2.6	0.3	0.3	-0.1	1.6	2.1	-0.5
	Okt.	27.2	8.0	19.1	0.3	3.2	-2.9	16.1	0.5	15.5	10.8	4.3	6.5
2008	Nov.	7.0	3.3	3.6	0.9	0.0	0.9	1.0	1.3	-0.3	5.0	2.0	3.0
	Dec.	13.2	4.6	8.6	0.9	0.0	0.9	0.7	2.2	-1.5	11.6	2.5	9.2
2008	Janv.	3.9	1.4	2.6	0.1	0.0	0.1	0.3	0.7	-0.4	3.5	0.7	2.8
	Febr.	2.7	1.9	0.9	1.0	0.0	1.0	0.1	0.3	-0.2	1.6	1.6	0.1
	Marts	6.5	5.8	0.6	5.9	0.0	5.9	0.0	0.5	-0.4	0.6	5.4	-4.8

A20. Kotēto akciju emisiju bruto apjoms emitentu sektoru dalījumā

(mljrd. euro; darījumi mēnesī; tirgus vērtība)

Avots: ECB.

1) Indeksa un pieauguma tempa aprēķinu sk. tehniskajās piezīmēs.

4.5. MFI procentu likmes euro denominētajiem euro zonas rezidentu noguldījumiem un kredītiem¹⁾

(gadā; %; atlikumiem – perioda beigās, jaunajiem darījumiem – perioda vidējie rādītāji, ja nav norādīts citādi)

1. Noguldījumu procentu likmes (jaunajiem darījumiem)

	Mājsaimniecību noguldījumi						Nefinanšu sabiedrību noguldījumi				Repo darījumi	
	Uz nakti ²⁾	Ar noteikto termiņu			Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu ^{2), 3)}		Uz nakti ²⁾	Ar noteikto termiņu				
		Līdz 1 gadam	1–2 gadi	Ilgāk par 2 gadiem	Līdz 3 mēnešiem	Ilgāk par 3 mēnešiem		Līdz 1 gadam	1–2 gadi	Ilgāk par 2 gadiem		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
2007	Apr.	1.04	3.59	3.68	2.78	2.42	3.20	1.75	3.74	4.01	3.87	3.70
	Maijs	1.06	3.62	3.51	2.72	2.43	3.25	1.78	3.74	3.80	3.72	3.73
	Jūn.	1.08	3.78	3.79	2.64	2.42	3.32	1.77	3.94	4.09	4.16	3.90
	Jūl.	1.10	3.86	3.90	2.97	2.45	3.40	1.81	4.01	4.16	4.51	3.95
	Aug.	1.14	3.93	3.93	3.01	2.53	3.46	1.89	4.08	4.33	4.20	3.93
	Sept.	1.16	4.07	3.98	2.92	2.58	3.50	1.91	4.14	4.34	4.41	3.97
	Okt.	1.17	4.11	4.16	3.31	2.53	3.57	1.97	4.07	4.37	4.63	3.93
	Nov.	1.18	4.08	4.22	3.20	2.54	3.64	2.01	4.10	4.41	4.04	3.98
Dec.	1.18	4.28	4.14	3.18	2.57	3.68	1.95	4.26	4.40	4.03	3.95	
2008	Janv.	1.20	4.19	4.32	3.43	2.57	3.75	2.01	4.13	4.38	4.68	3.95
	Febr.	1.21	4.10	4.18	3.22	2.65	3.77	2.02	4.07	4.18	4.36	3.93
	Marts	1.22	4.14	3.97	3.09	2.69	3.78	2.02	4.19	4.25	4.08	3.96

2. Mājsaimniecībām izsniegto kredītu procentu likmes (jaunajiem darījumiem)

	Norēķinu konta debeta atlikums ²⁾	Patērēja kredīti				Kredīti mājokļa iegādei					Citi kredīti procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā		
		Procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā			Izmaksu efektīvā gada procentu likme ⁴⁾	Procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā				Izmaksu efektīvā gada procentu likme ⁴⁾	Mainīgā likme, līdz 1 gadam	1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem
		Mainīgā likme, līdz 1 gadam	1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem		Mainīgā likme, līdz 1 gadam	1–5 gadi	5–10 gadi	Ilgāk par 10 gadiem				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2007	Apr.	10.29	7.77	6.69	8.24	8.15	4.85	4.73	4.75	5.00	5.29	5.57	5.21
	Maijs	10.32	8.10	6.73	8.30	8.27	4.88	4.80	4.81	5.02	5.38	5.65	5.32
	Jūn.	10.38	8.07	6.66	8.25	8.26	5.00	4.93	4.90	5.15	5.49	5.77	5.37
	Jūl.	10.49	8.06	6.76	8.30	8.35	5.06	4.93	5.02	5.26	5.54	5.80	5.41
	Aug.	10.55	8.43	6.85	8.31	8.48	5.15	4.98	5.08	5.24	5.36	5.93	5.47
	Sept.	10.53	8.48	6.83	8.39	8.54	5.23	5.04	5.09	5.02	5.31	5.46	5.51
	Okt.	10.64	8.10	6.88	8.40	8.38	5.29	5.07	5.08	5.11	5.38	5.63	5.59
	Nov.	10.50	8.38	6.90	8.36	8.47	5.28	5.03	5.10	5.11	5.38	5.60	5.49
	Dec.	10.46	8.05	6.93	8.17	8.26	5.32	5.03	5.07	5.18	5.40	5.67	5.43
2008	Janv.	10.46	8.11	7.00	8.47	8.48	5.32	5.02	5.07	5.14	5.37	5.59	5.49
	Febr.	10.45	8.54	7.24	8.44	8.70	5.26	4.97	5.02	5.11	5.35	5.55	5.55
	Marts	10.52	8.36	7.05	8.39	8.56	5.19	4.88	4.96	5.08	5.32	5.65	5.43

3. Nefinanšu sabiedrībām izsniegto kredītu procentu likmes (jaunajiem darījumiem)

	Norēķinu konta debeta atlikums ²⁾	Citi kredīti, kuru apjoms nepārsniedz 1 milj. euro, procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā			Citi kredīti, kuru apjoms pārsniedz 1 milj. euro, procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā		
		Mainīgā likme, līdz 1 gadam	1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem	Mainīgā likme, līdz 1 gadam	1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem
	1	2	3	4	5	6	7
2007	Apr.	6.12	5.37	5.47	4.88	4.70	4.99
	Maijs	6.12	5.43	5.57	4.95	4.72	5.10
	Jūn.	6.17	5.53	5.70	5.03	4.89	5.28
	Jūl.	6.30	5.58	5.77	5.09	4.90	4.95
	Aug.	6.35	5.77	5.86	5.17	5.01	5.46
	Sept.	6.49	5.93	5.90	5.23	5.20	5.60
	Okt.	6.53	5.95	6.00	5.26	5.11	5.19
	Nov.	6.50	5.96	5.90	5.29	5.08	5.28
	Dec.	6.62	6.08	5.96	5.30	5.35	5.62
2008	Janv.	6.62	5.93	5.92	5.27	5.12	5.35
	Febr.	6.56	5.84	5.86	5.24	5.04	5.43
	Marts	6.55	5.91	5.75	5.20	5.19	5.37

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

2) Šajā instrumentu kategorijā jauno darījumu apjoms un atlikums sakrīt. Perioda beigu dati.

3) Šajā instrumentu kategorijā mājsaimniecību un nefinanšu sabiedrību dati summēti un iekļauti mājsaimniecību sektorā, jo nefinanšu sabiedrību noguldījumu atlikums ir niecīgs salīdzinājumā ar mājsaimniecību sektora noguldījumu atlikumu visās iesaistītajās dalībvalstīs kopā.

4) Izmaksu efektīvā gada procentu likme nosedz kredīta kopējās izmaksas. Kopējās izmaksas sastāv no procentu izmaksu daļas un citu (saistīto) izmaksu daļas, piemēram, maksa par izziņām, administrācijas, dokumentu sagatavošanas, garantiju utt. izmaksas.

4.5. MFI procentu likmes euro denominētajiem euro zonas rezidentu noguldījumiem un kredītiem

(gadā; %; atlikumiem – perioda beigās, jaunajiem darījumiem – perioda vidējie rādītāji, ja nav norādīts citādi)

4. Noguldījumu procentu likmes (atlikumiem)

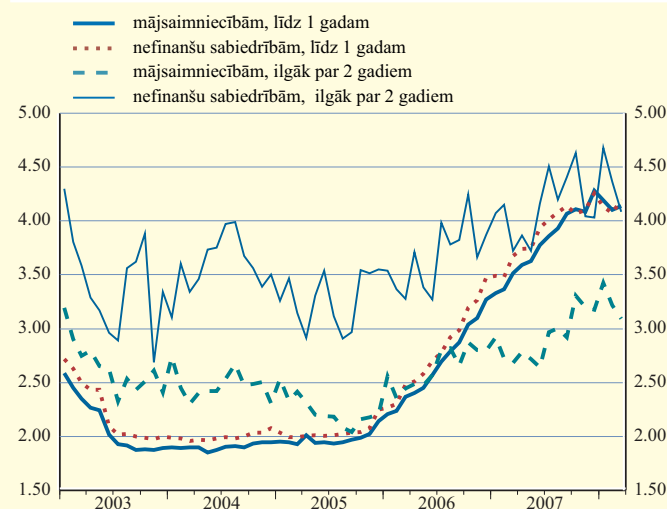
	Mājsaimniecību noguldījumi					Nefinanšu sabiedrību noguldījumi			Repo darījumi
	Uz nakti ¹⁾	Ar noteikto termiņu		Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu ^{1),2)}		Uz nakti ¹⁾	Ar noteikto termiņu		
		Līdz 2 gadiem	Ilgāk par 2 gadiem	Līdz 3 mēnešiem	Ilgāk par 3 mēnešiem		Līdz 2 gadiem	Ilgāk par 2 gadiem	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2007 Apr.	1.04	3.23	3.06	2.42	3.20	1.75	3.67	3.93	3.59
Maijs	1.06	3.30	3.03	2.43	3.25	1.78	3.72	3.96	3.66
Jūn.	1.08	3.39	3.04	2.42	3.32	1.77	3.87	3.99	3.79
Jūl.	1.10	3.49	3.02	2.45	3.40	1.81	3.92	4.00	3.85
Aug.	1.14	3.58	3.03	2.53	3.46	1.89	4.03	4.07	3.89
Sept.	1.16	3.68	3.06	2.58	3.50	1.91	4.13	4.09	3.93
Okt.	1.17	3.79	3.04	2.53	3.57	1.97	4.18	4.11	3.93
Nov.	1.18	3.85	3.06	2.54	3.64	2.01	4.21	4.18	3.97
Dec.	1.18	3.95	3.03	2.57	3.68	1.95	4.33	4.17	4.01
2008 Janv.	1.20	3.98	3.06	2.57	3.75	2.01	4.27	4.21	4.01
Febr.	1.21	3.99	3.11	2.65	3.77	2.02	4.23	4.24	3.97
Marts	1.22	4.01	3.06	2.69	3.78	2.02	4.28	4.23	3.96

5. Kredītu procentu likmes (atlikumiem)

		Kredīti mājsaimniecībām						Kredīti nefinanšu sabiedrībām		
		Kredīti mājokļa iegādei ar termiņu			Patēriņa un pārējie kredīti ar termiņu			Ar termiņu		
		Līdz 1 gadam	1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem	Līdz 1 gadam	1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem	Līdz 1 gadam	1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
2007	Apr.	5.14	4.48	4.80	8.68	6.96	5.97	5.50	4.95	4.87
	Maijs	5.16	4.48	4.82	8.71	6.95	5.97	5.50	4.99	4.90
	Jūn.	5.20	4.53	4.86	8.68	6.94	6.01	5.62	5.09	4.96
	Jūl.	5.28	4.57	4.89	8.80	6.95	6.06	5.70	5.15	5.00
	Aug.	5.35	4.58	4.90	8.85	6.97	6.08	5.76	5.24	5.05
	Sept.	5.44	4.64	4.94	8.99	7.00	6.13	5.91	5.35	5.14
	Okt.	5.49	4.68	4.98	9.02	7.10	6.16	5.96	5.44	5.22
	Nov.	5.48	4.72	4.99	8.86	7.12	6.21	5.96	5.49	5.22
	Dec.	5.54	4.75	5.00	8.97	7.13	6.22	6.08	5.57	5.28
2008	Janv.	5.62	4.75	5.01	8.99	7.15	6.24	6.06	5.55	5.27
	Febr.	5.60	4.82	5.03	9.05	7.21	6.26	5.99	5.52	5.30
	Marts	5.62	4.80	5.02	9.07	7.17	6.28	6.01	5.51	5.28

A21. No jauna piesaistītie noguldījumi ar noteikto termiņu

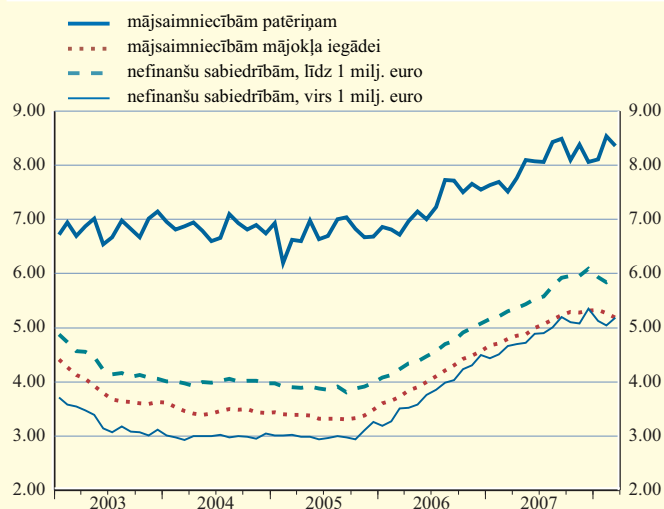
(gadā; %; bez izmaksām; perioda vidējie rādītāji)

Avots: ECB.

A22. No jauna izsniegtie kredīti ar mainīgo procentu likmi un procentu likmes darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam

(gadā; %; bez izmaksām; perioda vidējie rādītāji)

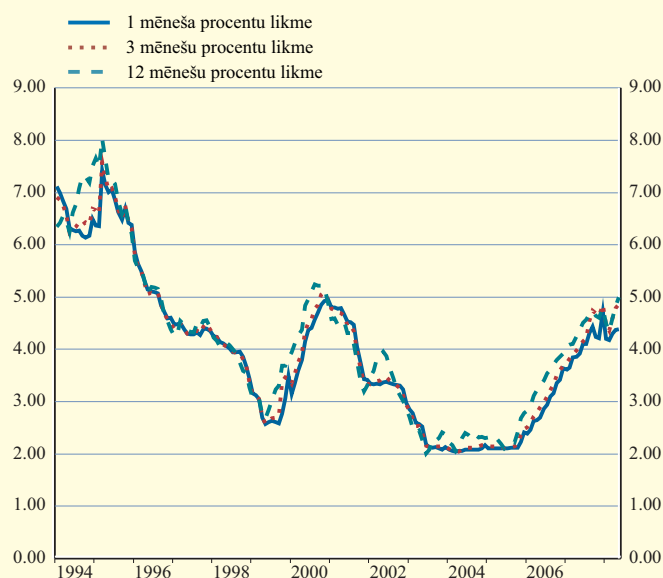
4.6. Naudas tirgus procentu likmes

(gadā; %; perioda vidējie rādītāji)

	Euro zona ^{1), 2)}					ASV	Japāna
	Noguldījumiem uz nakti (EONIA)	Noguldījumiem ar termiņu 1 mēnesis (EURIBOR)	Noguldījumiem ar termiņu 3 mēneši (EURIBOR)	Noguldījumiem ar termiņu 6 mēneši (EURIBOR)	Noguldījumiem ar termiņu 12 mēneši (EURIBOR)	Noguldījumiem ar termiņu 3 mēneši (LIBOR)	Noguldījumiem ar termiņu 3 mēneši (LIBOR)
	1	2	3	4	5	6	7
2005	2.09	2.14	2.18	2.23	2.33	3.56	0.06
2006	2.83	2.94	3.08	3.23	3.44	5.19	0.30
2007	3.87	4.08	4.28	4.35	4.45	5.30	0.79
2007 I	3.61	3.71	3.82	3.94	4.09	5.36	0.62
II	3.86	3.96	4.07	4.20	4.38	5.36	0.69
III	4.05	4.28	4.49	4.56	4.65	5.45	0.89
IV	3.95	4.37	4.72	4.70	4.68	5.02	0.96
2008 I	4.05	4.23	4.48	4.48	4.48	3.26	0.92
2007 Maijs	3.79	3.92	4.07	4.20	4.37	5.36	0.67
Jūn.	3.96	4.10	4.15	4.28	4.51	5.36	0.73
Jūl.	4.06	4.11	4.22	4.36	4.56	5.36	0.77
Aug.	4.05	4.31	4.54	4.59	4.67	5.48	0.92
Sept.	4.03	4.43	4.74	4.75	4.72	5.49	0.99
Okt.	3.94	4.24	4.69	4.66	4.65	5.15	0.97
Nov.	4.02	4.22	4.64	4.63	4.61	4.96	0.91
Dec.	3.88	4.71	4.85	4.82	4.79	4.97	0.99
2008 Janv.	4.02	4.20	4.48	4.50	4.50	3.92	0.89
Febr.	4.03	4.18	4.36	4.36	4.35	3.09	0.90
Marts	4.09	4.30	4.60	4.59	4.59	2.78	0.97
Apr.	3.99	4.37	4.78	4.80	4.82	2.79	0.92
Maijs	4.01	4.39	4.86	4.90	4.99	2.69	0.92

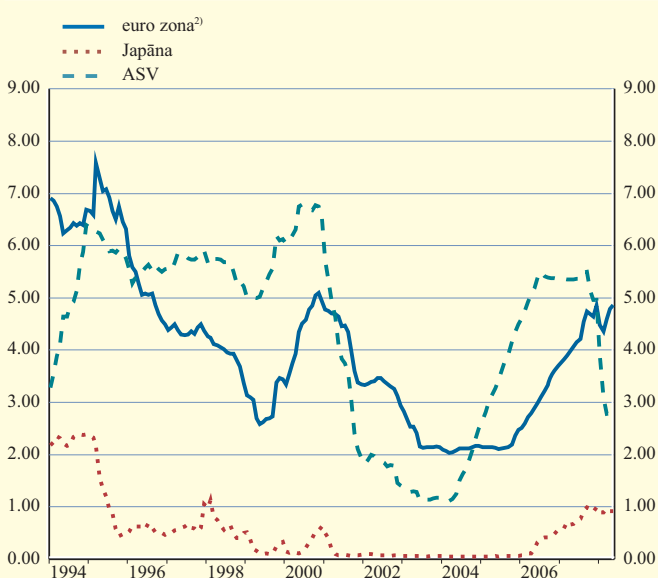
A23. Euro zonas naudas tirgus procentu likmes²⁾

(mēneša rādītājs; gadā; %)

A24. 3 mēnešu naudas tirgus procentu likmes

(mēneša rādītājs; gadā; %)

Avots: ECB.

- 1) Pirms 1999. gada janvāra tika aprēķinātas euro zonas sintētiskās procentu likmes, balstoties uz nacionālajām procentu likmēm, kas svērtas attiecībā pret IKP. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.
- 2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

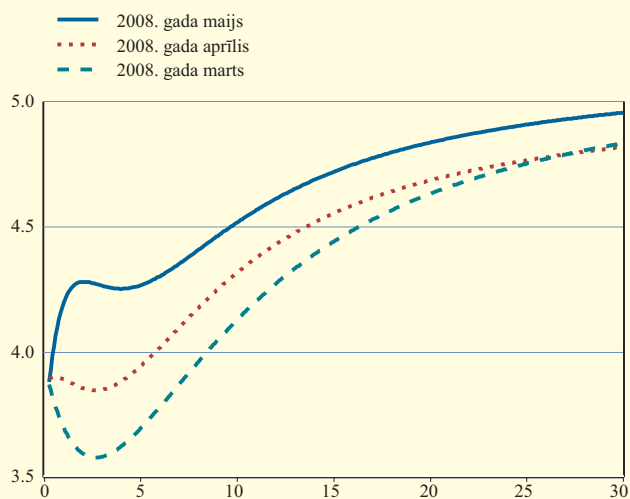
4.7. Euro zonas peļņas likmju līknes¹⁾

(euro zonas centrālo valdību obligācijās ar reitingu AAA; perioda beigas; likmes – % gadā; procentu likmju starpības – procentu punktos)

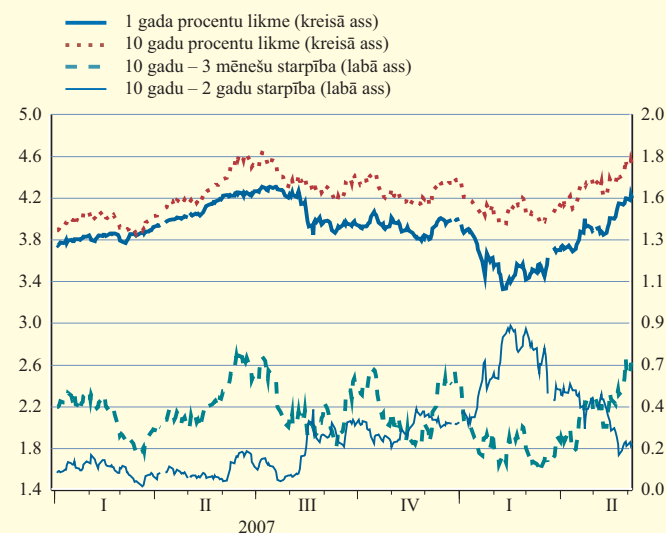
	Tagadnes darījumu procentu likmes								Tūlītējās nākotnes darījumu procentu likmes			
	3 mēnešu	1 gada	2 gadu	5 gadu	7 gadu	10 gadu	10 gadu – 3 mēnešu (starpība)	10 gadu – 2 gadu (starpība)	1 gada	2 gadu	5 gadu	10 gadu
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2006 Dec.	3.44	3.76	3.82	3.83	3.86	3.91	0.47	0.09	3.92	3.85	3.88	4.08
2007 Janv.	3.54	3.84	3.92	3.96	4.00	4.06	0.53	0.15	4.01	3.97	4.05	4.25
Febr.	3.63	3.79	3.80	3.81	3.85	3.92	0.29	0.12	3.85	3.77	3.90	4.13
Marts	3.70	3.92	3.95	3.93	3.96	4.02	0.33	0.08	4.03	3.93	3.97	4.25
Apr.	3.81	4.01	4.06	4.06	4.08	4.13	0.32	0.07	4.14	4.08	4.08	4.33
Maijs	3.86	4.21	4.31	4.32	4.33	4.37	0.51	0.06	4.44	4.37	4.33	4.51
Jūn.	3.90	4.26	4.38	4.43	4.46	4.51	0.61	0.13	4.51	4.48	4.49	4.68
Jūl.	3.98	4.23	4.28	4.28	4.30	4.36	0.38	0.08	4.36	4.28	4.32	4.53
Aug.	3.86	3.98	4.03	4.12	4.20	4.32	0.47	0.29	4.07	4.09	4.32	4.67
Sept.	3.80	3.96	4.03	4.15	4.25	4.38	0.57	0.35	4.08	4.13	4.39	4.75
Okt.	3.87	4.01	4.06	4.10	4.17	4.29	0.42	0.23	4.11	4.08	4.25	4.63
Nov.	3.86	3.84	3.82	3.91	4.03	4.21	0.35	0.39	3.81	3.80	4.19	4.76
Dec.	3.85	4.00	4.01	4.11	4.23	4.38	0.52	0.36	4.06	4.02	4.40	4.78
2008 Janv.	3.81	3.55	3.42	3.59	3.79	4.05	0.24	0.62	3.32	3.34	4.08	4.80
Febr.	3.83	3.42	3.20	3.43	3.72	4.06	0.23	0.86	3.04	3.03	4.16	4.99
Marts	3.87	3.70	3.60	3.70	3.87	4.13	0.26	0.54	3.53	3.49	4.10	4.91
Apr.	3.90	3.89	3.86	3.95	4.10	4.32	0.42	0.46	3.86	3.81	4.29	4.95
Maijs	3.88	4.20	4.28	4.27	4.35	4.52	0.64	0.24	4.41	4.29	4.40	5.03

A25. Euro zonas tagadnes darījumu peļņas likmju līknes

(% gadā; periods gados; perioda beigu dati)

A26. Euro zonas tagadnes darījumu procentu likmes un procentu likmju starpības

(dienas dati; likmes – % gadā; procentu likmju starpības – procentu punktos)

Avoti: ECB, EuroMTS sagatavotie pamatā esošie dati, Fitch Ratings noteiktie kredītreitings.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

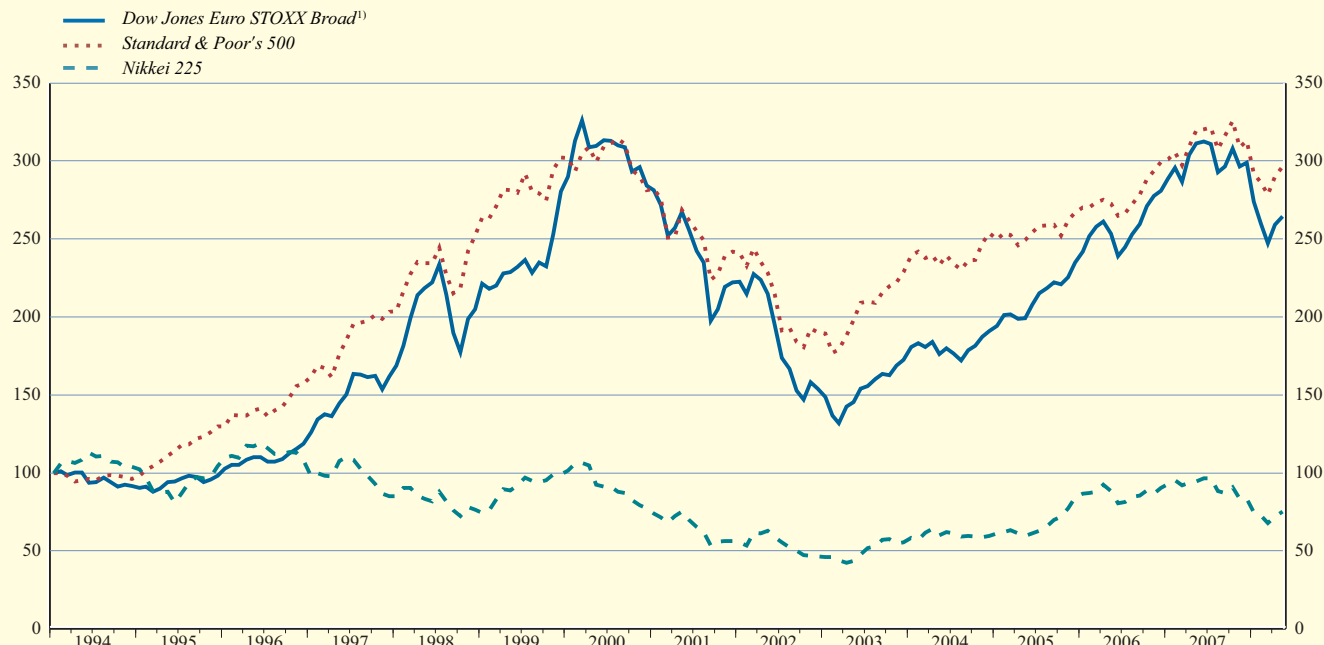
4.8. Akciju tirgus indeksi

(izteikti punktos; perioda vidējie rādītāji)

	Dow Jones EURO STOXX indeksi ¹⁾												ASV	Japāna
	Etalons		Galveno tautsaimniecības sektoru indeksi											
	Broad	50	Pamat- izejvielas	Patēriņa pakal- pojumi	Patēriņa preces	Nafta un gāze	Finanšu sektors	Rūpniecība	Tehno- loģijas	Komunālie pakal- pojumi	Telekomu- nikācijas	Veselības apriņķis	Standard & Poor's 500	Nikkei 225
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2005	293.8	3 208.6	307.0	181.3	245.1	378.6	287.7	307.3	297.2	334.1	433.1	457.0	1 207.4	12 421.3
2006	357.3	3 795.4	402.3	205.0	293.7	419.8	370.3	391.3	345.3	440.0	416.8	530.2	1 310.5	16 124.0
2007	416.4	4 315.8	543.8	235.4	366.5	449.6	408.3	488.4	383.4	561.4	492.7	519.2	1 476.5	16 984.4
2007 I	402.5	4 150.5	489.9	233.3	335.7	422.8	418.6	462.7	349.4	512.3	472.8	527.2	1 424.8	17 363.9
II	429.0	4 416.2	549.6	246.8	373.0	454.1	434.2	512.5	376.6	556.0	475.8	536.7	1 496.6	17 678.7
III	416.4	4 317.6	568.3	233.5	373.3	465.6	399.8	494.4	400.9	556.3	476.7	503.8	1 489.8	16 907.5
IV	417.8	4 377.9	567.3	228.3	383.8	455.7	381.2	484.1	406.3	620.0	544.8	509.2	1 494.6	16 002.5
2008 I	361.8	3 809.4	520.9	194.0	327.1	412.0	318.1	413.3	339.2	573.3	490.1	454.4	1 351.7	13 372.7
2007 Maijs	431.7	4 444.8	545.5	248.5	374.4	454.1	439.8	514.4	374.5	559.2	476.2	547.7	1 511.3	17 577.7
Jūn.	433.4	4 470.2	571.9	244.2	380.4	471.1	429.4	529.0	393.1	568.2	473.8	529.9	1 514.5	18 001.4
Jūl.	431.3	4 449.0	585.9	242.6	384.7	491.4	418.7	529.3	399.8	563.1	467.1	513.1	1 520.9	17 986.8
Aug.	406.4	4 220.6	550.8	227.8	362.5	444.5	393.5	479.0	390.0	544.4	469.2	495.4	1 454.6	16 461.0
Sept.	411.3	4 284.4	569.1	230.1	373.2	461.5	386.3	473.8	414.7	562.7	495.9	503.2	1 496.0	16 233.9
Okt.	427.1	4 430.8	587.6	234.9	394.6	463.8	399.4	492.9	419.5	602.4	527.9	507.6	1 539.7	16 910.4
Nov.	411.4	4 314.9	549.1	225.3	380.2	450.3	369.1	477.1	400.8	624.1	555.0	501.9	1 461.3	15 514.0
Dec.	414.5	4 386.0	564.0	224.1	375.8	452.5	374.0	481.8	397.8	634.9	552.6	518.6	1 480.0	15 520.1
2008 Janv.	380.2	4 042.1	529.7	202.3	338.7	431.4	339.7	426.3	351.2	602.9	528.4	492.9	1 380.3	13 953.4
Febr.	360.6	3 776.6	520.7	194.0	323.8	407.6	311.9	417.7	356.2	573.9	493.2	452.6	1 354.6	13 522.6
Marts	342.9	3 587.3	511.4	184.7	317.6	395.2	300.8	394.7	308.9	540.2	444.9	414.1	1 317.5	12 586.6
Apr.	359.6	3 768.1	553.9	189.3	324.6	423.2	326.5	406.2	312.8	550.2	449.3	429.6	1 370.5	13 382.1
Maijs	367.1	3 812.8	588.9	189.2	328.2	462.5	325.8	424.3	313.2	567.2	447.5	436.3	1 402.0	14 000.2

A27. Dow Jones EURO STOXX Broad, Standard & Poor's 500 un Nikkei 225

(1994. g. janvāris = 100; mēneša vidējie rādītāji)

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

CENAS, PRODUKCIJAS IZLAIDE, PIEPRASĪJUMS UN DARBA TIRGI

5.1. SPCI, pārējās cenas un izmaksas

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, ja nav norādīts citādi; %)

1. Saskaņotais patēriņa cenu indekss¹⁾

	Kopā					Kopā (s.i. dati; pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu; %)						Papildpostenis: administratīvi regulējamās cenas ²⁾	
	Indekss 2005. g. = 100	Kopā		Preces	Pakal- pojumi	Kopā	Apstrā- dātā pārtika	Neapstrā- dātā pārtika	Neenerģijas preces	Enerģija (s.n. dati)	Pakal- pojumi	Kopējais SPCI, izņemot administratīvi regulējamās cenas	Admi- nistratīvi regulē- jamās cenas
			Kopā, izņemot neapstrādāto pārtiku un enerģiju										
Īpatsvars (%) ³⁾	100.0	100.0	82.6	59.1	40.9	100.0	11.9	7.6	29.8	9.8	40.9	87.8	12.2
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2004	97.9	2.1	2.1	1.8	2.6	-	-	-	-	-	-	1.9	3.6
2005	100.0	2.2	1.5	2.1	2.3	-	-	-	-	-	-	2.1	2.5
2006	102.2	2.2	1.5	2.3	2.0	-	-	-	-	-	-	2.1	2.6
2007	104.4	2.1	2.0	1.9	2.5	-	-	-	-	-	-	2.2	2.0
2007 I	102.9	1.9	1.9	1.6	2.4	0.5	0.3	0.1	0.4	1.0	0.7	1.8	2.4
II	104.4	1.9	1.9	1.5	2.6	0.8	0.5	0.8	0.2	3.3	0.7	1.9	2.1
III	104.4	1.9	2.0	1.5	2.5	0.5	1.1	0.9	0.2	0.7	0.6	1.9	1.7
IV	105.7	2.9	2.3	3.2	2.5	1.0	2.6	1.2	0.3	2.9	0.6	3.1	1.8
2008 I	106.4	3.4	2.5	3.9	2.6	1.0	2.0	0.5	0.2	3.4	0.7	3.5	2.2
2007 Dec.	106.2	3.1	2.3	3.4	2.5	0.1	0.6	0.1	0.0	-0.3	0.2	3.3	1.8
2008 Janv.	105.8	3.2	2.3	3.7	2.5	0.4	0.8	0.3	0.0	1.6	0.2	3.4	2.1
Febr.	106.2	3.3	2.4	3.8	2.4	0.2	0.7	-0.3	0.2	0.1	0.2	3.4	2.1
Marts	107.2	3.6	2.7	4.1	2.8	0.6	0.3	0.7	0.1	2.3	0.5	3.7	2.4
Apr.	107.6	3.3	2.4	4.0	2.3	0.1	0.4	0.2	0.0	1.0	-0.3	3.4	2.3
Maijs ⁴⁾		3.6											

	Preces						Pakalpojumi					
	Pārtika (ieskaitot alkoholiskos dzērienus un tabaku)			Rūpniecības preces			Mājoklis		Transports	Sakari	Atpūta un individuālie pakalpojumi	Citi
	Kopā	Apstrādātā pārtika	Neapstrādātā pārtika	Kopā	Neenerģijas preces	Enerģija						
Īpatsvars (%)³)	19.5	11.9	7.6	39.6	29.8	9.8	10.1	6.0	6.1	3.3	14.7	6.8
	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
2004	2.3	3.4	0.6	1.6	0.8	4.5	2.4	1.9	2.8	-2.0	2.4	5.1
2005	1.6	2.0	0.8	2.4	0.3	10.1	2.6	2.0	2.7	-2.2	2.3	3.1
2006	2.4	2.1	2.8	2.3	0.6	7.7	2.5	2.1	2.5	-3.3	2.3	2.3
2007	2.8	2.8	3.0	1.4	1.0	2.6	2.7	2.0	2.6	-1.9	2.9	3.2
2007 I	2.5	2.1	3.1	1.1	1.1	1.1	2.6	2.0	2.9	-2.1	2.8	2.5
II	2.5	2.0	3.3	1.0	1.0	0.5	2.7	2.0	2.6	-1.9	2.9	3.6
III	2.5	2.5	2.4	0.9	1.0	0.7	2.7	2.0	2.4	-1.5	3.0	3.4
IV	3.9	4.5	3.1	2.8	1.0	8.1	2.7	2.0	2.6	-2.1	3.0	3.2
2008 I	5.2	6.4	3.5	3.2	0.8	10.7	2.5	1.9	3.1	-2.5	3.2	3.2
2007 Nov.	4.0	4.6	3.0	3.2	1.1	9.7	2.7	2.0	2.6	-1.9	3.0	3.2
Dec.	4.3	5.1	3.1	3.0	1.0	9.2	2.6	2.0	2.8	-2.3	3.0	3.2
2008 Janv.	4.9	5.9	3.3	3.1	0.7	10.6	2.6	1.9	3.1	-2.9	3.0	3.3
Febr.	5.2	6.5	3.3	3.1	0.8	10.4	2.5	1.9	3.0	-3.1	3.1	3.2
Marts	5.6	6.8	3.8	3.4	0.9	11.2	2.5	1.9	3.3	-1.5	3.7	3.1
Apr.	5.4	7.0	3.1	3.2	0.8	10.8	2.4	1.8	3.2	-1.6	2.7	2.1

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

- 1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.
- 2) ECB aplēses, balstoties uz Eurostat datiem; šie eksperimentālie statistiskie dati var sniegt tikai aptuvenus cenu administratīvās regulēšanas rādītājus, jo administratīvi regulējamo cenu pārmaiņas nevar pilnībā izolēt no pārējiem ietekmes faktoriem. Sk. piezīmi, kas paskaidro šā rādītāja aprēķināšanā izmantoto metodoloģiju (<http://www.ecb.europa.eu/stats/prices/hicp/html/index.en.html>).
- 3) Attiecas uz 2008. gada indeksa periodu.
- 4) Aplēse balstīta uz publiskotajiem provizoriskajiem valstu datiem (aptvēruma – aptuveni 95% no euro zonas), kā arī uz jaunāko informāciju par energoresursu cenām.

5.1. SPCI, pārējās cenas un izmaksas

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, ja nav norādīts citādi; %)

2. Ražotāju cenas rūpniecībā, būvniecības izmaksas, mājokļu un preču cenas

	Ražotāju cenas rūpniecībā, izņemot būvniecību										Būvniecība ¹⁾	Mājokļu cenas ²⁾	Izejvielu cenas pasaules tirgū ³⁾		Naftas cenas ⁴⁾ (euro par barelu)
	Kopā (indekss 2000. g. = 100)	Kopā		Rūpniecība, izņemot būvniecību un enerģētiku						Enerģētika			Kopā		
		Apstrādes rūpniecība	Kopā	Starp-patēriņa preces	Kapitāl-preces	Patēriņa preces			Kopā, izņemot enerģētiku						
						Kopā	Ilglietojuma preces	Īslaicīga lietojuma preces							
Īpatsvars (%) ⁵⁾	100.0	100.0	89.5	82.4	31.6	21.2	29.6	4.0	25.6	17.6			100.0	32.8	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2004	105.8	2.3	2.6	2.0	3.5	0.7	1.3	0.7	1.4	4.0	4.1	7.5	18.4	10.8	30.5
2005	110.1	4.1	3.2	1.9	2.9	1.4	1.1	1.3	1.1	13.6	2.8	7.8	28.5	9.4	44.6
2006	115.8	5.1	3.4	2.8	4.8	1.4	1.7	1.6	1.7	13.3	4.2	6.5	19.7	24.8	52.9
2007	119.1	2.8	3.1	3.2	4.8	1.8	2.3	1.9	2.4	1.7	4.0	4.5	3.9	9.2	52.8
2007 I	117.3	2.9	2.5	3.4	6.0	2.0	1.6	2.0	1.5	1.2	4.5	-	-5.5	15.7	44.8
II	118.5	2.4	2.6	3.2	5.4	2.0	1.7	1.8	1.7	-0.4	4.5	5.0 ⁶⁾	-3.1	13.8	51.0
III	119.3	2.1	2.7	3.0	4.3	1.6	2.4	1.8	2.5	-0.7	3.6	-	2.0	6.7	54.2
IV	121.2	4.0	4.5	3.2	3.7	1.5	3.6	1.9	3.9	7.0	3.2	4.0 ⁶⁾	23.5	1.6	61.0
2008 I	123.6	5.4	5.4	3.6	4.2	1.5	4.4	2.3	4.8	11.7	-	-	36.5	11.9	64.2
2007 Dec.	121.7	4.4	4.8	3.2	3.5	1.5	3.9	2.0	4.3	8.6	-	-	24.1	1.4	62.8
2008 Janv.	122.8	5.0	5.2	3.4	3.8	1.4	4.2	2.3	4.6	10.8	-	-	37.5	10.4	62.4
Febr.	123.6	5.4	5.4	3.6	4.2	1.5	4.3	2.3	4.7	11.7	-	-	37.2	15.0	64.1
Marts	124.5	5.8	5.6	3.8	4.4	1.5	4.6	2.5	5.0	12.7	-	-	34.8	10.3	66.1
Apr.	125.5	6.1	5.4	3.7	4.3	1.6	4.4	2.4	4.8	14.3	-	-	32.7	5.8	69.8
Maijs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	47.7	6.0	80.1

3. Darbaspēka stundas izmaksas⁷⁾

	Kopā (s.i. indekss 2000. g. = 100)	Kopā	Komponentu dalījumā		Atsevišķu ekonomisko darbību dalījumā			Papildpostenis: vienošanās ceļā noteiktās darba algas rādītājs ⁸⁾
			Darba samaksa	Darba devēju sociālie maksājumi	Ieguves rūpniecība, apstrādes rūpniecība un enerģētika	Būvniecība	Pakalpojumi	
Īpatsvars (%) ⁵⁾	100.0	100.0	73.1	26.9	34.6	9.1	56.3	
	1	2	3	4	5	6	7	8
2004	113.7	2.5	2.3	3.1	2.9	2.6	2.2	2.1
2005	116.8	2.7	2.7	2.8	2.6	2.4	2.9	2.1
2006	119.7	2.5	2.6	2.2	3.3	2.1	2.1	2.3
2007	122.7	2.5	2.6	2.2	2.6	3.0	2.4	2.2
2007 I	121.5	2.2	2.3	2.0	2.5	1.9	2.1	2.0
II	122.3	2.6	2.8	2.3	2.9	3.1	2.4	2.3
III	123.1	2.5	2.6	2.3	2.2	3.4	2.5	2.2
IV	124.0	2.7	2.9	2.2	2.8	3.7	2.5	2.1
2008 I								2.7

Avoti: Eurostat, HSEI (5.1. sadaļas 2. tabulas 13. un 14. aile), ECB aprēķini, kas balstīti uz Thomson Financial Datastream datiem (5.1. sadaļas 2. tabulas 15. aile), ECB aprēķini, kas balstīti uz Eurostat datiem (5.1. sadaļas 2. tabulas 6. aile un 5.1. sadaļas 3. tabulas 7. aile), un ECB aprēķini (5.1. sadaļas 2. tabulas 12. aile un 5.1. sadaļas 3. tabulas 8. aile).

1) Dzīvojamo ēku ražošanas izmaksas.

2) Uz nesaskaņotiem valstu avotiem balstīti eksperimentāli dati (plašāku informāciju sk. ECB interneta lapā).

3) Attiecas uz cenām, kas izteiktas euro.

4) Brent Blend (piegādei pēc viena mēneša).

5) 2000. gadā.

6) Ceturkšņa dati par 2. (4.) ceturksni attiecas uz pusgada vidējiem rādītājiem attiecīgi 1. (2.) pusgadā. Tā kā daži valstu dati pieejami tikai par gadu, pusgada aplēse daļēji iegūta no gada rezultātiem. Tāpēc pusgada dati nav tik precīzi kā gada dati.

7) Darbaspēka stundas izmaksas visā tautsaimniecībā, izņemot lauksaimniecību, valsts pārvaldi, izglītību, veselību un citur neklasificētus pakalpojumus. Datu pārklājums atšķiras, tāpēc komponentu aplēses var neatbilst kopsummai.

8) Eksperimentāli dati (plašāku informāciju sk. ECB interneta lapā).

5.1.SPCI, pārējās cenas un izmaksas

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, ja nav norādīts citādi)

4. Vienības darbaspēka izmaksas, atlīdzība vienam nodarbinātajam un darba ražīgums

(sezonāli izlīdzināti dati)

	Kopā (indekss 2000. g. = 100)	Kopā	Ekonomisko darbību dalījumā					
			Lauksaimniecība, medniecība, mežsaimniecība un zvejniecība	Ieguves rūpniecība, apstrādes rūpniecība un enerģētika	Būvniecība	Tirdzniecība, remonts, viesnīcas un restorāni, transporta un sakari	Finanšu pakalpojumi, operācijas ar nekustamo īpašumu, noma un citi komercdarbība	
	1	2	3	4	5	6	7	8
Vienības darbaspēka izmaksas ¹⁾								
2004	107.6	0.8	-11.3	-1.2	3.3	0.3	2.2	2.1
2005	108.8	1.1	7.6	-0.6	3.4	0.9	1.4	2.0
2006	109.8	1.0	0.9	-0.4	1.4	0.5	1.9	2.6
2007	111.4	1.4	1.1	-0.4	4.0	0.5	3.3	1.8
2006 IV	109.8	0.2	-0.6	-1.0	1.6	-0.2	1.8	0.8
2007 I	110.7	1.0	0.6	-0.9	1.3	-0.5	3.4	2.0
II	111.4	1.3	1.4	0.2	4.6	0.2	3.7	0.7
III	111.4	1.4	2.0	-0.9	5.3	0.8	2.7	2.0
IV	112.0	2.0	0.9	-0.1	4.9	1.5	3.3	2.2
Atlīdzība vienam nodarbinātajam								
2004	110.0	2.1	1.3	2.8	3.0	1.4	1.8	2.4
2005	112.0	1.8	2.0	1.6	2.5	1.7	2.1	1.8
2006	114.5	2.2	1.4	3.3	3.3	1.7	1.8	1.8
2007	117.1	2.3	2.7	2.4	3.4	1.8	2.6	2.1
2006 IV	115.2	1.8	2.5	2.8	3.4	2.0	2.0	0.3
2007 I	116.3	2.4	2.5	2.1	3.7	1.8	3.2	2.3
II	116.9	2.2	3.0	2.8	2.6	1.9	2.8	1.4
III	117.2	2.2	3.1	2.1	3.5	1.8	2.3	2.1
IV	118.0	2.5	2.1	2.6	3.5	1.8	2.4	2.6
Darba ražīgums ²⁾								
2004	102.2	1.3	14.2	4.0	-0.3	1.1	-0.4	0.3
2005	103.0	0.7	-5.2	2.2	-0.9	0.8	0.7	-0.2
2006	104.2	1.2	0.5	3.8	1.9	1.2	-0.1	-0.7
2007	105.1	0.9	1.6	2.9	-0.6	1.3	-0.6	0.4
2006 IV	104.9	1.6	3.1	3.9	1.8	2.3	0.2	-0.5
2007 I	105.1	1.4	2.0	3.0	2.4	2.3	-0.2	0.3
II	104.9	0.9	1.6	2.6	-1.9	1.7	-0.8	0.7
III	105.2	0.8	1.1	3.0	-1.6	0.9	-0.5	0.2
IV	105.3	0.4	1.2	2.7	-1.4	0.3	-0.9	0.4

5. Iekšzemes kopprodukta deflatori

	Kopā (s.i. indekss 2000. g. = 100)	Kopā	Iekšzemes pieprasījums				Eksports ³⁾	Imports ³⁾
			Kopā	Privātais patēriņš	Valdības patēriņš	Kopējā pamatkapitāla veidošana		
	1	2	3	4	5	6	7	8
2004	109.5	1.9	2.1	2.1	2.2	2.5	1.0	1.4
2005	111.6	2.0	2.3	2.1	2.5	2.6	2.5	3.5
2006	113.7	1.9	2.4	2.2	1.9	2.9	2.7	3.9
2007	116.2	2.2	2.1	2.1	1.5	2.7	1.4	1.2
2007 I	115.3	2.1	1.8	1.9	1.5	3.0	1.4	0.5
II	116.1	2.2	1.9	1.9	0.8	2.9	1.6	0.7
III	116.6	2.2	2.1	1.9	1.4	2.5	1.2	0.9
IV	117.0	2.2	2.7	2.7	2.4	2.3	1.5	2.7
2008 I	117.7	2.0	.	3.1	2.2	2.2	2.2	3.9

Avots: ECB aprēķini, kas balstīti uz Eurostat datiem.

1) Atlīdzība (faktiskajās cenās) vienam nodarbinātajam attiecībā pret pievienoto vērtību (apjoms) uz vienu nodarbināto iedzīvotāju.

2) Pievienotā vērtība (apjoms) uz vienu nodarbināto iedzīvotāju.

3) Eksporta un importa deflatori attiecas uz precēm un pakalpojumiem un ietver pārrobežu tirdzniecību euro zonas teritorijā.

5.2. Produkcijas izlaide un pieprasījums

1. IKP un izdevumu posteņi

	IKP								
	Kopā	Iekšzemes pieprasījums					Ārējā bilance ¹⁾		
		Kopā	Privātais patēriņš	Valdības patēriņš	Kopējā pamatkapitāla veidošana	Pārmaiņas krājumos ²⁾	Kopā	Eksports ¹⁾	Imports ¹⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Faktiskajās cenās (mljrd. euro; sezonāli izlīdzināti dati)									
2004	7 809.6	7 660.9	4 479.1	1 594.0	1 578.6	9.1	148.8	2 858.4	2 709.6
2005	8 101.5	7 992.4	4 650.1	1 658.8	1 672.0	11.5	109.1	3 076.2	2 967.1
2006	8 499.1	8 406.0	4 844.8	1 723.7	1 814.8	22.7	93.1	3 413.5	3 320.4
2007	8 915.7	8 786.7	5 024.7	1 790.2	1 944.6	27.3	129.0	3 669.4	3 540.5
2007 I	2 196.5	2 166.2	1 235.5	441.6	479.1	10.0	30.3	894.1	863.8
II	2 218.1	2 182.5	1 250.7	445.2	482.0	4.6	35.6	908.7	873.1
III	2 242.8	2 209.7	1 262.9	449.8	488.4	8.7	33.1	930.3	897.2
IV	2 258.2	2 228.3	1 275.6	453.6	495.1	4.0	29.9	936.3	906.4
2008 I	2 288.7	2 261.7	1 288.3	457.5	507.1	8.7	27.0	963.2	936.2
procentos no IKP									
2007	100.0	98.6	56.4	20.1	21.8	0.3	1.4	-	-
Ķēdes indeksu veidā agregētie apjomi (iepriekšējā gada cenās; sezonāli izlīdzināti dati ³⁾)									
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni (%)									
2007 I	0.8	1.1	0.2	0.9	1.2	-	-	0.9	1.6
II	0.4	0.1	0.6	0.3	0.0	-	-	0.9	0.2
III	0.7	0.7	0.4	0.8	0.9	-	-	2.2	2.4
IV	0.3	0.1	-0.1	0.0	1.0	-	-	0.3	-0.3
2008 I	0.8	0.8	0.2	0.4	1.6	-	-	1.9	1.8
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (%)									
2004	2.1	1.9	1.6	1.4	2.4	-	-	7.2	7.0
2005	1.6	1.9	1.7	1.5	3.1	-	-	4.7	5.6
2006	2.8	2.6	1.8	2.0	5.2	-	-	7.9	7.6
2007	2.6	2.3	1.6	2.3	4.5	-	-	6.0	5.3
2007 I	3.2	3.0	1.5	2.3	6.8	-	-	6.6	6.1
II	2.6	2.3	1.8	2.4	3.8	-	-	5.9	5.2
III	2.7	2.2	1.8	2.6	3.9	-	-	7.2	6.1
IV	2.1	2.0	1.2	2.0	3.2	-	-	4.4	4.0
2008 I	2.2	1.6	1.2	1.4	3.6	-	-	5.4	4.3
īpatsvars IKP ceturkšņa procentuālajās pārmaiņās (procentu punktos)									
2007 I	0.8	1.0	0.1	0.2	0.3	0.5	-0.3	-	-
II	0.4	0.1	0.3	0.1	0.0	-0.3	0.3	-	-
III	0.7	0.7	0.3	0.2	0.2	0.1	0.0	-	-
IV	0.3	0.1	0.0	0.0	0.2	-0.1	0.2	-	-
2008 I	0.8	0.7	0.1	0.1	0.4	0.2	0.0	-	-
īpatsvars IKP gada procentuālajās pārmaiņās (procentu punktos)									
2004	2.1	1.9	0.9	0.3	0.5	0.2	0.2	-	-
2005	1.6	1.9	0.9	0.3	0.6	0.0	-0.2	-	-
2006	2.8	2.6	1.0	0.4	1.1	0.1	0.2	-	-
2007	2.6	2.3	0.9	0.5	1.0	0.0	0.3	-	-
2007 I	3.2	3.0	0.9	0.5	1.4	0.2	0.3	-	-
II	2.6	2.2	1.0	0.5	0.8	-0.1	0.3	-	-
III	2.7	2.2	1.0	0.5	0.8	-0.2	0.5	-	-
IV	2.1	1.9	0.7	0.4	0.7	0.1	0.2	-	-
2008 I	2.2	1.6	0.7	0.3	0.8	-0.1	0.5	-	-

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

1) Eksports un imports aptver preces un pakalpojumus, ieskaitot pārrobežu tirdzniecību euro zonas teritorijā. Tie pilnībā neatbilst 7.1.2. un 7.3.1. tabulai.

2) Ieskaitot vērtslietu iegādi (izņemot realizāciju).

3) Gada dati nav koriģēti atbilstoši darbadienu skaitam.

5.2. Produkcijas izlaide un pieprasījums

2. Pievienotā vērtība ekonomiskās darbības veidu dalījumā

	Kopējā pievienotā vērtība (bāzes cenās)							Produktu nodokļi mīnus subsīdijas
	Kopā	Lauksaimniecība, medniecība, mežsaimniecība un zvejniecība	Ieguves rūpniecība, apstrādes rūpniecība un enerģētika	Būvniecība	Tirdzniecība, remonts, viesnīcas un restorāni, transporta un sakari	Finanšu pakalpojumi, operācijas ar nekustamo īpašumu, noma un cita komercdarbība	Valsts pārvalde, izglītība, veselība un pārējie pakalpojumi	
	1	2	3	4	5	6	7	8
Faktiskajās cenās (mljrd. euro; sezonāli izlīdzināti dati)								
2004	7 010.9	153.5	1 436.4	414.1	1 488.6	1 914.6	1 603.6	798.7
2005	7 260.0	142.1	1 472.6	439.8	1 527.1	2 013.0	1 665.4	841.5
2006	7 590.0	139.6	1 537.8	482.4	1 585.4	2 121.0	1 723.9	909.1
2007	7 962.6	150.8	1 614.3	520.6	1 654.4	2 232.5	1 790.0	953.1
2007 I	1 957.4	36.7	397.6	128.4	407.5	546.8	440.4	239.0
II	1 981.4	37.0	401.9	129.0	411.6	555.9	446.0	236.7
III	2 005.5	38.4	407.0	130.8	417.2	562.4	449.7	237.3
IV	2 018.2	38.7	407.7	132.4	418.1	567.4	453.8	240.1
2008 I	2 046.7	39.5	414.8	136.5	424.6	573.5	457.7	242.0
pievienotā vērtība (%)								
2007	100.0	1.9	20.3	6.5	20.8	28.0	22.5	-
Ķēdes indeksu veidā agregētie apjomi (iepriekšējā gada cenās; sezonāli izlīdzināti dati ¹⁾)								
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni (%)								
2007 I	0.8	0.9	0.9	1.4	0.7	0.9	0.6	0.4
II	0.5	-1.0	0.6	-1.4	0.7	0.8	0.5	-0.7
III	0.7	-1.1	1.1	0.5	0.8	0.6	0.3	0.7
IV	0.4	1.3	0.5	0.4	0.1	0.5	0.2	-0.2
2008 I	0.7	2.5	0.6	1.9	1.1	0.6	0.2	1.2
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (%)								
2004	2.2	10.9	2.7	0.9	2.3	1.8	1.6	1.0
2005	1.6	-6.0	1.0	1.6	1.6	3.1	1.3	1.6
2006	2.8	-0.9	3.4	4.7	2.7	3.6	1.1	3.0
2007	2.8	0.8	3.4	3.2	3.0	3.2	1.7	1.4
2007 I	3.3	2.1	3.4	7.4	3.7	3.6	1.6	2.2
II	2.7	0.4	3.2	2.6	3.1	3.1	1.8	1.3
III	2.8	-0.1	3.5	2.0	3.1	3.2	1.7	1.8
IV	2.4	0.1	3.2	0.9	2.3	2.9	1.7	0.1
2008 I	2.3	1.7	2.9	1.4	2.7	2.6	1.3	1.0
īpatsvars pievienotās vērtības ceturkšņa procentuālajās pārmaiņās (procentu punktos)								
2007 I	0.8	0.0	0.2	0.1	0.1	0.2	0.1	-
II	0.5	0.0	0.1	-0.1	0.1	0.2	0.1	-
III	0.7	0.0	0.2	0.0	0.2	0.2	0.1	-
IV	0.4	0.0	0.1	0.0	0.0	0.1	0.1	-
2008 I	0.7	0.0	0.1	0.1	0.2	0.2	0.1	-
īpatsvars pievienotās vērtības gada procentuālajās pārmaiņās (procentu punktos)								
2004	2.2	0.2	0.6	0.1	0.5	0.5	0.4	-
2005	1.6	-0.1	0.2	0.1	0.3	0.8	0.3	-
2006	2.8	0.0	0.7	0.3	0.6	1.0	0.3	-
2007	2.8	0.0	0.7	0.2	0.6	0.9	0.4	-
2007 I	3.3	0.0	0.7	0.5	0.8	1.0	0.4	-
II	2.7	0.0	0.6	0.2	0.6	0.9	0.4	-
III	2.8	0.0	0.7	0.1	0.7	0.9	0.4	-
IV	2.4	0.0	0.7	0.1	0.5	0.8	0.4	-
2008 I	2.3	0.0	0.6	0.1	0.6	0.7	0.3	-

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

1) Gada dati nav koriģēti atbilstoši darbadienu skaitam.

5.2. Produkcijas izlaide un pieprasījums

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, ja nav norādīts citādi; %)

3. Rūpnieciskā ražošana

	Kopā	Rūpniecība, izņemot būvniecību										Būvniecība
		Kopā (s.i. indekss 2000. g. = 100)	Kopā	Rūpniecība, izņemot būvniecību un enerģētiku							Enerģētika	
				Apstrādes rūpniecība	Kopā	Starppatēriņa preces	Kapitāl- preces	Patēriņa preces				
								Kopā	Ilglietojuma	Īslaicīga lietojuma		
Īpatsvars (%)¹)	100.0	82.8	82.8	74.8	73.7	29.9	22.2	21.6	3.6	18.0	9.0	17.2
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2005	1.3	103.9	1.3	1.4	1.1	0.8	2.9	0.4	-0.9	0.7	1.4	0.3
2006	4.0	108.1	4.0	4.4	4.4	4.9	5.9	2.5	4.2	2.2	0.8	4.0
2007	3.5	111.8	3.5	4.0	3.9	3.8	6.0	2.3	1.1	2.6	-0.3	3.2
2007 II	3.0	111.1	2.9	3.4	3.2	3.2	5.0	2.0	1.3	2.1	-0.2	2.7
2007 III	3.8	112.7	4.0	4.3	4.2	3.6	6.6	3.1	2.0	3.2	1.4	1.8
2007 IV	2.6	112.9	3.1	2.6	2.4	1.9	5.2	0.7	-2.7	1.3	5.9	-0.8
2008 I	2.6	113.7	2.8	2.2	2.1	1.7	5.8	0.4	-1.4	0.7	4.4	1.2
2007 Okt.	4.3	113.2	4.4	4.0	3.9	3.2	7.3	1.8	0.4	2.1	6.9	2.9
2007 Nov.	2.4	112.7	3.0	2.3	2.0	1.6	5.2	0.4	-3.8	1.2	6.4	-1.7
2007 Dec.	1.0	112.8	1.8	1.4	1.1	0.6	3.2	-0.3	-4.9	0.5	4.7	-3.9
2008 Janv.	3.3	113.6	3.5	3.5	3.2	2.3	7.2	1.8	0.0	2.1	3.0	2.4
2008 Febr.	3.5	113.9	3.3	3.1	3.4	2.0	6.9	1.0	-0.7	1.3	4.3	4.6
2008 Marts	1.3	113.4	1.7	0.2	-0.1	0.8	3.7	-1.5	-3.2	-1.2	5.8	-2.2
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (s.i. dati; %)											
2007 Okt.	0.9	-	0.7	0.6	0.5	0.6	1.1	0.1	0.1	0.1	0.9	1.7
2007 Nov.	-0.7	-	-0.5	-0.5	-0.6	-0.9	-0.2	-0.5	-2.0	-0.3	0.2	-1.8
2007 Dec.	0.1	-	0.1	0.3	0.4	0.7	-0.4	0.2	-0.1	0.2	0.5	-0.2
2008 Janv.	1.0	-	0.7	1.2	1.2	0.8	2.5	0.9	2.0	0.7	-4.5	2.4
2008 Febr.	0.6	-	0.3	0.2	0.4	0.3	0.5	-0.3	-0.1	-0.4	1.4	1.6
2008 Marts	-0.9	-	-0.5	-0.5	-1.4	-0.4	-1.4	-0.8	-1.6	-0.6	2.7	-2.6

4. Rūpniecības jaunie pasūtījumi un apgrozījums, mazumtirdzniecība un reģistrētie jaunie viegie automobiļi

	Rūpniecības jaunie pasūtījumi		Rūpniecības apgrozījums		Mazumtirdzniecība							Reģistrētie jaunie viegie automobiļi	
	Apstrādes rūpniecība ²⁾ (faktiskajās cenās)		Apstrādes rūpniecība (faktiskajās cenās)		Faktiskajās cenās	Salīdzināmajās cenās							
	Kopā (s.i. indekss 2000. g. = 100)	Kopā	Kopā (s.i. indekss 2000. g. = 100)	Kopā	Kopā	Kopā (s.i. indekss 2000. g. = 100)	Kopā	Pārtikas preces, alkoholiskie dzērieni, taba- kas izstrādājumi	Nepārtikas preces		Kopā (s.i. dati, tūkst.) ³⁾	Kopā	
									Tekstil- izstrādājumi, apģērbs, apavi	Mājsaimniecības ierīces			
Īpatsvars (%) ¹⁾	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	43.7	56.3	10.6	14.8		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2005	109.2	3.9	110.8	3.6	2.2	106.7	1.2	0.6	1.7	2.3	1.2	939	0.9
2006	119.3	9.3	118.9	7.3	2.9	108.4	1.6	0.3	2.6	2.8	4.4	968	3.0
2007	128.9	8.3	126.1	6.3	2.4	109.4	0.9	-0.3	1.8	3.2	2.1	963	-0.5
2007 II	129.6	10.6	125.9	6.3	2.2	109.6	1.0	-0.2	1.8	3.2	2.9	952	-2.5
2007 III	129.0	6.5	127.4	6.3	2.6	109.9	1.4	-0.6	2.9	5.8	2.8	965	2.1
2007 IV	131.5	8.2	127.1	5.3	2.1	108.9	-0.4	-0.9	0.1	0.0	-1.2	981	0.3
2008 I	131.5	4.3	131.3	4.6	3.1	108.9	-0.1	-1.4	0.7	0.1	-1.1	949	-0.6
2007 Nov.	133.9	11.3	128.0	4.6	2.1	108.7	-0.5	-1.2	-0.2	-0.8	-2.0	960	-3.7
2007 Dec.	128.9	2.1	125.9	1.7	1.4	108.8	-1.3	-1.9	-0.7	-1.0	-1.8	1 009	4.1
2008 Janv.	131.9	7.1	132.1	7.5	3.7	109.3	0.8	-1.6	2.4	2.9	0.4	955	-1.3
2008 Febr.	132.2	10.0	131.7	10.2	4.6	109.1	1.3	0.2	2.0	4.3	-0.4	980	5.8
2008 Marts	130.3	-3.2	130.3	-2.7	1.1	108.1	-2.3	-2.5	-2.1	-6.3	-3.1	913	-4.8
2008 Apr.	.	.	.	.	0.6	107.4	-2.9	-3.4	-2.4	.	.	958	2.2
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (s.i. dati; %)												
2007 Nov.	-	1.7	-	0.4	-0.1	-	-0.6	-0.8	-0.4	-0.7	-0.8	-	-1.3
2007 Dec.	-	-3.7	-	-1.6	0.3	-	0.1	-0.2	0.1	0.2	0.7	-	5.1
2008 Janv.	-	2.4	-	4.9	0.9	-	0.5	0.1	0.9	1.8	0.3	-	-5.4
2008 Febr.	-	0.2	-	-0.3	0.0	-	-0.2	0.1	-0.4	1.1	-0.2	-	2.7
2008 Marts	-	-1.4	-	-1.1	-0.7	-	-0.9	-0.3	-1.2	-5.0	-1.2	-	-6.8
2008 Apr.	-	.	-	.	0.1	-	-0.6	-1.0	-0.5	.	.	-	4.9

Avoti: Eurostat, izņemot 5.2. sadaļas 4. tabulas 12. un 13. aili (ECB aprēķini, kas balstīti uz Eiropas Automobiļu ražotāju asociācijas (ACEA) datiem).

1) 2000. gadā.

2) Ietver apstrādes rūpniecības nozares, kur ražošanu galvenokārt nodrošina pasūtījumi; 2000. gadā to īpatsvars visā rūpniecībā bija 62.6%.

3) Gada un ceturkšņa rādītāji ir attiecīgā perioda vidējie mēneša rādītāji.

5.2. Produkcijas izlaide un pieprasījums

(procentu starpība, ¹⁾ ja nav norādīts citādi; sezonāli izlīdzināti dati)

5. Uzņēmumu un patērētāju apsekojumi

	Ekonomiskā noskaņojuma rādītājs ²⁾ (ilgtermiņa vidējais rādītājs = 100)	Apstrādes rūpniecība					Patērētāju konfidences rādītājs					
		Ražotāju konfidences rādītājs				Jaudu izmantošana ³⁾ (%)	Kopā ⁴⁾	Finansiālā situācija turpmākajos 12 mēnešos	Ekonomiskā situācija turpmākajos 12 mēnešos	Bezdarba situācija turpmākajos 12 mēnešos	Uzkrājumi turpmākajos 12 mēnešos	
		Kopā ⁴⁾	Pasūtījumi	Gatavo preču krājumi	Ražošanas prognozes							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
2004	98.7	-5	-15	8	10	81.5	-14	-4	-14	30	-9	
2005	97.4	-7	-17	11	6	81.2	-14	-4	-15	28	-9	
2006	106.3	2	0	6	13	83.2	-9	-3	-9	15	-9	
2007	108.4	4	5	5	13	84.2	-5	-2	-4	5	-8	
2007 I	109.4	6	7	4	14	84.4	-5	-2	-5	6	-8	
II	111.0	6	8	4	15	84.3	-3	-1	0	2	-7	
III	108.7	4	5	6	13	84.0	-4	-2	-3	3	-7	
IV	104.3	2	1	7	11	84.0	-8	-4	-10	7	-10	
2008 I	100.5	0	-1	7	10	83.7	-12	-7	-17	11	-12	
2007 Dec.	103.4	2	0	7	11	-	-9	-5	-12	8	-10	
2008 Janv.	101.7	1	-1	7	12	83.9	-12	-7	-17	11	-11	
Febr.	100.2	0	-2	7	10	-	-12	-7	-18	12	-12	
Marts	99.6	0	-1	7	8	-	-12	-7	-17	11	-13	
Apr.	97.1	-2	-5	9	8	83.5	-12	-8	-19	11	-12	
Maijs	97.1	-2	-5	9	8	-	-15	-10	-21	14	-15	

	Būvniecības konfidences rādītājs			Mazumtirdzniecības konfidences rādītājs				Pakalpojumu konfidences rādītājs			
	Kopā ⁴⁾	Pasūtījumi	Nodarbinātības prognozes	Kopā ⁴⁾	Pašreizējā situācija komercdarbībā	Krājumu apjoms	Prognozētā situācija komercdarbībā	Kopā ⁴⁾	Komerc- darbības klimate	Pieprasījums pēdējos mēnešos	Pieprasījums turpmākajos mēnešos
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
2004	-12	-19	-4	-8	-12	14	2	11	6	8	18
2005	-7	-11	-2	-7	-12	13	4	11	5	10	18
2006	1	-4	5	1	3	14	13	18	13	18	24
2007	-1	-8	7	1	4	15	12	19	16	19	23
2007 I	1	-8	9	-1	2	16	12	21	16	21	25
II	0	-6	6	2	4	13	14	22	19	22	25
III	0	-8	7	1	7	14	11	20	16	20	24
IV	-3	-11	4	0	4	16	13	15	11	14	20
2008 I	-7	-14	-1	-1	2	16	12	10	4	12	15
2007 Dec.	-5	-11	2	1	4	17	15	14	9	13	19
2008 Janv.	-6	-13	1	-3	-2	18	10	13	6	12	19
Febr.	-7	-13	-2	1	5	16	14	10	3	13	13
Marts	-9	-15	-3	1	5	15	11	9	2	11	13
Apr.	-12	-18	-6	-5	-4	18	6	7	1	7	12
Maijs	-10	-17	-3	-1	3	14	7	8	4	8	12

Avots: Eiropas Komisija (Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorāts).

1) Starpība starp pozitīvas un negatīvas atbildes sniegušo respondentu īpatnību.

- 2) Ekonomiskā noskaņojuma rādītājs veidojas no ražotāju, pakalpojumu, patērētāju, būvniecības un mazumtirdzniecības konfidences rādītājiem; ražotāju konfidences rādītāja īpatsvars ir 40%, pakalpojumu konfidences rādītāja īpatsvars ir 30%, patērētāju konfidences rādītāja īpatsvars ir 20%, un divu pārējo rādītāju īpatsvars ir katram 5%. Ekonomiskā noskaņojuma rādītāja vērtība virs (zem) 100 norāda uz ekonomisko noskaņojumu virs (zem) vidējā līmeņa (aprēķināts par periodu no 1990. gada līdz 2007. gadam).
- 3) Dati tiek vākti katru gadu janvārī, aprīlī, jūlijā un oktobrī. Uzrādītie ceturkšņa dati ir divu sekojošu apsekojumu vidējie rādītāji. Gada dati veidojas no ceturkšņa vidējiem rādītājiem.
- 4) Konfidences rādītāji tiek aprēķināti kā uzrādīto komponentu parastie vidējie rādītāji; krājumu (4. un 17. aile) un bezdarba (10. aile) novērtējumi tiek lietoti ar pretēju zīmi, lai aprēķinātu konfidences rādītājus.

5.3. Darba tirgus¹⁾

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, ja nav norādīts citādi)

1. Nodarbinātība

	Tautsaimniecībā pavisam		Pēc nodarbinātības statusa		Pēc ekonomiskās darbības veida					
	Milj. (s.i. dati)		Darba ņēmēji	Paš-nodarbinātie	Lauksaimniecība, medniecība, mežsaimniecība un zvejniecība	Ieguves rūpniecība, apstrādes rūpniecība un enerģētika	Būvniecība	Tirdzniecība, remonts, viesnīcas un restorāni, transports un sakari	Finanšu pakalpojumi, operācijas ar nekustamo īpašumu, noma un cita komercdarbība	Valsts pārvalde, izglītība, veselība un pārējie pakalpojumi
Īpatsvars (%) ²⁾	100.0	100.0	85.0	15.0	4.1	17.1	7.7	25.4	15.7	30.0
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2004	137.871	0.7	0.7	0.9	-2.9	-1.3	1.2	1.2	2.3	1.3
2005	139.146	0.9	1.0	0.4	-0.9	-1.2	2.5	0.8	2.4	1.4
2006	141.343	1.6	1.7	0.8	-1.4	-0.4	2.8	1.5	3.7	1.8
2007	143.827	1.8	1.9	0.9	-0.8	0.5	3.8	1.7	3.8	1.3
2006 IV	142.087	1.6	1.7	1.0	-2.6	-0.3	3.9	1.3	3.7	1.8
2007 I	142.940	1.8	2.0	0.6	0.1	0.5	5.0	1.3	3.9	1.3
II	143.638	1.7	1.9	0.6	-1.0	0.7	4.6	1.3	3.9	1.1
III	144.230	1.9	1.9	1.8	-1.1	0.4	3.6	2.2	3.6	1.5
IV	144.501	1.7	1.9	0.5	-1.2	0.3	2.2	2.1	3.7	1.3
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni (s.i. dati; %)										
2006 IV	0.527	0.4	0.4	0.3	-0.5	0.1	1.5	0.1	0.7	0.4
2007 I	0.853	0.6	0.6	0.5	1.2	0.2	1.9	0.5	1.2	0.2
II	0.698	0.5	0.5	0.4	-0.6	0.1	0.4	0.8	1.0	0.4
III	0.592	0.4	0.4	0.5	-1.1	0.1	-0.2	0.8	0.7	0.5
IV	0.271	0.2	0.4	-0.9	-0.5	0.0	0.2	0.0	0.8	0.2

2. Bezdarbs

(sezonāli izlīdzināti dati)

	Kopā		Pēc vecuma ³⁾				Pēc dzimuma ⁴⁾			
	Milj.	No darbaspēka; %	Pieaugušie		Jaunieši		Vīrieši		Sievietes	
			Milj.	No darbaspēka; %	Milj.	No darbaspēka; %	Milj.	No darbaspēka; %	Milj.	No darbaspēka; %
Īpatsvars (%) ²⁾	100.0		78.1		21.9		49.6		50.4	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2004	13.095	8.8	10.156	7.7	2.939	17.0	6.557	7.9	6.539	9.9
2005	13.285	8.8	10.339	7.8	2.946	17.1	6.696	8.0	6.589	9.9
2006	12.510	8.2	9.770	7.2	2.740	16.1	6.213	7.4	6.297	9.3
2007	11.372	7.4	8.895	6.5	2.477	14.8	5.590	6.6	5.782	8.4
2007 I	11.635	7.6	9.112	6.7	2.523	15.1	5.710	6.8	5.925	8.7
II	11.414	7.5	8.942	6.6	2.472	14.8	5.586	6.6	5.828	8.5
III	11.282	7.3	8.831	6.5	2.451	14.6	5.560	6.5	5.722	8.3
IV	11.156	7.2	8.696	6.3	2.461	14.7	5.505	6.5	5.651	8.2
2008 I	11.034	7.1	8.568	6.2	2.466	14.7	5.433	6.4	5.600	8.1
2007 Nov.	11.153	7.2	8.696	6.3	2.456	14.6	5.504	6.5	5.649	8.2
Dec.	11.107	7.2	8.649	6.3	2.458	14.7	5.487	6.4	5.621	8.1
2008 Janv.	11.066	7.2	8.602	6.2	2.464	14.7	5.440	6.4	5.625	8.1
Febr.	11.023	7.1	8.561	6.2	2.462	14.7	5.428	6.4	5.596	8.1
Marts	11.012	7.1	8.540	6.2	2.472	14.7	5.432	6.4	5.580	8.0
Apr.	11.072	7.1	8.552	6.2	2.520	15.0	5.491	6.4	5.581	8.0

Avots: Eurostat.

1) Nodarbinātības dati attiecas uz fiziskajām personām un balstās uz EKS 95. Bezdarba dati attiecas uz fiziskajām personām, un tiem piemērotas SDO rekomendācijas.

2) 2006. gadā.

3) Pieaugušie – vecumā no 25 gadiem; jaunieši – jaunāki par 25 gadiem; īpatsvars izteikts procentos no darbaspēka attiecīgā vecuma grupā.

4) Īpatsvars izteikts procentos no darbaspēka attiecīgā dzimuma grupā.

VALSTS FINANCES

6.1. Ieņēmumi, izdevumi un deficīts/pārpalikums¹⁾

(procentos no IKP)

1. Euro zona – ieņēmumi

	Kopā		Kārtējie ieņēmumi									Kapitāla ieņēmumi		Papild- postenis: fiskālais slogs ²⁾
	1	2	Tiešie nodokļi			Netiešie nodokļi		Sociālās iemaksas			Pārdo- šanas ieņēmumi	Kapitāla nodokļi		
			3	Mājsaim- niecību 4	Sabiedrību 5	6	ES institūciju saņemtie 7	8	Darba devēji 9	Darba ņēmēji 10				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1999	47.0	46.7	12.5	9.3	2.9	14.1	0.6	16.1	8.3	4.9	2.3	0.3	0.3	43.0
2000	46.5	46.2	12.7	9.4	3.0	13.9	0.6	15.8	8.2	4.8	2.2	0.3	0.3	42.6
2001	45.7	45.5	12.3	9.2	2.7	13.5	0.5	15.6	8.1	4.7	2.2	0.2	0.3	41.7
2002	45.2	44.8	11.8	9.1	2.5	13.5	0.4	15.6	8.2	4.6	2.1	0.3	0.3	41.2
2003	45.0	44.4	11.4	8.8	2.3	13.5	0.4	15.7	8.2	4.6	2.1	0.6	0.5	41.1
2004	44.6	44.1	11.3	8.5	2.5	13.5	0.3	15.6	8.1	4.5	2.1	0.5	0.4	40.8
2005	44.9	44.4	11.6	8.6	2.6	13.7	0.3	15.4	8.1	4.5	2.2	0.5	0.3	41.0
2006	45.5	45.2	12.1	8.8	3.0	13.9	0.3	15.4	8.1	4.5	2.1	0.3	0.3	41.6
2007	45.6	45.4	12.5	9.0	3.2	13.8	0.3	15.2	8.0	4.4	2.1	0.3	0.3	41.9

2. Euro zona – izdevumi

	Kopā		Kārtējie izdevumi							Izdevumi kapitālieguldījumiem				Papild- postenis: primārie izdevumi ³⁾
	Kopā	Atbildzība nodarbi- nātajiem	Starp- patēriņš	Pro- centu maksā- jumi	Kārtējie pārve- dumi				Inves- tīcijas	Kapitāla pārve- dumi	ES institū- ciju veiktie maksājumi			
						Sociālie maksājumi	Subsī- dijas	ES institū- ciju veiktie maksājumi						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1999	48.4	44.5	10.6	4.8	4.1	25.1	22.1	2.1	0.5	3.9	2.5	1.4	0.1	44.3
2000	46.5	43.8	10.4	4.8	3.9	24.7	21.7	2.0	0.5	2.8	2.5	1.3	0.0	42.6
2001	47.6	43.7	10.3	4.8	3.8	24.8	21.7	1.9	0.5	3.9	2.5	1.4	0.0	43.8
2002	47.7	43.9	10.4	4.9	3.5	25.1	22.2	1.9	0.5	3.8	2.4	1.4	0.0	44.2
2003	48.1	44.2	10.5	4.9	3.3	25.4	22.6	1.9	0.5	3.9	2.5	1.4	0.1	44.8
2004	47.5	43.6	10.4	5.0	3.1	25.1	22.4	1.8	0.5	3.9	2.5	1.4	0.0	44.4
2005	47.4	43.5	10.4	5.1	3.0	25.1	22.3	1.7	0.5	3.9	2.5	1.4	0.0	44.4
2006	46.8	43.0	10.2	5.0	2.9	24.9	22.1	1.7	0.5	3.9	2.5	1.4	0.0	43.9
2007	46.3	42.5	10.1	5.0	3.0	24.5	21.7	1.6	0.4	3.8	2.5	1.3	0.0	43.3

3. Euro zona – deficīts/pārpalikums, sākotnējais deficīts/pārpalikums un valdības patēriņš

	Deficīts (-)/pārpalikums (+)					Sākot- nējais deficīts (-)/ pārpa- likums (+)	Valdības patēriņš ⁴⁾							
	Kopā	Centrālā valdība	Pavalsts valdība	Vietējā valdība	Sociālās nodroši- nāšanas fondi		Kopā						Sabied- riskais patēriņš	Individuālais patēriņš
								Atbildība nodarbinā- tajiem	Starp- patēriņš	Pārvedumi natūrā ar tir- gus ražotāju starpniecību	Pamat- kapitāla patēriņš	Pārdošana (ar mīnusa zīmi)		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1999	-1.4	-1.7	-0.1	0.1	0.4	2.7	19.9	10.6	4.8	4.9	1.8	2.3	8.3	11.6
2000	0.0	-0.4	-0.1	0.1	0.5	3.9	19.7	10.4	4.8	4.9	1.8	2.2	8.2	11.6
2001	-1.8	-1.7	-0.4	-0.1	0.3	2.0	19.8	10.3	4.8	5.0	1.8	2.2	8.1	11.7
2002	-2.6	-2.1	-0.5	-0.2	0.2	0.9	20.2	10.4	4.9	5.1	1.8	2.1	8.2	12.0
2003	-3.1	-2.4	-0.5	-0.2	0.0	0.2	20.5	10.5	4.9	5.2	1.8	2.1	8.3	12.2
2004	-2.9	-2.5	-0.4	-0.3	0.2	0.2	20.4	10.4	5.0	5.1	1.9	2.1	8.3	12.1
2005	-2.6	-2.2	-0.3	-0.2	0.2	0.4	20.5	10.4	5.1	5.2	1.9	2.2	8.2	12.3
2006	-1.3	-1.4	-0.1	-0.2	0.4	1.6	20.3	10.2	5.0	5.2	1.9	2.1	8.0	12.3
2007	-0.6	-1.1	0.0	0.0	0.5	2.3	20.1	10.1	5.0	5.2	1.9	2.1	7.8	12.3

4. Euro zonas valstis – deficīts (-)/pārpalikums (+)⁵⁾

	BE	DE	IE	GR	ES	FR	IT	CY	LU	MT	NL	AT	PT	SI	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2004	0.0	-3.8	1.4	-7.4	-0.3	-3.6	-3.5	-4.1	-1.2	-4.6	-1.7	-3.7	-3.4	-2.3	2.4
2005	-2.3	-3.4	1.6	-5.1	1.0	-2.9	-4.2	-2.4	-0.1	-3.0	-0.3	-1.5	-6.1	-1.5	2.9
2006	0.3	-1.6	3.0	-2.6	1.8	-2.4	-3.4	-1.2	1.3	-2.5	0.5	-1.5	-3.9	-1.2	4.1
2007	-0.2	0.0	0.3	-2.8	2.2	-2.7	-1.9	3.3	2.9	-1.8	0.4	-0.5	-2.6	-0.1	5.3

Avoti: ECB – apkopotajiem euro zonas datiem; Eiropas Komisija – ar valstu deficītu/pārpalikumu saistītajiem datiem.

- 1) Dati attiecas uz Euro15. Ieņēmumi, izdevumi un deficīts/pārpalikums balstīti uz EKS 95. Iekļauti un konsolidēti EK budžeta ietvaros veiktie darījumi. Darījumi starp dalībvalstu valdībām nav konsolidēti.
- 2) Fiskālais slogs ietver nodokļus un sociālās iemaksas.
- 3) Ietver visus izdevumus mīnus procentu maksājumus.
- 4) Atbilst valdības galapatēriņa izdevumiem (P.3) atbilstoši EKS 95.
- 5) Ietver ieņēmumus no UMTS licenču pārdošanas un norēķiniem saistībā ar mijmaiņas un biržā netirgotajiem nākotnes procentu likmju līgumiem.

6.2. Parāds¹⁾

(procentos no IKP)

1. Euro zona – finanšu instrumentu un to turētāju sektoru dalījumā

	Kopā	Finanšu instrumenti				Turētāji				Citi kreditori ³⁾
		Nauda un noguldījumi	Aizdevumi	Īstermiņa parāda vērtspapīri	Ilgttermiņa parāda vērtspapīri	Iekšzemes kreditori ²⁾				
						Kopā	MFJ	Citas finanšu sabiedrības	Citi sektori	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1998	72.8	2.8	15.2	5.3	49.6	52.5	26.5	14.5	11.5	20.4
1999	72.0	2.9	14.4	4.3	50.5	48.8	25.3	13.8	9.7	23.2
2000	69.3	2.7	13.1	3.7	49.7	44.2	22.0	12.4	9.8	25.1
2001	68.2	2.8	12.4	4.0	49.0	42.0	20.6	11.1	10.4	26.2
2002	68.0	2.7	11.8	4.5	49.0	40.2	19.3	10.7	10.1	27.9
2003	69.2	2.1	12.4	5.0	49.7	39.4	19.5	11.2	8.7	29.7
2004	69.6	2.2	11.9	5.0	50.5	37.6	18.4	10.8	8.3	32.0
2005	70.2	2.4	11.8	4.7	51.3	35.5	17.2	11.1	7.2	34.7
2006	68.5	2.5	11.4	4.1	50.5	33.8	17.5	9.4	6.9	34.6
2007	66.3	2.2	10.8	4.3	49.1	32.3	17.0	8.5	6.9	34.0

2. Euro zona – emitenta, termiņa un valūtas denominācijas dalījumā

	Kopā	Emitents ⁴⁾				Sākotnējais termiņš			Atlikušais termiņš			Valūtas	
		Centrālā valdība	Pavalsts valdība	Vietējā valdība	Sociālās nodrošināšanas fondi	Līdz 1 gadam	Ilgāk par 1 gadu	Mainīgā procentu likme	Līdz 1 gadam	1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem	Euro vai dalībvalsts valūta ⁵⁾	Citas valūtas
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1998	72.8	61.2	6.1	5.2	0.4	8.2	64.6	7.8	15.5	26.4	30.9	71.0	1.8
1999	72.0	60.5	6.0	5.1	0.4	7.3	64.7	6.8	13.6	27.9	30.6	69.9	2.1
2000	69.3	58.1	5.9	4.9	0.4	6.5	62.7	6.1	13.4	27.8	28.0	67.3	1.9
2001	68.2	57.0	6.1	4.7	0.4	7.0	61.2	5.2	13.7	26.5	28.0	66.5	1.7
2002	68.0	56.6	6.3	4.7	0.4	7.6	60.4	5.1	15.3	25.0	27.7	66.6	1.5
2003	69.2	57.0	6.5	5.1	0.6	7.8	61.4	5.0	14.8	25.8	28.6	68.0	1.1
2004	69.6	57.4	6.6	5.1	0.4	7.8	61.7	4.7	14.7	26.2	28.7	68.5	1.1
2005	70.2	57.7	6.7	5.3	0.5	7.9	62.3	4.6	14.9	25.7	29.6	68.9	1.2
2006	68.5	56.0	6.5	5.4	0.5	7.5	61.0	4.5	14.4	24.5	29.6	67.5	1.0
2007	66.3	54.2	6.3	5.3	0.5	7.5	58.9	4.2	14.2	23.4	28.8	65.5	0.8

3. Euro zonas valstis

	BE	DE	IE	GR	ES	FR	IT	CY	LU	MT	NL	AT	PT	SI	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2004	94.2	65.6	29.5	98.6	46.2	64.9	103.8	70.2	6.3	72.6	52.4	63.8	58.3	27.6	44.1
2005	92.1	67.8	27.4	98.0	43.0	66.4	105.8	69.1	6.1	70.4	52.3	63.5	63.6	27.5	41.3
2006	88.2	67.6	25.1	95.3	39.7	63.6	106.5	64.8	6.6	64.2	47.9	61.8	64.7	27.2	39.2
2007	84.9	65.0	25.4	94.5	36.2	64.2	104.0	59.8	6.8	62.6	45.4	59.1	63.6	24.1	35.4

Avoti: ECB – apkopotajiem euro zonas datiem; Eiropas Komisija – ar valsts parādu saistītajiem datiem.

- 1) Dati attiecas uz Euro15. Valdības kopējais parāds nominālvērtībā, ar konsolidētiem valdības apakšsektoriem. Nerezidentu valdību turējumi nav konsolidēti. Dati daļēji aplēsti.
- 2) Turētāji – tās valsts rezidenti, kuras valdība uzņēmusies parādsaistības.
- 3) Ietver euro zonas valstu rezidentus, izņemot tās valsts rezidentus, kuras valdība uzņēmusies parādsaistības.
- 4) Izņemot valdības parādu, kura turētājs ir attiecīgās valsts valdība.
- 5) Pirms 1999. gada šeit iekļauti parāda dati ekijos, vietējā valūtā un to pārējo dalībvalstu valūtās, kuras ieviesušas euro.

6.3. Parāda pārmaiņas¹⁾

(procentos no IKP)

1. Euro zona – pārmaiņas to cēloņa, finanšu instrumentu un turētāju sektoru dalījumā

	Kopā	Pārmaiņu cēlonis				Finanšu instrumenti				Turētāji			Pārējie kreditori ⁷⁾
		Aizņemšanās nepieciešamība ²⁾	Pārvērtēšanas ietekme ³⁾	Citas apjoma pārmaiņas ⁴⁾	Apstrādes ietekme ⁵⁾	Nauda un noguldījumi	Aizdevumi	Īstermiņa parāda vērtspapīri	Ilgtermiņa parāda vērtspapīri	Iekšzemes kreditori ⁶⁾	MF1	Pārējās finanšu sabiedrības	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1999	2.0	1.6	0.4	0.0	-0.1	0.2	-0.2	-0.9	2.8	-1.6	-0.2	-0.2	3.6
2000	1.0	1.1	0.0	-0.1	0.0	0.0	-0.5	-0.3	1.9	-2.1	-2.0	-0.6	3.1
2001	1.9	1.9	-0.1	0.1	0.0	0.2	-0.2	0.4	1.4	-0.3	-0.5	-0.8	2.2
2002	2.1	2.7	-0.5	0.0	0.0	0.0	-0.2	0.7	1.6	-0.5	-0.5	-0.1	2.6
2003	3.1	3.3	-0.2	0.0	0.0	-0.6	0.9	0.6	2.1	0.4	0.7	0.8	2.7
2004	3.1	3.2	-0.1	0.0	0.0	0.2	0.1	0.1	2.7	-0.3	-0.3	0.1	3.4
2005	3.1	3.1	0.0	0.0	0.0	0.3	0.3	-0.1	2.6	-0.8	-0.6	0.7	3.9
2006	1.5	1.4	0.1	0.0	0.0	0.2	0.1	-0.4	1.5	0.0	1.1	-1.2	1.5
2007	1.1	1.1	0.0	0.0	0.0	-0.1	-0.1	0.4	0.9	0.1	0.3	-0.5	1.0

2. Euro zona – deficīta-parāda korekcija

	Parāda pārmaiņas	Deficīts (-)/pārpalikums (+) ⁸⁾	Deficīta-parāda korekcija ⁹⁾											Citi ¹⁰⁾
			Kopā	Darījumi ar galvenajiem finanšu aktīviem, kas ir valdības īpašumā							Pārvērtēšanas ietekme		Citas apjoma pārmaiņas	
				Kopā	Nauda un noguldījumi	Aizdevumi	Parāda vērtspapīri ¹¹⁾	Akcijas un pārējie kapitāla vērtspapīri			Valūtas kursa ietekme			
									Privatizācija	Ieguldījumi kapitālā				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1999	2.0	-1.4	0.6	0.0	0.5	0.1	0.0	-0.5	-0.7	0.1	0.4	0.2	0.0	0.2
2000	1.0	0.0	1.0	1.0	0.7	0.2	0.2	0.0	-0.4	0.2	0.0	0.1	-0.1	0.1
2001	1.9	-1.8	0.0	-0.5	-0.6	0.1	0.1	-0.1	-0.3	0.1	-0.1	0.0	0.1	0.6
2002	2.1	-2.6	-0.5	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0	-0.3	0.1	-0.5	-0.1	0.0	-0.1
2003	3.1	-3.1	0.0	0.1	0.1	0.0	0.0	0.1	-0.2	0.1	-0.2	-0.1	0.0	0.1
2004	3.1	-2.9	0.2	0.3	0.2	0.0	0.1	0.0	-0.5	0.2	-0.1	-0.1	0.0	0.0
2005	3.1	-2.6	0.5	0.7	0.4	0.1	0.1	0.1	-0.3	0.2	0.0	0.0	0.0	-0.2
2006	1.5	-1.3	0.1	0.4	0.4	-0.1	0.3	-0.1	-0.3	0.1	0.1	0.0	0.0	-0.3
2007	1.1	-0.6	0.4	0.5	0.2	0.0	0.2	0.1	-0.3	0.2	0.0	0.0	0.0	-0.1

Avots: ECB.

- 1) Dati attiecas uz Euro15 un ir daļējas aplēses. Gada pārmaiņas valdības kopējā nominālajā konsolidētajā parādā izteiktas procentos no IKP, t.i., $[\text{parāds}(t) - \text{parāds}(t-1)] \div \text{IKP}(t)$.
- 2) Saskaņā ar definīciju aizņemšanās nepieciešamība ir vienāda ar parāda darījumiem.
- 3) Papildus ārvalstu valūtas maiņas pārmaiņu ietekmei ietver arī pārmaiņas, kas rodas, nosakot datus nominālvērtībā (piemēram, prēmijas vai diskonta likmes emitētajiem parāda vērtspapīriem).
- 4) Ietver pārmaiņu ietekmi, kas rodas institucionālu vienību pārklassificēšanas un noteiktu veidu parāda pārņemšanas rezultātā.
- 5) Starpība starp kopējā parāda pārmaiņām, kas veidojas, summējot valstu parādu, un valstu parāda pārmaiņu summu pirms 2001. gada izmantoto valūtas kursu svārstību dēļ.
- 6) Turētāji – tās valsts rezidenti, kuras valdība uzņēmusies parādsaistības.
- 7) Ietver euro zonas valstu rezidentus, izņemot tās valsts rezidentus, kuras valdība uzņēmusies parādsaistības.
- 8) Ietverot ieņēmumus no UMTS licenču pārdošanas.
- 9) Starpība starp gada pārmaiņām kopējā nominālā konsolidētajā parāda apjomā un deficītu (izteiktu procentos no IKP).
- 10) Galvenokārt tiek veidoti no darījumiem ar pārējiem aktīviem un saistībām (tirdzniecības kredīti, citi debitoru/kreditoru parādi un atvasinātie finanšu instrumenti).
- 11) Neietver atvasinātos finanšu instrumentus.

6.4. Ceturkšņa ieņēmumi, izdevumi un deficīts/pārpalikums¹⁾

(procentos no IKP)

1. Euro zona – ceturkšņa ieņēmumi

	Kopā		Kārtējie ieņēmumi					Kapitāla ieņēmumi		Papild- postenis: fiskālais slogs ²⁾
	1	2	Tiešie nodokļi 3	Netiešie nodokļi 4	Sociālās iemaksas 5	Pārdošanas ieņēmumi 6	Īpašuma ieņēmumi 7	8	Kapitāla nodokļi 9	
2001 IV	49.0	48.5	13.5	13.8	16.3	2.9	1.1	0.5	0.3	43.9
2002 I	41.9	41.5	10.1	12.7	15.4	1.7	0.8	0.4	0.2	38.5
II	45.4	44.9	12.5	12.7	15.5	1.9	1.5	0.5	0.3	40.9
III	43.4	43.0	11.2	12.7	15.4	1.9	0.8	0.4	0.3	39.6
IV	49.0	48.4	13.4	14.0	16.2	2.9	0.9	0.6	0.3	44.0
2003 I	41.9	41.5	9.8	12.8	15.5	1.7	0.7	0.5	0.2	38.4
II	45.8	44.4	12.0	12.7	15.7	2.0	1.3	1.5	1.2	41.5
III	42.8	42.3	10.8	12.7	15.5	1.9	0.7	0.5	0.2	39.2
IV	49.2	48.2	13.1	14.2	16.2	2.9	0.8	1.0	0.3	43.8
2004 I	41.3	40.9	9.6	12.8	15.3	1.7	0.6	0.4	0.3	38.0
II	44.9	44.1	12.1	13.0	15.3	2.0	0.9	0.8	0.6	41.0
III	42.6	42.2	10.6	12.7	15.4	1.9	0.7	0.5	0.3	38.9
IV	49.2	48.2	13.0	14.4	16.2	2.9	0.8	1.0	0.4	43.9
2005 I	42.0	41.5	9.9	12.9	15.3	1.7	0.6	0.5	0.3	38.4
II	44.6	43.9	11.8	13.2	15.2	2.0	1.0	0.6	0.3	40.5
III	43.3	42.6	11.0	12.9	15.2	1.9	0.8	0.7	0.3	39.4
IV	49.3	48.5	13.4	14.3	16.1	2.9	0.9	0.8	0.3	44.1
2006 I	42.6	42.1	10.2	13.3	15.2	1.7	0.8	0.5	0.3	39.0
II	45.7	45.2	12.5	13.6	15.2	2.0	1.2	0.4	0.3	41.5
III	43.6	43.2	11.5	12.9	15.2	1.9	0.8	0.5	0.3	39.9
IV	49.6	48.9	14.1	14.3	15.9	2.9	0.9	0.6	0.3	44.6
2007 I	42.4	42.0	10.3	13.5	14.9	1.7	0.9	0.4	0.3	39.0
II	46.2	45.7	13.0	13.6	15.1	2.0	1.2	0.4	0.3	42.0
III	43.8	43.3	12.1	12.8	15.0	1.9	0.8	0.4	0.3	40.1
IV	49.7	49.2	14.5	14.2	15.8	2.9	0.9	0.6	0.3	44.8

2. Euro zona – ceturkšņa izdevumi un deficīts/pārpalikums

	Kopā		Kārtējie izdevumi						Izdevumi kapitālieguldījumiem			Deficīts (-)/ pārpalikums (+)	Sākotnējais deficīts (-)/ pārpalikums (+)
	Kopā	Atbildība nodarbi- nātajiem	Starp- patēriņš	Procentu maksājumi	Kārtējie pārvedumi	Kārtējie pārvedumi		Investīcijas	Kapitāla pārvedumi				
						Sociālie maksājumi	Subsīdijas						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2001 IV	51.1	46.1	11.0	5.6	3.6	25.9	22.1	1.7	4.9	3.2	1.8	-2.0	1.5
2002 I	46.2	42.7	10.2	4.4	3.7	24.4	21.1	1.4	3.4	2.0	1.5	-4.3	-0.6
II	46.5	43.1	10.3	4.9	3.5	24.4	21.2	1.3	3.4	2.3	1.1	-1.1	2.5
III	46.7	43.1	10.0	4.7	3.5	24.8	21.4	1.4	3.7	2.5	1.2	-3.3	0.2
IV	50.8	46.3	11.1	5.6	3.3	26.4	22.7	1.6	4.4	2.8	1.6	-1.7	1.6
2003 I	46.8	43.3	10.3	4.6	3.5	25.0	21.5	1.3	3.5	1.9	1.6	-4.9	-1.4
II	47.2	43.7	10.4	4.8	3.4	25.1	21.7	1.3	3.5	2.3	1.2	-1.4	2.0
III	47.0	43.3	10.2	4.8	3.3	25.0	21.5	1.3	3.7	2.5	1.2	-4.2	-0.9
IV	51.1	46.3	11.0	5.6	3.1	26.5	22.9	1.5	4.8	3.3	1.6	-1.9	1.2
2004 I	46.4	43.0	10.3	4.6	3.1	25.0	21.4	1.2	3.4	1.9	1.5	-5.0	-1.9
II	46.6	43.2	10.4	4.8	3.3	24.8	21.4	1.3	3.3	2.3	1.0	-1.7	1.6
III	46.0	42.7	10.0	4.7	3.1	24.9	21.5	1.3	3.4	2.4	1.0	-3.4	-0.3
IV	51.0	45.8	11.0	5.7	2.9	26.1	22.6	1.4	5.2	3.1	2.1	-1.7	1.2
2005 I	46.8	43.1	10.2	4.7	3.1	25.1	21.4	1.2	3.7	1.9	1.8	-4.8	-1.7
II	46.2	42.9	10.2	4.9	3.2	24.5	21.3	1.1	3.4	2.3	1.1	-1.7	1.5
III	45.8	42.4	9.9	4.8	2.9	24.7	21.3	1.2	3.4	2.5	1.0	-2.5	0.4
IV	50.7	45.9	11.1	5.8	2.8	26.1	22.6	1.4	4.8	3.1	1.6	-1.4	1.4
2006 I	45.4	42.3	10.0	4.5	2.9	24.8	21.2	1.2	3.1	1.9	1.2	-2.8	0.1
II	45.6	42.4	10.3	4.8	3.1	24.2	21.2	1.1	3.2	2.3	0.9	0.1	3.1
III	45.3	41.9	9.8	4.7	2.9	24.4	21.1	1.2	3.4	2.5	1.0	-1.7	1.2
IV	50.6	45.2	10.7	5.8	2.7	25.9	22.3	1.3	5.4	3.2	2.2	-1.0	1.7
2007 I	44.5	41.4	9.8	4.6	3.0	24.1	20.6	1.2	3.1	2.0	1.2	-2.1	0.8
II	44.9	41.8	10.0	4.8	3.2	23.8	20.8	1.1	3.2	2.3	0.8	1.2	4.5
III	44.7	41.3	9.7	4.7	3.0	24.0	20.8	1.2	3.4	2.5	0.9	-0.9	2.0
IV	50.5	45.2	10.7	5.8	2.8	25.9	22.2	1.4	5.3	3.3	2.0	-0.8	2.0

Avots: ECB aprēķini, kas balstīti uz Eurostat un valstu datiem.

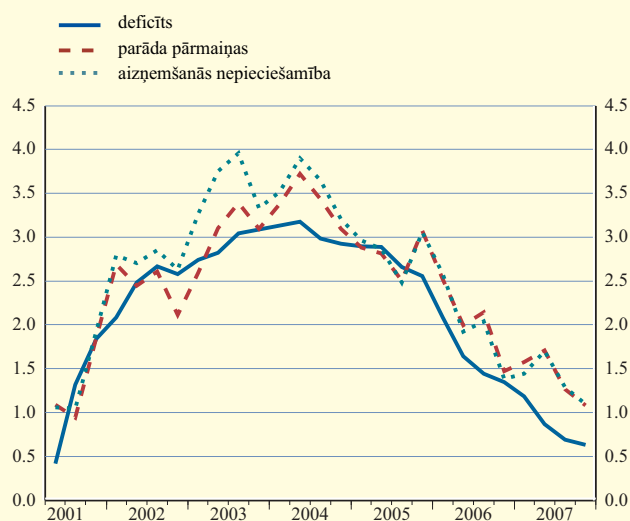
- 1) Dati attiecas uz Euro15. Ieņēmumi, izdevumi un deficīts/pārpalikums balstīti uz EKS 95. Nav iekļauti EK budžeta darījumi ar ārpus valdības sektora esošajiem uzņēmumiem. Citādi, izņemot atšķirīgus datu nosūtīšanas termiņus, ceturkšņa dati atbilst gada datiem. Dati nav sezonāli izlīdzināti.
- 2) Fiskālais slogs ietver nodokļus un sociālās iemaksas.

6.5. Ceturkšņa parāds un parāda pārmaiņas¹⁾
(procentos no IKP)**1. Euro zona – Māstrihtas parāds, finanšu instrumentu sektoru dalījumā²⁾**

	Kopā	Finanšu instrumenti			
		Nauda un noguldījumi	Aizdevumi	Īstermiņa parāda vērtspapīri	Ilgtermiņa parāda vērtspapīri
	1	2	3	4	5
2005 I	70.9	2.2	12.0	5.2	51.5
II	71.5	2.3	11.7	5.2	52.3
III	71.1	2.4	11.8	5.2	51.8
IV	70.2	2.4	11.8	4.7	51.3
2006 I	70.6	2.5	11.7	4.9	51.4
II	70.6	2.5	11.6	4.9	51.6
III	70.1	2.5	11.6	4.7	51.3
IV	68.5	2.5	11.4	4.1	50.5
2007 I	68.8	2.4	11.4	4.8	50.2
II	69.0	2.2	11.2	5.1	50.5
III	68.0	2.1	11.0	5.2	49.7
IV	66.3	2.2	10.8	4.3	49.1

2. Euro zona – deficīta-parāda korekcija

	Parāda pārmaiņas	Deficīts (-)/ pārpalikums (+)	Deficīta-parāda korekcija								Papild- postenis: aizņemšanās nepieciešamība
			Kopā	Darījumi ar galvenajiem finanšu aktīviem, kas ir valdības īpašumā					Pārvērtē- šanas ietekme un citas apjoma pārmaiņas	Citi	
				Kopā	Nauda un noguldījumi	Aizdevumi	Parāda vērtspapīri	Akcijas un pārējie kapitāla vērtspapīri			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2005 I	7.3	-4.8	2.4	2.4	1.3	0.3	0.3	0.5	-0.1	0.1	7.3
II	5.4	-1.7	3.7	3.3	2.5	0.0	0.3	0.5	0.1	0.3	5.3
III	0.6	-2.5	-1.9	-2.4	-2.3	0.0	0.3	-0.4	0.1	0.4	0.5
IV	-0.6	-1.4	-2.0	-0.4	0.0	0.0	-0.3	-0.1	0.0	-1.5	-0.6
2006 I	4.8	-2.8	2.0	1.3	1.0	0.1	0.7	-0.5	-0.4	1.1	5.2
II	3.3	0.1	3.3	3.2	2.5	0.0	0.4	0.2	0.6	-0.5	2.6
III	1.2	-1.7	-0.5	-0.8	-0.7	-0.1	0.2	-0.2	0.2	0.1	1.0
IV	-3.1	-1.0	-4.1	-2.1	-1.2	-0.6	-0.2	-0.2	-0.1	-1.9	-3.0
2007 I	5.1	-2.1	3.0	2.0	1.0	0.1	0.6	0.2	-0.1	1.1	5.2
II	3.7	1.2	5.0	4.7	4.1	0.0	0.5	0.1	0.1	0.1	3.6
III	-0.6	-0.9	-1.5	-1.6	-2.1	0.0	0.4	0.1	0.0	0.1	-0.6
IV	-3.6	-0.8	-4.4	-2.9	-2.0	-0.1	-0.6	-0.1	-0.1	-1.4	-3.5

A28. Deficīts, aizņemšanās nepieciešamība un parāda pārmaiņas (četrus ceturkšņus mainīgā summa procentos no IKP)

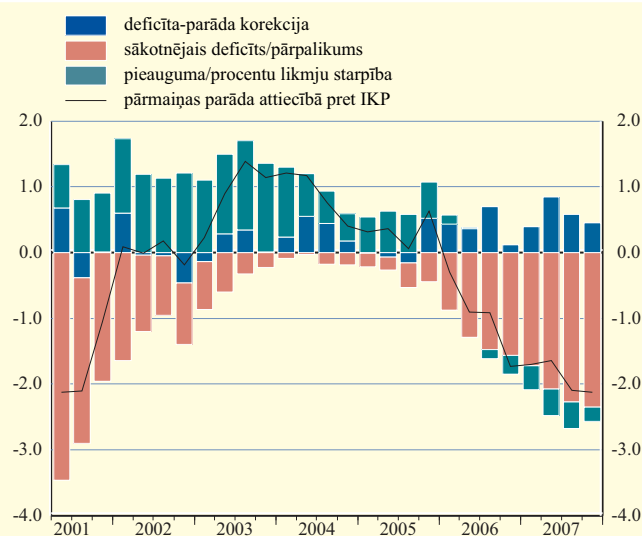
Avots: ECB aprēķini, kas balstīti uz Eurostat un valstu datiem.

1) Dati attiecas uz Euro15.

2) Dati ceturksnī t tiek izteikti procentos no IKP summas t un trijos iepriekšējos ceturkšņos.

A29. Māstrihtas parāds

(gada pārmaiņas parāda attiecībā pret IKP un pamatfaktoros)

ĀRĒJIE DARĪJUMI UN POSTEŅI

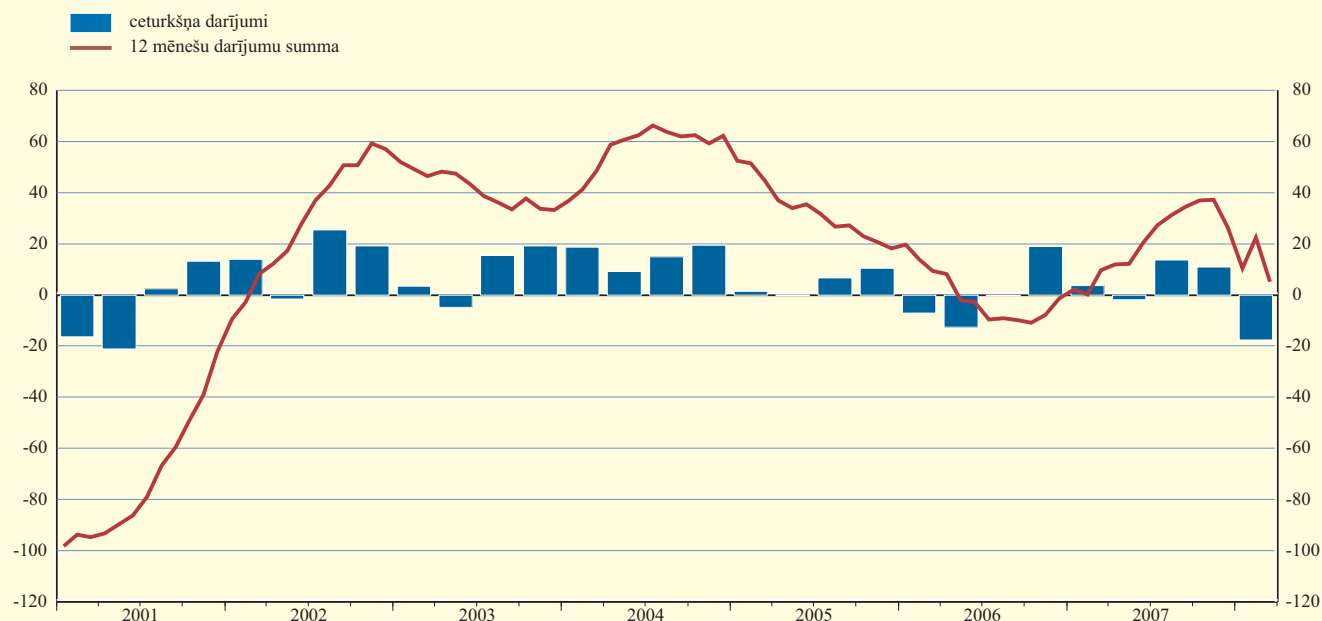
7.1. Maksājumu bilances kopsavilkums¹⁾

(mljrd. euro; neto darījumi)

	Tekošais kants					Kapitāla kants	Neto aizdevumi pārējām pasaules valstīm/neto aizņēmumi no pārējām pasaules valstīm (1. + 6. aile)	Finanšu kants						Novirze
	Kopā	Preces	Pakalpojumi	Ienākumi	Kārtējie pārdevumi			Kopā	Tiešās investīcijas	Portfeļieguldījumi	Atvasinātie finanšu instrumenti	Citi ieguldījumi	Rezerves aktīvi	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2005	18.1	48.3	37.3	5.4	-72.9	11.4	29.5	9.2	-216.4	131.4	-18.2	94.6	17.8	-38.8
2006	-1.3	19.2	42.3	15.1	-77.9	9.2	7.9	112.4	-144.7	266.3	2.4	-10.3	-1.4	-120.3
2007	26.4	55.6	51.5	3.0	-83.6	14.1	40.5	102.8	-94.8	253.9	-110.1	58.9	-5.2	-143.3
2007 I	3.7	8.6	9.4	6.9	-21.3	4.6	8.4	29.4	-14.3	142.6	-15.2	-82.2	-1.4	-37.8
II	-2.0	20.1	14.0	-19.4	-16.7	2.1	0.1	49.8	-57.9	90.4	-19.7	41.4	-4.4	-50.0
III	13.6	17.1	17.2	5.0	-25.6	1.6	15.2	97.5	-40.9	65.1	-26.8	104.4	-4.3	-112.7
IV	11.0	9.7	10.9	10.4	-20.1	5.8	16.8	-74.0	18.2	-44.2	-48.3	-4.7	4.9	57.2
2008 I	-17.6	-2.7	9.8	1.0	-25.7	5.5	-12.1	14.2	-68.8	70.0	-3.7	22.2	-5.5	-2.1
2007 Marts	9.4	10.2	4.5	2.7	-7.9	1.2	10.6	-26.8	-2.4	76.8	-3.8	-99.4	2.0	16.2
Apr.	-2.5	4.9	3.7	-3.4	-7.7	0.6	-1.9	51.8	-5.1	6.5	-9.5	61.4	-1.6	-49.8
Maijs	-13.2	4.0	3.8	-16.0	-5.0	1.5	-11.7	7.0	-25.9	11.3	-1.9	24.3	-0.8	4.7
Jūn.	13.7	11.2	6.5	0.0	-4.0	0.0	13.8	-9.0	-26.9	72.6	-8.3	-44.3	-2.0	-4.8
Jūl.	6.3	7.8	5.6	0.7	-7.7	0.9	7.2	48.0	-0.1	20.6	-12.9	43.4	-3.0	-55.3
Aug.	1.1	3.6	4.3	1.6	-8.5	0.2	1.3	66.5	0.5	3.8	-5.2	66.2	1.1	-67.8
Sept.	6.2	5.7	7.2	2.8	-9.4	0.4	6.7	-17.0	-41.2	40.7	-8.8	-5.2	-2.4	10.3
Okt.	4.6	6.9	4.1	3.6	-10.0	1.3	6.0	-49.1	29.5	-44.1	-6.0	-28.6	0.0	43.2
Nov.	3.6	5.1	3.5	1.7	-6.6	1.0	4.7	-1.6	9.5	9.9	-31.4	10.1	0.2	-3.0
Dec.	2.7	-2.3	3.3	5.1	-3.4	3.5	6.1	-23.2	-20.8	-10.1	-11.0	13.9	4.7	17.1
2008 Janv.	-17.9	-7.3	2.6	-3.2	-10.1	2.4	-15.5	27.3	-29.9	49.3	-13.0	27.7	-6.8	-11.7
Febr.	8.1	4.2	4.5	3.8	-4.4	2.3	10.5	-24.9	-20.0	19.4	1.8	-30.7	4.7	14.4
Marts	-7.8	0.3	2.6	0.4	-11.2	0.8	-7.0	11.8	-18.8	1.3	7.4	25.2	-3.3	-4.8
12 mēnešu darījumu summa														
2008 Marts	5.0	44.2	51.9	-3.0	-88.1	15.1	20.1	87.5	-149.3	181.3	-98.6	163.3	-9.3	-107.6

A30. Maksājumu bilances tekošais kants

(mljrd. euro)

Avots: ECB.

1) Zīmju konvencijas skaidrojums sniegts vispārējās piezīmēs.

7.2. Tekošais kants un kapitāla kants

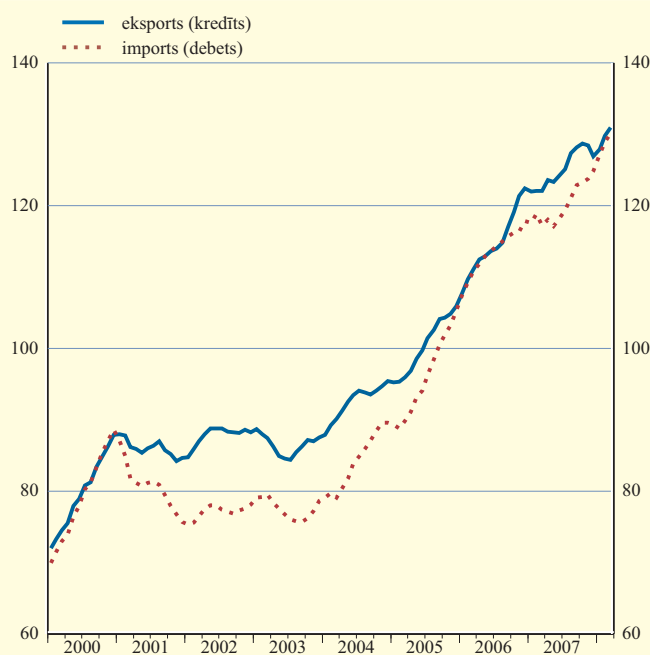
(mljrd. euro; darījumi)

1. Tekošā kanta un kapitāla kanta kopsavilkums

	Tekošais kants												Kapitāla kants		
	Kopā			Preces		Pakalpojumi		Ienākumi		Kārtējie pārvedumi					
	Kredīts	Debets	Saldo	Kredīts	Debets	Kredīts	Debets	Kredīts	Debets	Kredīts	Debets		Kredīts	Debets	
											Strādājošo naudas pārvedumi	Strādājošo naudas pārvedumi			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2005	2 090.7	2 072.6	18.1	1 220.3	1 172.0	405.9	368.5	378.7	373.3	85.8	5.3	158.8	14.6	24.3	12.9
2006	2 401.1	2 402.4	-1.3	1 391.2	1 372.0	437.0	394.8	483.7	468.6	89.2	5.4	167.0	16.9	23.7	14.5
2007	2 639.4	2 613.0	26.4	1 503.6	1 448.1	494.8	443.3	550.8	547.8	90.2	6.1	173.8	20.1	25.7	11.6
2007 I	627.5	623.7	3.7	361.5	352.8	111.4	101.9	127.6	120.6	27.0	1.4	48.3	4.6	7.7	3.1
II	656.0	658.0	-2.0	373.6	353.5	120.2	106.2	142.7	162.0	19.5	1.6	36.2	4.9	4.6	2.5
III	665.5	651.9	13.6	376.1	359.0	135.4	118.2	137.6	132.6	16.4	1.7	42.1	5.2	4.3	2.8
IV	690.3	679.4	11.0	392.4	382.7	127.8	116.9	142.9	132.6	27.1	1.4	47.2	5.3	9.1	3.2
2008 I	668.7	686.3	-17.6	386.7	389.4	114.3	104.5	139.8	138.8	27.9	-	53.6	-	8.4	2.8
2008 Janv.	213.4	231.3	-17.9	124.7	131.9	37.5	34.9	44.3	47.4	7.0	.	17.1	.	3.3	1.0
Febr.	231.7	223.5	8.1	131.8	127.5	37.8	33.3	46.1	42.3	16.0	.	20.3	.	3.0	0.7
Marts	223.6	231.5	-7.8	130.3	129.9	39.0	36.3	49.4	49.0	5.0	.	16.2	.	2.0	1.2
	Sezonāli izlīdzināti dati														
2007 I	639.8	630.4	9.3	366.3	351.6	120.7	106.7	130.6	130.3	22.1	.	41.8	.	.	.
II	652.2	642.0	10.1	372.7	354.5	121.1	110.1	136.1	136.9	22.3	.	40.5	.	.	.
III	675.5	665.7	9.8	384.4	368.7	125.7	111.6	144.0	141.7	21.5	.	43.8	.	.	.
IV	669.8	673.6	-3.8	380.8	374.7	127.2	114.6	140.3	138.5	21.6	.	45.9	.	.	.
2008 I	683.9	699.6	-15.7	392.9	390.6	124.3	109.9	144.1	151.3	22.6	.	47.9	.	.	.
2007 Okt.	225.2	222.7	2.5	128.3	122.7	41.7	37.6	48.3	46.4	6.9	.	15.9	.	.	.
Nov.	224.3	223.4	0.9	128.0	124.2	42.9	38.0	47.5	47.4	5.9	.	13.7	.	.	.
Dec.	220.3	227.5	-7.2	124.4	127.8	42.6	38.9	44.5	44.6	8.8	.	16.2	.	.	.
2008 Janv.	225.6	233.6	-7.9	131.4	129.6	40.8	36.0	47.6	51.7	5.8	.	16.2	.	.	.
Febr.	236.8	229.2	7.5	133.7	129.2	41.7	35.8	50.2	49.1	11.1	.	15.1	.	.	.
Marts	221.5	236.8	-15.3	127.8	131.7	41.8	38.1	46.2	50.4	5.7	.	16.5	.	.	.

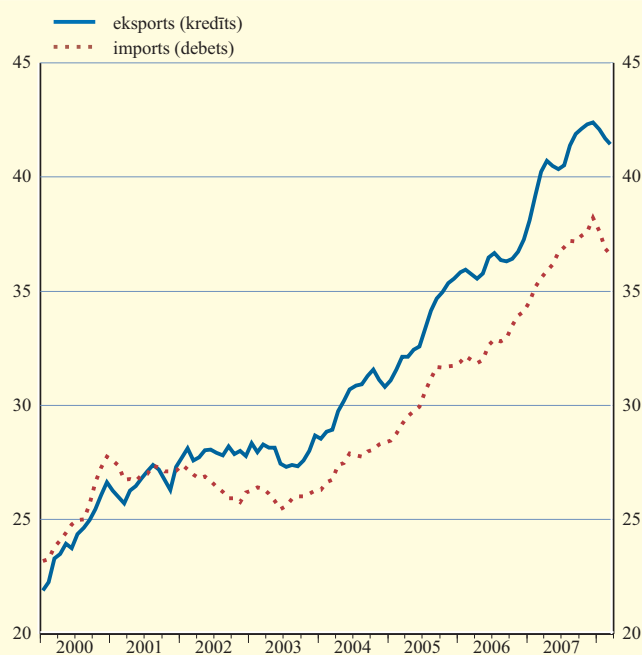
A31. Maksājumu bilance. Preces

(mljrd. euro, sezonāli izlīdzināti dati; 3 mēnešu mainīgie vidējie rādītāji)

A32. Maksājumu bilance. Pakalpojumi

(mljrd. euro, sezonāli izlīdzināti dati; 3 mēnešu mainīgie vidējie rādītāji)

Avots: ECB.

7.2. Tekošais kants un kapitāla kants

(mljrd. euro)

2. Ienākumu kants

(darījumi)

	Atlīdzība nodarbinātajiem		Ieguldījumu ienākumi													
	Kredīts	Debets	Kopā		Tiešās investīcijas						Portfeļieguldījumi				Citi ieguldījumi	
			Kredīts	Debets	Pašu kapitāls				Maksa par parādu		Pašu kapitāls		Maksa par parādu		Kredīts	Debets
					Kredīts	Debets	Kredīts	Debets	Kredīts	Debets	Kredīts	Debets				
													Reinvestētā peļņa	Reinvestētā peļņa		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2005	15.7	9.3	363.1	364.0	140.2	38.5	97.6	-14.3	15.4	14.4	31.5	69.4	82.2	81.1	93.8	101.5
2006	16.5	10.0	467.2	458.6	171.4	36.8	106.0	39.0	19.7	17.3	39.1	99.2	102.2	85.6	134.7	150.5
2007	17.3	10.6	533.5	537.2	168.5	53.2	100.6	18.9	24.6	20.7	45.1	115.5	118.0	106.1	177.3	194.4
2006 IV	4.3	2.6	127.6	118.7	47.8	10.3	28.4	8.8	5.5	5.0	8.2	19.0	28.2	23.1	37.9	43.2
2007 I	4.2	2.0	123.4	118.6	39.7	18.4	27.0	6.5	5.5	4.8	9.8	18.3	27.9	24.1	40.4	44.4
II	4.2	2.6	138.5	159.4	44.4	6.2	27.7	1.0	6.3	5.4	15.2	52.5	28.9	26.4	43.7	47.5
III	4.3	3.2	133.3	129.4	40.4	16.4	23.5	10.7	5.9	5.0	10.9	23.9	30.4	26.7	45.7	50.2
IV	4.6	2.7	138.3	129.8	44.0	12.2	22.4	0.7	6.9	5.5	9.0	20.8	30.8	28.9	47.5	52.2

3. Ģeogrāfiskais dalījums

(darījumu summa)

2007. gada 1. cet.– 2007. gada 4. cet.	Kopā		ES27 (ārpus euro zonas)						Brazīlija	Kanāda	Ķīna	Indija	Japāna	Krievija	Šveice	ASV	Citi
	Kopā	Dānija	Zviedrija	Lielbritānija	Citas ES valstis	ES institūcijas											
							1	2									
	Kredīts																
Tekošais kants	2 639.4	1 005.3	54.6	84.9	531.4	275.7	58.8	32.3	34.7	76.2	30.6	57.0	87.9	171.6	410.1	733.6	
Preces	1 503.6	545.2	34.4	55.0	236.7	219.0	0.0	18.3	18.3	60.1	22.9	34.0	67.3	84.8	194.9	457.7	
Pakalpojumi	494.8	174.8	9.8	13.4	117.9	28.1	5.7	5.2	7.0	13.1	5.9	10.8	11.2	48.0	84.0	134.8	
Ienākumi	550.8	219.4	9.7	15.2	162.4	25.7	6.5	8.7	8.7	2.8	1.8	11.7	9.2	32.8	123.2	132.5	
Ieguldījumu ienākumi	533.5	213.5	9.6	15.1	160.4	25.5	2.9	8.6	8.6	2.7	1.8	11.7	9.2	26.3	121.5	129.7	
Kārtējie pārvedumi	90.2	65.9	0.7	1.3	14.4	2.8	46.5	0.2	0.7	0.2	0.0	0.5	0.2	6.0	8.0	8.5	
Kapitāla kants	25.7	22.3	0.0	0.1	1.1	0.1	20.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.4	0.7	2.2	
	Debets																
Tekošais kants	2 613.0	865.2	44.1	80.5	427.1	214.2	99.2	-	29.2	-	-	95.0	-	166.6	361.2	-	
Preces	1 448.1	423.8	28.1	50.5	174.1	171.2	0.0	24.9	12.9	164.4	18.4	56.1	90.2	74.4	135.2	447.7	
Pakalpojumi	443.3	142.2	9.5	11.2	92.1	29.2	0.2	4.2	6.8	10.4	3.9	8.1	8.2	35.4	91.9	132.2	
Ienākumi	547.8	190.1	5.9	17.4	149.7	9.7	7.4	-	7.5	-	-	30.4	-	51.1	126.7	-	
Ieguldījumu ienākumi	537.2	183.7	5.8	17.3	148.3	4.9	7.4	-	7.4	-	-	30.3	-	50.6	125.6	-	
Kārtējie pārvedumi	173.8	109.1	0.7	1.5	11.1	4.2	91.6	1.5	2.0	2.4	0.7	0.4	0.5	5.7	7.4	44.1	
Kapitāla kants	11.6	1.9	0.0	0.1	1.0	0.3	0.5	0.1	0.1	0.1	0.2	0.1	0.1	0.6	1.2	7.3	
	Saldo																
Tekošais kants	26.4	140.2	10.5	4.4	104.3	61.4	-40.4	-	5.5	-	-	-38.0	-	4.9	49.0	-	
Preces	55.6	121.4	6.3	4.6	62.6	47.9	0.0	-6.7	5.4	-104.3	4.5	-22.1	-22.9	10.5	59.7	10.1	
Pakalpojumi	51.5	32.6	0.4	2.2	25.7	-1.1	5.5	1.0	0.2	2.7	2.0	2.7	3.0	12.6	-7.8	2.6	
Ienākumi	3.0	29.3	3.8	-2.2	12.6	16.0	-0.9	-	1.2	-	-	-18.6	-	-18.3	-3.5	-	
Ieguldījumu ienākumi	-3.7	29.7	3.7	-2.2	12.1	20.6	-4.5	-	1.2	-	-	-18.6	-	-24.4	-4.1	-	
Kārtējie pārvedumi	-83.6	-43.2	0.0	-0.1	3.3	-1.4	-45.0	-1.3	-1.3	-2.1	-0.6	0.0	-0.3	0.2	0.6	-35.6	
Kapitāla kants	14.1	20.4	0.0	0.0	0.1	-0.1	20.5	-0.1	-0.1	0.0	-0.2	-0.1	0.0	-0.2	-0.4	-5.2	

Avots: ECB.

7.3. Finanšu kants

(mljrd. euro un gada kāpuma temps; atlikumi un perioda beigu kāpuma temps; darījumi un citas pārmaiņas periodā)

1. Finanšu konta kopsavilkums

	Kopā ¹⁾			Kopā % no IKP			Tiešās investīcijas		Portfeļ-ieguldījumi		Trie atvasinātie finanšu instrumenti	Citi ieguldījumi		Rezerves aktīvi
	Aktīvi	Pasīvi	Atlikumi	Aktīvi	Pasīvi	Atlikumi	Aktīvi	Pasīvi	Aktīvi	Pasīvi		Aktīvi	Pasīvi	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Atlikumi (starptautisko investīciju bilance)														
2003	7 817.7	8 608.3	-790.7	104.0	114.5	-10.5	2 169.3	2 084.2	2 655.4	3 585.9	-19.8	2 706.1	2 938.3	306.7
2004	8 609.8	9 497.9	-888.1	110.1	121.4	-11.4	2 314.6	2 242.0	3 042.7	4 076.4	-37.3	3 007.8	3 179.5	282.0
2005	10 737.9	11 575.7	-837.8	132.5	142.8	-10.3	2 796.4	2 444.5	3 887.5	5 105.7	-46.2	3 778.7	4 025.5	321.4
2006	12 195.1	13 226.4	-1 031.3	143.6	155.7	-12.1	3 050.2	2 654.1	4 459.0	5 960.7	-43.6	4 402.3	4 611.5	327.3
2007 III	13 645.2	14 948.0	-1 302.8	154.8	169.6	-14.8	3 385.9	2 896.4	4 784.6	6 707.8	-0.5	5 134.3	5 343.9	340.8
IV	13 709.3	15 052.9	-1 343.6	153.9	168.9	-15.1	3 428.3	2 987.8	4 730.9	6 705.1	45.1	5 156.3	5 360.1	348.8
Atlikumu pārmaiņas														
2003	509.9	593.8	-83.9	6.8	7.9	-1.1	162.6	257.7	363.5	341.4	-7.2	50.4	-5.2	-59.4
2004	792.2	889.6	-97.4	10.1	11.4	-1.2	145.3	157.8	387.3	490.6	-17.6	301.8	241.2	-24.7
2005	2 128.0	2 077.8	50.3	26.2	25.6	0.6	481.8	202.5	844.9	1 029.3	-8.8	770.8	846.0	39.4
2006	1 457.3	1 650.7	-193.5	17.2	19.4	-2.3	253.8	209.6	571.5	855.1	2.6	623.6	586.1	5.8
2007 III	233.1	366.0	-133.0	10.6	16.6	-6.0	68.9	79.3	-21.1	49.3	11.1	159.8	237.5	14.5
IV	64.2	104.9	-40.7	2.8	4.5	-1.8	42.3	91.4	-53.7	-2.7	45.6	22.0	16.2	8.0
Darījumi														
2004	812.4	798.3	14.2	10.4	10.2	0.2	161.5	93.9	345.8	416.5	8.3	309.2	287.8	-12.4
2005	1 326.1	1 335.3	-9.2	16.4	16.5	-0.1	364.7	148.3	412.6	544.0	18.2	548.4	643.0	-17.8
2006	1 598.4	1 710.8	-112.4	18.8	20.1	-1.3	346.0	201.3	535.9	802.2	-2.4	717.6	707.3	1.4
2007	1 807.3	1 910.0	-102.8	20.3	21.4	-1.2	401.8	307.0	422.5	676.4	110.1	867.7	926.6	5.2
2007 III	390.7	488.3	-97.5	17.7	22.2	-4.4	115.8	75.0	33.9	99.0	26.8	209.9	314.3	4.3
IV	310.9	236.9	74.0	13.4	10.2	3.2	78.3	96.6	94.6	50.4	48.3	94.5	89.9	-4.9
2008 I	432.0	446.2	-14.2	19.2	19.9	-0.6	103.2	34.4	44.1	114.1	3.7	275.5	297.7	5.5
2007 Nov.	172.5	170.9	1.6	.	.	.	28.9	38.4	43.0	53.0	31.4	69.4	79.5	-0.2
Dec.	-97.2	-120.5	23.2	.	.	.	24.8	4.0	-22.1	-32.2	11.0	-106.2	-92.3	-4.7
2008 Janv.	282.0	309.3	-27.3	.	.	.	46.0	16.0	14.9	64.2	13.0	201.4	229.0	6.8
Febr.	135.4	110.5	24.9	.	.	.	33.2	13.2	28.0	47.4	-1.8	80.6	49.9	-4.7
Marts	14.6	26.5	-11.8	.	.	.	24.0	5.2	1.2	2.5	-7.4	-6.5	18.8	3.3
Citas pārmaiņas														
2004	-20.2	91.3	-111.5	-0.3	1.2	-1.4	-16.2	63.9	41.5	74.1	-25.9	-7.4	-46.7	-12.2
2005	802.0	742.5	59.5	9.9	9.2	0.7	117.1	54.3	432.3	485.2	-27.0	222.4	203.0	57.2
2006	-141.1	-60.0	-81.1	-1.7	-0.7	-1.0	-92.2	8.3	35.6	52.9	5.0	-94.0	-121.3	4.4
2007	-293.1	-93.3	-199.7	-3.3	-1.0	-2.2	-23.7	26.6	-150.6	58.1	-21.4	-113.7	-178.1	16.3
2007 III	-157.7	-122.2	-35.5	-7.2	-5.5	-1.6	-47.0	4.3	-55.0	-49.7	-15.7	-50.1	-76.8	10.1
IV	-246.7	-131.9	-114.7	-10.6	-5.7	-4.9	-36.0	-5.2	-148.3	-53.1	-2.7	-72.6	-73.7	12.9
Citas pārmaiņas sakarā ar valūtas kursa pārmaiņām														
2003	-446.7	-174.5	-272.3	-5.9	-2.3	-3.6	-110.8	32.2	-108.3	-49.8	.	-195.5	-156.9	-32.2
2004	-182.4	-138.3	-44.1	-2.3	-1.8	-0.6	-34.5	8.2	-67.5	-92.0	.	-70.9	-54.5	-9.4
2005	372.0	221.6	150.3	4.6	2.7	1.9	83.2	-21.0	120.7	125.4	.	149.5	117.2	18.7
2006	-292.5	-140.6	-151.9	-3.4	-1.7	-1.8	-65.9	14.4	-85.0	-51.0	.	-126.4	-104.0	-15.2
Citas pārmaiņas sakarā ar cenu pārmaiņām														
2003	135.3	158.6	-23.2	1.8	2.1	-0.3	59.8	32.7	95.8	125.8	-21.0	.	.	0.7
2004	119.1	243.0	-123.9	1.5	3.1	-1.6	37.7	28.2	110.4	214.8	-25.9	.	.	-3.1
2005	286.8	351.2	-64.4	3.5	4.3	-0.8	73.5	55.8	196.5	295.4	-25.3	.	.	42.2
2006	317.2	272.1	45.1	3.7	3.2	0.5	74.8	46.1	220.9	226.0	5.1	.	.	16.4
Citas pārmaiņas sakarā ar citām korekcijām														
2003	156.6	-39.7	196.3	2.1	-0.5	2.6	66.7	56.2	94.5	-72.0	.	-4.5	-24.0	-0.1
2004	42.2	-13.4	55.6	0.5	-0.2	0.7	-19.3	27.5	-1.4	-48.7	.	63.5	7.8	-0.5
2005	138.0	146.2	-8.3	1.7	1.8	-0.1	-25.9	22.0	114.4	56.4	.	53.4	67.9	-3.9
2006	-144.9	-181.9	37.0	-1.7	-2.1	0.4	-78.8	-43.4	-100.2	-129.3	.	30.9	-9.2	3.2
Atlikumu kāpuma temps														
2003	9.2	8.2	-	.	.	.	7.4	7.4	12.4	10.5	.	9.5	6.1	-7.9
2004	10.3	9.2	-	.	.	.	7.4	4.4	12.8	11.4	.	11.3	9.7	-4.1
2005	14.9	13.7	-	.	.	.	15.4	6.6	13.0	12.8	.	17.7	19.7	-5.8
2006	15.1	14.9	-	.	.	.	12.6	8.3	13.9	15.8	.	19.3	17.7	0.4
2007 III	17.0	16.7	-	.	.	.	13.4	9.0	11.0	15.6	.	25.1	22.8	3.9
IV	14.8	14.4	-	.	.	.	13.1	11.5	9.5	11.3	.	19.7	20.2	1.6
2008 I	12.7	12.3	.	.	.	.	13.0	9.5	7.0	8.0	.	16.4	19.5	2.8

Avots: ECB.

1) Trie atvasinātie finanšu instrumenti iekļauti aktīvos.

7.3. Finanšu kots

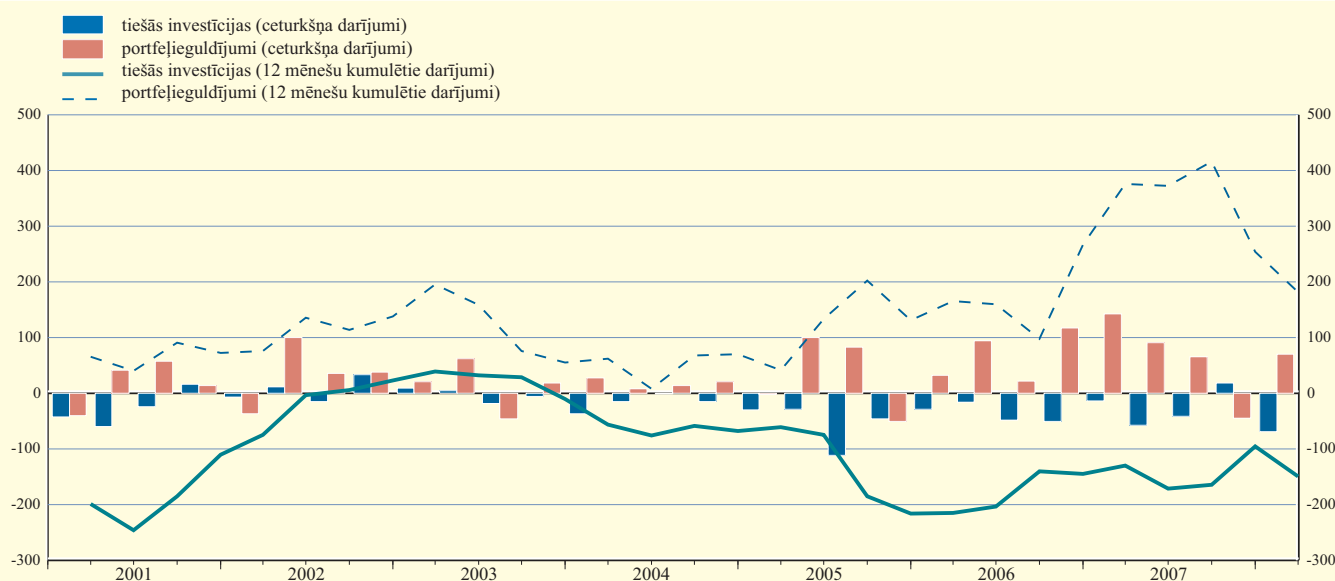
(mljrd. euro un gada kāpuma temps; atlikumi un perioda beigu kāpuma temps; darījumi periodā)

2. Tiešās investīcijas

	Rezidentu ārvalstīs veiktās investīcijas							Nerezidentu euro zonā veiktās investīcijas						
	Kopā	Pašu kapitāls un reinvestētā peļņa			Cits kapitāls (galvenokārt starpuzņēmumu aizdevumi)			Kopā	Pašu kapitāls un reinvestētā peļņa			Cits kapitāls (galvenokārt starpuzņēmumu aizdevumi)		
		Kopā	MFI	Ne-MFI	Kopā	MFI	Ne-MFI		Kopā	MFI	Ne-MFI	Kopā	MFI	Ne-MFI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Atlikumi (starptautisko investīciju bilance)														
2005	2 796.4	2 278.8	176.0	2 102.8	517.6	4.0	513.5	2 444.5	1 839.6	56.2	1 783.4	605.0	8.5	596.4
2006	3 050.2	2 484.8	203.3	2 281.6	565.3	3.7	561.7	2 654.1	2 037.8	61.7	1 976.0	616.4	7.9	608.4
2007 III	3 385.9	2 735.1	239.3	2 495.8	650.9	7.8	643.1	2 896.4	2 204.9	60.5	2 144.4	691.5	12.8	678.6
IV	3 428.3	2 773.0	235.0	2 538.1	655.2	8.4	646.8	2 987.8	2 252.9	61.7	2 191.2	735.0	13.7	721.2
Darījumi														
2006	346.0	271.5	38.6	232.9	74.5	0.0	74.5	201.3	171.7	5.8	165.9	29.5	0.1	29.5
2007	401.8	310.1	26.0	284.1	91.7	-0.5	92.2	307.0	210.3	1.4	208.9	96.7	1.3	95.4
2007 III	115.8	85.9	18.0	68.0	29.9	-0.6	30.5	75.0	51.7	0.4	51.3	23.3	0.3	22.9
IV	78.3	65.4	-6.9	72.2	12.9	0.6	12.3	96.6	53.6	1.4	52.2	43.0	0.7	42.3
2008 I	103.2	68.9	13.9	55.1	34.2	2.3	31.9	34.4	17.5	0.0	17.5	16.9	-0.1	17.0
2007 Nov.	28.9	20.6	3.6	17.0	8.3	-0.6	8.9	38.4	12.7	0.3	12.4	25.7	1.7	24.1
Dec.	24.8	21.4	0.8	20.6	3.4	1.6	1.8	4.0	5.8	1.0	4.8	-1.8	0.2	-2.0
2008 Janv.	46.0	33.3	6.9	26.4	12.6	0.3	12.4	16.0	6.9	0.3	6.6	9.1	0.9	8.3
Febr.	33.2	16.8	3.8	13.0	16.4	-0.5	16.9	13.2	1.7	0.4	1.4	11.4	0.2	11.2
Marts	24.0	18.8	3.2	15.7	5.2	2.6	2.6	5.2	8.8	-0.7	9.6	-3.6	-1.2	-2.4
Kāpuma temps														
2005	15.4	15.8	13.4	16.0	13.4	-1.1	13.5	6.6	7.0	1.7	7.2	5.2	-4.4	5.3
2006	12.6	12.1	23.2	11.2	14.7	-2.2	14.8	8.3	9.3	10.4	9.3	5.0	-0.2	5.0
2007 III	13.4	12.2	24.2	11.2	18.7	-38.4	18.9	9.0	8.7	2.1	8.9	10.1	1.7	10.2
IV	13.1	12.4	12.4	12.4	15.9	-43.5	16.2	11.5	10.3	2.3	10.6	15.4	8.1	15.4
2008 I	13.0	12.3	15.3	12.0	16.0	68.2	15.5	9.5	8.5	0.8	8.7	12.7	15.8	12.7

A33. Maksājumu bilance. Neto tiešās investīcijas un portfelieguldījumi

(mljrd. euro)

Avots: ECB.

7.3. Finanšu kants

(mljrd. euro un gada kāpuma temps; atlikumi un perioda beigu kāpuma temps; darījumi periodā)

3. Portfeļieguldījumi. Aktīvi

	Kopā	Kapitāla vērtspapīri					Parāda vērtspapīri									
							Obligācijas un parādzīmes					Naudas tirgus instrumenti				
		Kopā	MFI	Ne-MFI		Kopā	MFI	Ne-MFI		Kopā	MFI	Ne-MFI				
				Euro-sistēma	Valdība			Euro-sistēma	Valdība			Euro-sistēma	Valdība			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
	Atlikumi (starptautisko investīciju bilance)															
2005	3 887.5	1 726.5	102.5	3.0	1 624.0	27.2	1 845.1	710.6	8.8	1 134.4	11.6	316.0	263.0	0.8	53.0	0.4
2006	4 459.0	2 014.1	122.0	2.8	1 892.1	37.0	2 067.5	846.0	11.0	1 221.5	13.4	377.4	310.4	8.7	67.0	0.3
2007 III	4 784.6	2 120.5	139.7	2.8	1 980.9	42.6	2 263.1	935.4	11.6	1 327.7	15.3	400.9	315.1	8.1	85.8	9.6
IV	4 730.9	2 049.6	144.4	2.8	1 905.1	41.8	2 277.6	929.0	11.3	1 348.6	15.5	403.7	323.5	8.2	80.2	0.4
	Darījumi															
2006	535.9	153.0	18.3	0.0	134.7	6.1	314.5	173.2	2.6	141.3	1.1	68.4	56.2	8.0	12.2	-0.1
2007	422.5	46.7	28.8	0.0	17.9	5.3	326.6	149.5	1.7	177.1	2.3	49.2	40.1	0.2	9.1	0.3
2007 III	33.9	7.5	-8.3	0.0	15.8	2.1	42.3	12.2	0.4	30.1	0.7	-16.0	-14.2	0.0	-1.7	-0.2
IV	94.6	11.4	13.4	0.0	-1.9	0.9	77.2	20.1	0.3	57.1	0.3	6.0	18.3	0.8	-12.3	-9.1
2008 I	44.1	-36.9	-39.7	0.1	2.8	-	11.4	18.0	-1.1	-6.6	-	69.7	65.0	-0.1	4.7	-
2007 Nov.	43.0	8.7	2.3	0.0	6.3	.	42.7	33.6	0.2	9.1	.	-8.3	-2.3	-0.1	-6.0	.
Dec.	-22.1	-8.0	1.5	0.0	-9.6	.	-3.7	-27.2	0.0	23.5	.	-10.3	-7.1	0.9	-3.3	.
2008 Janv.	14.9	-19.2	-10.0	0.0	-9.2	.	-3.4	9.7	-0.3	-13.1	.	37.5	37.9	0.0	-0.4	.
Febr.	28.0	-7.4	-2.9	0.0	-4.5	.	21.6	12.0	-0.2	9.6	.	13.9	14.6	0.0	-0.7	.
Marts	1.2	-10.3	-26.8	0.1	16.5	.	-6.8	-3.7	-0.6	-3.1	.	18.3	12.4	-0.1	5.8	.
	Kāpuma temps															
2005	13.0	9.8	18.2	5.9	9.3	19.7	17.0	20.9	9.3	14.7	8.0	5.9	6.2	-6.6	3.5	-8.3
2006	13.9	8.9	18.3	0.9	8.3	21.7	17.4	24.9	30.5	12.7	10.6	21.9	22.3	1 022.8	22.1	-20.8
2007 III	11.0	3.4	29.1	0.1	1.9	17.3	17.3	21.6	52.4	14.3	24.0	19.0	14.4	11.3	40.7	157.3
IV	9.5	2.3	23.7	0.4	0.9	13.8	16.0	17.9	16.3	14.6	16.9	13.1	13.2	1.9	13.6	70.1
2008 I	7.0	-0.4	-22.3	5.5	1.2	-	11.6	13.3	-1.1	10.4	-	21.2	26.8	8.9	0.5	-

4. Portfeļieguldījumi. Pasīvi

	Kopā	Kapitāla vērtspapīri			Parāda vērtspapīri							
					Obligācijas un parādzīmes				Naudas tirgus instrumenti			
		Kopā	MFI	Ne-MFI	Kopā	MFI	Ne-MFI		Kopā	MFI	Ne-MFI	
	Valdība						Valdība					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Atlikumi (starptautisko investīciju bilance)											
2005	5 105.7	2 433.7	533.5	1 900.1	2 365.6	723.0	1 642.6	1 175.6	306.4	108.5	198.0	158.5
2006	5 960.7	2 931.4	671.0	2 260.4	2 732.3	845.3	1 887.0	1 253.7	297.0	127.6	169.4	138.6
2007 III	6 707.8	3 300.5	783.1	2 519.1	3 039.9	1 047.5	1 992.4	1 285.9	367.4	148.7	218.8	193.8
IV	6 705.1	3 232.0	743.7	2 494.0	3 129.7	1 061.4	2 067.2	1 303.7	343.4	180.1	164.6	147.0
	Darījumi											
2006	802.2	302.4	95.1	207.3	498.1	212.9	285.1	149.1	1.6	28.2	-26.5	-20.1
2007	676.4	212.0	55.4	156.4	407.1	178.8	226.7	135.3	57.3	52.3	5.7	13.8
2007 III	99.0	33.3	21.7	11.8	50.1	28.4	21.7	24.8	15.6	4.1	11.5	12.4
IV	50.4	-6.8	-37.5	30.9	78.9	20.5	56.8	28.5	-21.7	26.3	-47.3	-43.5
2008 I	114.1	59.0	72.9	-13.9	39.0	23.0	16.0	-	16.1	-2.9	19.0	-
2007 Nov.	53.0	-3.2	.	.	55.7	.	.	.	0.5	.	.	.
Dec.	-32.2	-10.0	.	.	-3.2	.	.	.	-19.0	.	.	.
2008 Janv.	64.2	36.5	.	.	24.9	.	.	.	2.8	.	.	.
Febr.	47.4	28.0	.	.	18.7	.	.	.	0.7	.	.	.
Marts	2.5	-5.5	.	.	-4.7	.	.	.	12.6	.	.	.
	Kāpuma temps											
2005	12.8	13.0	.	.	11.2	.	.	.	23.6	.	.	.
2006	15.8	12.3	17.7	10.8	21.8	31.4	17.7	13.1	0.5	26.7	-13.1	-12.5
2007 III	15.6	10.6	17.4	8.6	20.3	31.9	15.3	13.3	24.4	39.8	16.0	23.6
IV	11.3	7.1	8.2	6.8	15.0	21.3	12.1	11.0	19.2	40.8	3.7	10.2
2008 I	8.0	5.2	9.7	3.7	10.2	14.1	8.3	-	15.8	31.7	5.4	-

Avots: ECB.

7.3. Finanšu kants

(mljrd. euro un gada kāpuma temps; atlikumi un perioda beigu kāpuma temps; darījumi periodā)

5. Citi ieguldījumi. Aktīvi

	Kopā	Eurosistēma			MFI (izņemot Eurosistēmu)			Valdība				Citi sektori		
		Kopā	Kredīti/ nauda un noguldījumi	Citi aktīvi	Kopā	Kredīti/ nauda un noguldījumi	Citi aktīvi	Tirdz- niecības kredīti	Kredīti/nauda un noguldījumi	Nauda un nogul- dījumi		Tirdz- niecības kredīti	Kredīti/nauda un noguldījumi	Nauda un nogul- dījumi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Atlikumi (starptautisko investīciju bilance)														
2005	3 778.7	6.8	6.5	0.4	2 522.1	2 466.0	56.2	127.6	19.7	60.8	11.8	1 122.1	188.9	802.7
2006	4 402.3	10.2	9.8	0.4	2 946.2	2 887.1	59.1	117.1	14.2	57.8	15.4	1 328.7	187.2	990.3
2007 III	5 134.3	20.5	20.2	0.3	3 359.1	3 291.7	67.4	108.5	13.6	48.2	13.3	1 646.3	195.9	1 317.0
IV	5 156.3	22.3	22.0	0.3	3 355.2	3 283.4	71.8	108.1	13.4	48.3	13.2	1 670.7	195.5	1 345.2
Darījumi														
2006	717.6	3.3	3.2	0.0	521.4	517.2	4.2	-2.0	0.0	-2.7	3.1	194.9	5.2	176.2
2007	867.7	10.8	10.8	0.0	560.7	549.3	11.4	-5.9	-0.3	-7.2	-2.0	302.0	10.5	278.2
2007 III	209.9	1.8	1.8	0.0	75.9	78.7	-2.8	-18.2	-0.1	-18.4	-14.1	150.4	3.1	147.1
IV	94.5	0.7	0.7	0.0	57.5	55.8	1.8	2.3	-0.2	1.7	-0.1	33.9	3.6	31.4
2008 I	275.5	5.2	-	-	211.4	-	-	-4.0	-	-	-0.9	62.9	-	14.9
2007 Nov.	69.4	-1.5	.	.	55.4	.	.	3.4	.	.	4.1	12.1	.	-12.4
Dec.	-106.2	0.4	.	.	-98.2	.	.	3.3	.	.	0.1	-11.7	.	-14.6
2008 Janv.	201.4	2.3	.	.	186.2	.	.	-3.6	.	.	-3.8	16.5	.	10.6
Febr.	80.6	0.6	.	.	61.9	.	.	1.0	.	.	4.1	17.0	.	-5.3
Marts	-6.5	2.3	.	.	-36.7	.	.	-1.4	.	.	-1.2	29.4	.	9.6
Kāpuma temps														
2005	17.7	22.0	22.6	13.6	19.3	19.7	6.0	-3.5	0.2	-9.1	12.7	17.1	5.2	20.3
2006	19.3	47.7	50.0	9.8	21.1	21.3	7.6	-1.6	0.0	-4.5	26.1	17.5	2.8	22.3
2007 III	25.1	125.8	130.2	10.2	26.0	26.2	15.1	-2.7	-0.8	-7.6	11.4	24.7	4.7	30.4
IV	19.7	107.3	111.2	0.1	19.1	19.1	18.9	-5.1	-2.2	-12.5	-13.3	22.3	5.5	26.9
2008 I	16.4	73.7	-	-	15.2	-	-	-2.3	-	-	21.2	19.8	-	-0.5

6. Citi ieguldījumi. Pasīvi

	Kopā	Eurosistēma			MFI (izņemot Eurosistēmu)			Valdība				Citi sektori			
		Kopā	Kredīti/ nauda un noguldī- jumi	Citi pasīvi	Kopā	Kredīti/ nauda un noguldī- jumi	Citi pasīvi	Kopā	Tirdz- niecības kredīti	Kredīti	Citi pasīvi	Kopā	Tirdz- niecības kredīti	Kredīti	Citi pasīvi
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	Atlikumi (starptautisko investīciju bilance)														
2005	4 025.5	82.4	82.2	0.2	3 114.2	3 061.8	52.4	44.9	0.0	41.1	3.8	784.0	133.1	581.0	70.0
2006	4 611.5	100.2	100.0	0.2	3 487.0	3 433.1	53.9	48.3	0.0	44.4	3.8	976.1	144.5	744.1	87.5
2007 III	5 343.9	114.2	113.9	0.3	3 958.6	3 896.1	62.6	55.3	0.0	49.1	6.1	1 215.7	155.6	938.0	122.1
IV	5 360.1	138.2	137.9	0.2	3 944.2	3 875.3	68.9	54.4	0.0	49.1	5.3	1 223.3	158.7	954.0	110.7
	Darījumi														
2006	707.3	18.6	18.5	0.0	496.1	492.8	3.2	2.0	0.0	2.1	-0.1	190.8	11.7	167.2	11.9
2007	926.6	40.1	40.1	0.0	640.9	635.7	5.2	2.9	0.0	3.1	-0.1	242.7	11.6	247.7	-16.5
2007 III	314.3	-1.3	-1.3	0.0	139.1	138.4	0.8	3.8	0.0	3.1	0.7	172.6	3.1	174.7	-5.2
IV	89.9	25.0	25.1	-0.1	52.5	52.2	0.3	-1.7	0.0	-0.7	-0.9	14.0	4.4	27.0	-17.3
2008 I	297.7	9.1	-	-	271.9	-	-	0.7	-	-	-	16.0	-	-	-
2007 Nov.	79.5	5.2	.	.	61.6	.	.	2.6	.	.	.	10.1	.	.	.
Dec.	-92.3	15.8	.	.	-100.7	.	.	-6.2	.	.	.	-1.1	.	.	.
2008 Janv.	229.0	6.9	.	.	200.3	.	.	4.0	.	.	.	17.8	.	.	.
Febr.	49.9	-12.8	.	.	101.3	.	.	-3.2	.	.	.	-35.5	.	.	.
Marts	18.8	15.0	.	.	-29.7	.	.	-0.2	.	.	.	33.6	.	.	.
	Kāpuma temps														
2005	19.7	8.9	8.9	4.3	19.2	19.5	4.3	-4.6	10.3	-4.4	-7.2	24.9	11.5	30.2	13.1
2006	17.7	22.6	22.6	6.6	16.2	16.3	6.1	4.2	-24.1	5.0	-3.2	24.0	8.7	28.3	16.8
2007 III	22.8	20.6	20.6	8.4	20.3	20.5	10.5	3.4	17.8	2.1	9.9	33.2	7.4	42.3	5.1
IV	20.2	40.2	40.3	-3.3	18.5	18.6	9.6	5.8	42.3	6.8	-8.2	24.7	7.8	33.3	-13.1
2008 I	19.5	41.8	-	-	17.6	-	-	5.7	-	-	-	25.1	-	-	-

Avots: ECB.

7.3. Finanšu kots

(mljrd. euro un gada kāpuma temps; atlikumi un perioda beigu kāpuma temps; darījumi periodā)

7. Rezerves aktīvi

	Rezerves aktīvi													Papildpostenis		
														Aktīvi	Pasīvi	
	Kopā	Monetārais zelts		Speciālās aizņēmuma tiesības	Rezerves pozīcija SVF	Ārvalstu valūtas							Citas prasības	Prasības euro zonas rezidentiem ārvalstu valūtā	Iepriekš noteiktās ārvalstu valūtas īsternīpa pārmaiņas	
		Ļjrd. euro	Trojas uncēs (mlj.)			Kopā	Nauda un noguldījumi		Vērtspapīri			Atvasinātie finanšu instrumenti				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	Atlikumi (starptautisko investīciju bilance)															
2004	281.0	125.4	389.998	3.9	18.6	133.0	12.5	25.5	94.7	0.5	56.6	37.6	0.4	0.0	19.1	-12.8
2005	320.1	163.4	375.861	4.3	10.6	141.7	12.6	21.4	107.9	0.6	69.4	38.0	-0.2	0.0	25.6	-17.9
2006	325.8	176.3	365.213	4.6	5.2	139.7	6.3	22.5	110.7	0.5	79.3	30.8	0.3	0.0	24.6	-21.5
2007 II	325.3	172.8	358.768	4.7	4.3	143.5	5.7	27.7	110.1	0.2	85.4	24.5	0.0	0.0	26.6	-24.6
III	340.5	187.0	356.925	4.7	3.8	144.9	7.5	27.5	109.6	0.3	85.8	23.5	0.4	0.0	26.2	-26.8
IV	347.3	201.0	353.688	4.6	3.6	138.2	7.2	22.0	108.5	0.4	87.7	20.4	0.5	0.0	44.1	-38.5
2008 Febr.	375.4	226.3	353.285	4.6	3.5	140.9	7.3	26.6	106.6	-	-	-	0.5	0.1	28.1	-27.3
Marts	356.3	208.4	353.060	4.3	3.4	140.1	6.6	26.8	105.9	-	-	-	0.9	0.1	36.6	-37.2
Apr.	348.7	197.8	352.868	4.3	3.4	143.1	8.0	25.4	109.8	-	-	-	0.0	0.0	44.7	-48.1
	Darījumi															
2005	-17.8	-3.9	-	0.2	-8.6	-5.5	-0.3	-7.0	1.7	0.0	4.8	-3.2	0.0	0.0	-	-
2006	1.4	-4.2	-	0.5	-5.2	10.3	-6.1	2.8	13.7	0.0	19.4	-5.7	0.0	0.0	-	-
2007	5.2	-2.9	-	0.3	-0.8	8.6	2.8	0.7	5.2	0.0	14.3	-9.1	0.0	0.0	-	-
2007 III	4.3	-0.3	-	0.1	-0.3	4.9	2.0	0.8	2.1	0.1	2.2	-0.2	0.0	0.0	-	-
IV	-4.9	-1.5	-	0.1	-0.2	-3.3	1.5	-5.3	0.5	0.1	3.8	-3.5	0.0	0.0	-	-
2008 I	5.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kāpuma temps															
2004	-4.1	-0.9	-	-10.3	-17.1	-4.6	30.2	-9.9	-6.3	-46.6	-22.6	45.1	-56.3	-	-	-
2005	-5.8	-2.8	-	4.4	-44.5	-3.9	-2.4	-24.0	1.6	2.2	7.2	-7.9	20.0	6.7	-	-
2006	0.4	-2.4	-	11.6	-48.7	7.7	-48.5	12.7	13.3	0.0	29.2	-15.4	-75.3	-8.9	-	-
2007 III	3.9	-1.4	-	10.7	-32.4	12.5	75.0	14.2	9.4	-29.8	19.0	-14.6	-98.8	0.0	-	-
IV	1.6	-1.6	-	6.8	-17.4	6.1	45.3	2.0	4.8	1.1	18.2	-30.3	-96.2	0.0	-	-
2008 I	2.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Avots: ECB.

7.3. Finanšu kots

(mljrd. euro; atlikumi perioda beigās; darījumi periodā)

8. Ģeogrāfiskais dalījums

	Kopā	ES27 (ārpus euro zonas)						Kanāda	Ķīna	Japāna	Šveice	ASV	Ārzonu finanšu centri	Starp- tautis- kās organi- zācijas	Citi
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2006	Atlikumi (starptautisko investīciju bilance)														
Tiešās investīcijas	396.0	-63.7	-7.2	-21.0	-219.6	184.4	-0.3	37.0	22.1	-6.2	77.4	-24.8	-6.1	-0.2	360.5
Ārvalstīs	3 050.2	1 120.0	35.1	83.4	804.4	197.0	0.0	90.2	24.9	68.2	300.3	608.0	329.7	0.0	508.9
Pašu kapitāls/ reinvestētā peļņa	2 484.8	906.9	32.0	58.1	644.9	171.8	0.0	71.0	20.1	63.5	250.4	453.1	307.4	0.0	412.4
Cits kapitāls	565.3	213.1	3.1	25.3	159.4	25.3	0.0	19.2	4.8	4.7	49.9	154.9	22.3	0.0	96.5
Euro zonā	2 654.1	1 183.7	42.3	104.5	1 024.0	12.7	0.3	53.1	2.7	74.4	222.9	632.8	335.8	0.3	148.4
Pašu kapitāls/ reinvestētā peļņa	2 037.8	951.9	36.8	86.3	826.7	1.8	0.2	47.3	0.3	60.7	164.8	477.1	209.6	0.0	126.1
Cits kapitāls	616.4	231.8	5.5	18.2	197.2	10.9	0.1	5.9	2.5	13.7	58.0	155.7	126.2	0.3	22.3
Portfeļieguldījumu aktīvi	4 459.0	1 375.3	65.7	141.4	1 006.1	93.5	68.6	85.1	37.6	262.8	141.2	1 455.5	529.2	32.2	540.1
Kapitāla vērtspapīri	2 014.1	486.5	12.3	58.4	393.2	22.4	0.1	22.6	35.2	181.0	128.7	671.0	216.6	1.4	271.1
Parāda instrumenti	2 444.9	888.9	53.4	83.0	612.9	71.2	68.4	62.4	2.4	81.8	12.5	784.5	312.6	30.8	269.0
Obligācijas un parādzīmes	2 067.5	732.6	48.6	71.1	474.4	70.4	68.2	60.2	2.3	62.3	8.5	660.3	273.0	29.8	238.5
Naudas tirgus instrumenti	377.4	156.3	4.9	11.9	138.5	0.8	0.2	2.3	0.0	19.6	4.0	124.2	39.5	1.0	30.5
Citi ieguldījumi	-209.3	92.8	86.4	13.5	116.3	25.2	-148.6	-1.6	3.9	-37.5	-50.2	-5.1	-215.7	-20.0	24.1
Aktīvi	4 402.3	2 291.6	111.4	69.2	1 988.1	113.3	9.5	19.5	25.3	73.7	263.5	586.7	438.6	45.7	657.9
Valdība	117.1	25.2	2.1	0.1	14.2	1.5	7.4	0.0	1.9	0.2	0.1	3.1	1.4	38.5	46.7
MFI	2 956.4	1 718.0	95.7	47.9	1 490.9	82.8	0.8	11.0	12.0	38.9	162.7	344.7	274.7	6.6	387.8
Citi sektori	1 328.7	548.3	13.6	21.2	483.0	29.1	1.4	8.4	11.4	34.7	100.7	238.9	162.5	0.6	223.3
Pasīvi	4 611.5	2 198.8	25.0	55.7	1 871.8	88.1	158.1	21.0	21.3	111.2	313.6	591.8	654.3	65.7	633.8
Valdība	48.3	24.1	0.0	0.3	2.4	0.0	21.4	0.0	0.0	0.7	0.0	6.2	0.2	2.7	14.3
MFI	3 587.2	1 659.8	19.5	35.0	1 440.4	67.9	97.0	14.2	8.5	60.3	253.7	416.6	583.6	60.4	530.2
Citi sektori	976.1	514.9	5.5	20.4	429.0	20.2	39.8	6.8	12.8	50.3	59.9	169.0	70.5	2.6	89.3
2007. gada 1. cet.– 2007. gada 4. cet.	Darījumu summa														
Tiešās investīcijas	94.8	37.9	-2.2	2.4	12.3	25.4	0.0	16.8	0.8	-7.7	10.8	-47.4	24.5	-0.2	59.3
Ārvalstīs	401.8	134.1	0.3	2.9	100.2	30.7	0.0	20.6	1.2	0.7	29.6	69.5	70.3	-0.1	78.2
Pašu kapitāls/ reinvestētā peļņa	310.1	97.1	-0.5	1.0	70.9	25.7	0.0	13.0	-0.8	2.5	16.7	54.2	59.8	0.0	67.6
Cits kapitāls	91.7	37.0	0.7	2.0	29.3	5.0	0.0	7.6	1.9	-1.8	12.9	15.4	10.5	-0.1	8.3
Euro zonā	307.0	96.2	2.5	0.5	87.8	5.3	0.0	3.8	0.4	8.4	18.8	117.0	45.8	0.1	16.6
Pašu kapitāls/ reinvestētā peļņa	210.3	81.0	2.4	2.3	75.8	0.5	0.0	-0.6	0.4	8.5	8.9	76.8	24.8	0.0	10.5
Cits kapitāls	96.7	15.2	0.1	-1.7	12.0	4.8	0.0	4.4	0.0	-0.1	9.9	40.2	21.1	0.1	6.1
Portfeļieguldījumu aktīvi	422.5	98.5	5.2	15.7	67.8	4.6	5.2	8.6	-6.3	-12.2	-5.6	171.7	61.4	-2.1	108.6
Kapitāla vērtspapīri	46.7	-15.8	1.4	1.0	-16.1	-2.3	0.1	-1.3	-7.0	-9.6	-7.1	23.5	32.1	0.0	31.9
Parāda instrumenti	375.7	114.3	3.8	14.7	83.8	6.9	5.1	9.9	0.7	-2.6	1.4	148.2	29.3	-2.1	76.7
Obligācijas un parādzīmes	326.6	87.9	3.7	11.5	61.5	6.8	4.5	7.9	0.4	4.0	2.4	122.8	21.1	-2.3	82.5
Naudas tirgus instrumenti	49.2	26.4	0.1	3.2	22.4	0.1	0.6	2.0	0.3	-6.6	-0.9	25.4	8.2	0.2	-5.8
Citi ieguldījumi	-58.9	-11.7	35.2	-6.7	-70.2	42.4	-12.4	0.6	6.6	-28.4	-64.5	-115.3	51.8	10.0	92.0
Aktīvi	867.7	320.5	15.8	1.4	247.9	51.8	3.5	2.9	5.6	-2.6	-33.2	290.7	124.6	12.0	147.2
Valdība	-5.9	-4.5	-1.4	0.0	-3.9	-0.2	1.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.2	-2.5
MFI	571.6	237.6	17.1	4.2	163.6	52.8	0.0	-0.2	2.3	8.6	-32.8	118.6	107.5	10.8	119.2
Citi sektori	302.0	87.4	0.2	-2.8	88.2	-0.7	2.5	3.1	3.3	-11.2	-0.4	172.1	17.2	0.0	30.5
Pasīvi	926.6	332.2	-19.4	8.1	318.1	9.4	15.9	2.3	-1.0	25.8	31.3	406.0	72.8	2.0	55.2
Valdība	2.9	3.1	-0.3	0.1	-2.4	0.0	5.7	0.0	0.0	-0.2	0.8	0.2	0.1	-0.8	-0.3
MFI	681.0	315.1	-19.1	6.1	317.4	5.0	5.8	1.7	-1.9	26.4	15.5	221.1	62.7	2.8	37.5
Citi sektori	242.7	13.9	0.0	2.0	3.1	4.4	4.4	0.6	0.8	-0.5	15.1	184.8	10.0	0.1	17.9

Avots: ECB.

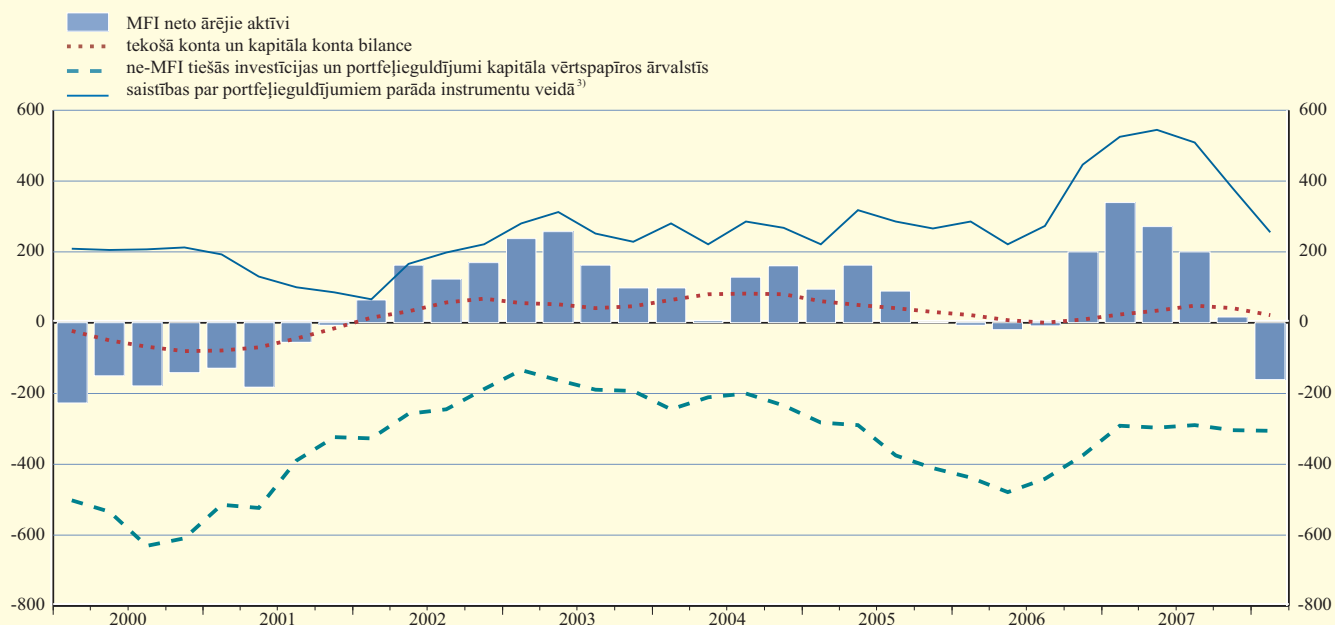
7.4. Maksājumu bilances monetārais atspoguļojums¹⁾

(mljrd. euro; darījumi)

	Maksājumu bilances posteņi, kuri veido bilanci ar darījumiem M3 neietilpstošajos ārējos bilances posteņos											Papild- postenis: darījumi M3 neietilpsto- šajos ārējos bilances posteņos
	Tekošā konta un kapitāla konta bilance	Tiešās investīcijas		Portfeļieguldījumi			Citi ieguldījumi		Atvasinātie finanšu instrumenti	Novirze	1.–10. aile kopā	
		Rezidentu ārvalstīs veiktās investīcijas (ne-MFI)	Nerezidentu euro zonā veiktās investīcijas	Aktīvi Ne-MFI	Pasīvi		Aktīvi Ne-MFI	Pasīvi Ne-MFI				
					Kapitāla vērtspapīr ²⁾	Parāda instrumenti ²⁾						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2005	29.9	-349.1	149.6	-264.8	212.4	266.2	-150.8	148.2	-18.2	-33.9	-10.6	-0.1
2006	9.7	-313.5	206.6	-288.3	242.1	445.2	-192.9	192.8	2.4	-114.8	189.4	200.4
2007	41.4	-377.0	305.8	-205.5	166.2	380.3	-296.2	245.7	-110.2	-136.3	14.4	15.6
2007 I	8.7	-90.2	80.0	-52.4	91.4	165.4	-70.9	10.5	-15.2	-36.1	91.1	101.0
II	-0.1	-101.3	53.8	-67.4	65.6	134.1	-56.8	46.7	-19.8	-56.7	-2.0	-8.9
III	14.9	-99.5	76.1	-42.9	25.3	48.0	-132.1	176.7	-26.8	-104.8	-65.3	-69.2
IV	18.0	-86.1	96.0	-42.7	-16.0	32.8	-36.3	11.9	-48.3	61.4	-9.5	-7.4
2008 I	-12.3	-87.0	34.5	-0.9	19.3	41.0	-58.9	16.6	-3.7	-2.0	-53.1	-76.1
2007 Marts	10.6	-22.6	28.8	-12.8	18.1	65.8	-12.2	-20.2	-3.8	17.0	68.7	84.7
Apr.	-2.0	-23.2	20.7	-20.2	-11.9	41.2	-8.7	23.1	-9.5	-50.6	-41.1	-38.4
Maijs	-11.9	-42.7	21.5	-19.8	12.1	47.3	-24.9	6.2	-1.9	4.5	-9.6	-17.1
Jūn.	13.8	-35.4	11.5	-27.4	65.3	45.7	-23.1	17.4	-8.4	-10.7	48.7	46.6
Jūl.	7.0	-25.5	26.7	-22.3	33.1	19.5	32.2	4.9	-12.9	-53.7	9.0	5.6
Aug.	1.2	-28.5	33.3	-11.1	-14.7	23.6	-12.6	31.8	-5.1	-66.9	-48.9	-51.2
Sept.	6.6	-45.5	16.0	-9.5	7.0	4.8	-151.7	139.9	-8.8	15.8	-25.3	-23.5
Okt.	6.2	-36.8	55.3	-22.3	-17.8	2.4	-29.3	6.5	-6.0	44.6	3.0	11.7
Nov.	5.1	-26.4	37.0	-9.6	0.6	62.0	-15.5	12.8	-31.4	-1.0	33.7	28.2
Dec.	6.7	-22.9	3.6	-10.9	1.1	-31.5	8.4	-7.5	-11.0	17.8	-46.2	-47.3
2008 Janv.	-15.6	-38.8	15.2	22.8	3.0	15.4	-12.9	21.8	-13.0	-11.7	-13.8	-21.5
Febr.	10.4	-29.9	13.0	-4.3	20.3	18.0	-18.1	-38.7	1.8	14.5	-13.0	-13.8
Marts	-7.1	-18.3	6.4	-19.3	-4.0	7.6	-27.9	33.5	7.4	-4.8	-26.4	-40.9
	12 mēnešu darījumu summa											
2008 Marts	20.5	-373.8	260.3	-153.9	94.1	255.9	-284.1	251.8	-98.7	-102.1	-129.9	-161.6

A34. Galvenie MFI neto ārējo aktīvu norišu pamatā esošie maksājumu bilances darījumi¹⁾

(mljrd. euro; 12 mēnešu darījumu summa)

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmes.

2) Izņemot naudas tirgus fondu akcijas un daļas.

3) Izņemot euro zonas MFI emitētos parāda vērtspapīrus ar termiņu līdz 2 gadiem.

7.5. Preču tirdzniecība

(sezonāli izlīdzināti dati, ja nav norādīts citādi)

1. Vērtības, apjomi un vienības vērtība preču grupu dalījumā

	Kopā (s.n. dati)		Eksports (FOB)					Imports (CIF)					
	Eksports	Imports	Kopā			Papild- postenis: rūpniecības preces	Kopā			Papildposteni			
			Starp- patēriņa preces	Kapitāl- preces	Patēriņa preces		Starp- patēriņa preces	Kapitāl- preces	Patēriņa preces	Rūpniecības preces	Nafta		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	Vērtības (mljrd. euro; 1. un 2. ailei – pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)												
2004	9.0	9.3	1 142.4	543.5	246.4	313.6	995.0	1 075.8	604.6	184.3	256.8	771.2	130.0
2005	7.8	13.4	1 236.8	589.4	269.0	333.9	1 068.7	1 227.4	705.6	208.2	277.1	846.6	187.0
2006	11.6	13.7	1 383.4	669.5	292.5	371.5	1 182.8	1 397.1	833.5	213.2	308.1	943.3	224.5
2007	8.3	5.6	1 497.9	722.0	315.8	395.6	1 275.3	1 473.4	884.1	208.6	325.0	1 009.5	222.0
2006 IV	12.3	7.6	362.8	176.5	76.0	97.0	312.1	356.5	212.4	52.8	79.3	246.4	51.8
2007 I	9.0	5.2	367.3	177.0	77.8	97.1	311.9	358.6	213.0	53.1	80.1	250.8	47.5
II	9.4	3.6	370.2	178.2	78.3	97.9	317.2	360.4	217.7	50.4	79.7	249.0	52.5
III	10.1	6.4	380.6	183.8	79.7	100.6	325.7	375.3	223.7	53.2	83.1	259.2	57.5
IV	5.0	7.1	379.8	183.0	80.0	100.0	320.6	379.1	229.8	52.0	82.1	250.4	64.5
2008 I	6.8	9.8	394.3	.	.	.	328.9	396.4	.	.	.	254.5	.
2007 Okt.	10.6	9.1	128.2	62.2	27.0	33.8	108.4	126.9	75.4	17.9	27.8	84.6	20.2
Nov.	4.7	7.1	127.8	61.3	27.2	33.5	108.6	126.6	76.8	17.4	27.5	83.7	21.6
Dec.	-0.7	4.9	123.8	59.5	25.7	32.7	103.6	125.6	77.6	16.7	26.7	82.1	22.8
2008 Janv.	10.3	12.6	132.2	63.2	27.6	34.7	110.4	133.5	80.8	18.3	27.8	86.0	24.5
Febr.	12.1	10.0	133.0	63.7	27.8	34.4	111.9	131.5	78.4	17.8	26.9	85.6	21.0
Marts	-1.0	6.9	129.1	.	.	.	106.6	131.5	.	.	.	82.9	.
	Apjoma indeksi (2000. g. = 100; 1. un 2. ailei – pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)												
2004	9.0	6.4	117.4	114.9	120.2	118.6	118.6	108.0	104.1	108.8	117.6	109.0	106.2
2005	4.7	5.0	123.5	119.6	129.8	123.7	124.6	114.1	107.5	123.6	123.6	117.1	110.6
2006	7.8	6.0	133.4	130.3	138.4	133.5	134.4	121.0	114.7	126.5	132.9	126.0	110.0
2007	5.9	4.1	141.3	136.0	147.2	140.2	142.0	125.8	118.1	127.1	138.9	133.6	107.0
2006 IV	9.5	5.9	139.3	136.4	143.4	139.3	140.7	125.1	118.9	127.2	136.6	131.0	111.4
2007 I	7.2	6.3	139.8	134.6	145.6	137.8	139.4	126.0	119.4	128.1	137.5	132.7	107.9
II	6.5	3.4	139.4	133.8	145.5	139.0	140.7	124.4	118.1	123.6	137.8	132.0	105.8
III	7.4	5.3	143.1	138.0	148.5	142.2	144.7	126.7	117.7	129.8	140.4	136.4	106.5
IV	2.9	1.4	142.9	137.6	149.3	141.9	143.2	125.9	117.2	126.8	139.8	133.3	107.8
2008 I	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2007 Okt.	8.2	4.4	144.9	140.1	151.9	143.7	145.1	128.1	117.6	131.1	142.6	135.0	107.9
Nov.	2.7	0.9	144.3	138.1	152.9	142.7	145.8	125.7	116.9	126.7	140.8	133.5	105.6
Dec.	-2.6	-1.3	139.6	134.6	143.1	139.2	138.8	123.9	117.1	122.4	135.9	131.5	109.9
2008 Janv.	7.1	2.0	147.3	140.0	152.2	146.9	147.2	128.0	118.7	132.5	139.0	135.3	116.6
Febr.	8.9	-0.3	147.6	140.5	153.8	144.1	148.4	125.7	114.4	128.3	135.4	134.5	99.5
Marts	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	Vienības vērtības indeksi (2000. g. = 100; 1. un 2. ailei – pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)												
2004	-0.1	2.7	97.6	96.6	95.7	101.2	97.3	97.4	98.3	92.3	99.0	96.3	99.6
2005	2.9	8.0	100.4	100.6	96.8	103.3	99.4	105.2	111.1	91.8	101.5	98.5	137.7
2006	3.6	7.4	104.0	104.9	98.7	106.5	102.0	113.0	123.1	91.9	105.1	101.9	166.5
2007	2.3	1.4	106.3	108.4	100.2	108.0	104.1	114.6	126.8	89.5	106.1	102.9	169.2
2006 IV	2.6	1.5	104.5	105.8	99.0	106.6	102.9	111.5	121.0	90.5	105.3	102.4	151.5
2007 I	1.7	-1.0	105.4	107.5	99.8	107.9	103.8	111.4	120.9	90.3	105.6	103.0	143.5
II	2.8	0.2	106.6	108.8	100.5	107.8	104.5	113.3	124.9	88.9	104.9	102.8	162.1
III	2.5	1.0	106.7	108.8	100.3	108.3	104.4	115.9	128.7	89.3	107.3	103.5	176.2
IV	2.0	5.7	106.6	108.7	100.1	107.9	103.8	117.8	132.8	89.4	106.4	102.3	195.2
2008 I	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2007 Okt.	2.2	4.6	106.5	108.8	99.7	108.1	103.9	116.3	130.3	89.3	106.1	102.4	183.1
Nov.	2.0	6.1	106.6	108.8	99.7	107.8	103.6	118.2	133.5	89.6	106.3	102.5	200.0
Dec.	1.9	6.4	106.8	108.4	100.8	107.8	103.8	118.9	134.6	89.4	106.9	102.1	202.6
2008 Janv.	3.1	10.4	108.0	110.7	101.7	108.6	104.3	122.4	138.4	90.1	108.7	103.8	205.5
Febr.	2.9	10.3	108.5	111.2	101.1	109.7	104.9	122.7	139.3	90.7	108.1	104.1	206.3
Marts	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Avots: Eurostat.

7.5. Preču tirdzniecība

(mljrd. euro, ja nav norādīts citādi; sezonāli izlīdzināti dati)

2. Ģeogrāfiskais dalījums

	Kopā	ES27 (ārpus euro zonas)				Krievija	Šveice	Turcija	ASV	Āzijas valstis			Āfrikas valstis	Latīņ-amerikas valstis	Citas valstis
		Dānija	Zviedrija	Lielbritānija	Pārējās ES valstis					Ķīna	Japāna				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	Eksports (FOB)														
2004	1 142.4	25.8	42.1	204.5	133.9	35.9	66.6	31.8	172.7	225.7	40.4	33.3	64.6	40.7	98.1
2005	1 236.8	29.0	45.2	203.3	153.2	43.7	70.8	34.7	185.3	244.2	43.3	34.1	73.4	46.9	107.1
2006	1 383.4	31.7	49.9	216.8	189.9	55.2	77.2	38.8	199.8	271.7	53.7	34.5	77.7	54.4	120.4
2007	1 497.9	33.8	55.3	228.8	219.8	67.0	81.8	40.9	194.8	296.0	60.1	34.2	87.1	61.3	131.2
2006 IV	362.8	8.2	13.2	54.8	51.3	15.7	20.8	9.7	51.2	71.9	14.8	8.7	20.1	14.2	31.7
2007 I	367.3	8.3	13.5	56.6	52.3	15.7	20.5	10.2	49.8	72.2	14.3	8.7	21.4	14.8	32.1
II	370.2	8.4	13.9	56.0	53.8	16.7	20.1	9.9	48.6	73.2	14.9	8.9	21.4	15.4	32.9
III	380.6	8.5	14.2	58.7	56.3	17.2	20.6	10.3	49.4	74.9	15.3	8.5	22.2	15.6	32.6
IV	379.8	8.5	13.7	57.5	57.4	17.5	20.7	10.4	47.0	75.7	15.6	8.2	22.2	15.6	33.7
2008 I	394.3	.	.	.	.	19.2	20.6	11.6	48.6	77.9	16.7	8.4	23.4	16.0	.
2007 Okt.	128.2	2.8	4.7	19.4	19.2	5.8	6.9	3.4	16.2	25.1	5.3	2.7	7.3	5.3	12.0
Nov.	127.8	2.9	4.6	19.2	19.2	5.9	7.0	3.6	15.9	25.2	5.1	2.7	7.3	5.2	12.0
Dec.	123.8	2.8	4.5	18.9	19.0	5.8	6.8	3.4	15.0	25.4	5.2	2.8	7.5	5.0	9.7
2008 Janv.	132.2	3.0	4.6	19.9	20.3	6.2	6.9	4.0	16.5	26.1	5.8	2.9	7.7	5.3	11.6
Febr.	133.0	3.0	4.7	19.2	20.4	6.5	6.9	4.0	16.6	26.2	5.5	2.9	7.9	5.4	12.4
Marts	129.1	.	.	.	.	6.5	6.8	3.7	15.5	25.7	5.5	2.7	7.8	5.3	.
	īpatsvars eksporta kopapjomā (%)														
2007	100.0	2.3	3.7	15.3	14.7	4.5	5.5	2.7	13.0	19.8	4.0	2.3	5.8	4.1	8.8
	Imports (CIF)														
2004	1 075.8	25.4	39.8	144.9	115.5	56.6	53.4	23.2	113.4	309.3	92.4	54.1	72.9	45.2	76.2
2005	1 227.4	26.4	42.3	153.2	127.8	76.3	58.1	25.5	120.2	363.6	118.2	53.2	96.0	53.8	84.2
2006	1 397.1	28.5	47.7	167.2	152.2	95.6	62.3	29.4	125.9	418.6	144.5	57.0	110.5	66.3	93.1
2007	1 473.4	28.1	51.7	167.6	174.4	97.3	67.1	32.2	130.8	444.8	170.0	58.3	112.6	74.5	92.3
2006 IV	356.5	7.1	12.6	40.9	41.0	22.1	16.0	7.6	32.6	108.2	39.8	14.4	27.7	17.4	23.3
2007 I	358.6	7.0	12.9	40.7	41.4	22.6	16.9	7.9	33.5	110.7	42.4	14.9	26.4	18.1	20.6
II	360.4	7.1	12.7	41.5	42.5	23.8	16.5	7.9	32.0	107.4	39.9	14.3	27.0	18.4	23.5
III	375.3	7.3	12.8	42.8	44.9	23.6	17.2	8.1	33.3	114.5	44.6	14.8	28.1	18.8	23.9
IV	379.1	6.7	13.3	42.6	45.7	27.3	16.5	8.3	32.0	112.2	43.2	14.3	31.1	19.2	24.3
2008 I	396.4	.	.	.	.	27.6	16.9	8.4	33.8	115.9	43.3	14.6	33.8	19.1	.
2007 Okt.	126.9	2.3	4.4	14.3	15.4	9.0	5.6	2.7	10.7	37.7	14.8	4.9	9.5	6.4	9.0
Nov.	126.6	2.3	4.5	14.2	15.4	9.2	5.5	2.8	10.9	37.0	14.3	4.6	10.1	6.5	8.4
Dec.	125.6	2.2	4.5	14.1	14.9	9.2	5.4	2.8	10.4	37.5	14.1	4.7	11.4	6.3	6.9
2008 Janv.	133.5	2.3	4.6	14.9	15.9	9.5	5.5	2.8	11.5	39.5	14.9	4.8	11.5	6.5	9.0
Febr.	131.5	2.6	4.7	14.6	16.0	9.0	5.8	2.7	11.0	38.1	14.5	4.9	11.1	6.3	9.5
Marts	131.5	.	.	.	.	9.2	5.6	2.8	11.3	38.3	13.9	4.8	11.2	6.4	.
	īpatsvars importa kopapjomā (%)														
2007	100.0	1.9	3.5	11.4	11.8	6.6	4.6	2.2	8.9	30.2	11.5	4.0	7.6	5.1	6.3
	Saldo														
2004	66.6	0.4	2.3	59.7	18.4	-20.7	13.3	8.6	59.3	-83.6	-52.0	-20.8	-8.4	-4.5	21.9
2005	9.4	2.6	2.9	50.1	25.4	-32.6	12.7	9.2	65.1	-119.5	-74.9	-19.1	-22.6	-6.9	22.9
2006	-13.7	3.2	2.2	49.7	37.7	-40.4	15.0	9.4	74.0	-146.9	-90.8	-22.4	-32.8	-11.9	27.3
2007	24.5	5.7	3.6	61.2	45.3	-30.3	14.7	8.7	64.0	-148.8	-109.9	-24.0	-25.5	-13.2	39.0
2006 IV	6.2	1.1	0.6	13.9	10.4	-6.4	4.8	2.1	18.6	-36.2	-25.0	-5.6	-7.7	-3.2	8.3
2007 I	8.7	1.3	0.6	15.9	10.9	-7.0	3.6	2.3	16.3	-38.5	-28.1	-6.2	-5.1	-3.3	11.5
II	9.8	1.4	1.2	14.5	11.2	-7.1	3.6	2.0	16.6	-34.3	-25.0	-5.4	-5.6	-3.1	9.4
III	5.3	1.2	1.4	15.9	11.5	-6.4	3.4	2.2	16.1	-39.5	-29.2	-6.3	-6.0	-3.2	8.7
IV	0.7	1.8	0.4	14.9	11.7	-9.8	4.2	2.2	15.0	-36.5	-27.6	-6.1	-8.9	-3.6	9.4
2008 I	-2.1	.	.	.	.	-8.4	3.8	3.3	14.9	-38.0	-26.6	-6.1	-10.4	-3.1	.
2007 Okt.	1.3	0.5	0.3	5.1	3.9	-3.2	1.3	0.7	5.4	-12.5	-9.5	-2.2	-2.2	-1.1	3.0
Nov.	1.2	0.6	0.1	5.0	3.8	-3.3	1.5	0.8	5.0	-11.8	-9.2	-1.9	-2.8	-1.2	3.6
Dec.	-1.7	0.7	0.0	4.8	4.1	-3.3	1.4	0.7	4.5	-12.2	-8.8	-2.0	-3.9	-1.3	2.8
2008 Janv.	-1.3	0.7	0.0	5.0	4.3	-3.2	1.4	1.1	5.0	-13.4	-9.1	-2.0	-3.8	-1.1	2.7
Febr.	1.6	0.4	0.0	4.6	4.4	-2.5	1.1	1.2	5.6	-12.0	-9.0	-2.1	-3.3	-0.9	2.9
Marts	-2.4	.	.	.	.	-2.7	1.3	0.9	4.3	-12.6	-8.5	-2.1	-3.4	-1.1	.

Avots: Eurostat.

VALŪTU KURSI

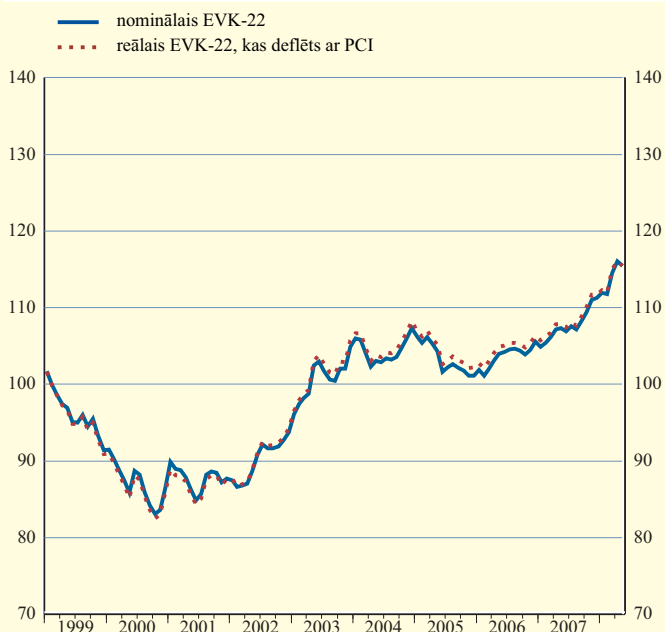
8.1. Efektīvie valūtu kursi¹⁾

(perioda vidējie; 1999. gada 1. ceturkšņa indekss = 100)

	EEK22						EEK42	
	Nominālais kurss	Reālais kurss, kas iegūts, deflējot ar PCI	Reālais kurss, kas iegūts, deflējot ar RCI	Reālā IKP deflators	Reālās vienības darbaspēka izmaksas apstrādes rūpniecībā	Reālās vienības darbaspēka izmaksas tautsaimniecībā	Nominālais kurss	Reālais kurss, kas iegūts, deflējot ar PCI
	1	2	3	4	5	6	7	8
2005	103.3	104.2	102.5	102.2	98.6	101.8	109.7	103.7
2006	103.6	104.6	103.0	102.2	99.4	101.3	110.0	103.4
2007	107.7	108.3	106.9	105.7	102.1	104.5	114.2	106.6
2007 I	105.5	106.2	104.9	103.7	99.8	102.2	112.1	104.9
II	107.1	107.7	106.1	105.2	102.4	104.3	113.5	106.0
III	107.6	108.2	106.8	105.6	101.7	104.4	114.1	106.4
IV	110.5	111.2	109.6	108.2	104.6	107.0	117.0	109.0
2008 I	112.7	113.1	111.3	-	-	-	119.4	110.8
2007 Maijs	107.3	107.9	106.2	-	-	-	113.6	106.1
Jūn.	106.9	107.4	105.9	-	-	-	113.2	105.6
Jūl.	107.6	108.1	106.5	-	-	-	113.9	106.2
Aug.	107.1	107.7	106.4	-	-	-	113.7	106.0
Sept.	108.2	108.9	107.5	-	-	-	114.8	107.0
Okt.	109.4	110.1	108.7	-	-	-	115.8	107.9
Nov.	111.0	111.7	110.0	-	-	-	117.6	109.6
Dec.	111.2	111.7	110.1	-	-	-	117.6	109.4
2008 Janv.	112.0	112.3	110.5	-	-	-	118.3	109.9
Febr.	111.8	112.0	110.5	-	-	-	118.2	109.5
Marts	114.6	115.0	112.9	-	-	-	121.5	112.9
Apr.	116.0	116.1	114.2	-	-	-	123.1	113.9
Maijs	115.5	115.4	113.5	-	-	-	122.4	113.1
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (%)								
2008 Maijs	-0.5	-0.5	-0.6	-	-	-	-0.6	-0.7
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (%)								
2008 Maijs	7.6	7.0	6.8	-	-	-	7.7	6.6

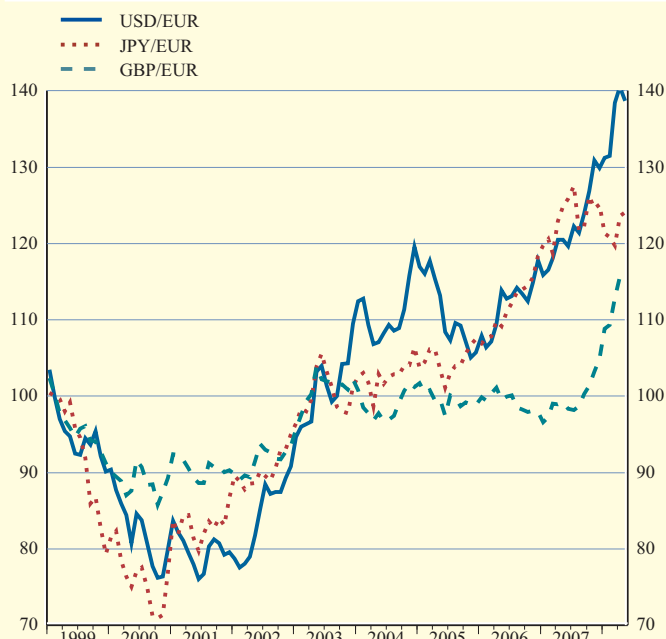
A35. Euro efektīvie kursi

(mēneša vidējie; 1999. gada 1. ceturkšņa indekss = 100)

A36. Divpusējie valūtu kursi

(mēneša vidējie; 1999. gada 1. ceturkšņa indekss = 100)

Avots: ECB.

1) Tirdzniecības partnervalstu grupu definīciju un citu informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

8.2. Divpusējie valūtu kursi

(perioda vidējie; nacionālās valūtas vienības par 1 euro)

	Dānijas krona	Zviedrijas krona	Lielbritānijas sterliņu mārciņa	ASV dolārs	Japānas jēna	Šveices franks	Dienvidko- rejas vona	Honkongas dolārs	Singapūras dolārs	Kanādas dolārs	Norvēģijas krona	Austrālijas dolārs
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2005	7.4518	9.2822	0.68380	1.2441	136.85	1.5483	1 273.61	9.6768	2.0702	1.5087	8.0092	1.6320
2006	7.4591	9.2544	0.68173	1.2556	146.02	1.5729	1 198.58	9.7545	1.9941	1.4237	8.0472	1.6668
2007	7.4506	9.2501	0.68434	1.3705	161.25	1.6427	1 272.99	10.6912	2.0636	1.4678	8.0165	1.6348
2007 III	7.4446	9.2639	0.68001	1.3738	161.90	1.6473	1 274.31	10.7250	2.0841	1.4374	7.9175	1.6229
2007 IV	7.4557	9.2899	0.70782	1.4486	163.83	1.6596	1 334.12	11.2639	2.1061	1.4201	7.8778	1.6279
2008 I	7.4534	9.3996	0.75698	1.4976	157.80	1.6014	1 430.84	11.6737	2.1107	1.5022	7.9583	1.6533
2007 Nov.	7.4543	9.2889	0.70896	1.4684	162.89	1.6485	1 348.46	11.4211	2.1242	1.4163	7.9519	1.6377
2007 Dec.	7.4599	9.4319	0.72064	1.4570	163.55	1.6592	1 356.79	11.3619	2.1108	1.4620	8.0117	1.6703
2008 Janv.	7.4505	9.4314	0.74725	1.4718	158.68	1.6203	1 387.66	11.4863	2.1062	1.4862	7.9566	1.6694
2008 Febr.	7.4540	9.3642	0.75094	1.4748	157.97	1.6080	1 392.57	11.4996	2.0808	1.4740	7.9480	1.6156
2008 Marts	7.4561	9.4020	0.77494	1.5527	156.59	1.5720	1 523.14	12.0832	2.1489	1.5519	7.9717	1.6763
2008 Apr.	7.4603	9.3699	0.79487	1.5751	161.56	1.5964	1 555.98	12.2728	2.1493	1.5965	7.9629	1.6933
2008 Maijs	7.4609	9.3106	0.79209	1.5557	162.31	1.6247	1 613.18	12.1341	2.1259	1.5530	7.8648	1.6382
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (%)											
2008 Maijs	0.0	-0.6	-0.3	-1.2	0.5	1.8	3.7	-1.1	-1.1	-2.7	-1.2	-3.3
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (%)											
2008 Maijs	0.1	1.1	16.3	15.1	-0.6	-1.6	28.7	14.9	3.3	5.0	-3.4	0.0
	Čehijas krona	Igaunijas krona	Latvijas lats	Lietuvas lits	Ungārijas forints	Polijas zlots	Slovākijas krona	Bulgārijas leva	Jaunā Rumānijas leva	Horvātijas kuna	Jaunā Turcijas lira	
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
2005	29.782	15.6466	0.6962	3.4528	248.05	4.0230	38.599	1.9558	3.6209	7.4008	1.6771	
2006	28.342	15.6466	0.6962	3.4528	264.26	3.8959	37.234	1.9558	3.5258	7.3247	1.8090	
2007	27.766	15.6466	0.7001	3.4528	251.35	3.7837	33.775	1.9558	3.3353	7.3376	1.7865	
2007 III	27.941	15.6466	0.6988	3.4528	251.82	3.7900	33.579	1.9558	3.2321	7.3080	1.7685	
2007 IV	26.826	15.6466	0.7005	3.4528	252.86	3.6584	33.424	1.9558	3.4489	7.3281	1.7261	
2008 I	25.564	15.6466	0.6973	3.4528	259.30	3.5759	33.069	1.9558	3.6887	7.2852	1.8036	
2007 Nov.	26.733	15.6466	0.7005	3.4528	254.50	3.6575	33.232	1.9558	3.4739	7.3365	1.7498	
2007 Dec.	26.317	15.6466	0.6975	3.4528	253.18	3.6015	33.404	1.9558	3.5351	7.3178	1.7195	
2008 Janv.	26.050	15.6466	0.6982	3.4528	256.03	3.6092	33.546	1.9558	3.6937	7.3155	1.7322	
2008 Febr.	25.377	15.6466	0.6967	3.4528	262.15	3.5768	33.085	1.9558	3.6557	7.2707	1.7632	
2008 Marts	25.208	15.6466	0.6970	3.4528	259.94	3.5363	32.499	1.9558	3.7194	7.2662	1.9309	
2008 Apr.	25.064	15.6466	0.6974	3.4528	253.75	3.4421	32.374	1.9558	3.6428	7.2654	2.0500	
2008 Maijs	25.100	15.6466	0.6987	3.4528	247.69	3.4038	31.466	1.9558	3.6583	7.2539	1.9408	
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (%)											
2008 Maijs	0.1	0.0	0.2	0.0	-2.4	-1.1	-2.8	0.0	0.4	-0.2	-5.3	
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (%)											
2008 Maijs	-11.1	0.0	0.3	0.0	-0.3	-10.0	-6.7	0.0	11.4	-1.0	7.6	
	Brazīlijas reāls ¹⁾	Ķīnas jauna renminbi	Islandes krona	Indonēzijas rūpija	Malaizijas ringits	Meksikas peso ¹⁾	Jaunzēlan- des dolārs	Filipīnu peso	Krievijas rublis	Dienvid- āfrikas rands	Taizemes bāts	
	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	
2005	3.0360	10.1955	78.23	12 072.83	4.7119	13.5643	1.7660	68.494	35.1884	7.9183	50.068	
2006	2.7333	10.0096	87.76	11 512.37	4.6044	13.6936	1.9373	64.379	34.1117	8.5312	47.594	
2007	2.6603	10.4178	87.63	12 528.33	4.7076	14.9801	1.8627	63.026	35.0183	9.6596	44.214	
2007 III	2.6333	10.3834	86.71	12 705.62	4.7608	15.0578	1.8508	63.035	35.0350	9.7645	43.220	
2007 IV	2.5863	10.7699	88.69	13 374.03	4.8613	15.7217	1.8965	62.330	35.6947	9.8088	45.097	
2008 I	2.6012	10.7268	101.09	13 861.78	4.8325	16.1862	1.8960	61.211	36.3097	11.2736	46.461	
2007 Nov.	2.5920	10.8957	89.34	13 608.92	4.9279	15.9776	1.9231	63.271	35.9174	9.8553	46.120	
2007 Dec.	2.6050	10.7404	90.82	13 620.45	4.8576	15.8096	1.8930	60.556	35.7927	9.9626	44.153	
2008 Janv.	2.6111	10.6568	94.50	13 839.19	4.8090	16.0639	1.9054	60.079	36.0300	10.3101	44.758	
2008 Febr.	2.5516	10.5682	98.06	13 542.26	4.7548	15.8786	1.8513	59.845	36.1357	11.2899	46.085	
2008 Marts	2.6445	10.9833	112.08	14 241.09	4.9455	16.6678	1.9344	64.031	36.8259	12.3712	48.848	
2008 Apr.	2.6602	11.0237	116.65	14 497.21	4.9819	16.5608	1.9960	65.790	37.0494	12.2729	49.752	
2008 Maijs	2.5824	10.8462	117.46	14 436.99	5.0081	16.2402	2.0011	66.895	36.9042	11.8696	49.942	
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (%)											
2008 Maijs	-2.9	-1.6	0.7	-0.4	0.5	-1.9	0.3	1.7	-0.4	-3.3	0.4	
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (%)											
2008 Maijs	-1.9	4.6	38.0	21.0	9.0	11.1	8.5	6.0	5.7	25.1	12.2	

Avots: ECB.

1) Šīm valūtām ECB aprēķina un publicē euro atsaucē kursus ar 2008. gada 1. janvāri. Iepriekšējie dati ir indikatīvi.

NORISES ĀRPUS EURO ZONAS ESOŠAJĀS VALSTĪS

9.1. Citas ES dalībvalstis

(pārmaiņas salīdzināmā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, ja nav norādīts citādi; %)

1. Tautsaimniecības un finanšu norises

	Bulgārija	Čehijas Republika	Dānija	Igaunija	Latvija	Lietuva	Ungārija	Polija	Rumānija	Slovākija	Zviedrija	Lielbritānija
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
SPCI												
2006	7.4	2.1	1.9	4.4	6.6	3.8	4.0	1.3	6.6	4.3	1.5	2.3
2007	7.6	3.0	1.7	6.7	10.1	5.8	7.9	2.6	4.9	1.9	1.7	2.3
2007 III	9.0	2.7	1.0	6.7	10.4	5.9	7.3	2.4	5.1	1.4	1.4	1.8
2007 IV	11.2	4.9	2.2	9.2	13.7	7.9	7.1	3.7	6.8	2.4	2.3	2.1
2008 I	12.4	7.6	3.2	11.3	16.3	10.8	6.9	4.5	8.0	3.4	3.1	2.4
2007 Dec.	11.6	5.5	2.4	9.7	14.0	8.2	7.4	4.2	6.7	2.5	2.5	2.1
2008 Janv.	11.7	7.9	3.0	11.3	15.6	10.0	7.4	4.4	7.3	3.2	3.0	2.2
2008 Febr.	12.2	7.6	3.3	11.5	16.5	10.9	6.7	4.6	8.0	3.4	2.9	2.5
2008 Marts	13.2	7.1	3.3	11.2	16.6	11.4	6.7	4.4	8.7	3.6	3.2	2.5
2008 Apr.	13.4	6.7	3.4	11.6	17.4	11.9	6.8	4.3	8.7	3.7	3.2	3.0
Valdības budžeta deficīts (-)/pārpalikums (+) attiecībā pret IKP (%)												
2005	1.8	-3.6	5.0	1.8	-0.4	-0.5	-7.8	-4.3	-1.2	-2.8	2.2	-3.4
2006	3.0	-2.7	4.8	3.4	-0.2	-0.5	-9.2	-3.8	-2.2	-3.6	2.3	-2.6
2007	3.4	-1.6	4.4	2.8	0.0	-1.2	-5.5	-2.0	-2.5	-2.2	3.5	-2.9
Kopējais valdības parāds attiecībā pret IKP (%)												
2005	29.2	29.7	36.4	4.5	12.4	18.6	61.6	47.1	15.8	34.2	50.9	42.1
2006	22.7	29.4	30.4	4.2	10.7	18.2	65.6	47.6	12.4	30.4	45.9	43.1
2007	18.2	28.7	26.0	3.4	9.7	17.3	66.0	45.2	13.0	29.4	40.6	43.8
Valdības ilgtermiņa obligāciju perioda vidējā peļņas likme (gadā; %)												
2007 Nov.	4.94	4.55	4.21	-	5.12	4.57	6.74	5.70	6.96	4.59	4.22	4.74
2007 Dec.	5.08	4.68	4.33	-	5.10	4.94	6.93	5.86	7.05	4.61	4.31	4.70
2008 Janv.	5.07	4.56	4.15	-	5.71	4.73	7.11	5.81	7.15	4.48	4.09	4.26
2008 Febr.	5.24	4.53	4.08	-	5.11	4.51	7.58	5.82	7.29	4.36	4.02	4.45
2008 Marts	4.85	4.68	4.04	-	5.25	4.36	8.41	5.99	7.34	4.34	3.92	4.42
2008 Apr.	4.80	4.72	4.29	-	5.93	4.59	8.02	5.99	7.35	4.46	4.06	4.62
3 mēnešu darījumu perioda vidējā procentu likme (gadā; %)												
2007 Nov.	6.32	3.73	4.82	5.36	11.69	6.50	7.51	5.36	7.71	4.35	4.61	6.41
2007 Dec.	6.56	4.05	4.92	7.23	10.78	7.07	7.63	5.67	7.93	4.31	4.74	6.36
2008 Janv.	6.55	3.96	4.73	7.03	9.01	5.69	7.78	5.64	8.43	4.32	4.52	5.66
2008 Febr.	6.65	3.94	4.61	6.62	7.52	4.90	-	5.74	9.67	4.28	4.62	5.64
2008 Marts	6.68	4.04	4.81	6.35	6.49	4.82	8.21	6.03	10.54	4.29	4.84	5.89
2008 Apr.	6.77	4.11	5.00	6.33	5.96	5.05	8.54	6.29	11.59	4.28	4.86	5.92
Reālais IKP												
2006	6.3	6.4	3.9	11.2	12.2	7.7	3.9	6.2	7.9	8.5	4.1	2.9
2007	6.2	6.5	1.8	7.1	10.3	8.8	1.3	6.7	6.0	10.4	2.7	3.0
2007 III	4.9	6.4	1.6	6.4	10.9	10.4	1.0	6.3	5.7	9.4	2.6	3.1
2007 IV	6.9	6.6	1.9	4.8	8.1	8.5	0.5	6.7	6.6	14.3	2.6	2.8
2008 I	.	.	.	.	.	6.7	0.7	6.4	8.2	8.7	2.3	2.5
Tekošā konta un kapitāla konta balance attiecībā pret IKP (%)												
2006	-17.1	-2.9	2.7	-13.2	-21.3	-9.6	-5.4	-2.1	-10.5	-7.1	7.8	-3.8
2007	-20.3	-2.0	1.1	-15.8	-20.9	-11.9	-3.9	-2.6	-13.5	-4.7	8.3	-4.0
2007 III	-11.8	-4.4	2.5	-16.5	-24.5	-10.1	-2.8	-2.0	-10.8	-6.3	7.0	-5.6
2007 IV	-25.1	-2.1	0.9	-11.0	-13.2	-10.2	-2.5	-1.8	-13.5	-6.8	9.6	-1.4
2008 I	.	.	.	.	.	-11.1	.	-3.1	-14.1	0.4	12.1	.
Vienības darbaspēka izmaksas												
2006	4.4	1.7	1.7	8.1	15.3	8.8	1.4	-1.0	.	1.7	-0.2	2.6
2007	14.2	.	3.7	18.9	24.9	7.0	6.8	.	.	0.2	4.3	1.4
2007 III	16.7	2.3	4.2	20.7	-	5.9	-	-	-	0.3	3.6	2.0
2007 IV	14.5	1.5	3.1	19.1	-	9.1	-	-	-	-1.6	5.3	2.2
2008 I	.	.	.	.	-	.	-	-	-	5.5	.	.
Reģistrētais bezdarba līmenis attiecībā pret darbaspēku (s.i. dati; %)												
2006	8.9	7.1	3.9	5.9	6.9	5.6	7.5	13.8	7.3	13.4	7.0	5.3
2007	6.9	5.3	3.8	4.7	6.0	4.3	7.4	9.6	6.4	11.1	6.1	5.2
2007 III	6.7	5.1	3.9	4.4	6.0	4.1	7.3	9.2	6.3	11.1	5.9	5.2
2007 IV	6.0	4.8	3.4	4.2	5.4	4.3	7.8	8.6	6.2	10.5	5.9	5.0
2008 I	6.0	4.6	3.1	4.2	5.3	4.6	7.6	8.1	.	10.0	5.6	.
2007 Dec.	5.9	4.7	3.3	4.2	5.3	4.4	7.8	8.3	6.2	10.3	5.8	5.0
2008 Janv.	6.1	4.7	3.2	4.1	5.3	4.6	7.6	8.4	.	10.2	5.7	5.0
2008 Febr.	6.0	4.6	3.1	4.3	5.3	4.6	7.6	8.1	.	10.0	5.6	5.0
2008 Marts	5.9	4.5	3.0	4.2	5.2	4.6	7.6	7.8	.	9.9	5.6	.
2008 Apr.	5.5	4.4	2.7	4.1	5.1	4.4	7.6	7.7	.	10.0	5.4	.

Avoti: Eiropas Komisija (Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorāts un Eurostat), valstu dati, Reuters un ECB aprēķini.

9.2. ASV un Japāna

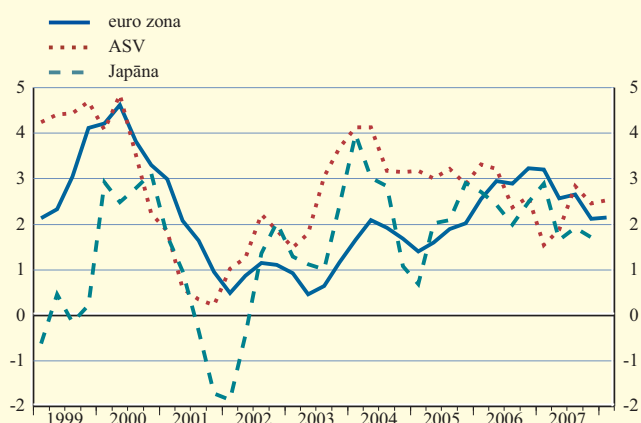
(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, ja nav norādīts citādi; %)

1. Tautsaimniecības un finanšu norises

	Patēriņa cenu indekss	Vienības darbaspēka izmaksas ¹⁾ (apstrādes rūpniecībā)	Reālais IKP	Rūpnieciskās ražošanas indekss (apstrādes rūpniecībā)	Bezdarba līmenis (no darbaspēka; %; s.i. dati)	Plašā nauda ²⁾	3 mēnešu starpbanku noguldījumu gada procentu likme ³⁾	Valdības 10 gadu obligāciju peļņas gada procentu likme ³⁾	Nacionālās valūtas kurss ⁴⁾ attiecībā pret euro	Fiskālā deficīta (-)/ pārpaliku- kuma (+) attiecība pret IKP; %	Kopējā valsts parāda ⁵⁾ attiecība pret IKP; %
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
ASV											
2004	2.7	-0.2	3.6	3.1	5.5	4.7	1.62	4.80	1.2439	-4.4	48.9
2005	3.4	-0.6	3.1	4.2	5.1	4.4	3.56	5.05	1.2441	-3.6	49.2
2006	3.2	1.7	2.9	2.8	4.6	4.8	5.19	5.26	1.2556	-2.6	48.6
2007	2.9	1.9	2.2	1.8	4.6	5.9	5.30	4.81	1.3705	-3.0	49.2
2007 I	2.4	2.8	1.5	0.9	4.5	5.4	5.36	5.27	1.3106	-3.0	49.5
II	2.7	2.9	1.9	1.8	4.5	6.1	5.36	5.78	1.3481	-2.7	48.3
III	2.4	2.3	2.8	2.2	4.7	6.3	5.45	5.34	1.3738	-3.1	48.7
IV	4.0	-0.4	2.5	2.5	4.8	5.8	5.02	4.81	1.4486	-3.3	49.2
2008 I	4.1	-1.3	2.5	1.9	4.9	6.4	3.26	4.24	1.4976	.	.
2008 Janv.	4.3	-	-	2.7	4.9	5.6	3.92	4.37	1.4718	-	-
Febr.	4.0	-	-	1.9	4.8	6.7	3.09	4.47	1.4748	-	-
Marts	4.0	-	-	1.1	5.1	7.0	2.78	4.24	1.5527	-	-
Apr.	3.9	-	-	-0.1	5.0	6.5	2.79	4.59	1.5751	-	-
Maijs	.	-	-	.	.	.	2.69	4.82	1.5557	-	-
Japāna											
2004	0.0	-4.9	2.7	4.8	4.7	1.9	0.05	1.53	134.44	-6.2	156.8
2005	-0.3	-0.6	1.9	1.4	4.4	1.8	0.06	1.66	136.85	-6.7	163.2
2006	0.2	-2.6	2.4	4.5	4.1	1.1	0.30	1.85	146.02	-1.4	159.5
2007	0.1	.	2.0	2.8	3.8	1.6	0.79	1.70	161.25	.	.
2007 I	-0.1	-2.2	3.2	3.0	4.0	1.0	0.62	1.85	156.43	.	.
II	-0.1	.	1.8	2.3	3.8	1.5	0.69	2.11	162.89	.	.
III	-0.1	.	1.9	2.6	3.8	1.9	0.89	1.88	161.90	.	.
IV	0.5	.	1.4	3.4	3.8	2.0	0.96	1.70	163.83	.	.
2008 I	1.0	.	1.1	2.3	3.9	2.2	0.92	1.48	157.80	.	.
2008 Janv.	0.7	.	-	2.9	3.8	2.1	0.89	1.63	158.68	-	-
Febr.	1.0	.	-	5.1	3.9	2.3	0.90	1.60	157.97	-	-
Marts	1.2	.	-	-0.6	3.8	2.3	0.97	1.48	156.59	-	-
Apr.	0.8	.	-	1.8	4.0	1.8	0.92	1.76	161.56	-	-
Maijs	.	.	-	.	.	.	0.92	2.00	162.31	-	-

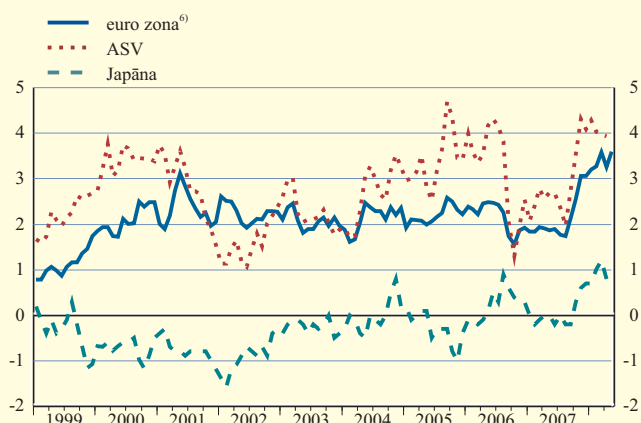
A37. Reālais iekšzemes kopprodukts

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, ceturkšņa dati)

A38. Patēriņa cenu indeksi

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, mēneša dati)

Avoti: Valstu dati (1., 2. (ASV), 3., 4., 5. (ASV), 6., 9. un 10. aile); OECD (2. aile (Japāna)); Eurostat (5. aile (Japāna), euro zonas valstu attēlu dati); Reuters (7. un 8. aile); ECB aprēķini (11. aile).

1) Par ASV – sezonāli izlīdzināti dati.

2) Perioda vidējās vērtības; M2 ASV, M2 + noguldījumu sertifikāti Japānai.

3) Procenti gadā. Sīkāku informāciju par 3 mēnešu starpbanku noguldījumu procentu likmi sk. 4.6. sadaļā.

4) Sīkāku informāciju sk. 8.2. sadaļā.

5) Kopējais konsolidētais valdības parāds (perioda beigās).

6) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmes.

ATTĒLU SARAKSTS

A1.	Monetārie rādītāji	S12
A2.	M3 neietilpstošie bilances posteņi	S12
A3.	Monetāro rādītāju sastāvdaļas	S13
A4.	Ilgāka termiņa finanšu saistību sastāvdaļas	S13
A5.	Aizdevumi finanšu starpniekiem un nefinanšu sabiedrībām	S14
A6.	Mājsaimniecībām izsniegtie kredīti	S15
A7.	Aizdevumi valdībai un ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem	S16
A8.	Noguldījumu kopējais atlikums sektoru dalījumā	S17
A9.	Noguldījumu kopējais atlikums un M3 iekļautie noguldījumi sektoru dalījumā	S17
A10.	Noguldījumu kopējais atlikums sektoru dalījumā	S18
A11.	Noguldījumu kopējais atlikums un M3 iekļautie noguldījumi sektoru dalījumā	S18
A12.	Valdības un ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu noguldījumi	S19
A13.	MFI vērtspapīru turējumi	S20
A14.	Kopējie ieguldījumu fondu aktīvi	S24
A15.	Euro zonas rezidentu emitēto apgrozībā esošo neakciju vērtspapīru kopapjoms un emisiju bruto kopapjoms	S35
A16.	Sezonāli izlīdzinātais un neizlīdzinātais neakciju vērtspapīru emisiju neto apjoms	S37
A17.	Ilgtermiņa parāda vērtspapīru gada pieauguma temps emitentu sektoru dalījumā visās valūtās kopā	S38
A18.	Īstermiņa parāda vērtspapīru gada pieauguma temps emitentu sektoru dalījumā visās valūtās kopā	S39
A19.	Euro zonas rezidentu emitēto kotēto akciju gada pieauguma temps	S40
A20.	Kotēto akciju emisiju bruto apjoms emitentu sektoru dalījumā	S41
A21.	No jauna piesaistītie noguldījumi ar noteikto termiņu	S43
A22.	No jauna izsniegtie kredīti ar mainīgo procentu likmi un procentu likmes darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam	S43
A23.	Euro zonas naudas tirgus procentu likmes	S44
A24.	3 mēnešu naudas tirgus procentu likmes	S44
A25.	Euro zonas tagadnes darījumu peļņas likmju līknes	S45
A26.	Euro zonas tagadnes darījumu procentu likmes un procentu likmju starpības	S45
A27.	<i>Dow Jones EURO STOXX Broad, Standard & Poor's 500 un Nikkei 225</i>	S46
A28.	Deficīts, aizņemšanās nepieciešamība un parāda pārmaiņas	S59
A29.	Māstrihtas parāds	S59
A30.	Maksājumu bilances tekošais konts	S60
A31.	Maksājumu balance. Preces	S61
A32.	Maksājumu balance. Pakalpojumi	S61
A33.	Maksājumu balance. Neto tiešās investīcijas un portfeļieguldījumi	S64
A34.	Galvenie MFI neto ārējo aktīvu norišu pamatā esošie maksājumu bilances darījumi	S69
A35.	Euro efektīvie kursi	S72
A36.	Divpusējie valūtu kursi	S72
A37.	Reālais iekšzemes kopprodukts	S75
A38.	Patēriņa cenu indeksi	S75

TEHNISKĀS PIEZĪMES

EURO ZONAS VALSTU PĀRSKATAM

MONETĀRO NORIŠU PIEAUGUMA TEMPA APRĒĶINS

Vidējo pieauguma tempu ceturksnī, kas beidzas ar mēnesi t, aprēķina šādi:

$$a) \left(\frac{0.5I_t + \sum_{i=1}^2 I_{t-i} + 0.5I_{t-3}}{0.5I_{t-12} + \sum_{i=1}^2 I_{t-i-12} + 0.5I_{t-15}} - 1 \right) \times 100$$

kur I_t ir izlīdzināto atlikumu indekss mēnesī t (sk. arī tālāk). Līdzīgi aprēķina arī vidējo pieauguma tempu gadā, kas beidzas ar mēnesi t:

$$b) \left(\frac{0.5I_t + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i} + 0.5I_{t-12}}{0.5I_{t-12} + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i-12} + 0.5I_{t-24}} - 1 \right) \times 100$$

2.1.–2.6. SADAĻA

DARĪJUMU APJOMU APRĒĶINĀŠANA

Mēneša darījumu apjomus aprēķina kā mēneša atlikumu starpību, veicot pārklasificēšanas, pārējās pārvērtēšanas, valūtas kursu svārstību un jebkuru citu ar darījumiem nesaistītu pārmaiņu korekciju.

Ja L_t ir atlikums mēneša t beigās, C_t^M ir mēnesī t veiktās pārklasificēšanas korekcija, E_t^M ir valūtas kursa korekcija un V_t^M ir pārējās pārvērtēšanas korekcijas, tad darījumu apjomus F_t^M mēnesī t nosaka šādi:

$$c) F_t^M = (L_t - L_{t-1}) - C_t^M - E_t^M - V_t^M$$

Līdzīgi nosaka arī ceturkšņa darījumu apjomus F_t^Q ceturksnī, kas beidzas ar mēnesi t:

$$d) F_t^Q = (L_t - L_{t-3}) - C_t^Q - E_t^Q - V_t^Q$$

kur L_{t-3} ir atlikums mēneša t-3 beigās (iepriekšējā ceturkšņa beigās) un C_t^Q , piemēram,

ir ceturksnī, kas beidzas ar mēnesi t, veiktā pārklasificēšanas korekcija.

Tām ceturkšņa laikrindām, par kurām pašlaik ir pieejami mēneša dati (sk. tālāk), ceturkšņa darījumu apjomus var aprēķināt, summējot ceturkšņa trijos mēnešos veiktos darījumus.

PIEAUGUMA TEMPA APRĒĶINĀŠANA MĒNEŠA LAIKRINDĀM

Pieauguma tempu var aprēķināt no darījumiem vai no izlīdzināto atlikumu indeksa. Ja F_t^M un L_t nosaka tāpat kā iepriekš, tad izlīdzināto atlikumu indekss I_t mēnesī t ir:

$$e) I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{F_t^M}{L_{t-1}} \right)$$

Pašlaik par indeksa bāzi (sezonāli neizlīdzinātām laikrindām) ir noteikts 2006. gada decembris = 100. Izlīdzināto atlikumu indeksa laikrindas pieejamas ECB interneta lapā (www.ecb.int) sadaļas "Statistika" apakšsadaļā "Nauda, banku darbība un finanšu tirgi".

Gada pieauguma tempu a_t mēnesī t, t.i., pārmaiņas 12 mēnešos, kas beidzas ar mēnesi t, var aprēķināt, izmantojot vienu no divām formulām:

$$f) a_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + \frac{F_{t-i}^M}{L_{t-i-1}} \right) - 1 \right] \times 100$$

$$g) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Gada pieauguma temps attiecas uz norādītā perioda beigām, ja nav noteikts citādi. Piemēram, 2002. gadam procentuālās pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu aprēķina ar formulu g), dalot 2002. gada decembra indeksu ar 2001. gada decembra indeksu.

Pieauguma tempu atsevišķos gada periodos var noteikt, piemērojot formulu g). Piemēram, mēneša pieauguma tempu a_t^M var aprēķināt ar formulu:

$$h) a_t^M = \left(\frac{I_t}{I_{t-1}} - 1 \right) \times 100$$

Visbeidzot, rādītāja M3 gada pieauguma tempa triju mēnešu mainīgo vidējo vērtību (centrētu) aprēķina kā $(a_{t+1} + a_t + a_{t-1})/3$, kur a_t nosaka tāpat kā iepriekš formulā f) vai g).

PIEAUGUMA TEMPA APRĒĶINĀŠANA CETURKŠŅA LAIKRINDĀM

Ja F_t^Q un L_{t-3} nosaka tāpat kā iepriekš, tad izlīdzināto atlikumu indeksu I_t ceturksnim, kas beidzas ar mēnesi t , nosaka šādi:

$$i) I_t = I_{t-3} \times \left(1 + \frac{F_t^Q}{L_{t-3}} \right)$$

Gada pieauguma tempu četros ceturkšņos, kas beidzas ar mēnesi t , t.i., a_p , var aprēķināt, izmantojot formulu g).

EURO ZONAS VALSTU MONETĀRĀS STATISTIKAS SEZONĀLĀ IZLĪDZINĀŠANA¹

Izmantotā pieeja pamatojas uz multiplikatīvo dekompozīciju (sadalīšanu) ar X-12-ARIMA.² Sezonālā izlīdzināšana var ietvert nedēļas vienas dienas izlīdzināšanu, un dažām laikrindām to veic netieši, kombinējot komponentes lineāri. Konkrēti šo pieeju izmanto rādītājam M3, ko nosaka, summējot sezonāli izlīdzinātas laikrindas M1, M2 mīnus M1 un M3 mīnus M2.

Vispirms sezonālās izlīdzināšanas procedūras piemēro izlīdzināto atlikumu indeksam.³ Pēc tam iegūtos sezonālo faktoru aprēķinus piemēro pārklasificēšanas un pārvērtēšanas rezultātā iegūtajiem apjomiem un izlīdzināšanai, no kuras savukārt iegūst sezonāli izlīdzinātus darījumus. Sezonālos (un kotācijas dienas) faktorus pārskata reizi gadā vai pēc nepieciešamības.

3.1.–3.5. SADAĻAI

IZLIETOJUMA UN RESURSU VIENĀDĪBA

3.1. tabulā sniegtie dati atbilst bilances pamatvienādojumam. Attiecībā uz nefinanšu darījumiem kopējais izlietojums vienāds ar kopējiem resursiem katrai darījumu kategorijai. Tāpat arī finanšu kontā šo bilances vienādojumu atspoguļo katrai finanšu instrumentu kategorijai – kopējie darījumi ar finanšu aktīviem vienādi ar kopējiem darījumiem ar pasīviem. Aktīvu citu pārmaiņu kontā un finanšu bilancēs kopējie finanšu aktīvi vienādi ar kopējiem pasīviem katrai finanšu instrumentu kategorijai, izņemot monetāro zeltu un Speciālās aizņēmuma tiesības, kas pēc definīcijas nav neviena sektora pasīvi.

BALANSPOSTEŅU APRĒĶINĀŠANA

3.1. un 3.2. tabulā iekļautos katra konta balansposteņus aprēķina šādi.

Tirdzniecības bilance vienāda ar preču un pakalpojumu importu mīnus eksports salīdzinājumā ar euro zonas kontos iekļautajām pārējām pasaules valstīm.

Neto darbības rezultātu un dažādus ienākumus nosaka tikai rezidentu sektoriem un aprēķina kā bruto pievienoto vērtību (iekšzemes kopprodukts tirgus cenās euro zonai) mīnus atlīdzība nodarbinātajiem (izlietojums), mīnus citi ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas

1 Detalizētu informāciju sk. *Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area*, ECB (2000. gada augusts) un ECB interneta lapā (www.ecb.europa.eu) sadaļas "Statistika" apakšsadaļā "Nauda, banku darbība un finanšu tirgi".

2 Detalizētu informāciju sk. Findley, D., Monsell, B., Bell, W., Otto, M. and Chen, B.C. (1998), "New Capabilities and Methods of the X-12-ARIMA Seasonal Adjustment Program", *Journal of Business and Economic Statistics*, 16, 2, pp. 127–152 vai X-12-ARIMA Reference Manual, Time Series Staff, Bureau of the Census, Washington D.C.

Iekšējām vajadzībām izmanto arī uz modeli pamatoto pieeju TRAMO-SEATS. Detalizētu informāciju par TRAMO-SEATS sk. Gomez, V. and Maravall, A. (1996), "Programs TRAMO and SEATS: Instructions for the User", Banco de España, Working Paper No. 9628, Madrid.

3 No tā var secināt, ka sezonāli izlīdzinātajām laikrindām bāzes perioda indeksa, t.i., 2001. gada decembra, līmenis parasti atšķiras no 100, atspoguļojot attiecīgā mēneša sezonālītāti.

(izlietojums), mīnus pamatkapitāla patēriņš (izlietojums).

Neto nacionālo ienākumu nosaka tikai rezidentu sektoriem un aprēķina kā neto darbības rezultātu un dažādus ienākumus plus atlīdzība nodarbinātajiem (resursi), plus ražošanas nodokļi, mīnus subsīdijas (resursi), plus tīrie īpašuma ienākumi (resursi mīnus izlietojums).

Neto rīcībā esošos ienākumus arī nosaka tikai rezidentu sektoriem un aprēķina kā neto nacionālo ienākumu plus tīrie ienākuma un mantas kārtējie nodokļi (resursi mīnus izlietojums), plus neto sociālās iemaksas (resursi mīnus izlietojums), plus neto sociālie pabalsti, kas nav sociālie pārvedumi natūrā (resursi mīnus izlietojums), plus neto citi kārtējie pārvedumi (resursi mīnus izlietojums).

Neto uzkrājumus nosaka rezidentu sektoriem un aprēķina kā neto rīcībā esošos ienākumus plus neto korekcija sakarā ar mājsaimniecību neto kapitāla pārmaiņām pensiju fondu rezervēs (resursi mīnus izlietojums), mīnus galapatēriņa izdevumi (izlietojums). Pārējām valstīm tekošo ārējo kontu sagatavo kā tirdzniecības bilanci plus visi tīrie ienākumi (resursi mīnus izlietojums).

Neto aizdevumus/neto aizņēmumus aprēķina no kapitāla konta kā neto uzkrājumus plus neto kapitāla pārvedumi (resursi mīnus izlietojums) mīnus kopējā kapitāla veidošana (izlietojums), mīnus neražoto nefinanšu aktīvu iegāde mīnus pārdošana (izlietojums), plus pamatkapitāla patēriņš (resursi). Finanšu kontā tos var arī aprēķināt kā kopējos darījumus ar finanšu aktīviem mīnus kopējie darījumi ar pasīviem (ko sauc arī par darījumu radītajām tīrās finanšu vērtības (līdzekļu) pārmaiņām). Mājsaimniecību un nefinanšu sabiedrību sektorā starp šiem balansposteniem, ko aprēķina attiecīgi no kapitāla konta un finanšu konta, pastāv statistiskā neatbilstība.

Tīrās vērtības (līdzekļu) pārmaiņas aprēķina kā uzkrājumu un kapitāla pārvedumu radītās tīrās vērtības (līdzekļu) pārmaiņas plus citas tīrās

finanšu vērtības (līdzekļu) pārmaiņas. Šajā kontā pašlaik nav ietvertas citas nefinanšu aktīvu pārmaiņas, tāpēc ka dati nav pieejami.

Tīro finanšu vērtību (līdzekļu) aprēķina kā kopējos finanšu aktīvus mīnus kopējie pasīvi, turpretī tīrās finanšu vērtības (līdzekļu) pārmaiņas vienādas ar darījumu radīto tīrās finanšu vērtības (līdzekļu) pārmaiņu (aizdevumi/tīrie aizņēmumi no finanšu konta) un citu tīrās finanšu vērtības (līdzekļu) pārmaiņu summu.

Visbeidzot, darījumu radītās tīrās finanšu vērtības (līdzekļu) pārmaiņas aprēķina kā kopējos darījumus ar finanšu aktīviem mīnus kopējie darījumi ar pasīviem, un citas tīrās finanšu vērtības (līdzekļu) pārmaiņas aprēķina kā kopējās citas finanšu aktīvu pārmaiņas mīnus kopējās citas pasīvu pārmaiņas.

4.3. UN 4.4. SADAĻAI

PARĀDA VĒRTSPAPĪRU UN KOTĒTO AKCIJU APJOMA KĀPUMA TEMPĀ APRĒĶINĀŠANA

Apjoma kāpuma tempu aprēķina, pamatojoties uz finanšu darījumiem, un tāpēc netiek ņemtas vērā pārklasificēšanas, pārvērtēšanas, valūtas kursu svārstības un jebkuras citas ar darījumiem nesaistītas pārmaiņas. To var aprēķināt no darījumiem vai no nosacīto apjomu indeksa. Ja N_t^M ir darījumi (neto emisijas) mēnesī t un L_{t-1} ir apgrozībā esošo vērtspapīru apjoms mēneša t beigās, tad nosacīto apjomu indeksu I_t mēnesī t nosaka šādi:

$$j) \quad I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{N_t}{L_{t-1}} \right)$$

Ir noteikts, ka indeksa bāze 2001. gada decembrī vienāda ar 100. Izmantojot vienu no divām formulām, var aprēķināt apjoma kāpuma tempu a_t mēnesī t , kas atbilst pārmaiņām, kuras notikušas 12 mēnešos, kas beidzas ar mēnesi t :

4 Detalizētu informāciju sk. *Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area*, ECB (2000. gada augusts) un ECB interneta lapā (www.ecb.europa.eu) sadaļas "Statistika" apakšsadaļā "Nauda, banku darbība un finanšu tirgi".

$$k) a_t = \left[\prod_{i=0}^5 \left(1 + \frac{N_{t-i}^M}{L_{t-1-i}} \right) - 1 \right] \times 100$$

$$l) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Neakciju vērtspapīru apjoma kāpuma tempa aprēķināšanai izmanto tādu pašu metodi kā monetāro rādītāju aprēķināšanai, "F" vietā lietojot "N", kas ir vienīgā atšķirība. Tā dara, lai atšķirtu dažādos veidus, kā nosaka "neto emisijas" vērtspapīru emisijas statistikai un aprēķinātajiem ekvivalentajiem "darījumiem", kurus izmanto monetārajos rādītājos.

Vidējo pieauguma tempu ceturksnī, kas beidzas ar mēnesi t, aprēķina šādi:

$$m) \left(\frac{0.5I_t + \sum_{i=1}^2 I_{t-i} + 0.5I_{t-3}}{0.5I_{t-12} + \sum_{i=1}^2 I_{t-i-12} + 0.5I_{t-15}} - 1 \right) \times 100$$

kur I_t ir nosacīto apjomu indekss mēnesī t. Līdzīgi aprēķina arī vidējo pieauguma tempu gadā, kas beidzas ar mēnesi t:

$$n) \left(\frac{0.5I_t + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i} + 0.5I_{t-12}}{0.5I_{t-12} + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i-12} + 0.5I_{t-24}} - 1 \right) \times 100$$

4.3. sadaļā izmantoto aprēķina formulu lieto arī 4.4. sadaļā, un tā līdzīgi pamatojas uz monetārajiem rādītājiem izmantoto formulu. 4.4. sadaļa pamatota uz tirgus vērtībām, un aprēķinu bāze ir finanšu darījumi, kuros netiek ņemtas vērā pārklasificēšanas, pārvērtēšanas vai jebkuras citas ar darījumiem nesaistītas pārmaiņas. Valūtas kursu svārstības nav iekļautas, jo visas ietvertās kotētās akcijas denominētas euro.

VĒRTSPAPĪRU EMISIJU STATISTIKAS SEZONĀLĀ IZLĪDZINĀŠANA⁴

Izmantotā pieeja pamatojas uz multiplikatīvo dekompozīciju (sadališanu) ar X-12-ARIMA. Kopējo vērtspapīru emisiju sezonālo izlīdzināšanu veic netieši kā sektora un termiņu komponentu dalījuma lineāro kombināciju.

Sezonālās izlīdzināšanas procedūras piemēro nosacīto apjomu indeksam. Pēc tam iegūtos sezonālo faktoru novērtējumus piemēro apgrozībā esošiem apjomiem, no kuriem iegūst sezonāli izlīdzinātās neto emisijas. Sezonālos faktorus pārskata reizi gadā vai pēc nepieciešamības.

Tāpat kā parādīts l) un m) formulā, izmantojot vienu no divām formulām, var aprēķināt apjoma kāpuma tempu a_t mēnesī t, kas atbilst pārmaiņām, kuras notikušas 6 mēnešos, kas beidzas ar mēnesi t:

$$o) a_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + \frac{N_{t-i}^M}{L_{t-1-i}} \right) - 1 \right] \times 100$$

$$p) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-6}} - 1 \right) \times 100$$

5.1. SADAĻAS I. TABULAI

SPCI SEZONĀLĀ IZLĪDZINĀŠANA⁴

Izmantotā pieeja pamatojas uz multiplikatīvo dekompozīciju (sadališanu) ar X-12-ARIMA (sk. 2. zemsvītras piezīmi S78. lpp.). Euro zonas valstīm kopējā SPCI sezonālā izlīdzināšana notiek netieši, summējot euro zonas valstu apstrādātās pārtikas, neapstrādātās pārtikas, neenerģijas rūpniecības preču un pakalpojumu sezonāli izlīdzinātās laukrindas. Enerģiju iekļauj, neveicot izlīdzināšanu, jo nav pieejami statistiskie dati par tās sezonālītāti. Sezonālos faktorus pārskata reizi gadā vai pēc nepieciešamības.

⁴ Detalizētu informāciju sk. *Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area*, ECB (2000. gada augusts) un ECB interneta lapā (www.ecb.int) sadaļas "Statistika" apakšsadaļā "Nauda, banku darbība un finanšu tirgi".

7.1. SADAĻAS 2. TABULAI**MAKSĀJUMU BILANCES TEKOŠĀ KONTA
SEZONĀLĀ IZLĪDZINĀŠANA**

Pieeja pamatojas uz multiplikatīvo dekompozīciju (sadališanu) ar X-12-ARIMA (sk. 2. zemsvītras piezīmi S78. lpp.). Iepriekš izlīdzina neapstrādātos datus par precēm, pakalpojumiem un ienākumiem, lai tādējādi ņemtu vērā darbadienu skaita ietekmi. Izlīdzināto darbadienu skaitu koriģē atbilstoši valsts svētkiem. Lieldienu ietekmes dēļ iepriekš izlīdzina arī informāciju par preču iegādes kredītiem. Minētos posteņus sezonāli izlīdzina, izmantojot iepriekš izlīdzinātās laikrindas. Kopējo tekošo kontu sezonāli izlīdzina, apkopojot euro zonas valstu sezonāli izlīdzinātās preču, pakalpojumu, ienākumu un kārtējo pārvedumu laikrindas. Sezonālos (un kotācijas dienu) faktorus pārskata reizi pusgadā vai pēc nepieciešamības.

7.3. SADAĻAI**PIEAUGUMA TEMPA APRĒĶINĀŠANA
CETURKŠŅA UN GADA LAIKRINDĀM**

Gada pieauguma temps ceturksnim t tiek aprēķināts, pamatojoties uz ceturkšņa darījumiem (F_t) un pozīcijām (L_t):

$$a_t = \left(\prod_{i=t-3}^t \left(1 + \frac{F_i}{L_{i-1}} \right) - 1 \right) \times 100$$

Gada laikrindu pieauguma temps ir vienāds ar gada pēdējā ceturkšņa pieauguma tempu.

VISPĀRĒJĀS PIEZĪMES

"Mēneša Biļetena" sadaļa "Euro zonas statistika" sniedz euro zonas statistisko informāciju kopumā. Sīkāka dalījuma un ilgāka perioda dati, kuriem pievienotas skaidrojošas piezīmes, pieejami ECB interneta lapas (www.ecb.europa.eu) sadaļā "Statistika". Tas nodrošina lietotājiem izdevīgu piekļuvi datiem, izmantojot ECB Statistisko datu noliktu (<http://sdw.ecb.int>), kam ir meklēšanas un lejupielādes iespēja. Papildpakalpojumi, kas pieejami iedaļā "Datu pakalpojumi", ietver pārlūkprogrammas saskarni ar meklēšanas iekārtām, nodrošina piekļuves iespēju dažādiem datiem un tiešu datu lejuplādēšanas iespēju koncentrētu *Comma Separated Value* (CSV) datņu veidā. Sīkāku informāciju var iegūt, lietojot e-pasta adresi: statistics@ecb.europa.eu.

Pēdējais termiņš statistisko datu iekļaušanai "Mēneša Biļetenā" ir diena pirms mēneša pirmās ECB Padomes sēdes. Šajā izdevumā iekļauto datu aktualizēšanas pēdējais termiņš bija 2008. gada 5. marts.

Ja nav norādīts citādi, visas 2008. gada novērojumu ietverošās datu laikrindas pilnībā aptver *Euro15* (t.i., euro zonas, ieskaitot Kipru un Maltu) visas datu laikrindas. Procentu likmju, monetārās statistikas un SPCI (kā arī konsekvences nolūkā M3 sastāvdaļu un atbilstošo bilances posteņu un SPCI sastāvdaļu) statistisko datu laikrindās ietverti dati atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Tas tiek norādīts ar zemsivītras piezīmi attiecīgajās vietās tabulās. Šādos gadījumos, ja pamatdati ir pieejami, 2001., 2007. un 2008. gada absolūtajās un procentuālajās pārmaiņās, kas aprēķinātas, izmantojot 2000., 2006. un 2007. gada bāzi, lietota tāda laikrinda, kurā ņemta vērā ietekme, ko radīja attiecīgi Grieķijas, Slovēnijas, kā arī Kipras un Maltas pievienošanās euro zonai. Vēsturiskie dati par euro zonu, pirms tai pievienojās Kipra un Malta, pieejami ECB interneta lapā (<http://www.ecb.europa.eu/stats/services/downloads/html/index.en.html>).

Statistisko datu laikrindas, kas attiecas uz euro zonas mainīgo sastāvu, balstītas uz euro zonas sastāvu laikā, par kuru dati iesniegti. Tādējādi dati pirms 2001. gada attiecas uz *Euro11*, t.i., šādām

11 ES dalībvalstīm: Beļģiju, Vāciju, Īriju, Spāniju, Franciju, Itāliju, Luksemburgu, Nīderlandi, Austriju, Portugāli un Somiju. 2001.–2006. gada dati attiecas uz *Euro12*, t.i., *Euro11* un Grieķiju. 2007. gada dati attiecas uz *Euro13*, t.i., *Euro12* un Slovēniju, bet dati, sākot ar 2008. gadu, attiecas uz *Euro15*, t.i., *Euro13* un Kipru un Maltu.

Ievērojot to, ka Eiropas valūtas vienības (ECU) struktūra neatbilst to valstu bijušo valūtu struktūrai, kuras ieviesušas vienoto valūtu, no iesaistīto valstu nacionālās valūtas ekijos pirms 1999. gada konvertētās summas atbilstoši pašreizējām ekija konvertācijas likmēm ietekmē to ES dalībvalstu valūtu kursu svārstības, kuras nav ieviesušas euro. Lai izvairītos no šādas ietekmes uz monetāro statistiku, 2.1.–2.8. sadaļā sniegtie dati par periodu pirms 1999. gada izteikti vienībās, kas konvertētas no nacionālajām valūtām saskaņā ar to negrozāmiem kursiem attiecībā pret euro, kuri noteikti 1998. gada 31. decembrī. Ja nav norādīts citādi, cenu un izmaksu statistika pirms 1999. gada iegūta, pamatojoties uz nacionālajā valūtā izteiktiem datiem.

Ja iespējams, izmantota apkopošanas vai apvienošanas metode (ieskaitot starpvalstu datu apvienošanu).

Jaunākie dati bieži ir provizoriski un var tikt precizēti. Noapaļošanas rezultātā var rasties kopsummā un to komponentu neatbilstība.

Grupu "Citas ES dalībvalstis" veido Bulgārija, Čehijas Republika, Dānija, Igaunija, Latvija, Lietuva, Ungārija, Polija, Rumānija, Slovākija, Zviedrija un Lielbritānija.

Vairākumā gadījumu tabulās lietotā terminoloģija atbilst starptautiskajiem standartiem, piemēram, Eiropas Kontu sistēmas (EKS 95) un SVF Maksājumu bilances rokasgrāmatas standartiem. Darījumi attiecas uz labprātīgām apmaiņām (tieši aprēķinātām vai atvasinātām), bet plūsmas ietver arī atlikumu summu pārmaiņas, kas radušās sakarā ar cenu un valūtas kursa pārmaiņām, norakstītiem apjomiem un citām pārmaiņām.

Tabulās apzīmējums "līdz (x) gadiem" nozīmē "līdz (x) gadiem ieskaitot".

PĀRSKATS

Galveno euro zonas valstu rādītāju pārmaiņas apkopotas pārskata tabulā.

MONETĀRĀS POLITIKAS STATISTIKA

1.4. sadaļā sniegta obligāto rezervju un likviditātes faktoru statistika. Gada un ceturkšņa novērojumi attiecas uz gada vai ceturkšņa pēdējā rezervju prasību izpildes perioda vidējiem rādītājiem. Līdz 2003. gada decembrim rezervju prasību izpildes periods sākās mēneša 24. datumā un turpinājās līdz nākamā mēneša 23. datumam. 2003. gada 23. janvārī ECB paziņoja par darbības organizēšanas grozījumiem, kas stājās spēkā 2004. gada 10. martā. Šo pārmaiņu rezultātā rezervju prasību izpildes periodi sākas tās galvenās refinansēšanas operācijas (GRO) norēķinu dienā, kas tiek veikta pēc Padomes sēdes, kurā paredzēts sniegt monetārās politikas nostājas mēneša novērtējumu. Laika posms no 2004. gada 24. janvāra līdz 9. martam tika noteikts kā rezervju prasību izpildes pārejas periods.

1.4. sadaļas 1. tabula atspoguļo rezervju prasību izpildei pakļauto kredītiestāžu rezervju bāzes komponentus. Rezervju bāzē neietilpst saistības pret citām kredītiestādēm, kas pakļautas ECBS obligāto rezervju sistēmai, ECB un tām nacionālajām centrālajām bankām (NCB), kuras ir ECBS dalībnieces. Ja kredītiestāde nevar sniegt pierādījumus, par kādu summu tā emitējusi parāda vērtspapīrus ar termiņu līdz 2 gadiem, kuri atrodas minēto iestāžu turējumā, tā var atskaitīt noteiktu šo saistību procentuālo daļu no savas rezervju bāzes. Līdz 1999. gada novembrim rezervju bāzes aprēķinā tika izmantota 10%, bet pēc tam – 30% norma.

1.4. sadaļas 2. tabula atspoguļo pabeigto rezervju prasību izpildes periodu vidējos datus.

Rezervju prasību apjomu katrai kredītiestādei vispirms aprēķina, piemērojot atbilstošo saistību kategoriju rezervju normu rezervju prasībām pakļautajām saistībām, izmantojot katra kalendārā mēneša beigu bilances datus. Pēc tam katra kredītiestāde no šīs summas atskaita vienreizēju atvieglojumu summu 100 000 euro apjomā. Rezultātā iegūtās nepieciešamās rezerves tiek summētas euro zonas līmenī (1. aile). Kredītiestāžu pieprasījuma noguldījumu konti (2. aile) veidojas no kredītiestāžu kopējiem vidējiem dienas pieprasījuma noguldījumu kontu apjomiem, ieskaitot apjomus, kas kalpo rezervju prasību izpildei. Virsrezerves (3. aile) ir vidējie pieprasījuma noguldījumu kontu apjomi, kas rezervju prasību izpildes periodā pārsniedz nepieciešamās rezerves. Izrūkums (4. aile) definēts kā vidējais pieprasījuma noguldījumu kontu apjoma deficīts rezervju prasību izpildes periodā, un to aprēķina, izmantojot to kredītiestāžu datus, kuras nav izpildījušas rezervju prasības. Rezervju prasību atlīdzības likme (5. aile) vienāda ar rezervju prasību izpildes perioda vidējo ECB likmi (kas svērtā atbilstoši kalendāro dienu skaitam), ko piemēro Eurosistēmas GRO (sk. 1.3. sadaļu).

1.4. sadaļas 3. tabula atspoguļo banku sistēmas likviditāti, kas definēta kā euro zonas kredītiestāžu euro pieprasījuma noguldījumu konti Eurosistēmā. Visas summas iegūtas no Eurosistēmas konsolidētā finanšu pārskata. Citas likviditāti samazinošās operācijas (7. aile) neietver nacionālo centrālo banku EMS otrajā posmā ierosinātu parāda sertifikātu emisiju. Citi faktori (neto) (10. aile) ietver atlikušos Eurosistēmas konsolidētā finanšu pārskata posteņus. Kredītiestāžu pieprasījuma noguldījumu konti (11. aile) ir vienādi ar likviditāti palielinošo faktoru summas (1.–5. aile) un likviditāti samazinošo faktoru summas (6.–10. aile) starpību. Naudas bāzi (12. aile) aprēķina kā noguldījumu iespējas (6. aile), apgrozībā esošo banknošu (8. aile) un kredītiestāžu pieprasījuma noguldījumu kontu (11. aile) summu.

NAUDA, BANKU DARBĪBA UN IEGULDĪJUMU FONDI

2.1. sadaļā aplūkota monetāro finanšu iestāžu (MFI) sektora kopsavilkuma bilance, t.i., visu euro zonas MFI saskaņoto bilanču summa. MFI ir centrālās bankas, kredītiestādes saskaņā ar Kopienas tiesību aktu definīciju, naudas tirgus fondi un citas iestādes, kas nodarbojas ar noguldījumu un/vai tiem tuvu aizstājēju piesaisti no ne-MFI, kā arī kredītu izsniegšanu un/vai ieguldījumu veikšanu vērtspapīros savā vārdā (vismaz ekonomiskā nozīmē). Pilns MFI saraksts publicēts ECB interneta lapā.

2.2. sadaļa atspoguļo MFI sektora konsolidēto bilanci, kas iegūta, aprēķinot euro zonas MFI kopsavilkuma bilanču pozīciju saldo. Sakarā ar to, ka uzskaites paņēmieni ir nedaudz atšķirīgi, MFI savstarpējo posteņu summa ne vienmēr ir vienāda ar nulli; atlikums parādīts 2.2. sadaļas pasīvu 10. ailē. 2.3. sadaļā ietverti euro zonas monetārie rādītāji un atbilstošie bilances posteņi. Tie iegūti no MFI konsolidētās bilances, un tajos ietilpst euro zonas MFI turētie euro zonas ne-MFI bilances posteņi, kā arī atsevišķi centrālās valdības monetārie aktīvi vai pasīvi. Monetāro rādītāju un atbilstošo bilances posteņu statistiskie dati izlīdzināti sezonāli, un tiem veikta darbadienu skaita korekcija. 2.1. un 2.2. sadaļas ārējo saistību postenis atspoguļo ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu turētās 1) akcijas vai daļas, kuras emitējuši euro zonā esošie naudas tirgus fondi, un 2) parāda vērtspapīrus ar termiņu līdz 2 gadiem, kurus emitējušas euro zonas MFI. Tomēr 2.3. sadaļā šie turējumi nav ietverti monetārajos rādītājos un tiek uzrādīti postenī "Trie ārējie aktīvi".

2.4. sadaļa analizē Eurosistēmā (banku sistēmā) neietilpstošu euro zonas MFI izsniegtos kredītus sektoru, veidu un sākotnējo termiņu dalījumā. 2.5. sadaļa sniedz euro zonas banku sistēmas piesaistīto noguldījumu analīzi sektoru un instrumentu dalījumā. 2.6. sadaļa parāda euro zonas banku sistēmas turētos vērtspapīrus emitentu veidu dalījumā.

2.2.–2.6. sadaļā aplūkoti darījumi, kuri aprēķināti kā atlikumu starpība, veicot pārklasificēšanas,

pārvērtēšanas, valūtas kursa pārmaiņu un jebkuru citu ar darījumiem nesaistītu pārmaiņu korekciju. 2.7. sadaļā atspoguļoti atsevišķi pārvērtēšanas gadījumi, kuri izmantoti darījumu iegūšanai. 2.2.–2.6. sadaļa arī atspoguļo uz darījumiem balstītus pieauguma tempus gada procentuālo pārmaiņu izteiksmē. 2.8. sadaļa parāda atsevišķus MFI bilances posteņus valūtu dalījumā pa ceturkšņiem.

Sektoru definīcijas sīkāk izklāstītas publikācijā *Monetary Financial Institutions and Markets Statistics Sector Manual – Guidance for the statistical classification of customers. Third edition* ("Monetāro finanšu iestāžu un tirgus statistikas sektora rokasgrāmata – ievirze klientu statistiskajā klasifikācijā. Trešais izdevums", ECB, 2007. gada marts). *The Guidance Notes to the Regulation ECB/2001/13 on the MFI Balance Sheet Statistics* ("Ieteikuma piezīmes Regulai ECB/2001/13 par MFI bilances statistiku", ECB, 2002. gada novembris) skaidro pieredzi, ko iesaka izmantot NCB. Kopš 1999. gada 1. janvāra statistiskā informācija tiek vākta un apkopota, pamatojoties uz 1998. gada 1. decembra Regulu ECB/1998/16 par monetāro finanšu iestāžu sektora konsolidēto bilanci¹, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu ECB/2003/10².

Saskaņā ar šo Regulu bilances postenis "Naudas tirgus vērtspapīri" iekļauts postenī "Parāda vērtspapīri" gan MFI bilances aktīvu, gan pasīvu pusē.

2.9. sadaļā atspoguļoti euro zonas ieguldījumu fondu (izņemot naudas tirgus fondus) ceturkšņa beigu bilances atlikumi. Tā ir kopsavilkuma bilance, tāpēc pasīvu pusē uzrādītas arī ieguldījumu fondu akcijas vai daļas, kuras emitējuši citi ieguldījumu fondi. Kopējie aktīvi un pasīvi arī uzrādīti ieguldījumu politikas dalījumā (kapitāla vērtspapīru, obligāciju, jauktie, nekustamā īpašuma un citi fondi), kā arī investoru veidu dalījumā (vispārējie publiskie un īpašie investoru fondi). 2.10. sadaļa parāda kopsavilkuma bilanci katram ieguldījumu fondu sektoram, kuru nosaka pēc ieguldījumu politikas un investoru veida.

1 OJ L 356, 30.12.1998., 7. lpp.

2 OJ L 250, 02.10.2003., 19. lpp.

EURO ZONAS KONTI

3.1. sadaļā sniegti euro zonas integrēto kontu ceturkšņa dati, kas sniedz vispusīgu informāciju par mājsaimniecību (t.sk. mājsaimniecības apkalpojošo bezpeļņas organizāciju), nefinanšu sabiedrību, finanšu sabiedrību un valdības ekonomisko darbību, kā arī par šo sektoru un euro zonas un pārējo valstu mijiedarbību. Sniegti pēdējā pieejamā ceturkšņa sezonāli neizlīdzināti dati faktiskajās cenās saskaņā ar vienkāršotu kontu secību atbilstoši Eiropas Kontu sistēmas (EKS 95) metodoloģiskajiem principiem.

Kontu (darījumu) secība īsumā ietver: 1) ienākuma konta veidošanu, kas atspoguļo to, kā ražošanas aktivitāte izpaužas dažādās ienākumu kategorijās, 2) primārā ienākuma konta sadali, uzrādot ienākumus un izdevumus, kas attiecas uz ienākumiem no dažādiem īpašuma veidiem (tautsaimniecībai kopumā primārā ienākuma konta balanspostenis ir nacionālais ienākums), 3) ienākuma konta sekundāro sadali, kas rāda, kā mainās kāda institucionālā sektora nacionālais ienākums kārtējo pārvedumu rezultātā, 4) ienākuma konta izlietojumu, kas atspoguļo, kā rīcībā esošie ienākumi tiek izlietoti patēriņam vai uzkrāti, 5) kapitāla kontu, kas parāda, kā tiek tērēti uzkrājumi un neto kapitāla pārvedumi nefinanšu aktīvu iegādei (kapitāla konta balanspostenis ir neto aizdevumi/neto aizņēmumi), 6) finanšu kontu, kurā uzrādīti finanšu aktīvu neto pirkumi (iegādes) un neto radušās saistības. Tā kā katru nefinanšu darījumu atspoguļo finanšu darījums, finanšu konta balanspostenis konceptuāli arī ir vienāds ar neto aizdevumiem/neto aizņēmumiem, kuru aprēķinā izmantots kapitāla konts.

Turklāt tiek uzrādīti finanšu bilances sākuma un beigu atlikumi, kas sniedz ieskatu katra sektora finanšu līdzekļos noteiktā brīdī. Visbeidzot, tiek atspoguļotas arī citas pārmaiņas finanšu aktīvos un saistībās (piemēram, tādas, kas rodas aktīvu cenu pārmaiņu rezultātā).

Finanšu kontu un finanšu bilanču sektoru aptvērums ir detalizētāks finanšu sabiedrību sektoram, parādot tā dalījumu MFI, citos finanšu starpniekos (ieskaitot finanšu papildpakalpojumu sniedzējus), kā arī apdrošināšanas sabiedrībās un pensiju fondos.

3.2. sadaļa atspoguļo t.s. euro zonas nefinanšu kontu (t.i., minētā 1.–5. konta) četru ceturkšņu kumulētās plūsmas (darījumus), arī izmantojot kontu vienkāršoto secību.

3.3. sadaļa atspoguļo mājsaimniecību ienākumu, izdevumu un uzkrājumu kontu četru ceturkšņu kumulētās plūsmas (darījumus un citas pārmaiņas) un finanšu bilanču kontu atlikumus, izmantojot analītiskāku datu sniegšanas veidu. Sektoriem raksturīgie darījumi un balansposteņi izkārtoti tā, lai vieglāk atainotu mājsaimniecību pieņemtos finanšu un ieguldījumu lēmumus, vienlaikus ievērojot kontu pazīmes saskaņā ar 3.1. un 3.2. sadaļu.

3.4. sadaļa aplūko nefinanšu sabiedrību četru ceturkšņu ienākumu un uzkrājumu kontu kumulētās plūsmas (darījumus), kā arī finanšu bilances kontu atlikumus, izmantojot analītiskāku datu sniegšanas veidu.

3.5. sadaļa rāda apdrošināšanas sabiedrību un pensiju fondu četru ceturkšņu kumulētās finanšu plūsmas (darījumus un citas pārmaiņas), kā arī finanšu bilances atlikumus.

FINANŠU TIRGI

Euro zonas finanšu tirgus statistisko datu laikrindas attiecas uz tām ES dalībvalstīm, kas laikā, par kuru sniegta statistiskā informācija, bija ieviesušas euro (mainīgais sastāvs), izņemot vērtspapīru emisiju statistiku (4.1.–4.4. tabula), kas visai laikrindai attiecas uz *Euro15* (t.i., *Euro13* valstis plus Kipra un Malta; nemainīgais sastāvs).

ECB sniedz statistiskos datus par neakciju vērtspapīriem un kotētajām akcijām (4.1.–4.4. sadaļa), izmantojot ECBS un SNB datus.

4.5. sadaļa atspoguļo MFI procentu likmes euro denominētajiem euro zonas rezidentu noguldījumiem un kredītiem, kas izteikti euro. Naudas tirgus procentu likmju, valdības ilgtermiņa obligāciju peļņas un akciju tirgus rādītājus (4.6.–4.8. sadaļa) ECB sagatavo, izmantojot sakaru tīkla pakalpojumus.

Vērtspapīru emisiju statistika attiecas uz 4.1.–4.3. sadaļā aplūkotajiem neakciju vērtspapīriem (parāda vērtspapīriem) un kotētajām akcijām, kas atspoguļotas 4.4. sadaļā. Parāda vērtspapīri uzrādīti īstermiņa un ilgtermiņa dalījumā. Par īstermiņa vērtspapīriem uzskata vērtspapīrus ar sākotnējo dzēšanas termiņu 1 gads vai īsāku termiņu (izņēmuma gadījumos ar termiņu 2 gadi vai īsāku termiņu). Vērtspapīri ar ilgāku dzēšanas termiņu, ar izvēles dzēšanas termiņiem, no kuriem pēdējais ir vēlāk nekā pēc 1 gada, vai ar nenoteiktiem dzēšanas termiņiem klasificēti kā ilgtermiņa vērtspapīri. Euro zonas rezidentu emitētie ilgtermiņa parāda vērtspapīri tālāk tiek iedalīti fiksētas un mainīgas procentu likmes emisijās. Fiksētas procentu likmes emisijas ietver emisijas, kurās kupona likme nemainās līdz vērtspapīra dzēšanai. Mainīgas procentu likmes emisijas ietver visas emisijas, kurās kupona likme tiek regulāri mainīta, atsaucoties uz neatkarīgu procentu likmi vai indeksu. Aplēsts, ka parāda vērtspapīru statistiskie dati aptver aptuveni 95% no visiem euro zonas rezidentu emitētajiem vērtspapīriem. 4.1.–4.3. sadaļā atspoguļotie euro denominētie vērtspapīri ietver arī vērtspapīrus, kuri izteikti euro nacionālajās denominācijās.

4.1. sadaļa atspoguļo neakciju vērtspapīrus to sākotnējo termiņu, emitentu valstu un valūtu dalījumā. Sadaļa sniedz euro denominēto neakciju vērtspapīru un euro zonas valstu rezidentu euro un visās valūtās emitēto neakciju vērtspapīru apgrozībā esošos apjomus, emisijas bruto un neto apjomus gan visu termiņu, gan atsevišķi ilgtermiņa vērtspapīriem. Sakarā ar vērtēšanas pārmaiņām, pārklasificēšanu un citām korekcijām emisiju neto apjoms atšķiras no apgrozībā esošo vērtspapīru apjoma pārmaiņām. Sadaļā sniegti arī sezonāli izlīdzināti statistiskie dati, ieskaitot uz gadu

attiecinātus sezonāli izlīdzinātus sešu mēnešu pieauguma tempa rādītājus visu termiņu un ilgtermiņa parāda vērtspapīriem. Sezonāli izlīdzinātos pieauguma tempus aprēķina, izmantojot nosacītā apjoma sezonāli izlīdzināto indeksu, kas neietver sezonālo ietekmi. Sīkāku skaidrojumu sk. tehniskajās piezīmēs.

4.2. sadaļa atspoguļo euro zonas rezidentu apgrozībā esošo vērtspapīru apjomu, kā arī emisiju bruto un neto apjomus sektoru dalījumā, kas atbilst EKS 95. ECB ir iekļauta Eurosistēmā.

Apgrozībā esošo vērtspapīru kopapjoms un ilgtermiņa parāda vērtspapīru apjoms 4.2. sadaļas 1. tabulas 1. ailē sakrīt ar 4.1. sadaļas 7. ailes datiem par euro zonas rezidentu emitēto vērtspapīru kopapjomu un ilgtermiņa parāda vērtspapīru apjomu. 4.2. sadaļas 1. tabulas 2. ailes MFI emitēto un apgrozībā esošo vērtspapīru apjoms pamatā salīdzināms ar emitēto parāda vērtspapīru rādītājiem, kas sniegti MFI kopsavilkuma bilances pasīvu pusē 2.1. sadaļas 2. tabulas 8. ailē. Visu parāda vērtspapīru emisiju kopējais neto apjoms 4.2. sadaļas 2. tabulas 1. ailē atbilst datiem par kopējo euro zonas rezidentu emisiju neto apjomu 4.1. sadaļas 9. ailē. 4.2. sadaļas 1. tabulā sniegto ilgtermiņa parāda vērtspapīru un visu fiksētas un mainīgas procentu likmes ilgtermiņa parāda vērtspapīru atlikumu starpību veido nulles kupona obligācijas un pārvērtēšanas rezultāts.

4.3. sadaļa atspoguļo euro zonas rezidentu emitēto parāda vērtspapīru sezonāli neizlīdzinātu un izlīdzināto gada pieauguma tempu (termiņu, instrumentu veidu, emitentu sektoru un valūtu dalījumā), pamatojoties uz finanšu darījumiem, kas veikti, institūcijai uzņemoties vai nokārtojot saistības. Tādējādi gada pieauguma tempā nav ietvertas pārklasificēšanas, pārvērtēšanas, valūtas kursa svārstības un citas ar darījumiem nesaistītas pārmaiņas. Pārskatāmībai sezonāli izlīdzinātie pieauguma tempi ir attiecināti uz gadu. Sīkāku skaidrojumu sk. tehniskajās piezīmēs.

4.4. sadaļas 1., 4., 6. un 8. aile parāda euro zonas rezidentu emitētās kotētās apgrozībā esošās akcijas emitentu sektoru dalījumā. Nefinanšu sabiedrību emitēto kotēto akciju mēneša dati atbilst 3.2. sadaļā (galveno saistību 21. ailē) dotajai ceturkšņa datu laikrindai.

4.4. sadaļas 3., 5., 7. un 9. aile atspoguļo euro zonas rezidentu emitēto kotēto akciju gada pieauguma tempu (emitentu sektoru dalījumā), pamatojoties uz finanšu darījumiem, emitentam pārdodot vai atpērkot akcijas par naudu, izņemot ieguldījumus emitenta paša akcijās. Darījumos ietilpst emitenta akciju pirmā kotācija biržā un jaunu instrumentu ieviešana vai likvidēšana. Gada pieauguma tempa aprēķinā nav ietvertas pārklasificēšanas, pārvērtēšanas un citas ar darījumiem nesaistītas pārmaiņas.

4.5. sadaļā sniegta visu to procentu likmju statistiska, kuras euro zonā esošās MFI piemēro euro zonas euro denominētajiem mājsaimniecību un nefinanšu sabiedrību veiktajiem noguldījumiem un tām izsniegtajiem kredītiem. Euro zonas MFI procentu likmes aprēķina kā vidējo svērto lielumu (pēc atbilstošā darījumu apjoma) no euro zonas valstu procentu likmēm katrai attiecīgajai kategorijai.

MFI procentu likmju statistika sniegta jauno darījumu veidu, sektoru, instrumentu kategoriju un termiņu, brīdinājuma termiņu vai procentu likmes sākotnējās darbības periodu dalījumā. Jaunā MFI procentu likmju statistika izmantota to euro zonas maza apjoma darījumu procentu likmju 10 pārejas statistisko laikrindu vietā, kuras publicētas ECB "Mēneša Biļetenā" kopš 1999. gada janvāra.

4.6. sadaļā atspoguļotas naudas tirgus procentu likmes euro zonā, ASV un Japānā. Euro zonas naudas tirgus procentu likmes sniegtas ļoti plašā spektrā no procentu likmēm noguldījumiem uz nakti līdz 12 mēnešu noguldījumu procentu likmēm. Pirms 1999. gada janvāra euro zonas sintētiskās procentu likmes tika aprēķinātas, izmantojot nacionālās procentu likmes, kas svērtas attiecībā pret IKP. Izņemot procentu likmi noguldījumiem uz nakti līdz 1998. gada

decembrim, mēneša, ceturkšņa un gada procentu likmes ir attiecīgā perioda vidējais rādītājs. Noguldījumiem uz nakti sniegtas starpbanku noguldījumu procentu likmes līdz 1998. gada decembrim. Sākot ar 1999. gada janvāri, 4.6. sadaļas 1. ailē sniegtas EONIA likmes. Tās ir perioda beigu likmes līdz 1998. gada decembrim un perioda vidējie rādītāji pēc šā datuma. No 1999. gada janvāra noguldījumiem ar 1, 3, 6 un 12 mēnešu termiņu sniegtas euro starpbanku piedāvājuma procentu likmes (EURIBOR), bet līdz 1998. gada decembrim – Londonas starpbanku piedāvājuma procentu likmes (LIBOR), ja tādas pieejamas. ASV un Japānas 3 mēnešu noguldījumiem izmantotas LIBOR likmes.

4.7. sadaļa sniedz perioda beigu likmju aplēses, kas iegūtas no nominālo tagadnes darījumu peļņas līknēm, pamatojoties uz euro zonas centrālo valdību euro denominētajām obligācijām ar novērtējumu AAA. Peļņas līknes novērtētas, izmantojot Svensona modeli³. Tiek publicētas arī 10 gadu un 3 mēnešu procentu likmju, kā arī 10 gadu un 2 gadu procentu likmju starpības. Papildu peļņas likmju līknes (dienas dati, ietverot attēlus un tabulas) un atbilstošā metodoloģiskā informācija pieejama internetā: <http://www.ecb.europa.eu/stats/money/yc/html/index.en.html>. Dienas datus iespējams arī lejuplādēt.

4.8. sadaļā sniegti euro zonas, ASV un Japānas akciju tirgu indeksi.

CENAS, PRODUKCIJAS IZLAIDE, PIEPRASĪJUMS UN DARBA TIRGI

Lielāko daļu šīs sadaļas datu sagatavojuši Eiropas Komisija (galvenokārt *Eurostat*) un valstu statistikas iestādes. Euro zonas statistika iegūta, apkopojot atsevišķu valstu datus. Cik iespējams, dati ir saskaņoti un salīdzināmi. Stundas darbaspēka izmaksu, IKP un izdevumu komponentu, pievienotās vērtības darbības veidu

³ Svensson, L. E., 1994, *Estimating and Interpreting Forward Interest Rates: Sweden 1992–1994*, Centre for Economic Policy Research, Discussion Paper No 1051.

dalījumā, rūpnieciskās ražošanas, mazumtirdzniecības un vieglo automobiļu reģistrācijas statistikai veikta darbadienu skaita korekcija.

Saskaņotais patēriņa cenu indekss (SPCI) euro zonai (5.1. sadaļas 1. tabula) pieejams, sākot ar 1995. gadu. Tas balstās uz valstu SPCI, kas visās euro zonas valstīs aprēķināts pēc vienotas metodoloģijas. Preču un pakalpojumu komponentu dalījums iegūts, izmantojot Individuālā patēriņa mērķklasifikāciju (*Coicop/HICP*). SPCI attiecināms uz euro zonas ekonomiskās telpas mājsaimniecību galapatēriņa izdevumiem. Tabulā iekļauti sezonāli izlīdzināti SPCI dati un eksperimentālas, uz SPCI pamatotas administratīvi regulējamo cenu aplēses, ko apkopo ECB.

Uz ražotāju cenām rūpniecībā (5.1. sadaļas 2. tabula), rūpniecisko ražošanu, jaunajiem pasūtījumiem rūpniecībā, rūpniecības apgrozījumu un mazumtirdzniecību (5.2. sadaļa) attiecas 1998. gada 19. maija Padomes Regula (EK) Nr. 1165/98 par īstermiņa statistiku⁴. Ražotāju cenu rūpniecībā un rūpnieciskās ražošanas dalījums pēc produktu galapatēriņa ir rūpniecības (izņemot būvniecību; NACE sekcijas C–E) saskaņotais apakšdalījums galvenajās rūpniecības grupās (GRG) saskaņā ar 2001. gada 26. marta Komisijas Regulu (EK) Nr. 586/2001⁵. Ražotāju cenas rūpniecībā atspoguļo EXW cenas (kurās iekļauta piegāde no rūpnīcas). Tās ietver netiešos nodokļus, izņemot PVN, un citus atskaitāmos nodokļus. Rūpnieciskā ražošana atspoguļo attiecīgo rūpniecības nozaru pievienoto vērtību.

Izejvielu cenas pasaules tirgū (5.1. sadaļas 2. tabula) parāda euro zonas importa euro izteikto cenu pārmaiņas salīdzinājumā ar bāzes periodu.

Darbspēka izmaksu indeksi (5.1. sadaļas 3. tabula) atspoguļo pārmaiņas darbspēka izmaksās stundā rūpniecībā (ieskaitot būvniecību) un tirgus pakalpojumos. To aprēķina metodiku nosaka 2003. gada 27. februāra Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 450/2003 par darbspēka izmaksu indeksu⁶ un 2003. gada

7. jūlija attiecīgā Komisijas Regula (EK) Nr. 1216/2003⁷. Dots euro zonas stundas darbspēka izmaksu dalījums pēc to komponentiem (darba samaksa, darba devēja veiktās sociālās iemaksas plus ar darbu saistītie nodokļi, atskaitot darba devēja saņemtās subsīdijas) un saimnieciskās darbības veidiem. ECB aprēķina vienošanās ceļā noteiktās darba algas rādītāju (papildpostenis 5.1 sadaļas 3. tabulā), pamatojoties uz nesaskaņotiem nacionālo definīciju datiem. Vienības darbspēka izmaksu komponenti (5.1. sadaļas 4. tabula), IKP un tā komponenti (5.2. sadaļas 1. un 2. tabula), IKP deflatori (5.1. sadaļas 5. tabula) un nodarbinātības statistika (5.3. sadaļas 1. tabula) iegūta no EKS 95 ceturkšņa nacionālajiem kontiem.

Jaunie pasūtījumi rūpniecībā (5.2. sadaļas 4. tabula) atspoguļo pārskata periodā saņemtos pasūtījumus un ietver rūpniecības nozares, kuru darbību galvenokārt nosaka pasūtījumi, – īpaši tekstilizstrādājumu, celulozes un papīra izstrādājumu, ķīmisko vielu, metālu, kapitālpreču un ilglietošanas patēriņa preču ražošanu. Dati aprēķināti, izmantojot faktiskās cenas.

Rūpniecības apgrozījuma un mazumtirdzniecības rādītāji (5.2. sadaļas 4. tabula) atspoguļo apgrozījumu, ieskaitot visas nodevas un nodokļus, izņemot PVN, kas aprēķināti pārskata periodā. Mazumtirdzniecības apgrozījums ietver visu mazumtirdzniecību (neskaitot automobiļu un motociklu tirdzniecību), izņemot remontu. Reģistrētie jaunie viegļie automobiļi ietver gan personiskos, gan komercpārvadājumiem paredzētos viegļos automobiļus. Euro zonas laikrindas neietver Kipras un Maltas datus.

Uzņēmumu un patērētāju apsekojumu kvalitatīvie dati (5.2. sadaļas 5. tabula) balstīti uz Eiropas Komisijas uzņēmumu un patērētāju apsekojumiem.

4 OJ L 162, 05.06.1998., 1. lpp.

5 OJ L 86, 27.03.2001., 11. lpp.

6 OJ L 69, 13.03.2003., 1. lpp.

7 OJ L 169, 08.07.2003., 37. lpp.

Dati par bezdarba līmeni (5.3. sadaļas 2. tabula) sniegti saskaņā ar Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) vadlīnijām. Tie attiecas uz personām, kuras aktīvi meklē darbu un tiek uzskatītas par daļu no darbaspēka, izmantojot saskaņotus kritērijus un definīcijas. Bezdarba līmeņa aprēķinā izmantotie darbaspēka rādītāji atšķiras no 5.3. sadaļā publicētās nodarbināto un bezdarbnieku skaita summas.

VALSTS FINANSES

6.1.–6.5. sadaļa atspoguļo euro zonas valdību fiskālo stāvokli. Sniegti galvenokārt konsolidēti dati, kas balstās uz EKS 95 metodoloģiju. 6.1.–6.3. sadaļa atspoguļo euro zonas gada rādītājus, kurus ECB sagatavo, izmantojot saskaņotus NCB datus, kas tiek regulāri aktualizēti. Tāpēc dati par euro zonas valstu valdības budžeta deficītu un valdības parādu var atšķirties no datiem, kurus izmanto Eiropas Komisija pārsmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūrā. Euro zonas ceturkšņa rādītājus, kas sniegti 6.4. un 6.5. sadaļā, ECB sagatavo, izmantojot *Eurostat* un valstu datus.

6.1. sadaļa atspoguļo valdības ieņēmumu un izdevumu gada rādītājus, pamatojoties uz 2000. gada 10. jūlija Komisijas Regulas (EK) Nr. 1500/2000⁸ definīcijām (ar šo Regulu tika izdarīti grozījumi EKS 95). 6.2. sadaļa parāda valdības kopējo konsolidēto parādu tā nominālvērtībā saskaņā ar Līguma nosacījumiem attiecībā uz pārsmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru. 6.1. un 6.2. sadaļā iekļauti atsevišķu euro zonas valstu kopsavilkuma dati, ievērojot šo valstu nozīmi Stabilitātes un izaugsmes pakta ietvaros. Atsevišķām euro zonas valstīm norādītais deficīts/pārpalikums atbilst pārsmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūrai B.9 saskaņā ar 2002. gada 25. februāra Komisijas Regulu (EK) Nr. 351/2002, ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 3605/93 attiecībā uz atsaucēm uz EKS 95. 6.3. sadaļa atspoguļo valdības parāda pārmaiņas. Valdības parāda un valdības budžeta deficīta pārmaiņu starpība – deficīta-parāda korekcija – galvenokārt rodas valdības darījumu ar finanšu

aktīviem un valūtu pārvērtēšanas rezultātā. 6.4 sadaļā sniegti ceturkšņa dati par valdības ieņēmumiem un izdevumiem, pamatojoties uz definīcijām, kas noteiktas 2002. gada 10. jūnija Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1221/2002 par valdības ceturkšņa nefinanšu kontiem⁹. 6.5. sadaļā sniegti valdības konsolidētā bruto parāda, deficīta-parāda korekcijas un valdības aizņemšanās nepieciešamības ceturkšņa rādītāji, kas iegūti no dalībvalstu datiem, kurus tās iesniedz saskaņā ar Regulām (EK) Nr. 501/2004 un 222/2004, kā arī izmantojot nacionālo centrālo banku datus.

ĀRĒJIE DARĪJUMI UN POSTEŅI

Maksājumu bilances un starptautisko investīciju bilances statistikā izmantotie jēdzieni un definīcijas (7.1.–7.4. sadaļa) kopumā atbilst SVF Maksājumu bilances rokasgrāmatai (5. izdevums, 1993. gada oktobris), ECB 2004. gada 16. jūlija Pamatnostādnei par ECB statistisko pārskatu sniegšanas prasībām (ECB/2004/15)¹⁰ un ECB 2007. gada 31. maija Pamatnostādnei (ECB/2007/3)¹¹, ar ko tā grozīta. Papildu atsaucē uz euro zonas maksājumu bilances un starptautisko investīciju bilances statistikā izmantoto metodoloģiju un avotiem atrodamas ECB publikācijā *European Union balance of payments/international investment position statistical methods* ("Eiropas Savienības maksājumu bilances vai starptautisko investīciju bilances statistiskās metodes"; 2007. gada maijs) un sevišķo uzdevumu apakškomisiju ziņojumos *Portfolio investment collection system* ("Portfeļieguldījumu apkopošanas sistēma"; 2002. gada jūnijs), *Portfolio investment income* ("Portfeļieguldījumu ienākumi"; 2003. gada augusts) un *Foreign direct investment* ("Ārvalstu tiešās investīcijas"; 2004. gada marts), ko iespējams lejuplādēt no ECB interneta lapas. Papildus tam Monetārās, finanšu un maksājumu bilances komisijas interneta lapā

8 OJ L 172, 12.07.2000., 3. lpp.

9 OJ L 179, 09.07.2002., 1. lpp.

10 OJ L 354, 30.11.2004., 34. lpp.

11 OJ L 159, 20.06.2007., 48. lpp.

(www.cmfb.org) atrodams ECB/Eiropas Komisijas (*Eurostat*) sevišķo uzdevumu apakškomisijas ziņojums par maksājumu bilances un starptautisko investīciju bilances statistikas kvalitāti (2004. gada jūnijs). Euro zonas maksājumu bilances un starptautisko investīciju bilances kvalitātes gada pārskats, kas balstīts uz sevišķo uzdevumu apakškomisijas ieteikumiem, atrodams ECB interneta lapā.

7.1. un 7.4. sadaļas tabulās dati tiek atspoguļoti saskaņā ar SVF Maksājumu bilances rokasgrāmatas zīmju konvenciju – tekošā konta un kapitāla konta pozitīvais saldo tiek uzrādīts ar pluszīmi, bet finanšu kontā pluszīme norāda uz pasīvu palielinājumu vai aktīvu samazinājumu.

7.2. sadaļas tabulās gan kredīta, gan debeta darījumi tiek uzrādīti ar pluszīmi. Turklāt, sākot ar 2008. gada februāra "Mēneša Biļetenu", 7.3. sadaļas tabulas pārstrukturētas, lai maksājumu bilances, starptautisko investīciju bilances un atbilstošo pieauguma tempu datus varētu atspoguļot vienviet; jaunajās tabulās darījumi ar aktīviem un pasīviem, kas atbilst pozīciju pieaugumam, atspoguļoti ar pluszīmi.

Euro zonas maksājumu bilanci sagatavo ECB. Jaunākie mēneša dati uzskatāmi par provizoriskiem. Dati tiek pārskatīti pēc nākamā mēneša skaitļu vai detalizētās ceturkšņa maksājumu bilances publicēšanas. Agrāko datu pārskatīšana notiek periodiski vai pamatdatu sagatavošanas metodoloģijas pārmaiņu rezultātā.

7.2. sadaļas 1. tabula sniedz sezonāli izlīdzinātus tekošā konta datus. Ja nepieciešams, veikta darbadienu skaita, garā gada vai Lieldienu ietekmes korekcija. 7.2. sadaļas 3. tabula un 7.3. sadaļas 8. tabula atspoguļo euro zonas maksājumu bilances un starptautisko investīciju bilances dalījumu attiecībā uz atsevišķām galvenajām partnervalstīm vai to grupām, nodalot ES dalībvalstis ārpus euro zonas un valstis vai teritorijas ārpus Eiropas Savienības. Šajā dalījumā tiek atspoguļoti arī darījumi un posteņi attiecībā uz ES institūcijām (kuras, izņemot ECB, statistiski uzskata par ārpus euro zonas esošām institūcijām neatkarīgi no to

faktiskās atrašanās vietas), kā arī atsevišķos gadījumos attiecībā uz ārzonas centriem un starptautiskajām organizācijām. Dalījumā nav iekļauti portfelieguldījumu saistību, atvasināto finanšu instrumentu un starptautisko rezervju darījumi vai posteņi. Turklāt atsevišķi netiek sniegti dati par ieguldījumu ienākumiem, kas maksājami Brazīlijai, Ķīnas cietzemes teritorijai, Indijai un Krievijai. Ģeogrāfiskā dalījuma apraksts sniegts 2005. gada februāra "Mēneša Biļetena" rakstā *Euro area balance of payments and international investment position vis-à-vis main counterparts* ("Euro zonas maksājumu balance un starptautisko investīciju balance attiecībā uz galvenajiem darījuma partneriem").

7.3. sadaļā euro zonas valstu maksājumu bilances finanšu konta un starptautisko investīciju bilances dati balstīti uz darījumiem un pozīcijām attiecībā pret euro zonas nerezidentiem, pieņemot, ka euro zona ir vienots saimnieciskais veselums (sk. arī 2002. gada decembra "Mēneša Biļetena" 9. ielikumu, 2007. gada janvāra "Mēneša Biļetena" 5. ielikumu un 2008. gada janvāra "Mēneša Biļetena" 6. ielikumu). Starptautisko investīciju bilances posteņi parādīti faktiskajās tirgus cenās, izņemot tiešās investīcijas, kur nekotētām akcijām galvenokārt izmantota bilances vērtība, un citas investīcijas (piemēram, aizdevumus un noguldījumus). Starptautisko investīciju ceturkšņa bilanci veido, izmantojot starptautisko investīciju gada bilances metodoloģisko pamatu. Ievērojot to, ka daži datu avoti nav pieejami katru ceturksni (vai ir pieejami ar aizkavēšanos), starptautisko investīciju ceturkšņa bilanci daļēji novērtē, pamatojoties uz finanšu darījumiem, aktīvu vērtību un valūtas kursu norisēm.

7.3. sadaļas 1. tabulā sniegts starptautisko investīciju bilances un euro zonas maksājumu bilances finanšu darījumu kopsavilkums. Gada starptautisko investīciju bilances pārmaiņu dalījums iegūts, starptautisko investīciju bilances pārmaiņām, izņemot darījumus, piemērojot statistikas modeli ar ģeogrāfiskā dalījuma un aktīvu un pasīvu valūtu struktūras informāciju, kā arī dažādu finanšu aktīvu cenu

indeksus. Šīs tabulas 5. un 6. aile attiecas uz rezidentu ārvalstīs un nerezidentu euro zonā veiktajām tiešajām investīcijām.

7.3. sadaļas 5. tabulā sniegtais dalījums "aizdevumos" un "naudā un noguldījumos" balstīts uz darījuma partnera – nerezidenta – sektoru, t.i., aktīvi attiecībā uz nerezidentu bankām klasificēti kā noguldījumi, bet aktīvi attiecībā uz citiem nerezidentu sektoriem klasificēti kā aizdevumi. Šajā dalījumā ievērotas citu, piemēram, MFI konsolidētās bilances, statistisko datu atšķirības, un tas atbilst SVF Maksājumu bilances rokasgrāmatai.

Eurosistēmas starptautisko rezervju un attiecīgo aktīvu un pasīvu atlikumi sniegti 7.3. sadaļas 7. tabulā. Sakarā ar datu aptvēruma un vērtējuma atšķirībām šie skaitļi nav pilnībā salīdzināmi ar Eurosistēmas nedēļas finanšu pārskata skaitļiem. 7. tabulas dati atbilst starptautisko rezervju un ārvalstu valūtas likviditātes šablonu sagatavošanas rekomendācijām. Eurosistēmas zelta turējumu pārmaiņas (3. aile) atspoguļo darījumus ar zeltu saskaņā ar centrālo banku vienošanos par zeltu, kas tika noslēgta 1999. gada 26. septembrī un atjaunota 2004. gada 8. martā. Plašāku informāciju par Eurosistēmas starptautisko rezervju statistisko analīzi var atrast izdevumā *Statistical treatment of the Eurosystem's international reserves* (2000. gada oktobris), ko iespējams lejuplādēt no ECB interneta lapas. Šajā interneta lapā atrodama arī plašāka informācija atbilstoši starptautisko rezervju un ārvalstu valūtas likviditātes šablonam.

7.4. sadaļā sniegts maksājumu bilances monetārais atspoguļojums, kurā maksājumu bilances darījumi atspoguļo darījumus attiecīgajā M3 ārējā atbilstošajā bilances postenī. Maksājumu bilances darījumi attiecībā uz portfeļieguldījumu pasīviem (5. un 6. aile) ietver euro zonas MFI emitēto līdzdalības un parāda vērtspapīru pirkšanu un pārdošanu, izņemot naudas tirgus fondu akcijas un parāda vērtspapīrus ar termiņu līdz 2 gadiem. Metodoloģisks skaidrojums par euro zonas maksājumu bilances monetāro atspoguļojumu

sniegts ECB interneta lapas sadaļā "Statistiska". Sk. arī 2003. gada jūnija "Mēneša Biļetena" 1. ielikumu.

7.5. sadaļā sniegti dati par euro zonas preču ārējo tirdzniecību. To avots ir *Eurostat*. Vienības vērtības rādītāji sniegti, neveicot nekādu izlīdzināšanu, bet vērtību datus un apjoma rādītājus sezonāli un atbilstoši darbadienu skaitam izlīdzina *Eurostat*. Preču grupu dalījums 7.5. sadaļas 1. tabulas 4.–6. un 9.–11. ailē atbilst plašo ekonomisko kategoriju (*Broad Economic Categories*) klasifikācijai. Rūpniecības preces (7. un 12. aile) un nafta (13. aile) atbilst SITC 3. red. definīcijai. Ģeogrāfiskais dalījums (7.5. sadaļas 2. tabula) parāda galvenos tirdzniecības partnerus individuāli vai pa reģionālām grupām. Ķīna neietver Honkongu. Sakarā ar definīciju, klasifikācijas, datu aptvēruma un reģistrācijas laika atšķirībām ārējās tirdzniecības dati, īpaši tie, kas attiecas uz importu, nav pilnībā salīdzināmi ar preču posteņa datiem maksājumu bilances statistikā (7.1. un 7.2. sadaļa). Daļa no šīs atšķirības rodas, iekļaujot apdrošināšanas un transportēšanas pakalpojumus preču importa postenī.

VALŪTU KURSI

8.1. sadaļa atspoguļo euro nominālā un reālā efektīvā kursa (EVK) indeksus, kuru aprēķinus veikusi ECB, pamatojoties uz divpusēju euro un euro zonas tirdzniecības partnervalstu valūtu kursu vidējiem svērtajiem lielumiem. Pozitīva pārmaiņa liecina par euro kursa paaugstināšanos. Svari balstās uz rūpniecības preču tirdzniecību ar tirdzniecības partnervalstīm 1995.–1997. un 1999.–2001. gadā un aprēķināti, lai izskaidrotu pārējo tirgu ietekmi. EVK indeksi iegūti, 1999. gada sākumā saistot rādītājus, kas balstās uz 1995.–1997. gada svāriem, ar rādītājiem, kas balstās uz 1999.–2001. gada svāriem. EVK-22 tirdzniecības partnervalstu grupā ietilpst ārpus euro zonas esošās 12 ES dalībvalstis, ASV, Austrālija, Dienvidkoreja, Honkonga, Japāna, Kanāda, Ķīna, Norvēģija, Singapūra un Šveice.

EVK-42 grupu veido EVK-22 grupas valstis un Alžīrija, Argentīna, Brazīlija, Čīle, Dienvidāfrikas Republika, Filipīnas, Horvātija, Indija, Indonēzija, Īslande, Izraēla, Jaunzēlande, Krievija, Malaizija, Maroka, Meksika, Rumānija, Taivāna, Taizeme, Turcija un Venecuēla. Reālo EVK aprēķinā izmanto patēriņa cenu indeksus, ražotāju cenu indeksus, iekšzemes kopprodukta deflatorus, vienības darbaspēka izmaksas apstrādes rūpniecībā un vienības darbaspēka izmaksas visā tautsaimniecībā.

Plašāka informācija par EVK aprēķināšanu atrodama 2007. gada marta "Mēneša Biļetena" 8. ielikumā "Euro efektīvie kursi pēc nesenās euro zonas un ES paplašināšanas" un ECB 2. speciālajā publikācijā (*The effective exchange rates of the euro*, autori: Luka Buldorini (*Luca Buldorini*), Stelio Makridakis (*Stelios Makridakis*), Kristians Timans (*Christian Timann*); 2002. gada februāris), ko iespējams lejuplādēt no ECB interneta lapas.

8.2. sadaļā sniegti mēneša vidējie divpusējie valūtu kursi, kas aprēķināti, izmantojot dienas publicētos datus par centrālo banku noteiktajiem valūtas kursiem.

NORISES ĀRPUS EURO ZONAS

Citu ES dalībvalstu statistikā (9.1. sadaļa) ievēroti tādi paši principi, kādi attiecināti uz euro zonu. ASV un Japānas dati 9.2. sadaļā iegūti no katras valsts avotiem.

PIELIKUMI

EUROSISTĒMAS MONETĀRĀS POLITIKAS PASĀKUMU HRONOĻĢIJA¹

2006. GADA 12. JANVĀRIS UN 2. FEBRUĀRIS

ECB Padome nolemj nemainīt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi, aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi (attiecīgi 2.25%, 3.25% un 1.25%).

2006. GADA 2. MARTS

ECB Padome nolemj palielināt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi par 25 bāzes punktiem (līdz 2.50%), sākot ar operāciju, par kuru norēķins veicams 2006. gada 8. martā. Padome arī nolemj palielināt aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi par 25 bāzes punktiem (attiecīgi līdz 3.50% un 1.50%; spēkā ar 2006. gada 8. martu).

2006. GADA 6. APRĪLIS UN 4. MAIJS

ECB Padome nolemj nemainīt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi, aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi (attiecīgi 2.50%, 3.50% un 1.50%).

2006. GADA 8. JŪNIJS

ECB Padome nolemj palielināt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi par 25 bāzes punktiem (līdz 2.75%), sākot ar operāciju, par kuru norēķins veicams 2006. gada 15. jūnijā. Padome arī nolemj palielināt aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi par 25 bāzes punktiem (attiecīgi līdz 3.75% un 1.75%; spēkā ar 2006. gada 15. jūniju).

2006. GADA 6. JŪLIJS

ECB Padome nolemj nemainīt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi, aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi (attiecīgi 2.75%, 3.75% un 1.75%).

2006. GADA 3. AUGUSTS

ECB Padome nolemj palielināt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi par 25 bāzes punktiem (līdz 3.0%), sākot ar operāciju, par kuru norēķins veicams 2006. gada 9. augustā. Padome arī nolemj palielināt aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi par 25 bāzes punktiem (attiecīgi līdz 4.0% un 2.0%; spēkā ar 2006. gada 9. augustu).

2006. GADA 31. AUGUSTS

ECB Padome nolemj nemainīt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi, aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi (attiecīgi 3.0%, 4.0% un 2.0%).

2006. GADA 5. OKTOBRIS

ECB Padome nolemj palielināt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi par 25 bāzes punktiem (līdz 3.25%), sākot ar operāciju, par kuru norēķins veicams 2006. gada 11. oktobrī. Padome arī nolemj palielināt aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi par 25 bāzes punktiem (attiecīgi līdz 4.25% un 2.25%; spēkā ar 2006. gada 11. oktobri).

¹ Eurosistēmas monetārās politikas pasākumu 1999.–2005. gada hronoloģija sniegta attiecīgajos ECB gada pārskatos.

2006. GADA 2. NOVEMBRIS

ECB Padome nolemj nemainīt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi, aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi (attiecīgi 3.25%, 4.25% un 2.25%).

2006. GADA 7. DECEMBRIS

ECB Padome nolemj palielināt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi par 25 bāzes punktiem (līdz 3.50%), sākot ar operāciju, par kuru norēķins veicams 2006. gada 13. decembrī. Padome arī nolemj palielināt aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi par 25 bāzes punktiem (attiecīgi līdz 4.50% un 2.50%; spēkā ar 2006. gada 13. decembri).

2006. GADA 21. DECEMBRIS

ECB Padome nolemj 2007. gadā katrā ilgāka termiņa refinansēšanas operācijā piedāvāto apjomu palielināt no 40 mljrd. euro līdz 50 mljrd. euro. Nosakot šo kāpumu, ņemti vērā sekojoši aspekti. Pēdējos gados euro zonas valstu banku sistēmas likviditātes vajadzības strauji pieaugušas un gaidāms, ka 2007. gadā tās vēl vairāk paaugstināsies. Tāpēc Eurosistēma nolēmusi nedaudz palielināt likviditātes vajadzības, kas tiek nodrošinātas, veicot ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas. Tomēr Eurosistēma turpinās nodrošināt likviditātes lielāko daļu, veicot galvenās refinansēšanas operācijas. Padome var nolemt 2008. gada sākumā atkal koriģēt piedāvāto apjomu.

2007. GADA 11. JANVĀRIS UN 8. FEBRUĀRIS

ECB Padome nolemj nemainīt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi, aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi (attiecīgi 3.50%, 4.50% un 2.50%).

2007. GADA 8. MARTS

ECB Padome nolemj palielināt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi par 25 bāzes punktiem (līdz 3.75%), sākot ar operāciju, par kuru norēķins veicams 2007. gada 14. martā. Padome arī nolemj palielināt aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi par 25 bāzes punktiem (attiecīgi līdz 4.75% un 2.75%; spēkā ar 2007. gada 14. martu).

2007. GADA 12. APRĪLIS UN 10. MAIJS

ECB Padome nolemj nemainīt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi, aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi (attiecīgi 3.75%, 4.75% un 2.75%).

2007. GADA 6. JŪNIJS

ECB Padome nolemj palielināt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi par 25 bāzes punktiem (līdz 4.0%), sākot ar operāciju, par kuru norēķins veicams 2007. gada 13. jūnijā. Padome arī nolemj palielināt aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi par 25 bāzes punktiem (attiecīgi līdz 5.0% un 3.0%; spēkā ar 2007. gada 13. jūniju).

**2007. GADA 5. JŪLIJS, 2. AUGUSTS,
6. SEPTEMBRIS, 4. OKTOBRIS,
8. NOVEMBRIS, 6. DECEMBRIS,
2008. GADA 10. JANVĀRIS, 7. FEBRUĀRIS,
6. MARTS, 10. APRĪLIS, 8. MAIJS UN
5. JŪNIJS**

ECB Padome nolemj nemainīt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi, aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi (attieciģi 4.00%, 5.00% un 3.00%).

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS PUBLICĒTIE DOKUMENTI (SĀKOT AR 2007. GADA JANVĀRI)

Saraksts paredzēts lasītāju informēšanai par Eiropas Centrālās bankas atsevišķiem dokumentiem, kas publicēti, sākot ar 2007. gada janvāri. Pētījumu sarakstā iekļauti tikai tie izdevumi, kuri publiskoti 2008. gada martā–maijā. Publikācijas pieejamas vai tās var pasūtīt bez maksas, ja nav norādīts citādi un tās ir krājumā (kontaktdrese: info@ecb.europa.eu).

Eiropas Centrālās bankas un Eiropas Monetārā institūta publicēto dokumentu pilns saraksts pieejams ECB interneta lapā (<http://www.ecb.europa.eu>).

GADA PĀRSKATS

"Annual Report 2006", April 2007.

"Annual Report 2007", April 2008.

KONVERGENCES ZIŅOJUMS

"Convergence Report May 2007".

"Convergence Report May 2008".

MĒNEŠA BIĻETENA SPECIĀLIZDEVUMS

10th anniversary of the ECB 1998–2008, May 2008.

MĒNEŠA BIĻETENOS PUBLICĒTIE RAKSTI

"The enlarged EU and euro area economies", January 2007.

"Developments in the structural features of the euro area labour markets over the last decade", January 2007.

"Putting China's economic expansion in perspective", January 2007.

"Challenges to fiscal sustainability in the euro area", February 2007.

"The EU arrangements for financial crisis management", February 2007.

"Migrant remittances to regions neighbouring the EU", February 2007.

"Communicating monetary policy to financial markets", April 2007.

"Output growth differentials in the euro area: sources and implications", April 2007.

"From government deficit to debt: bridging the gap", April 2007.

"Measured inflation and inflation perceptions in the euro area", May 2007.

"Competition in and economic performance of the euro area services sector", May 2007.

"Determinants of growth in the EU Member States of central and eastern Europe", May 2007.

"Share buybacks in the euro area", May 2007.

"Interpreting monetary developments since mid-2004", July 2007.

"Oil-exporting countries: key structural features, economic developments and oil revenue recycling", July 2007.

"Adjustment of global imbalances in a financially integrating world", August 2007.

"The financing of small and medium-sized enterprises in the euro area", August 2007.

"Leveraged buyouts and financial stability", August 2007.

"Long-term developments in MFI loans to households in the euro area: main patterns and determinants", October 2007.

"The collateral frameworks of the Federal Reserve System, the Bank of Japan and the Eurosystem", October 2007.

"Circulation and supply of euro banknotes and preparations for the second series of banknotes", October 2007.

"The stock market's changing structure and its consolidation: implications for the efficiency of the financial system and monetary policy", November 2007.

"The introduction of quarterly sectoral accounts statistics for the euro area", November 2007.
 "Productivity developments and monetary policy", January 2008.
 "Globalisation, trade and the euro area macroeconomy", January 2008.
 "The Eurosystem's experience with forecasting autonomous factors and excess reserves", January 2008.
 "The analysis of the euro money market from a monetary policy perspective", February 2008.
 "Securitisation in the euro area", February 2008.
 "The new euro area yield curves", February 2008.
 "Business investment in the euro area and the role of firms' financial positions", April 2008.
 "Short-term forecasts of economic activity in the euro area", April 2008.
 "Developments in the EU arrangements for financial stability", April 2008.
 "Price stability and growth", May 2008.
 "The Eurosystem's open market operations during the recent period of financial market volatility", May 2008.

STATISTIKAS KABATGRĀMATA

Izdod katru mēnesi, sākot ar 2003. gada augustu.

JURIDISKIE PĒTĪJUMI

- 4 "Privileges and immunities of the European Central Bank" by G. Gruber and M. Benisch, June 2007.
- 5 "Legal and institutional aspects of the currency changeover following the restoration of the independence of the Baltic States" by K. Drēviņa, K. Laurinavičius and A. Tupits, July 2007.
- 6 "The legal implications of the prudential supervisory assessment of bank mergers and acquisitions under EU law", June 2008.

SPECIĀLĀS PUBLIKĀCIJAS

- 55 "Globalisation and euro area trade: interactions and challenges" by U. Baumann and F. di Mauro, February 2007.
- 56 "Assessing fiscal soundness: theory and practice" by N. Giammarioli, C. Nickel, P. Rother and J.-P. Vidal, March 2007.
- 57 "Understanding price developments and consumer price indices in south-eastern Europe" by S. Herrmann and E. K. Polgar, March 2007.
- 58 "Long-term growth prospects for the Russian economy" by R. Beck, A. Kamps and E. Mileva, March 2007.
- 59 "The ECB Survey of Professional Forecasters (SPF) – A review after eight years' experience" by C. Bowles, R. Friz, V. Genre, G. Kenny, A. Meyler and T. Rautanen, April 2007.
- 60 "Commodity price fluctuations and their impact on monetary and fiscal policies in Western and Central Africa" by U. Böwer, A. Geis and A. Winkler, April 2007.
- 61 "Determinants of growth in the central and eastern European EU Member States – A production function approach" by O. Arratibel, F. Heinz, R. Martin, M. Przybyla, L. Rawdanowicz, R. Serafini and T. Zumer, April 2007.
- 62 "Inflation-linked bonds from a central bank perspective" by J. A. Garcia and A. van Rixtel, June 2007.
- 63 "Corporate finance in the euro area – including background material" by the Task Force of the Monetary Policy Committee of the ESCB, June 2007.

- 64 "The use of portfolio credit risk models in central banks" by the Task Force of the Market Operations Committee of the ESCB, July 2007.
- 65 "The performance of credit rating systems in the assessment of collateral used in Eurosystem monetary policy operations" by F. Coppens, F. González and G. Winkler, July 2007.
- 66 "Structural reforms in EMU and the role of monetary policy – a survey of the literature" by N. Leiner-Killinger, V. López Pérez, R. Stiegert and G. Vitale, July 2007.
- 67 "Towards harmonised balance of payments and international investment position statistics – the experience of the European compilers" by J.-M. Israël and C. Sánchez Muñoz, July 2007.
- 68 "The securities custody industry" by D. Chan, F. Fontan, S. Rosati and D. Russo, August 2007.
- 69 "Fiscal policy in Mediterranean countries – developments, structures and implications for monetary policy" by M. Sturm and F. Gurtner, August 2007.
- 70 "The search for Columbus' egg: finding a new formula to determine quotas at the IMF" by M. Skala, C. Thimann and R. Wölfinger, August 2007.
- 71 "The economic impact of the Single Euro Payments Area" by H. Schmiedel, August 2007.
- 72 "The role of financial markets and innovation in productivity and growth in Europe" by P. Hartmann, F. Heider, E. Papaioannou and M. Lo Duca, September 2007.
- 73 "Reserve accumulation: objective or by-product?" by J. O. de Beaufort Wijnholds and L. Søndergaard, September 2007.
- 74 "Analysis of revisions to general economic statistics" by H. C. Dieden and A. Kanutin, October 2007.
- 75 "The role of other financial intermediaries in monetary and credit developments in the euro area" edited by P. Moutot and coordinated by D. Gerdesmeier, A. Lojschová and J. von Landesberger, October 2007.
- 76 "Prudential and oversight requirements for securities settlement" by D. Russo, G. Caviglia, C. Papathanassiou and S. Rosati, November 2007.
- 77 "Oil market structure, network effects and the choice of currency for oil invoicing" by E. Milevā and N. Siegfried, November 2007.
- 78 "A framework for assessing global imbalances" by T. Bracke, M. Bussière, M. Fidora and R. Straub, January 2008.
- 79 "The workings of the Eurosystem: monetary policy preparations and decision-making – selected issues" by P. Moutot, A. Jung and F. P. Mongelli, January 2008.
- 80 "China's and India's roles in global trade and finance: twin titans for the new millennium?" by M. Bussiere and A. Mehl, January 2008.
- 81 "Measuring financial integration in new EU Member States" by M. Baltzer, L. Cappiello, R. A. De Santis and S. Manganelli, March 2008.
- 82 "The sustainability of China's exchange rate policy and capital account liberalisation" by L. Cappiello and G. Ferrucci, March 2008.
- 83 "The predictability of monetary policy" by T. Blattner, M. Catenaro, M. Ehrmann, R. Strauch and J. Turunen, March 2008.
- 84 "Short-term forecasting of GDP using large monthly datasets: a pseudo real-time forecast evaluation exercise" by G. Rünstler, K. Barhoumi, R. Cristadoro, A. Den Reijer, A. Jakaitiene, P. Jelonek, A. Rua, K. Ruth, S. Benk and C. Van Nieuwenhuyze, May 2008.

PĒTĪJUMU BIĻETENI

Research Bulletin, No 6, June 2007.

Research Bulletin, No 7, June 2008.

PĒTĪJUMI

- 877 "What are the effects of fiscal policy shocks? A VAR-based comparative analysis" by D. Caldara and C. Kamps, March 2008.
- 878 "Nominal and real interest rates during an optimal disinflation in New Keynesian models" by M. Hagedorn, March 2008.
- 879 "Government risk premiums in the bond market: EMU and Canada" by L. Schuknecht, J. von Hagen and G. Wolswijk, March 2008.
- 880 "On policy interactions among nations: when do cooperation and commitment matter?" by H. Kempf and L. von Thadden, March 2008.
- 881 "Imperfect predictability and mutual fund dynamics: how managers use predictors in changing systematic risk" by G. Amisano and R. Savona, March 2008.
- 882 "Forecasting world trade: direct versus "bottom-up" approaches" by M. Burgert and S. Dees, March 2008.
- 883 "Assessing the benefits of international portfolio diversification in bonds and stocks" by R. A. De Santis and L. Sarno, March 2008.
- 884 "A quantitative perspective on optimal monetary policy cooperation between the United States and the euro area" by S. Adjemian, M. Darracq Pariès and F. Smets, March 2008.
- 885 "Impact of bank competition on the interest rate pass-through in the euro area" by M. van Leuvensteijn, C. Kok Sørensen, J. A. Bikker and A. A. R. J. M. van Rixtel, March 2008.
- 886 "International evidence on sticky consumption growth" by C. D. Carroll, J. Slacalek and M. Sommer, March 2008.
- 887 "Labour supply after transition: evidence from the Czech Republic" by A. Bičáková, J. Slacalek and M. Slavík, March 2008.
- 888 "House prices, money, credit and the macroeconomy" by C. Goodhart and B. Hofmann, April 2008.
- 889 "Credit and the natural rate of interest" by F. De Fiore and O. Tristani, April 2008.
- 890 "Globalisation, domestic inflation and global output gaps: evidence from the euro area" by A. Calza, April 2008.
- 891 "House prices and the stance of monetary policy" by M. Jarociński and F. Smets, April 2008.
- 892 "Identification of New Keynesian Phillips curves from a global perspective" by S. Dées, M. H. Pesaran, L. V. Smith and R. P. Smith, April 2008.
- 893 "Sticky wages: evidence from quarterly microeconomic data" by T. Heckel, H. Le Bihan and M. Montornès, May 2008.
- 894 "The role of country-specific trade and survey data in forecasting euro area manufacturing production: perspective from large-panel factor models" by M. Darracq Pariès and L. Maurin, May 2008.
- 895 "On the empirical evidence of the intertemporal current account model for the euro area countries" by M. Ca'Zorzi and M. Rubaszek, May 2008.
- 896 "The Maastricht convergence criteria and optimal monetary policy for the EMU accession countries" by A. Lipińska, May 2008.
- 897 "DSGE modelling when agents are imperfectly informed" by P. De Grauwe, May 2008.
- 898 "Central bank communication and monetary policy: a survey of theory and evidence" by A. S. Blinder, M. Ehrmann, M. Fratzscher, J. De Haan and D.-J. Jansen, May 2008.
- 899 "Robust monetary rules under unstructured and structured model uncertainty" by P. Levine and J. Pearlman, May 2008.
- 900 "Forecasting inflation and tracking monetary policy in the euro area: does national information help?" by R. Cristadoro, F. Venditti and G. Saporito, May 2008.

- 901 "The usefulness of infra-annual government cash budgetary data for fiscal forecasting in the euro area" by L. Onorante, D. J. Pedregal, J. J. Pérez and S. Signorini, May 2008.
- 902 "Fiscal consolidation in the euro area: long-run benefits and short-run costs" by G. Coenen, M. Mohr and R. Straub, May 2008.
- 903 "A robust criterion for determining the number of static factors in approximate factor models" by L. Alessi, M. Barigozzi and M. Capasso, May 2008.

CITAS PUBLIKĀCIJAS

- "Government finance statistics guide", January 2007.
- "Letter from the ECB President to Ms Pervenche Berès, Chairwoman of the Committee on Economic and Monetary Affairs, European Parliament", January 2007.
- "Letter from the ECB President to Mr Jean-Marie Cavada, Chairman of the Committee on Civil Liberties, Justice and Home Affairs, European Parliament", January 2007.
- "Euro area balance of payments and international investment position statistics – Annual quality report", February 2007.
- "List of monetary financial institutions and institutions subject to minimum reserves", February 2007 (tikai tiešsaistē).
- "Financial statistics for a global economy – proceedings of the 3rd ECB conference on statistics", February 2007.
- "Euro Money Market Study 2006", February 2007 (tikai tiešsaistē).
- "Letter from the ECB President to Ms Pervenche Berès, Chairwoman of the Committee on Economic and Monetary Affairs, European Parliament", February 2007.
- "Monetary financial institutions and markets statistics sector manual", March 2007.
- "Financial integration in Europe", March 2007.
- "TARGET2-Securities – The blueprint", March 2007 (tikai tiešsaistē).
- "TARGET2-Securities – Technical feasibility", March 2007 (tikai tiešsaistē).
- "TARGET2-Securities – Operational feasibility", March 2007 (tikai tiešsaistē).
- "TARGET2-Securities – Legal feasibility", March 2007 (tikai tiešsaistē).
- "TARGET2-Securities – Economic feasibility", March 2007 (tikai tiešsaistē).
- "Risk measurement and systemic risk. Fourth joint central bank research conference 8–9 November 2005. In cooperation with the Committee on the Global Financial System", April 2007.
- "How the euro became our money. A short history of the euro banknotes and coins", April 2007.
- "Large banks and private equity-sponsored leveraged buyouts in the EU", April 2007.
- "TARGET Annual Report 2006", May 2007 (tikai tiešsaistē).
- "European Union balance of payments: international investment position statistical methods", May 2007.
- "Bond markets and long-term interest rates in non-euro area Member States of the European Union: statistical tables", May 2007 (tikai tiešsaistē).
- "The euro bonds and derivatives markets", June 2007 (tikai tiešsaistē).
- "Review of the international role of the euro", June 2007.
- "Fourth Progress Report on TARGET2, General Functional Specifications", June 2007.
- "Financial Stability Review", June 2007.
- "Monetary policy: a journey from theory to practice", June 2007.
- "Eurosystem staff macroeconomic projections for the euro area", June 2007 (tikai tiešsaistē).
- "The Eurosystem policy principles on the location and operation of infrastructures settling euro denominated payment transactions", July 2007 (tikai tiešsaistē).
- "Fifth SEPA progress report", July 2007 (tikai tiešsaistē).
- "Potential impact of Solvency II on financial stability", July 2007.

"The role of central counterparties – issues related to central counterparty clearing", ECB-Fed Chicago conference, 3–4 April 2006, July 2007.

"European legislation on financial markets: Settlement Finality Directive, Financial Collateral Directive, Winding-Up Directive for Credit Institutions", July 2007.

"Payment and securities settlement systems in the European Union" (Blue Book), Vol. 1: euro area countries, Vol. 2: non-euro area countries, August 2007.

"EU banking structures", October 2007 (tikai tiešsaistē).

"TARGET2-Securities progress report", October 2007 (tikai tiešsaistē).

"Fifth progress report on TARGET2" with Annex 1 "Information guide for TARGET2 users" (version 1.0), Annex 2 "User information guide to TARGET2 pricing" and Annex 3 "TARGET2 compensation scheme, claim form", October 2007 (tikai tiešsaistē).

"EU banking sector stability", November 2007 (tikai tiešsaistē).

"Euro money market survey", November 2007 (tikai tiešsaistē).

"Review of the Lamfalussy framework: Eurosystem contribution", November 2007 (tikai tiešsaistē).

"Correspondent central banking model (CCBM): procedures for Eurosystem counterparties", December 2007.

"Financial Stability Review", December 2007.

"Bond markets and long-term interest rates in non-euro area Member States of the European Union", January 2008 (tikai tiešsaistē).

"Oversight framework for card payment schemes – standards", January 2008 (tikai tiešsaistē).

"The role of money – money and monetary policy in the twenty-first century – proceedings of the Fourth ECB Central Banking Conference 2006", February 2008.

"Euro area balance of payments and international investment position statistics – Annual quality report", March 2008 (tikai tiešsaistē).

"ECB statistics quality framework (SQF)", April 2008 (tikai tiešsaistē).

"Quality assurance procedures within the ECB statistical function", April 2008 (tikai tiešsaistē).

"ECB statistics – an overview", April 2008 (tikai tiešsaistē).

"TARGET Annual Report 2007", April 2008 (tikai tiešsaistē).

"Financial integration in Europe", April 2008.

"Financial Stability Review", June 2008.

INFORMATĪVĀS BROŠŪRAS

"A single currency: an integrated market infrastructure", September 2007.

"The European Central Bank, the Eurosystem, the European System of Central Banks", 2nd edition, May 2008.

"Price stability – why is it important for you?", June 2008.

TERMINU SKAIDROJUMS

Šajā terminu skaidrojumā ietverti ECB "Mēneša Biļetenā" bieži lietotie termini. Pilnīgāku terminu skaidrojumu sk. ECB interneta lapā (www.ecb.int/home/glossary/html/index.en.html).

Aizdevumu iespēja uz nakti (*marginal lending facility*) – Eurosistēmas pastāvīgā iespēja, kuru darījuma partneri var izmantot, lai saņemtu no NCB kredītu uz nakti ar iepriekš noteiktu procentu likmi pret atbilstošajiem aktīviem.

Aizņemšanās nepieciešamība (*valdības*) (*borrowing requirement (general government)*) – valdības neto uzņemtās saistības.

Ar inflāciju indeksētas valdības obligācijas (*inflation-indexed government bonds*) – valdības emitēti parāda vērtspapīri, kuru kupona maksājumi un pamatsumma piesaistīti noteiktam patēriņa cenu indeksam.

Atlīdzība vienam nodarbinātajam (*compensation per employee*) – kopējais atalgojums, ko darba devēji izmaksā nodarbinātajiem skaidrā naudā vai natūrā, t.i., bruto darba samaksa, papildatlīdzība, virsstundu darba samaksa un darba devēju sociālās apdrošināšanas iemaksas, kas izdalīts ar kopējo nodarbināto skaitu.

Autonomie likviditātes faktori (*autonomous liquidity factors*) – likviditātes faktori, kurus parasti nerada monetārās politikas instrumentu izmantošana. Šādi faktori ir, piemēram, banknotes apgrozībā, valdības noguldījumi centrālajā bankā un centrālās bankas tīrē ārējie aktīvi.

Banku veiktās kredītēšanas apsekojums (BLS) (*bank lending survey (BLS)*) – kredītēšanas politiku ceturkšņa apsekojums, ko Eurosistēma veic kopš 2003. gada janvāra. Tajā iepriekš noteiktai euro zonas banku izlases grupai uzdoti kvalitatīvi jautājumi saistībā ar kredītu standartu attīstību, aizdevumu noteikumiem un nosacījumiem un uzņēmumu un mājsaimniecību aizdevumu pieprasījumu.

Brīvas darba vietas (*job vacancies*) – kopējs termins, kas ietver no jauna izveidotas, brīvas darba vietas vai darba vietas, kuras tuvā nākotnē varētu atbrīvoties un kurām darba devējs nesen aktīvi uzsācis meklēt atbilstošus kandidātus.

Centrālais paritātes kurss jeb centrālais kurss (*central parity jeb central rate*) – katras VKM II dalībvalsts valūtas kurss pret euro, attiecībā pret kuru tiek definētas VKM II svārstību robežas.

Cenu stabilitāte (*price stability*) – cenu stabilitātes saglabāšana ir Eurosistēmas galvenais mērķis. Padome definējusi cenu stabilitāti kā euro zonas SPCI pieaugumu salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu mazāku par 2%. Padome arī darījusi zināmu, ka, lai nodrošinātu cenu stabilitāti, tā cenšas saglabāt inflāciju zemāku par 2%, bet tuvu 2% vidējā termiņā.

Citi ieguldījumi (*other investment*) – maksājumu bilances un starptautiskās investīciju bilances postenis, kurš aptver tirdzniecības kredītu, noguldījumu un aizdevumu, kā arī citu debitoru un kreditoru parādu finanšu darījumus/pozīcijas ar nerezidentiem.

Daļēja norakstīšana (*write-down*) – MFI bilanciē uzskaitīto aizdevumu vērtības samazinoša korekcija, konstatējot, ka aizdevumi kļuvuši daļēji neatgūstami.

Darba ražīgums (*labour productivity*) – produkcijas izlaides apjoms, ko var saražot, ieguldot noteiktu darba apjomu. To var novērtēt vairākos veidos, tomēr parasti to novērtē, dalot IKP salīdzināmajās cenās ar kopējo nodarbināto personu vai nostrādāto stundu skaitu.

Darbaspēka stundas izmaksu indekss (*hourly labour cost index*) – darbaspēka izmaksas, t.sk. bruto darba samaksa (naudā un natūrā, ieskaitot papildatlīdzību), un citas darbaspēka izmaksas (darba devēju sociālās apdrošināšanas iemaksas plus darba devēja maksātie ar nodarbinātību saistītie nodokļi mīnus darba devēja saņemtās subsīdijas) par vienu faktiski nostrādāto stundu (t.sk. virsstundām).

Darbaspēks (*labour force*) – nodarbināto personu un bezdarbnieku kopskaits.

Deficīta-parāda korekcija (valdības) (*deficit-debt adjustment (general government)*) – starpība starp valdības deficītu un valdības parāda pārmaiņām.

Deficīta rādītājs (valdības) (*deficit ratio (general government)*) – valdības deficīta attiecība pret IKP pašreizējās tirgus cenās. To aplūko viens no fiskālajiem kritērijiem, kas izklāstīti Eiropas Kopienas dibināšanas Līguma 104. panta 2. punktā un kas nosaka pārmērīga budžeta deficīta esamību. To sauc arī par budžeta deficīta rādītāju vai fiskālā deficīta rādītāju.

Deficīts (valdības) (*deficit (general government)*) – valdības neto aizņēmumi, t.i., starpība starp valdības kopējiem ieņēmumiem un izdevumiem.

Deflācija (*deflation*) – vispārējā cenu līmeņa (piemēram, patēriņa cenu indeksa) samazināšanās.

Eiropas Komisijas apsekojumi (*European Commission surveys*) – saskaņoti uzņēmumu un/vai patērētāju noskaņojuma apsekojumi, ko Eiropas Komisijas vārdā veic katrā no ES dalībvalstīm. Šādi apsekojumi tiek veikti, aptaujas veidā vēršoties pie vadītājiem apstrādes rūpniecības, būvniecības, mazumtirdzniecības un pakalpojumu sektorā, kā arī pie patērētājiem. No katra mēneša apsekojuma datiem tiek aprēķināti saliktie rādītāji, kas apkopo atbildes uz dažādiem jautājumiem, iegūstot vienu rādītāju (konfidences rādītāju).

EONIA (euro uz nakti izsniegto kredītu vidējais indekss) (*EONIA (euro overnight index average)*) – efektīvās procentu likmes rādītājs, kas dominē euro starpbanku darījumu uz nakti tirgū. To aprēķina kā euro denominēto aizdevumu darījumu uz nakti bez nodrošinājuma procentu likmju vidējo svērto rādītāju saskaņā ar sarakstā iekļauto banku sniegtajiem datiem.

EURIBOR (euro starpbanku kredītu procentu likmju indekss) (*EURIBOR (euro interbank offered rate)*) – likme, ar kādu visaugstākā reitinga banka vēlas aizdot naudas līdzekļus citai visaugstākā reitinga bankai un ko katru dienu aprēķina starpbanku noguldījumiem ar dažādiem termiņiem līdz 12 mēnešiem.

Euro efektīvie kursi (EEK, nominālie/reālie) (*effective exchange rates (EERs) of the euro (nominal/real)*) – vidējie svērtie divpusējie euro kursi attiecībā pret euro zonas nozīmīgāko tirdzniecības partnervalstu valūtām. ECB publicē nominālā EEK indeksus attiecībā pret divām tirdzniecības partnervalstu grupām: EEK 24 (ietilpst 14 ārpus euro zonas esošās ES dalībvalstis un 10 nozīmīgākās tirdzniecības partnervalstis ārpus ES) un EEK 44 (ietilpst EEK 24 un 20 papildu valstis). Izmantotie svāri atspoguļo katras partnervalsts daļu euro zonas tirdzniecībā, ņemot vērā konkurenci trešo valstu tirgos. Reālie EEK ir nominālie EEK, kas deflēti ar ārvalstu un iekšzemes cenu vai izmaksu attiecības vidējo svērto vērtību. Tādējādi tie ir cenu un izmaksu konkurētspējas rādītāji.

Eurosistēma (*Eurosystem*) – centrālo banku sistēma, ko veido ECB un to ES dalībvalstu NCB, kuras jau ieviesušas euro.

Euro zona (*euro area*) – zona, ko veido ES dalībvalstis, kuras saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu ieviesušas euro kā vienoto valūtu.

Euro zonas iepirkumu vadītāju apsekojumi (*Eurozone Purchasing Managers' Surveys*) – apstrādes rūpniecības un pakalpojumu sektora nosacījumu apsekojumi, kas veikti vairākās euro zonas valstīs un izmantoti indeksu apkopošanai. Euro zonas ražošanas iepirkumu vadītāju indekss (IVI) ir svērtais rādītājs, kas aprēķināts no ražošanas apjoma, jaunu pasūtījumu, nodarbinātības, piegādātāju piegādes laiku un iepirkumu krājumu indeksiem. Pakalpojumu sektora apsekojumā uzdoti jautājumi par komercdarbības aktivitāti, nākotnes komercdarbības aktivitātes prognozēm, nepabeigto darījumu apjomu, jaunajiem darījumiem, nodarbinātību, izejvielu cenām un noteiktajām cenām. Euro zonas kopējais indekss tiek aprēķināts, apkopojot apstrādes rūpniecības un pakalpojumu sektora apsekojumu rezultātus.

Fiksētas procentu likmes izsole (*fixed rate tender*) – izsoles procedūra, kurā centrālā banka iepriekš nosaka procentu likmi un iesaistītie darījuma partneri iesniedz pieteikumus par tāda darījuma summu, kuru tie vēlas veikt ar fiksētu procentu likmi.

Finanšu kants (*financial account*) – maksājumu bilances kants, kurš aptver visus tiešo investīciju, portfeļieguldījumu, citu ieguldījumu, atvasināto finanšu instrumentu un rezerves aktīvu darījumus starp rezidentiem un nerezidentiem.

Galvenā refinansēšanas operācija (*main refinancing operation*) – regulāra atklātā tirgus operācija, ko Eurosistēma veic reverso darījumu veidā. Šādas operācijas veic katru nedēļu ar standartizsoļu palīdzību, un to termiņš parasti ir 1 nedēļa.

Galvenās ECB procentu likmes (*key ECB interest rates*) – Padomes noteiktās procentu likmes, kas atspoguļo ECB monetāro politiku. Tās ir galveno refinansēšanas operāciju minimālā pieteikuma procentu likme, aizdevumu iespējas uz nakti procentu likme un noguldījumu iespējas procentu likme.

Iekšzemes kopprodukts (IKP) (*gross domestic product (GDP)*) – tautsaimniecībā saražoto preču un pakalpojumu vērtība, atskaitot starppatēriņu un pieskaitot produktu un importa tīros nodokļu ieņēmumus. IKP var sadalīt ražošanas, izdevumu vai ienākumu sastāvdaļās. Galvenie IKP veidojošie izdevumu posteņi ir mājsaimniecību galapatēriņš, valdības galapatēriņš, kopējā pamatkapitāla veidošana, krājumu pārmaiņas, kā arī preču un pakalpojumu eksports un imports (t.sk. tirdzniecība eiro zonā).

Ienesīguma likne (*yield curve*) – saistības starp vienāda kredītriska, bet dažādu termiņu parāda vērtspapīru procentu vai ienesīguma likmēm un termiņiem konkrētā brīdī grafisks attēlojums. Ienesīguma liknes slīpumu var noteikt kā starpību starp procentu likmēm darījumiem ar diviem izvēlētiem termiņiem.

Ilgāka termiņa refinansēšanas operācija (*longer term refinancing operation*) – regulāra atklātā tirgus operācija, ko Eurosistēma veic reverso darījumu veidā. Šādas operācijas veic katru mēnesi ar standartizsoļu palīdzību, un to termiņš parasti ir 3 mēneši.

Implicētais svārstīgums (*implied volatility*) – gaidāmais aktīva (piemēram, akcijas vai obligācijas) cenas pārmaiņu tempa svārstīgums (t.i., standartnovirze). To var iegūt no aktīva cenas, termiņa beigu datuma un attiecīgo iespēju līgumu izmantošanas cenas, kā arī no bezriskā ienesīguma likmes, izmantojot iespēju līgumu cenu noteikšanas modeli (piemēram, Bleka–Skoulza (*Black-Scholes*) modeli).

Inflācija (*inflation*) – vispārējā cenu līmeņa (piemēram, patēriņa cenu indeksa) kāpums.

Kapitāla kants (*capital account*) – maksājumu bilances kants, kurš aptver visus kapitāla pārvedumus un neražoto nefinanšu aktīvu iegādes/pārdošanas darījumus starp rezidentiem un nerezidentiem.

Kapitāla vērtspapīri (*equities*) – vērtspapīri, kas atspoguļo īpašumtiesības uz akciju sabiedrības daļu. Tie ietver biržās tirgotas akcijas (kotētās akcijas), nekotētās akcijas un citus kapitāla vērtspapīru veidus. Kapitāla vērtspapīri parasti nodrošina ienākumus dividenžu veidā.

M1 – šaurās naudas rādītājs, kas ietver skaidro naudu apgrozībā un noguldījumus uz nakti MFI un centrālajā valdībā (piemēram, pastā vai Valsts kasē).

M2 – vidējās naudas rādītājs, kas ietver M1, noguldījumus ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem ieskaitot (t.i., īstermiņa krājnoguldījumus) un noguldījumus ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem ieskaitot (t.i., īstermiņa noguldījumus) MFI un centrālajā valdībā.

M3 – plašās naudas rādītājs, kas ietver M2 un tirgojamos instrumentus, īpaši atpiršanas līgumus, naudas tirgus fondu akcijas un daļas, kā arī MFI emitētus parāda vērtspapīrus ar termiņu līdz 2 gadiem ieskaitot. M3 pieauguma atsauces vērtība (*reference value for M3 growth*) – M3 gada kāpuma temps vidējā termiņā atbilstoši cenu stabilitātes saglabāšanas mērķim. Pašlaik M3 gada pieauguma atsauces vērtība ir 4.5%.

Mainīgas procentu likmes izsole (*variable rate tender*) – izsoles procedūra, kurā darījuma partneri pieteikumā norāda gan naudas summu, par kādu tie vēlas veikt darījumu ar centrālo banku, gan procentu likmi, ar kādu tie vēlas iesaistīties darījumā.

Maksājumu balance (*balance of payments (b.o.p.)*) – statistikas pārskats, kas konkrētam periodam apkopo kādas valsts saimnieciskos darījumus ar pārējām valstīm.

MFI (monetārās finanšu iestādes) (*MFIs (monetary financial institutions)*) – finanšu iestādes, kas veido euro zonas naudas emisijas sektoru. Šeit ietilpst Eurosistēma, rezidentu kredītiestādes saskaņā ar Kopienas tiesību aktu definīciju un visas pārējās rezidentu finanšu iestādes, kas nodarbojas ar noguldījumu un/vai tiem tuvu aizstājēju piesaisti no ne-MFI, kā arī kredītu izsniegšanu un/vai ieguldījumu veikšanu vērtspapīros savā vārdā (vismaz ekonomiskā nozīmē). Pēdējā grupā galvenokārt ietilpst naudas tirgus fondi.

MFI ilgāka termiņa finanšu saistības (*MFI longer term financial liabilities*) – noguldījumi ar noteikto termiņu ilgāku par 2 gadiem, noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu ilgāku par 3 mēnešiem, euro zonas MFI emitētie parāda vērtspapīri ar sākotnējo dzēšanas termiņu ilgāku par 2 gadiem un euro zonas MFI sektora kapitāls un rezerves.

MFI kredīts euro zonas rezidentiem (*MFI credit to euro area residents*) – MFI izsniegtie aizdevumi ne-MFI, kas ir euro zonas valstu rezidenti (t.sk. valdībai un privātajam sektoram), un MFI euro zonas rezidentu ne-MFI emitēto vērtspapīru turējumi (akcijas, citi kapitāla vērtspapīri un parāda vērtspapīri).

MFI procentu likmes (*MFI interest rates*) – procentu likmes, kuras rezidentu kredītiestādes un citas MFI, izņemot centrālās bankas un naudas tirgus fondus, piemēro euro denominētajiem euro zonas rezidentu mājāsaimniecību un nefinanšu sabiedrību noguldījumiem un tām izsniegtajiem kredītiem.

MFI sektora konsolidētā balance (*consolidated balance sheet of the MFI sector*) – balance, kas sagatavota, MFI kopsavilkuma bilancē ietverot MFI savstarpējo darījumu neto pozīcijas (piemēram, MFI savstarpējos aizdevumus un noguldījumus). Tā sniedz statistisko informāciju par MFI sektora aktīviem un saistībām pret šim sektoram nepiederošiem euro zonas rezidentiem (t.i., valdību un pārējiem euro zonas rezidentiem) un pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem. Tā ir galvenais statistisko datu avots monetāro rādītāju aprēķināšanai un nodrošina pamatu regulārai M3 atbilstošo bilances posteņu analīzei.

MFI tīrie ārējie aktīvi (*MFI net external assets*) – euro zonas MFI sektora ārējie aktīvi (piemēram, zelts, ārvalstu valūtas banknotes un monētas, ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu emitēti vērtspapīri un ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem izsniegti aizdevumi), no kā atskaitītas euro zonas MFI sektora ārējās saistības (piemēram, ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu noguldījumi un atpirkšanas līgumi, kā arī to naudas tirgus fondu akciju/daļu un MFI emitēto parāda vērtspapīru ar termiņu līdz 2 gadiem ieskaitot turējumi).

Minimālā pieteikuma procentu likme (*minimum bid rate*) – zemākā procentu likme, ar kuru darījuma partneri var iesniegt pieteikumus mainīgas procentu likmes izsolēs.

Noguldījumu iespēja (*deposit facility*) – Eurosistēmas pastāvīgā iespēja, kuru darījuma partneri var izmantot, lai NCB veiktu noguldījumus uz nakti ar iepriekš noteiktu procentu likmi.

Parāda attiecība pret IKP (valdības) (*debt-to-GDP ratio (general government)*) – valdības parāda attiecība pret IKP pašreizējās tirgus cenās. To aplūko viens no fiskālajiem kritērijiem, kas izklāstīti Eiropas Kopienas dibināšanas Līguma 104. panta 2. punktā un kas nosaka pārmērīga budžeta deficīta esamību.

Parāda vērtspapīrs (*debt security*) – emitenta (t.i., aizņēmēja) apņemšanās veikt vienu vai vairākus maksājumus vērtspapīru turētājam (aizdevējam) noteiktā datumā vai datumos nākotnē. Šādiem vērtspapīriem parasti ir noteikta procentu likme (kupons), un/vai tie tiek pārdoti ar diskontu no summas, kas tiks atmaksāta noteiktajā dzēšanas termiņā. Parāda vērtspapīri, kas emitēti ar sākotnējo termiņu ilgāku par 1 gadu, klasificēti kā ilgtermiņa parāda vērtspapīri.

Parāds (finanšu pārskatos) (*debt (financial accounts)*) – aizņēmumi, noguldījumu saistības, nefinanšu sabiedrību emitētie parāda vērtspapīri un pensiju fondu rezerves (ko veido darba devēju veiktās tiešās pensiju iemaksas par labu darba ņēmējiem), kas perioda beigās novērtēti pēc tirgus vērtības. Tomēr datu ierobežojumu dēļ ceturkšņa finanšu pārskatos parāds neietver aizdevumus, ko izsnieguši nefinanšu sektori (piemēram, starpuzņēmumu kredīti) vai ārpus euro zonas esošās bankas, taču šie komponenti tiek ietverti gada finanšu pārskatos.

Parāds (valdības) (*debt (general government)*) – kopējais bruto parāds (noguldījumi, aizdevumi un parāda vērtspapīri, izņemot atvasinātos finanšu instrumentus) nominālvērtībā gada beigās, kas konsolidēts starp valdības sektoriem un to ietvaros.

Pilnīga norakstīšana (*write-off*) – aizdevumu vērtības izslēgšana no MFI bilances, ja aizdevumi ir pilnībā neatgūstami.

Pirkspējas paritāte (PP) (*purchasing power parity (PPP)*) – kurss, pēc kura viena valūta tiek konvertēta citā valūtā, lai panāktu abu valūtu pirkspējas izlīdzināšanos, novēršot attiecīgajās valstīs pastāvošo cenu atšķirības. Vienkāršākajā formā PP ir vienas un tās pašas preces vai pakalpojuma nacionālajā valūtā izteikta cenu attiecība dažādās valstīs.

Portfeļieguldījumi (*portfolio investment*) – euro zonas rezidentu tādu vērtspapīru tīrie darījumi un/vai pozīcijas, kuru emitenti ir euro zonas nerezidenti ("aktīvi"), un tādu euro zonas nerezidentu vērtspapīru tīrie darījumi un/vai pozīcijas, kuru emitenti ir euro zonas rezidenti ("saistības"). Ietver kapitāla vērtspapīrus un parāda vērtspapīrus (obligācijas un parādzīmes un naudas tirgus instrumenti). Darījumi tiek uzrādīti pēc samaksātās vai saņemtās faktiskās cenas, no kā atskaitīta komisijas maksa un izdevumi. Lai īpašumtiesības uzņēmumā uzskatītu par portfeļa aktīvu, tām jābūt mazākām par 10% no parastajām akcijām vai balsstiesībām.

Preču ārējā tirdzniecība (*external trade in goods*) – preču eksports un imports attiecībā pret ārpus euro zonas esošām valstīm, kas izteikti vērtības izteiksmē un kā apjoma un vienības vērtības indeksi. Ārējās tirdzniecības statistikas rādītāji nav salīdzināmi ar eksporta un importa rādītājiem nacionālajos kontos, kur šie rādītāji ietver darījumus euro zonā un ārpus tās un arī atspoguļo preces un pakalpojumus kopā. Tos nevar arī pilnībā salīdzināt ar maksājumu bilances statistikas preču posteņa datiem. Papildus metodoloģiskām korekcijām galvenā atšķirība ir tā, ka ārējās tirdzniecības statistikā imports tiek atspoguļots, ietverot apdrošināšanas un kravu pārvadājumu pakalpojumus, bet maksājumu bilances statistikas preču postenī tas tiek iekļauts FOB cenās.

Ražotāju cenas rūpniecībā (*industrial producer prices*) – visu rūpniecībā (izņemot būvniecību) ražoto preču cenas (neietverot transporta izmaksas), par kādām ražotājs pārdod preces euro zonas valstu iekšzemes tirgos, izņemot importu.

Rezervju prasība (*reserve requirement*) – minimālais rezervju apjoms, kas kredītiestādei jāglabā Eurosistēmā. Izpilde tiek noteikta, pamatojoties uz dienas atlikumu vidējo rādītāju aptuveni 1 mēneša izpildes periodā.

Rūpniecības produkcija (*industrial production*) – rūpniecībā radītā bruto pievienotā vērtība salīdzināmajās cenās.

Saskaņotais patēriņa cenu indekss (SPCI) (*Harmonised Index of Consumer Prices (HICP)*) – Eurostat aprēķināts patēriņa cenu rādītājs, kas saskaņots visām ES dalībvalstīm.

Starptautiskās rezerves (*international reserves*) – ārējie aktīvi, kas ērti pieejami monetārajām institūcijām un pakļauti to kontrolei, lai veiktu tiešu finansēšanu vai regulētu maksājumu nesabalansētību, veicot intervences valūtas tirgū. Euro zonas starptautiskās rezerves veido prasības pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem, kuras nav denominētas euro, zelts, speciālās aizņēmuma tiesības (SDR) un rezervju pozīcijas SVF, kas ir Eurosistēmas turējumā.

Starptautisko investīciju balance (s.i.b.) (*international investment position (i.i.p.)*) – nenokārtoto kādas valsts tīro finanšu prasību (vai finanšu saistību) pret pārējām valstīm vērtība un sastāvs.

Survey of Professional Forecasters (SPF) – ceturkšņa apsekojums, ko ECB veic kopš 1999. gada, lai savāktu euro zonas inflācijas, reālā IKP pieauguma un nodarbinātības makroekonomiskās prognozes no tādu ekspertu grupas, kuri saistīti ar ES esošām finanšu un nefinanšu organizācijām.

Tekošais konts (*current account*) – maksājumu bilances konts, kurš aptver visus preču un pakalpojumu darījumus, ienākumus un kārtējos pārvedumus starp rezidentiem un nerezidentiem.

Tiešās investīcijas (*direct investment*) – pārrobežu investīcijas, ko veic, lai iegūtu ilgstošu līdzdalību kādā uzņēmumā, kas ir rezidents citā valstī (parasti, lai nodrošinātu īpašumtiesības, kas atbilst vismaz 10% no parastajām akcijām vai balsstiesībām). Tiešās investīcijas ietver pašu kapitālu, reinvestēto peļņu un citu ar starpuzņēmumu operācijām saistītu kapitālu. Tiešo investīciju kontā uzrāda euro zonas rezidentu tīros ārvalstīs veiktos aktīvu darījumus/pozīcijas (kā "tiešās investīcijas ārvalstīs") un nerezidentu tīros euro zonas aktīvu darījumus/pozīcijas (kā "tiešās investīcijas euro zonā").

Valdība (*general government*) – EKS 95 definēts sektors, kurā ietilpst rezidentu iestādes, kas galvenokārt nodarbojas ar privātam un kolektīvam patēriņam paredzētu netirgus preču un pakalpojumu ražošanu un/vai nacionālā ienākuma un līdzekļu pārdali. Šeit ietilpst centrālās, reģionālās un vietējās valdības iestādes, kā arī sociālās nodrošināšanas fondi. Šeit neietilpst valsts īpašumā esošas iestādes, kas veic komercdarbību (piemēram, valsts uzņēmumi).

Vienības darbaspēka izmaksas (*unit labour costs*) – produkcijas vienības kopējās darbaspēka izmaksas, kas aprēķinātas euro zonai kā attiecība starp kopējo atlīdzību uz vienu nodarbināto un darba ražīgumu (kas noteikts kā IKP salīdzināmajās cenās uz vienu nodarbināto).

Vienošānās ceļā noteiktās darba algas indekss (*index of negotiated wages*) – tiešas kolektīvas vienošanās ceļā noteiktu pamatalgu (t.i., izņemot papildatlīdzību) euro zonas indekss. Tas raksturo mēneša darba samaksas implicētās vidējās pārmaiņas.

VKM II (Valūtas kursa mehānisms II) (*ERM II (exchange rate mechanism II)*) – valūtas kursa režīms, kas nodrošina pamatprincipus sadarbībai valūtas kursa politikas jomā starp euro zonas valstīm un ES dalībvalstīm, kuras nepiedalās EMS trešajā posmā.

